

TŰZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS
ÉRTESITŐJE.

XXII-^{IK} ÉVFOLYAM.

1900.

KIADÓTULAJDONOS:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. SZILY JÓZSEF.

BUDAPEST,

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE KÖNYVNYOMDÁJA.

1900.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ. HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: A tűzoltói intézmény mai állapota. — Hivatalos rész: Meghívó az orsz. szövetség febr. 10-én tartandó elnökségi ülésére. — Az ipartelepek és gyárak kötöző- és gyógyszerekkel való ellátásának ellenőrzése tárgyában kiadott bel. és kereskedelemügyi miniszteri rendeletek. — Általános rész: A mentőintézmény szervezése. — A gyakorlati szabályzat és az egyenruha. — Testületek köréből A síófoki önk. testület közgyűlése — Az aradi önk. tűzoltók ünnepe. — A csáktornyai önk. tűzoltó-testület 1899. évi zárószámadása. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A tűzoltó-intézmény mai állapota.

Végig tekintve a hazai tűzoltó-intézmény multján és jelenén, sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a kétségtelen fejlődés daczára sem tudott fölemelkedni azon színvonalra, melyet az intézmény élén álló önzetlen férfiak 30-éves kitartó munkássága s az intézménnyel egybeforott nagy érdekek mellett egyaránt megérdemelt volna.

Az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet a 80-as évek elején már-már hanyatlásnak induló ügynek adott ugyan egy hatalmas lökést, melynek nyomán különösen a tűzoltó-szerek beszerzése körül nagy lépések tettek, de sőt a hatóságok részéről hirtelenében föllállott érdeklődés még a tűzoltóságok megalakítása körül is szemellátható fejlődésnek adott helyet, azonban mindez csak mulandó értékű volt.

A sok százezer forintot beszerzett fecskendők hozzáértő gondozás híján lassankint tönkrementek, a hatóságok hirtelen fellobbanó szalmalánghoz hasonló érdeklődése kialudt, tűzoltóink nagy zöme pedig a saját pénzén beszerzett drága egyenruhájának kopásával aránylagosan lépett le a küzdőtérrel.

A társadalmi és hatósági támogatás mindinkább elérhető hiánya még az addig virágzó testületek működését is megbénította, s a rideg önzés, mely különösen az utolsó évtizedben általánosan lábra kapott, lassankint a legjobb erőket is megörölte abban a szélmalom harcban, melyet egyes, az ügyért valóban önzetlen idealizmussal érdeklődő férfiak megvívtak a mindent megölő közöny és nemtörődés ellenében.

Ma lézeng, teng, senyved minden e téren.

A hatóságok sokirányú egyéb feladataik mellett mind kevesebbet törődnek a tűzoltóintézménnyel, s a tűzrendészet legmostohább gyermeke a közigazgatásnak.

A társadalom látva az intézmény támogatására első sorban hivatott hatóságok közömbösségét, minden önmegerőltetés nélkül fordul el maga is az ügytől, mert hát hol vannak a férfiak, a kik a társadalom érdeklődését, becsülését ezen intézmény iránt hatalmas egyéniségükkel, szellemi és erkölcsi erejüknek nagyságával, társadalmi állásuk előkelőségével, és a mindezek tetejébe még mindig nélkülözhetetlen fáradhatatlan apostoli búzgósággal és tevékenységgel lekötni képesek volnának?

A lefolyt 30 év alatt annyi újabb és újabb társadalmi kérdés került fölszínre, oly sok azelőtt nem is sejtett intézmény keletkezett, hogy valóban nem lehet csodálni, ha a társadalom érdeklődése ezek közt annyira megoszlott, hogy a gyermekéveim immár átesett, és így divatját veszített tűzoltó-intézménynek, legyen az bármily üdvös és szükséges, az érdeklődésnek csakis lehullott morzsái jutnak osztályrészül.

És mit szóljunk ezek után a tűzoltó-testületekhez? Elképzelhető-e, hogy ily mostoha viszonyok közt azok fokozottabb fejlődésnek induljanak, vagy csak a fejlődés bizonyos magaslatán megállapodjanak? Nem-e természetzerű, hogy azok, midőn sem a hatóságban, sem a társadalomban, de még önmagukban sem találják meg a biztos alapot, a fennállhatóság létfeltételeit, a lejtős alapon mindinkább lejjebb és lejjebb csúszszanak?

Elég körültekintően, hogy e visszaesést léptenyomon konstatáljuk. A régebben főnálló, s évek előtt még virágzó testületek tagjainak létszáma évről évre apad, s még remény sincs arra, hogy a csapatokat a működés-képes létszámra új erővel kiegészíthessük. Különösen feltűnő jelenség ez a városokban, melyeknek önkéntes tűzoltó-testületeit csak a legnagyobb erőfeszítés mellett lehet úgy a hogy összetartani, mert mindinkább fogy azoknak száma, kik a létfenntartás mai nehézségei mellett még mindig időszerűnek tartják idejük, egészségük, életük latbavetésével a közügynek ingyen szolgálatokat tenni.

Sajnos ezen önző fölfogás ma már annyira általánossá lett, hogy zászlónk alá új erőket csoportosítani már alig lehet, s így nincs módunkban pótolni azokat, kik a régi gárdából mind nagyobb számban kidőlnek.

Pedig a mindent megmetyelző önző közszellem kezd már utat törni a mi sorainkban is és félt, hogy a mi most még szerencsére csak szórványos jelenség, nemsokára az önkéntes tűzoltó-testületek tagjai közt is otthonra talál és szaporodni fog azok száma, kik végzett szolgálataikért nyitott tenyérrel követelik majd az ellenszolgáltatást.

Ma a nagy zöme az önkéntes tűzoltó-testületek tagjainak megelégednék még azzal, ha önzetlen szolgálatait a hatóság és társadalom a pénzbe nem kerülő erkölcsi elismeréssel és jó indulattal támogatná, ám ha e támogatás továbbra is késik, talán már holnap ezzel sem fog megelégedni, hanem követelni fogja, hogy szolgálatai csengő pénzzel fizetessenek meg.

Valóban legfőbb ideje, hogy az ez idő szerinti lehetetlen állapotokon változtassunk.

Tárjuk föl a helyzetet a maga legkomolyabb valóságában a kormánynak, mint legfőbb hatóságnak, mutassunk rá, hogy a jelen állapotok tovább már nem tarthatók, ha csak azt nem akarjuk, hogy az egész önkéntes tűzoltó intézmény önönmagában megdőljön, s még azon kevesek is, kik ma az általános önzés korszakában egy jobb jövő reményében még mindig törhetetlen munkakedvvel állják meg helyüket, előbb-utóbb ugyancsak szárnyaszegetten félreálljanak.

Mondjuk meg világosan, hogy a hatósági kötelességeket teljesítő tűzoltók ebbeli kötelességeiknek eleget tenni csak úgy képesek, ha a hatóságok részéről a megfelelő jogokkal is fölrüháztatnak, de legalább is a megérdemelt erkölcsi támogatásban és elismerésben részesíttetnek.

Ezt mielőbb megtenni, a tűzrendészet mai tarthatatlan viszonyaira a leghatározottabban reá mutatni az országos tűzoltó-szövetség elnökségének hazafias kötelessége, mely elől hiszszük és reméljük, maga a szövetség sem fog kitérni. De viszont kötelessége a kormánynak is, hogy az e téren eddig következetesen tanusított eljárásával hamarosan szakítson, s valahára megmutassa, hogy az a szellem, mely a kormányváltozással a belügyminis-terium budavári palotájába beköltözött, nem a sötétség régi szelleme, hanem az a szellem, mely az ország életbevágó érdekeinek józan fölismerésével és megfelelő istápolásával valóban egy jobb jövő hajnalhasadását jelenti. *Felsőszopori.*

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

102.
1900. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi február hó 10-én délután 3 órakor a szövetség központi irodájában (Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.) ülést tart, melyre az elnökség és felügyelő bizottság tisztelt tagjait van szerencsénk ezennel meghívni.

Az elnökségi ülés tárgyai:

1. Titkár jelentése az elnökség és szövetségi iroda 1899-ik évi működéséről.
2. Pénztári kimutatás az 1899. év IV. negyedéről.
3. Zárószámadás az 1899. évről.
4. A bíráló bizottság jelentése a tűzrendészeti törvényjavaslatra hirdetett pályázat eredményéről.
5. A statisztikai kérdőívek helyesebb összeállításának kérdése. (Előadó: Breuer Szilárd.)
6. A mentőintézmény mikénti szervezése tárgyában előterjesztendő javaslat. (Előadó: dr. Szily József.)
7. A nagykamondi önk. tűzoltóság szolgálati szabályai. (Előadó: dr. Óváry Ferencz.)

8. Bártfa város tűzrendészeti szabályrendelete. (Előadó: dr. Szily József.)

9. Pozsonyvármegye tűzrendészeti szabályrendelete. (Előadó: Markusovszky Béla.)

10. A szegedi önk. tűzoltó-testület parancsnokságának indítványai:

a) a gyakorlati szabályzat megmagyarázása és egyöntetű kivitele céljából Budapesten tartandó tanfolyam tárgyában;

b) az egyenruházathoz szükségelt posztó színének megállapítása és hazai posztógyárból leendő beszerzése tárgyában.

11. Az országos választmányi ülés idejének megállapítása.

Tisztelettel felkérjük a felügyelő bizottság t. tagjait, hogy a felügyelő bizottság ugyanez alkalommal tartandó alakuló ülésére megjelenni sziveskedjenek.

Az elnökségi ülést követőleg esti 6 órakor a segélyző-szövetség igazgató-választmánya is ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

Kelt Budapesten, 1900. évi január hó 30-án.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Az ipartelepek és gyárak kötöző- és gyógyszerekkel való ellátásának ellenőrzése tárgyában.

A belügyi miniszternek 135.463/99. számú körrendelete.

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

A nagyobb ipartelepeken és gyárakban készletben tartandó, az első segély nyújtásához szükséges kötöző- és gyógyszerek ügyében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr folyó évi 76.271. sz. a. kelt s a kir. kerületi iparfelügyelőkhöz intézett rendeletét a törvényhatóságoknak is megküldötte.

Ennek folytán felhívom a törvényhatóságot, hogy az említett rendeletet az összes hatósági, községi és kör-orvosokkal közölvén, azokat utasítsa, hogy az ipartelepek és gyárak rendszeres vizsgálata alkalmával különös figyelmet fordítsanak arra nézve, hogy az említett rendeletben előírtak pontosan betartatnak-e? jelesül, hogy az előírt kötöző- és gyógyszerek kellő mennyiségben s kellőleg gondozva készletben tartatnak-e, s hogy az azokkal való bánásra az illető ipar- vagy gyártelep egyik vagy másik alkalmazottja kellőleg ki van-e oktatta?

Végül figyelmeztesse nevezett orvosokat, hogy a jelzett vizsgálataik alkalmával szerzett tapasztalataikról tüzetes jelentéseket tegyenek, melyek az év zárásával a törvényhatóság által összegyűjtve együttesen hozzám lesznek felterjesztendők.

Budapest, 1899. évi december hó 31-én.

A miniszter meghagyásából:

Chyzer Kornél s. k.,
miniszteri tanácsos.

A kereskedelemügyi miniszternek 76.271/99. számú rendelete.

(Valamennyi kir. ker. iparfelügyelőnek.)

Az 1893. évi XXVIII. t. cz. I. §. 1) pontja a munkaadót az első segély nyújtásához szükséges kötöző- és gyógyszerek készletben tartására kötelezi, s ugyanezen törvény 14. §. 2. pontja a törvényzikk e szakaszának végrehajtásának felügyeletét a kir. iparfelügyelőkre bizza.

Az iparfelügyelők azonban idevágó utasítás hiányában nincsenek abban a helyzetben, hogy kellően elbírássák, vajjon az egyes ipartelepeken a vizsgálatok alkalmával talált kötöző- és gyógyszerek megfelelnek-e annak a szükségletnek, melyet kielégíteni az illető telepen hivatva vannak. A kellő utasítások hiányában maguk az ellenőrző hatóságok sem követhetnek ez irányban egyöntetű eljárást s az iparfelügyelők sem felelhetnek meg a törvényben előírt feladatuknak.

Ebből az következik, hogy egyrészt az ipartelepek nincsenek ellátva a szükséges mentőszerekkel, a minek súlyosabb sérülések eseteiben végzetes következményei lehetnek, másrészt a munkaadók, nem tudván, mely szerek azok, melyeket készletben tartani kötelesek, esetleg haszontalan kiadásokkal terheltetnek.

A gyártelepeknek az egyes üzemek természetéből, terjedelméből s az alkalmazottak száma tekintetében való felettle különböző volta miatt nehézségekbe ütközik ugyan, hogy ez iránt általános érvényű minta irassék elő, a törvény intenczióinak megfelelő ellenőrzés kivitele érdekében azonban szükségesnek tartom, hogy a belügyminiszter úrral egyetértőleg úgy a kir. iparfelügyelőket, mint az ellenőrző hatóságokat egyöntetű eljárás követésére utasítsam.

Ehhez képest értesítem a Czimet, hogy az ipartelepeken mindenkor készletben tartandó kötöző- és gyógyszerek a következők:

I.

Nagyobb ipartelepeken, melyeken erőgép van alkalmazásban s legalább 20 alkalmazott rendszerint foglalkoztatva van, kifogástalanul záródó bádóg- vagy faszekrényben elzárva, de szükség esetén mindenkinek azonnal hozzáférhető módon készletben tartandó:

1.) 1000 gr. Bruns-féle tisztított és zsirtalanított gyapot 100 grmos csomagokban. 2.) 5 m. steril gaze 1 méteres gyomagokban. 3.) 10 drb. különböző szélességű mull-pólya. 4.) 2 drb. flanellpólya, 8 cm. széles és 3 m. hosszú. 5.) 3 darab Esmarch-féle háromszögű kendő. 6.) 1 liter 1:1000 oldat sublimátoldat pirosra festve. Felírás: »Méreg! Sebkimosásra«. 7.) 1000 □ cm. amerikai ragtapasz. 8.) 2 drb. szövött ruganyos pólya vérzés csillapítására. 9.) 1 tuczat tábla közönséges vatta csonttörésekhez. 10.) 1000 gr. tiszta valesin égési sebekre. 11.) 1 drb. közönséges olló. 12.) 50 drb. biztosító tű. 13.) Néhány tábla varga kéreg. 14.) 10 drb. fasin, 20—60 cm. hosszú. 15.) 1 drb. szappan. 16.) 2 drb. körömkefe. 17.) 3 drb. törülközőkendő. 18.) 1 drb. ivópohár. 19.) 1 drb. kanál. 20.) 1 drb. gennycsésze (borbélytál). Továbbá 21.) 1 mosdótál. 22.) Oly telepeken, melyeken az üzem természetéből kifolyólag csonttörések fordulhatnak elő, 2 drb. Volkman-féle lábszársín és 2 drb. karsín bádógból vagy drótkosárból vatta párnával. 23.) Használati utasítás.

II.

Olyan telepeken, melyekén

1. erőgép van alkalmazva, de 20 alkalmazottnál kevesebb foglalkoztatva;

2. erőgép nem működik, de legalább 20 alkalmazott rendszerint foglalkoztatva van, — kifogástalanul záródó bádóg- vagy faszekrényben elzárva, de szükség esetén mindenkivel azonnal hozzáférhető módon készletben tartandó: 1.) 500 gr. Bruns-féle zsirtalanított és tisztított gyapot 100 grmos csomagokban. 2.) 3 méter steril gaze 1 méteres csomagokban. 3.) 5 drb. különböző mull-pólya. 4.) 1 drb. flanell-pólya, 8 cm. széles és 3 cm. hosszú. 5.) 2 drb. Esmarch-féle háromszögű kendő. 6.) 1 liter 1:1000 oldat sublimát pirosra festve. Felírás: »Méreg. Sebkimosásra«. 7.) 500 □ cm. amerikai ragtapasz. 8.) 1 drb. szövött ruganyos pólya vérzés csillapításra. 9.) 1/2 tuczat tábla közönséges vatta csonttörésekhez. 10.) 500 gr. tiszta valesin égési sebekhez. 11.) 1 drb. közönséges olló. 12.) 20 biztosító tű. 13.) néhány tábla varga kéreg. 14.) 20 drb. fasin, 20—60 cm. hosszú. 15.) 1 drb. szappan. 16.) 1 drb. körömkefe. 17.) 2 drb. törülközőkendő. 18.) 1 drb. ivópohár. 19.) 1 drb. kanál. 20.) 1 drb. gennycsésze (borbélytál). Továbbá 21.) 1 mosdótál. 22.) Oly telepeken, melyeken az üzem természetétől kifolyólag csonttörések fordulhatnak elő, 1 drb. lábszársín (Volkman-féle) és 1 drb. karsín bádógból vagy drótkosárból vatta párnával. 23.) Használati utasítás.

III.

Vegyi stb. telepeken, melyekben az üzem természetéből kifolyólag mérgezések fordulhatnak elő, a mentő szekrényen kívül mérgezszerény is tartandó: »Ellenmérgek« felirással s a következő tartalommal:

(Megjegyzendő a szekrény fedelének felső lapján, hogy a gyomormosót csak orvos vagy orvos által kioktatott, gyakorlott mentő használhatja.)

1. 100 gr. erős boreczetet vagy 2%-os ecetsavoldat. Felírás: lügmérgezésnél kanalanként. 2. 100 gr. Magnesia. Felírás: savmérgezésnél 1 kanállal 1 pohár vízben bevenni. 3. 100 gr. olaj. 4. 100 gr. 5%-os kékgáliczoldat. Felírás: Hánytató! 5 percenként 1 kávéskanállal, míg a hányás beáll (csak orvos által alkalmazható!) 5. 100 gr. törköly- vagy szilvapálinka. 6. 100 gr. aeter. Felírás: ájulásnál szagoltatni. 7. 1 drb. üveg- vagy szarukanál. 8. Gyomormosó (1 drb. üvegtölcsér és bázsingcső kaucsukból.) 9. Hasz-

nálatti utasítás az illető gyárban az üzem természetéből kifolyólag előfordulható mérgezések eseteire vonatkozólag.

Felhívom Czimet, hogy gyárvizsgálatai alkalmával a felsorolt köt- és gyógyszereknek teljesen tiszta és használható állapotban való készletben tartását mindenütt szigoruan ellenőrizze, s a mennyiben egyes helyeken hiányosan felszerelt mentőszekrényt, vagy nem használható és tisztátalan szereket találna, a hiányzókat vagy nem használhatókat és tisztátalanok sürgős beszerzése vagy pótlása iránt azonnal intézkedjék, s ez intézkedéseit gyárvizsgálati jelentéseiben említse fel.

Felhívom továbbá, hogy gyárvizsgálatai alkalmával arra is terjeszse ki figyelmét, vajjon az egyes ipartelepeken tényleg vannak-e az első segélynyújtásban oktatást nyert egyének, s a mennyiben egyes helyeken azt találná, hogy ilyenekről gondoskodva nincsen, arról az illetékes iparhatóságot haladéktalanul értesítse; az 1876. évi XIV. t.-cz. V. fejezete ugyanis az egészségügyi ügyekben elsőfokú hatóságot kötelezi annak felügyeletére, hogy az ily irányú oktatás megadatott-e vagy sem; A kitanításnál főleg a vérzések csillapítására, törött végtagok első bekötözésére s a szükség szerint, mérgezések eseteiben való első segélynyújtásra kell kiterjeszkednie.

Szükségesnek tartom továbbá, hogy minden ipartelep el legyen látva könnyen érthető, világos modorban írt s az első segélynyújtás módjait ösmertető irattal s a hol

ilyent nem találna, ajánlja annak beszerzését, melyből a Czimnek szétosztás végett több példányt megküldöttem, s melynek czime: »Az első segélynyújtás rövid vázlata, mindenki számára írta dr. Kovách Aladár« (ára 20 kr.)

A dolog természetéből folyólag, ha valamely ipartelep a fenn leírtnál tartalmasabb és nagyobb arányú mentőszekrényvel van ellátva, az nem kifogásolandó s az ily esetekben a munkaadók új mentőszekrény beszerzésére nem kötelezendők, sőt a mennyiben valamely telepen mentőszekrény — bár hiányos tartalommal felszerelve — készletben van, oly helyeken is csupán a hiányzó szerek pótolandók. Az oly ipartelepeken pedig, melyek saját orvossal bírnak, a mentőszekrény felszerelése teljesen az orvos belátására bízandó, s az ily alapon felszerelt mentőszekrények nem kifogásolandók.

Felhívom Czimet, hogy gyárvizsgálatai alkalmával a mentőszerek ellenőrzését illetőleg fennmondottak értelmében járjon el s értesítem, hogy az egyöntetű ellenőrzés céljából jelen szám alatt kelt rendelettemmel a törvényhatóságok is hasonló eljárásra utasítottam.

Figyelmeztetem azonban Czimet, hogy ezen eljárásában a lehető legnagyobb tapintatot tanusítsa, a mire működése minden részénél nagy szüksége van, nehogy az intézményt népszerűtlennítse.

Budapest, 1899. december 15.

Hegedűs s. k.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A mentő-intézmény szervezése.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége tudvalevőleg múlt évi december 10-én tartott ülésén foglalkozván a mentő-intézmény szervezésének kérdésével, elhatározta, hogy ezen tűzoltói szempontból is annyira fontos kérdés tekintetében, be nem várva a belügyminiszter felhívását, a részletekre kiterjeszkedő javaslatokat terjeszt föl a belügyminiszterhez.

E célból saját kebeléből 5 tagú bizottságot küldött ki, s e bizottságnak feladatává tette, hogy a legközelebbi elnökségi ülés elé részletes javaslatot tegyen.

A bizottság Szabó Gyula elnöklésével folyó hó 20-án tartotta meg Budapesten a szövetségi irodában értekezletét. Az értekezleten részt vettek Szabó Gyulán kívül Breuer Szilárd és Vida Pál előadók, mint a bizottság tagjai és Szily József dr. titkár. Elmaradásukat igazolták Barabás István és Ecker Sándor előadók, bizottsági tagok.

Az értekezleten első sorban Vida Pál olvasta föl a belügyminiszterhez czímnzett szépen kidolgozott fölterjesztési tervezetét, mely általános helyesléssel találkozott, s melynek egyedüli hibája csak az volt, hogy a szövegre vetett főkérdéssel, a mentő-intézmény mikénti szervezésével nem foglalkozott, hanem e helyett a végén kijelentette, hogy a mennyiben a belügyminiszter a szövetség szolgálatait igénybe venni óhajtaná, készséggel fogja a szövetség a részletes javaslatokat előterjeszteni.

Ezzel szemben a bizottság tagjai hangsúlyozták, hogy az elnökség magának a javaslatnak kidolgozására küldte ki a bizottságot, miért is áttértek nyomban a részletek megbeszélésére.

Elsőnek Breuer Szilárd terjesztette elő előszóval minden részletre kiterjedő alapos javaslatait, majd pedig Szily József dr. fejtette ki, mi módon vélné ő a mentő-intézményt a tűzoltóságok közreműködésével szervezhetőnek.

A két felszólaló javaslataiban lényegesebb eltérés, legalább a főbb irányelvekre vonatkozólag nem volt, úgy hogy a bizottság, miután Szabó Gyula és Vida Pál is hozzájárultak az előterjesztésekhez, csakhamar az összes részletekre nézve egyhangú megállapodásra jutott.

E megállapodásokat a következő pontokba szedhetjük:

A hatóság erkölcsi és anyagi támogatását ez idő szerint egyaránt nélkülöző tűzoltóságnak a szükséges támogatás addig is, míg az törvény által szabályozható lenne, a tűzrendészeti kormányrendelet szigorú végrehajtásával megadandó.

A mentői felszereléssel, annak állandó jókarban tartásával, nemkülönben az esetleg szükséges állandó mentőszolgálattal járó költségekkel a saját kiadásai fedezésére is képtelen tűzoltóságok nem terhelhetők, hanem ezen költségek tisztán és kizárólag a községek által fedezendőek.

A hol tűzoltóság van, bármilyen szervezetben, ott a mentés és első segélynyújtás intézménye mindenütt szervezendő, tehát nemcsak a városokban, hanem a községekben is.

Tekintettel arra, hogy a tűzoltónak főhivatása a tűzoltás, a tűzoltót ezen főhivatásától csakis úgy szabad elvonni, illetve a mentői szolgálatra igénybe venni, hogy ez által maga a tűzoltói szolgálat semmiféle rövidséget ne szenvedjen.

Mivel a tűzoltói szolgálat ellátása, különösen a városokban, az önkéntes tűzoltóság létszámának folytonos apadása miatt mindinkább több és több kívánni valót hagy fenn, s az ekként előálló hiányokat a városok nem pótolják kellőképpen az itt-amott létező egynéhány fizetett tűzoltó létszámának emelésével, és így maga a tűzoltói szolgálat már eddig is a lehető leggyöngébb; továbbá, mivel a városokban fokozottabban szükséges mentői szolgálat mellett az eddigi gyenge létszámmal csak a tűzoltói szolgálat szenvedne, a városokban a fizetett tűzoltók jelenlegi létszáma föltétlenül szaporítandó, és az e czímen az önkéntes tűzoltó-testületek által eddig viselt terhek a városokra és községekre áthárítandók.

A hol hivatásos tűzoltóság van, ott a mentői szolgálatra első sorban a hivatásos tűzoltóság veendő igénybe.

A hol egynéhány fizetett tűzoltó van, ott az állandó őrszolgálat azokra bízandó, míg az önkéntes tűzoltók tisztjei, altisztjei és a rendfentartó szakasz egy része tartalékképpen kiképzendő.

A hol fizetett tűzoltó nincs, ott állandó őrség nem szervezhető, azonban az önkéntes tűzoltó-testület tisztjei és altisztjei, nemkülönben a rendfentartó szakasz legénysége a mentői szolgálatra teljesen betanítandó.

Kis községekben, hol a balesetek száma is kicsiny, az önkéntes tűzoltóság tisztjei és altisztjei, nemkülönben a csapatból 3—4 ember, lehetőleg a rendfentartó szakaszból olyanok tanítandók be a mentés és első segélynyújtásra, kik állandóan a községben tartózkodnak.

A felszerelésre nézve a következők tartandók be:

Kis községek ellátandók egy hordágygyal és a kereskedelmi miniszter által a kisebb gyárakra előírt mentőtáskával.

Nagyobb községek a hordágyon kívül a nagyobb gyárakra előírt mentőtáskával szerelendők föl.

A kisebb városok az előbb említettek kivül még egy mentőtáska beszerzésére utasítandók, míg a nagy városok 2—3 hordágy, több mentőtáska és külön mentőkocsi beszerzésére kötelezendők.

A tűzoltó-testületek kebelében, ha csak a létszám kivételesen nem igen nagy, külön mentő-osztályok nem alakítandók, mert ezzel a tűzoltástól vonatnék el a szükséges erő, miért is a mentői szolgálatra betanított működő tűzoltók továbbra is tűzoltói szolgálatra alkalmazandók.

A hol önkéntes tűzoltóság nincs, de van községi (kötelezett) tűzoltóság, ott ezen tűzoltóságnak pl. $\frac{1}{10}$ -ed része, lehetőleg az értelmesebbekből és a községben foglalatostokból összeválogatva taníttassék be a mentőszolgálatra, mindazonáltal oly kikötéssel, hogy azok a tűzoltói szolgálatra továbbra is kötelezve vannak.

A mentés és első segélynyújtás elemeire az összes tűzoltók évente egynéhány órán át elméletileg és gyakorlatilag tanítandók, hogy a szükséges teendőkről maguknak fogalmat szerezzenek.

A mentői szolgálatra különlegesen kiszemelt tűzoltóknál állandó, rendszeres oktatás honosítandó meg olyképp, hogy azok legalább havonta egyszer teendőikbe a legalaposabban begyakoroltassanak, hogy ekként új hivatásuk teljesítésére képesíttessenek s esetleg háború esetén a sebesült és betegszállítás elvégzésére is alkalmasakká tétessenek.

A mentés és első segélynyújtás tanítása első sorban a tűzoltó-testületek orvosaira bízandó, ott azonban, hol ily testületi orvos nincs, vagy ha van is, de a tanítás munkájára vállalkozni nem akarna, a tanításra a járási, városi, községi és körorvosok illetékes hatóságuk útján köteleztessenek.

*

A bizottságnak itt körvonalozott megállapodásai a február hó 10-én tartandó elnökségi ülésen fognak tárgyalás alá vétetni, és majdan a belügyminiszterhez fölterjesztetni.

Tekintettel a kérdés közérdekű, s a tűzoltói szolgálatba nagyon is mélyen belevágó voltára, fölkérjük lapunk olvasóit, hogy azokra netaláni észrevételeiket lehetőleg még a február 10-iki elnökségi ülést megelőzőleg az országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez beküldeni sziveskedjenek.

Sz.

A gyakorlati szabályzat és az egyenruha.

Hogy az orsz. tűzoltó-szövetség által kiadott egységes gyakorlati szabályzat minden jó tulajdonsága mellett az egységesség és gyakorlat szempontjából egyes pontjaiban nem állja meg a kritikát, azt mindazok, kik tűzoltók begyakorlásával foglalkoznak, tapasztalhatták, de különösen tapasztalhatták azok, kiknek alkalmuk volt a tűzoltói versenyek lefolyását éber figyelemmel kíséreni. Így a legutóbbi brassói versenyeken is az egyes versenyző testületek felfogá-

sában mutatkozó különféleségnek olyan változatait láttuk, melyeknek egy félre nem érhető világossággal megírt szabályzat mellett előfordulniok nem volna szabad. S hogy mégis ilyenek előfordulhattak, legjobban bizonyítja annak szükségességét, hogy az egységes gyakorlati szabályzat revideáltassék és az egységesség, valamint a czélszerűség szempontjából egyes tételeiben módosíttassék, vagy legalább is homályosabb részekre a kellő világosság deríttessék.

A szegedi önk. tűzoltó-testület, mint egyike a versenyző testületeknek, úgy látszik, maga is megérezte helyzetének fonákságát s azért a múlt évi december 7-én tartott parancsnoksági üléséből két rendbeli indítványt terjesztett be az orsz. szövetséghez, mely azokat febr. 10-én tartandó ülésében veszi tárgyalás alá.

Az egyenruhára vonatkozó indítvány mindenesetre czélszerű s csak az a bökkenő, hogy posztógyáraink a különböző igényeknek megfelelő, különböző áru posztóknak alig képesek megadni éppen a kék szín miatt úgy a színt, hogy annak finomabb árnyalataiban több-kevesebb eltérés ne mutakozzék. Ez eltérés még az egyazon minőségű, de nem egyazon időben gyártott végeknél is megvan, mindazonáltal az indítvány érdeméből a megoldás technikai nehézségei mit sem vonnak le.

Másként áll azonban az eset a gyakorlati szabályzat nehézségeinek megoldásánál. A mód, melyet a szegedi testület ajánl, elvileg csak helyeselhető, ám a gyakorlatban az eredményre nem fog vezetni, mert alig fog akadni ember az országban, ki pusztán a gyakorlati szabályzat nem eléggé világos tételei helyes kivitelének elsajátítása végett 8 napot tölthessen Budapesten. De nem is volna érdemes, mert ha a szövetség elnöksége a szükséges módosításokat és magyarázatokat pótfüzetbe foglalná s e füzetet az összes testületeknek és érdeklődőknek rendelkezésére bocsátaná, úgy az eredmény, a testületek és egyesek megterhelése nélkül, sokkal olcsóbban és biztosabban volna megvalósítható.

Azt a fényűzést, hogy ily utóvégre is nem életbevágó kérdésekért 8 napra terjedő tanfolyam tartassék, ma még nem engedhetjük meg magunknak, annál kevésbé, mert hisz a tűzoltás egészét felölelő országos tűzoltótanfolyamokra is évente legfeljebb csak 30 hallgató jelentkezik, a mi bizonyára édes-kevés ahhoz a nem jogosulatlan óhaj-táshoz, hogy az ország minden tűzoltóságában legalább egy a szakmában jártas tiszt legyen.

Maga a szegedi testület által beterjesztett indítvány a következő:

»Jegyzőkönyvi kivonat a szegedi önkéntes tűzoltótestületnek 1899. évi december hó 7-én tartott rendes parancsnoksági üléséből.

292. Harcz Lajos parancsnok a következő 2 indítványt terjeszti elő:

1. Mondja ki az országos tűzoltószövetség választmányja, hogy a kiadott *gyakorlati szabályzat megmagyarázása és egyöntetű kivitele czéljából* Budapesten egy 8 napig kiterjedő *tanfolyam* tartassék s arra a tagtestületek azzal hivassanak meg, hogy kebelükből 1 vagy 2 tisztet küldjenek fel. Indokok: Tapasztaltuk minden tűzoltótestületnél, hogy a gyakorlatokra nézve minden egyes tűzoltótestület a szabályokat másként magyarázza s minden gyakorlatnemenél a kivitel különböző módon hajtatik végre; ezért volna kívánatos a fenti indítvány értelmében egy tanfolyam megtartása, mert így elérve lenne az, hogy az ország tűzoltósága a gyakorlatok terén egyöntetű előhaladást tudna felmutatni, nemkülönben ezzel az ezután tartandó versenyeknél a versenybírósnak feladatán is könnyítve lenne. Hiszszük, hogy minden tagtestület meghozná azon csekély áldozatot, hogy a tanfolyamon legalább egy taggal képviseltesse magát.

2. Mondja ki az országos tűzoltószövetség választmányja, hogy egy *hazai posztógyárral* érintkezésbe lép az

*

Érdemes Tűzoltótestület!

Az 1899. évi június 29. napján, Zirczen tartott évi rendes közgyűlésünkön a járási tűzrendészeti felügyelők jelentései tárgyalatván, arról győződünk meg, hogy a siófoki önkéntes tűzoltó-egylet humanisztikus feladatahoz méltóan és teljesen kiképezve van.

Mínthogy ezzel vármegyénk igen kevés községe dicsekedhetik, egyhangúlag elhatározatott, hogy az érdemes önkéntes tűzoltó-egyletnek, parancsnokának, tisztikarának, s minden buzgó tagjának addig is, míg a szövetség alapja annyira növekedhetik, hogy a kiváló szakéroket pénzbeli jutalmazásban részesítheti, dicséret fejeztessék ki, miről *jelen dicsérőokmány, a siófoki önkéntes tűzoltó-egylet részére* kiadatott. Kelt Veszprémben, 1899. június 30. Dr. Óváry Ferencz sk., ügyvezető elnök. (P. H.) Blázy Imre sk., szövetségi főjegyző.

S mínthogy ekként kötelmeinknek eleget tettünk, az alapszabályok 34. §-a értelmében benyújtjuk lemondásunkat, s küldjünk mindnyájan egy forró fohászt a Mindenhatóhoz, hogy óvja meg községünket az elemi csapásoktól, de ha a tűzi viszedelem mégis bekövetkeznék, nem fog bennünket készületlen találni, mert mi tűzoltók mindig szem előtt tartjuk jeligenket: Ha dúl a bős elem, e hármat ne feledd: erős kar, bátor szív, testvéri szeretet, s jutalmad az legyen: betöltéd tiszteted.

A parancsnokság.

Az éljenzéssel fogadott parancsnoksági jelentés után Rosos István esperes szép szavakban mondott köszönetet a parancsnokságnak buzgó tevékenységeért, legyen az Isten áldása az egész tűzoltó-testületen, működésén, s azzal fejezte be lelkes beszédét, hogy az egész tűzoltóságot az Isten éltesse.

II. Szürszabó József testületi pénztáros előterjeszti a hármass bizottság által megvizsgált számadásokat, mire részére a felmentvény megadatott.

III. Löwinger Ignác alelnök sajnálattal adja tudomására a közgyűlésnek, hogy mélt. Than László miniszteri tanácsos, szeretett elnökünk községünkben eltávoztván, az elnökségről lemondott.

Alelnök jelentését a közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul, mire Rosos István esperes indítványára egyhangúlag elhatározatott, hogy mélt. Than László miniszteri tanácsost a testület tisztbéli elnökévé megválasztja és a segédtsíztet utasítja, hogy a megválasztásról szóló díszokmányt a megválasztottnak kézbesítse.

IV. Löwinger Ignác alelnök felolvassa Bárdossy Imre főparancsnoknak lemondó levelét, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

V. Ezek után következett a választás, mely a következő eredménnyel végződött:

Elnökké B. Bárdossy Imre, parancsnokká Cservényi Ferencz, alparancsnokká Gerber Henrik, osztályparancsnokká Szmatona József, I. mászó-szakasparancsnokká Árvay István, II. mászó-szakasparancsnokká Szalay János, I. szivattyú-szakasparancsnokká Nagy Sándor, II. szivattyú-szakasparancsnokká Szabó Károly, szertárossá Fodor Károly, szivattyumesterré Bagó József, segédtsíztté Gerber Sándor választatott. A választások az I. szivattyú-szakasparancsnoki választás kivételével, melynél titkos szavazás volt, egyhangúlag történtek.

VI. Cservényi Ferencz parancsnok előadja, hogy Dr. Óváry Ferencz országgyűlési képviselőt, mint a testület tiszteletbeli főparancsnokát egyik veszprémi ujság méltatlanul megtámadta s ezen okból kifolyólag indítványozza, hogy Dr. Óváry Ferencz orsz. képviselőnek, a testületünk tiszteletbeli főparancsnokának a közgyűlés fejezze ki sürgőnyileg feltétlen bizalmát és ragaszkodását.

Ezen indítvány lelkesedéssel, egyhangúlag elfogadott, mire segédtsízt által a sürgöny azonnal feladatott.

VII. Szolgálati érmeiket kaptak a következő működő

tagok: 15-éves szolgálati éremet: Dr. Ney József egyleti orvos és Szmatona József osztályparancsnok; 5-éves szolgálati érmét: Nagy György, Tótinger János, Németh József, Timár János, Peller József, Rékai Pál, Fehér Károly, ifj. Nagy Sándor és Gyömör-i Imre.

VIII. A működő tagok sorába egyhangúlag felvették: Óry János és Sebestyén Sándor.

IX. Jegyzőkönyv hitelesítőknak egyhangúlag megválasztottak: Árvay István és Szmatona József.

Mínthogy ezek után több indítvány nem tétetett, az elnök a gyűlést bezárta.

Gerber Sándor,

segédtsízt,

az enyingi járás tűzrendészeti felügyelője.

Az aradi önk. tűzoltók ünnepe.

A múlt év utolsó napján, december 31-én szép ünnepélyt tartott az aradi önkéntes tűzoltókar parancsnoksága összes működő tagjai részvételével és az aradvárosi hivatásos tűzoltóparancsnok jelenlétében. Ekkor osztották ki a kar 26 működő tagja között az Aradváros törvényhatósága által a kar részére megszavazott évi segélyből az egyes tagoknak a jutalmi díjakat, melyek ez alkalommal 680 koronát tettek ki.

A megtartott parancsnoksági ülésen az elnök jelentést tett a kar vagyoni helyzetéről, kiemelve különösen az ez idő szerinti nehéz viszonyokat, melyeket a kar már azért is kétszeresen érez meg, mert bár a város és a nagy közönség érdekében a legönzettelenebb emberbaráti szolgálatot teljesíti és így nagy részben csakis ezek támogatására van utalva, mind a mellett kifejtett működése igen sok erre hivatott tényező részéről alig talál belátásra és buzgó működésével arányban álló méltatásra. Erre való tekintetből tehát határozottá emelték az elnök azon indítványát, hogy kerestessenek meg a helybeli pénzintézetek és a biztosító társaságok vezér- és főügynökségei, mint a kar fennállása és közérdekű működésének biztosítása tekintetében leginkább érdekelte tényezők, hogy ezen legsajátabb érdeküket behatóbban megfigyelve, évi tiszta jövedelmeikből a kart megfelelőbb és arányosabb anyagi támogatásban részesítsék.

Több rendű ügy elintézése után a kiválóbb működést tanusított tagok jutalmazása vette kezdetét. A jutalomra érdemesekhez az elnök beszédet intézett, hangsúlyozván a tűzoltói intézmény közhasznú és áldásos voltát s azon boldogító tudatot, a mely mindnyájunk keblét eltölti, a midőn egyrészt visszaemlékszünk arra, hogy tűzoltókarunk már 66 év óta teljesíti ezen emberbaráti magasztos hivatást, másrészt a vész megfékezésénél a kar a legeszményibb felfogásban gyakorolja és teljesíti a testvéri szeretetet a kárvallott állása, helyzete, nyelve és vallására való minden tekintet nélkül.

Jellemző és valódi dicsősége eme emberbaráti erény annak a karnak, melynek működő tagjai önmaguk nagyobbara éppen nem háztulajdonosok s mégis oly önzetlen önfeláldozással, a családjuk fentartására szolgáló napi munkájuk, éjjeli pihenőjük mellözésével, egészségük kockáztatásával oly készségesen sietnek mindenkor a vész által megtámadott köz- és magánvagyon megmentésére.

Ezen önfeláldozó készséget méltányolta Aradváros törvényhatósága akkor, a midőn 65 évi díjtalan működés után már az 1899. évre 500 forint segélyt juttatott a karnak különösen arra, hogy ez összegből a működő tagok baleset ellen biztosíttassanak s a buzgóbbak megjutalmaztassanak.

Elnök tudja és elősmeri, hogy mindenik tűzoltó lelkiismeretesen teljesítette önként elvállalt köteleességét, s hogy mindenik a szívesen beváltott feladat boldogító tudatában találja legméltóbb jutalmát; de mert a városi törvényhatóság egyesek külön megjutalmazását is kívánta,

ennélfogva az egyes tagok buzgalmának és körülményeinek megfigyelésével a parancsnokság az évközben már kiosztott 200 korona jutalom és a baleset elleni biztosításra fordított 120 korona biztosítási díj levonása után, még rendelkezésre álló összeget jutalomként a következőknek osztotta ki: ifj. Buzáky Gyula és Weisz Mórnak 50, Grosz Ferencz, Weszely Ferencz és Adamecz Henriknek 40, Kaupert Lajos, Ruzsanda György, Czigler Géza, Schragner Ferencz, Rösling Mihály és Erdélyi Antalnak 30, Mészáros Gáspár, Faragó Béla, Szivolics János, Pirofszki Károly, Ruzsek János, Schreffel Ferencz, Zachariás András, Major Mihály, Opricz Pál és Molnár Imrének 20, Dolnák Béla, Klaity Vazul, Oppenheimer Mór, Král József és Mihálek Jánosnak 10, összesen 680 koronát.

A jutalmak kiosztása után elnök az összes működő tagoknak lelkükre kötötte a további szorgalmat és szolgálati készséget, mire az ünnepély az összes jelen voltak öröm és megelégedés nyilvánítása közt véget ért azzal, hogy Bakó József kürtös érdemei és szorgalma elismerésül törzskürtössé lett előléptetve.

A. K.

A csáktornyai önk. tűzoltó-testület 1899. évi zárószámadása.

A csáktornyai önk. tűzoltó-testület, mely az elmúlt évben ünnepelte meg fennállásának 25-ik évfordulóját, az 1899. évről a következőkben állította össze zárószámadását és vagyont mérlegét. *Bevétel:* 1. Pénztármaradvány 1899. év végével 1548 kor. 02 fill.; 2. tánczvigalom alkalmával felül-fizetés 181 kor. 40 fill.; 3. Festetics Jenő gróf úr Ó Meltóságának adománya 50 kor.; 4. a csáktornyai takarékpénztár részvénytársaság adománya 100 kor.; 5. a muraközi takarékpénztár részvénytársaság adománya 80 kor.; 6. a csáktornya vidéki takarékpénztár részvénytársaság adománya 30 kor.; 7. Csáktornya község adománya 200 kor., fapénz 40 kor.;

8. különféle bevételek 67 kor.; 9. tagsági díj 322 kor.; 10. tagsági díj-hátralék 1900. évre 22 kor. Összesen 2640 kor. 42 fill. *Kiadás:* 1. tűzoltói szaklapra előfizetési díj 24 kor. 30 fill.; 2. tűzkár elleni biztosítási díj 12 kor. 92 fill.; 3. az egyleti szolga fizetése 264 kor.; 4. utalványok szerint 291 kor. 30 fill.; 5. többrendbeli számlák szerint 150 kor. 20 fill.; 6. különféle kiadások 238 kor. 06 fill.; 7. tagsági díj-hátralék 1900. évre 22 kor.; 8. takarékpénztári betéti könyvecske szerint 1637 kor. 64 fill. Összesen 2640 kor. 42 fill. *Vagyont:* 1. 3 darab nyomó és szívó fecskendő 2900 kor.; 2. 1 darab hydrophoi 500 kor.; 3. 9 darab különféle létrák szállító kocsival 176 kor.; 4. 1 darab fecskendő-előkocsi 140 kor.; 5. 230 méter kender-tömlő 236 kor.; 6. 1 darab tömlő-szekér 26 kor.; 7. személyi és tűzoltó szerelvények 1040 kor.; 8. különféle butorok 101 kor.; 9. hangszerek 1050 kor. 50 fill.; 10. zászló 700 kor.; 11. 24 darab vert kúcsó 576 kor.; 12. mászótorony szilárd anyagból építve 800 kor. Pénztári maradvány az 1899. év végével 1712 kor. 84 fill. Összesen 9968 kor. 34 fill. *Segélyalap:* 1. csáktornyai takarékpénztár 286. sz. betét 3616 kor. 60 fill.; 2. muraközi takarékpénztár 1681. sz. betét 3491 kor. 08 fill.; 3. muraközi takarékpénztár 1989. sz. betét 658 kor. 24 fill.; készpénz 2 kor. 30 fill. Összesen 7768 kor. 22 fill.; melylyel szemben teher mi sem mutatkozik.

Csáktornyan. 1899. évi december hó 31-én.

Morandini Bálint s. k.,
parancsnok.

Szeiberth Antal s. k.,
parancsnok

Deák József s. k.,
pénztárnok.

Jelen számadásokat átvizsgáltuk és azt teljesen rendben találtuk.

Csáktornyan, 1900. évi január hó 7-én.

Alszegehy Alajos s. k.

Pálya Mihály s. k.

Másztárnak József s. k.

HÍREK.

— **A 11.000-ik éjjeli őrseg.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület ez évi február hó 20-án tartja meg a 11.000-ik éjjeli őrseget, melyet ősi szokás szerint a testület tisztikara teljesít. Ezuttal az őrseg parancsnoka Szily József dr. parancsnok, csővezetője Oszeczkó Lajos alparancsnok, mászó Szidaniás Ferencz tb. alparancsnok és Balogh Dezső dr. szak. par., szivattyúsai Kálmán Géza, Hevesi Jakab és Haussegger Menyhért szakasparancsnokok és Tomcsányi Béla pénztáros lesznek. A testület parancsnoksága a csak 3 évenként visszatérő ritka alkalmat nemcsak az itt jelzett szolgálati úton, hanem egy február hó 24-én megtartandó társasvacsorával is megőhajtja ünnepelni. A társasvacsorára a fővárosi és szomszédos községek tűzoltóságai is meglesznek hívva. A 10.000-ik éjjeli őrsegnél maga az alapító gróf Széchenyi Ödön basa is itt volt, s akkor nagy ünnepélyek rendezettek tiszteletére. Ezuttal az ünnepseg csak szerény keretekben fog mozogni.

— **Alakuló vármegyei szövetség.** A törökszentmiklósi önk. tűzoltó-testület a folyó évben fogja megünnepelni 25. éves fennállását, s ez alkalommal megalakítja a J. N.-K.-Szolnok vármegyei tűzoltó-szövetséget. Az erre szóló meghívókat a testület nemsokára kibocsátja.

— **A belügyminiszterium ügy- és személyzeti beosztása.** A belügyminiszteriumban a folyó évvel új ügy- és személyzeti beosztás lépett életbe. Ezen beosztásnak bennünket érdeklő részét a következőkben ismertetjük. Minister: Széll Kálmán, államtitkárok: Jakabffy Imre, kinek felügyelete alá a tűzrendőri ügyek is tartoznak, és Széll Ignác. Az V. (rendőri) főosztályban, melynek keretébe a tűzrendőri ügyek tartoznak, osztályfőnök dr. Sélley Sándor cz. minisz-

teri tanácsos. Az V/a alosztályban (egyleti ügyek) osztályvezető Szabó László osztálytanácsos, titkár dr. Kégl Imre, fogalmazó Vásárhelyi Gyula. Az V/c alosztályban (tűzrendészet) osztályvezető Liptai Lajos osztálytanácsos, segédtitkár Adorján Antal és ifj. dr. Fest Lajos, segédfogalmazók Kovács Béla és ifj. Steer Ferencz. Az V/d alosztályban (kihágást megállapító szabályrendeletek) osztályvezető dr. Jeszenszky Sándor cz. miniszteri tanácsos, titkárok Bulyovszky Aladár és Jalsoviczky Sándor, fogalmazó ifj. dr. Krajtsik Ferencz főisp. titkár, segédfogalmazó dr. Vecsey József.

— **Az újpesti önkéntes tűzoltó-testület** Schober Károly parancsnok jelentése szerint az 1899 évben 33 tüzesetnél működött közre. Ezek közül 7 kémény, 1 kazal, 5 tető, 4 asztalosműhely, 2 gyár, 3 pincze, 3 kamra, 1 ganaj, 1 istálló, 1 bolt, 3 szoba, 1 fatelep, 1 faraktár, és 1 acetylen-gázlobbanás volt, mely utóbbinál 4 ember megsebesült. Részt vett a testület 25 rendes és 1 zárógyakorlaton és ezeken kívül 8 előadáson. Tartott 31 színházi őrseget. A testület egész évi bevétele 20 korona, kiadása pedig 308 korona volt.

— **A nagyikindai önk. torna-tűzoltóegylet** ez ideig rendes közgyűlését az egyleti várta helyiségben folyó hó 28-ik napján tartotta meg a következő napirenddel: 1. jelentés az 1899. évi egyleti működéséről; 2. az 1899. évi egyleti zárószámadások előterjesztése és a felmentvény feletti határozathozatal; 3. az 1900. évi egyleti költségvetés megállapítása; 4. három igazgató-választmányi tagnak a pártolótagok sorából való megválasztása 3 évre; 5. három igazgatóválasztmányi tagnak a működő rang nélküli tűzoltók sorából 3 évre való megválasztása; 6. hat fegyelmi választ-

mányi tagnak a működő tagok sorából 1 évre való megválasztása; 7. a felügyelő bizottságnak 1 elnök és 2 bizottsági tag — a pártoló tagok sorából 3 évre való megválasztása; 8. az egyik segédtsízi állás választás útján való betöltése; 9. Az egyesület működő tagjainak egyenruházása és felszerelése; 10. Az egyesületnek a magyarországi tűzoltótestületek segélyzőszövetségébe való belépése; 11. az egyesület 25 éves fennállása megünneplése fölötti határozathozatal.

— **A biztosításügyi állami ellenőrzése.** Agoston József országgyűlési képviselő a fenti kérdéssel foglalkozó emlékiratot nyújtott be az igazságügyminiszterhez s munkáját röpiratban is kiadta. Agoston kiváló szakember a biztosításügy terén és javaslatai mindenesetre számottevők. Nézete szerint is sürgős szükség van arra, hogy a magánbiztosítási vállalatok egészséges működése állami felügyelet alá helyezzék és ez által tétessék lehetővé, hogy a biztosítási intézmények iránt többé-kevésbé megrendült bizalom helyreállíthatassék. E célból Agoston a biztosítási törvény revízióját s egy állami ellenőrző hivatal felállítását kívánja. Ez idő szerint az intézménynek legfőbb bajai: a hozgőügynökök megbízhatatlansága, a biztosítási feltételek kértelműsége s a felügyelet hiánya. Elrendelendőnek véli, hogy a tartalékok hazai értékekben helyeztessenek el s hogy az állami ellenőrző hivatal a közönség érdekeinek is védelmére szolgáljon. Beható bírálat tárgyává teszi Agoston a Beck Hugóféle törvényjavaslat-tervezetet s gyakorlati szempontból méltatja e munkát részletes intézkedéseit, hangsúlyozván annak szükséges voltát is, hogy a biztosító társaságok árfolyamkülönbözeti tartalékok alkotására köteleztessenek. Az érdekes röpirat kétségtelül értékes anyagot nyújt a legközelebb tartandó ánkéttárgyalásnak.

Tűzoltók segélyezése. A belügyminiszterium az első magyar általános biztosító társaság által Öfelségeik ezüst lakodalma alkalmából tett alapítvány kamataiból a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségébe igazgató választmányának előterjesztése folytán *Hendrik Antal* békési önk. tűzoltónak 40 korona, *Gyovai János* ugyanottani önk. tűzoltónak 32 korona, végül *Kipke István* csáktornyai önk. tűzoltónak 40 korona egyszermindenkori segélyt engedélyezett.

— **Az aradvármegyei tűzoltó-szövetség** alapszabályait a belügyminiszterium jóváhagyás nélkül küldte vissza a következő leirattal: »135.290/V—b. sz. A sz. kir. város közönségének Aradon. Az aradvármegyei tűzoltó-szövetségnek múlt évi december 9-én 31.570 sz. alatt kelt jelentéssel felterjesztett alapszabályait oly felhívással küldöm vissza a város közönségének, miszerint ávezett egyesület útásítsa, hogy alapszabályaiba az egyenruházat és rangjelzés tüzetes leírását vegye fel. Megjegyzem azonban már ezuttal is, hogy egyenruházat és rangjelzésnek az Országos Tűzoltó-Szövetség által megállapítottakkal szigorúan egyezniük kell. Miután törvényes jogalap hiányában senki sem kötelezhető, hogy valamely magánegyesületnek tagja legyen. — oda módosítandó, hogy az ott felsorolt egyesület tagjai lehetnek a szövetségnek. Budapest, 1900. január 4-én. A miniszter: Dr. Sélley s. k., miniszteri tanácsos « A mennyire értjük és méltányoljuk a belügyminiszteri leiratnak az egyenruházati és rangjelzésre vonatkozó követelményeit, annyira érthetetlennek tűnik fel előttünk a belügyminiszteriumnak az a felfogása, mely a vármegyei szövetség alapszabályai-ban tervbe vett tagsági kötelezettséget ezáltal perhorreszkálja. Reméljük, az orsz. szövetség alkalmat fog venni magának arra, hogy a belügyminiszterium elfoglalt eddigi álláspontjára való figyelemmel e tekintetben megfontolt intézkedéssel ezen ügyünk fejlődésére oly káros behatású intézkedésének megváltoztatására rábirja. Mi magunk lapunk legközelebbi szá-mában a kérdéssel behatóbban fogunk foglalkozni, s reál-fogunk mutatni azon tarthatatlan állapotokra, melyeket az utóbbi időben a belügyi kormányzat a tűzrendészet és az

azzal szoros összefüggésben álló ügyek kezelésében megteremtett.

— **Tűzoltók balesete.** *Kistelken* (Csongrádmegye) folyó hó 10-én a malom égésénél egy leeső gerenda *Piginczky József* önk. tűzoltót jobb keze fején súlyosan megsértette, úgy, hogy 14 napig munkaképtelen lett. Ugyanez alkalmával a gerendának kiálló nagy szegje keresztülfúródott *Molnár József* önk. tűzoltó lábaféjén, és egy hónapra munkaképtelenné tette — *Békésen* pedig a folyó hó 22-én tartott gyakorlat alkalmával *Szablóczki József* önk. tűzoltó sérült meg alszárján. Mindhárom tűzoltó tagja a segélyző-szövetségnek, és segélyezésük iránt a választmány legközelebbi ülésén fog határozni.

— **Az iváni kastély égése.** A sopronmegyei Ivánban e hó elején leégett a Széchényi grófi kastély. A kastélyt és az egész iváni birtokot lovag Raaba bérlé, a kinél nagy vendégség volt. A házigazda és vendégei ebéd után délután két órakor a dohányzóba vonultak vissza, az inas pedig az ebédlőbe ment, hogy rendbehozza. A mikor benyitott, a széláramlástól felcsapott a teremben a láng, a mely addig csak lappangott. Az inas tüzet kiáltott, a mire a kapus felsietett. Hiába iparkodtak elfojtani a tüzet, a mely elborította a kijáratot is. A benszorultak az ablakhoz rohantak és segítségért kiabáltak. Az utolsó pillanatban közelet dobtak fel hozzájuk, a min lekúsztak. A ház lakói és vendégei az udvaron gyülekeztek, midőn valaki elkiáltotta, hogy mindenki meneküljön, mert robbanás lesz. A tűz ugyanis ahhoz a szobához közeledett, a hol 2000—3000 vadásztöltény, továbbá nagymennyiségű puska volt felhalmozva. Alighogy a nép eltakarodott az égő kastély közeléből, az óriási patronkészlet és a puska explodált. A detonáció oly nagy volt, hogy a falak s az ablakok megrepedeztek, összerúgtak. Az iváni és a répczeszemerei tűzoltóság este nyolcz órára lokalizálta a tüzet, de a szép palota egészen elpusztult. A szobában lévő drága butorok, szőnyegek és képek elétek és tönkrement negyven vadászfegyver is, a melyek között ezer forintos is akadt. Valószínű, hogy a tűz eldobott szivartól származott, mely a szőnyeget meggyújtotta. Érdekes, hogy a mikor a tűz legerősebben a tetőn pusztított, nyaldosta a tetőt, a szakács föl-alá futkosott az udvaron, szidván a cselédleányokat, hogy miért nem jönnek be, a mikor neki a vacsorát kell elkészíteni.

— **Tűzoltók mulatsága.** Hogy a farsang jó kedve a mi tűzoltóinkat sem hagyja érintetlenül, annak élénk tanúbizonyosságul szolgálhatnak alábbi soraink, melyek a tűzoltók mulatságainak egész sorozatát tüntetik föl. Hogy azonban ezen mulatságoknak nem annyira a tűzoltóknak mulatni akarása, hanem inkább az egyébként nélkülözött anyagi támogatásnak ilyen kerülő úton való kiszivattyúzása a célja, azt mindannyian nagyon is jól tudjuk, de sőt sajnos azt is tudjuk, hogy ezen mulatságoknak a testületi kasszára való jövedelmezősége a mai rossz világban mindinkább határok közé szorul. A farsangot az *erzsébetfalvai* tűzoltók nyitották meg január 6-án tartott báljukkal, melyhez a zenét a jóhírű *csepeli* tölténygyári tűzoltóság nem kevésbé jóhírű zenekara szolgáltatta. A *kunszentmártoniak* január 14-én mulattak, míg a budapesti *jutagyári* tűzoltók január 27-én tartották meg az újpesti közművelődési körben *Götzmann* Tivadarné gyárigazgató védnöksége alatt pompásan sikerült báljukat. A jövő zenéje mellett fognak mulatni a *soroksáriak* február 1-én, a budapesti *ó-budai* hajógyáriak, a *kossuthfalvaiak*, a *tordaiak* és a *gyergyó-szent-miklósiak* február 3-án, a *budapesti önkéntes*, a *gazdasági gépgyári* és a *csavargyári* testületek február 10-én és a *csákváriak* február 17-én. Különösen sikerültnek ígérkezik a *budapesti önkéntes* tűzoltó testület február 10-én a terézvárosi kaszinó termeiben rendezendő táncmulatsága, melyen az aznap Budapesten ülésező szövetségi elnökség összes tagjai meg fognak jelenni. A kiosztásra kerülő női táncrendek kellemes meglepetést fognak kelteni izléses

összeállításuk és értékes voltuk miatt s remélhetőleg a rendezőség mindent el fog követni arra, hogy a bálon megjelenő hölgyek ne csak a tánczrendekről, hanem a tánczoló ifjuságról is kedvesen emlékezzenek meg.

— **Tűzhalál.** *Steinberger* Béla budafoki fakereskedő kocsisa, *Lipták* József folyó hó 9-én este az istállóban lefeküdt s pipára gyújtott. A szerencsétlen ember elaludt s az égő pipa kiesett a szájából. Egy szikra meggyújtotta az almot s rövid idő alatt az egész istálló lángba borult. Lipták nem birt kimenekülni és szénén égett. Az istállóban levő két ló is elégett. — Budapesten e hónap közepén *Hegyi* Mari cselédleány magára döntötte az égő petroleum-lámpát s borzalmasan összeégett. A Rókus-kórházba vitték a szerencsétlen leányt, a hol másnap meghalt. — A pozsony-megyei *Modor* községben a minap megégett a *Trno* házaspár három kis gyermeke. A szülőknek házon kívül volt dolguk s az ajtót rázárták a gyermekekre. A tűz távollétük alatt támadt a szobában, hogy mi okból, azt még eddig nem tudják.

— **A magyar tűzoltóság Párisban.** *Rosenbach* S. fővárosi fényképész agyában szülemllett meg a gondolat, hogy a magyar tűzoltóságot a jövő évi párisi világkiállításon különböző fényképfelvételekben bemutassa, és ezzel a magyar tűzoltóságnak egy nagyobb szabású gyűjteményes munkában emléket állítson. Tervének kivitele érdekében szándéka van az ország nagyobb tűzoltóságait otthonukban fölkeresni, és azokról csoport képeket fölvenni. Tekintettel arra, hogy az ebből eredő összes költségeket *Rosenbach* fogja fődözni s azok az egyes testületeket terhelni nem fogják, ajánljuk őt a tűzoltóbajtársak figyelmébe és pártfogásába. Lakása Budapesten, VII. István-tér 11. szám alatt van.

— **Felrobbant dinamitgyár.** Turinban folyó hó 16-án délután, röviddel egymásután két hatalmas dőrejt hallottak. Kevéssel utóbb azután megjött a hire, hogy az avigliai dinamitgyár kigyúladt és felrobbant. A katasztrófának, a mely borzalmas pusztítást vitt véghez, 8 halottja és 30 sebesültje volt. A detonáció oly erős volt, hogy még a szomszédos községekben is megrongálta a házakat. Az aosztai herczeg és a turini gróf a katasztrófa színhelyére utazott.

— **Amerikába szökött gyújtogató.** Szepes-Béla községben két héten át állandóan rettegésben tartotta a lakosságot a mindennapos tűzveszedelem. Nem volt éjszaka, hogy félre ne kellett volna verni a harangot, de a gyújtogatót egyszer sem tudták megcsipni. Mikor azonban a lakosság izgatottsága már tetőfokát érte s minden szem a gyújtogatót kereste, akkor egyszerre csak elmaradtak a tűzesetek. Most egy szepesbélai lakos levelet kapott Brémából, a melynek írója, *Piger* Miksa, azt mondja, hogy a gyújtogatókat ő követte el és hogy azóta már Amerikába szökött. Hogy miért gyújtogatót, azt ma sem tudják.

— **Tűzesetek statisztikája.** Október hóban Magyarországon területén — beleértve Fiumét és kerületét, s nem értve bele Horvát-Szlavonországot — 1243 községben 1570 tűzeset fordult elő. A károsultak összes száma 3610, az okozott kár pedig 5,294.178 korona volt. (A múlt év október havában 838 községben 997 tűzesetnél 1769 egyén 841.320 korona kárt szenvedett.) A tűzesetek közül 533-nak gyújtogató, 15-nak öngyújtás, 254-nak a gyermekek játéka gyufával, 22-nak a világító szerekkel való gondatlan bánásmód, 251-nak hanyagság és gondatlanság, 61-nak más egyéb volt az oka, míg 434 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt, vagy halálos sérülést szenvedett a tűznél 21, nem halálos sérülést 59 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tűzeset összesen 26 fordult elő, és pedig: *Hecsen*

(Barsm.) október 2-án, — *Nagy-Lót* és *Kis-Lóton* (Barsm.) október 2-án (292 egyén 345.339 kor. kárral), — *Bárnán* (Nógrádm.) október 25-én, — *Broczkón* (Nyitram.) október 25-én, — *Duna-Szerdahelyen* (Pozsonym.) október 5-én, — *Galántán* (Pozsonym.) október 24-én (2 egyén 126.000 kor. kárral), *Nagy-Szombaton* (Pozsonym.) október 5-én (1 egyén 1,600.000 kor. kárral), — *Turánban* (Turóczm.) október 12-én (1 egyén 122.000 kor. kárral), *Kapuváron* (Sopronm.) október 2-án, — *Szent-Léránton* (Vasm.) október 2-án, — *Szergényen* (Vasm.) október 25-én, — *Pulán* (Zalam.) október 25-én (59 egyén 104.658 kor. kárral), — *Csányon* (Hevesm.) október 26-án, — *Gyöngyösön* (Hevesm.) október 15-én, — *Hatvanban* (Hevesm.) október 17-én, — *Déaványán* (J.-N.-Kún Szolnokm.) október 25-én, — *Feiső-Mérán* (Abauj-Tornam.) október 4-én, — *Garadnán* (Abauj-Tornam.) október 25-én, — *Pelsüczön* (Gömörm.) október 27-én (1 egyén 130.000 kor. kárral), — *Bártfán* (Sárosm.) október 10-én, — *Tisinyeczén* (Sárosm.) október 25-én, — *Sztrajnyán* (Ungm.) október 25-én, — *Sztropkón* (Zemplénm.) október 26-án (122 egyén 179.724 kor. kárral), — *Ráhón* (Máramarosm.) október 23-án (1 egyén 59.870 kor. kárral), — *Mezőhegyesen* (Csanádm.) október 4-én, — *Csik-Rákoson* (Csikm.) október 25-én, — *Szénaverősen* (Kis-Küküllőm.) október 18-án, — végül *Bogártelken* (Kolozm.) október 26-án (51 egyén 87.549 kor. kárral, 2 súlyos sérüléssel.)

November hóban IIII községben 1402 tűzeset fordult elő. A károsultak összes száma 2538, az okozott kár pedig 2,320. 508 korona volt. (A múlt év november havában 1001 községben 1223 tűzesetnél 1945 egyén 761.627 korona kárt szenvedett.) A tűzesetek közül 531-nek gyújtogató, 6-nak öngyújtás, 178-nak gyermekek játéka gyufával, 36-nak a világítószerekkel való gondatlan bánásmód, 233-nak hanyagság és gondatlanság, 60-nak más egyéb volt az oka, míg 358 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt vagy halálos sérülést szenvedett a tűznél 15, nem halálos sérülést 31 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tűzeset összesen 21 fordult elő és pedig: *Nagy-Málason* (Barsm.) november 16-án, — *Magyar-Szölgyéne* (Esztergom.) november 28-án (50 egyén 77.585 kor. kárral), — *Nagy-Palugyán* (Liptóm.) november 29-én, — *Czereden* (Nógrádm.) november 29-én, — *Lamacson* (Pozsonym.) november 19-én, — *Székes-Fejérváron* november 18-án, — *Túri-Szakállason* (Komáromm.) november 15-én (2 egyén 68.816 kor. kárral), — *Kadarkuton* (Somogym.) november 13-án (1 egyén 70.560 kor. kárral) — *Somogy-Szt-Miklóson* (Somogym.) november 3-án (33 egyén 51.561 kor. kárral és 4 sérüléssel), — *Hegyrcón* (Sopronm.) november 5-én, — *Meszlenen* (Vasm.) november 1-én (1 halálessel és 1 sérüléssel), — *Bács-Almás* (Bácsm.) november 2-án, — *Szabadka Ludas-pusztán* november 7-én, — *Budapesten* november 24-én, — *Hanyán* (Gömörm.) november 28-án, — *Kapin* (Sárosm.) november 2-án, *Richvaldon* (Sárosm.) november 3-án (1 sérüléssel), — *Szepes-Teplíczen* (Szepesm.) november 5-én (13 egyén 51.648 kor. kárral), — *Málczán* (Zemplénm.) november 15-én, — *Piricsén* (Szabolcsm.) november 2-án, — végül *Fakert Ötvenes-pusztán* (Aradm.) november 4-én.

Szerkesztői üzenetek.

E. S. Cs. Somorján. A küldött cikkelyért köszönet. Talán legközelebb rátérünk.

K. J. Tessék a mentőtáskák berendezése végett a Schottola Ernő czégghez fordulni. Címét megtalálja hirdetéseink között.

H. L. Budapest. A szerkesztőkérdés megoldása még mindig a jövő feladata. Talán legközelebb dűlőre jut, ha ugyan magunk addig ki nem dűlünk, mert hát a mi munkaképességünknek is meg vannak a maga határai, a testnek és léleknek meg a maga jogos követelményei.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

HIRDETÉSEK.

GYÁR: IV., Magyar-utca 26. sz.   RAKTÁR: IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése

BUDAPESTEN.

Kitüntetések: **Ő Felsége a Királytól** ipari érdemekért: a legfelsőbb elismerés, a **Ferencz József-rend lovagkeresztje**, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti-«, »Nép« és »Vigszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült

rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmányú javított és szabadalmazott

ezimbalmait, pedállal és a nélküj.

Ügyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jótállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolását**.

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

➡ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➡

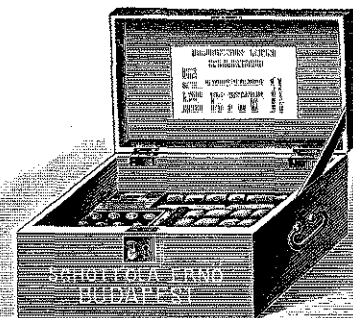
Schottola Ernő

magyar általános kötanyaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Feneiere-palota, Andrássy-ut és váci-körut sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes kötszergyűjteléssel **mentőkocsik** és **mentőszekrényeket** készítséggel szolgálók.

Részletes kötszergyűjteléssel **mentőkocsik** és **mentőszekrényeket** készítséggel szolgálók.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél célba vett s az **első segélynyújtáshoz** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak** és **műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégemet, hol ugy a **teljes felszerelés**, valamint **egy-egy eszközök, szabványszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók.

Sommer és Klinger

munkás-ingek és öltönyök gyára

==== Budapest, V., Sas-utca 16. szám. ====

Ajánlja saját gyártmányú

tűzoltói egyenruháit,

az orsz. tűzoltó-szövetség előírása szerinti kiállításban.

Egy zubbonyból és nadrágból álló mosószövet öltönyt 8 koronáért.

Egy zubbonyból és nadrágból álló posztó öltönyt 19 koronáért

minden nagyságban jól kidolgozva szállítunk.

➡ Az összeg a ruhák átvétele után fizetendő. ➡

Hogy a tűzoltó-testületeknek a beszerzést megkönnyítsük, **kívánatra a fizetés kellő kezeség mellett megegyezés szerinti részletekben is eszközölhető.**

A nálunk készített ruházat **olesósága** és **tartóssága** által **különösen alkalmas a tűzoltói szolgálatra**, miként arról évek során át számos testületnek meggyőződnie alkalma volt.

Az anyag jó minőségéről bárki is meggyőződhetik, mert **szövetmintákkal kívánatra bérmentve szívesen szolgálunk.**

➡ Rendeléskor a zubbony és a nadrág hossza, nemkülömben a mell, — illetve a hasbőség megjelölendő. ➡

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók.

Görög királyi udvari szállítók.

Szerb királyi udvari szállítók.

Perzsa csász. udv. szállítók.

O Fensége a görög trónörökös udv. száll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, ő császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

a Károly-laktanyában BUDAPESTEN a Károly-laktanyában

levő **egyenruha-készítő intézetét**

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellekek, **menyiségre való tekintet nélkül**, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett készíttetnek**. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rózsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb.** a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Arjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. **Sürgönyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.**

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbttől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

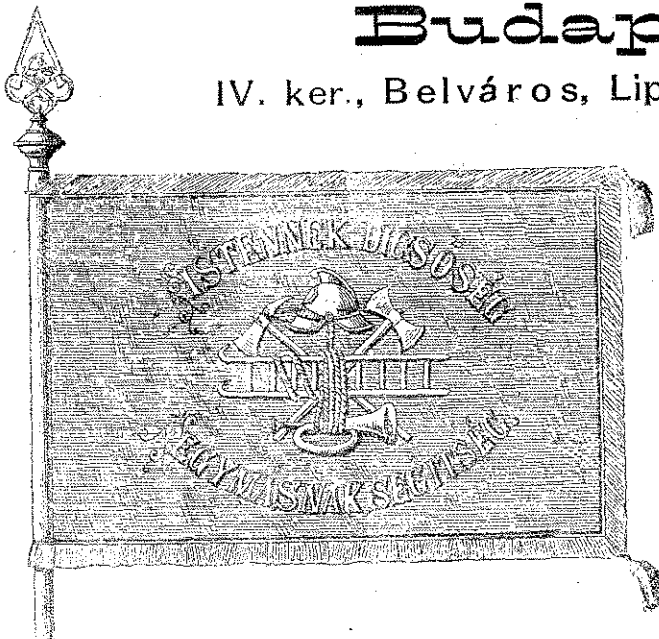
Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok, egyleti jelvények, kokárdák, vallszalagok nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Saját műhímző-intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitűnő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és Iaptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legítányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: A biztosító-társaságok és a tűzoltás. Kónya Imrétől. — Hivatalos rész: Az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségének jelentése az orsz. választmányához. — Meghívó az 1900. márcz. 25-iki orsz. választmányi ülésre. — Felhívás. — A bíráló bizottság jelentése a tűzrendészeti törvénytervezetről. — Jegyzőkönyv az 1900. február 10-iki elnökségi ülésről. — Jegyzőkönyv a segélyző-szövetség 1900. febr. 10-iki választmányi üléséről. — Az orsz. szövetség 1899. évi zárszámadása. — A segélyző-szövetség 1899. évi zárszámadása. — Pénztári kimutatás az 1899. év IV. negyedéről. — Általános rész: A tűzrendészet ügye a képviselőházban. — A tűzkárstatisztika tanulságai. — Testületek köréből: A veszprémmegyei szövetség választmányi ülése. — A szabadkai önk. testület közgyűlése. — A csurgói testület közgyűlése. — A csáktornyai tűzoltók közgyűlése. — A nagyikindai testület közgyűlése. — A szabadkai hiv. tűzoltóság az 1899. évben. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hírdetések.

A biztosító-társaságok és a tűzoltás.

A tűzkárbiztosító-intézeteknek a tűzoltói kiadásokhoz való hozzájárulásra törvény útján leendő kötelezése tárgyában Budapest székesfőváros törvényhatósága a képviselőházhoz benyújtott kérvényét körlevéllel küldötte szét és a törvényhatóságokat hasonló szellemű intézkedéstelre hívta fel.

Köztudomású dolog, hogy a tűzoltó-intézmény tökéletesítése mily közvetlen befolyással bír a tűzkárok apasztására, kapcsolatban a tűzkárbiztosítási üzlet jövedelmezőségével és azon eszme, hogy a tűzbiztosító-társaságok a tűzrendészeti, illetve tűzoltói kiadásokhoz bevételeik bizonyos arányában hozzájáruljanak, már régi keletű, de diadalra juttatni mindez ideig nem lehetett, mert nincs törvény, mely a tűzbiztosító-társaságokat erre kötelezné. Ezen ügyben az utolsó évtized folyamán az ország törvényhatóságainak egy része a főváros törvényhatóságával együtt az országgyűléshez már kérvényezett és az e részben eddig eredménytelenül folytatott tárgyalások fonala most újból felvetett azon oknál fogva, hogy a főváros évenkénti tűzoltói kiadása 1874. óta 40.000 forintról 240.000 forintra emelkedett és hogy a vidéki városok háztartásában évről-évre szintén emelkedik a tűzoltói kiadások összege, ugyanarra, hogy egyes városok és községek csakis a lakosság legnagyobb mérvű megadóztatásával képesek tűzrendészeti kötelezettségeiknek megfelelni.

Nemetsországban, Nagy-Britániában, Svájcban és Ausztriában már a biztosító-társaságok törvény útján köteleztettek a tűzoltó kiadásokhoz való járulásra, tehát éppen azok országokban van az meghonosítva, a hol a községek háztartása alapos és átgondolt szervezettel bír s a mellett a magánérdekek is kellő figyelemben részesülnek és tekintettel arra, hogy ugyanazon okok, a melyeknél fogva a tűzkárbiztosító-intézeteknek a tűzoltói kiadások részleges viselésére leendő kötelezése a fővárosban méltányos és igazságos, megfelelő arányban a többi városok és községekhez nézve is fennállanak, csak helyeselni lehet azon törekvést, hogy a hazánkban létező tűzkárbiztosító-intézetek a tűzoltói kiadásokhoz való hozzájárulásra az ország egész

területére érvényes törvényhozási intézkedéssel köteleztessenek.

A hozzájárulási kötelezettség törvényes megállapítása esetén az ország összes községei oly bevételi forráshoz jutnak, a mely kizárólag tűzoltói célokra fordítható, mi által a tűzvédelmi és tűzoltási berendezések országsszerte igen észrevehető mértékben szaporíthatók és fejleszthetők lennének.

Tény az, hogy míg egyes városok és községek alig képesek tűzvédelmi költségeik fedezésére, addig a tűzbiztosító-intézetek vagyona fokozott mérvben gyarapodik, dacára, hogy főigazgatóik, vezérelnökeik stb. horribilis évi fizetést élveznek. A tűzbiztosító-intézetek vagyonszaporulata különben igen természetes dolog, mert hiszen a tűzbiztosítás előnyét ma már a köznép is belátja, minek folyamánya az, hogy a tűzbiztosítás intenzivebb jelleget öltvén, a tűzbiztosító-intézetek forgalma fokozódik a nélkül azonban, hogy a tűzbiztosítási díjak csökkennének. Ehhez járul még azon körülmény, hogy hazánk sok városa és községe tűzoltóságát a tűzoltás mai kivánalmainak megfelelőleg a szakszerűség legmagasabb színvonalára emelte fel, miből a tűzoltóság gyors kivonulása és a vész színhelyén való szakszerű működése révén szintén nem megvetendő haszon járul a tűzbiztosító-intézetekre a nélkül, hogy a tűzoltóság kiadásaihoz csak egy fillérrel is járulnának. Igaz ugyan, hogy egynéhány elszegényedett kisközség — hosszas kérvényezés után — tűzoltószerek beszerzésére kap egyik-másik biztosító-társaságtól néhány forint könyöradományt, de az ily czímen kiadott összeget csekélységénél fogva figyelembe sem lehet venni, ha összehasonlítjuk a tűzkárbiztosító-intézetek bevételeivel.

Sokan vannak ugyan azon nézetben, hogy ha a tűzkárbiztosító-intézetek törvény által köteleztettek a tűzoltói kiadások hozzájárulására, akkor azok egyszerűen fel fogják emelni a biztosítási díjakat s a fenti czímen kiadott összeget a biztosító közönséggel fizettetik meg. Azok a szakférniak, kik a kérdést mélyrehatóan tárgyalták, a mai üzleti viszonyok közt ezt az eshetőséget teljesen kizártnak tekintik és ha esetleg mégis bekövetkeznék, úgy ez csak rövid ideig tartó átmeneti jelenség lenne, mert a tűzbiztosító intézetek

közötti verseny a tűzbiztosítási díjakat ismét lesüllyesztené. Külföldi tapasztalatok is bizonyítják különben e nézet téves voltát. Mert lehet ugyan, hogy a tűzbiztosító-intézetek kartelt kötnek a tűzbiztosítási járulékokra nézve, azonban e ténykedéssel csak maguk alatt fogják elvágni a lát, amennyiben siettetik ez által a *kötelező állami tűzbiztosítás* sürgős életbeléptetését, pedig erről a legtöbb tűzbiztosító-intézet, könnyen érthető okból, hallani sem akar.

Tűzoltó-törvényünk ez idő szerint nincs, csak tűzrendészeti kormányrendeletek léteznek, ezeket azonban csak azon községek és városok tartják be, a hol a tűzoltóügy iránti jó érzék, no meg aztán a rendeletekben foglalt intézkedések életbeléptetéséhez megkivántatott pénz együtt van.

Tűzoltóintézményünk szakszerű kifejlődését ma már egyedül és kizárólag egy a célnak megfelelő *tűzrendészeti*

törvény és a kötelező

remélhetjük, mert *állami tűzbiztosítás* életbeléptetése után ményesebb lesz a é kettőnek egyesítésével minél eredményesebb, annál inkább tűzoltóságnak a vész színhelyén való intézetek érdeke, haább meg lesz védve nem a tűzbiztosító-szaporítani fogja aznem az *állami körvagyon*. Ez a tudat nagyobb lelkesedést, önkéntes tűzoltó-testületek számát és ményez a hivatásos, több szorgalmat s ügyszeretetet eredményez ezeket sikerül tűzoltók részéről is. Addig is azonban, minden oly törekvést életbeléptetni, örömmel kell fogadnunk

Ilyen törekvés, mely tűzoltó-ügyünk javítását czélozza. törvényhatósága által jelezhetjük a Budapest székes főváros czélokra való különül a biztosító-társaságoknak tűzoltási melyet a tőlünk telj megadóztatására irányuló mozgalmát, tűzoltóknak elsőrendű minden erővel támogatni nekünk új köteleességünk. *Kónya Imre.*

HIVATALOS RÉSZ.

Az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségének jelentése az orsz. választmányhoz.

(Az 1900. évi márczius hó 25-én tartandó orsz. választmányi ülésre)

Tisztelt választmány!

Az 1899. évi augusztus hó 15-én Brassóban megválasztott elnökség első ízben van azon helyzetben, hogy eddigi működéséről a szövetség országos választmányának jelentést tehessen.

Az időszak, mely megválasztásunk óta lefolyt, sokkal rövidebb, mintsem hogy nagy események hosszú sorozatával állhatnánk elő. Az előző évek jelentéseiben élénk színekkel ecsetelt sajnós viszonyok a lefolyt félév alatt még mindig fennállottak, s ha lehetséges, az eddigieknél még fokozottabb nyomást gyakoroltak intézményünk fejlődésére, úgy annyira, hogy aligha csalódunk, ha kijelentjük, hogy a magyar tűzoltó intézmény, és azzal a hazai tűzrendészet ugye fejlődésében nemcsak megakadt, hanem valósággal visszaesést mutat.

Régi tűzoltó-testületek egymás után veszítik el lábuk alatt a szilárd talajt, fokozatosan gyöngülnek el erkölcsi és anyagi erejükben egyaránt, hogy lassú kimulással dicsötelenül fejezzék be hajdan dicső pályafutásukat.

A hatósági és társadalmi támogatás következetes hiánya szemmel láthatólag érvényesíti pusztító hatását a tűzoltó-testületek életében, melyből a rideg önzés mai kor-szakában fogyva-fogy az életerő, a munkakedvet és munkaképességet biztosító ambíció és ügyszeretet.

A régi idők oszlopos tagjai egymásután dőlnek ki, s helyük betöltetlen marad, mert a mai nemzedék nagy tömege a megélhetés fokozottabb nehézségei közepette az élet mindennapi zajában nem képes meghallani az idealizmus és igaz önzetlenség hívó szavát, vagy ha meghallja is, nincs ereje megállni, mert az önzés mindent elsodró szennyes árja az elpuhult nemzedéket magával ragadja.

Bármily szomorú legyen is azonban a kép, melyet körütekintő szemünk országszerte lát, bármily fájdalommal látjuk a szívünk meleg szeretetével keblünkre ölelt intézmény lassú hervadását, nem szabad, hogy elveszítsük egy jobb jövőben való bizalmunkat, mert a mindinkább pusztító tüzesetek borzalmai és a segítségért kiáltó százezrek jajszava lehetetlen, hogy előbb-utóbb föl ne rázza mélységes álmukból hazánk sorsának intézőit, és lehetetlen, hogy a mi törhetetlen ügyszeretetünk és kitartó munkásságunk jól megérdemelt gyümölcseit a gondjainkra bizott tűzoltó intézmény fölvirágoztatásával meg ne teremje.

Az ügy, melynek előbbre vitelen munkálkodunk, a legnemesebb; a hozzáfűzött érdekek a legéletbívőbbak.

Egyaránt méltó okok

javább dolgozzunk, ok arra, hogy minden törekvésünkkel tetni ezen törekvése és meg ne szűnjünk folyton hangoz-Meg kell győznünk nekünk jogos és szükségszerű voltát. tűzoltó-intézmény sa hatóságot és társadalmat egyaránt a tűzrendészet mérhetőségességéről, rá kell mutatnunk a saját körünkben aztetlen fontosságára, fejlesztenünk kell ség szükségességének ügy iránti lelkesedést, és a szakképzett-mányzat részéről fő tudatát, hogy akkor, a midőn a kor-érdeklődésnek első öl fog lobbanni az ügyünk iránt való nemzet ezen életbelángja, a midőn meg fog fogamzani a nek csirája, mentülvágó érdekei iránt való igaz szeretet-karral siethessünk több és több szakértően munkálkodó ségére.

a meginduló tevékenységnek segít-E magasztos fő rendezésnek mindenföladatot mihamarább megvalósítani, a indítani, és azt szai irányban szükséges munkásságát meg-segítésünkkel istápoikbavágó útbaigazításainkkal és állandó hivatásunknak tartjni a legközelebbi jövőre nézve legszebb véseink sikerre vezek. Adja Isten, hogy önzetlen törek-

Ezeknek előressenek! jelentésünkre. bocsátása után áttérünk tulajdonképeni

Az 1899. év at tott XIV. országos augusztus hó 15-én Brassóban megtar-dr. *Kék Lajost*, alelőzoltói nagygyűlés a szövetség elnökévé bizottsági tagjaivá-elnökévé dr. *Óváry Ferenczet*, felügyelő-*Polcz Ferenczet*, *Sz. Bulyovszky Aladárt*, *Czédler Jánost*, választotta. *Szokoló Ignácot* és *Varga Lőrinczet*

A nagygyűlést titkárrá dr. *Szily* a követő országos választmányi ülés előadókká *Barabás Józsefet*, pénztárossá *Tomcsányi Bélát*, *Jánost*, *Ecker Sándó Istvánt*, *Beuer Szilárdot*, dr. *Csányi Scossa Zoltánt*, *Szabórt*, *Köhler Istvánt*, *Markusovszky Bélát*, választotta. *Szabó Gyulát*, *Vida Pált* és *Wagner Manót*

Az ekként meg együttes munkálkogatalkult elnökség még alig kezdte meg kegyetlen halál, megadását, már is rést ütött asorban a a legérdemesebbekny váratlanul elragadta körünkből egyikét október hó 8-án hátk. Az első elnökségi ülést követő napon, ségének teljében dit meg élete virágában, áldásos tevékeny-testület parancsnokr. *Csányi János* előadó, a vácsi önk. küldöttségileg képvá. Október hó 10-én tartott temetésén koszorút helyezett iseltette magát a szövetség elnöksége, zökönyvébe iktattaravatalára, hervadhatatlan érdemeit jegy-özvegyéhez. Megadta s részvétiratot intézett hátramaradott halálában azt, a nuk ekként érdemes bajtársunknak az ő szeretetünk és elismrit megadnunk lehetséges volt, bajtársi maradott helye mégerésünk kísérte sírjába őt, kinek üresen

Az elnökség ag mindig betöltésre vár.

lefolyt félév alatt 3 ízben tartott ülést,

és pedig október 7-én, december 9-én, és február 10-én, melyeken 74 határozatot hozott.

Ez üléseken a belügyministerium felhívására 16 esetben adott az elnökség az ezzel megbízott előadók javaslata alapján véleményt, úgymint az acetylengázfejlesztés tárgyában kibocsátandó szabályrendeletre, Krassó-szörényvármegye, Somogyvármegye, Pozsonyvármegye, Karczag r. t. város, Felsőbánya r. t. város, Sátoralja-Ujhely r. t. város, Tornaalja nagyközség tűzrendészeti szabályrendeleteire, Babocsa községnek a kötelezett tűzoltóság szervezése tárgyában alkotott szabályrendeletére, Jákó, Farkasgyepű, Németbánya, Iharkút és Nagy-Kamond községek tűzoltói alap- és szolgálati szabályzataira, Csikvármegye törvényhatóságának a szalmafődelek eltávolítása ügyében hozott határozatára, és végül az Eberhardt-féle tüzetoltó szerre vonatkozólag.

Ezeket kivül a vasvármegyei szövetség kérelme folytán véleményt adtunk a lipótfalvi önk. tűzoltó-testület alapszabályaira, az alakuló aradvármegyei szövetség kérelmére az aradvármegyei szövetség alapszabályaira, és Aradvármegye tűzrendészeti szabályrendeletére, és Bártfa város tanácsának kérelmére Bártfa város tűzrendészeti szabályrendeletére. A hatóságok, testületek és magánosok számos megkereséseire a legkészségesebben adtuk meg a szükséges útbaigazításokat, nemcsak levélben, hanem élőszóval is azon mindinkább szaporodó esetekben, midőn központi irodánkat e czélból fölkeresték.

Számos esetben érezhető hiányon kívánt segíteni az elnökség azon határozatával, melylyel a törvényhatóságok, városok és községek által megalkotott tűzrendészeti, építkezési és kéményseprési szabályrendeletek egybegyűjtését határozta el, mert ezeknek a szövetség könyvtárában való elhelyezésével módunkban lesz azok mindennemű intézkedéseiről biztos tudomást szereznünk, az azokban mutatkozó hiányok pótlása iránt intézkedni, s egyben a kidolgozás alatt álló szabályrendelet-minták összeállításánál azok nagy anyagát czélszerűen fölhasználni.

A lefolyt időszakba esett a magyar tűzoltó-intézmény és szövetségünk megalapítójának és első elnökének gróf Széchenyi Ödön basának török államszolgálatban eltöltött 25 éves tűzoltói jubileuma. Sajnos, a viszonyok nem tették lehetővé a brassói nagygyűlés azon határozatának effektuálását, hogy ezen ünnepélyen a szövetség a hazai tűzoltóságokból alakított nagyobb szabású küldöttséggel képviseltesse magát. De bár az ünnepelthez méltó küldöttség menesztéséről le is kellett mondanunk, örömmel ragadtuk meg az alkalmat, hogy intézményünk azon nagy férfiat a magyar tűzoltóság nevében távirattal üdvözljük, miként távirattal üdvözlöttük akkor is, midőn alig pár nappal jubileuma után tűzoltás közben majdnem hivatásának áldozata lett, s csak a véletlen szerencsének köszönhetette megmenekülését.

Mindkét üdvözlésre gróf Széchenyi Ödön basa a legmelegebb hangon fejezte ki köszönetét, és juttatta kifejezésre azt a nagy szeretetet, melyet negyedszázados távollét után ma is törheteienül ápol a magyar haza és annak tűzoltói irányában.

A budapesti önkéntes mentőegyesület kezdeményezése folytán Széll Kálmán miniszterelnök által a mentés és első segítségnyújtás országos szervezése tárgyában megindított mozgalomból az elnökség is kivette részét. Habár a november hó 18 és 19-én tartott országos értekezletre a szövetség érthetetlen okokból meghívót nem is kapott, azon az elnökség több tagja más minőségében kapott meghívás folytán tevékeny részt vett, s különösen dr. Kék Lajosnak, a szövetség elnökének az értekezleten való felszólalása hathatósan ráirányította az értekezlet figyelmét a tűzoltó-intézmény terén szükséges teendőkre.

E felszólalásra annál is inkább nagy szükség volt, mert úgy a miniszterelnök, nemkülönben maga az értekezlet is a mentőintézménynek a tűzoltóságok keretében való

szervezését tartotta ez idő szerint a legczélszerűbb megoldási módnak. Ezen egyébként általunk is helyeselt tervezet, nemkülönben hivatásszerű kötelességeink alapján elodázhatatlanul szükségesnek tartottuk, hogy be nem várva a belügyministerium fölhevését, behatónan foglalkozzunk a tervbe vett kérdés lényegével és megoldási módozataival, annál is inkább, mert a mentés és első segítségnyújtás szervezése ez idő szerint csak a tűzoltóságok közreműködésével foganatosítható.

A javaslatban, melyet az e czélból kiküldött bizottság munkálatai alapján a belügyminiszteriumhoz fölterjesztettünk, a mentőügy szervezésének mikéntjére nézve megadtuk a szükséges útmutatásokat, teljes világossággal elétártuk az életbeléptetés módozatait, de egyúttal reámutatva a tűzoltó-intézmény mai állapotára, reámutattunk a tűzoltó-intézmény érdekében halaszthatatlanul szükséges kormányintézkedésekre is, mint olyanokra, melyeknek előzetes foganatosítása nélkül a támogatást nélkülöző, erejükben megfogyott és megbénított tűzoltóságok képtelenek volnának a mentőügygyel vállalkra nehezdedő újabb terhekkal megküzdeni.

Támaszkodva azon nagy érdeklődésre, melylyel a jelenlegi belügyminiszter a társadalmi intézmények megerősödése iránt viseltetik, hiszszük és reméljük, hogy ezen önzetlen javaslataink meghallgatásra fognak találni, s hatóságos előmozdítói lesznek a rokon tűzoltó- és mentőintézmények testvéries egyesülésével mindkét intézmény annyira szükséges fölvirágoztatásának.

Javaslatot tettünk ugyancsak a belügyi és kereskedelmi miniszteriumokhoz a tűzvédelmi intézkedések állapotát feltüntető statisztikai kérdőívek helyesebb összeállítása tárgyában.

A Tűzrendészeti Lapok kiadóhivatalának kérelmére foglalkoztunk ezen lap további subvencionálásának kérdésével. Mivel azonban a tűzoltói hírlapirodalom a múlt év elején létezett mostoha viszonyok után oly mérvű föllendülésnek indult, hogy az akkor főnnállott »Tűzoltó Közlöny«, »Tűzrendészeti Lapok« és a »Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny« mellett még 3 szaklap indult meg és pedig a »Községi Tűzrendészet és Tűzoltás«, a »Tűzrendészeti Felügyelő« és az »Illustrierte Feuerwehr-Zeitung«, utóbbi a »Tűzrendészeti Értesítő« melléklettel, s így a a szükségeslet bőven födőzve lett és a további subvencionálás indokolható nem lett volna, mivel továbbá ezen az orsz. választmány jogköréhez tartozó kérdésben fölhatalmazás nélkül intézkedni magunkat föl jogosítottnak nem tekinthettük, a kért subvenciót megadhatónak nem tartottuk.

Örömmel jelenthetjük, hogy a *tűzrendészeti törvényjavaslat* és megokolásának elkészítésére az orsz. választmány által múlt évben hirdett pályázat eredményvel járt, mert a beérkezett horgony jelű pályamű a kiküldött bíráló bizottság véleménye alapján a kitűzött 400 korona jutalomra érdemesnek találtatott. A pályamű szerzője Breuer Szilárd előadó volt, ki ezen munkálatával is méltán szaporította meg a tűzoltói szakirodalom terén eddig kifejtett elismerésreméltó munkásságának sorozatát.

A törvényjavaslatnak törvényalkotási szempontból megvannak ugyan a maga hiányai, de a munkálatban magában lerakott szakszerű anyagalmaz megbecsülhetetlen értékkel fog bírni majdan akkor, a midőn a tűzrendészeti törvénynek oly régen epedve várt megalkotása napirendre fog tüzetni.

A kiküldött bírálóbizottság a munkálat nagy terjedelme és a rendelkezésre állott rövid idő miatt nem volt azon helyzetben, hogy a nagy szellemi értéket képező anyagot teljes egészében földolgozza, miért is jónak láttuk a tervezetet további bírálat végett kiadni Szokolj Ignác felügyelőbizottsági tagnak. Az ő általa beterjesztendő jelentés lesz majdan alapja azon munkálatnak, melyet az elnökség a nyilvánosság bevonásával való legteljesebb meg-

vitátás után a belügyminiszteriumhoz kíván juttatni, hogy ezzel teljes komolysággal járuljon a tűzrendészeti törvény megalkotásához.

Habár a szövetség már ismételt állást foglalt a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatala mellett, mégis örömmel fogadtuk Budapest székesfőváros törvényhatóságának a képviselőházhoz intézett fölüiratát, melyben a *biztosító-társaságoknak a tűzoltási kiadások javára* való külön *megadóztatását* kérelmezte és hasonló határozatok hozatalára a társtörvényhatóságokat körlevélben fölkérte.

A mozgalom pártolására fölkértük a vármegyei szövetségeket s az összes tagtestületeket is, mert valóban méltányosnak tartjuk, hogy a biztosító-társaságok az ezek céljait különösen szolgáló tűzoltó-testületek fönntartásához a biztosítás terjedésével mindinkább szaporodó jövedelmeik bizonyos részével hozzájáruljanak.

Örömmel emlékezünk meg a m. kir. közigazgatási bíróságnak egy általunk fölterjesztett panaszos ügyben hozott amaz ítéletéről, melylyel kimondotta, hogy az önk. tűzoltó-testületeket, mint elsőrendű jótékonyági intézményeket okmányaikon a bélyegmentesség megilleti.

Jól eső meglepéssel veszünk tudomást a belügyminiszteriumnak ugyancsak közbenjárásunkra meghozott azon határozatról, melylyel a tallósi önk. tűzoltó-testületnek rég húzódo panaszára a testületet megkárosító községi bírót állásából elmozdította és ellene a fegyelmi eljárást elrendelte.

Oly jelenségek voltak ezek, melyekből kifolyólag joggal várhattuk, hogy intézményünk a legfelsőbb hatóságokban immáron megtalálja a rég nélkülözött támogatást, melyet viszont az alsóbbfokú hatóságok támogatása szükségyszerűen fog követni.

Sajnos, de reménységünkben csalódnunk kellett. Eltekintve attól, hogy a legutóbb alakult 3 vármegyei szövetség alapszabályait a belügyminiszterium véleményezés végett le sem küldte a szövetséghez, az aradvármegyei szövetség alapszabályaiban a kötelező csatlakozás kimondását nem engedélyezte. Sérelmesnek tartottuk a belügyminiszterium ezen legújabbban elfoglalt álláspontját, nemcsak azért, mert az országos és a legtöbb vármegyei szövetség alapszabályaiban is már lefektetett és helyesnek bizonyult állásponttal való szakítást jelenti, hanem különösen azért, mert az a tűzoltói szervezetkezés létérdekeivel homlokegyenest ellenkezik. Ily körülmények között nem tehattünk mást, mint hogy fölüirattal forduljunk a belügyminiszteriumhoz, melyben rámutatva a miniszteriumnak a kötelező csatlakozás tekintetében az előző években elfoglalt álláspontjára, az aradvármegyei szövetség alapszabályainak eredeti szövegezésükben leendő jóváhagyását kérjük.

A szövetség tagtestületeinek száma a lefolyt évben 44-gyel szaporodott. E szaporodásból a bács-bodroghvármegyei szövetségre 4 (Bezdn, Bulkesz, Kishegyes, Ó Moravicza), a hajduvármegyeire 1 (Egyek), a pozsonyvármegyeire 3 (Búr Szt.-György, Kis-Lévárd, Láb), a sopronvármegyeire 5 (Gyülevíz-Salamonfa, Völcssej, Zsira, Und, Eszterháza), a vasvármegyeire 20 (Pankasz, Vönöczk, Ólbő, Horvát-Lő, Csöngé, Baksafalva, Gércze, Mária-Havas, Szt.-Bibor, Tót-Morác, Mezővár, Vas-Komját, Lődös, Borostyánkő, Nagy-Karaszto, Nagy-Pöse, Ludad, Tömörd, Szatta, Nagy-Kis-Paty) esik, míg közvetlenül 11 testület (Leibitz, Kistelek, Kún-Szt.-Márton, Új Karánsebes, Tisza-Polgár, Hátszeg, Monor, Ó-Szadova, Szeged hivatásos, Putnok, Újpest Wolfner-gyár) csatlakozott.

A szövetség tagtestületeinek száma az 1899. év december 31-én 1229 volt; ezek közül 978 vármegyei szövetség útján csatlakozott, míg a közvetlen tagtestületek száma 251.

Az egyes vármegyei szövetségek közül:

a bács-bodroghvármegyei	34,
a barsvármegyei	19,

a budapesti	22,
a fejérvármegyei	57,
a hajduvármegyei	16,
a háromszékvármegyei	11,
a hevesvármegyei	116,
a nagyvárad	14,
a pozsonyvármegyei	60,
a sopronvármegyei	188,
a temesvármegyei	38,
a tolnavármegyei	23,
a torontálvármegyei	67,
a trencsénvármegyei	16,
a vasvármegyei	138,
a veszprémvármegyei	118,
a zalavármegyei	41 testülettel

tagja az országos szövetségnek.

A mosonvármegyei szövetség az elmúlt évben beszüntette működését, épp úgy, mint a hogy ezt az előző években a győrvármegyei és tátravidéki szövetségek tették. A már régebben megalakult pest-, líptó-, nyitra- és csanád-vármegyei szövetségek működésüket mai napig sem kezdték meg s így ezek is föloszlottaknak tekintendők.

Az 1899. évben a belügyminiszterium jóváhagyta az alakulás nehézségeivel régóta küzdő brassóvármegyei szövetség alapszabályait, nemkülönben az újonnan alakult somogyvármegyei szövetség alapszabályait. Mindkét vármegyei szövetség alapszabályait a belügyminiszterium a nélkül hagyta jóvá, hogy azokra az országos szövetség véleményét kikérte volna, a mi ismét egyik újabb jelensége azon mellőzésnek, melyben szövetségünk, mint szakközeg, a belügyi kormányzat részéről részesül.

A somogyvármegyei szövetség a folyó évvel működését megkezdte s tagtestületeit e célból már be is jelentette, azonban a brassóvármegyei szövetség működéséről ez ideig tudomásunk nincs, s féltő, hogy az is követve a szombvármegyei szövetség szeparatistikus törekvéseit, az országos szövetséggel való összeköttetéstől ugyancsak tartózkodni fog.

Ugyancsak a lefolyt évben tétettek meg az intézkedések az aradvármegyei és békésvármegyei szövetségek megalakítása érdekében, azonban ezek törvényszerű megalakulása csak a f. évben fog megtörténhetni, ha ugyan a belügyminiszteriumnak az aradvármegyei szövetség alapszabályával szemben legújabbban elfoglalt álláspontja ezek megalakulását is lehetetlenné nem fogja tenni.

A szolgálati érdemekre vonatkozólag jelenthetjük, hogy az elmúlt évben 148 testületnek engedélyeztetett 943 V-, 628 X- és 368 XV-éves szolgálati érem.

Iktattatott az 1899. évben 1180 ügydarab, míg a egélyző szövetség irattára 205 ügydarabbal szaporodott.

És ezzel jelentésünket be is fejezhetnők, ha csak a legutóbb lefolyt napokban történt egy nevezetes eseményt még külön fölemlítendőnek nem tartanánk.

Ez esemény dr. *Óváry* Ferencznek, szövetségünk alelnökének, márczius hó 1-én a képviselőházban megtartott, a tűzrendészet jelen állapotát ecsetelő és az e téren szükséges kormányzati intézkedések megtételét sürgető beszédje és *Szell* Kálmán miniszterelnöknek arra nyomban megadott válasza.

Nem lehet föladatunk ezúttal kiterjeszkedni a fölszólalás részleteire, de őszinte örömmel és meglepéssel konstataáljuk, hogy a fölszólalás férfias hangja, komolysága s az abból kisugárzó ügyszeretet megtalálta útját az ország sorsát ez idő szerint intéző miniszterelnök eszéhez és szívéhez egyaránt. Erre mutatnak legalább a miniszterelnöknek előzőkény, határozott kijelentései. S midőn hálás elismeréssel adózunk a szövetség alelnökének a tűzrendészet ügyét szeretetteljesen fölkaroló beszédjeért, meleg bizalommal fogadjuk *Szell* Kálmán miniszterelnök kijelentéseit. Az ő hosszú multja, becsületes szavatartása, önzetlen törek-

vésői egyaránt följogosítanak arra, hogy szavainak komolyságában ne kételkedjünk.

E boldogító reményben kész örömmel ajánljuk föl munkálkodásunkat, azon erős elhatározással, hogy a míg erőnk engedik, a kezünkbe ragadott zászlót fennem lobogtassuk s nemes ügyünket diadalra vinni segítsük.

Kelt Budapesten, 1900. évi márczius hó 1-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,
elnök

Dr. Szily József,
titkár.

MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ SZÖVETSÉG.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 8.

202.
1900. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmánya 1900. évi márczius hó 25-én (vasárnapon) délelőtt 10 órakor Budapesten a IV. Váci-utca 62. sz. a. (volt Lipót-utca 32. sz.) az *Ujvárosháza* II. emeleti közgyűlési társalgó termében ülést tart, melyre a vármegyei tűzoltó-szövetségek elnökségeit, a felügyelő-bizottság és az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. Az elnökség jelentése az 1899. év augusztus hó 25-ike óta teljesített működéséről.
2. Pénztári zárószámadás az 1899. évről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az ügy- és pénzkezelésről, és a felmentvény megadása.
4. Jelentés a tűzrendészeti törvényjavaslatra hirdett pályázat eredményéről.
5. Az ürességben levő előadói tisztség esetleges betöltése.
6. Az elnökség betáni javaslatai.
7. Netaláni indítványok és előterjesztések.
8. Két jegyzőkönyvhitelítő megválasztása.

*

Egyben van szerencsénk a választmányi ülést megelőző napon, márczius hó 24-én délután 3 órakor a szövetség központi irodájában tartandó elnökségi ülésre az elnökség s tagjait, az ennek befejezte után esti 6 órakor tartandó segélyző szövetségi ig. választmányi ülésre pedig a segélyző szövetség ig. választmányának tagjait tisztelettel meghívjuk.

Kelt Budapesten, 1900. évi márczius hó 1-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Felhívás

a vármegyei tűzoltó-szövetségekhez és az összes tűzoltó-testületekhez a tűzkárbiztosító-intézeteknek tűzoltási célokra megadóztatása érdekében.

Hogy a tűzoltó-testületek önzetlen működésére a szükséges jövedelmek hiánya mennyire bénítólag hat és mily küzdelmükbe kerül azoknak a legszükségesebb kiadások eszközzése, általában sajnosan tapasztalt tény.

Az állandóan szaporodó egyéb intézmények által igénybe vett közönség a tűzoltó intézményt mindig szűkebb és szűkebb marokkal támogatja, míg a városok és községek adósságokkal terhelt pénztára az egyéb sürgős földatok mellett csak morzsákat juttathat a tűzoltó-testületeknek.

Ezen mostoha anyagi viszonyok a tűzoltó-testületek működésképeességére kétségtelenül hátrányos befolyást gyakorolnak és mégis azt tapasztaljuk, hogy a biztosító-társaságok által részvényeseiknek kifizetett osztalékok a tűzesetek nagy számának és a tűzkárok nagyságának daczára úgyszólván évről-évre emelkednek, mert emelkedik állandóan azoknak száma is, kik vagyonukat biztosítják. És mentül inkább emelkedik a biztosítók száma, annál nyilvánvalóbbá válik azon tény, hogy a tűzoltóságok önfeláldozó működésükkel első sorban és leginkább az érdekelt biztosító-társaságok legkevésbé önzetlen érdekeit szolgálják.

E szempontok, de különösen azon magasabb szempont, hogy hazánk tűzrendészetét a tűzoltó-intézmény lehetőleges megerősítésével a kívánatos színvonalra emeljük. már évek előtt megérlelte a magyar országos tűzoltó-szövetség kebelében azon józan szükségességnek tudatát, hogy a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatala a legfontosabb, úgyszólván korszakalkotó tűzrendészeti és közgazdasági ténykedés volna.

Sajnos, hogy a szövetségnek a belügyi kormányhoz, nemkülömben a legtöbb törvényhatóságnak a képviselőházhoz intézett és a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatalát célzó föliratai még eddig semmi eredményre sem vezettek s féltő, hogy ezen legjobb törekvéseink a biztosító társaságok hatalmas ellenállása miatt csak beláthatatlan idők mulva fog megvalósulni, ha ugyan végleg hajótörés nem szenvednek.

Ily körülmények közt minden oly mozgalmat, mely a tűzoltóságok nagyobb anyagi segélyezésével azok működésképeességét emelheti, a tűzrendészet jól fölfogott érdekében nekünk tűzoltóknak a legbehatóbban támogatni kötelességünk.

E kötelességünk tudatában hívjuk föl a vármegyei szövetségek és tűzoltó-testületek figyelmét a Budapest székesfőváros törvényhatósága által legújabbán megindított azon mozgalomra, mely a tűzkárbiztosító-intézetek törvényhozási úton kívánja kötelezni arra, hogy jövedelmek arányában a tűzoltási kiadásokhoz hozzájáruljanak. E célból föliratot intézett a főváros a képviselőházhoz s az ország összes törvényhatóságait hasonló irányú intézkedések megtételére hívta föl körlevelével.

Budapest székesfőváros törvényhatóságának a képviselőházhoz intézett fölirata a következő:

1733.
1899. ggy. szám.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Az az általánosan ismert s kétségbe nem vonható tény, hogy a tűzoltóintézmény tökéletesítése mily közvetlen befolyással bír a tűzkárok apasztására s evvel kapcsolatban a tűzkárbiztosítási üzlet jövedelmezőségére, külföldön már sok helyütt, nevezetesen Németországban, Nagy-Britanniában, Svájcban és Ausztriában azon helyes intézkedésre vezetett, hogy a tűzbiztosító-intézetek bizonyos mértékben a tűzoltási kiadásokhoz való hozzájárulásra köteleztettek.

Fővárosunkban már az egyesítést megelőzőleg indultak meg tárgyalások, tanácskozások eme kérdésben s mindannyiszor megújultak, valahányszor a tűzoltóintézmény fejlesztése újabb terheket rótt a város közönségére. Sőt az utolsó évtized folyamán az ország törvényhatóságainak egy része a főváros törvényhatóságával együtt már feliratot is intézett a Magyar Országgyűlés mélyen tisztelt Képviselőházához olyan irányban, hogy a tűzbiztosító intézetek törvény útján köteleztessenek a tűzoltási intézmény költségeihez való hozzájárulásra.

A székesfőváros törvényhatósága az e részben eddig eredménytelenül folytatott tárgyalások fonalát újból felvéve, az 1899. évi január havában egyebek között elhatározta elvben, hogy a főváros területén tűzkárbiztosítással foglalkozó intézetek a főváros területén levő ingatlanok és ingók

tűzkárbiztosításából eredő nyers díjbevételük öt százalékát a tűzoltási kiadásokhoz való hozzájárulás címén évenként a főváros központi pénztárába beszolgáltassák.

Az érdekelt biztosító-intézetek a most említett ügyben hozott közgyűlési határozatot meglebbezték. Felebbezésüket felterjesztették a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úrhoz, a kinek részéről azonban az ez ideig elintéztést nem nyert. Ilyenformán eddigi tárgyalásaink ez ideig semmi pozitív eredményre nem vezettek.

Tekintettel már most arra, hogy ugyanazon okok, a melyeknél fogva a tűzkárbiztosító-intézeteknek a tűzoltó-kiadások részleges viselésére leendő kötelezése a fővárosban méltányos és igazságos, megfelelő arányban a többi városok és községekre nézve is fennállanak, — mai napon tartott közgyűlésünkön elhatároztuk, hogy tiszteletteljes bizalommal a mélyen tisztelt Képviselőházhoz fordulunk, kérve, miszerint a tűzkárbiztosító-intézeteket a tűzoltó-kiadásokhoz való hozzájárulásra az egész ország területére érvényes törvényhozási intézkedéssel kötelezni méltóztassék.

Eltekintve attól, hogy a külföldön a biztosító-intézetek hozzájárulása éppen azon országokban van meghonosítva, — t. i. Nagy-Britanniában, Németországban és Svájcban — a hol a községek háztartása alapos és átgondolt szervezettel bír s a mellett a magán üzleti érdekek is kellő figyelemben részesülnek, különösen méltányosnak véljük a szóban levő hozzájárulás megállapítását fővárosunkban, a hol a tűzoltási kiadások 1874 óta 48.117 frtról körülbelül 240.000 frtra emelkedtek, és akkor, a mikor a biztosító-intézetek, a melyek a főváros adózó polgárságának mindinkább igénybe vett áldozatkészségével fokozott tűzbiztonság következtében az elmúlt két évtizeden át busásan élvezték a fővárosi jó kockázatok anyagi előnyeit, mindenkor vonakodtak a főváros tűzoltási kiadásaihoz a legcsekélyebb mértékben is hozzájárulni.

De nagy jelentőséget tulajdonítunk, mélyen tisztelt Képviselőház, a kérdéses hozzájárulási kötelezettség törvényes megállapításának abból a szempontból, hogy ez úton az ország összes községei oly bevételi forráshoz jutnak, a mely kizárólag tűzoltó-kiadásokra fordítható s így a tűzvédelmi és tűzoltási berendezések országsszerte rövid idő alatt igen észrevehető mértékben szaporíthatók és fejleszthetők lennének.

Mindezeknél fogva tiszteletteljesen kérjük, méltóztassék a Magyarország területén tűzkárbiztosítással foglalkozó intézeteket törvény útján kötelezni arra, hogy a biztosított összegek arányában a tűzoltói kiadásokhoz hozzájáruljanak.

Kelt Budapesten, a székesfőváros törvényhatósági bizottságának 1899. évi december hó 27-én tartott közgyűléséből.

Halmos s. k., polgármester.

*

Habár nem kételkedünk abban, hogy hazánk törvényhatóságai saját jól felfogott érdekükben készségesen csatlakozni fognak Budapest székesfőváros mozgalmához, mégis az ügy sikere kívánatosá teszi, hogy a vármegyei szövetségek karöltve az egyes tűzoltó-testületekkel és azok parancsnokságaival a legerélyesebben és időszerűség nélkül siessenek ezen üdvös mozgalom támogatására, mely lehetetlen hogy egyesült erővel való munkálkodás esetén sikerre ne vezessen.

Kelt Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1900. évi február hó 10-én tartott üléséből.

Dr. Kék Lajos,

elnök.

Dr. Szily József,

titkár.

A bíráló-bizottság jelentése a tűzrendészeti törvényjavaslat elkészítésére hirdetett pályázatról.

Tisztelt Elnökség!

A múlt évi országos választmányi ülés által hirdetett s a tűzrendőri törvénytervezet elkészítésére vonatkozó pályázatra egyetlen pályamű érkezett be a pályázatra kitűzött határidőben s miután alaki szempontból a pályázati követelményeknek mindenben megfelel, van szerencsénk rövid bírálatunkat és javaslatunkat a pályadíj kiadására vonatkozólag a következőkben előterjeszteni:

A beadott pályamű, mint törvényjavaslat, felőleli nemcsak a tulajdonképeni tűzrendészetet, hanem az ezzel szorosan összefüggő s a tűzbiztosításra vonatkozó intézkedéseket is. Indokolásában kiterjeszkedik a tűzrendészetnek hazánkban való multjára, jelenére s javaslatait ezek alapján teszi meg a jövődre nézve.

Törvényelőkészítéssel a pályamű írója még alig foglalkozott, mert magában a törvényben akar egyes olyan detailkérdéseket is megoldani, melyek még a törvényt végrehajtó miniszteri rendeletekben sem foglalhatnak helyet.

Közigazgatásunk mai szervezetét is alig ismeri alaposan a pályamű szerzője, mert a jelenlegi s a jövőben alkotandó hatósági tűzrendőri közegeknek az általános községi, közigazgatási szervezetbe való helyes beosztásáról mindenütt kellőképen nem gondoskodik s oly intézkedésekre jogosít, melyeket csak a hatóság végezhet; mégis oly becses adatgyűjteményt és szakszempontból oly tájékozottságot tanúsít, a mi feltétlen elismerésünkre számot tarthat.

Kiválóképen fontosak azon javaslatai, melyeket »Mi volna a teendő?» a tűzrendészet fejlesztésére vonatkozólag fejezetben előterjeszt. Az első ilyenmű úttörő munka, mely a pályázat általános követelményeinek megfelel, bár mindenben nem oszthatjuk annak egyes javaslatait és bár számos oly intézkedés — minek benn kellene lennie — hiányzik belőle, mégis tekintettel azon nagy szorgalmat eláruló tevékenységre, melylyel a pályamű megíratott; tekintettel azon szaktudományra, mely e pályamű minden tételéből élénk tárul, a pályadíjat szerzőnek kiadandónak tartjuk.

Tisztelettel javasoljuk továbbá, hogy ezen törvényjavaslat megvitathatás céljából előadónak kiosztassék s az előadói javaslat annak idején az elnökségi ülés napirendjére kitűztesse, sőt a főbb elvek az előadó által kivonatoltassanak és megvitatás céljából a szaklapoknak is kiadattassanak.

Kelt Budapesten, 1900. évi február hó 10-én.

Dr. Szily József,

Dr. Óváry Ferencz,

Szokoló Ignác,

a bíráló-bizottság tagjai.

Jegyzőkönyv.

Fölvételezett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1900. évi február hó 10-én d. u. 1/4 órakor a szövetségi irodában megtartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos, szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz, szöv. alelnök, Barabás István, Breuer Szilárd, Ecker Sándor, Köhler István, Markusovszky Béla, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Vida Pál és Wagner Manó előadók, Bulyovszky Aladár, Czédler János, Polcz Rezső, Szokoló Ignác és Varga Lőrincz felügyelő-bizottsági tagok és Tomcsányi Béla pénztáros.

I. Elnök az ülést megnyitván, titkár föloivassa az 1899. évi december hó 9-én megtartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét, melyet az elnökség észrevétel nélkül hitelesít.

2. Titkár fölolvassa az elnökség múlt évi működéséről szóló s az általános reflexiók mellőzésével csakis a részletekre kiterjedő jelentését *Polcz* Rezső és *Markusovszky* Béla fölszólalása után az elnökség a fölolvastott jelentést magáévá teszi és fölhívja a titkárt, hogy az elnökség legközelebbi föladatainak a jelentésbe való pótlólagos fölveteléről gondoskodjék. Az ekként összeállított jelentés a hivatalos lapban közlendő.

3. *Barabás* István napirend előtt szóvá teszi Budapest székesfőváros törvényhatóságának a biztosító-társaságok megadóztatása tárgyában a képviselőházhoz intézett föliratát, melyet a főváros támogatás czéljából az összes törvényhatóságoknak is megküldött. Kéri, hogy az elnökség karolja föl az ügyet és saját hatáskörében is hasson oda, hogy az mielőbb életbelépjen. *Dr. Óváry* Ferencz, *Breuer* Szilárd és az elnök hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetségeket, a hol pedig ilyenek nincsenek, a vármegyék székhelyén levő tűzoltó-testületeket átiratban és a hivatalos közlőnyben fölkéri a megindított mozgalom támogatására, mi mellett azonban hangsúlyozza, hogy a szövetség régebben elfoglalt és a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatalát czélzó álláspontját ma is föntartja.

4. Pénztáros bemutatja az 1899. évi IV. negyedéről szóló pénztári kimutatást. E szerint a pénztármaradvány volt 2699 kor. 74 fill., a bevétel volt 4990 kor. 32 fill., a kiadás volt 2081 kor. 20 fill. s így a pénztármaradvány az 1899. év végén 5608 kor. 86 fill.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

5. Pénztáros bemutatja az 1899. évről készített zárószámadást. E szerint a pénztármaradvány az 1898. év végén volt 3301 kor. 92 fill., az 1899. évben bevétel volt 10.046 kor. 32 fill., kiadás volt 7739 kor. 40 fill. s így a pénztármaradvány az 1899. év végén 5608 kor. 86 fill., míg a külön kezelt tartalékalap vagyona 22.979 kor. 34 fill.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

6. Pénztáros előterjesztésére *Szabó* Gyula fölszólalása után az elnökség elhatározza, hogy figyelemmel a még fenforgó nehézségekre, az 1899. év december 10-én tartott ülésen a postatakarékpénztár cheque-forgalmába belépés tárgyában hozott határozat foganatosítását függőben hagyja.

7. *Dr. Óváry* Ferencz felolvassa a bíráló-bizottság jelentését a tűzrendészeti törvényjavaslat elkészítésére hirdetett pályázatra beérkezett horgony-jeligével ellátott egyetlen pályaműről, melyet a kitűzött 400 korona pályadíjjal jutalmazandónak tart a bizottság.

Az elnökség a jelentést tudomásul veszi, mire elnök kiadva a jelgés levelet, abból *Breuer* Szilárd előadó neve tűnik elő. Az elnökség a 400 korona jutalmat *Breuer* Szilárdnak adja, magát a munkálatot pedig további részletes bírálat s annak miként leendő fölhasználására szolgáló javaslattal végett kiadja *Szokoló* Ignác felügyelő-bizottsági tagnak, kinek e czélból 6 havi határidőt ad.

8. A statisztikai kérdőívek helyesebb összeállítása tárgyában a budapesti és veszprémvármegyei szövetségek, némiképpen *Szabó* Gyula és *Ecker* Sándor által betérjesztett javaslátokra *Breuer* Szilárd fölolvassa véleményes jelentését. A jelentésben foglaltakhoz az elnökség oly módosítással járul hozzá, hogy a kérdések közé fölveendő lesz még a községi tűzoltói és segélyalapra vonatkozó új kérdés és az, vajjon a tűzoltóság tagja-e az országos segélyező-szövetségnek. Ily értelemben fölterjesztés intézendő a belügyi és kereskedelmi miniszteriumokhoz.

9. Nagy-Kamond veszprémvármegyei község képviselő-testülete által az ottani önkéntes tűzoltóság részére megállapított szolgálati szabályzatra a *dr. Óváry* Ferencz által előterjesztett véleményes jelentésben foglaltakat az elnökség magáévá teszi és fölterjeszti a belügyminiszteriumhoz.

10. Pozsonyvármegye tűzrendészeti szabályrendeletére *Markusovszky* Béla előadja észrevételeit, melyekhez az elnökség hozzájárul oly hozzáadással, hogy a lakóépületek padlásaira csak az esetben engedhető meg a takarmányfélék berakása, ha a kéménytől külön tűzfalal van elválasztva és hogy a községek belterületén a gőzgéppel való cséplés meg ne engedessék. Fölhívja egyúttal az elnökség az előadót, hogy véleményét írásban terjeszse be, hogy az a belügyminiszteriumhoz fölterjeszhető legyen.

11. Bártfa város módosított tűzrendészeti szabályrendeletére az elnökség titkár javaslataihoz képest adja meg véleményét a város tanácsának.

12. Az országos választmányi ülést az elnökség márczius hó 25-ike d. e. 10 órájára tűzi ki, míg az elnökségi ülés márczius hó 24-én d. u. 3 órakor a szövetségi irodában fog megtartatni.

13. A szegei önkéntes tűzoltó-testület kétféle beadványára kimondja az elnökség, hogy akkor, a midőn évenként amugy is tartatik Budapesten országos tűzoltói szaktanfolyam, a gyakorlati szabályzat megmagyarázása és mikénti keresztülvitele végett külön tanfolyamnak rendezését szükségesnek nem tartja, annál is inkább nem, mert az elnökség felmerülő kételyek esetén mindig kész megadni a szükséges felvilágosításokat. A mi az egyenruha színének pontos meghatározását illeti, a kék színnek egyöntetű előállítására körül fenforgó s úgyszólván leküzdhetlen gyártási akadályok daczára az elnökség oda fog törekedni, hogy hazai gyárosaink közreműködésével az egyenruha színében is az egyöntetűséget lehetőleg megteremtse, és módot adjon a testületeknek arra, hogy szükségleteiket a czélhoz minden tekintetben megfelelő hazai gyártmányú szövetneműekkel fedezhessék. Az e czélból szükséges intézkedések megtételével titkár bizatik meg.

14. Az aradvármegyei szövetség kérelmére az elnökség elhatározta, hogy hivatkozással a belügyminiszteriumnak több vármegyei szövetség, de különösen a hevesvármegyei szövetség jóváhagyása alkalmával követett eljárására, feliratban fogja kérni a belügyminiszteriumot, hogy az aradvármegyei szövetség alapszabályaiban a kötelező csatlakozást meghagyja.

15. A pesti hazai első takarékpénztár azon értesítését, hogy a szövetség ott elhelyezett tőkéi után 5% kamatot nem adhat, az elnökség tudomásul veszi.

16. A somogyvármegyei szövetségnek működése megkezdéséről szóló jelentését az elnökség tudomásul veszi.

17. A párisi nemzetközi tűzoltói kongresszus és versenyek részletes sorrendjének beszerzésével az elnökség megbizta a titkárt.

18. Titkár fölolvassa a mentőügy miként leendő szervezése tárgyában a kiküldött bizottság határozatai alapján készített javaslatát. A javaslatot az elnökség *Scossa* Zoltán halasztó javaslatának mellőzésével a belügyminiszteriumhoz felterjeszti.

19. Titkár bemutatja *Waldner* Márk gyöngyösi kocsi-gyáros szabadalmazott gyors kifogókészülékét. Bármennyire czélszerűnek tűnik is fel a készülék a bemutatott kicsinyített mintában, az elnökség annak használhatósága tekintetében csakis a gyakorlatban leendő kipróbálás esetén adhat végleges véleményt.

Ezzel a napirend letárgyaltatván, elnök az ülést esti 1/8 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett Budapesten, a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetsége igazgató-választmányának 1900. évi február hó 10-én esti $\frac{1}{4}$ órákor a szövetségi irodában megtartott ülésén.

Elnök: Szabó Gyula, alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József, titkár.

Jelen voltak: Ecker Sándor és Vida Pál választmányi tagok és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenti, hogy Hencz Antal békési és Kipke István csáktornyai tűzoltók segélyezésére 40—40, Gyovai János békési tűzoltó segélyezésére pedig 32 korona segélyt engedélyezett a belügy-miniszterium a szövetség előterjesztésére az első magyar általános biztosító-társaság alapítványából.

Tudomásul szolgál.

2. Szablóczky József gyakorlatközben megsérült békési tűzoltó részére a választmány a szövetség pénztárából 34 korona egyszerismindenkori segélyt engedélyez.

3. A kisteleki testület két tagjának segélyezése tárgyában beküldött kérvényét, mivel a szükséges okmányok fölhívás daczára sem küldettek be, a választmány elintézhetőnek nem tartja.

4. Pénztáros bemutatja az 1899. évről készített zárószámadást. E szerint a pénztármaradvány az 1898 év végén volt 19.000 kor. érték és 12.215 kor. 64 fill. pénz. Az 1899. évben bevétetett 3075 kor 10 fill., kiadatott 101 kor. 98 fill. s így a pénztármaradvány az 1899 év végén 19.000 kor. érték és 15.188 kor. 76 fill. pénz; vagyis összesen 34.188 kor. 76 fill.

5. Ezzel kapcsolatban elhatározza a választmány, hogy 14.000 koronáért koronajáradékot, vagy regále-kártalanítási kötvényeket vásárol s ennek realizálásával megbízza az elnökséget.

6. A nagyszombati testület kérelmére kimondja a választmány, hogy — tekintettel a szövetség elsődrendű jótékony céljaira s azon nagy feladatokra, melyek a szövetség igazgató-választmányának a szövetség vagyoni megerősödésére szolgáló minden jó alkalom fölhasználását kötelességévé teszik — a mennyiben a nagyszombati önkéntes tűzoltó-testület a szövetség alapító tagjává lesz, ezen tagságából kifolyó összes jogait az alapító testület föloszlása esetén föloszlása előtt kifejezésre jutó kívánsága alapján a Nagy-Szombat városában alakulandó bármely, tehát hívatásos vagy városi tűzoltóság által is gyakorolhatja, illetve ezen jogait föloszlása esetén a Nagy-Szombat városi tűzoltóságra átruházhatja.

7. Titkár jelenti, hogy az 1899. évben 130 testület 5916 taggal volt tagja a szövetségnek. Iktattatott 205 ügydarab. Segélyezésben részesült 9 testület 10 tagja 276 korona erejéig. Ez összegből 78 korona a szövetség pénztárából, 198 korona pedig az első magyar általános biztosító-társaságnak ö Felségeik ezüst-menyekzője alkalmából tett alapítványa kamataiból engedélyeztetett.

A jelentést a választmány tudomásul veszi.

Ülés vége esti $\frac{3}{4}$ órákor.

Kmf.

Szabó Gyula,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

A magyar országos tűzoltó-szövetség 1899. évi zárószámadása.

Bevétel:

1. Maradvány 1898. évről	3301 92 kor.
2. Államsegély	4000 — »

3. Tagsági díjak:

a) Közvetlen tagtestületektől 2100 20 kor.

b) Alsövetségekben állóktól:

1. Barsvárm. szövets. útján	124 — »	
2. Bácsbodrogvm. szöv. útján	56 — »	
3. Budapesti	88 — »	
4. Fejérvármegyei	228 — »	
5. Hajduvárm.	104 — »	
6. Háromszékvm.	10 — »	
7. Hevesvárm.	248 — »	
8. Nagyvárad	176 — »	
9. Mosonvárm.	364 — »	
10. Pozsonyvárm.	304 — »	
11. Sopronvárm.	676 — »	
12. Temesvárm.	164 — »	
13. Tolnavárm.	88 — »	
14. Trencsénvárm.	28 — »	
15. Veszprémvárm.	118 — »	
16. Zalavárm.	88 — »	
17. Közvetlenül	222 — »	5186 20 »
4. Kamatok		122 14 »
5. Szakkönyvekért		400 66 »
6. Túlkidadások bevételezése		287 34 »
7. Versenydíjra		50 — »
		Összesen: 13348 26 kor.

Kiadás:

1. Irodai ügykezelési, postaportó és kézbesítési kiadások	390 — kor.
2. Tisztviselői tiszteletdíjak és irodakarfizetési bérek	2960 — »
3. Kiküldetések és útiköltségmegtérítések	1769 48 »
4. Lakbér, fűtés és világítás	1039 80 »
5. Könyvnyomda	793 — »
6. »Tűzrendészeti Lapok«-nak segély	380 — »
7. Versenydíjak	150 — »
8. Tűz és betörés elleni biztosítás	83 12 »
9. Túlfizetett tagsági díjak visszatérítése	52 — »
10. Különlék	122 — »
Maradvány mint egyenleg	5608 86 »
	Összesen: 13348 26 »

Budapest, 1899. évi december 31-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Tomcsányi Béla,
pénztáros

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetségének 1899. évi zárószámadása.

Bevétel:

Pénztári maradvány 1898. évről:		
Érték: 19000 —, pénz: 12215 64 kor.		
Tagsági díjak	1351 60 »	
Szelvénykamatok	802 48 »	
Takarék-betétek utáni %	721 02 »	
Dr. Óváry F. alapítványa	200 — »	
	Összesen: 19000 —	15290 74 kor.

Kiadás:

Irodai, ügykezelési, postaportó és kézbesítési kiadások	23 98 kor.
Segélyezések	78 — »
Maradvány mint egyenleg:	

Érték: Pénz:

1. Törzsvagyon 19000 —, 14492 22 kor.		
2. 1900. évi szűk-ségletekre	696 54 »	15188 76 »
	Összesen: 19000 —	15290 74 kor.

Budapest, 1899. évi december 31-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Tomcsányi Béla,
pénztáros.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztára állásáról az 1899. év IV. negyedében.

Bevétel:

1. Pénzmaradvány a III. évnegyed végén	2699.74 kor.
2. Államsegély	4000.— »
3. Tagsági díjak:	
a) Önálló tagtestületektől	642.— kor.
b) Alsövetségben állóktól	
és pedig:	
1. Hevesvárm szöv. útján	148.— »
2. Nagyvárad » »	176.— »
3. Veszprémv. » »	8.— »
Összesen:	974.— »
4. Takarékbetétek utáni kamat	12 32 »
5. Szakművekért	4.— »
Összesen:	7690.06 kor.

Kiadás:

1. Irodai, ügykezelési, postaportó és kézbesítési kiadások	82 74 kor.
2. Tisztviselői tiszteletdíjak és irodatarifák bérék	740.— »
3. Kiküldetések és útiköltség megtérítése	519 90 »
4. Irodahelyiség lakbéré	194.— »
5. Világítás	87.— »
6. Könyvnyomda	334.— »
7. Koszorú dr. Csányi I. temetésére	30.— »
8. Tagsági díjak visszatérítése	52.— »
9. Tűz és betörés elleni biztosítás	41 56 »
Pénzmaradvány mint egyenleg	5608 86 »
Összesen:	7690.06 kor.

Budapest, 1899. évi december 31-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Tomcsányi Béla,
pénztáros.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A tűzrendészet ügye a képviselőházban.

Dr. Óváry Ferencz orsz. képviselő, a magyar országos tűzoltó-szövetség alelnöke s a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség ügyvezető elnöke a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmával 1900. évi márczius hó 1-én a képviselőházban a következő beszédet mondta:

T. Képviselőház!

A magyar országos tűzoltó-szövetség segélyezésére és a kiküldendő biztosok költségeinek fedezésére az 1890. évtől kezdve állandóan 2000 forint van költségvetésünkben előirányozva a közjótékonyági kiadások (a XVII. fejt. 12. cím 5. rovat alatt) között.

A tételt természetesen megszavazom, de mint tagja a magyar országos tűzoltó-szövetségnek kötelességemnek tartom édes hazánk jól felfogott érdekében e téren szerzett tapasztalataimat előadni s a bajokat leplezetlenül feltárni, a mihez kérem a t. ház szíves türelmét. (Halljuk! Halljuk!)

A tűzrendészet szolgálatára ezelőtt 35 évvel alakultak a legelső egyletek hazánkban, s tisztán társadalmi alapon állottak az 1888. évig, a mikor is augusztus 12-én 53888/V. szám alatt kibocsátott a tűzrendészeti kormányrendelet.

»A tűzvész-statisztikának megdőbbentő adatai a tűzvédek által okozott jelentékeny károk, úgy a humanizmus, mint a nemzet közigazdasági érdekeinek szempontjából elodázhatlan kötelességemmel tették« — úgymond a belügyministerium — »hogy a magam részéről jelen tűzrendészeti kormányrendelet kibocsátásával a bajokon lehetőleg segíteni igyekezzem. — Ezen kormányrendelet égető szükségnek felel meg, s hivatva van több régóta s különféle oldalról hangoztatott eszméket az elmélet teréről a köz- és magánjog valódi érdekében a gyakorlati életbe átvinni. — Felhívom ennél fogva a törvényhatóságokat, hogy ezen kormányrendelet életbeléptetéséről haladéktalanul gondoskodjanak.«

Ezen tűzrendészeti kormányrendelet három irányban kívánt a létező bajokon segíteni:

1. Tűzoltóságok létesítése által, kötelezőleg kimondván, hogy minde községnek tűzoltósággal kell bírnia.

2. A tűzoltóságnak szerekekkel való ellátása által, kötelezván a községeket a legszükségesebb tűzoltószerek beszerzésére.

3. A tűzrendészetnek hatósági közreműködés útján való rendszeres kezelése által.

Tagadhatatlan tény, hogy ezen rendelet kibocsátása a tűzrendészet fellendülésére rendkívül nagy hatással volt s szemmel látható eredményeket szült.

Számos vármegye a kormány rendeletének eleget teendő, megalkotta vagy átalakította vármegyei tűzrendészeti szabályrendeleteit; megalkotta a vármegyei tűzoltó-szövetséget s utasította községeit községi tűzrendészeti szabályrendeletek alkotására, tűzoltóságok felállítására, szerekekkel való ellátására.

Rövid néhány év alatt 7—8 millió forintnyi tűzoltóeszköz szereztetett be a vármegyék által, s mintegy 2000 új tűzoltó-egylet alakult 180 ezer tűzoltóval. — Megmozdultak a társadalmi erők, s karöltve a hatóságokkal igen szép eredményeket értek el. — A javulás számos jeleivel találkozunk.

A legmagasabb közigazgatási fórum, a belügyministerium is hatalmasan előmozdította a tűzoltó ügy élén álló szakférfiak törekvéseit azzal, hogy az 1889—94. években megalkult vármegyei tűzoltó-szövetségek alapszabályaiba a vármegyei tagtestületeknek a vármegyei tűzoltó-szövetségbe, s ezeknek az országos tűzoltó-szövetségbe való kötelező belépését kimondotta, jóváhagyta.

Sőt Hevesvármegye tűzoltó-szövetsége alapszabályaiba csak az önkéntes csatlakozást vevén fel, a tűzrendészet jól felfogott érdekében az önkéntes csatlakozás helyett a vármegye területén létező összes szervezett tűzoltótestületekre nézve a kötelező csatlakozás kimondását elrendelte, »ekként adatván meg — a ministeri rendelet szerint — egyedül a lehetőség arra, hogy a szervezés, felszerelés, kiképzés és tűzszolgálat terén eddigelé annyira nélkülözött egyöntetűség létesíthető legyen.«

Az 1888. évi kormányrendelet 20. §-a kimondotta, hogy a tűzoltó működése közben hatósági személynek tekintendő. Ennek alapján több vármegyei, sőt községi tűzrendészeti szabályrendeletben is kimondatott, hogy »tűzoltók működés közben hatósági személynek tekintendők s mint ilyenek a törvény különös oltalma alatt állanak.« Ezen szabályrendeletet a belügyministerium jóváhagyta.

Jóváhagyta egyes vármegyei tűzoltó-szövetségek azon szabályrendeleteit is, hogy a szövetségi tagdíjak közigazgatási végrehajtás útján szedtetessenek be.

A tűzrendészeti kormányrendelet kibocsátása óta 12 év telt el, s nézzünk körül, hogy állunk ma ez országban tűzrendészeti tekintetben? (Halljuk! Halljuk!)

Mielőtt ezen bírálatot megtenném s javaslataim a létező bajok sanálására elő terjeszteném, szabad legyen t. ház

türelmét néhány statisztikai adat meghallgatására is igénybe vennem. (Halljuk!)

Az 1883. év elejétől az 1892. végéig a szorosabb értelemben vett Magyarországon átlag évenként 11300 tüzeset fordult elő 13—14 millió kárral; az 1893. év elejétől 1897. év végéig átlag évenként 12700 tüzeset fordult elő 15—16 millió forintnyi kárral; az 1898. és 1899. években átlag 15000 tüzeset fordult elő 18 millió forinton belüli kárral. — Fokozatosan szaporodnak tehát évről évre a tüzesetek és tűzkárok.

Minthogy a tűzvész által okozott károk nagyobb része nem térül meg a biztosításokból, 10 millió forintnál több nemzeti köztájon semmisül meg évenként.

19 vármegyei tűzoltó-szövetség, 3500 önkéntes és mintegy 5000 kötelezett tűzoltó-egylet van jelenleg hazánkban fél millió tűzoltóval, azonban a kötelezettek közül a legnagyobb szám csak papiroson létezik.

Megalakultak a tűzoltó-egyletek több vármegyében, s el is láttattak tűzoltó-eszközökkel; de akárhány vármegyénk van még, a hol tűzoltóságok egyáltalán nem állítottak fel, sem tűzoltó-eszközökkel a községek el nem láttattak. — A hol felállítottak is a tűzoltóságok, nem rendelkezvén a hatóságok szakképzett közegekkel, útbaigazítást és tanácsot nem adhattak, annálkevésbé ellenőrizhették őket, így azután a fejlődésben a tűzoltóságok csakhamar elakadtak. Akárhány helyen hatósági úton szereztettek be a tűzoltó szerek s mint a következtetés megmutatta, nem a legnagyobb szerencsével. — Nem rendelkezvén a hatóság szakértő közegekkel, számos helyen, a tisztességtelen concurrentia alapján rossz, más helyen alkalmatlan és nem megfelelő tűzoltóeszközöket szolgáltatott. — Kis községekbe nagy fecskendőket, hegyes vidékekre nehéz gépeket, más helyekre meg trágyalé-fecskendőket is szolgáltatott. (Igaz! Úgy van!)

A hatóságok sok helyen a legjobb indulattal, ügyszerezzettel tették meg kötelességüket, de a végrehajtásban a szakképzettség hiánya és túlságos egyéb elfoglaltságuk miatt csakhamar megakadtak s a legjobb kezdet után sem tudták kitalálni, milyen irányban haladjanak tovább.

Igy azután hazai tűzoltóságaink virágzó fejlődésnek indulni nem tudtak. Részint azért, mert a hirtelen fellobbanó és szalmatűzhöz hasonló magyar természet szerint, a mint évről-évre újabb és újabb társadalmi intézmények létesültek, a divatját mult tűzoltóskodástól igen sokan elmaradtak; részint azért, mert a hatóságok részéről se erkölcsi, se anyagi támogatásban nem részesülvén, az egyesek vagy testületek bármily ambícióval fogtak is hozzá ezen valóban humanus célú intézmény felvirágoztatásához, törekvésük legtöbb helyen kárba veszett, nemes idealismusukat megölte a rideg önzés és bántó közöny.

Az 1888. évi kormányrendelet kiadását követő 5—6 évi fellendülést, fájdalom, kétségbeejtő hanyatlás és visszaesés követte és követi. Bármerre tekintünk, majd mindenütt hanyatlásra találunk.

Az önkéntes tűzoltóegyletek évről évre fogynak. A kötelezett tűzoltóságok legnagyobb része csak papiroson fungál. Virágzó tűzoltóegyletek tagjainak száma felére, harmadára lepadt. Nincs fegyelem, nincs szervezet, nincs szakképzett vezetés. Nincsenek tűzoltó alapok, nincsenek elégséges tűzoltóeszközök, s a hol van is, ritkán van hozzáértő gondozó; nincsenek szertárak, a hol a drága pénzen vett szereket az idő viszontagságai ellen eléggé megvédelmezni lehessen. Nincs hatósági ellenőrzés, minek következménye az, hogy a sok millió forintért beszerzett tűzi fecskendők teljesen tönkre mentek. Egész vármegyék vannak, hol 80%-a hasznavehetetlen a tűzi fecskendőknek. Hó buczkák alatt befagyva, szelepeik berozsdásodva, bíró házak udvarán fedetlenül viharnak kitéve, teljesen tönkre téve van akárhány tűzi fecskendő a községeknél. (Igaz! Úgy van!)

Számtalan községe, sőt vármegyéje is van ezen ország-

nak, melynek az 1888. évi kormányrendelet szabványainak megfelelő tűzrendészeti szabályrendelete nincsen

Egész községek esnek azután a tűzvésznek martalékául s a nép tehetetlenül áll a vésszel szemben. Számtalanszor emberélet is áldozatul esik. — Milliók mennek tönkre, s nincs törvényünk, mely a praeventivákkal odahatna, hogy a vész ritkábban törhessen ki, s ha kitört, könnyebben elnyomattassék.

A magyar országos tűzoltó-szövetség és a szakirodalom ismételtén rámutatott ezen bajokra, felsorolta az orvoslás módszereit, javaslatokat tett a bajok megszüntetésére, vagy kevesbitésére, de eredménytelenül.

A hatósági támogatás, akár erkölcsi, akár vagyoni tekintetben, a legritkább kivételek közé tartozik.

A mit sikerült az országos tűzoltó-szövetségnek hosszú évtizedes küzdelmek után kivívnia, az ország összes tűzoltói egységes szervezése és fejlesztésére nézve az 1884—1894 esztendőkből, egyenkint veszíti el azokat az újabb időkben megfoghatatlan módon és ki nem magyarázható okokból

Az országos tűzoltó-szövetség, a belügyministeriumnak 1878. évi 53720. sz. rendeletével tűzrendészeti ügyekben szakvéleményező közegül elismertetett s évtizedeken keresztül szakvéleménye minden fontosabb tűzrendészeti kérdésben kikéretett.

Brassó, Somogy és Arad megyék alkották meg legtöbb vármegyei tűzoltó-szövetségeiket s betérjesztett alapszabályaik jóváhagyattak a nélkül, hogy véleményezés végett az országos tűzoltó-szövetségnek kiadattak volna.

Vas, Veszprém, Sopron, Heves, Tolna, Nyitra és Liptó megyék által a 90-es évek elején megalkotott szövetségek alapszabályaiban az egyes tagtestületeknek a vármegyei szövetségbe való belépése kötelezőnek kimondatott, s ez a belügyi kormány által jóváhagyott; az újabban, véleményünk kikérése nélkül jóváhagyott brassói és somogyi szövetségek alapszabályai szerint a testületek nem köteleztettek a belépésre; az aradvármegyei tűzoltó szövetség kimondta szövetségi alapszabályaiban a kötelező belépést, s ezt a belügyministerium törölte, s helyette az önkéntes csatlakozást bevenni rendelte.

Újabban a tűzoltók hatósági személyekül való elismerése nemcsak az alsóbb, de a felsőbb hatóságok részéről is következtetésen mellőztetik, s a tűzoltói gyakorlat tűzoltói működésül el nem ismertetik. Pedig a mint a katona, nemcsak a háboruban katona és áll fegyelem alatt, úgy a tűzoltó is nemcsak a tűzvézsnél tűzoltó, hanem a tűzoltásra képesítő gyakorlat közben is, tehát ott is hatósági közeg.

Barsvármegye Zsarnócza községében egy tűzoltó gyakorlat közben a sorban pipázott. Midőn a parancsnok a pipázástól eltiltotta, nem engedelmeskedett, tovább dohányzott, sőt gorombán visszafeleselt. A parancsnok a fegyelem megszegése miatt feljelentette a tűzoltót a közigazgatási elsőfokú hatóságnál, a főbírónál, ki a tűzoltót a kihágásban vétkesnek mondta ki s megfenyítette. Mindkét felebbezési forum (alispán és belügyministerium) felmentették a tűzoltót, mert a községi tűzrendészeti szabályrendeletben nincs az benn, hogy gyakorlat közben dohányozni nem szabad. Hogy akad-e még egy parancsnok azon községben, ki a tűzoltók vezetésére vállalkozzék, ilyen körülmények között alig hihetem, mert hogy a gyakorlat közben való dohányzás fegyelmi vétséget képez, az a fegyelem temészete szerint kétségtelen. (Úgy van!)

Úgy az országos tűzoltó-szövetség, mint az egyes vármegyei tűzoltó-szövetségek ismételtén folyamodtak a kormányhoz portó mentességért, kérelmükkel mindannyiszor elutasították. Pedig hatósági működést teljesítenek, a közigazgatási hatóságoknak adnak szakvéleményeket, a községeket tanítják, buzdítják rendeleteikkel, közérdekű levelezést folytatnak, így sokkal inkább megérdemelnék a portómentességet, mint azok a tisztán jótékonsági egyletek,

melyek azt elnyerték és semmiféle hatósági functiót nem teljesítenek.

Javaslat tétetett, hogy úgy a közös hadseregénél, mint a m. kir. honvédségnél a katona szolgálati ideje alatt a tűzoltásban is kellően kiképeztessék (helyeslés), a mi nagyon könnyen megvalósítható volna és a hazatérő fiúk községükben azonnal kész tűzoltókká válhatnak. Alig egy-két parancsnokság tett erre kísérletet, kormányhatósági intézkedés pedig nem tétetett.

Javaslat tétetett, hogy úgy a tanító-képezdékekben, mint a középiskolák felsőbb osztályaiban a tűzoltás a torna-tanítás mellett kötelezővé tétessék. (Helyeslés.) A tanító-képezdékekben el is rendeltetett ez, de a budai intézetet kivéve, az ország egyetlen egy tanító-képezdéjében se tanítatik a tűzoltás. Pedig ha minden egyes tanító a kellő tűzoltói ismeretekkel jutna ki a községekbe, intelligenciájánál fogva is hivatott volna a parancsnokságra s így a további szakképzés és szakvezetésre községében.

Apró és talán jelentéktelennek látszó dolgok ezek t. ház, de az általános hanyatlás idején még csüggesztöbben hatnak ezek és nagyon félő, hogy azon igen kevesek is, kik még ezen intézmény iránt meleg érdeklődéssel viselkednek, lassankint teljesen kedvüket veszítve, az erkölcsi és anyagi támogatás hiánya, a mellőzés és mostoha elbánás miatt félre állanak; az önkéntes tűzoltó-egyletek, melyek sem az államnak, sem a községeknek pénzébe nem kerültek, feloszlanak, s az állam és községek kénytelenek lesznek készpénzzel tartani fenn a tűzoltói intézményt, a mi hogy mennyibe fog kerülni, s mily káros kihatással lesz hazai viszonyainkra, már előre látható. (Igaz! Úgy van!) Hisz kulturális missiót is teljesítenek az önkéntes egyletek, oktatóknak, buzditván a tagokat rendre, fegyelemre és ember társaikon való segítségére szoktatván őket.

Az 1895. évi költségvetés tárgyalásakor ezen czímnél tartott beszédemben előadtam a tüzesetek keletkezésének és terjedésének okait, ismerttettem szerencsétlen építkezési viszonyainkat, s előadtam mindezeknek orvoslási módját. Kitejtettem, hogy az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet a tűzrendészet fejlesztésére nem alkalmas; most már azt is kijelentem, hogy ezen kormányrendelet nemcsak hogy nem alkalmas, de végrehajtható nem lévén, határozottan hátrányos.

Ma a szervezett tűzoltóságok teljesen egyenlő elbánásban részesülnek az egyéb társadalmi egyesületekkel; ugyanazon categoriába soroztatnak, hová a sport-, lövész-, vagy korcsolya-egyletek, pedig az elfogulatlan bírálónak be kell látnia, hogy ezek nem egy kalap alá valók. A tűzoltóegyletek közigazgatási közegek helyett hatósági működést teljesítenek, s mint ilyenek más elbánásmódban kell, hogy részesüljenek, mint a többi jótékonycélú, vagy társadalmi magánegyletek. Hatósági functiohoz hatósági támogatás kell, hogy érvényesülhessenek.

Számos tűzveszélyt előidéző rossz szokása van népünknek, melyet kiirtani, vigyázatlanságát, gondatlanságát, tűzveszélyes cselekedeteit fékezni csak törvény által lehet.

Törvényt kell alkotni a tűzrendészetről s ebben ki kell mondani az általános tűzoltói és váltásdíj fizetési kötelezettséget.

Nagy közgazdasági érdekek fűződnek ahhoz, hogy abból a sok sok millióból, mit a tűzveszések évenként felémésztenek, mi a gondozatlan tűzoltó-eszközök tönkretjárása folytán elő áll, s mi a társadalmi úton gyakorolt önkéntes tűzoltóskodás által évenként megtakarítható, minél többet megmenteni képesek legyünk.

Törvényt kell egységesen szervezni a tűzoltóságokat; törvényt kell megrendelni a tűzoltó-eszközök beszerzését és kezelését, törvényt kell hatósági szervezés- és ellenőrzésről gondoskodni. (Helyeslés.)

Le kell venni a mai közigazgatási tisztviselők vállairól a tűzrendészet keretébe tartozó teendőket, s reá kell ruházni

a közigazgatás keretébe beillesztendő új szervre, a vármegyénként rendszeresítendő vármegyei tűzfelügyelőkre, kiknek fizetése bőven kikerül a tűzoltói kötelezettség alól magukat megváltók által fizetendő váltásdíjösszegek csekély hányadából.

Az államnak 7000 frt évi kiadása van ez idő szerint a tűzrendészetre, ebből 2000 frtot ad az országos tűzoltószövetségnek, mint szakvéleményező közegének s a vizsgáló biztosok költségeinek fedezésére; 5000 frtot pedig a budapesti önkéntes egyletnek szaktanfolyamok tartási költségeire fordít. A végrehajtó adminisztrációra, a tulajdonképeni tűzrendészetre tehát az államnak egy fillér kiadása nincsen. A felügyelő biztosok intézménye mai napig sincs életbe léptetve, pedig egy ily országos tűzrendészeti vizsgálat ugyancsak szükséges és hasznos is volna, s ugyancsak meglepő eredményeket szülne. Az 1886. évi XXII. t.-cz. szerint az előjáróságok első sorban felelősek a községi vagyonért. — A 7—8 millióért beszerzett tűzoltóeszközök igen nagy része megsemmisült; ha a felelősség megállapítható egy-két helyen, majd jobban vigyáznának a többiek is a közvagyonra.

Törvényt kell tehát szabályozni az országos és vármegyei tűzfelügyelők, a vizsgáló-biztosok ügyét, mert így az is csak papirosra fennálló intézmény.

Törvényt kell szabályozni a tűzkár-biztosítás ügyét. Az épületekre nézve legalább is be kell hozni az állami kötelező tűzbiztosítást, 23 vármegye, 12 szab. kir. város, az országos tűzoltó-szövetség és 16 vármegyei tűzoltó-szövetség kérték a kötelező állami tűzkár-biztosítás behozatalát. Külföldi hasonnemű intézkedések hatalmasan beváltak, rendkívüli anyagi eredményt s a gyújtogatás százalékának felén alúl való leszállása által erkölcsi sikert is eredményeztek, azért ezen intézmény hazánkban is mielőbb behozandó volna.

A múlt hó végső napjaira volt egybe hívva a biztosítási ügy tárgyalása céljából egy ankét az igazságügy minisztérium által. Úgy vagyok értesülve, hogy ezen anketre a belügyminisztérium meghíva nincs. Azt is tudom, hogy tűzoltó szakterfiak meghíva nincsenek. Szerény véleményem szerint a biztosításügy szorosan összefügg a tűzrendészet kérdésével, ezen ügygyel kapcsolatosan a tűzrendészet kérdése is szabályozandó volna. A magán biztosító társulatok, melyek az épületeken kívül minden egyéb biztosítási nemet jövőben is megtarthatnának, feltétlenül kötelezendők volnának arra, hogy brutto bevételeik bizonyos % -kát az országos tűzoltói-alap képzésére az országos pénztárba beszálltassák. (Helyeslés.) Ezen országos tűzoltói alaphoz fedezendő a tűzrendészeti kiadások. Az csak természetes dolog, hogy a tűzrendészet javítására szolgáló kiadásokhoz a biztosító társaságok jövedelmeikből hozzá járuljanak. Így van ez több külföldi államban is, hol mindkét fél megelégedésére szolgál.

A belügyminisztérium kebelében felállítandó volna egy külön tűzrendészeti osztály s ennek tagjaivá kinevezetnének az országos tűzrendészeti felügyelők, kik mint vizsgáló biztosok bejárnak az országot, hogy a vármegyei tűzrendészeti felügyelőket működésükben támogathassák és ellenőrizhessék; hogy a minisztériumnak állandó szakközegeiül működhessenek.

Egy fillér megterhelése nélkül az állami költségvetésnek, lehetne ez alapon a tűzrendészet ügyét sikeresen megoldani, megjavítani. (Helyeslés.)

Ha külön törvényekkel a biztosítás és a tűzrendészet ügye ilyképp megoldatnék a közigazgatási reform megvalósítása előtt, a közigazgatási reform behozatalakor, átesvén már próba esztendőnkön, mint kész szakközegek volnának ezek beilleszthetők a közigazgatási szervezetbe.

Ha azonban se külön tűzrendészeti törvényt nem alkotunk, se a biztosítási törvényben a kapcsolatos tűzrendészeti kérdéseket meg nem oldjuk, se a közigazgatási reform előkészületi munkálataiban a tűzrendészet miként való megvalósítására súly nem fektetjük, pedig ennek az

ideje immár nagyon is elérkezett, akkor beláthatatlan időkre elnapoltuk ismét közigazgatásunk eme legelhanyagoltabb részének, a tűzrendészetnek orvoslását.

Az elégett és romba dőlt házak csupaszon maradt falai, a tűzkár-segélyt kérők jajgatásai, a tűzhalált szenvedettek árvái és özvegyei siralmi ha nem indítanak meg bennünket, a statistika megdöbbenő, évről-évre súlyosbodó adatai kell, hogy meggyőzzenek bennünket arról, miszerint a tűzrendészet fejlesztése, a tűzrendészeti törvény megalkotása hazafiás és elodázhatatlan kötelességünk. (Úgy van! Úgy van!)

Már 1894-ben bátor voltam a t. ház elé határozati javaslatot terjeszteni a tűzfelügyelő-intézmény meghonosítása, tűzrendészeti és kötelező állami tűzkár-biztosítási törvény megalkotása iránt. Határozati javaslatom ekkor nem fogadtatott el azon okból, hogy ezen kérdéseket csakis a közigazgatási reformmal kapcsolatosan lehet megoldani.

A jelenlegi t. belügyminiszter és kormányelnök úrnak a társadalmi intézmények iránt tanusított kiváló előszeretete, mely a mentő-ügynek napirendre tűzésében is megnyilvánult, reménnyel és bizalommal tölt el az iránt, hogy igénytelen felszólalásomat figyelmére méltatja s a tagadhatatlanul létező nagy bajok orvoslására egyedül célra vezető törvény alkotását gondjai közé felveszi, s a tűzrendészeti törvény megalkotása iránt szükséges intézkedéseket mielőbb megteszi.

Kérem t. házat, hogy a leghumanitáriusabb célra szolgáló ezen tételt megszavazni méltóztassék. (Élénk helyeslés. Szónokot számosan üdvözlük)

A beszédre Széll Kálmán miniszterelnök a következőkben válaszolt:

T. Ház! Én erre csak annyit jelenthetek ki, hogy a tűzrendészet ügye az egész rendészetnek egy fontos kérdését képezi, gazdasági tekintetben egyikét a legfontosabbaknak. Hogy a kormánynak a figyelmét ez el nem kerülte, mutatja az, hogy előttem fekszik egy, még 1878-ban keletkezett tűzrendészeti kormányrendelet, a mely különféle pótlásokkal és függelékekkel ellátva 1888-ban újból revidiáltatott és kiadatott. Azok után, a miket a t. képviselő úr szakszerűen előadott, csak annyit jelenthetek ki, hogy szívesen fogom figyelmemet ezen ügyre is kiterjeszteni, de anélkül, hogy most akármily irányban praejudicálólal nyilatkoznám, mert ez nem volna az ügy érdekében. Akár külön rendelettel, akár törvénnyel a közigazgatási reformmal kapcsolatosan, a mai szükségletek és igények szerint és az egész tűzoltóság kérdésének bevonásával a rendezésre igen szívesen vállalkozom. (Helyeslés.)

A tűzkár-statisztika tanulságai.

A kereskedelmügyi magyar kir. miniszter rendeletéből a magyar kir. központi statisztikai hivatal most szerkesztette meg és adta ki a »Magyar Statisztikai Évkönyv« VI. évfolyamát, mely az 1898 év adatait öleli föl magában. A hatalmas, millió és millió számból összeállított könyv ismereti a nemzeti élet minden ágazatát s szentel néhány oldalt a tűzkár kimutatásoknak is.

A száraznak látszó adathalmaz rendkívül sok érdekeset és tanulságosat foglal magában, természetesen csak azok számára, kik bátorságot vesznek maguknak arra, hogy a számok tömkelegét ne csak fölületes, hanem mélyrelátó szemmel tekintsék és annak velejébe behatoljanak.

Az adatok, melyeket közlünk, a szorosán vett Magyarország vonatkozásban s felölelik magukban Fiume városát és kerületét is, ellenben a Horvát-Szlavonországra vonatkozó számadatok azok között nem szerepelnek.

A tűzkár által sújtott községek és a tüzesetek száma az 1891. évtől az 1898. évig a következő változásokat tünteti föl

É v	A megkárosult községek száma		A tüzesetek száma			
	összesen	% ban	összesen	1-1 megkárosult községre	10.000 lélekre	10 □ km. területre
1891 . . .						
1892 . . .	5.006	39 ⁴⁸	10.966	2 ¹⁹	7 ²⁰	0 ³⁹
1893 . . .	5.172	40 ⁷⁷	11.043	2 ¹⁴	7 ²⁵	0 ³⁹
1894 . . .	4.798	37 ⁸⁶	10.518	2 ²³	6 ³¹	0 ³⁸
1895 . . .	5.073	40 ⁰⁸	11.356	2 ²³	7 ²⁶	0 ⁴⁰
Álag 1891-95 . . .	4.587	36 ²¹	9.199	2 ⁰¹	5 ³²	0 ³³
1896 . . .	4.927	38 ⁸⁸	10.616	2 ¹⁵	6 ⁹⁶	0 ³⁸
1897 . . .	4.607	36 ³⁷	9.736	2 ¹¹	6 ⁰⁸	0 ³⁵
1898 . . .	5.439	43 ³²	12.817	2 ⁴⁶	7 ⁹⁰	0 ⁴⁶
Álag 1896-98 . . .	6.292	49 ⁸²	15.304	2 ⁴⁸	9 ³³	0 ⁵⁵

Az itt

adják a tüzesközölt számadatok valóban elszomorító képét melyből viszetek folytonos és következetes szaporodásának, rendészetnekont méltán vonhatunk következtetést a tűzmikénti keze; különösen pedig a megelőző tűzrendészetnek Hogy késére.

óvintézkedésözönségünk nem méltányolja a tűzrendészeti nélkül bániksek fontosságát s könnyelműen, meggondolás pipával s ez a tüzelő, világító szerekkel, a gyújtófával, számának szzel nagy mértékben hozzájárul a tüzesetek mindinkább zaporításához, az köztapasztalati tény, mely »saját kárán megdönti azon közmondás igazságát, hogy

Nálunk tanul az ember«.

része vonja a közönségnek legfeljebb erősen károsult ságot, míg ale az öt ért csapásból itt-amott a kellő tanul-tetésre sem anem károsultak még a jó indulatú figyelmezkárán. adnak semmit, annál kevésbbé okulnak a más

Közöns

tetni, abbanségünk ezen bűnös könnyelműségét megszünelköltetni s a tűzrendészet életbevágó érdekei iránti érzéket tűzoltóságnáamba a közönséget úgyszólván bele nevelni a módjában isk volna első sorban föladata, mert ennek áll előidézésére merni, melyek azon tényezők, melyek tűzvész

Am a ralkalmasak és így általában kerülendők.

föladatait, vai tűzoltóságunk nagy zöme nem ismeri ebbeli nem tud. Ehgy ha ismeri is, azoknak megfelelni két okból tűzrendészetlőször is nincs tisztában maga sem a megelőző pedig, ha tis követelményeivel, fontosságával, másodsor gásra igen,ztában van is, figyelmeztetései gúnyos mosolyhatóság rész-de meghallgatásra sem a közönség, sem a

Nehogyról nem találunk.

amúgy meg azonban az itt elmondottakat bárki is csak telen vagyogondolás nélkül odavetett frázisnak tartsa, kény-behatóbban a fölvelt és bizonyára elég fontos kérdéssel

A tűzfoglalkozni.

csak azt taxoltó testületek legnagyobb része ma is még bármikor artja kötelességének, hogy a vészjel hallatára tehetsége sz vész helyére siessen és ott legjobb ereje és telenül a terint az oltásban közreműködjek. Ez kétségterhes részafőtői szolgálat legfontosabb és veszélyekkel méltóvá tesz, melynek ha valaki becsülettel eleget tesz, E szoros éri magát polgártársai elismerésére és becsülésére. helyesebbentelemben vett tűzoltói szolgálat előkészítésére, latok és az az arra való képesítésre szolgálnak a gyakor-érdekében a előadások, esetleg a gyorsabb felkészülődés

A gyaz éjjeli őrségek is.

való bánáskorlatokon elsajátítják tűzoltóink a szerekkel szerkezeténemódot, az előadásokon megszerzik a szerek böző tüzeket ismeretéhez való tudást, tárgyalják a különképeni tűzoltást, a csővezetést, egyszóval a tulajdon-életben váltást, de a megelőző tűzrendészetre, annak az indulván kö megteremtésére súlyt nem fektetnek, abból kormányren; hogy az e téren szükséges, a tűzrendészeti alkotott tűzdeleten, a vármegyék és községek által megrendészeti szabályrendeleteken alapuló intézkedé-

sek megtétele nem a tűzoltóságok, hanem a hatóságok kötelessége.

Hát való igaz, hogy a szabályrendeletek végrehajtásának ellenőrzése a hatóságok feladata, de viszont a tűzoltóságok hivatása a hatóságokat ezen feladataikban támogatni, a rendelkezésekre, azok megszüntetésének módosításaira a hatóságok figyelmét felhívni s általában az érdeklődést minden irányban a tűzrendészet fontosságára iránt ébren tartani.

E hivatásának a tűzoltóság ma nem felel meg, mert a megelőző tűzrendészetet a tűzoltói ténykedésnek legelhanyagoltabb ága, melyre súlyt eddig éppenséggel nem vetettünk, de melyet a jövőben a legbehatóbb művelés alá venni halaszthatatlan kötelességünk. Ezen sarkallik, ezen fordul meg a működés sikerének java, mert ott, a hol rendezési viszonyok vannak, a tüzesetek száma föltétlenül kell hogy apadjon, de másrészt a minden elővigyázat daczár a kitört tüzesetek erejükben, kiterjedésükben annyit fognak veszíteni és oly könnyűvé fogják tenni a tulajdonképeni tűzoltást, hogy azzal még egy erejében megcsappant tűzoltóság is a siker biztos reményével küzdhet meg.

Nagyon helyesen fogta föl e tekintetbeni kötelességeit az országos szövetség akkor, midőn néhány év előtt *Markusovszky Béla* »*Megelőző Tűzrendészet*« című gyakorlati tapasztalatok alapján sok tudással megírt terjedelmes szakmunkáját a szövetség összes tagtestületeinek ingyen megküldötte, módot akarván ezzel adni tűzoltóságainknak a szükséges ismeretek megszerzésére. Sajnos a szövetség ezen különös méltánylást érdemlő eljárásának gyümölcseit nem

élvezhetjük, valószínűleg azért, mert az értéket képviselő, de kellőképen meg nem becsült könyv többi társaival egyetemben bevándorolt az akkori »főparancsnok« könyvesházába, anélkül, hogy az abban foglalt témérdek szükséges ismeret a tűzoltó-testület tagjainak közkincsévé lett volna. A könyv írója évek mulva ma is garmadába rakva tartogatja az el nem kelt példányokat és hiába várja a megrendelést, mert a mi jó tűzoltóink még az ingyen adott szellemi táplálékot sem veszik be, annál kevésbé áhítoznak olyanért, melyet 2 koronával kell megfizetni. Pedig sokat tanulhatnának belőle s tudásukból juttathatnának legalább csöppenként annak a nagy közönségnek, mely ma a szakbavágó útmutatások hiján az ugyanezen hibában leledző hatóságokkal egyetemben a legteljesebb tájékoztatatlanságban áll, elannyira, hogy emberi észszel még azt sem képes fölérni, hogy különleges tűzoltói szakismeretek is léteznek s ilyenekre valóban szükség van.

Erről kell nekünk tűzoltóknak meggyőzni a közönséget és hatóságokat egyaránt, de ám hogy ezt eredményel tessük, magunknak kell megadni legelőször is azt a szilárd alapot, melyet semmi más, hanem csakis a szaktudás és ennek nyomán a szakszerű lelkiismeretes működés nyújthat. S a mely tűzoltóság ebbeli föladatát becsületesen elvégzi, az csakhamar joggal fog sikerekre hivatkozhatni, nemcsak a szoros értelmű tűzoltás, hanem az ennél maradandóbb becsü megelőző tűzrendészet terén is, melynek józan fejlesztése egyedül lesz képes a mindinkább szaporodó tüzesetek számát folyton szegényedő hazánkban csökkenteni.

Tolnai.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A veszprémi vármegyei szövetség választmányi ülése.

Jegyzőkönyv. Felvétel 1899. évi december hó 3-án, a veszprémi vármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Veszprémben a városháza tanácstermében tartott üléséről.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök, Szeglethy György alelnök, Blázy Imre főjegyző és veszprémi kerületi tűzr.-felügyelő, Komjáthy László jegyző, Jenőfy Ferencz pénztáros, Gerber Sándor enyingi, Jákó Géza ugodi kerületi és Kovács József várpálotai kerületi tűzrendészeti felügyelő, Pongrácz Dániel, Bauer Károly, Dr. Csomasz Béla és Weisz Elek választmányi-tagok.

I. Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök üdvözlölvén a jelenlevő választmányi tagokat, az ülést megnyitja s jelenti, hogy a múlt választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv hitelesítve van és a szaklapokban is közzé volt téve.

A jegyzőkönyv felolvasottnak tekintetik.

II. Jákó Géza ugodi kerületi tűzr. felügyelő jelenti, miszerint nagymérvű elfoglaltsága miatt a reá ruházott tűzr. felügyelői tisztségnek eleget nem tehet, tisztét rendelkezésre bocsátja s maga helyett Dusek Pál tart. tisztséget s erdészgyakornokot ajánlja.

Dr. Óváry Ferencz elnök megjegyzi, hogy a választmány nem jogosult ez ügyben határozni, miért is a tűzfelügyelő választás a legközelebbi közgyűlés napirendjébe fog felvétetni s egyuttal Jákó Gézának köszönetet mond eddigi működéséért.

III. Olvasatott *Szokolj Ignác* pápai kerületi tűzr.-felügyelőnek a pápai kerület tűzrendészeti állapotára vonatkozó részletes jelentése, mely szerint Pápa város tűzoltósága áll 107 önkéntesből, 180 kötelezetből és 3 fizetéses tűzoltóból, felszerelése: 1 szívó-nyomó szerkezetű mozdony, 3 drb szívó-nyomó kocsi és 1 drb szívó-nyomó targonca-fecskendőből áll. Van továbbá 1 drb 27 m. és 1 drb 14 m. hosszú gépezetes tolólétrája, 1 drb 8 méteres tárnudas,

3 drb 6—7 méteres közönséges létrája; 1 drb szerkocsija, 6 drb tetőlétrája, 10 drb kapacs, 15 vasvilla, 15 vaslapát, 1250 méter tömlője 80 pár orsz. egységes csavarral, 20 drb kendervödör s ezeken kívül 135 emberre való teljes személyes felszerelése. Segélyalapja 1300 frt.

Ügyvezető elnök ezen testületet, mely nemcsak a pápai járásban, hanem az egész vármegyében egyedül áll, dicsőretre és jutalomra méltónak tartja.

A jelentés szerint dicsőretet érdemelnek még az egyesület jól szervezett voltáért, felszerelésért és ennek jókarban tartásáért és gyakorlatok tartásáért: Dáka, Derecske, Gecse, Lovász-Patona és Salamon községek tűzoltótestületei.

A többi községekről örvendeteset nem mond a jelentés, a hiányokat összefoglalva kimutatja s azok mindegyikének megbüntetése iránt javaslatot tesz.

Szívó-nyomó fecskendője nincs: Békás, Borsosgyőr, Iharkut, Pórszalók és Vanyola községeknél, semmiféle fecskendője sincs Nyárad községnek.

Előírt mennyiségű tömlője nincs: Bakonyság, Béb, Borsosgyőr, Dáka, Döbrönte, Farkasgyepű, Gecse, Iharkut, Kis-Ganna, Koppány, Nagy-Ganna, Nagy-Tevel, Nóráp, Nyögér, Pápa-Kovácsi, Pórszalók, Bakony-Szent-Iván, Szücs, Vanyola és Vaszar községeknél.

Szertára rosszul épült, nem pormentes: Alsó-Görzsöny, Bakonyság, Borsosgyőr, Gergeli, Koppány, Külső-Vath, Mihályháza, Nagy-Tevel, Nóráp, Nyárad, Nyögér, Pápa-Teszér, Pórszalók, Bakony-Szent-Iván, Takácsi, Tapolczafő, Vaszar és Vinár községnek.

Teljesen hiányzik a szertár: Bakony-Tamási, Békás, Döbrönte, Iharkut és Nagy-Ganna községekben.

Önkéntes tűzoltóegylet csak 4 községben van, s ezek közül is a Pápa-Kovácsi csak névleg létezik, miért is feloszlátandó és kötelezett tűzoltóság életbe léptetendő.

Kötelezett tűzoltóság Szücs és Vaszar községekben csak papíron létezik, tehát az előjáróság kötelességének teljesítésére fenytéssel kötelezendő.

Gyakorlatot a községi tűzoltóságok nem tartottak,

ennélfogva a szövetség által külön rendelettel volnának a téli iskolázás és gyakorlatok tartására felhivandók.

A tűzrendészeti szabályrendelet 3. §-ában foglalt szerek igen sok községnél hiányoznak; minthogy erre már 5—6 alispáni rendelettel figyelmeztettek, a még hiányzó tűzoltó szerek beszerzésére rendbirsággal volnának kötelezendők.

Határozat: 1. Minden községre külön végzés hozandó az összes hiányokra nézve, hogy a főbírói evidencia vezethető legyen.

2. Minthogy őrszolgálatot egyetlen községi tűzoltóság sem teljesített, erre a szövetség által végzésileg felhivandók.

3. Hol a szerek piszkosak és elhanyagoltak, minthogy a községek a vármegyei törvényhatóság által felhivattak, hogy erre a célra minden község 10 frtot vegyen fel költségvetésébe, a hol nem tették, megbírságot javasolandó.

4. Hol a tűzoltók életbiztosítására 10 frt felvéve nincs, birsággal kényszerítendőek rá.

5. Minthogy Szokoly Ignác tűzoltói alapokról nem jelentett, látogatásait nem jelezte, erre Szokoly Ignác tűzfelügyelő felhivandó.

6. Szokoly Ignác tűzfelügyelő útjait nem igazolta, s így a kért 25 frt többlet részére meg nem állapítható.

7. *Acsád* község szertárából hiányzik: 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 vasvilla, 2 lámpás, a meglevő szerek piszkosak. A tűzoltóság gyakorlatot és éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

Határozatott a vármegye alispánjának megkeresése az iránt, hogy *Acsád* község előljáróságát az elősorolt hiányzó tűzoltószerek haladéktalan beszerzésére és ezek tisztántartására, a községi költségvetésben 20 koronának felvételére rendbirsággal kötelezni sziveskedjék.

A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a tagtestület gyakorlatok, téli iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

8. *Adáz-Tevel* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 fejsze, 2 csákány, 4 vasvilla, 2 tűzhorog és 2 lámpás, a fecskendők el vannak hanyagolva és piszkosak. A tűzoltók őrszolgálatot nem teljesítenek, a gyakorlatokról igazolatlanul elmaradó tűzoltók megbüntetés céljából nem jelentenek be a járási főszolgabíróknál.

Határozatott a vármegye alispánjának megkeresése az iránt, hogy *Adáz-Tevel* község előljáróságát az elősorolt hiányzó tűzoltószerek haladéktalan beszerzésére és ezek tisztántartására 20 koronának és a tűzoltók életbiztosítására szintén 20 koronának a községi költségvetésbe leendő felvételére; a gyakorlatokról, iskolázásokról és éjjeli őrszolgálatokról igazolatlanul elmaradó tűzoltóknak megbüntetés végett a járási főszolgabíróknál leendő bejelentésére rendbirsággal kötelezni sziveskedjék.

A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a tagtestület gyakorlatok, téli iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

9. *Alsó-Görzsöny* község szertárából hiányzik a vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 fejsze, 2 csákány, 4 vasvilla, 2 tűzhorog és 2 lámpás, a szertár deszkából épült, a fecskendő piszkos. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tart.

Határozatott a vármegye alispánjának megkeresése az iránt, hogy *Alsó-Görzsöny* község előljáróságát az elősorolt hiányzó tűzoltószerek haladéktalan beszerzésére, a szertárnak kőből való felépítésére és tűzmentes anyaggal való befedésére, a tűzoltószereknek tisztán tartására 20 koronának és a tűzoltók életbiztosítására szintén 20 koronának a községi költségvetésbe leendő felvételére rendbirsággal kötelezni sziveskedjék.

A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a tagtestület gyakorlatok, téli iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

10. *Bakony-Ság* község szertárából hiányzik 60 m. tömlő, 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás. Szertára teljesen deszkából épült, tűzveszélyes, fecskendői el vannak hanyagolva és piszkosak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tart.

Veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, miszerint *Bakony-Ság* község előljárósága ellen a fegyelmi eljárást rendeleteinek be nem tartása és nem teljesítése miatt rendelje el, utasítsa az előljáróságot a hiányzó szerek beszerzésére, 40 koronának a községi költségvetésbe tűzoltószerek tisztántartására és a tűzoltók életbiztosítási költségeire leendő felvételére, kőből tűzmentesen építendő szertár építésére, melynek terve a szövetség elé volna építés előtt beterjesztendő. A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a bakonyi testület gyakorlatok, iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

11. *Bakony-Tamási* község tűzoltó szerei közül hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla, és 2 lámpa. A fecskendők piszkosak s el vannak hanyagolva, szertára nincs. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

Veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, miszerint *Bakony-Tamási* község előljárósága ellen a fegyelmi eljárást rendeleteinek be nem tartása és nem teljesítése miatt rendelje el, utasítsa az előljáróságot a hiányzó tűzoltó-szerek beszerzésére, 40 koronának a községi költségvetésbe tűzoltó-szerek tisztán tartására és a tűzoltók életbiztosítási költségeire leendő felvételére, kőből tűzmentesen építendő szertár építésére, melynek terve építés előtt a szövetség elé volna terjesztendő. A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a bakonyi testület gyakorlatok, iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

12. *Béb* község szertárából hiányzik 20 m. tömlő, 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás, a tűzoltó-szerek piszkosak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem őrszolgálatot nem tart.

Veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, miszerint *Béb* község előljárósága ellen a fegyelmi eljárást rendeleteinek be nem tartása és nem teljesítése miatt rendelje el, utasítsa az előljáróságot a hiányzó tűzoltó-szereknek beszerzésére; 40 koronának a községi költségvetésbe tűzoltó-szerek tisztántartására és a tűzoltók életbiztosításának költségeire leendő felvételére. A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a bébi testület gyakorlatok, iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

13. *Békás* község szerelvényei közül hiányzik a vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás. Szertár nincs. A szerek piszkosak. A fecskendő csak nyomó szerkezettel bír. A tűzoltóság éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

Veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, hogy *Békás* község előljárósága ellen rendeleteinek be nem tartása és nem teljesítése miatt fegyelmi eljárást rendeljen el, az előljáróságot szívónyomó szerkezetű fecskendőnek és a hiányzó tűzoltó-szereknek beszerzésére, 40 koronának a községi költségvetésbe tűzoltószerek tisztántartására és a tűzoltók életbiztosításának költségeire leendő felvételére, a szertárnak kőből való felépítésére és tűzmentes anyaggal való befedésére, melynek terve építés előtt a szövetség elnöksége elé volna terjesztendő, — utasítsa. A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a békási testület gyakorlatok, iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

14. *Borsosgyőr* község szertárából hiányzik 30 m.

tömlő, 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás, a fecskendő csak nyomószerkezettel bír. A szertár nem pormentes. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

Veszprémmegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, miszerint Borsosgyőr község előljárásága ellen — rendeleteinek be nem tartása és nem teljesítése miatt fegyelmi eljárást rendeljen el és utasítsa az előljáráságot szívó-nyomó szerkezetű fecskendőkészítők és a hiányzó tűzoltó-szereknek beszerzésére; 40 koronának a községi költségvetésbe tűzoltó-szerek tisztán tartására és a tűzoltók életbiztosításának költségeire leendő kivételére, a szertárnak pormentessé tételére.

A szövetség elnöksége utasított, hogy a borsosgyőri területet gyakorlatok, téli iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

15. *Csóth* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás. A szerek nincsenek megőrzve. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli szolgálatot nem tartott.

16. *Döbrönte* község tűzoltó szerei közül hiányzik: 30 m. tömlő, 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás. Szertára nincs, fecskendője piszkos. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

17. *Farkasgyepű* szertárából hiányzik 1 létra, 2 csákány, 2 vasvilla 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal. A tűzoltóság sem gyakorlatot sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

18. *Felső-Görzsöny* szertárából hiányzik 1 létra, 2 csákány, 2 lámpás, 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

19. *Fenyőfő* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal, 2 lámpás. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

20. *Gergelyi* község szertára szalmával van fődve, nem pormentes, a fecskendő és tömlő elhanyagolt állapotban van, a szertárából hiányzik 2 vasvilla és 2 tűzi létra. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

21. *Nagy-Gyimóth* község fecskendője elhanyagolt állapotban van és piszkos, a szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 4 vasvilla, 2 fejsze és 2 lámpás. A tűzoltóság sem gyakorlatot sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

22. *Iharkut* községnek nincs szertára, tűzoltó-szerei közül hiányzik 20 m. tömlő, 2 vasvilla, 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal, 2 csákány, 2 lámpás. A tűzoltó-szerek el vannak hanyagolva. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

23. *Kétoznyálak* község szertárából hiányzik 2 vasvilla. A szerek piszkosak. A tűzoltóság gyakorlatot és éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

24. *Kis-Ganna* községnek nincs szertára, tűzoltó-szerei közül hiányzik 39 m. tömlő, 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 létra, 2 csákány, 2 tűzhorog, 4 vasvilla, 2 fejsze, 2 lámpás. A fecskendő piszkos. A tűzoltóság 5 tagból állván, sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

25. *Koppány* község szertárából hiányzik 20 m. tömlő, 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 tűzi létra 2 tűzhorog, 2 csákány, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás, a szertár faszindelylyel van fedve, a fecskendő elhanyagolt állapotban van. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

26. *Kup* község szertárából hiányzik 1 létra, 1 tűzhorog, 2 vasvilla, 2 csákány és 1 lámpás. Szertára nem pormentes. A fecskendők porosak, piszkosak. Az önkéntes

tűzoltóság csak 22 tagból állván, nem megfelelő s így sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

27. *Marczaltó* község szertárából hiányzik 2 vasvilla, 2 lámpás. A tűzoltó-szerek elhanyagolt állapotban vannak. A tűzoltóság éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

28. *Mezőlak* község szertárából hiányzik 2 vasvilla, 2 csákány. A tűzoltó-szerek piszkosak. A tűzoltóság téli iskolát és éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

29. *Mihályháza* község szertárából hiányzik 2 létra és 2 vasvilla. Szertára nem pormentes, tűzoltó-szereinek tisztántartására kevés gondot fordít. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

30. *Nagy-Dém* község szertárából hiányzik 1 darab tűzi létra, 2 tűzhorog, 2 vasvilla, 2 fejsze, 2 csákány és 2 lámpás. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

31. *Nagy-Ganna* községnek nincs szertára, tűzoltó-szerei közül hiányzik 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal, 30 m. tömlő, 2 vasvilla. Tűzoltó-szerei elhanyagolt piszkos állapotban vannak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

32. *Németbánya* község szertárából hiányzik 2 csákány, 2 tűzhorog, 2 fejsze. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

33. *Nóráp* község szertárából hiányzik 20 m. tömlő, a lajtos kocsirol 1 hl. kád és 2 vasvilla. Szertára nem pormentes. A tűzoltóság éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

34. *Nyárad* község szertárából hiányzik 2 tűzi létra és 4 vasvilla. Szertára deszkából épült, tűzoltó-szerei elhanyagolt piszkos állapotban vannak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

35. *Nyögré* község szertárából hiányzik 60 m. tömlő, 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 tűzi létra, 1 tűzhorog, 2 csákány, 2 fejsze, 4 vasvilla, 2 lámpás. Szertára sárból épült és elhanyagolt piszkos állapotban van. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

36. *Pápa-Kovácsi* község szertárából hiányzik a két szívó-nyomó fecskendőhöz még szükséges 70 m. tömlő és 2 csákány. Az önkéntes tűzoltóság tagjainak száma 12, tehát nem megfelelő, sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

37. *Pápa-Teszér* község szertárából hiányzik 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 2 csákány és 1 lámpás. Szertára szalmával van fődve, tehát tűzveszélyes, nem pormentes, tűzoltó szerei piszkosak. A tűzoltóság éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

38. *Pórszalók* község fecskendője csupán nyomó szerkezettel bír; hiányzik 45 m. tömlő, 1 lajtos kocsi, 2 tűzi létra, 2 tűzhorog, 2 csákány, 4 vasvilla, 2 fejsze és 2 lámpás. Szertárának fala és teteje deszkából készült, tehát tűzveszélyes és nem pormentes. Tűzoltó szerei piszkosak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesített.

39. *Bakony-Szent-Iván* község szertárából hiányzik 15 m. tömlő, 1 lajtos kocsi, 2 tűzi létra, 2 tűzhorog, 2 fejsze, 4 vasvilla, 2 csákány és 2 lámpás, szertára nem pormentes és szűk. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

40. *Szűcs* község szertárából hiányzik 20 m. tömlő, 1 vízfordó kocsi hordóval és káddal. Szertára nem pormentes, szerei piszkosak. A tűzoltóság csak papirosan létezik, mert sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tart.

41. *Takácsi* község szertára nem pormentes és szűk. A tűzoltóság éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

42. *Tapolczafő* község szertárából hiányzik 4 vasvilla. A szertár nem pormentes. Tűzoltó szerei piszkosak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

43. *Vanyola* község szertárából hiányzik 40 m. tömlő, 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 tűzhorog, 2 fejsze,

4 vasvilla, 2 csákány és 2 lámpás. Fecskendője csupán nyomószerkezettel bír. A szerek elhanyagolt, piszkos állapotban vannak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

44. *Vaszar* község szertárából hiányzik 60 m. tömlő, 2 tüzi létra, 4 vasvilla, 2 fejsze és 2 lámpás. Szertára nem pormentes. Tűzoltó szerei piszkosak, gondozatlanok. A tűzoltóság csak névleg létezik, mert sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem tartott.

45. *Vinar* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 1 tűzhorog, 1 lámpás. Szertára deszkából készült, tehát tűzveszélyes. Szerei piszkosak. A tűzoltóság sem gyakorlatot, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesít.

Veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, miszerint Csóth, Döbrönte, Farkasgyepű, Felső-Görzsöny, Fenyőfő, Gergelyi, Nagy-Gyimóth, Iharkut, Kéttornyúlak, Kis-Ganna, Koppány, Kup, Marczaltó, Mezőlak, Mihályháza, Nagy-Dém, Nagy-Ganna, Németbánya, Nóráp, Nyárád, Nyögér, Pápa-Kovácsi, Pápa-Teszér, Pórszalók, Bakony-Szent-Iván, Szücs, Takácsi, Tapolczafő, Vanyola, Vaszar és Vinar községek előljáróságai ellen rendeleteinek be nem tartása és nem teljesítése miatt fegyelmi eljárást rendeljen el, s utasítsa az előljáróságokat a hiányzó tűzoltószereknek beszerzésére; 40 koronának a községi költségvetésbe tűzoltószerek tisztántartásának és a tűzoltók életbiztosításának költségeire leendő felvételére; Döbrönte, Iharkut, Kis-Ganna, Nagy-Ganna községeket szertár építésére; Nyárád és Vinar községeket deszkából épített szertáraknak kőből való felépítésére és tűzmentes anyaggal való befedésére és a terveknek építés előtt leendő bemutatására; Koppány községet faszindelyvel fedett szertárának tűzmentes anyaggal leendő befedésére; Gergelyi, Nyögér, Pápa-Teszér községet szalmával fedett szertárának tűzmentes anyaggal leendő befedésére; Pórszalók községet deszkából épített szertárának tűzmentes anyaggal leendő újjaépítésére és szintén tűzmentes anyaggal leendő befedésére; Nagy-Tevel, Nemes-Szalók, Bakony-Szent-Iván, Szücs, Takácsi, Tapolczafő, Vaszar, Kup, Mihályháza, Nóráp és Külső-Vath községeket nem pormentes szertáraknak pormentessé tételére; Vanyola, Pórszalók, Iharkut községeket szívó-nyomószerkezetű fecskendőnek beszerzésére, vagy ha a meglévő fecskendő hengerátmérete 100 mm., akkor szívószerkezettel leendő ellátására.

A szövetség elnöksége utasított, hogy Csóth, Döbrönte, Farkasgyepű, Felső-Görzsöny, Fenyőfő, Gergelyi, Nagy-Gyimóth, Iharkut, Kéttornyúlak, Kis-Ganna, Koppány, Kup, Dáka, Marczaltó, Mezőlak, Mihályháza, Nagy-Dém, Nagy-Ganna, Ugód, Gecse, H.-Bödöge, Jákó, K.-Vath, L.-Patona, N.-Tevel, N.-Szalók, Salamon, Németbánya, Nóráp, Nyárád, Nyögér, Pápa-Kovácsi, Pápa-Teszér, Pórszalók, Bakony-Szent-Iván, Szücs, Takácsi, Tapolczafő, Vanyola, Vaszar, Vinar, Dáka, Derecske községekben levő tűzoltó-tagtestületek gyakorlatok, téli iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel.

Pápa-Kovácsi, Kup és Kis-Ganna önkéntes tűzoltó testületeinek feloszlata és helyettük kötelezett tűzoltóság felállítása iránt felterjesztés intéztetik.

46. *Dáka* község szertárából hiányzik 30 m. tömlő, 2 vasvilla és 2 lámpás. A tűzoltóság gyakorlatot tartott, de éjjeli őrszolgálatot nem, szertára rendes, tiszta, pormentes, a fecskendő jókarban tartatik.

47. *Derecske* község tűzoltó szertára teljesen fel van szerelve; a tűzoltóság gyakorlatot tart, szertára pormentes és szerei tiszták.

48. *Gecse* tűzoltósága gyakorlatokat tart, szertára teljes és rendes.

49. *Homok-Bödöge* község szertára teljes és rendes, a tűzoltóság gyakorlatokat tart.

50. *Lovász-Patona* tűzoltósága gyakorlatokat tartott szertára teljes és rendes.

Dáka, Derecske, Gecse, Homok-Bödöge és Lovász-Patona községek tűzoltóságai dicsérettel tüntettetnek ki.

IV. Olvastatott *Szikora* Béla devecseri járási tűzrendészeti felügyelőnek, a *devecseri járás* tűzrendészeti állapotára vonatkozó jelentése, mely szerint:

1. *Kerta, Kis-Pirit, Borszörcsök, Eöcs, Nagy-Pirit, Csősz* és *Csögle* községek szertáraiból hiányzik a vízfordó kocsis hordóval és káddal.

2. *Alsó- és Közép-Iszkáz* községeknek nincs szertárak, hiányzik a szívó-nyomó fecskendő a hozzá való 60 m. tömlővel, 1 lajtos kocsis hordóval és káddal, 2 tüzi létra, 2 tűzhorog, 2 csákány, 2 fejsze, 4 vasvilla, 2 lámpás.

3. *Karakó-Szörcsök* község fecskendője nem egységes csavarú, s minthogy hengere nem 100 mm. átméretű, tehát át sem alakítható egységessé, hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal és 2 fejsze.

4. *Kis-Szöllős* községnek nincs szívó-nyomó fecskendője, 60 m. tömlője, vízfordó kocsis hordóval és káddal; hiányzik 2 tűzhorog, 2 csákány, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás. Szertára nincs.

5. *Halimba* községnek nincs szívó-nyomó fecskendője, se 60 méter tömlője; hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 létra, 2 tűzhorog, 2 csákány, 2 fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás. Szertára nincs.

6. *Kolontár* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tüzi létra, 2 tűzhorog, 2 csákány, 4 vasvilla, 2 fejsze és 2 lámpás.

7. *Csekut* község fecskendője nyomószerkezetű, hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal.

8. *Toósok* és *Toósok-Berénd* szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 tüzi létra, 4 vasvilla, 2 fejsze, 2 csákány és 2 lámpás.

9. *Ajka* község szertárából hiányzik 4 vasvilla, 2 csákány és 2 fejsze.

10. *Dabrony* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 1 létra, 2 csákány, 2 fejsze, 4 vasvilla, 1 lámpás és 15 m. tömlő.

11. *Oroszi* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 4 vasvilla, 2 létra, 2 tűzhorog és 1 lámpás.

12. *Padrag* község nyomószerkezetű fecskendője átalakítandó volna szívó-szerkezetűvé, hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal.

13. *Magyar-Polány* szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 létra, 2 tűzhorog, 2 csákány, 4 vasvilla, 2 fejsze és 1 lámpás.

14. *Kis-Lőd* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 20 m. tömlő, 2 tüzi létra, 2 csákány, 4 vasvilla és 2 tűzhorog.

15. *Pusztá-Miske* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 létra, 4 vasvilla és 2 fejsze.

16. *Pölöske* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 létra, 2 fejsze, 2 csákány, 2 tűzhorog, 4 vasvilla, 2 lámpás és 45 m. tömlő.

17. *Vecse* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 csákány, 4 vasvilla és 2 fejsze.

18. *Torna* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 létra, 2 csákány, 2 tűzhorog és 2 lámpás.

19. *Tüskevár* község szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 2 létra, 2 csákány, 2 tűzhorog és 2 lámpás.

Veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, miszerint Kerta, Kis-Pirit, Borszörcsök, Eöcs, Nagy-Pirit, Csősz és Csögle községek előljáróságai ellen a vízfordó kocsis be nem szerzése miatt, Alsó- és Közép-Iszkáz, Kis-Szöllős és Halimba elől-

szabadságai ellen a szertár fel nem építése miatt, Alsó-Iszka, Közép-Iszkáz, Karakó-Szőrcsök, Kis-Szöllős, Halimba, Csékkút, Csékút, Toótok, Toótok-Berénd, Ajka, Dabrony, Padrag, Magyar-Polány, Kis-Lőd, Pusztá-Miske, Vecse, Torna és Tüskevár községek előljárásai ellen a fegyelmi eljárást rendeleteinek be nem tartása és a teljesítése miatt rendelje el, utasítsa az előljárásokat a szertár szerek beszerzésére, 40 koronának a községi költségvetésbe tűzoltó-szerek tisztántartására és a tűzoltók kiképzésének költségeire leendő felvételére, a szertár építésének kőből való felépítésére és tűzmentes anyaggal való befedésére; a szertárak terve építés előtt a szövetség részére terjesztendő. Alsó- és Közép-Iszkáz, Kis-Szöllős, Halimba, Csékkút, Padrag községek előljárásait utasítsa, hogy ha a fecskendő hengerátmérete 100 mm., annak a szerkezetűre való átalakítására, ellenesetben új szívófecskendő beszerzésére. Karakó-Szőrcsök község előljárását utasítsa a nem egységes csavarral bíró fecskendő kicserélésére, vagy új szívó-nyomó szerkezetű egységes csavarral bíró fecskendő beszerzésére, mert a jelenlegi fecskendő nem alakítható át a szabályozás 4. §. értelmében.

(Polytatása következik.)

A szabadkai önkéntes testület közgyűlése.

A szabadkai önkéntes tűzoltó-testület február hó 25-én délután délelőtt 10 órakor tartotta meg saját laktanyáján a rendes közgyűlést, a melyen a működő tagok majdnem teljes számban megjelentek.

Vermes Béla parancsnok megnyitván az ülést, meglepetéssel üdvözölte a szép számban megjelent bajtársakat és felkérte a jegyzőkönyv vezetésére Milassin Andor szakaszbiztos parancsnokot, s egyuttal felhívta az alparancsnokot az évi jelentés beterjesztésére.

Wenzel Lajos alparancsnok felolvasta az 1899. évre vonatkozó évi jelentést, mely így szól:

Tisztelt Közgyűlés!

Első sorban is köszönetet kell mondanunk Szabadka város kir. város tekintetes törvényhatósági bizottságának és a tekintetes tanácsnak a testületünkkel szemben mindenkor megadott jóindulat és bőkezű támogatásáért, úgy a város költségének a brassói országos tűzoltó kongresszus költségeire adományozott 861 korona segélyösszegért. Testületünk múlt évi működéséről pedig a következőkben óhajtok részletesen beszámolni:

Mindenek előtt felemlítjük, hogy a múlt év folyamán Vermes Béla parancsnok és dr. Bartha Antal testületi orvos a mentés- és segélynyújtás országos szervezése tárgyában, Szeif Kálmán miniszterelnök úr elnöklése alatt Budapesten megtartott országos értekezletre meghívtattak és abban tevékeny részt vettek. Ugyancsak fent említettek, az 1900. évi július hó 17-től 23-ig Párisban megtartandó »Nemzetközi mentő-nagygyűlésre,« a francia kereskedelmi, ipar, posta és távírda miniszter úrtól melegsavú meghívást kaptak.

A magyar orvosok és természetvizsgálók itt megtartott XXX-ik vándor gyűlésének központi bizottsága testületünk és a mentő-osztály megvizsgálására kiküldötte dr. Major Ferenc országgyűlési képviselő úr elnöklése mellett Ruffy Béla országgyűlési képviselő, dr. Aczél Károly budapesti mentőegyesületi parancsnok és Szalay Mátyas rendőr-kapitány urakat, kik is a tapasztalt rend, tisztaság, pontosság és gyakorlottság felett a legnagyobb elismerésüket és dicsőiratukat fejezték ki és a felvett jegyzőkönyvet a központhoz is terjesztették.

Nem hagyhatom szó nélkül a budapesti önkéntes mentőegyesületnek 1899 évi augusztus havi jelentését sem, hol a »Nevezetesebb események« rovatában a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg működésünkről. Az itt felemlít-

tettek elég bizonyítékot nyújtanak testületünk országos tekintélyessége és jó hírneve mellett, melyet továbbra is megőriznünk egyik legfőbb kötelességünknek kell, hogy képezzék.

Megemlítem még, hogy a mentő-osztály gyakorlatairól felvett hat darab fényképet a budapesti önkéntes mentőegyesületnek elküldöttük, s hogy azok a mentő palota dísztermében felüggesztettek, az igazgatóság pedig a következő levelet intézte a parancsnoksághoz:

»Az önkéntes tűzoltó-testület tek. Parancsnokságának Szabadkán. Egyesületünk igazgatósága nevében fogadja a mélyen tisztelt parancsnokság hálás köszönetünket azon nemes szívű jótékonyaságáért, hogy egyesületünk részére hat darab mentőképet ajándékozni méltóztatott. Egyesületünket jövőre is nagybecsű pártfogásába ajánlván, maradunk teljes tisztelettel Budapesten, 1900. évi január hó 15-én. Gróf Andrássy Aladár elnök, dr. Kresz Géza igazgató.«

1. A múlt év folyamán alapító tagúl Ottó Vilmos úr a testület kötelékébe belépett.

2. Az 1899. évben 79 működő, 59 alapító és 1 pártoló-tag, összesen 139 tagunk volt.

3. Tüzesetünk volt 108; ebből 37 tető, 14 kémény, 5 szoba, 1 színház, 1 bolti, 4 gerenda, 42 kazal, 1 belső, 1 gabona és 2 gyári tűz.

4. Az 1899. év végéről szóló pénztári kimutatás szerint volt bevétel 2863 korona 82 fillér, kiadás 2003 korona 52 fillér, s így a pénzmaradvány 860 korona 30 fillér. Meg kell azonban e helyt jegyeznünk, hogy az összes beruházási tartozásaink teljesen ki vannak fizetve és oly felszereléssel bírnak, a milyennel kevés vidéki önkéntes tűzoltó-testület rendelkezik.

5. A fuvar pénztár bevétele az 1899. év végén 2801 korona 88 fillér, kiadása pedig 2357 korona 04 fillér s így pénzmaradványa 444 korona 84 fillér. Az összes készpénzmaradvány tehát az év végén 1305 korona 14 fillér. Az 1900. évre megállapított költségelőirányzat bevétele 9534 korona 68 fillér, ennek ellenébe téve az előirányzott kiadást, 8426 korona 40 fillért, marad feleslegkép 1108 korona 28 fillér.

6. A testület vagyon leltárának értéke — 5%-ot rongálódás és elhasználás címén levonva, — 27932 korona 79 fillér. A folyó évben beszerzett többrendbeli felszerelések összege 1183 korona, s így a leltár összesen 29115 korona 97 fillért tesz ki; ehhez a pénztári készletet vagyis 1305 korona 14 fillért hozzáadva, a testület vagyona 30421 korona 11 fillér.

7. A testületben megalakított »mentő-osztály« segélyezése, illetve kiadásainak részbeni fedezhetése céljából, a parancsnokság újabban még nyolc darab gyújtó-perselyt állított fel. Megjegyezzük még itt, hogy a Takarékpénztár és Népbank 60, a Közgazdasági bank 40, a Kereskedelmi és Iparbank 40, az Általános Takarékpénztár 20, és a Takarékpénztár és Zálogház Igazgatósága 20 korona segélyösszeget adományozott a testület pénztárának.

8. Testületünk vezetését a parancsnokság vitte és a szükséghez képest üléseket tartott, melyekben a folyó ügyek, érkezett ügydarabok és megkeresések elintéztettek. Végezte a választmány teendőit és pedig azért, mert az összehívható soha sem volt.

A közgyűlés határozatához képest a parancsnokság a módosított alap- és szolgálati szabályzatot a m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztette, s az jóváhagyólag leérkezvén, a mai nappal a testület tagjaira kötelezővé vált.

9. A mentő-osztály a múlt év folyamán 761 esetben vétetett igénybe és pedig sebesülés 219, belsőbajok 136, betegnek kórházba szállítása 229, elmebeteg szállítás 34, öngyilkossági kísérlet 30, tüzhöz kivonulás 57, hullaszállítás 50 és 6 egyéb esetben.

10. A fertőtlenítő-osztályhoz 573 fertőzőbeteg jelentett be, ezek közül 288 esetben fertőtlenítés eszközöltetett.

II. A testület zenekarának tagjai, egymás között két év óta folytonos meghasonlásban álltak, minthogy pedig a rendőrhatalóság előtt megkísérlett többszöri békéltetés eredményre nem vezetett, s miután a zenekar ketté vált és szolgálatot egyáltalán nem teljesített, feloszlattatott.

Jelentésünket befejezve, még egyszer köszönetünket nyilvánítjuk mindazoknak, a kik testületünket erkölcsi és anyagi támogatásban részesítették s ezzel megadták annak lehetőségét, hogy az nemes hivatását minden irányban betölthesse.

Működő tagjainkat pedig arra kérjük, hogy az eddig elért sikerek szolgáljanak buzdításul arra, hogy fokozott szorgalommal és igyekezettel teljesítsék azt a tisztet, a melyet embertársaik érdekében önként vállaltak magukra. Bajtársi összetartás egymás között, szigorú kötelesség teljesítés minden irányban, ez legyen mindenkor vezérelvünk; úgy jutalmunk, polgártársaink elismerése, a jövőben sem fog elmaradni.

Szabadján, 1900. február hó 25-én. *Wenczel Lajos*, s. k., szolg. vez. parancsnok. *Vermes Béla* s. k., parancsnok. Az évi jelentés tudomásul vétetett.

Ezután a parancsnok és tisztikar választása ejtetett meg.

Kirschner Jakab őrparancsnok indítványozza, hogy parancsnokul *Vermes Béla* és alparancsnokul *Wenczel Lajos* újból megválasztassanak. Az indítvány lelkes éljenzésekkel egyhangúlag elfogadtatott.

Ezután a tiszti- és tisztviselőikar következőleg alakult meg:

A tisztikarban szakasparancsnokok: *Kopunovich Károly*, *Milassin Andor*, *Milassin Sándor*, *Petonszky József*, *Sziebenburger Károly*, *Matkovich Miklós* és *Horváth Ödön*; segéd-tisztek: *Kammerer Mihály*, *Wéber Frigyes* és *Pertich Béla*; karnagy: *Wahl Alajos*; zenekarvezető: *Jakobovits Dániel*.

A tisztviselői karban ügyész: *dr. Mamuzsits Bódog*; mérnök: *Váli Gyula*; orvos és mentő orvos: *dr. Bartha Antal*; ellenőr: *Tillmann Zoltán*; számvizsgálók: *Dely Ferencz* és *Vujkovits L. Boldizsár*; állatorvos: *Szaghmeister Béla*; pénztárnok: *Kopunovich Károly*; szertárnok: *Petonszky József*; felülvizsgálók: *Scossa Zoltán*, *Szigethy József* és *Sümeghi Mátyás*; lelkész: *Simrák Béla*.

Tiszteletbeli tagok: *Szigethy József* tb. alelnök; *dr. Vécsei Samu* tb. titkár; *dr. Brenner József* tb. ügyész; *dr. Kertész Sándor*, *dr. Wilhelm Adolf*, *dr. Schnier György* és *dr. ifj. Milkó Izidor* tb. orvosok; *Eberhardt József* és *Dornstedter József* tb. állatorvosok.

Az 1900. évre megállapított költségelirányzat, mely az évi jelentésben benfoglaltatik, részleteiben is mindezekben elfogadtatott.

A zenekar szervezésére vonatkozólag *Wenczel Lajos* alparancsnok betérjesztette a zenekarral kötendő szerződési mintát, mely felolvastatván, egész terjedelmében elfogadtatott, s a parancsnokság megbízott, hogy zenekarral kösse meg a szerződést.

Vermes Béla parancsnok indítványozza, hogy a városi hatóság keressék meg, hogy a szomszéd helyiség a mentő-egyesület részére átengedtesse. Ez ügyben a parancsnok vezetése alatt küldöttség megy a város polgármesteréhez.

Végül *Vermes Béla* parancsnok a tűzoltó-testület tagjait felhívja, hogy miként a múltban, úgy a jövőben is támogassák őt, ezzel kapcsolatosan üdvözlí *Scossa Zoltán* hivatásos tűzoltó-parancsnokot, s meleg szavakban felkéri őt, hogy miként eddig, úgy a jövőben is sikeresen vezesse a mentést a vész helyén. (Lelkes éljenzés.)

Simrák Béla testületi róm. kath. lelkész indítványozza, hogy a közgyűlés hálás köszönetnyilvánítását a parancsnokság és vezetőség iránt jegyzőkönyvileg fejezze ki. Az indítvány lelkes éljenzések között elfogadtatott.

Ezzel aztán a közgyűlés befejeztetett és ősi szokás szerint áldomás következett.

A csurgói testület közgyűlése.

A somogy-csurgói testület f. évi január hó 28-án tartotta meg *Reményi Samu* parancsnok elnöklése alatt XXVII. évi rendes közgyűlését, melyen az elnök parancsnok előadta a löbb vonásaiban itt következő évi jelentését:

Emlékezetes év lesz a lefolyt esztendő — úgy mond, — mert ebben ünnepelte meg testületünk 25 éves fennállását. Azonban maga az ünnepély és a vele kapcsolatos izgalom nem tenné nevezetessé az elmúlt évet, ha nem mutathatnánk rá a komoly munkálkodásra, ha nem tudnánk a tűzoltó-intézményre fontos és hasznos alkotásokra hivatkozni.

Ezek között első helyen említendő az általunk megindított üdvös mozgalom eredménye, egy megyei tűzoltó-szövetség megalakítása tárgyában. A szövetség ugyan megalakult 13 tagtestülettel, de az eredmény nem mondható éppen fényesnek, sőt még kielégítőnek sem, ha figyelembe vesszük ugyanis azt, hogy a statisztika szerint, — vagy a mint mi tűzoltók mondani szoktuk, — *papíroson* 204 testület van a vármegyében. Ezeknek csupán 18-ad része csatlakozott a szövetséghez és távol tartották magukat még a járások székhelyén levő testületek is, a melyeknek pedig ismerniök kellene a szövetség fontosságát és jó példával kellene előljárni a nehezkesebb és csökönyösebb falusi tűzoltóságoknak. Mi a magot a legjobb szándékkal hintettük el, a jövő és az illetékes hatóságok és egyéb tényezők feladata gondoskodni arról, hogy az eszme testet öltöjön.

Másik fontosabb eredményünk a magyar orsz. tűzoltó-szövetség által teremtett új és czélzerű szervezeti, egyenruházati és rangjelzési szabályzat teljes és radikális meghonosítása, melylyel egy rég érzett hiányt pótolunk, meghonosítva a haszontalan czifraság helyett az okos és nemes egyszerűséget, mint a mi egy tűzoltó-egylethez a legméltóbb is.

Fontos és intézményünk humánus céljait hatalmasan előmozdító praktikus terveket pendített meg a parancsnok és pedig a felső, azaz óvárosban egy külön szertárnak és tartalékcsoportnak fölállítását és még egy pár ló beszerzését, továbbá a központi őrségnek úgy az óvárosi őrséggel, valamint a közel fekvő Alsók község őrtanyájával telefon és vészjelző harang útján való összeköttetését. Sajnos, e terveknek a legközelebbi jövőben való megoldását a testület jelenlegi pénzügyi viszonyai meg nem engedik.

A működő tagok száma 53, tehát 14 el több, mint volt az év elején; alapító tag van 8, tiszteletbeli tag 4, pártoló tag 58.

Gyakorlat tartatott 16 ízben és a 25 éves jubileum alkalmából egy nagy jelképes tűztámadás az összes eszközökkel, melyen a tagok igazi szakértelmüknek és példás fegyelmettségüknek adták tanújelét.

XV éves érmet kapott 6, X éveset 9, V éveset 8 tagja a testületnek.

Tűz 12 esetben pusztított és pedig Csurgón 8, Alsókban 3 és Újmajorban 1 esetben. Ezek között különösen a csurgói majorban aug. 27-én kiüttöt kazaltűz érdemel különös említést, mert ennek lokalizálása és eloltása 24 órai szakadatlan munkát és az összes szerek működésben tartását követelte. *Scherz Géza* főbérő ez alkalomból elismerésül 50 frtot ajándékozott a testületnek.

Az év folyamán 1 rendes évi közgyűlés, 3 rendkívüli közgyűlés, 11 parancsnoksági és 6 rendező bizottsági ülés tartatott.

A testület 49 tagja volt az orsz. segélyző szövetség-nél baleset éllen biztosítva.

Kiadatott összesen 312 ügyirat, ebből 41 esik a szolgálatra és 271 az adminisztrációra.

A szertár gyarapodott 10 ember számára készült legénységi szállító-kocsival 150 frt értékben.

A pénztárnoki jelentés szerint a testület zárószám-
adása a következő:

Bevétel: Pénztári készlet 1899. január 1-én 116 frt 28 kr. Fuvardíjakból 284 frt 50 kr. Csurgó nagyközség segélye 300 frt. Csurgó nagyközségtől egyenruhára 100 frt. Lakbérből 163 frt 50 kr. Alapító és pártoló tagsági díjakból 147 frt. Scherz Géza adománya 50 frt. Eladott lovakért 350 frt. Az első magy. ált. biztosító társaságnak a parancsnok által kezelt ügynökségi jövedelme 55 frt. Ünnepegy jövedelme 13 frt 97 kr. Tűzoltó-alap 23 frt 16 kr. Vegyesekből 52 frt 70 kr. Összesen: 1656 frt 11 kr.

Kiadás: Orsz. tűzoltó-szövetségi tagsági díj 10 frt 90 kr. Lótartás 414 frt 35 kr. Új felszerelés és egyenruha 450 frt 38 kr. Eszközök fentartása 36 frt 10 kr. Új eszközök beszerzése 70 frt 23 kr. Szolga fizetése 45 frt. Épület fentartása 50 frt 90 kr. Kamatok 99 frt 20 kr. Új lovak ára 340 frt. Gyógyszertári számla 10 frt 78 kr. Nyomatvány, posta és okmánybélyeg 19 frt 87 kr. Fűtés és világítás 25 frt 90 kr. Szolgálati érmekért 18 frt 81 kr. Állami adó 18 frt 28 kr. Vegyesekre 38 frt 01 kr. Összesen: 1648 frt 71 kr.

Pénztári maradvány az 1899. év végén 7 frt 40 kr.

A testület ingatlanának és ingóinak összértéke 12,450 forint.

A pénztárnoki jelentés után a tisztújításra került a sor. A tisztikar egészében újlag közfelkiáltással választott meg.

R. Z.

A csáktornyai tűzoltók közgyűlése.

Jegyzőkönyv, felvétel Csáktornyan 1900. év január hó 14-én, az önk. tűzoltó-testület rendes évi közgyűlése alkalmából.

Elnök: Nuzsy Mátyás. Jegyző: Polesinszky Emil.

Jelen vannak: Szeiverth Antal, Morandini Bálint, Wollák Rezső, Alszeghy Alajos, Zrinyi Viktor, id. Bencsák Ferencz, dr. Schwarz Albert, Deák József, Benedikt Béla, Baumann Zsigmond, Molnár Gábor, Godina Miklós, Bois István, Matanovics Péter, Masztnák József, Döring Emil, Meider Albert, Buday István, Czeizek István, Hampamer Ferencz, Megla Antal, Vengert Lajos, Bedics Ferencz, Czeizek Frigyes, Dornik Rezső, Fürst Károly, Hepp Ede, Horváth György, Horvatics Mihály, Horvatics Viktor, Kopjár Ferencz, Krizsán Ferencz, Megla György, Sztrahunya József, Szvacsina István, Zuzel Elek, Hánzsel József, Kopjár István, Löbl Rezső.

Nuzsy Mátyás elnök először a megjelent tagokat, a közgyűlést az alapszabályok 5. §-a értelmében határozatképesnek és megnyitottnak nyilvánítja.

A mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkéri Wollák Rezső és dr. Schwarz Albert urakat.

Elnök bemutatja a bizottság által elkészített költségvetést, mely szerint a bevételek pénztári készlet 1712 kor. 84 fill., 83 pártolótag 12 kor. 332 kor., Csáktornya adománya 240 kor., összesen 2284 kor. 84 fill.; a kiadás: szolga fizetése 288 kor., tűzárbiztosítás 12 kor. 92 fill., tagsági díj Budapesti Z. Társaság 12 kor. 10 fill., három szaklapra 16 kor., 10 évi költséfele kiadások 200 kor., hivatalos utazásra 20 kor., címlekre 240 kor., egy darab gépezetes tolólétra 300 kor., pénzmaradvány 675 kor. 32 fill., összesen 2212 kor. 82 fillér.

Bemutatattik a testület szerek- és szerelvényekről a parancsnokság által felvett számlán, melynek értéke 9968 kor. 34 fillér. Tudomásul vették.

A testület számadatának összes kimutatásában is megjelent segélyalap-számlások 7768 kor. 22 fillérral helyeseknek találta, tudomásul vették.

A parancsnokság jelentését Polesinszky Emil segéd-tiszt olvassa fel, mely a következő:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A csáktornyai önkéntes tűzoltótestületnek a lezajlott 1899. évi működéséről a következőkben van szerencsénk parancsnoki jelentésünket a m. t. közgyűlés elé terjeszteni.

1. Az 1899. év január hó 21-én rendezett tűzoltó-tánczvigalom bevétele 145 frt, kiadása 54 frt 30 kr. volt, vagyis a tiszta jövedelem 90 frt 70 krt tett ki. Sajnos, az érdeklődés sokkal kevesebb közönséget hozott fel, mint a mennyire joggal számíthattunk volna.

2. A működő tagokkal 5 gyűlés tartott.

A segélyegylet választmánya 9 ízben ülésezett s 7 tag-nak, betegségük folytán benyújtott kérvényükre, 139 frt segélyt utalt ki.

A parancsnokság 7 gyűlést tartott.

A tél folyamán a működő tagok elméleti kiképezte-tése céljából 5 tűzoltói szakelőadást rendeztetett, melyeken azonban a tagoknak átlag csak 61%-a jelent meg, 3 tag egyáltalán egy előadáson sem volt. A következő tagok pedig valamennyin részt vettek, és pedig: Báránics Antal, Bedics Ferencz, Czeizek Frigyes, Godina Miklós, Hánzsel József, Horvatics Mihály, Horvatics Viktor, Kopjár Ferencz, Meider Albert, Megla György és Vengert Lajos, miért is őket a m. t. közgyűlés dicséretére is ajánljuk. (Éljenzés.)

A nyár folyamán 6 gyakorlatot tartottunk. A gyakorlatokon még kevesebben, átlag 46% vett csak részt. Gyakorlaton egyáltalán nem jelent meg 10 tag. Valamennyin ott volt Báránics Antal, Hánzsel József, Kopjár Ferencz, tehát csupán csak hárman, miért is őket a közgyűlés által megdicsérendőknek ajánlom. (Éljenzés.)

3. A testület testületileg, zászlóval vonult ki Flórián napján istentiszteletre. Szeptember havában pedig zenével Dráva-Szt-Mihályra.

4. Tüzeset 5 ízben fordult elő Csáktornyan s a tes-tület mind az 5 ízben fecskeidővel kivonult a segélyadás-hoz s a tűzvész elfojtását szép sikerrel teljesítette is.

Az első tüzeset 1899. május 1-én özv. Novák Már-tonné istállójában, a második Hackl József szállótulajdonos jégvermében július 10-én, a harmadik Brauner Ferencz szücs házában aug. 15-én, a negyedik Bisztróvics Antalné felsze-rében aug. 16-án, az ötödik Novák István istállójában aug. 22-én fordult elő.

5. A zalaegerszegi tűzoltó szövetség évi rendes köz-gyűlésén, mely a zalaegerszegi önk. tűzoltótestület 25 éves fennállásának zászlószenteléssel kapcsolatos ünnepével volt egybekötve, testületünket Polesinszky Emil segéd-tiszt 7 taggal képviselte.

6. A működő tagok száma 1899. január 1-én volt 44, rendfentartó 14. Évközben a hadsereghez bevonult 2. 1899. december 31-én a működő tagok száma 42, rend-fentartó 14.

7. 1899. márczius 7-én testületünk szolgálja meghalt s helyébe a parancsnokság június 10-én Báránics Antalt választotta.

8. Éjjeli őrszolgálat nem teljesített.

Színházi őrség 5 ízben vezényeltetett ki.

9. Az iktatókönyv szerint elintéztetett 68 ügydarab. A közgyűlés elfogadja a választmány indítványát, hogy a testület 25 éves fennállásának évfordulója alkal-mából, 1900. február 10-én tánczvigalmat rendez, mely rendezőbizottságba megválasztottak: Nuzsy M., Morandini B., Szeiverth A., Polesinszky E., Hirschmann L., Benedikt B., Frász B., Czeizek J., Horváth V., Kopjár F., Masztnák J., Döring E., Salon P., Kipke J., Meider A., Hoffmann J. a pénztárnál Deák J., Bors J. és Matanovics P. lesznek.

Elnök előterjeszti, hogy Alszeghy Alajos, a testületnek 20 évig volt derék titkárja, elfoglaltságára való tekintet-ekből lemondott; kéri a lemondás elfogadását s e tisztséggel Polesinszky Emil segéd-tiszt megbízását.

A közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul a lemondást

s dr. Schwarz Albert indítványára Alszegehy Alajos volt titkárnak 20 évi buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s azt részére írásban kiadni elhatározta.

Az így üresedésben levő titkári állást Polesinszky Emil segédtszettel töltötte be a közgyűlés.

Elnök előterjeszti, hogy a folyó évben lesz a testület 25 éves fennállásának évfordulója, kéri a közgyűlést, bízza meg a parancsnokságot, hogy f. év augusztus havában a szomszédos tűzoltótestületek bevonásával ünnepséget rendezzen díszgyakorlattal.

A közgyűlés ez értelemben határoz.

Elnök előterjeszti, hogy a testület választmányának egyik derék tagja elhalálozván, helyette új tag választása vált szükségessé.

A közgyűlés Meider Albert őrparancsnokot választotta be.

Olvasatott Deák Józsefnek, a testület fennállása óta buzgó pénztárosának levele, melyben kéri, hogy öregségére való tekintetből lemondását a közgyűlés fogadja el.

A közgyűlés derék pénztárosának lemondását nem fogadja el, hanem kéri Deák József pénztárost, hogy 1 évig még vállalja el e tisztséget. Pénztáros enged a közóhajnak s a pénztárnoki állást még 1 évre elvállalta.

Más tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

K. m. f.

Polesinszky Emil s. k., jegyző. *Nuzsy Mátyás s. k.,* elnök.

Hitelesítettük:

Wollák Rezső s. k., Schwarz Albert s. k.

A nagyikikindai önkéntes torna-tűzoltó-egylet közgyűlése.

A nagyikikindai önkéntes torna-tűzoltóegylet rendes évi közgyűlését *Stolz Adolf* parancsnok elnöklete alatt, a tagok élénk részvétele mellett folyó évi január hó 28-án, délután 2 órakor tartotta meg az egyleti vártahelyiségben. A napirendre kitűzött tárgysorozatot a következőképen intézte el: 1. A *Stolz Adolf* parancsnok által előterjesztett jelentés az egylet 1899. évi működéséről tudomásul vétetett. 2. Az 1899. évi egyleti zárószámadások elfogadtattak s az igazgató választmány, a parancsnokság és a pénztárnoknak a felmentvény megadatott, *Löv Gyula* parancsnoknak pedig a háztartás takarékos vezetéseért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. 3. Az 1900. évi költségvetés 3398 korona 44 fillér bevétel és 3332 korona kiadással megállapított. 4. Az igazgató választmányba a pártoló tagok sorából 3 évre megválasztottak: *Pavlicsek József, Eremités Pál* és *Frankl Jakab*. 5. Ugyancsak az igazgató választmányba 3 évre a működő-tagok sorából megválasztottak: *Zwornik István, Pkali József* és *Venyon Vincze*. 6. A fegyelmi választmányba a működő-tagok sorából 1 évre megválasztottak: *Veszelinovits János, Madarász Tamás, Vanyek András, Knopf Miklós, Komarek Antal* és *Gombár József*. 7. A felügyelő bizottságba 3 évre a pártolótagok sorából megválasztottak elnökek: *Kasztory János*, a bizottság tagjainak: *Messinger József* és *Angner István János*. —

8. Segédtszettek megválasztottak: *Deutsch Sándor*. 9. A működő-tagok egyenruházása és felszerelése elhatározott. 10. Az egyletnek a magyarországi tűzoltótestületek segélyző szövetségébe való belépése elhatározott. 11. Elhatározott, hogy az egylet 25-éves fennállását zászlószenteléssel egybekötve megünnepli s az egylet 25-éves fennállása alkalmából *Stolz Adolf* parancsnok által a választmányhoz intézett s a választmány által előterjesztett indítványra a közgyűlés egyhangúlag s lelkesedéssel, a tűzoltóügy terén szerzett érdemek elismeréséül, méltóságos zombori *Rónay Jenő* urat, Torontál vármegye főispánját és a torontálvármegyei tűzoltó-szövetség elnökét, a nagyikikindai önkéntes torna-tűzoltó-egylet tiszteletbeli tagjává és tiszteletbeli főparancsnokává megválasztotta s a megválasztásról táviratilag értesítette. 12. Végre a közgyűlés az egyletben 25 éven át működött tiszteknek, igazgatóválasztmányi, parancsnoksági és felügyelőbizottsági tagoknak köszönetét nyilvánította.

Rövid időre a közgyűlés befejezés után az egylethez a következő távirat érkezett:

»Önkéntes tűzoltó-egylet, Nagy-Kikinda. Negyed-százados jubileumok alkalmából szívélyesen üdvözlöm önöket. A kitüntető megtiszteltetésért pedig őszinte köszönetet mond *Rónay Jenő* a nagyikikindai önkéntes tűzoltó-egylet tiszteletbeli parancsnoka.«

A szabadkai hivatásos tűzoltóság az 1899. évben.

A szabadkai hivatásos tűzoltóság iktatójába beérkezett és elintéztetett 1026 ügyszer. — A város területén az elmúlt 1899. évben összesen 108 tüzeset volt. — A tüzesetek fajai szerint volt 35 tető, 1 gyári, 1 bolti, 8 szoba, 42 kazal, 1 gőzmalom, 1 színházi, 15 kémény és 4 gerendatűz. Legtöbb tüzeset október hóban (13), és legkevesebb június hóban (4) volt. Ezen tüzesetek által, a hivatalos becslés szerint, összesen 77582 kor. értékű kár okoztatott, ebből biztosítás révén megtérült 55974 kor. érték, a többi 21608 korona érték nem volt biztosítva. — Összgyakorlat 81 esetben, elméleti gyakorlat 85 esetben lett tartva, és így összesen 166 gyakorlat volt. A 108 tüzeseteken kívül gyakorlatkép riasztva lett a hivatásos tűzoltóság 5 esetben, vak tüzlárma folytán kivonult 31 esetben, s így összesen kivonult 144 esetben. Ezen kívül tűzörségi szolgálatot teljesített színházi és cirkuszi előadásoknál 199 esetben, míg kéményégetéshez 48, géppróbához pedig 14 esetben lett kivezényelve. Ezen tüzesetek közül az égési tartam 1 órán aluli volt 39, 1 óránál több, de 2 órán aluli 31, 2 óránál több, de 6 órán aluli 21, 6 óránál több, de 12 óránál kevesebb 14, 12 óránál több ideig tartó tűz 3 esetben volt. — A parancsnokság résztvett 11 tűzrendőri eljárásban és 108 tűzvizsgálaton. Ezek szerint Szabadka szab. kir. város hivatásos tűzoltósága az elmúlt év folyamán, részben tűzhöz, részben vaklárma, vagy riasztás, részben tűzörségi szolgálattal végett összesen 405 esetben teljesített szolgálatot.

Scossa Zoltán,
parancsnok.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter jóváhagyta a pakodi önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 136.617/99. a tarcsali-ét 2015/900., és a székelykevei-ét 4855/900. szám alatt.

— **A 11000-ik éjjeli őrség.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület február hó 20-án tartotta meg 11000-ik

éjjeli őrségét, melyet ősi szokás szerint a testület tisztikara teljesített *Szily József* dr. parancsnok vezetése alatt. A dísz-őrség, mely a legidősebb őrparancsnokok bevonásával 14 főre egészített ki, kezdettől végig a szolgálati szabályzatok ide vágó pontjainak betartásával folyt le azon egy kivétellel, hogy a parancsnok kivételes intézkedésével a 11 órá-

ban megszabott záróra 12-re helyeztetett át. A ritka őrségen nagy számban jelentek meg a testület ez időszrinti és volt tagjai. A hivatásos tűzoltóság képviselőiben *Breuer Szilárd*, *Markusovszky Béla* és *Blasnek Hugó* segéd-tisztek jelentek meg, míg a budapesti tűzoltó-szövetség üdvözlét *Markusovszky Béla* és *Állt Lajos* tolmácsolták. Az őrség táviratilag üdvözölte *József főherczeg* Ő Fenségét, és gr. *Széchenyi* Ödön basát, ki *Szily József* dr. parancsnokhoz küldött táviratában a következőleg válaszolt: »Kérem forró köszönetemet és tiszteletemet kedves önkéntes tűzoltó bajtársaimnak átszármaztatni Széchenyi.« — Táviratilag üdvözölte továbbá a jubiláló testületet az ó-kanizsai önkéntes tűzoltó-testület, nemkülömben a testületnek számos volt tagja. — A február 24-ikére tervezett társasvacsora a közbejött farsangi ünnepek miatt elmaradt, s azt a testület, tekintettel a márczius 24-ikén és 25-én megtartandó szövetségi elnökségi és orsz. választmányi ülésre, márczius hó 24-én fogja megtartani.

— **A biztosítási ügy állami ellenőrzése.** A biztosító intézeteknek állami ellenőrzése tárgyában az igazságügy-miniszter törvényjavaslatot szándékozáva a képviselőházhoz beterjeszteni, február hó utolsó napjaira értekezletet hívott egybe. Az értekezletre meghívta a kereskedelmi és földművelésügyi miniszteriumokat, nemkülömben a biztosítás terén működő szaktérfiak nagy számát. Az ankét már egy hét óta nap-nap mellett folyik, figyelemmel kísérjük annak tárgyalásait, de sajnos azok folyamán a biztosítás ügyével szoros összefüggésben álló tűzrendészetről még egy szó sem esett, és valószínűleg nem is fog esni, mert a tárgyalások már legkésőbb beférést nyernek. Feltűnő jelenség, hogy az eddigre nemcsak tűzoltói szaktérfiak, de még maga a belügyminiszterium se kapott meghívást, mi nyilvánvalóan annak a jele, hogy a megszületendő törvényjavaslat a tűzoltást és tűzrendészetet érintő kérdéseket magába felölelni nem fogja, vagyis a megváltást váró tűzoltóság egy reménytel szegényebb, de egy csalódással gazdagabb lesz.

— **Az aradvármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályai.** Említettük lapunk legutóbbi számában, hogy az újonnan alakult aradvármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályaiban a kötelező csatlakozás kimondását a belügyminiszterium nem hagyta jóvá. A vármegyei szövetség panaszos jelentésére az országos szövetség elnöksége február 10-én tartott ülésén foglalkozván az ügygel, elhatározta, hogy az aradvármegyei szövetség alapszabályait újból felterjeszti a belügyminiszteriumhoz, s azoknak eredeti szövegezésükben való jóváhagyását kérelmezi. A feliratot a szövetség már elkészítette, s remélhetőleg nem hiába, mert ha az abban felhozott megdönthetetlen érvek talán nem volnának elégségesek a belügyminiszteriumnak ez időszrint elfoglalt, s a múltban elfoglalt álláspontjával homlokegyenest ellenkező álláspontjának megdöntésére, talán elengedő lesz annak a jó szellemnek felidézése, mely a képviselőház márczius hó 1-én megtartott ülésében *Óváry* Ferencz dr. felszólalásának nyomán *Szell* Kálmán miniszterelnök válaszában ügyünk irányában megnyilvánult. Az ezek nyomán várható változásokra tekintettel ezúttal tartózkodunk attól, hogy legutóbb tett ígéretünkhöz képest bonczkés alá vegyünk a belügyminiszteriumnak az utolsó időkből intézményünk iránt tanúsított eljárását. Majd elvárjuk nemsokára, vajjon a miniszterelnöknek legújabb kijelentései csakugyan egy jobb jövő hajnalhasadását hirdették-e, vagy pedig ez is egyike lesz

azon többrendbeli ígéreteknek, melyet a belügyminiszteri székből az előző kormányok alatt sűrűn kaptunk, a nélkül, hogy azok megvalósítását megérthettük volna.

— **A budapesti önk. tűzoltó-testület** február hó 10-én tartotta meg szokásos bálját a terézvárosi kaszinó termében azzal a szép erkölcsi és anyagi sikerrel, melyet a rendező bizottság fáradhatatlan munkásságával méltán kiérdemelt. A zsúfolásig megtöltött termekben uralkodó általános jó kedv a reggeli záróóráig együtt tartotta a bál szép közönségét, melynek soraiban ott láttuk *Óváry* Ferencz dr. orsz. képviselőt, szövetségünk alelnökét, *Balyovszky* Aladár szöv. felügyelőt, *Breuer* Szilárd, *Scossa* Zoltán és *Szabó Gyula* elnökségi előadót, *Lukáts* Gyula tűzfelügyelőt, *Neubrand* János jutagyi parancsnokot, a budapesti és környékbeli társtestületek számos tagját. A bál jövedelmét a testület saját segélyalapjára fordította.

— **A fővárosi hivatásos tűzoltók** február 20-án ünnepelték meg *Kreszta* Nándor őrparancsnok és *Borovicsényi* Bertalan tűzoltó 25-éves szolgálati jubileumát. Délelőtt tíz órakor a tűzoltók díszbe öltözve vonultak a Kún-utcai kaszárnya udvarára, a hol *Szcerbovszky* Szaniszló főparancsnok vezetésével a tisztikar is megjelent. A főparancsnok beszéddel üdvözölte a jubiláló tűzoltókat és átnyújtotta nekik a fővárosi tanács által kiutalványozott tiszteletdíjat, *Borovicsényi* tűzoltót pedig előléptette. Majd a legénység szónoká üdvözölte a jubiláló bajtársakat és átnyújtotta nekik a legénység ajándékát egy-egy szép aranyórát.

— **Követendő példa.** A felsőcsallóközi járási szövetség, mely az orsz. köicsönös tűzkárbiztosító-szövetkezettel már évek óta összeköttetésben van, az 1899. évre eső tűzbiztosítási díjbevételek után a szövetkezettől nemrég 179 korona adományt kapott. Ez összegből a szövetség a járás területén létező összes tűzoltó-testületek részére előfizetett a »Tűzrendészeti Értesítő«-vel egybekötött »Illustre Feuerwehr Zeitung«-ra, a mit a magunk részéről csak helyeselni tudunk, különösen azóta, hogy a nevezett szaklap a múlt évi mutatószámában inaugurált irányával szakítva tulajdonképeni hivatását oly szép sikerrel teljesíti.

— **A pozsonyvármegyei tűzoltó-szaktanfolyam** érdekében Pozsonymegye alispánja a következő rendeletét adta ki: »34710/1899. A vármegyei tűzoltó-szövetség elhatározta, hogy Pozsonyban évenként május havában 7—10 napi időtartamra tűzoltó-szaktanfolyamot rendez be akként, hogy nem csak a szükséges tantervekről és szerelvényekről, hanem a tanfolyam hallgatására, illetve itten való gyakorlati kiképzetésre a községekből beküldendő egyének elszállásolásáról is gondoskodni fog, úgy hogy a községi pénztárakra csupán az így beküldendő utazási és (fejenként meg naponként legalább 2 koronával számított) eltartási költségének fedezése hárul. Ezt a tervet a tűzoltói intézmény szakszerű fejlesztésének igen kívánatos, sőt szükséges voltára való tekintettel a vármegye törvényhatósági bizottsága is pártolandónak találván, a legutóbbi közgyűlésünkben 1075. jegyzőkönyvi szám alatt hozott e részbeli határozat alapján fölhívom a községeket, hogy lehetőleg már a folyó évi ily tanfolyamra szavazzák meg legalább egy-egy tűzoltójuknak, vagy más alkalmas emberöknek az ide- és visszautazással s az itteni eltartással járó költséget. Az ekképen kiszemelt egyén, vagy egyének nevét, életkorát, foglalkozását, tűzoltói minőségét s vagyoni viszonyait legkésőbb február hó 28-áig tudassák a vármegyei tűzoltó-szövetség elnökségével, hogy itt azután idejében meg lehessen tenni a bejelentettek számához képest való előkészületeket. Pozsony, 1900. január 26. Klempa Bertalan, alispán.«

— **A tűz áldozatai.** *Merény* szepesmegyei községben egy odaváló korcsmáros három gyermekét, a míg ő farsangi mulatságon volt feleségével, a lakásba bezárta. Ismeretlen okból tűz támadt a lakásban, s a három gyermek

a tűz áldozata lett. — *Pollák* Ede budapesti fűszerkereskedőinas gazdájának pinczéjében petroleumot töltögetett, miközben leöntötte ruháját is. A gyertyát vigyázatlanságból olyan közel tartotta ruhájához, hogy lángra lobbant. Az égő fiú az udvarra rohant, a hol ugyan eloltották a tüzet, de *Pollák* Ede mégis annyira összeégett, hogy haldoklott, a mikor a Rókus-kórházba vitték.

— **Tűz.** Egy meggondolatlanul eldobott égő gyújtó sok családot nyomorba döntött *Gerliczy* báró *deszki* uradalmában. *Pudrosz* Péter fia a padláson égő gyújtót dobott el. A gyújtótól lángra lobbant a padláson levő takarmány és a tűz gyorsan elharapózott. Huszonegy család vagyona égett hamuvá és a kár sok ezer forinttra rug. Az ispán táviratban értesítette a pusztulásról *Gerliczy* bárót, a ki pénzt és élelmiszert osztatott ki az égettek között.

— **A sziámi király udvari szállítója.** A főváros közönségének élénk emlékezetében van még *Csulalongkorn* sziámi király, a ki két év előtt több napot töltött Budapesten és meleg rokonszenvet tanúsított Magyarország iránt. Akkoriban annyira megtetszett a királynak a magyar nemzeti viselet, hogy a saját, valamint fiai a sziámi hercegek számára díszmagyar ruhákat csináltatott, — sőt azóta Budapestről szállíttatja udvara számára az egyenruhákat is. — A király most újabb jelét adta a magyarok iránti rokonszenvének. Bankokból ugyanis a király magántitkára *Ratana Kosa* királyi pecsétes levelet küldött *Tiller Samu* san-marinói főkonzulnak, a budapesti *Tiller Mór* és *Tarsa* cég tulajdonosának, a melyben tudomására adja, hogy ő felsége kinevezte udvari szállítójának.

— **Tűzesetek statisztikája.** *Deczember* hóban Magyarország területén — beleértve Fiumét és kerületét, s nem értve bele Horvát-Szlavonországot — 646 községben 786 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 1326, az

okozott kár pedig 1,338,786 korona volt. (A múlt év deczember havában 703 községben 844 tüzesetnél 1376 egyén 671.232 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 258-nak gyújtogatás, 5-nek öngyújtás, 38-ának a gyermekek játéka gyufával, 29-nek a világitó szerekkel való gondatlan bánásmód, 179-nek hanyagság és gondatlanság, 70-nek más egyéb volt az oka, míg 207 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt, vagy halálos sérülést szenvedett a tűznél 10, nem halálos sérülést 32 ember. Húszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 11 fordult elő, és pedig: *Kis-Kálnán* (Barsm.) decz. 4-én (31 egyén 68.788 kor. kárral, 1 halálesettel és 4 sérüléssel), — *Ó-Barson* (Barsm.) decz. 3-án, — *Szennán* (Nógrádm.) decz. 6-án (3 sérüléssel), — *Oscsadiczán* (Trencsénm.) decz. 2-án, — *Szombathelyen* (Vasm.) decz. 17-én, — *Budapesten* decz. 17-én (1 egyén 85.300 kor. kárral), — *Besenyőn* (Borsódm.) decz. 6-án (57 egyén 56.653 kor. kárral), — *Leibiczon* (Szepesm.) decz. 28-án, — *Hajdú-Dorogon* decz. 4-én, — *Túr-Terebesen* (Ugocsam.) decz. 23-án, — végül *Szamos-Széplakon* (Szilágym.) decz. 25-én.

Szerkesztői üzenetek.

Parancsnok Locsmánd. Testületük mint a sopronvármegyei szövetség tagja, tagja egyuttal az országos szövetségnek is. Mint ilyen minden külön előfizetés nélkül kapja lapunkat, mely egyedül magyar nyelven jelenik meg s így azon kívánságának, hogy német nyelvű lapot küldjünk, eleget nem tehetünk. A ki úgy ír magyarul, mint ön, az bizonyára képes megérteni a magyar nyelvű olvasmányt is s így mivel sem volna indokolható lapunk visszaküldése.

K. J. Kecskemét. A mint látja, ráismertünk, mert a madár mivoltát az ő tolla elárulja. Az ily repülő tollakkal máskor is szívesen látjuk.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

HIRDETÉSEK.

A legmagasabb kitüntetések.
Chicago: érdemérem; Antwerpen: aranyérem; Berlin: császári érem,
és szakmában az egyetlen legmagasabb kitüntetés

Magirus C. D.
ULM a/d.

A legjelentékenyebb gyár a tűzoltói szakmában, s az egyedüli, mely az összes

tűzoltó-szereket,
házi- és kerti fecskendőket,
gépezetes létrákat,
mászó- és mentőszereket, mentőtömlőket, ugróponyvákat, füstkészülékeket, betegszállító eszközöket,
tűzoltói felszerelvényeket
kivétel nélkül saját műhelyeiben nagyban készít

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Magirus C. D., Ulm a/d.

Alapított 1816

Alapított 1816

Seltenhofer Frigyes fiai Sopronban
cs. és m. kir. udvari szállítók,
legelső magy. tűzoltószere-, kút-, szivattyúgyár és harangöntöde.

Legújabb szerkezet.
Solid kivitel.
Olesó árak.
Kedvező feltételek.

Ajánlják a legjobban berendezett gyártelepüket a t. egyházak, községek és tűzoltóegyleteknek. **Fecskendők** és **szivattyúk** a legújabb szerkezetben, solid kivitelben, rendkívüli nagy szívóképeséssel, minden nagyságban és alakban. — Legújabb szabádm. **szelep-szerkezet**, könnyű és gyors kezelés, teljes érzéketlenség fagy, homok és iszapos víz ellen. — **Tűzoltó-szerek, felszerelési tárgyak** a legfinomabb kivitelben. — **Víz- és lajtos kocsik, hidran-sok** stb. stb. a legkiválóbb minőségben s kivitelben. **Harangok** bármely nagyságban és zengzethen, tiszta, csengő, előre meghatározott hangzatban. — **Repedt harangok** teljes összhangzatban átöntetnek. — **Kovácsolt vasszerkezet. Harangállványok** bármely nagyságban.

Előnyös feltételek engedtetnek.
Költségvetés és képes árjegyzékkel postafordultával szolgálunk.

GYÁR: RAKTAR:
IV., Magyar-utca 26. sz. IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése
BUDAPESTEN.

Kitüntetések: Ő Felsége a Királytól ipari érdekért: a legfelsőbb elismerés, a Ferencz József-rend lovagkeresztje, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti«, »Nép« és »Vigszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült
rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmányú javított és szabadalmazott

ezimbalmait, pedállal és a nélkül.

Ugyiszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jótállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

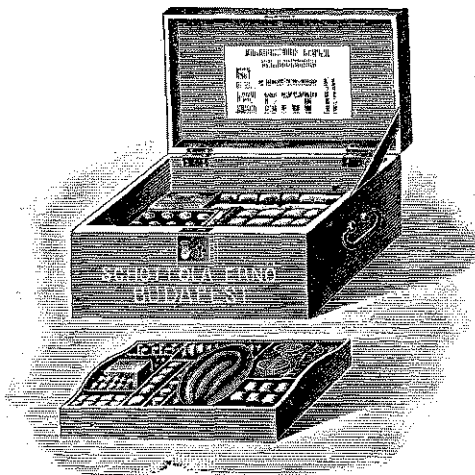
➡ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➡

Schottola Ernő

magyar általános kötanyaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és váczli-kört sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékkel **mentőkocsi- és mentőszekereinkről** készséggel szolgálunk.

Részletes költségjegyzékkel **mentőkocsi- és mentőszekereinkről** készséggel szolgálunk.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak és műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb beavatási forrást** ajánlom czégemet, hol ugy a **teljes felszerelés**, valamint **egy-egy eszközök, szabványszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók.

Sommer és Klinger

munkás-ingek és öltönyök gyára

==== Budapest, V., Sas-utca 16. szám. ====

Ajánlja saját gyártmányú

tűzoltói egyenruháit,

az orsz. tűzoltó-szövetség előírása szerinti kiállításban.

Egy zubbonyból és nadrágból álló mosószövet öltönyt 8 koronáért.

Egy zubbonyból és nadrágból álló posztó öltönyt 19 koronáért

minden nagyságban jól kidolgozva szállítunk.

— Az összeg a ruhák átvétele után fizetendő. —

Hogy a tűzoltó-testületeknek a beszerzést megkönnyítsük, **kívánatra a fizetés kellő kezesség mellett megegyezés szerinti részletekben is eszközölhető.**

A nálunk készített ruházat **olesósága** és **tartóssága** által **különösen alkalmas a tűzoltói szolgálatra**, miként arról évek során át számos testületnek meggyőződnie alkalmá volt.

Az anyag jó minőségéről bárki is meggyőződhetik, mert **szövetmintákkal kívánatra bérmentve szívesen szolgálunk.**

➡ Rendeléskor a zubbony és a nadrág hossza, nemkülömben a mell, — illetve a hasbőség megjelölendő. ➡

Tűzoltó egyenruhá at és felszereléseket szigoruan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók.

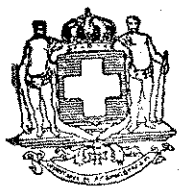
Görög királyi udvari szállítók.

Szerb királyi udvari szállítók.

Perzsa csász. udv. szállítók.

Ó Fensége a görög trónörökös udv. száll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, Ó császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

a **Károly-laktan**, ában **BUDAPESTEN** a **Károly-laktanyában**

levő **egyenruha-készítő intézetét**

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellékek, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett** készíttetnek. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rőzsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat** posztóból és bőrből, **paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat** stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Arjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Partojuk a hazai ipart!

Polgári ruhák és felszerelések!

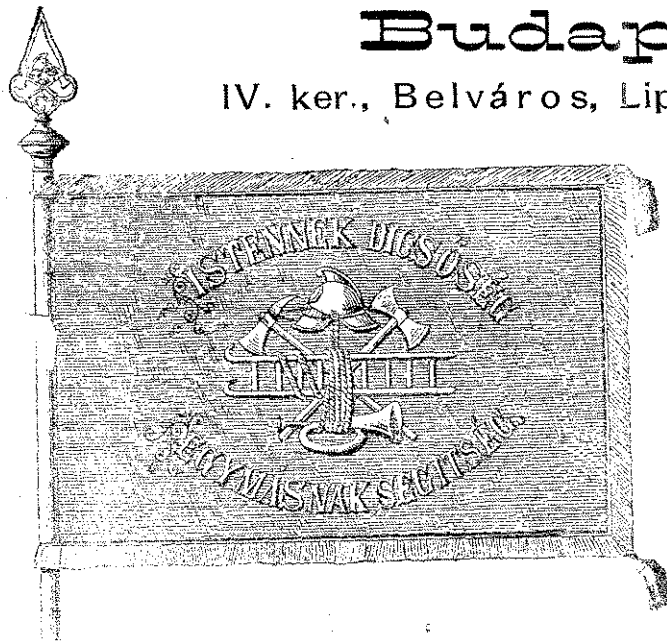
Az 1896. évi párisi műiparkiallításán aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Saját
műhímző-
intézet.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számíttatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitünő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többzsöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: Hajnalhasadás. Irta Sz. I. — *Hivatalos rész:* Értesítés. — Felhívás a párisi nemzetközi tűzoltó kongresszusra és versenyeken való részvétel tárgyában. — Jegyzőkönyv az 1900. évi márczius 24-iki elnökségi ülésről. — Jegyzőkönyv a segélyző-szövetség 1900. évi márczius 24-iki választmányi üléséről. — Jegyzőkönyv az 1900. évi márczius 25-iki orsz. választmányi ülésről. — *Általános rész:* Országos tűzrendészeti vizsgálatok *Doktortól.* — Tűzoltó gazdaságok. *Stegmüller János-tól.* — *Testületek köréből:* A budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése az 1899. évről. — A torontálvármegyei szövetség választmányi ülése. — A sopronvármegyei szövetség választmányi ülése. — A veszprémvármegyei szövetség választmányi ülése (folytatás). — A budapesti jutegyéri testület X. évi közgyűlése. — A gyöngyösi testület parancsnokságának jelentése az 1899. évről. — A nagy-kánizsai testület közgyűlése — Az új-arad-zsigmond-házi testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

Hajnalhasadás.

Végre tehát egy elhatározó lépés! Sok idő és sok keserves csalódás kellett ahhoz, míg szövetségünk vezető férfiai megtalálták valahára azt az egyetlen helyes utat, melyen a kitűzött célt, tűzrendészeti állapotaink javítását, a leggyorsabban és legsikeresebben lehet elérni.

A mód, melyet szövetségünk az utóbbi évek folyamán a kormányhatalommal való érintkezésben követett, és mely az írásbeliség határait túl nem lépte, lehetett kényelmes a szövetségre és a kormányra egyaránt, de magára az ügyre annál kevesebb hasznot hajtó.

Anélkül, hogy a szövetség elnökségének érdeméből bármit is le akarnánk húzni, anélkül, hogy annak jóhiszeműségét kétségbe akarnánk vonni, nem átaljuk kinyilatkoztatni ezuttal, hogy szövetségünk elnöksége nagy hibát követett el akkor, a midőn évről-évre megújuló fölterjesztéseinek eredménytelenségét látva, nem állott elő azokkal az erősebb fegyverekkel, melyek még a legnemesebb kérdések szorgalmazásánál is a mai protekciós világban egyedül célravezetőek.

Azt a nemes idealizmust, mely bennünket tűzoltókat át és áthat és a legönzettelenebb tevékenységre késztet, legyen az bármily tiszta, erős és meggyőző, a poros akták közt életüket leörlő bürokraták meg nem tudják érteni.

A napról-napra való tengődésnek az a politikája, mely közigazgatásunkat általában jellemzi, már eleve kizárja azt, hogy a büro szűk falai kö-

zött élő, teljes életükben száraz betüvetéssel foglalkozó, mindig ugyanazon megtaposott, akár jó, akár rossz úton haladó tisztviselők az ő hivatalos helyiségeik szűk határain túl is lássanak és a saját különleges érdekeiket érintő kérdéseken kívül egyéb kérdések iránt is érdeklődést tanúsítsanak.

Közérdek, országos érdek, a malomtaposás szomorú és egyhangú munkáját végző tisztviselő előtt ismeretlen fogalmak, meiyeket, bárhonnat jöjjenek is, idegenkedéssel fogad, mert megszokott napi munkájának elvégzésében akadályozzák.

Előtte a földolog a mindennapi kenyeret biztosító napi robotnak lerovása, a mi ezen kívül esik, a mi megszokott útjába akadályokat gördít, a mi nagyobb munkásságot, vagy az állandóan követett hivatalos sablontól eltérő eljárást követelne, azt óvatosan kikerüli, fiókjába rejtegeti, mignem egy örízetlen pillanatban sikerül neki ezt is számos elődje mellé, a poros irattár halottjai közé temetni. És a mi egyszer oda került, az hiába várja a feltámadást.

E sorsban részesültek évek óta az országos szövetség fölterjesztései is. Szép csendesén vándoroltak irattárba, örök feledésbe, a nélkül, hogy a szövetség újabb fölterjesztésein kívül bárki azok nyugalmit zavarni iparkodott volna.

Néha-napjan akadt egy-egy miniszter, a ki az előtte petícióval megjelenő szövetségi küldöttestet, miközben elismerte a tűzrendészet országos jelentőségét, kegyes ígéretekkel nyugtatta, mielőbbi hathatós intézkedésekkel biztatgatta, ám az alamiznaszámba menő ígéretnél tovább sohse jutottunk.

Az a csöndes munkásság, melyet szövetségünk

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: *Hajnalhasadás.* Irta Sz. I. — *Hivatalos rész:* Értesítés. — Felhívás a párisi nemzetközi tűzoltó kongresszuszuson és versenyeken való részvétel tárgyában. — Jegyzőkönyv az 1900. évi márczius 24-iki elnökségi ülésről. — Jegyzőkönyv a segélyző-szövetség 1900. évi márczius 24-iki választmányi üléséről. — Jegyzőkönyv az 1900. évi márczius 25-iki orsz. választmányi ülésről. — *Általános rész:* Országos tűzrendészeti vizsgálatok *Doktor től.* — Tűzoltó gazdaságok. *Stegmüller János-tól.* — *Testületek köréből:* A budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése az 1899. évről. — A torontálvármegyei szövetség választmányi ülése. — A sopronvármegyei szövetség választmányi ülése. — A veszprémmegyei szövetség választmányi ülése (folytatás). — A budapesti jutegyi testület X. évi közgyűlése. — A gyöngyösi testület parancsnokságának jelentése az 1899. évről. — A nagy-kánizsai testület közgyűlése — Az új-arad-zsigmondvári testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Hírdetések.*

Hajnalhasadás.

Végre tehát egy elhatározó lépés! Sok idő és keserves csatálás kellett ahhoz, míg szövetségünk vezetői fértal megtalálták valahára azt az egyetlen helyes utat, melyen a kitűzött célt, tűzrendészeti állapotaink javítását, a leggyorsabban és legsikeresebben lehet elérni.

A mód, melyet szövetségünk az utóbbi évek folyamán a kormányhatalommal való érintkezésben követett, és mely az írásbeliség határait túl nem lépte, lehetett kényelmes a szövetségre és a kormányra egyaránt, de magára az ügyre annál kevesebb hasznot hajtó.

Anélkül, hogy a szövetség elnökségének érdeméből bármit is le akarnánk húzni, anélkül, hogy annak jóhiszeműségét kétségbe akarnánk vonni, nem álljuk kinyilatkoztatni ezuttal, hogy szövetségünk elnöksége nagy hibát követett el akkor, a midőn évről-évre megújuló fölterjesztéseinek eredménytelenségét látva, nem állott elő azokkal az erősebb fejtérésekkel, melyek még a legnemesebb kérdések szorgalmazásánál is a mai protekciós világban egyedül megérvezetők.

Azt a nemes idealizmust, mely bennünket tűzoltókat át és áthat és a legönzetlenebb tevékenységre készítet, legyen az bármily tiszta, erős és meggyőző, a poros akták közt életüket leőrlő bürokraták meg nem tudják érteni.

A napról-napra való tengődésnek az a politikája, mely közigazgatásunkat általában jellemzi, már eleve kizárja azt, hogy a büro szűk falai kö-

zött élő, teljes életükben száraz betűvetéssel foglalkozó, mindig ugyanazon megtaposott, akár jó, akár rossz úton haladó tisztviselők az ő hivatalos helyiségeik szűk határain túl is lássanak és a saját különleges érdekeiket érintő kérdéseken kívül egyéb kérdések iránt is érdeklődést tanúsítsanak.

Közérdek, országos érdek, a malomtaposás szomorú és egyhangú munkáját végző tisztviselő előtt ismeretlen fogalmak, melyeket, bárhonnan jöjjenek is, idegenkedéssel fogad, mert megszokott napi munkájának elvégzésében akadályozzák.

Előtte a földolog a mindennapi kenyeret biztosító napi robotnak lerovása, a mi ezen kívül esik, a mi megszokott útjába akadályokat gördít, a mi nagyobb munkásságot, vagy az állandóan követett hivatalos sablontól eltérő eljárást követelne, azt óvatossan kikerüli, fiókjába rejtegeti, mignem egy őrizetlen pillanatban sikerül neki ezt is számos elődje mellé, a poros irattár halottjai közé temetni. És a mi egyszer oda került, az hiába várja a feltámadást.

E sorsban részesültek évek óta az országos szövetség fölterjesztései is. Szép csendesen vándoroltak irattárba, örök feledésbe, a nélkül, hogy a szövetség újabb fölterjesztéseinek kívül bárki azok nyugalmát zavarni iparkodott volna.

Néha-napjan akadt egy-egy miniszter, a ki az előtte petícióval megjelenő szövetségi küldötteket, miközben elismerte a tűzrendészet országos jelentőségét, kegyes ígérekkel nyugtatta, mielőbbi hathatós intézkedésekkel biztatgatta, ám az alamizna-számba menő ígérektnél tovább sohse jutottunk.

Az a csöndes munkásság, melyet szövetségünk

elnöksége intézményünk belső életének megszilárdítása érdekében tagadhatatlanul kifejtett, az a szerénység, melylyel a nagy világgal való érintkezésben eljár, s melylyel óvakodott minden hangosabb megnyilatkozástól, csak hogy a stréberség gyanujába ne essék, kivétel nélkül elismerésre méltó tulajdonságok, de annál kevésbé praktikusak.

A magyar közmondás azt tartja: »a kinek a háza ég, az kiabál!« A ki manapság célt akar érni, annak nem szabad megelégedni a megújuló sóhajtásokkal, a célra nem vezető szerény köntösbe bújtatott petíciókkal, mert a mai csatazajhoz szokott fülek a kérő szót meghallani már nem képesek. Azok az idők, midőn a jó bornak nem kellett czéger, régen elmúltak, s Isten a megmondhatója, valaha visszatérnek-e újból? A ki erre vár, az messze elmarad a forgandó világ gyors járásától, s ha egyszer elmaradt, utolérni többé nem képes.

Valóban legfőbb ideje volt, hogy szövetségünk elnöksége szakított valahára a múltban követett, s eredményeket nem szülő eljárásával, s rezervált állásából kilépve a küzdőterre, megtalálta a módját annak, miként kell kimondani a szót úgy, hogy arról az illetékes legfőbb tűzrendészeti hatóság ne csak tudomást szerezzen, hanem egyuttal meleg érdeklődéssel is fogadja.

Hogy ez így történt, azt dr. Óváry Ferencznek, szövetségünk érdemes alelnökének köszönhetjük, kinek márczius 1-én tartott, a tűzrendészet állapotát taglaló képviselőházi beszéde és annak nyomán megindított akciója immáron a legteljesebb mér-

tékben ráterelte Széll Kálmán miniszterelnök figyelmét hazánk áldatlan tűzrendészeti viszonyaira.

Hogy ez a figyelem és érdeklődés egy oly férfiú részéről, minő Széll Kálmán, ki nem a bürokrában, poros akták között, hanem az élet nyílt színpadán szerzett bőséges tapasztalataival és küzdelmeivel vértelve lépett az ország kormányának élére, s ki kormányzásának rövid ideje alatt is már számtalanszor megmutatta, mily kiváló érzékkel bír közintézményeink javulása iránt, — mit jelent, talán nem szükséges külön rámutatnunk.

Szövetségünk elnökségén tehát most a sor, hogy az érdeklődést, mely immáron nemcsak igéretben, hanem tettekben is nyilvánul, továbbra is ébren tartsa és szakbavágó tanácsaival a belügy-miniszteriumot a leghathatósabbban támogassa.

A ritkán kínálkozó alkalom, hogy tűzrendészeti viszonyainknak azok fejlődésében egy hatalmas lökést adjunk, most meg van adva, s meg nem bocsátható bűn volna, ha e talán soha vissza nem térő jó alkalmat kihasználás nélkül hagynánk tovasiklani.

Reméljük, hogy szövetségünk intéző férfiai teljes mértékben átérezve a pillanat komoly voltát és annak messzekiható fontosságát, a mindenesetre nem jogosulatlan öröm mámorában sem fognak megfeledkezni azon kötelességekről, melyek a magyar tűzoltóság közbizalma révén vállalkra nehezdednek, s melyeknek ezuttal a leglelküismeretesebben való teljesítésétől függ, vajjon a szép reményekkel kecségtető mozgalom maradandó becsü sikerekre, avagy újabb csalódásra fog vezetni. Sz. J.

HIVATALOS RÉSZ.

MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 8.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni az országos tűzoltó-szövetség elnökségének és felügyelő bizottságának tagjait, hogy az utolsó országos választmányi ülés által április hó 22-ikére kitűzött elnökségi ülés nem fog megtartatni; és pedig azon oknál fogva, mert a párisi nemzetközi tűzoltó kongresszus és versenyek tárgyában a belügyminiszteriumtól várt és határozathozatal alapjául szolgáló leiratok mindez ideig a szövetség elnökségéhez le nem érkeztek.

Kelt Budapesten, 1900. évi április hó 17-én.

Dr. Szily József,
szöv. titkár.

Felhívás

a párisi nemzetközi tűzoltó-kongresszuson és versenyeken való részvétel tárgyában.

A közel napokban megnyílt párisi világkiállítás az egész művelt világ érdeklődését felköltötte, és nem ok nélkül, mert azon nagy közművelődési érdekek mellett, melyekkel ezen világvároshoz méltó világkiállításnak meg szemlélése egybe van kötve, kiváló vonzóerőt gyakorolhatnak a váltakozó sorrendben megtartandó kongresszusok is, melyek a bármely szakma iránt érdeklődőknek bőséges

alkalmat adnak egyrészt szakszerű ismereteik gyarapítására, másrészt arra, hogy ezen szakmának előbbre vitelén maguk is közreműködjenek.

E szempontokból tekintve a dolgot, fölötte fontosnak tartanók, ha a magyar tűzoltó intézmény harcosai közül is mentül többen keresnék föl a párisi világkiállítást akkor, a midőn a mindnyájunkat érdeklő nemzetközi tűzoltó-kongresszus és versenyek fognak megtartatni tehát az augusztus 11—20-ika közti időszakban.

A rendező-bizottság által összeállított sorrendből szükségesnek tartjuk a következők közlését:

A napról-napra tartandó kongresszusi tanácskozásoktól eltekintve aug. 12-én nagy tisztai bankett, aug. 15-én kirándulás Versailles-be, aug. 16-án nagy fölvonulás és fogadtatás lesz a városházán, hol a város az összes tűzoltókat megvendégeli. Aug. 17-én a francia tűzoltóságok versenye, aug. 18-án pedig a nemzetközi tűzoltó-verseny fog Vincennes-ben megtartatni. Ugyanott lesz aug. 19-én a párisi hivatásos tűzoltóság díszgyakorlata, és a jutalmak kiosztása.

A magyar tűzoltóság jó hírneve megalapításának szempontjából fölötte kívánatos volna, ha hazánk tűzoltó-testületei és tűzoltói a nemzetközi versenyekben is részt vennének, mert tudjuk, hogy a nagy világ előtt is tanúbizonyoságát adnák szakbéli gyakorlottságuknak, és dicsőséget szereznének a magyar tűzoltó névnek.

Sajnos, a rendező-bizottság által megkereséseinkre eddig megküldött nyomtatványok éppen a nemzetközi ver-

versenyek tekintetében nem adják meg a szükséges fölvilágosításokat, a mi annál inkább nehezíti a helyzetet, mert a versenyekre jelentkezés végső határideje április 30-ikában van megállapítva, míg az elszállásolás és egyéb kedvezmények szempontjából május 15-ig is lehet jelentkezni.

Intézkedtünk ugyan az iránt, hogy különösen a versenyekre vonatkozó összes tudnivalóknak mielőbb birtokába jussunk, és általában a továbbiakra nézve a kellő értesítéseket megszerezzük, és azokat hivatalos közlönyünkben és az egyéb szaklapokban is az érdeklődőknek tudomására hozzuk. Nehogy azonban az idő rövidsége miatt egyes versenyekben részt venni szándékozó testületek a késői jelentkezés miatt versenyzési joguktól elúttessenek, *fölkérjük a tanácsadón testületeket, melyek a versenyekben részt venni szándékoznak, hogy ebbeli szándékukat legkésőbb április hó 15-ig hozzánk bejelenteni el ne mulasztásák.*

A mi az utazást magát illeti, erre nézve tudatjuk, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége a m. kir. államvasutak menet-egyházával karöltve csoportos utazás rendezését tervezi, esetleg külön vonatokkal. Ily csoportvonattal utazás költségei beleértve a Párisban 7 napon tartó kiállítást át a kiállítás főkapujával szemben levő elsőrangú Trocadero szállodában való elszállásolást és élelmezést 14 drb. kiállítási belépőjegyet, és egyéb kedvezményeket, ezek közt a város megtekintésére egy napon át szükséges fogatokat, a II. osztályon oda vissza 180 forintra, azaz 350 koronára rugnak.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a párisi rendező bizottság részére, kik legkésőbb május 15-ig jelentkeznek, csak gondoskodik, elszállásolásról és ellátásról, ezek költségei azonban ugyanoly magasra rugnak.

A netalán szükséges fölvilágosításokat a szövetség elnöksége készséggel megadja.

Kelt Budapesten 1900. évi április hó 17-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Kék Lajos,
elnök

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv.

Tartott Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1900. évi márczius hó 24-én, délután 4 órakor a szövetségi irodában tartott ülésén.

Elnök: *Kék Lajos* dr., jegyző: *Szily József* dr. Jelen voltak: *Óvry Ferencz* dr. alelnök, *Barabás István*, *Breuer Szilárd*, *Ecker Sándor*, *Köhler István*, *Markusovszky Béla*, *Szabó Zoltán*, *Szabó Gyula*, *Vida Pál* és *Wagner Manó* elnökök, *Polcz Rezső* és *Varga Lőrincz* felügyelő bizottsági tagok és *Tomcsányi Béla* pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár felolvassa a február 10-ikén tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét, melyet az elnökség oly helyesbítéssel hitelesít, hogy a jegyzőkönyv szempontjában, igaz ugyan, hogy a tűzrendészeti törvényjavaslatot további részletes bírálat és javaslatétel végett határidőre adta ki *Szokoloy* Ignácznak, azonban oly kérésrel, hogy az abból készítendő közérdekű kivonatokat még a határidőn belül, oly időben bocsássa a szaklapok rendelkezésére, hogy a hozzászólásra és megvitásra minden szükséges a 6 havi határidőn belül alkalmat adjon.

2. Ezen, nemkülömben a mai jegyzőkönyvnek hitelesítésével az elnökség megbizsa *Breuer Szilárd* és *Szabó Zoltán* előadókat.

3. Id. *Vastagh György* festőművész kérelmére az elnökség elnöke *József főherceg Ő Fensége* általa festett képét a budapesti rendezendő művészeti kiállítás céljaira oly kikötéssel, hogy annak teljes épségben leendő visszaszolgáltatásáért *Vastagh György* szavatosságot vállal.

4. A veszprémi vármegyei szövetség újabb tagtestületei leendő szétosztásra 50—50 példányt kér a szövetség

által kiadott, és a tagtestületek közt annak idején kiosztott szakművekből. Elnök indítványára elhatározza az elnökség, hogy a rendelkezésre álló készlet erejéig a veszprémi vármegyei szövetség kérelmének eleget tesz; egyben utasítja a pénztárnokot, hogy a szövetség tulajdonában lévő szakművek példányszámáról a jövő ülés elé terjeszzen jelentést.

5. Ezzel kapcsolatban elhatározza az elnökség, hogy a »Csővezetés« című szakmunkából 500 példányt a budapesti önkéntes tűzoltó-testülettől 40 fillér kedvezményesen áron átvessz, s úgy ezt, valamint a »Megelőző Tűzrendészet« című szakmunkát a folyó évben beléptettek, valamint az ezután belépendő testületeknek ugyancsak díjmentesen megküldi.

6. Rozsnyó rendezett tanácsú város tűzrendészeti szabályrendelete tárgyában az elnökség a titkár által javasoltak értelmében teszi meg véleményes jelentését a belügy-miniszteriumhoz.

7. A párisi nemzetközi tűzoltói kongresszusra és versenyekre vonatkozó általános meghívás lefordítás végett kiadatik *Köhler* Istvánnak; egyben a titkár utasítatik, hogy a párisi rendező bizottságtól a részletes sorrendet mielőbb szerezzze meg.

8. A pozsonyvármegyei szövetség kérelmére az elnökség az országos választmánynak javasolja, hogy Nagy-Födemes, Limbach, Récse, Réthe, Rohrbach, Nagy-Senkvitcz, Schweinsbach, Stomfa, Szempcz, Szered, Vistuk és Vajka-Sziget önkéntes tűzoltó-testületeinek az 1896. év december 31-ikétől visszamenőleg fennálló hátrálékos tagsági díjait, mint behajthatatlanokat, törölje, s egyúttal a felsorolt limbachi és vajkaszigeti testületeket a tagok sorából törölje.

9. Az elnökségnek a választmány elé terjesztendő, a hivatalos közlönyben közzétett jelentése felolvasottnak tekintetvén, tudomásul vétetett.

10. *Markusovszky Béla*, mint a »Tűzrendészeti Lapok« szerkesztője kéri, hogy a szaklapja helyett az idén kiadandó évkönyvének megjelenését tegye lehetővé a szövetség az által, hogy a nyomdaköltségek felét térítse meg. Többek hozzászólása után *Óvry* Ferencz dr. indítványára kimondja az elnökség, hogy a választmánynak javasolni fogja, hogy utasítsa az elnökséget, hogy a szerkesztő által kéziratban betérjesztendő évkönyvet vegye bírálat alá, s a mennyiben azt szakai szempontból méltónak bírálja a támogatásra, úgy ezen támogatás megadására hatalmazza fel az elnökséget, azzal a kikötéssel, hogy a megjelenendő évkönyvet a szövetség tagtestületeinek ingyen bocsássa rendelkezésükre.

11. A néhai *Csányi János* dr. halálával megürült előadói tisztség betöltése tárgyában az elnökség azt javasolja a választmánynak, hogy az a holnapi választmányi ülésén töltsék be.

12. *Ecker Sándor* bejelenti, hogy a pozsonyvármegyei szövetség május 21-től kezdődőleg 9 napos vármegyei tűzoltó-tanfolyamot fog tartani. Az elnökség felhívja a pozsonyvármegyei szövetséget, hogy a tananyag és tanerők beosztásáról szóló részletes tantervet a szövetséghez előzetesen terjeszse be.

13. *Polcz Rezső* bejelenti, hogy gróf Kuún Kocsárd által az Emke javára alapított algyógyi székely földműves iskolában kezdeményezésére a tűzoltóság szervezve lett, s annak felszerelésére a földművelésügyi miniszter 2000 korona segélyt iszereltes. A jelentést tudomásul veszi, és egyúttal *Polcz Rezső* kérelmére elhatározza, hogy a szövetség birtokában levő összes szakkönyveket és nyomtatványokat az iskola tűzoltóságának díjmentesen megküldi.

14. *Markusovszky Béla* szóvá téve azt, hogy a belügy-miniszterium az egyenruházati szabályzatnak általánosan leendő kötelezővé tételére nem vállalkozott, újabb felterjesztésben azt kívánja kérni, hogy legalább ott, a hol egyenruházott tűzoltóság van, tétessék a szabályzat kötelezővé. Az indítvány *Breuer* és *Szabó* felvilágosításai után visszavonván, a felett az elnökség napirendre tér.

15. Varga Lőrincz bejelenti, hogy a temesvármegyei szövetség előreláthatólag már április 17-től kezdődőleg ismét vármegyei tűzoltó-tanfolyamot rendez. Az elnökség felhívja Varga Lőrinczet, hogy a tananyag és tanerők beosztásáról szóló részletes tantervet mielőbb terjeszse be, s egyuttal felhatalmazza az elnököt, hogy a mennyiben a tanfolyamot megfelelőnek tartja, annak vizsgáihoz szövetségi biztost küldjön ki.

16. Elnök meleg elismeréssel emlékezik meg Óváry Ferencz dr. alelnök márczius 1-én tartott, s a tűzrendészet ügyét felkaroló képviselőházi beszédéről, s az ennek nyomán általa a belügyminiszteriumban megindított actióról. Szívből üdvözlí őt ezen sikeres ténykedéséért az elnökség nevében, mely zajos eljenzéssel járul hozzá az üdvözlethez.

17. Titkár bejelenti, hogy az alelnök által megtartott képviselőházi beszéd által a belügyminiszteriumban ügyünk iránt felkeltett érdeklődést felhasználandó, az elnökség felterjesztést intézett a belügyminiszterhez az iránt, hogy a tűzrendészeti kormányrendeletben magának fentartott jogával élve, küldjön ki mielőbb miniszteri biztost az ország tűzrendészeti állapotának megvizsgálására. Nehogy pedig a szükséges szakértelem hiánya és a pénzkérdés ezen annyira fontos vizsgálat eredményét kockáztassa, felajánlotta az elnökség, hogy a miniszteri biztos mellé adandó szövetségi szakértő költségeit viselni hajlandó. Az ülés az elnökség ezen intézkedését örömmel veszi tudomásul, s felhatalmazza az elnököt a további intézkedések megtételére.

18. Elnök örömmel szerzett tudomást arról, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület a közelmúltban 11.000 ik éjjeli őrségét tartotta. Indítványára az elnökség ez alkalomból őszintén üdvözlí a jubiláló testületet, mire elnök az ülést esti 7 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező szövetsége igazgató választmányának 1900 évi márczius hó 24-én, esti 7 órakor, a szövetségi irodában tartott ülésén.

Elnök: Óváry Ferencz dr., jegyző: Szily József dr. Jelen voltak: Szabó Gyula alelnök, Vida Pál választmányi tag és Tomcsányi Béla pénztáros

1. Elnök az ülést megnyitván, a február hó 10-én tartott ülés jegyzőkönyve hitelesítettik.

2. Titkár jelentését, hogy a nagyszombati önkéntes tűzoltó-testület 600 koronás alapítvánnyal a szövetség alapító tagja lett, a választmány örvendetes tudomásul veszi.

3. Pénztáros jelenti, hogy a szövetség tulajdonát képező 4 darab takarékpénztári könyv a mai napon a pénztár ellenzárlata alól kivétetvén, az utolsó ülés azon határozata, hogy 14.000 koronáért állampapírok vétessenek, megvalósítható. A választmány megbízza Óváry Ferencz drt, hogy a titkárral és pénztárossal az értékpapírok vásárlását a mai kedvező viszonyok mellett eszközölje.

Ülés vége esti 1/4 8 órakor.

Kmf.

Dr. Óváry Ferencz,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmányának 1900. évi márczius hó 25-én, az újvárosháza tanácstermében, délelőtt 1/2 11 órakor tartott ülésén.

Elnök: Kék Lajos dr., szövetségi elnök. Jegyző: Szily József dr. Jelen voltak: Óváry Ferencz dr., szövetségi alelnök,

Bulyovszky Aladár, Polcz Rezső és Varga Lőrincz felügyelő bizottsági tagok. Lukáts Gyula a barsvármegyei, Ehrlich Manó a budapesti, Ultz Nándor a fejférvármegyei, Venczel Lajos a pozsonyvármegyei, Szabó Gyula előadó a sopronvármegyei és Illés Dezső dr. a veszprémvármegyei szövetségek megbízott képviselői. Továbbá Barabás István, Köhler István, Scossa Zoltán, Vida Pál és Wagner Manó előadók és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Kék Lajos dr. elnök megnyitó beszédében első sorban ráutal a Brassóban megválasztott elnökség jelentésére, mely hiven beszámol annak féléves működéséről. Egy dologról azonban, mely a jelentésben még nem volt befoglalható, szükségesnek tartja külön megemlékezni. Az a beszéd, melyet a szövetség alelnöke, Óváry Ferencz dr. folyó hó 1-én a képviselőházban tartott, méltó arra, hogy a magyar tűzoltóság elismerő köszönetét részére biztosítsa, annál is inkább, mert ezzel megteremtette a kormánynyal azt a rég keresett érintkezést, melytől csak jót várhatunk. Az ígéret, melyet a miniszterelnök ez alkalommal adott, még ugyan a beváltásnak a legkezdetén van csak, de a mi fő, az actio megindult. A maga és a szövetség részéről egyaránt hálás elismerését nyilvánítja Óváry Ferencz dr. alelnöknek ezen működéséért, s ezen kedves benyomások új reményeket ébresztő hatása alatt megnyitja az ülést.

2. Az elnökség évi jelentését a választmány Szabó Gyula indítványára felolvasottnak tekintvén, Ultz Nándor kifogásolja, hogy daczára a közigazgatási bíróság amaz ítéletének, melylyel az önkéntes tűzoltó-testületeknek, mint jótékony testületeknek okmányaira a bélyegmentességet kimondta, az I. fokú közigazgatási hatóságok ezen bélyegmentességet nem respektálják. Indítványozza, irjon fel a szövetség a belügyi és pénzügyi miniszteriumokhoz a végett, hogy az önkéntes tűzoltó-testületek beadványainak és okmányainak bélyegmentességét külön rendeletben állapítsák meg.

Óváry Ferencz dr. nem osztja Ultz véleményét. Kétségtelen, hogy a tűzoltó-intézmény jótékony intézmény, azonban ő nem annyira jótékony intézménynek, hanem hatósági faktornak akarja azt tekintetni, melynek a hatósági jelleget megadja az, hogy működésében hatósági funkciókat végez. A közigazgatási bíróság ítélete több, mint a miniszteri körrendelet. Kéri az indítvány visszavonását.

Ultz Nándor a hallottak nyomán indítványát visszavonja, mire a választmány az elnökség jelentését elfogadja.

3. A felügyelő bizottság által is helyesnek talált 1899. évi zárószámadást a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

4. Polcz Rezső felolvassa a felügyelő bizottságnak a vagyon- és ügykezelésről szóló jelentését. A jelentést a választmány tudomásul veszi, a felmentvényt megadja, a titkárnak, a pénztárosnak és a felügyelő bizottság tagjainak pedig köszönetet mond.

5. Titkár jelentését a tűzrendészeti törvényjavaslat elkészítésére hirdetett pályázat eredményéről, a választmány tudomásul veszi.

6. Az elnökség javaslatára a választmány elhatározza, hogy a néhai Csányi János dr. halálával üresedésbe jött előadói állást betölti. Elnök többek kívánságára elrendeli a titkos szavazást, melynek eredménye a következő: A beadott 16 szavazat közül Lukáts Gyulára esett 12, Venczel Lajosra 2, Kálmán Gézára 1, üresen beadott 1 szavazat, s így az elnök Lukáts Gyulát törvényesen megválasztott előadónak jelenti ki, mire Lukáts Gyula megválasztásáért köszönetet mond.

7. Titkár bejelenti, hogy Rösch Frigyes sopronvármegyei és Mezey Mihály nagyváradi szövetségi elnökök, Czédler János felügyelő bizottsági tag, továbbá Breuer Szilárd és Ecker Sándor előadók a mai ülésről elmaradásukat igazolták. Tudomásul szolgál.

8. Titkár jelentését, hogy az elnökség a belügyminiszteriumhoz e hó folyamán felterjesztést intézett az ország

tűzrendészeti állapotát vizsgáló biztosok kiküldése tárgyában, a választmány örvendetes tudomásul veszi, és felhatalmazza az elnökséget arra, hogy ez ügyben a tovább szükséges intézkedéseket megtegye.

9. *Markusovszky* Bélának a »Tűzrendészeti Lapok« 1900. évi évkönyvének támogatása tárgyában beterjesztett kérelmére az elnökség javaslatának elfogadásával kimondja a választmány, hogy az évkönyv kézírata az elnökséghez előzetes bírálat végett beterjesztendő, s ha a bírálat nyomán a mű szakai szempontból érdemes leendő a terjesztésre, a tiszteletdíjnak, vagy más alkalmas támogatásnak megadására felhatalmazza az elnökséget annak kikötésével, hogy a szakművet a szövetség tagtestületeinek ingyen bocsássa rendelkezésükre.

10. A pozsonyvármegyei szövetségnek az elnökség által is támogatott kérelmére elhatározza a választmány, hogy Nagy-Födemes, Limbach, Récese, Réthe, Rohrbach, Nagy-Senkvitcz, Schweinsbach, Stomfa, Szempcz, Szered, Vistuk és Vajka-Sziget önkéntes tűzoltó-testületeinek az 1896. év december 31-étől visszamenőleg fennálló tagdíj hátrálékait, mint behajthatatlanokat törlésbe hozza, s egyúttal a feloszlott limbachi és vajkaszigeti testületeket a tagok sorából törli.

11. Titkár jelenti, hogy a folyó évi augusztus 12—19-ike közt Párisban nemzetközi tűzoltó kongresszus és versenyek fognak rendeztetni, melyek részletes sorrendjének megszerzése iránt az elnökség a rendező bizottságot a holnapi nap folyamán meg fogja keresni. Beható vita után kimondja a választmány, hogy a magyar tűzoltóságnak Párisban leendő minél nagyobb képviselőt kívánatosnak tartja. Ennek kivétele végett utasítja az elnökséget, hogy a részletes sorrendnek sürgősen leendő megszerzése után hívja fel annak kapcsán a szaklapokban és a napi sajtóban is a tűzoltó-testületeket arra, hogy esetleges részvétüket legkésőbb április hó végéig az elnökségnél bejelentésük. Mivel pedig ez ügyből kifolyólag előreláthatólag szélesebb körű intézkedésekre lesz szükség, április hó 22-éi elnökségi ülés hirdetőndő.

12. *Ultz* Nándor emlékezetbe hozza, hogy az ő indítványára az 1898. évben az előadók részére 300 frt, a felügyelők részére pedig 100 frt tiszteletdíjat szavazott meg a választmány. Intencziója az volt, hogy e tiszteletdíj évről-évre kiadassék, s csak utólag tudta meg, hogy a választmány ezt csak az 1898. évre engedélyezte, míg az 1899. évben ily tiszteletdíj nem lett kiadva. E mulasztást jóváteendő, indítványozza, hogy a választmány a fentjelzett tiszteletdíjat állapítsa meg ezúttal általános érvénnyel nemcsak a jövőre nézve, hanem az elmúlt 1899. évre is visszamenőleg, mindazonáltal oly módosítással, hogy a vidéken lakó előadók és felügyelők szemben a fővárosban

lakókkal, tekintettel költségeik nagyobb voltára, kétszeres tiszteletdíjban részesüljenek.

Az indítványnyal szemben titkár kifejti, hogy ha a választmány az 1899. évre kívánt volna tiszteletdíjat megállapítani, bőven alkalma lett volna arra, mert ez évben háromszor is ülésezett. A jelen választmányt nem tartja illetékesnek arra, hogy az elmúlt évre visszamenőleg tiszteletdíjat állapítson meg, mert ezzel a volt választmány intézkedési jogán ejtene csorbát. Az alapszabályok egy szóval sem emlékeznek meg arról, hogy a felügyelő bizottsági tagoknak tiszteletdíj adható, hanem csakis az előadóknak. Mivel azonban a brassói nagygyűlés által megállapított költségvetésben ily tiszteletdíjról gondoskodva nincs, szerinte ilyet a választmány meg sem szavazhat.

Scossa Zoltán a pénztárost teszi felelőssé azért, hogy erről a költségvetésben nem gondoskodott, viszont a pénztáros áthárítja a felelősséget a választmányra, mely az 1899. évre nem állapítván meg a tiszteletdíjat, ilyennek a költségvetésben leendő felvételére ő maga semmi alapot sem találhatott.

Elnök maga sem tartja helyesnek, hogy a tiszteletdíj visszamenőleg is megállapíttassék, miért is kéri *Ultz*ot, hogy indítványának e részét vonja vissza.

Ultz Nándor ragaszkodik ahhoz, hogy a tiszteletdíj az 1899. évre is állapíttassék meg, miért is az elnök a kérdést szavazás alá bocsátván, annak eredménye a következő volt: A tiszteletdíjnak az 1900. évtől leendő megállapítására szavaztak: *Ehrlich* Manó, *Scossa* Zoltán, *Barabás* István, *Köhler* István, *Polcz* Rezső, *Venczel* Lajos, *Wagner* Manó és *Bulyovszky* Aladár. Az 1899. évre is visszamenőleg megszavazták: *Szabó* Gyula, *Vida* Pál, *Lukáts* Gyula és *Ultz* Nándor. A szavazástól tartózkodott *Varga* Lőrincz, míg *Szily* József dr. titkár és *Tomcsányi* Béla pénztáros a tiszteletdíj megadása ellen nyilatkoztak.

A szavazás eredményeképp elnök kihirdeti, hogy az 1900. évtől kezdve az előadók részére évi 600 korona, a felügyelő bizottság részére pedig évi 200 korona tiszteletdíj állapíttatik meg olyképp, hogy ezen összegek mindig az év végén, az üléseken részvétel arányában adassanak ki, és pedig úgy, hogy a vidéken lakó előadók és felügyelők szemben a fővárosban lakókkal a fenti összeg keretében kétszeres összegre tarthassanak igényt.

13. A jegyzőkönyv hitelesítésével a választmány megbizta *Bulyovszky* Aladárt és *Lukáts* Gyulát.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést délután 1/4 órakor berekeszti.

Kmft.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Országos tűzrendészeti vizsgálatok.

Lapunk legutóbbi számában közöltük egész terjedelmében azt a beszédet, melyet *dr. Óváry* Ferencz orsz. képviselő, az országos tűzoltó-szövetség elnöke a képviselőházban f. évi márczius hó 1-én tartott. A beszéd ecsetelve hazánk tűzrendészeti viszonyait, egyúttal rámutatott a tartóhatatlan állapotok orvoslásának módozataira is, s e közben erélyes hangon követelte a törvényhozási úton való intézkedések megtételét.

A kiknek alkalmunk volt jelen lenni a képviselőház ezen ülésén, lelki gyönyörűséggel hallgattuk a szövetség alelnökének valóban férfias beszédét, mely teljes nyíltsággal és szakavatottsággal tárgyalta azt a kérdést, melynek a szerény körünkön kívül álló szereplő egyéniségek között

oly ritkán akadnak szószólói, de melynek minden legkisebb momentuma is rezgésbe hozza a mi tűzoltói szíveinket.

Örömmel szemléltük, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök *Jakabffy* Imre államtitkárral egyetemben a fölhangzó beszédnek a legnagyobb figyelmet szentelték és habár a miniszterelnök válasza formailag a többé már nem szokatlan ígéreteken kívül alig tartalmazott egyebet, a határozottság, melylyel ezen ígéretek adattak, új reményeket keltett sok csalódáson átment szíveinkben. És nem ok nélkül.

Az a szívéllyesség, melylyel a miniszterelnök a beszédét követő szünet alatt *dr. Óváry* Ferenczcel a tűzrendészeti viszonyok tekintetében szóba ereszkedett, az a kiváló jóindulat és meleg érdeklődés, melynek ezúttal tanujelét adta, többszörösen alkalmat szolgáltatott azóta arra, hogy a legsürgősebb teendők tekintetében a belügymi-

niszterium vezető férfiai és dr. Óváry között beható eszmecsere és tanácskozás tartassék.

E tanácskozások első eredménye volt az alábbi fölterjesztés, melyet az országos tűzoltó-szövetség elnöksége nevében dr. Óváry Ferencz márczius hó 13-án részletes információk kapcsán személyesen adott át Széll Ignác államtitkárnak. A fölterjesztés szövege a következő:

Nagyméltóságú m. kir. Miniszterelnök Úr!

Az 1888. évi 53.888. számú rendelettel kiadott tűzrendészeti kormányrendelet a legnemesebb intencióval kívánt segíteni azon tühretetlen, és hazánk közgazdaságának oly mérhetetlen kárára szolgáló állapotokon, melyek a tűzvédelem és általában a tűzrendészet kezelésének hiányosságával hazánkra súlyosodtak.

A rendeletben foglaltak üdvös és szükséges volta, az abban megnyilatkozó határozottság és nemes intenció egyaránt följosgostottak azon reményre, hogy a rövid határidővel végrehajtandó rendelet megadja a tűzoltásnak és a tűzrendészetnek a továbbfejlesztésre szükséges alapot, és országszerte érvényesíteni fogja csakhamar üdvös és közhasznú hatását a tüzesetek és tűzkárok apasztásával az okszerű védekezésben.

Sajnos, a lefolyt 11 év tapasztalatai ezen reményünket, és a tűzrendészeti kormányrendelethez fűzött várakozásainkat nem igazolták.

Azt a pillanatnyi, szalmalánghoz hasonló fölbuzdulást, mely a kormányrendelet kibocsátása után részben a szabályrendeletek megalkotásával, részben pedig a tűzoltóságok megalakításával és tűzoltó-szerek tömegesebb beszerzésével mutatkozott, immáron a legszomorúbb visszaesés követte.

A tűzrendészeti kormányrendeletben s az ezek nyomán alkotott szabályrendeletekben foglalt intézkedések a más irányban szellemileg és anyagilag túlterhelt hatóságok által végre nem hajtának, a megalakított, de megfelelő szervezettel el nem látott, és sem a hatóságok, sem pedig a társadalom által nem támogatott tűzoltóságok egymásután oszlanak föl, vagy a mi a fölhasználásnál sokkalta rosszabb, lassú tengődésbe, elzüllésbe mennek át; a drága pénzen, sok millió forintért beszerzett tűzoltóeszközök pedig a megfelelő elhelyezés és szakértő gondozás híján jórészt teljesen tönkre mentek, de legalább is oly állapotban vannak, hogy azokat vész esetén használni egyáltalán nem lehet.

Habár a tűzvédek elleni intézkedések és eszközök tárgyában a községek és törvényhatóságok által évente beterjesztett hivatalos statisztikai adatok a föntjelzett állítások ellenkezőjét bizonyítják, maga a rideg valóság, az évről-évre szaporodó tüzesetek és tűzkárok, és bőségesen szerzett tapasztalataink az általunk fönt ecsetelt szomorú állapotok valódiságát annál inkább megerősítik.

A lefolyt 11 év alatt a nagyméltóságú belügyi miniszteriumhoz intézett fölterjesztéseinkben ismételten reámutatunk a létező hiányokra, javaslatot tettünk azok orvoslása iránt, hangsúlyoztuk az ellenőrző vizsgálatok szükséges voltát, kértük a kormányrendelet 35. §-ában fönttartott ellenőrzési jognak foganatba vételét, kidolgoztuk és fölterjesztettük a kiküldendő vizsgáló-biztosok utasítását, — azonban mindig eredmény nélkül.

Azon mostoha elbánás, melyben legjobb intencióink részesültek, azon évek hosszú sorára kiterjedő tétlenség, melylyel a legfőbb tűzrendőri hatóság a tűzrendészet ügyét kezelte, s mely az ellenőrzés teljes hiányában csúcsosodott ki, ime gyümölcséit megtermette.

A hatóságok itt-amott fellobbanó lelkesedését a tűzrendészet kezelésében nélkülözhetetlen szakismeret, illetve szaktanács, és a felsőbb helyről szükséges buzdítás hiányában immáron a tűzrendészet jól felfogott érdekei iránt való legteljesebb közöny és nemtörődés váltotta föl. Helylyel közzel alkotnak még tűzrendészeti szabályrendeleteket, itt-amott szerveznek még tűzoltóságokat, mindez azonban

maradandó nyomot nem hagy maga után, mert azok megalkotására és szervezésére nem annyira a közérdek szolgálatainak, mint inkább a felsőbb rendeletek névleges végrehajtása szükségességének tudata adja meg az impulsust.

E rideg valósággal szemben szükségtelennek tartjuk továbbra is ecsetelni a most már tarthatatlan állapotokat, de igenis halaszthatatlan kötelességünk volt Nagyméltóságod figyelmét fölhívni a tűzrendészetnek mostoha elbánásban részesülő ügyére, és leginkább a rég nélkülözött hatósági vizsgálat és ellenőrzés szükségességére.

Nem terjeszkedünk ezuttal ki az orvoslás módozataira, nem teszünk javaslatot a rendezés munkájának mikéntjére nézve, mert nem akarjuk, hogy kéretlenül adott tanácsaink számos elődjeik sorsára jussanak.

Egyetlen egy kérés az, melylyel Nagyméltóságod elé járulni bátorkodunk, s ez az, hogy Nagyméltóságod kebelbeli biztos kiküldésével mielőbb meggyőződést szerezzen magának a tűzrendészet terén országszerte létező veszedelmes állapotokról.

Nehogy azonban a kirendelendő biztos eljárása a szükséges tűzoltói szakértelem hiányában meddő maradjon, s ezzel az egész eredmény kockázatva legyen, készségesen bocsátjuk a kebelbeli biztos rendelkezésére az országos tűzoltó-szövetség elnökségének egy tagját, ki mint szakértő azt hivatalos útjában szaktavágó tanácsaival támogassa; hajlandók vagyunk a szövetségi kiküldött útiköltségeit is sajátunkból fedezni, nehogy a pénzkérdés legyen akadály a ellenőrzéssel egybekötött nagy érdekek megteremtésének.

Erős a meggyőződésünk, hogy a Nagyméltóságod kiküldöttje által a vizsgálat alkalmával a helyszínen szerzendő, s az általunk ecsetelteknel sokalta szomorúbb tapasztalatai Nagyméltóságodat meg fogják győzni arról, hogy a tűzrendészet terén gyökeres és a legerélyesebb intézkedésekre van szükség, oly intézkedésekre, melyek a fennálló kormányrendelet keretében immáron nem, hanem csakis megfelelő törvény keretében oldhatók meg.

A magunk részéről már ezuttal is mély tisztelettel ajánljuk meg a rendezés munkájában a mi legteljesebb közreműködésünket.

Kérelmünket Nagyméltóságod kegyes jóindulatába ajánlva, maradtunk Nagyméltóságodnak

Budapesten, 1900. évi márczius hó 12-én

mély tisztelettel aláatos szolgálai:

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Óváry Ferencz s. k., *Dr. Szily József* s. k.,
orsz. képv. alelnök. titkár.

Miként a fentiekből látható, a szövetség mindenekelőtt súlyt fektet arra, hogy a belügyminiszterium, mint legfőbb tűzrendőri hatóság, saját kebeléből kiküldendő biztos, nemkülönben a szövetség kiküldendő szakférfiainak közbenjöttével az ország különböző részeit tűzrendészeti szempontból vizsgálja meg, s a vizsgálat alapján tegye meg aztán a szükséges intézkedéseket.

Örömmel jelenthetjük olvasóinknak, hogy e terv a belügyminiszterium intéző férfainál a legkedvezőbb fogadtatásra talált, elannyira, hogy f. hó 18 án Zemplénnvármegyében a vizsgálatok kezdetüket veszik. A vizsgáló bizottság tagjai Adorján Antal min. titkár és dr. Óváry Ferencz alelnök.

A vizsgáló-bizottságban a szövetség részéről dr. Óváry Ferencz alelnök fog mint szakértő az elnökség egyes tagjaival együtt közreműködni, míg a belügyminiszterium részéről a tűzrendészeti osztálynak egyik tagja fog miniszteri biztosként szerepelni.

A tűzrendészeti szempontból tartandó vizsgálatok előreláthatólag szomorú viszonyokat fognak föltárni a vizsgáló-bizottság előtt, sokkal szomorúbbakat, mint azt a tűzrendészeti kormányrendelet fennállásának 12. évében a közigazgatásnak ezen közgazdaságilag annyira fontos ága-

zatában a legsötétebb színekkel való festés után is várni lehetne.

Az a borzalmas kép, mely a vizsgáló-bizottság előtt meg fog rajzolódni, előttünk tűzoltók előtt, sajnos, nem ismeretlen már, s meg vagyunk róla győződve, hogy ha a belügyminiszter kiküldöttje révén a valóságnak megfelelő információt fog szerezni, egy perczig sem lesz kétségben aziránt, hogy szerencsétlen tűzrendészeti állapotainkon csakis a legerélyesebb kormányzati és törvényhozási intézkedések által lehet segíteni.

És a midőn ennek sürgős szükségességéről a belügyminiszter meg fog győződni és eljut a rendezés nagy munkájának kezdetéhez, hisszük és reméljük, hogy szövetségünk elnökségét telve úgyszeretettel és munkakedvvel fogja helyén találni.

Doktor.

Tűzoltó-gazdászok.

A balatonmenti városka Keszthely önkéntes tűzoltó-egyesületének életében nevezetes változás, fordulat állott be. Ugyanis az ottani m. kir. gazdasági tanintézet hallgatóinak fele, negyvenhárman, beléptek az egyesület működő tagjai közé.

A gazdászok, vagy mint őket Keszthelyen nevezik: a *prakszik* e nemes elhatározása érthető örömteljes fogadtatásra talál magában az egyesületben, hanem az egész város közönségében is. A prakszik 18—25 éves fiatal emberek, a kiknek szívét az élet viharában még meg nem tört lelkesedés őseréjének teljében hatja át. Keszthely város az ő révükön nagy szellemi és anyagi javakhoz jut. Most midőn a polgárság bennök élete és vagyonának önzetlen, önfeláldozó védőit is látja, természetes, hogy növekedik a gazdászok népszerűsége.

A közgyűlés alkalmával a gazdászok belépése fölött a polgárság nevében Lénárd Ernő kir. közjegyző és Csák Árpád szolgabíró adott kifejezést.

Nem tartom érdektelennek a munkatársaskodásom mellett megjelenő *Keszthelyi Hírlap* ez évi áprilisi számának a lap főmunkatársa, Imrik János tollából eredő vezércikkelyét ideiktatni. A cikkely a következő:

»Midőn a magyar szabadságharcot követő szomorú évek után egy emlékében örökké halhatatlan igaz hazafi minden irányban imponáló szavára a nemzet kibékült királyával, s ott az ország szívében felhantolt koronázó domb körül száz meg százezer hű magyar ajkáról elhangzott az ősi forrásból fakadó: éljen a király! — már nyomban megindult az alkotmányos életet jellemző kulturális mozgalom az ország minden részében.

Az oly hosszú időn át féken tartott hazafiság a megtört, de kiengesztelt lélek szelidségével és felemelő hatásával tört utat magának a magyar mezőgazdaság, a kereskedelem és ipar nemzeti irányban való fejlesztéséhez.

Egy szent érzelem vezette e nemzetet úttörésében: a barbárnak kürtölt magyarok millióit, mint olyanokat bemutatni a művelt világ előtt, a kik szabadságukat a nemes és humánus alkotásokra szokták felhasználni.

Igy keletkeztek a végnapjait élő mai század második felének hajnalán a mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari egyesületek mellett a mostanság már százakra menő humánus egyesületek, köztük a magyar tűzoltó-egyesületek is.

A Festetichek ősi fészket, a Fehér Györgyök és Vaszaryak bölcsőhelyét természetesen nem hagyhatták érintetlenül a kulturtörékvések eme hullámai és csakhamar átcsapódtak a nemzet nagyjai által megörökített Helikon falai közé is.

A hetvenes évek vége felé, a vitéz katona és jólelkű földesur, Festeticz Taszilo gróf, továbbá id. Reischl Venczel és a város közönségének jótékonyasága révén Keszthelyen is megalakult a tűzoltó-egyesület, mely áldásos működésével nem egy izben mentette meg már a polgárok vagyonát.

Még most is fülembé csengenek azok a lelkes szavak, melyeket az akkori városi ügyész, Lénárd Ernő az alakuló gyűlésen az ifjuság ragyogó pompájában levő tűzoltókhoz intézett.

Huszonkét esztendeje immár ennek, s azóta bizonybizon sok minden megváltozott a tűzoltó-egyesület életében.

Széchenyi Ödön ama mondása, hogy minden intelligens embernek tűzoltónak kellene lenni, csak kevés ideig hatott Keszthelyen is, s az egyesület már az első évtized után megfogyatkozott számban, de lelkében ugyan azzal a tüzzel és lelkesedéssel szolgálta a tűzoltóság ügyét, mint a milyen a megalakuláskor szívében égett.

S noha a közönyösség ólomfelhő gyanánt nehezedett is az egyesület fölé, azért az a bátor és lelkes kis csapat, mely a zászló körül Schersing József parancsnok vezetése mellett maig is hűséggel csoportosul, éber és a dolgokat vaskézzel intéző elnökök, Lendvay Józseffel az élén, nem engedte zátonyra jutni az egyesület oly sok ösvényből kiszabadult és oly sok hullámcsapást szenvedett hajóját.

S most e hajó a bátor, nyílt és férhas védelem után még vigabban, még biztosabban halad a szebb jövőre kiköjje felé, mert az evező lapátokat olyanok fogták mult vasárnap a tűzoltó-egyesület közgyűlésén a kezükbe, a kik izmos karral és kiolthatatlan lelkesedéssel fogják szolgálni majd a tűzoltóság humánus ügyét.

Mintha csak újra fellobbanni látnám a régi lelkesedés tüzeit, mely ezelőtt huszonkét esztendővel a lelkeket lángra gyújtotta!

A város, a közönség szónoka most is ugyanaz, s épp oly lelkesedéssel beszél a működő tagokul belépett gazdászokhoz, mint a milyen érzéssel szólott huszonkét esztendővel ezelőtt az iparos ifjusághoz.

Városunk minden nemes dologban buzgó eme polgára, nem késik megragadni az alkalmat, hogy üdvözölje a keszthelyi gazdászokat, mint tűzoltókat.

E lelkes szavakban kifejtett üdvözléshez, részünkről is a legszívesebben hozzá járulunk, s ezt annyival is inkább jóleső örömmel tesszük, mivel úgy hisszük és reméljük, hogy a gazdászok egyedül és kizárólag azért öltötték karjaikra a piros szalagot, mivel a tűzoltóság ügyének hű és igaz bajnokai óhajtanak lenni.

A gazdászok tudvalevőleg messzeföldön híres báljaik révén évtizedek során át mozgató erői voltak mindig a keszthelyi társadalmi életnek, s az a rokonszenv, melybe e miatt részesültek, természetesen csak mind jobban fokozódik azon érdeklődés által, melyet a város tűzoltó-egyesülete iránt tanúsítanak.

Dicsőretre méltó példát mutattak ezzel az utánuk jövő nemzedéknek, mely ha épp oly érdeklődéssel viseltetik a leghumánusabb ügy iránt, mint a milyent mult vasárnap a tűzoltó-közgyűlésen való egyetemes megjelenésük által a mostani gazdászok tanúsítottak, akkor hova-hamarabb újra elkövetkeznek ama csak nem is régiben letűnt szép napok, midőn Keszthely város polgárai és iparos ifjusága minden dologban együtt éreznek a gazdászokkal.

Az ország nem egy főiskolájának hallgatói tűzoltók már manapság, de ezek közül egyiknek sincs talán annyira szüksége a tűzoltás körüli ismeretek elsajátítására, mint éppenséggel a gazdasági tanintézet hallgatóinak, kik ha majd kikerülnek a gazdaságokba, vehetik csak leginkább esetleges tüzesetek alkalmával hasznát annak, hogy Keszthelyen — tűzoltók voltak.

Mint ilyeneket üdvözöljük tehát a keszthelyi gazdászokat abban a reményben, hogy mult vasárnapi impozáns felvonulásuk a tűzoltó közgyűlésre nemcsak nálunk Keszthelyen, hanem a hasonló tapintézetekkel bíró városokban is viszhangot fog kelteni.

Itt, a magyar tűzoltók lapjában is üdvözöljük a keszthelyi gazdászokat nemes elhatározásukért. Általuk valóban nagyon sokat nyert a tűzoltás ügye. Mert ha a gazdász

tanulmányait elvégezte, magával viszi a bajtársak között a tűzoltás ügye iránt magába szítt szeretetet. Tapasztalatait, mint kész tűzoltó, a falvakban, mint sokszor az egyedüli intelligens ember, a közjó érdekében érvényesítheti.

A magyarországi gazdasági tanintézetek hallgatói buz-

duljanak a derék keszthelyi pályatársak példáján. Tömörüljenek a tűzoltó-egyesületek zászlaja alá.

Keszthely, 1900. április 10-én.

Stegmüller János,
egyesületi jegyző.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A budapesti önk tűzoltó-testület parancsnokságának jelentése az 1899. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Az elmúlt 1899. év, mely egyuttal testületünk tényleges működésének 30-ik éve volt, ép úgy a kitartó munkálkodásnak volt szentelve, mint elődei.

Haladtunk azon úton, melyet három évtized sokirányú tapasztalatai mint egyedül helyesnek nekünk kijelöltek.

Az út rögös, akadályokkal sűrűn meg van rakva, lépten nyomon nehézségekkel kell megküzdünk; ám az ügynek szeretete, mely bennünket folytonos tevékenységre sarkal, nem engedte, hogy erőink lankadjanak, s a tudat, hogy munkásságunkkal édes hazánk jólétét mozdítjuk elő, a netán csüggedők szívébe is új életet és erőt öntött a további kitartásra.

Ez egyszerűsételre, e kitartásra nagy szükségünk volt különösen a lefolyt évben, melyet méltán a súlyos megpróbáltatások esztendejének nevezhetünk testületünk életében.

Belvizsály dúlt amugy is ritka sorainkban. Pártok keletkeztek a testület egymás támogatására hivatott tagjai közt, s e pártoskodás könnyen végzetessé válható viszálykodásnak vetette meg alapját. Az okot erre a magyar országos tűzoltó-szövetség által kiadott szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és folszerelési szabályzat adta meg, melynek egyes intézkedéseit a testület tagjainak egy része a testület különleges viszonyai folytán sérelmesnek találta és mindenképen annak megdöntésére törekedett.

Nem kívánjuk ezuttal vitatni, mik voltak indító rúgói azon hónapokra kiterjedő akciónak, mely a viszálykodást megteremtette, s mely mellett attól lehetett félni, hogy testületünk ősi hagyományával szakítva rájutt arra a lejtőre, melyen megállapodás nincs.

Az áldatlan harcz, mely immáron a személyes harcz terére ment át, Istennek hála, elmúlt; a sebek, melyeket a testvéri kéz ütött, behegedtek. Nem is kívánjuk visszaidézni a t. közgyűlés emlékébe a viszálykodás fájdalmas részleteit, mert nem akarjuk ezen beforradt sebeket újból fölzagatni. Mindenesetre meglepéssel és örömmel konstatáljuk, hogy nem a pártok, hanem maga a testület, maga az ügy került ki a viszályból győztesen. A béke helyreállott, az ádáz gyűlölet helyett újra a régi szeretet köt össze bennünket, mely párosulva a legszigorubb kötelességtudással, biztos záloga a testület további sikeres működésének.

Lehetnek talán egyesek, a kik figyelemmel a székesfőváros fejlett tűzrendészeti viszonyaira, és rendkívül nagy áldozatok árán fenntartott tűzvédelmére, testületünk működését talán fölöslegesnek is tartják. Ám azok, kik ezen működésnek lényegét, annak egyaránt közhasznu és erkölcsnemesítő voltát szemügyre veszik, lehetetlen hogy meg ne lássák azt, hogy ezen testület helyi hivatásának betöltése mellett ennél még sokalta nagyobb, országos jelentőségű föladat betöltésére is hivatva van.

Az a 30-éves munkásság, melyre visszapillantani nekünk a szerencse megadatott, azok az el nem vitatható sikerek, melyeket a szakképzés terjesztésében és ezzel a hazai tűzoltó-intézmény fejlesztésében elértünk, legjobb bizonyítékai nemcsak annak, hogy testületünk fennállására égető szükség van, hanem annak is, hogy testületünk ezen magasztos hivatásának becsülettel meg is felel.

A helyi érdekek szolgálata mellett szolgálni a szakképzéssel az országos érdekeket, ez a kettős föladat jutott osztályrészül a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek az elmúlt évben is, s ma, midőn mint parancsnokság előállunk, hogy a közgyűlésnek egy évi munkálkodásunkról beszámoljunk, nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy mindkét föladatunknak legjobb tehetségünk szerint iparkodtunk érvényt szerezni.

Első sorban emlékezünk meg a *VIII. országos tűzoltói tisztképző tanfolyamról*, mely az elmúlt év július hava 16-tól augusztus hava 4-ig tartott.

A tanfolyamra összesen 32-en jelentkeztek, ezek közül azonban ketten nem jelentek meg, míg ketten a tanfolyamnak csakis gyakorlati részében vettek részt, és így vizsgálatra nem is bocsáttattak.

A tanfolyamot az eddig jónak bizonyult keretekben megállapított tanterv szerint rendeztük. Mint előadók részt vettek: dr. *Szily József* parancsnok, *Osztetky Lajos* alparancsnok, *Szidanits Ferenc* tb. alparancsnok, dr. *Balogh Dezső* szakaszparancsnok-orvos, *Kálmán Géza* szakaszparancsnok, *Tomcsányi Béla* pénztáros és *Köhler István* szivattyúmester, továbbá a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság részéről *Breuer Szilárd* és *Markusovszky Béla* segéd-tisztek.

A tanfolyamhallgatók részére ezuttal is a VIII. ker. Bezerédi-utcai iskola tornatermét rendeztük be a székesfővárosi tanács által átengedett bútorzatokkal ingyen szállásul, míg az előadások céljaira ugyanezen iskola egyik tantermét használtuk föl.

Az előadások naponta délelőtt 7—10, a gyakorlatok pedig délután $\frac{1}{2}$ 5— $\frac{1}{2}$ 8 óra közt tartattak, míg a délelőtt szabad része különböző gyártelepek, tűzörségek, malmok, színházak stb. megtekintésére és ismétlésre lett fordítva.

A tanfolyamra, melyet a belügyminister körrendelettel ajánlott a törvényhatóságok figyelmébe, ezuttal is *Bulyovszky Aladár* úr küldetett ki ministeri biztosul. Miként fogta ő föl hivatását, mily lelkiismeretességgel iparkodott annak megfelelni, azt úgy hisszük nem szükséges külön hangsúlyozni. Lelke, éltető eleme volt ő ezuttal is a tanfolyamnak az ő lelkiismeretes buzgóságával, melylyel míg egyrészt serkentő például szolgált mindnyájunknak a kötelességtudásban, másrészt kiérdemelte méltán azt az elismerést és hálás köszönetet, melynek e helyütt is kifejezést adni kívánunk.

Hálás köszönetet mondunk *Breuer Szilárd* és *Markusovszky Béla* segéd-tiszteknek is, kik miként az előző években, most is szivesek voltak egyéb hivatalos elfoglaltságuk mellett az előadói tisztségre vállalkozni, és bennünket közhasznu törekvéseinkben a legönzettelenebbül támogatni.

A vizsgálatok aug. 2- és 3-án egész napon át tartottak. Vizsgálatra jelentkezett 28 hallgató. Ezek közül tisztte minősítettett jeles eredménnyel letett vizsga alapján 5, jó eredménnyel letett vizsga alapján 8, elégséges eredménnyel letett vizsga alapján 9, míg altisztte minősítettett 6.

A vizsgálatokon a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége kiküldöttjeként jelen volt *Szabó Gyula* előadó, míg a m. kir. államvasutak igazgatóságát, tekintettel a tanfolyamhallgató vasuti alkalmazottak nagyobb számára, *Fehérváry István* felügyelő képviselte. A tanfolyam sikerének biztosítása végett küldöttségileg kerestük meg *Hégedűs*

Sándor kereskedelmi minister urat, s hogy nem eredmény nélkül, mutatja az, hogy a tanfolyamhallgatók részére a kért vasuti kedvezményeket egyszersmindenkorra engedélyezte, s egyuttal a legerényesebben intézkedett, hogy a tanfolyamra az állami gyárak tűzoltóságai részéről évről-évre néhányan kiküldessenek. Ennek köszönhetjük, hogy a budapesti és piskii vasuti főműhelyek és a diósgyőri aczélgyár részéről a lefolyt tanfolyamon 13 hallgató vett részt.

Elismeréssel és köszönettel emlékezünk meg *Sserbovszky* Szaniszló főparancsnok és *Janicsék* Andor tűzfelügyelő urakról, kik tanfolyamunk erkölcsi sikerét a legszívélyesebb előzékenységgel segítették elő, nemkülönben *Geitner* és *Rausch* gyárosokról, kik a gyakorlatokhoz szükséges tűzoltó szereket díjtalanul átengedni szívesek voltak.

Az országos tanfolyamon kívül az elmúlt évben is megtartottuk a *budai állami tanító-képzőintézetben a rendes tanfolyamot*, melynek előadásait szeptember 5-től június 13-ig, tehát az egész iskolai évben hetenkint kétszer *Szidanits* Ferencz tb. alparancsnok tartotta.

A tanfolyamon a tanítóképző IV. éves hallgatói, számszerint 19-en vettek részt, és pedig a legényesebb eredménnyel, mert a *Bulyovszky* Aladár miniszteri biztos és *Hevesi* Jakab szakaszparancsnok közbenjöttével megtartott vizsgálaton a tisztí szakvizsgát kivétel nélkül a legteljesebb meglegedésre tették le.

E két nagyfontosságú tanfolyam mellett nem feledkeztünk meg a vidéki tűzoltóságok kiképzéséről sem. Így a *monori* önk. tűzoltó-testületet *Kálmán* Géza szakaszparancsnok, az *isaszeghi* dr. *Szily* József parancsnok, a *zalaegerszegi* pedig *Szidanits* Ferencz tb. alparancsnok gyakorolta be.

Testületünk ily sokoldalú tevékenységét azonban majdnem megakasztották az új szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzatok életbeléptetése és az alapszabályok módosítása körül meginduló harcok.

A mélyreható nézeteltérések már a márczius hó 26-án megtartott rendes évi közgyűlésen kezdetüket vették. E közgyűlés a jelzett szabályzatot általánosságban elfogadta, s annak a testületben leendő életbeléptetése módzatainak megállapítására, nemkülönben az alapszabályok módosítására egy 9-tagú bizottságot küldött ki, melynek főadatává tette, hogy javaslatait 3 hónap alatt egybehivandó rendkívüli közgyűlés elé terjeszse.

A bizottság akként lett egybeállítva, hogy abban az ellentétes nézetek képviselői egyenlő számban lévén képviselve, a tárgyalások során a testület érdekeinek megfelelő békés megoldás legyen létesíthető.

Sajnos, a bizottság ilyen való összeállításában megnyilatkozó nemes szándék hajótörést szenvedett, mert a bizottsági előmunkálatokban való részvételtől azok, kik a szabályzat egyes intézkedéseit különféle okokból perhorreszkálták, tartózkodtak, s az ekként el nem simított ellentétek a rendkívüli közgyűlésen annál jobban kiélesedtek.

A június 1-ére egybehívott rendkívüli közgyűlés határozatképes nem lévén, június 11-én tartatott meg az a közgyűlés, mely az alapszabályok módosítási tervzetét az előterjesztett bizottsági javaslat alapján tárgyalás alá vette. A tárgyalás folyamán megnyilatkozó ellentétek következménye lett aztán, hogy az alapszabályokba a módosítások során egymással több tekintetben ellenkező rendelkezések vétettek be, miért is a parancsnokság a módosított alapszabályokat jónak látta jóváhagyás végett föl se terjeszteni a belügyminiszteriumhoz, hanem a dolgot újabb közgyűlés elé terjeszteni, annál is inkább, mert a testület tagjainak legnagyobb része maga is e tekintetben kérvényezett.

Ez újabb közgyűlés július 9-ére hivatott egybe, azonban akkor a határozatképes szám nem lévén meg, július 16-án, közvetlenül a tanfolyam megnyitása előtt tartatott meg.

Az ellentétek elsimultak, a közgyűlés tagjait a béke és szeretet szelleme lengte át, az alapszabályok módosítása a bizottsági javaslat szerint eszközöltetett, az új országos

szabályzat elfogadtatott és a testület megszabadulva a 4 hónap óta tartó, működését megbénító lidércnyomástól, megújult erővel fogott hozzá ahhoz a nagy munkához, melyet a másnap kezdődő orsz. tanfolyam igényelt.

Sajnos, a lefolyt harcok áldozatokat is követeltek testületünk két tisztjének, *Hérmán* Ödön osztályparancsnoknak és dr. *Köncs* Boldizsár titkár-ügyésznek kilépésével.

Az ekként megüresedett titkári állásra a parancsnokság ideiglenesen *Oleják* Károly mászót alkalmazta, míg az egyéb tisztségek üresedésben hagyásával a Tűzoltó-Közlöny szerkesztését a parancsnokság intézkedéséig dr. *Szily* József addigi főszerkesztő vállalta magára.

Az itt jelzettekén kívül is fordultak elő a parancsnokságban változások. Nevezetesen a márczius 26-án tartott rendes évi közgyűlés *Osztetky* Lajos tb. osztályparancsnok, I. mászós szakaszparancsnokot egyhangulag megválasztotta az üresedésben levő főparancsnoki helyettesi, illetve alparancsnoki állásra, míg a július 16-án megtartott rendkívüli közgyűlés *Szidanits* Ferencz osztályparancsnokot a tiszteletbeli alparancsnoki cízzel ruházta föl.

Képviselve volt testületünk a mult év augusztus havában Brassóban megtartott XIV. országos tűzoltói nagygyűlésen egy 24 főből álló szakaszszal, és habár az ott tartott országos versenyeken testületileg részt nem is vehettünk, testületünk egyes tagjai sikeresen öregbítették a személyi versenyekben testületünk régi jó hírét.

Így a versenyek V. sorozatában, az egyes létrával a III. emeletre és vissza való gyorsmászásban *Székely* János őrparancsnok a II. díjat, míg a VII. sorozatban, a ponyvára ugrásnál *Bundschuh* Pál csövezető az I. díjat nyerte, ki egyébként a kötélén leereszkedésnél is rendkívüli nagy gyorsaságával közbámulatot keltett.

A fentiekén kívül részt vettek a személyi versenyekben még *Jakobovits* Lajos őrparancsnok a mászásban, és *Benes* László csövezető a kötélén leereszkedésben, s habár díjat nem is nyertek, dicséretünket mégis kiérdemelték.

A bajtársias együttérzés ápolása céljából a lehetőségig iparkodtunk részt venni a társtestületek mulatságaiban és gyászában egyaránt. Képviselve volt testületünk *Gulden* Gyula Ganz-gyári aligazgató, tb. parancsnok temetésén, *Albert* János hivatásos tűzoltó bajtársunk végtisztesség-tételén, valamint dr. *Csányi* János váczí parancsnok, orsz. szövetségi előadó hamvainak beszentelésén. Kegyelettel áldoztunk régi halottaink emlékének is. A budapesti tűzoltó-testületek szövetsége által néhai ifj. *Szidanits* Ferencz, vértanu halált szenvedett bajtársunk sírja fölé állított díszes márványsíremléknek július 30-án megtartott leleplezésénél testületünknek, nemkülönben az összes budapesti társtestületeknek tagjai teljes számban jelen voltak. Az emlékbeszédet dr. *Szily* József parancsnokunk a budapesti szövetség elnöke tartotta, s annak végeztével letette a sírra a szövetség és testületünk koszorúját, melyen ott díszlett egyuttal a VIII. orsz. tanfolyam hallgatóinak koszorúja is.

Halottak napján is testületileg helyeztük le emlékbeszéd kíséretében koszorúkat ifj. *Szidanits* Ferencz és *Wagner* Ferencz néhai bajtársaink sírhalmára.

A mindig bekövetkezhető balesetek következményeinek enyhítése végett tagja volt testületünk az elmúlt évben is a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségének, azonban, Istennek hála, segélyezés szükségé fönn nem forgott, mert a Flóragyár és a nyugati pályaudvar raktáregésénél előfordult két kisebb baleset enyhítésére csakis saját segélyalapunkat vettük jelentéktelen összeg erejéig igénybe. Habár a Flóragyárnak április 30-án bekövetkezett égésénél testületünk két napon át állott működésben és egyenruházatunkban igen tetemes károsodást szenvedtünk, a gyárigazgatóság részéről működésünk elismerésre nem talált. Annál nagyobb örömmel emlékezhetünk meg azonban a magyar királyi államvasutak balparti üzletvezetőségéről, mely a nyugati pályaudvar raktáraiban július 18-án kiűtött

tűz oltása körül kifejtett sikeres tevékenységünkért elismerő köszönetének nyilvánítása mellett 200 korona jutalmat adományozott testületünknek. Az összeget az 1898. évben alapított kártalanítási alaphoz csatoltuk.

Szokásos bálunkat az elmúlt évben is megtartottuk február 1-én a terézvárosi kaszinó helyiségeiben. A bálnak úgy erkölcsi, valamint anyagi sikere méltán sorakozott az előző évi mulatságaink sikeréhez.

Azon példás buzgalom, melyet testületünk tagjainak nagyobb része szolgálatának teljesítése körül kifejt, elismerésre talált az elmúlt évben is a parancsnokság részéről. Ez elismerésnek adtuk kifejezést, bár szűkebb keretekben akkor, midőn a márczius 26-án megtartott rendes évi közgyűlésünk alkalmával a szolgálat minden ágában tanúsított kiváló szorgalmuk és előmenetelükért *Jakobovits Lajos* őrparancsnokot 3 drb., *Zsigmond József* csővezetőt 2 drb. és *Bundschuh Pál* csővezetőt 1 drb. 10 koronás arannyal és elismerő oklevelekkel, *Wessely Ferencz*, *Barát Sándor* és *Szabó Albert* mászókat pedig elismerő okmányokkal tüntettük ki, míg *Ondracek József* és *Tóth János* mászókat csővezetőkké léptettük elő.

Ugyanekkor osztottuk ki az országos tűzoltó-szövetség által engedélyezett szolgálati érmeiket is és pedig a XV-éveset *Weisse Arthur* őrparancsnoknak, a X éveset *Hevesi Jakab* szakasparancsnoknak, *Tomcsányi Béla* pénztárosnak, *Tóth János* csővezetőnek és *Hudovernig György* mászónak, az V-éveset pedig *Stern Henrik* és *Benes László* csővezetőknél, továbbá *Wessely Ferencz*, *Holly István* és *Zubcsek Alajos* mászóknak.

Vajha e kitüntetések, mint a méltán kiérdemelt elismerés általunk megadható külső kifejezései termékenyítőleg hatnának testületünk minden egyes tagjának buzgalmára és ügyeszeretetére, mert csakis ez, s ebből kifolyólag a legnagyobb kötelességtudás képes pótolni azt a nagy hiányt, mely működő tagjaink számának feltűnően alacsony voltában évek óta kísért. Valóban sajnós kifejezője ez azon rideg, önzésteljes, semmi önfeláldozásra nem kész gondolkodásnak, mely métegyként hatja át fővárosunk százezrekre rugó férfainak agyát és szívét egyaránt. Az ideálok szeretete, a nemes eszmék iránt való lelkesedés mintha teljesen kihalt volna a mai kor embereiből, a kik tetteik rúgójaul mindenütt és mindenben csakis a megélhetést biztosító anyagi érdekeket ismerik el. Szomorú jelenség ez, melynek szomorúságát csak fokozhatja az a tudat, hogy immáron nemcsak a fővárosban, hanem a vidék városaiban és községeiben is mindinkább éreztetni pusztító hatását. Adja Isten, hogy az új század e téren is hozza meg mielőbb a javulást és keltse új életre hazánk lakosságának szívében az igaz, önzetlen és önfeláldozásra kész felebaráti szeretet érzését.

Testületünk beléletének mozgalmas képét az alább következő statisztikai adatok tüntetik elő:

A parancsnokság az elmúlt évben 33 ülést tartott, melyeken összesen 421 határozatot hozott. Iktattatott 339 ügyirat, mely kivétel nélkül mind elintéztést nyert.

Az 1898. évi december 31-én testületünknek 79 működő tagja volt. Az 1899. év folyamán felvételtett 12 volt és 27 új tag, összesen 39, úgy, hogy a lefolyt évben összesen 118 működő tagja volt testületünknek. Ezek közül az év folyamán kilépett 29 töröltetett 12, kizárattott 1, összesen 42; az apadás tehát 3 volt, úgy, hogy a tényleges létszám 1889. december 31-én 76 fő volt. Ezenkívül volt 7 tiszteletbeli, 2 alapító, 3 kedvelő és 3 pártoló tag, míg a parancsnokságnak a nem működők sorából 4 tagja volt.

A működő tagok létszámában, — a legtöbb esetben a szolgálati idő folytonossága mellett, — 30 évi szolgálati idővel van 2, 29-czel 2, 28-czal 1, 27-tel 1, 23-mal 2, 22-vel 2, 20-szal 1, 19-czel 2, 18-czal 1, 17-tel 1, 15-tel 3, 14-gyel 1, 13-mal 3, 12-vel 2, 11-gyel 1, 10-zel 1, 9-czel 3, 8-czal 3, 7-tel 3, 6-tal 4, 5-tel 3, 4-gyel 4, 3-mal 3, 2-vel 6, 1-gyel 8, 1 éven alul 13, összesen 76.

Polgári foglalkozásra nézve: asztalos 7, ács 1, bádogos 2, betűszedő 3, cserepező 1, cipész 3, esztergályos 2, vasesztergályos 4, ezüstlemezelő 1, fényképész 1, fényező 1, gépmester 2, gépszerelő 1, géplakatos 4, gyáros 1, gyárigazgató 1, hivatalnok 3, joghallgató 1, kaptafakészítő 1, kárpitó 2, kereskedő 1, kovács 2, szerkovács 1, kőfaragó 1, kőműves 2, könyvelő 1, lakatos 8, mérnök 1, szigorló mérnök 1, orvos 4, sarkantyús 2, szifonmunkás 1, szobrász 1, szobafestő 2, szücs 1, tanár 3, tanító 1, tüvegcsiszoló 1; összesen 76.

Rangfokozatra nézve: parancsnok és tisztviselő 14, őrparancsnok 12, csővezető 11, mászó 22, vizsgázott szivattyús 7, ujoncz szivattyús 10; összesen 76.

Az elmúlt évben 365 éjjeli őrség tartatott, melyeken 100 tisztt és 4055 ember, vagyis összesen 4155 fő vett részt; átlag tehát egy őrségre 11 ember jutott.

Nappali őrség tartatott 37 ízben, melyeken 35 tisztt és 496 ember, vagyis összesen 531 fő vett részt; átlag tehát egy őrségre 14 ember jutott.

Kivonult az őrség 27 esetben, riasztva lett 7 esetben. Tartalékban az őrség nem állott egyszer sem. Őrparancsnoki szolgálatot teljesített 100 esetben tisztt. Őrparancsnok nem volt 3 ízben.

Az őrség, eltekintve a parancsnoksági ülések alkalmával történt ellenőrzéstől, 8 ízben volt felülvizsgálva.

Tüzeseteknél testületünk 42 esetben volt képviselve. Jelen volt ezeknél 32 tisztt és 423 ember, vagyis összesen: 455 tag; egy tüzesetnél tehát átlag 11 tag vett részt.

A 42 tüzesethez szereink 27 esetben vonultak ki, míg 15 esetben azok a tűz színhelyén nem voltak.

Esti 6 órától reggeli 6 óráig esik ezek közül 30 tüzeset, reggeli 6 órától esti 6 óráig pedig 12 tüzeset.

A tüzesetek közül január hóban volt 5, februárban 1, márcziusban 5, áprilisban 5, májusban 2, júniusban 1, júliusban 4, augusztusban 7, szeptemberben 3, októberben 2, novemberben 5, decemberben 2.

Minőségre nézve volt kémény-tűz 1, szoba-tűz 3, bolti-tűz 2, pincze-tűz 3, raktár-tűz 2, istálló-tűz 4, jégverem-tűz 1, kazal-tűz 1, tető-tűz 17, fatelep-tűz 2, gyárégés 2, nád-égés 1, épületállvány-égés 1, padlás-tűz 1, villámcsapás okozta malom-égés 1.

Ez a 42 tüzeset kerület- és községenként következőleg oszlik meg: az I kerületre esik 2, a II-ra 1, a III-ra 3, a IV-re 1, az V-re 5, a VI-ra 6, a VII-re 4, a VIII-ra 8, a IX-re 4, a X-re 6, Szent-Mihályra 2 esik, míg az Angyal földön előfordult tüzesethez kivonult őrség a nagy távolság miatt visszafordult.

A lefolyt évben a tanfolyamhallgatókkal tartottakat nem számítva, 26 gyakorlat tartatott, melyeken résztvett 70 tisztt és 732 ember, összesen tehát 802 tag, úgy, hogy egy gyakorlaton résztvett átlag 2 tisztt és 28 ember. Ezen gyakorlatok közül 22 köz- és 4 vizsgagyakorlat volt.

A vizsgagyakorlatokon tanúsított képesség folytán őrparancsnokká minősítettett 2, mászóvá 4, szivattyússá 4.

A téli vasárnapok délutánjain 11 elméleti előadás tartatott, melyeken 16 tisztt és 305 ember, vagyis összesen 321 fő vett részt, úgy, hogy egy előadáson jelen volt átlag 1 tisztt és 27 ember.

És ezzel jelentésünket be is fejezhetnők, ha újabb időben nem merültek volna fel oly momentumok, melyekről már ezuttal is megemlékezni kötelességünknek tartjuk.

A múlt évi július 16-án tartott rendkívüli közgyűlésen módosított alapszabályainkat a belügyminiszterium a közel napokban jóváhagyta, s így mi sem gátolja már, hogy az országos szövetség szabályzataiban megállapított szervezést és rangjelzést, melyet egyébként lényegileg már a múlt évi július 16-iki közgyűlés óta testületünkbe behoztunk, törvényszerűen is meghonosítsuk. A jelen közgyűlés lesz hivatva az új alapon megejteni a választásokat és megalakítani azt a tisztikart, melyre a testület vezetésének gondja nehezülni

fog. És e gondok nem lesznek csekélyek, mert a rendes gondokat a testület életbevágó jogainak védelme is súlyosbítani fogja.

Az a tűzrendészeti szabályrendelet-tervezet, mely a tanács-IX. ügyosztály czéje alatt három-éves kényszerű pihentetés után, a közel múltban ismét napvilágot látott, s mely a tulajdonképeni tűzoltói szolgálatban minden önkormányzati jogaink egyszerű konfiskálásával megdönteni akarja testületünk létalapját, megköveteli, hogy testületünk tisztikara olyan férfiakból legyen összeállítva; kik a kellő szak-képzettség és kötelességtudás mellett képesek lesznek minden tekintetben megfelelni azon társadalmi követelményeknek is, melyeket joggal lehet támasztani egy országos feladat betöltésére hivatott intézmény vezető férfiainak irányában. Mert csakis, ha ezen tulajdonságok együttesen meg lesznek parancsnokságunk tagjaiban, adhatjuk meg magunknak azt a biztos alapot, melyen férfias határozottsággal megállani és jogainkat minden támadás ellen a legkisebb csorbítás nélkül megvédeni képesek leszünk.

Jelentésünket a mélyen tisztelt közgyűlés figyelmébe ajánlván, kérjük annak tudomásul vételét.

Kelt Budapesten, 1900. évi április hó 7-én.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága:

Dr. Szily József,
parancsnok.

Ölejáró Károly,
h. titkár.

A torontálvármegyei szövetség választmányi ülése.

Jegyzőkönyv. Felvétellett Nagybecskerekén 1899. évi december hó 12-én a »Torontálvármegyei tűzoltó-szövetség» igazgató választmányi ülésén.

Jelen voltak: Zombori Rónay Jenő kir. tanácsos főispán, szövetségi elnök, dr. Gyertyánffy Jenő a módosi, Kühn János a nagybecskereki, Löw Gyula a nagyikindai, Barbulovits P. a basahidi, Osztóin Jozsim az orlováti, Karátsonyi Andor a beodrai tűzoltó-egyletek képviselőjében, továbbá Pflök Nándor II. titkár és Demkó Ferencz Módosról.

1. Elnök a közgyűlést a tagok üdvözlése után megnyitva, kéri, hogy az üresedésben levő alelnöki és I. titkári állás betöltése iránt határozzon. Alelnökké egyhangulag dr. Vinczehidny Ernő m. tb. főjegyző, az I. titkári állásra pedig Strosz Béla h. főisp. titkár egyhangulag megválasztott. Erről értesítendő.

2. Demkó Ferencz ig. vál. tag zombori Rónay Jenő elnök úr ő méltóságát 25 éves jubileuma alkalmával ékes szavakban üdvözli, mihez a jelenlevők azon kijelentéssel járulnak, hogy üdvökivánataik jegyzőkönyvbe foglaltassanak.

3. Elnök a szövetség iránt fennálló tagdíjhátralékon tárgyában közli, hogy azok az 1895 év óta csak gyérek folytak be s így indítványozza, hogy állapíttassék meg, mikép a szövetség alapszabályainak jóváhagyása, vagyis 1895. év óta, mely egyletek s illetve községek küldték be a járulékat s melyek nem? S ehhez képest kéressék fel a vármegye alispánja, hogy a járási főszolgabírák útján odahatni sziveskedjék, mikép a hátralékok a szövetség pénztárába mielőbb beküldessenek, különös tekintettel arra, hogy az 1894. évi május 8-án 36648/Bm. szám alatt jóváhagyott szövetségi alapszabály szerint a vármegye minden tűzoltó-testülete a szövetségnek kötelezőleg tagja, továbbá tekintettel arra is, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet s a vármegyei hasonló tárgyú szabályrendelet is imperative kimondja, hogy minden községben kell szervezett tűzoltóság-nak lennie, akár önkéntes, akár községi alapon. Ezen intézkedések megtételével az elnökség bizatik meg.

4. Karátsonyi Andor, a beodrai ö. t. egylet parancsnoka előadja, hogy az orsz. szövetségi központ a beodrai eglyettel szemben mindenféle nehézségeket támaszt, mert

általólag ez után az orsz. szövetséget megillető járulékok oda be nem folyt. Hasonló panaszt emel a nagyikindai egylet is. Az elnökség megbizatik annak kiderítésével, hogy mely években mely egyletek után küldte be a m. szöv. pénztár az orsz. szövetség központnak a járulékokat s hogy a kifejlendőkhez képest intézkedjék. Tájékoztatás az orsz. központtól is kikérendő, hogy az ott nyilvántartott hátralék pontosan megállapítható legyen. Felkérendő lesz ezuttal az orsz. központ, hogy az oda már netán előbb belépett tag-egyleteket 1895-től kezdődőleg törölje s új nyilvántartást fektessen fel.

5. Elnök sajnálattal konstatálja, hogy a vármegye területén a tűzoltó-egyletek száma nem hogy szaporodnék, hanem a megalakultak is egyenként megszűnnek, illetve csak papiroson vannak meg. Indítványozza, hogy először arra nézve pontos adatok szereztessenek be, hogy mely községekben milyen tűzoltóság van szervezve, másodsor a vármegye alispánjának figyelme felhivassék azon községekre, melyekben a megyei tűzrendészeti szabályrendelet végrehajtva nincs s az iránt kéressék fel, hogy a szabályrendelet rendelkezései fogantossáttassanak. Az indítvány teljes terjedelmében elfogadtatik s végrehajtásával az elnökség megbizatik.

6. Elnök indítványozza, hogy az előző pontban foglaltak sikerének érdekében a vármegye minden járásában egy tűzoltó-egyleti tag bizassék meg az illető járás tűzoltó-szereinek felügyeletével. Ez a felügyelő a szükségesekre vonatkozó kérdőívekkel volna ellátandó, melybe az adatokat ez minden községre nézve a helyszínen volna köteles bejegyezni s azt az előjárósággal aláíratni, a felügyelő a m. szövetség pénztárából kapna 3 frt, azaz hat korona napi-díjat és községek ingyen fuvart szolgáltatnának neki. Ez utóbbi pontra nézve a vármegye alispánja volna megfelelő intézkedésre felkérendő. A járási tűzoltó-felügyelő személyére nézve a járási székhelyen levő egylet hozna javaslatba alkalmas egyént, ki írásos megbizással volna ellátandó s kötelezendő, hogy útitervét előzetes jóváhagyás végett bemutassa a szövetségi elnökségnek, a netáni megjegyzések s a fuvar és napidíjra vonatkozó intézkedések megtehetése végett. Az indítvány teljes terjedelmében elfogadtatik s kivitelével az elnökség bizatik meg.

7. Demkó Ferencz bemutatja az általa összeállított új alapszabálytervezetet s kéri azt az igazgatósági ülésnek bemutatni. Újabb igazgatósági ülésre utaltatik.

8. Demkó Ferencz javasolja, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet módosíttassék s ide vonatkozó tervezetét bemutatja. Újabb igazgatósági ülésre utaltatik azzal, hogy a tagegyletek véleménye előzetesen meghallgatandó.

9. Elnök jelenti, hogy a zombolyai önk. tűzoltó-egylet parancsnoka Gesztessy János f. é. augusztus hó 10-én elhalt. Sajnálattal és részvétellel tudomásul vétetik. A családhoz részvétírat intézendő.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést feloszlatja.

Kmf.

Rónay s. k.,
elnök.

Strosz s. k.,
titkár.

A sopronvármegyei szövetség választmányi ülése.

Jegyzőkönyv. Fölvétett Sopronvármegye és városa tűzoltó-testületei szövetségének 1900. évi márczius hó 10-én Sopronban tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Rösch Frigyes szövetségi elnök, Szabó Gyula alelnök, dr. Ajkay Béla titkár, Hillebrand József pénztáros, továbbá Békeffy József, dr. Simon Elemér, Bálint Árpád, Matthiasz Ernő, Démy Sándor, Kiss Jenő, Kund

Frigyes, Mersich István, Kokas Ferencz, Lukácsy József és Németh István választmányi tagok.

Elnök szívélyesen üdvözlö a szép számban megjelent választmányi tagokat és az ülést megnyitja.

A mult választmányi ülés jegyzőkönyve, miután ellene semminemű észrevétel vagy kifogás nem emeltetett, hitelesítettnek nyilváníttatik.

I. Ezek után a tárgysorozat értelmében elnök következő jelentést terjeszti a választmány elé:

Mindenek előtt utal azon körülményre, hogy a mult évi jul. hó 2-án tartott vármegyei tűzoltó-szövetségi közgyűlésünk óta nem tartatott választmányi ülés, a minek oka abban keresendő, hogy az elnökség nem határozhatta el magát arra, hogy határozott tanácskozási tárgy nélkül ülést hívjon egybe, jól tudva azt, hogy az üléseken való részvétel a t. választmányi tagoktól mindig időt és pénzbeli áldozatot követel, még akkor is, ha az utazási költségek a szövetség pénztárából igénybe vétetnek.

Elnök jelenti, hogy Takács Lajos tűzrendészeti felügyelő mindez ideig nem küldötte be a jelentést s a statisztikai adatokat és így a statisztikai kimutatás kiegészítése nem volt lehetséges.

Mint feltűnő jelenséget jelzi elnök, hogy mult évi július hó 2-tól október hó végeig mindössze négy tűzoltó-testület fizette be évi tagsági járulékát s a szövetségi pénztáros nem volt képes a tűzrendészeti felügyelők tiszteletdíjait s a kisebb folyó számlákat kiegyenlíteni. Hogy a visszás állapotnak véget vessen, azon sürgős kérést intézte a vármegye alispánjához, hogy a kimutatott díjhátralékokat a járási főszolgabírák közreműködésével mielőbb behajtatni sziveskedjék. E megkeresésnek eredménye oly kedvező volt, hogy az 1899. évi tagsági díjából csak egyesek maradtak még hátralékban, s a folyó 1900 évre is 44 tűzoltó-testület fizette be már a tagsági díjat.

Mint figyelemre méltó mozzanat emelendő ki a mult évi augusztus hó 12-ikén Brassóban tartott országos tűzoltó-szövetségi közgyűlésnek azon határozata, melylyel azon tűzoltó-egyesületek tagsági díját, a melyek valamely vármegyei szövetségnek tagjai, két koronára szállította le. Ezen körülmény azonban szövetségünket nem indíthatja arra, hogy a kötelékébe tartozó testületek évi tagsági járulékát leszállítsa mindaddig, míg a vármegye mint ilyen a tűzrendészeti felügyelők díjazását át nem veszi; ellenben mulhatlan köteleessége a szövetségnek a felügyelők tiszteletdíjakat lehetőleg emelni, hogy legalább a felügyelőknek tényleges kiadásai fedezve legyenek.

Elnök jelenti, hogy a szövetségünk a mult év második felére az előfizetést a Tűzrendészeti Lapokra szűk anyagi viszonyai miatt kénytelen volt beszüntetni.

Elnök felveti a kérdést, nem volna-e célszerű, hogy szövetségünk valamelyik hazai tűzoltói szaklapra az egyesületek részére összelőfizetés vagy a t. választmányi tag urak részére az illető kiadóhivataloknál kérdést intézzen?

Elnök jelenti, hogy Kiss Jenő tűzrendészeti felügyelő megkeresésére a horvát-zsidányi—német-zsidányi és peresznyei tűzoltó-testületek részére a szükséges nyomtatványok és a gyakorlati szabályzat a horvát-zsidányi jegyző kezeihez megküldettek, nemkülömben Démy Sándor tűzrendészeti felügyelőnek is megküldettek saját kívánságára a szükséges számú nyomtatványok és táblázatok.

Elnök utal azon sajnos körülményre, a mi már nem egyszer képezte a választmányi üléseken panasz tárgyát, hogy a tüzeset-bejelentések nem küldetnek be pontosan, pedig míg az nem történik, addig megbízható tüzeset-statisztikára gondolni sem lehet. A bejelentések rendetlen beküldése mellett valóban kár a portóért. Elnök véleménye szerint vagy egyszerűen be kellene szüntetni a tüzeset-bejelentés kötelezettségét, vagy pedig valami módon azok pontos beküldését biztosítani.

Általában ha a tűzoltóügy állását vármegyénkben tekint-

jük, be kell ismernünk, hogy még igen sok s kitarító munkára van szükség, hogy vármegyénk minden községében rendezett viszonyok legyenek. Vajha sikerülne a t. választmányi tagok s főleg a tűzrendészeti felügyelők érdeklődését és munkakedvét fokozott mértékben fölkelteni, hogy megújult erővel s kölcsönös jó akaratall egymást támogatva láthatnánk az előttünk álló munkához, melynek végcélja vármegyénkben a tűzoltóügy felvirágoztatása.

A választmány elnök jelentését általában helyeslő tudomásul veszi s neki az alapos és kimerítő jelentés szerkesztéseért jegyzőkönyvileg hálás elismerését és köszönetét nyilvánítja, a jelentés egyes pontjára nézve pedig következő határozatokat hozza:

I. A választmány kimondja annak szükségét, hogy a tűzrendészeti felügyelők által kitöltendő statisztikai táblázatok átdolgoztassanak, mivel tapasztalat szerint sok azokban a felesleges rovat. Az új táblázat összeállításával a választmány az elnökséget bizza meg azon utasítással, hogy a rovatok megállapításánál az 1888. évi magas kormányrendeletben foglaltokra szorítkozzék, és a kézi szerek kitüntetésére szolgáló rovatokat hagyja ki.

2. A választmány elnök jelentését a tagsági díjhátralékok befolyásáról örvendetes tudomásul veszi s a vármegye érdemdús alispánjának, nem különben a járási főszolgabíráknak ez ügyben kifejtett buzgó fáradozásukért hálás köszönetét nyilvánítja.

3. A választmány kimondja, hogy nem látja helyénvalónak, miszerint szövetségünk mint ilyen valamely tűzoltói szaklapra előfizessen, annál kevésbbé, mert a Tűzoltó Közlöny a tűzoltó-testületeknek úgyis ingyen megküldetik.

4. A választmány elnök jelentéséből sajnálattal értesül a tüzeset-bejelentések rendetlen beküldéséről és elhatározza, hogy azoknak pontos beszolgáltatását az alispánnal szorgalmazza.

II. Hillebrand János szövetségi pénztáros a szövetségi pénztár jelen állapotáról a következő jelentést terjeszti a választmány elé:

Pénztári maradvány 1899. július hó 2-án 239 kor. 34 fil., bevétel volt 2231 kor., összesen 2470 kor. 34 fil. Kiadás volt 1445 kor. 38 fil., ez időszertinti pénztári maradvány 1025 korona 96 fillér.

Pénztáros jelentése helyeslő tudomásul vétetik.

III A választmány hosszabb eszmecsere után elhatározza, hogy tűzoltó-testületeink működő tagjainak elméleti és gyakorlati kiképzése céljából jelen év folyamán a vármegye több járásának székhelyén két egymás után következő vasárnapon szakoktatást rendez.

A választmány a szaktanfolyam vezetésére a szövetség kiváló ügybuzgóságáról és szakképzettségéről ismert alelnökét Szabó Gyulát kéri fel, a ki a feléje irányuló osztatlan bizalomnak készséggel eleget tesz.

A választmány felkéri a szaktanfolyam vezetésével megbízott alelnököt, hogy a tanfolyam tervezetét, a szakoktatás helyét, idejét s annak összes részleteit a szövetségi elnökkel s az illető járási tűzrendészeti felügyelőkkel egyetértve állítsa össze s e tervezetet az illető járásbéli tűzoltó-testületnek s a választmányi tagoknak is megküldje.

A szaktanfolyam lefolyásáról az annak vezetésével megbízott alelnök annak idején írásbeli jelentést tesz a szövetségi elnöknek és a választmánynak.

Végül elhatározza a választmány, hogy az ügy támogatására e vármegye alispánját s általa a főszolgabírákat felkéri.

A szaktanfolyam rendezése körül fölmerülő költségek felől a választmány a tanfolyam befejezése után határoz.

IV. A f. évi szövetségi rendes közgyűlés helyéül Sopron, határnapjául pedig f. évi július hó 1-je kitzetetik.

A közgyűléssel kapcsolatban az idén is tűzoltói versenyyakorlat tartatik.

Ezzel a tárgysorozat ki lévén merítve, elnök meleg köszönetet mond a választmányi tagoknak tűzoltóügvünk iránt ezuttal is tanusított élénk érdeklődéséért és az ülést bezárja.

Kmf.

Jegyezte:

Dr. Ajkay Béla,
szövetségi titkár.

Kösch Frigyes,
elnök.

A veszprémvármegyei szövetség választmányi ülése.

(Folytatás.)

V. Kovács József tűzrendészeti felügyelő felolvassa a zirczi járás 6 községének tűzrendészeti állapotára vonatkozó jelentését, mely szerint:

1. Teés község szertárából hiányzik 2 vasvilla, fecskendője csak nyomószerkezetű, a vízfordó-kocsiról hiányzik a kád.

2. Bakony-Nána község szertárából hiányzik 2 fejsze, 2 csákány, a lajtos-kocsiról 1 hektoliteres kád, a szertár szűk.

Jelenti továbbá, hogy az uradalom 100 forintot, Gyurkovics József parancsnok pedig 60 forintot adományozott a tűzoltóság alapja javára.

5. Dudar község szertárából hiányzik a lajtos-kocsira való 1 hl. kád. A szertár fából épült.

4. Csetény tűzoltósága jól van kiképezve, a mi Holitscher Károly és Kovács János parancsnokoknak az érdeme. Vannak azonban ezen testületben olyan tűzoltók is, kik gyakorlatra egyáltalában meg nem jelentek, s daczára, hogy ezeknek megbüntetésére az illetékes járási főszolgabírónál kéretett, ez ügyben semmi sem történt. A lajtos-kocsiról hiányzik az 1 hl. kád.

5. Szápár tűzoltósága szervezetlen, és a lajtos-kocsiról hiányzik 1 hl. kád.

6. Csernye község tűzoltósága névleges, gyakorlatlan, szemle alkalmával a tűzoltók legnagyobb része parancsnokokkal együtt a nagykorcsmában tartózkodott s nem a község házában. A szertárban hiányzik 1 lajtos-kocsi hordóval és káddal, 1 tűzhorog, 3 vasvilla és 2 lámpás.

A vármegyei tűzoltó-szövetség választmánya megkeresi a vármegye alispánját, miszerint Teés, Bakony-Nána, Dudar, Szápár és Csernye községek előljáróságai ellen a fegyelmi eljárást rendeleteinek meg nem tartása és nem teljesítése miatt rendelje el s utasítsa ezen községek előljáróságait a hiányzó tűzoltó-szerek beszerzése, Szápár és Csernye községeket kötelezett tűzoltóság szervezésére, 40 koronának a tűzoltó-szerek tisztántartásának és a tűzoltóknak életbiztosítási költségeire a községi költségvetésbe leendő felvételére; Bakony-Nána és Dudar községek előljáróságait megfelelő szertárnak közből való felépítésére és tűzmentes anyaggal leendő befedésére.

A szövetség választmánya Gyurkovics Józsefnek és a bakony-nánai uradalomnak a tűzoltó-intézmény anyagi támogatásáért, Holitscher Károly és Kovács János parancsnokoknak pedig a tűzoltó-testület kiképzéséért elismerést és köszönetet szavaz s erről szóló okiratoknak kiszolgáltatásával megbizsa az ügyvezető elnököt és a főjegyzőt.

A szövetség választmánya utasítja az elnökséget arra is, hogy keresse meg a zirczi járás főszolgabíráját, hogy a nála bejelentett tűzoltók meg lettek-e igazolatlan elmaradásukért büntetve, és milyen volt a büntetés? Keresse meg a zirczi járás főszolgabíráját az iránt is, hogy a gyakorlatokról, téli iskolázásról és éjjeli őrszolgálatokról igazolatlanul elmaradó és nála megbüntetés végett bejelentett tűzoltókat a veszprémvármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 34. §-a értelmében büntesse meg. Utasított az elnökség,

hogy a zirczi járásban levő összes tagtestületeket gyakorlatok, iskolázások és éjjeli őrszolgálatok tartására hívja fel. Hívja fel a csernyei tűzoltóságot, hogy akkor, midőn a tűzfelügyelő ott szemlét tart, ne a nagykorcsmában gyülekezzenek, hanem — mint ez az értesítésben is jelezve van, a község házában.

VI. Blázy Imre veszprémi kerületi tűzr. felügyelő jelenti, hogy a szentgáli tűzoltó-testület újra szervezkedett s az ősi testület is tovább működik, s hogy kerületében más változás nem történt. Tudomásul vétetett.

VII. Gerber Sándor enyingi járási tűzr. felügyelő jelenti, hogy az enyingi járásban nem történt semmi változás. Tudomásul vétetett.

VIII. A tűzfelügyelői jelentések letárgyaltatván, utasított az elnökség, hogy a községi kötelezett tűzoltóságokat a vármegyei tűzr. szabályrendelet 41. és 42. §§-aira való hivatkozással — a tűzoltói karszalagok beszerzésére és szolgálatban való viselésére hívja fel. — hívja fel a községi előljáróságokat, hogy a meglévő tűzoltó-szerek leltárát készítsék el és a szemlét tartó tűzfelügyelőnek adják át.

Felhívják a járási tűzr. felügyelőket, hogy a tényleges szolgálat alól magukat megváltó tűzoltók váltságdíjából képezett tűzoltói alapokról, különösen pedig a segély-alapokról is szerezzenek maguknak meggyőződést s jelentsék be, hol van tűzoltói segély-alap? mekkora az? s hogy hol nincs alap? — felhívják arra is, hogy a megtartandó szemlének idejéről szóló értesítést előbb az illetékes járási főszolgabíró által láttamoztassák s hogy a szemle megtörténtét a község birájával láttamoztassák és a község pecsétjével felül bélyegeztessék, hogy a költségtöbblet megállapítható legyen.

IX. Jenőfy Ferencz pénztáros betérjeszti a pénztár állapota vonatkozó jelentését, mely szerint az 1899. évi bevétel: 805 frt 30 kr., a kiadás: 659 frt 65 kr., pénztári maradvány: 145 frt 65 kr.

Ennek kapcsán Blázy Imre főjegyző jelenti, hogy a szövetségi tagsági díjhátralék 1546 frtot tesz ki, és hogy Gerber Sándor enyingi járási tűzr. felügyelőnek 1899. évi június hó 29-én Zirczen tartott rendes évi közgyűlés alkalmával tett indítványa és e fölött hozott közgyűlési határozat alapján az elnökség a m. kir. postatakarékpénztárnál Cheque számla nyitását kérte, mely meg is nyitattott, minek folytán a hátralékok behajtása iránt a vármegye alispánjához a hátralékokban levő községek és ezek hátralékaiknak részletes kimutatása mellett kérelem intéztetett, s hogy a kérelemhez csatolt befizetési lapokat oly értelmű felhívással ossza ki a hátralékokban levő községek közt, miszerint a hátralékos tagsági díjakat még a folyó év végéig fizessék a postatakarékpénztárba, mely intézkedésnek az volt az üdvös eredménye, hogy a hátralékos összegből eddig 636 forint folyt be. Mindkét jelentés örvendetes tudomásul vétetett.

X. Blázy Imre szövetségi főjegyző felolvassa az ügyforgalmi és a tűzkár statisztikát, mely szerint 1899. évi január hó 1-től december hó 3-ig 358 ügydarab érkezett és pedig a törvényhatósági bizottságtól 13 drb., alispántól 68 drb., a járási főszolgabíráktól 65 drb., községi és körjegyzőktől 58 drb., községi előljáróságoktól 72 drb., a magyar országos tűzoltó-szövetségtől 8 drb., vidéki szövetségtől 1 drb., tűzfelügyelőktől 6 drb., tűzoltó-testületektől 12 drb., magánosoktól 6 drb., saját hivatalból kiadatott 25 drb., felterjesztés intéztetett 9, vélemény adadott 55 esetben és 1 részletes jelentés küldetett a vármegye alispánjához Veszprém vármegye 1898. évi tűzrendészeti állapotáról.

1899. évi január 1-től decz. 3-ig beérkezett tűzkár jelentések szerint Veszprém vármegyében 128 tüzeset fordult elő, melyek közül a veszprémi járásra 39, a devecseri járásra 30, az enyingire 12, a pápára 33 és a zirczire 14 tüzeset esik; januárban volt 6, februárban 8, márcziusban 10, április hóban 12, májusban 3, júniusban 10, júliusban

11, augusztus hóban 29, szeptemberben 5, októberben 24 és novemberben 13.

A tűz oka volt gyújtogatás 21 esetben, gondatlanság és vigyázatlanság 27, gyermekek gyufával és tűzzel való játéka 32, öngyulás 1, villámcsapás 5, kémény és mozdony-szikra 4, ismeretlen 38. Elpusztult 121 lakóház. Összes kár 392'519 fnt 34 kr.

A főjegyző egyuttal jelenti, hogy a tűzkárok kimutatásához olyan táblázatot szerkesztett, mely minden szükséges adatot magában foglal és a nagyszámú tűzkár számláló laponak kiállítását, az ezekkel járó óriási munkát, mely feldolgozásukkal jár, feleslegessé teszi. Ezen táblázat kinyomtatván, a községek között 5 példányonként az elnökség által szétosztott. Ezen táblázat a községek által már eddig is felhasználott s igen czélszerűnek bizonyult Tudomásul vétetett.

XI. Kovács József jelentésében indítványozza, hogy a községi tűzoltóságok között gyakorlati szabályzatok osztassanak szét. A választmány ezen indítványt elvileg helyesli ugyan, de gyakorlati szabályzatot csak akkor fog kiosztani, hogy ha ezeknek beszerzését a szövetség anyagi helyzete megengedi.

XII. Olvastatott Blázy Imre főjegyző indítványa, melyben külön iroda helyiség bérelhetésére 60—70 fntnak megszavazását hozza indítványba, indokolván ezt azzal, hogy anyagi helyzete nem engedi meg a veszprémi drága lakásviszonyok között, hogy irodának való külön szobát bérelhessen, akkor, midőn főjegyzői tisztét minden díj nélkül teljesíti. Minthogy ezen összeg az 1900. évre már a zirczi közgyűlésen megállapított és elfogadott költségvetési előirányzatba utólagosan fel nem vehető, főjegyző Szeglethy György alelnöknek közbevetett indítványára a jövő évi költségvetést összeállító tavaszi választmányi üléshez utasítottatott.

Kmft.

Dr. Óváry Ferencz,
ügyvezető elnök

Blázy Imre,
főjegyző

Hitelesítjük:

Dr. Csomasz Béla,
Weisz Elek.

A budapesti jutegyiári testület X. évi közgyűlése.

A budapesti jutegyiár önkéntes tűzoltó-testülete az 1900. év február 25-én d. u. 4 órakor tartotta meg X. évi rendes közgyűlését Neubrand János parancsnok elnöklete alatt.

A közgyűlés megnyitása után Neubrand János parancsnok a következőkben adta elő évi jelentését:

Egyesületünkben az elmúlt év folyamán fontosabb változások elő nem fordultak.

A lefolyt évben 5 elméleti oktatás és 21 gyakorlat tartatott, mely gyakorlatokban minden alkalommal teljes számban résztvettünk. A legnagyobb meglepéssel állíthatom, hogy a legénység kiképzése igen jónak mondható, mely kitűnő eredményt első sorban Oplatek József szakasparancsnoknak és Müller Rudolf gyakorló-mesternek köszönhetem, a kik a legénység kiképzése körül maguknak valóban nagy érdemeket szereztek, de köszönettel tartozom a többi rangfokozatbelieknek, valamint a legénységnek is ama mindenha tanusított törekvés- és kitartásért, melylyel nehéz feladatom teljesítésében bajtársi összetartással támogattak és segítettek. Egyben felkérem őket, hogy súlyos, de magasztos hivatásunkban baráti és bajtársi összetartással egymást a jövőben is a nagy czél érdekében támogassák.

Örömmel jelenthetem, hogy jó hírnevünk csorbát a múlt évben sem szenvedett, sőt a tapasztaltak után itélve, inkább megerősödött.

A lefolyt évben is fordultak ugyan elő rendetlenségek, azonban a parancsnokság csupán egy esetben volt kénytelen szigorúbb rendszabályokat alkalmazni, midőn egy tűzoltót, ki magáról megfélemedkezve, szolgálatban mámoros volt, tűzoltói minőségétől megfosztotta. Ezenkívül még két kihágásról kell megemlékezni, melyek elkövetőit a parancsnokság az összes legénység jelenlétében megdorgálásban részesítette.

Gyárunkon belül a lefolyt évben 13 tüzeset fordult elő, melyeket, Istennek hála, tűzoltóink és munkásaink ébersége folytán mindannyiszor csirájukban elfojtani sikerült.

Az 1899. év január hó 1-én a Lövy-féle gőzfűrészgárban előfordult raktártűzhöz 2 tiszt 12 emberrel és 1 fecskendővel vonult ki és az oltásban résztvett.

Február 2-án az újpesti Lőrincz-utczában előfordult házégéshez 1 tiszt 10 emberrel vonult ki és az oltásban résztvett.

Az Eigel János-féle műhely-tűzhöz 1 tiszt 6 emberrel vonult ki és az oltásban résztvett.

Augusztus 3-án az újpesti Wekerle-utczában előfordult tűz oltásában részt nem vettünk.

Szeptember 13-án az újpesti Vasút-utczában előfordult házégéshez 1 szakaszvezető 5 emberrel vonult ki és az oltásban résztvett.

Az Űrnapi ünnepélyen Újpesten 1 tiszt és az összes szolgálaton kívüli legénység vett részt.

A budapesti tűzoltó-testületek szövetsége múlt évi július 30-án koszorúzta meg a tűzoltók oly korán elhunyt jelesének: Szidanits Ferencznek sírját, mely ünnepélyen valamennyien résztvettünk.

Az újpesti »Nándor« betegsegélyző egyletnek múlt évi július hó 23-án tartott zászlószentelési ünnepén résztvettünk.

A XIV-ik magyar országos tűzoltói congresszus múlt évi augusztus hó 12—16-áig tartotta meg tanulságos tanácskozásait, melyeken a parancsnok 2 tiszttel vett részt.

A Karmeliták új templomának (Budapest, VI. ker.) felszentelési ünnepélyén, melyhez meghivattunk és a melyen Ő felsége a király is megjelent, résztvettünk.

Múlt évi október hó 29-én délután 1/2⁴ órakor ünnepelte meg tűzoltóságunk fennállásának 10 éves f rdulóját a következő ünnepi sorrenddel:

1. Iskola-gyakorlatok. 2. Gyors-gyakorlatok. 3. Egy égő fűtőház megostromlása (jelezve) két szivattyúval, a magyar országos tűzoltó-szövetség által kiadott gyakorlati szabályoknak megfelelően. 4. Kiténtetések: Oplatek József szakasparancsnoknak, Hoppenstedt Henrik szakaszvezetőnek és Kollár Pál fecskendő-mesternek 10 évi szolgálatuk, Jilg József szakaszvezetőnek, Simon István csövezetőnek, Tollinger Gyula 1-ső mászónak, Holbis Mihály és Szamos István fecskendő-kezelőknek 5 évi szolgálatuk elismerésül a szolgálati érdemeket a budapesti tűzoltók szövetségének érdemekben gazdag elnöke, dr. Szily József tűzte fel a kiténtettek mellére egy hozzájuk, valamint az összes legénységhez intézett lélekemelő és buzdító beszéd kíséretében, melynek hatása feledhetlen marad előttünk.

A kiténtettek feldíszítése után tűzoltóságunk a megjelent tűzoltó-testületek képviselőivel együtt a vendégek és kiténtettek előtt felvonult.

A bemutatott záró-gyakorlat eredménye, a jelen volt kiváló szakfériak hízegően elismerő szavai után itélve, igen sikerültnek mondható.

A felsorolt ünnepségeket az újpesti Feuerstein-féle vendéglőben rendezett kedélyes vacsora követte, melyen a vendégek testületünk tagjai iránt érzett rokonszenvüknek és örömüknek, főleg testületünk néhány tagja által előadott mulatságos jelenetek sikerülte felett többször kifejezést adtak.

Mint vendégek jelenlétükkel megtiszteltek: Dr. Szily József, a budapesti önkéntes-tűzoltók parancsnoka és a

budapesti tűzoltó-szövetség elnöke; Réthy Ferencz, az első magyar gazdasági gépgyár tűzoltóságának parancsnoka 2 tűzoltóval; a Schlick-féle gépgyár tűzoltósága 3 taggal; Schobel Károly, az újpesti önkéntes-tűzoltók parancsnoka 10 emberrel; Kalmár N., a pamut-gyár tűzoltóságának parancsnoka 18 emberrel; a Mauthner-féle tűzoltóság küldöttsége Székely I. parancsnok 20 emberrel és Vetter Károly parancsnok Gundlach csövezetővel simmeringi testvérintézetünk tűzoltóságának képviselőjében; végül Götzelmann Tivadár úr, gyárunk igazgatója, nejevel, valamint több budapesti és újpesti ösmerősök.

Miként minden évben, úgy a lefolyt évben is megtartottuk szokásos bálunkat, mely kedélyesség és az elért tiszta eredmény tekintetében nem maradt az előbbi bálók mögött — A tiszta bevétel 300 frtot tett ki, mely fényes eredmény azon kellemes helyzetbe juttatott bennünket, hogy mult évi december hó 12-én 21 szegény és árva munkásgyermekeket láthattunk el meleg ruházattal.

A közgyűlés elé terjesztett záró számadás szerint a mult évi bevételek az 1898-ik évről maradt egyenleg hozzáadásával 2420 frt 74 kr-ra rúgnak, mely összegből 1786 frt 66 kr. kiadást levonva, marad 634 frt 08 kr. egyenleg.

A parancsnok gondosságának tárgyát képezte az egyenruhának kellő mérvben való beszerzése is, hogy tűzoltóink külső megjelenése a tűzoltó-testület tekintélyének mindenkor megfelelő legyen, miért is a mult évben tűzoltóságunk minden tagja részére egy téli kabát és ünneplő posztónadrág lett beszerezve.

Elnöklő parancsnok a közgyűlés napirendjének 2-ik pontja értelmében elrendeli a választást, melynek értelmében a legénység közül 4 választmányi tag és az összes altisztek választandók.

Elnök megállapítja, hogy az altiszteken kívül, kik a szavazástól tartózkodnak, 26 választóképes tag van jelen.

Elnök ajánlatára a közgyűlés az eddigi altiszteket közfelkiáltással újra megválasztotta.

Elnöklő parancsnok gyakorló-mesternek Müller Rezsőt és titkárnak Steimer Mátyást nevezte ki

Elnök ama indítványa, hogy Rösch Jenő tiszteletbeli parancsnoknak üdvözlő táviratot küldjenek az évi közgyűlés alkalmából, közfelkiáltással elfogadtatott.

Pischeli György csövezető azon indítványát, hogy a csövezetők részére vízhatlan köpenyt szerezzenek be, valamint Müller Rezső gyakorló-mesternek indítványát, hogy a legénység részére dísz-övek szereztesse be és a csákok bealanyoztassanak, a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Mínthogy több indítvány nem tétetett, a napirend kimerítettén, elnök a közgyűlést 6 $\frac{1}{2}$ órakor bezárta.

Neubrand János,
parancsnok.

A gyöngyösi testület parancsnokságának jelentése az 1899. évről

A testületi alapszabályok 13. §-a értelmében a lefolyt év történetéről az alábbiakban van szerencsénk a t. közgyűlés előtt beszámolni.

Testületünk fennállása óta folytatott szerény munkáságunk egy lépéssel ismét előbbre jutott az élénk tűzoltó magasztos emberbaráti cél elérésével; ugyanis a mult 1899. év február 2-ik napján megtartott közgyűlés egyhangú határozata alapján a testületi működési körben a mentő osztály létesítése is bevonatott s az ez irányban a haladó kor kívánalmaihoz képest ismételtén átdolgozott szabályrendelet nyomán tevékenységünket egy eddig nem mívelt, de hasznos és szükséges irányban a balesetknél mentés és első segélynyújtásra is kiterjesztettük, s hála Istennek! fő célunk, a tűzoltás ügye, e miatt csorbát nem szenvedett.

Ezeket általánosságban megjegyezvén, lássuk a részleteket.

I. A testület vagyoni állapota. A pénztári és szertári számadások az év végével számadók által lezárattván, azok a felügyelő bizottság által tüzetesen megvizsgáltattak s rendben találtatván a parancsnokság elfogadásra ajánló javaslatával a t. közgyűlés elé fognak terjesztetni, melyből a bevételek és kiadások hullámzásáról tüzetes meggyőződés szerelhető; most csak főbb vonásokban vagyunk bátrak jelenteni, hogy az 1899. decz. 31-én a vagyon kimutatás a következő:

Vagyon. A laktanya céljaira megvett 1200. sz. ház és beltelek értéke 32000 kor. Betétkönyvben készpénz 4524 kor. Pénzmaradvány a mult évről 1523 kor 38 fill. Felszerelés leltári értéke 14600 kor. Összesen: 52647 kor. 38 fill.

Tartozás. Egri egyházmegyei templom-alapítványnál 8000 kor. Gyöngyösi takarékpénztárnál 5000 kor. Gyöngyösi tak. és h.-intézetnél 4000 kor. Gyöngyösi bank-r-társaságnál 4000 kor Gyöngyösi ker. és gazd. banknál 3000 kor. Összesen: 24000 kor.

A testület tiszta vagyona 28647 kor. 38 fill.

A testület pártoló tagjainak száma a lefolyt 1899. évben 274 volt, kiktől tagdíjából 934 kor. 20 fillér folyt be.

Gyöngyös város közpénztára testületünk fenntartásához a lefolyt évben is 3200 korona évi segélylyel s a laktanyaépítés céljaihoz 1000 koronával járult.

Nagyobb adományokat juttattak testületünk pénztárába a következők:

Az első magyar ált. bizt. társ. 210 kor. A Duna bizt. társ. 210 kor. A gyöngyösi gőzfűrészes és faipar r.-t. 100 kor. A gyöngyösi bank részv.-társaság 80 kor. A gyöngyösi takarékpénzt. egyesület 80 kor. A gyöngyösi takarékos és hitelintézet 60 kor. Mélt. Szilvinyi Géza ezredes úr 60 kor. Beer Henrik úr P.-Csókásról 50 kor. A gyöngyösi ker. és gazd. bank r.-t. 30 kor. Klein Fülöp úr 20 kor.

Mindezekért a nagylelkű adományozók ez uton is fogadják meleg köszönetünket.

Kilencz évi szigorú takarékoság. városunk és egyesek áldozatkészsége azon örvendetes helyzetbe jutatta a lefolyt évben testületünket, hogy — bár évekre kiható terhek vállalása mellett — oda jutottunk, hogy a testület laktanya céljainak megfelelő, azonban még tetemes költséget és befektetést igénylő ház és telek, az úgynevezett »Vörös ökör«-nek megvételével saját otthonra tett szert, melynek 15300 forintban történt megvétele a mult évben július 16-án tartott rendkívüli közgyűlésben lett foganatba véve, terhei azonban a jövő évtized munkái lesznek.

Ezen nagyszabású vállalatba csakis az anyagi és szellemi erők egybevetése után ment bele testületünk készítette azon körülmény által, hogy testületünk a mai fejlődött helyzetében napról-napra érezte azt, hogy a város közházánál lévő helyiségben tovább nem maradhat, de mástársról a bajtársiasság fejlesztése és a tagok egymással való érintkezésének megkönnyebbítése is indokul szolgált arra, hogy függetlenül külön laktanyája legyen testületünknek.

Nem hiúságból mentünk tehát a vételbe, mert testületünk a város közönségének szolgálatában állván, vagyonát is a város vagyonába ruházta be, s reményünk oda irányul, hogy kötelezettségeinknek az eddig tanúsított nagybecsű támogatások mellett eleget fognak tenni.

Beszerzéseink a lefolyt évben csakis a legszükségesebb dolgokra szorítkoztak; nevezetesen a gyakori téli tüzeseteknél s a legénység egészségi állapotának megőrzésénél elkerülhetlen téli kabátokat szerezünk be 58 drbban 1160 korona árért, továbbá a már hosszas használatban megromlott sisakok javításáért 208 korona 50 fillért fizettünk ki. Ezekon kívül 150 méter nyomó tömlő, 3 petróleum és 3 mászó lámpa és egyes apróbb dolgok szerezettek meg s vétettek leltárba.

II. A testület belügyei. I. A lefolyt évben tartatott egy rendes és egy rendkívüli közgyűlés, 17 parancsnoksági gyűlés. — A közgyűlésekben elintéztetett 11 ügy, a parancsnoksági ülésekben pedig 107 ügy. Parancsnok és segédtsízt által elnökileg elintézve lett 104 ügydarab

2. Önkéntes működő tag létszámunk, bele értve a működő tisztis kart, — a tisztviselők kivételével 1899. év január 1-én volt 51. 1899. év folyamán működő tagul belépett, felvétellett és fogadalmat tett 16, katonaságtól visszatért 1. Lett összesen 68. Ezek közül részint eltávozás, részint más okból törülve lett 6, katonai szolgálatra bevonult 1. Így az év végén az önkéntes működő tagok száma 61-et tesz ki.

Fizetések száma 4, ezeken kívül van még 2 állandó, 2 ideiglenes torony-őr és a két pár ló ellátására 2 kocsi.

III. Szolgálat. I. A téli időszakban a tűzoltói ismeretek elsajátítása és ébrentartása céljából 6 estén át 2—2 órai időben két szakelődő tiszt tartott előadásokat. Ezen kívül a mentők hetenkint egyszer 12 esetben nyertek oktatást és kiképzést.

2. A nyár folyamán 19 gyakorlat lett tartva, hol a tűzoltói szer, rend, mászó ugró, kötél stb. gyakorlatok, jelképes tüztámadások és a mentődolgozókban szükséges és hasznos ismeretekben oktattattak a tagok.

3. Éjjel és nappal állandóan az egész év folyamán 3 fizetéses tűzoltó tartott szolgálatot egy-egy ügyeletes tiszt ellenőrzése és egy főtiszt felügyelete alatt.

4. Színházi őrseget 36 előadásnál 4—4 tűzoltó teljesített.

5. 1899 évben tüzesetek voltak az alábbi sorban:

1. Január 15-én reggel 1/2 7-kor Gy. Patán egy gazdasági istálló.

2. Február 3-án d. u. 5 órakor P.-Csókáson ugyanoly épület.

3. Április 11-én d. u. 5 órakor erdőégés p. Benén a városi erdőben.

4. Április 28-án Juhász Ferencz 1499. sz. háza d. e. 1/2 10 órakor.

5. Május 19-én kigyúlt Farkas Morvai Mihály 593. népsorszámu háza, s ez alkalommal még 3 kisebb ház égett le.

6. Május 31-én reggel 1/2 1 órakor Czinder Sándor háza égett.

7. Október 3-án Szorgalmatos-féle közben esti 1/4 9-kor egy kis ház tüze oltatott.

8. Október 15-én a gyöngyösi gőzfűrés és faiparrészvényitársaság gyártelepén d. u. 3/4 2 órakor a gyár asztalos-műhelye fogott lángot s 5 órai munka után teljesen megfékezett a dühöngő és sok oldalról tápot nyerhető elem.

9. November 21-én d. e. 3/4 9 órakor Csépany (Ecsegi) József 763. számú háza gyulladt ki s a szűk hely daczára csak is a szomszédház és ez esett áldozatul; sajnos ez alkalommal maga a fent nevezett háztulajdonos is, kit a vész a padlásán alva talált, áldozatul esett, de ezen körülmény csak is a teljes eloltás után jött tudomásra.

10. November 23-án a határ utczában a 488., 489. és 491. számú házak éjjel 1/2 12 órakor egyszerre borultak lángba, de a tűzoltók megérkezése a tűz tovaterjedésének gátat vetett.

11. Deczember 2-án Solymosra a jegyző takarmánya égését eloltani vonult ki egy szakasz 3/4 7 órakor.

12. Deczember 23-án 1/2 2 órakor éjjel az úri utczában Szilvinyi huszárezredes lakásának egy része gyulladt ki s oltatott el.

Vak tűzlárma június 27-én 1/4 3 órakor délután és deczember 29-én 3/4 2 órakor délután okoztatott bejelentett kéményégetés következtében.

IV. Mentő ügyek. A megtartott előzetes oktatás után 1899 év február 2-án tartatott meg a városház nagytermében a testület kebeléből szervezett mentők vizsgálata.

— Ez alkalommal a vizsgálatot kiállotta sikeres eredménnyel 21 mentő.

Ezen mentő csoport Dr. Keller Dávid testületi orvos vezetése és Vargha Tivadar szakasparancsnok segédkezése mellett a helybeli gyógyszerész úrak által önként felajánlott és kiszolgáltatót szükséges szerelvények és részben a testület által beszerzett kellékek megszerzése után működését márczius hó 1-én kezdette meg, s az alábbi táblázat mutatja évi működését.

Az első mentési eset volt 1899. márczius 1-én; azóta férfinél 25 esetben, nőnél 6 esetben, tehát 31 esetben.

Havonkint volt eset	Kor szerint volt eset	Az eset, melynél a segély nyújtatott	A balesetet szenvedettek közül
Márcziusban	4 20 éven alul	Roszsullét (ájulásnál)	Kórházba szállítatott
Áprilisban	2		14
Májusban	4 20-30 év között	Ütés, (verekedésből)	Lakására szállítatott
Júniusban	1		7
Júliusban	6 30-40 év között	Alkohol mérgezés (mértéktelen ivás)	Önmagátávozott
Augusztusban	3		8
Szeptemberben	5 40 éven fölül	Öngyilkosságnál	
Októberben	2		
Novemberben	2	Véletlen balesetből szárm. baj	Meghalt
Deczemberben	2		
>	>	Nehéznyavalya	
Összeg:	31		31

A baleset színhelyére kivonultak 23 esetben.

Az őrnyán nyújtatott az első segély 8 esetben.

Az első segélynél megjelentek és segédkeztek: Madár Lajos 22, Kozma Árpád 18., Demuth István 9., Bodor József 6., dr. Keller Dávid 5, Vargha Tivadar 5., Soltész Sándor 2., Horváth István 2., Mátrai Mór 2., Kornstein Mór 3., Simicsék Alajos 2., Krusch Márton 2., dr. Schönfeld Lipót 2., dr. Bokros Sándor 1., Hübs Béla 1 esetben.

V. Vegyes ügyek. I. Február 11-én tartotta meg a testület farsangi mulatságát csekély siker mellett.

2. Márczius 15-én a nemzeti ünnepen, június 1-én Úr napján, szeptember 11-én boldog emlékü Erzsébet királynénk lelke üdvéért tartott és október 6-án az aradi gyásznapkor volt isteni tiszteleteken díszkivonulás volt.

3. Az egri társtestületnek 25 éves jubileuma alkalmára június 28 és 29-re testületünket ott 5 tag képviselte.

4. Június 29-én a Csathó Kertben nyári multság tűzi játékkal rendeztetett.

5. A XIV. országos tűzoltó kongresszuson Brassóban 11 taggal vett részt testületünk.

6. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter meghívására 1899. nov. 19-én Budapesten a mentési és segélynyújtási ügyek tervezése tárgyában megtartott országos értekezleten a testület részéről Kozmári Dezső parancsnok, Dr. Keller Dávid orvos és Vargha Tivadar szakasparancsnok vettek részt.

Végül felemlitendőnek tartjuk még ama körülményt, hogy a lefolyt évben testületi alapszabályaink idevonatkozó szakasza alapján közgyűlésünk két kiváló egyént tisztelt meg azzal, hogy a testület szervezése és fejlesztése körül teljesített kiváló érdemeiket elismerve, tiszteletbeli tagokká választotta Balogh Gyula Gyöngyös város polgármesterét és dr. Pásztor Bertalan volt egri tűzoltó parancsnokot, kiknek az erről szóló okirat küldöttségileg nyújtatott át.

Tisztelt közgyűlés! Ezek voltak röviden azon dolgok, melyek a lefolyt év lényegesebb mozzanatait képezték. Szi-

veskedjenek ezen jelentésünket tudomásul venni s nagybecsű bizalmukkal a parancsnokságot megajándékozva testületünk ügyeit a jövőben is becses és nélkülözhetetlen támogatásban részesíteni.

Kelt Gyöngyösön, 1900. év február 3 án tartott parancsnoksági gyűlésben.

Rábel Mihály,
segédtitisz.

Kozmári Dezső,
parancsnok.

A nagy-kanizsai testület közgyűlése.

Jegyzőkönyv. Felvétellett Nagy-Kanizsán, a nagykanizsai önk. tűzoltó-testületnek 1900. évi február hó 4-én az őrtanya helyiségében megtartott rendes évi közgyűléséből.

Lengyel Lajos elnök a szép számban megjelent tagokat szívélyesen üdvözölvén, a közgyűlést határozatképesnek kijelentvén, megnyitja és a jegyzőkönyv vezetésére Réti Lajos titkárt, annak hitelesítésére Ebensanger Leót és Meskó Istvánt kéri fel.

I. Titkár felolvassa a következő elnöki és parancsnoki jelentést:

Tisztelt közgyűlés!

Az emberiség legszebb és legnemesebb tulajdonsága a humanitás gyakorlása, melyet már nemcsak a jelen században, hanem még az ó-korban is elismertek és egyik-másik nemzet vállalva törekedett, hogy ezen az emberiségre igazán boldogító intézményt minél szélesebb mederbe terelje. Ezen tudatnak hatása alatt különböző humánus egyletek alakultak, köztük a tűzoltó-egyletek is, melyeknek eleinte teljes erővel kellett küzdeniök, hogy magukat fenn tarthassák, hogy a nagy közönség belássa, hogy ezen testületek életfeladatukul nem az ünnepélyek és vigalmak tartását tűzték ki célul, hanem igenis a munkát, még pedig igen sok esetben nagyon is életveszélyes munkát, melyért egyéb jutalom nincs, mint a veszélyben levők hálaadó könyvei. — Ez, a mi megérelte az emberiségben azt a tudatot, hogy nincs szebb, nagyobb és dicsőbb jutalom, mint a hálaérzet kifejezése s ennek tudatában lettek és vannak oly emberek, a kik nem tekintik sem saját, sem családjuk életét, hanem teljes készséggel és buzgalommal rohannak a legnagyobb veszélybe. — Igaz, hogy testületünk már néhány év óta nincs ily nagy megpróbáltatásnak kitéve, de azért résen kell lenni folyton, mert minden pillanatban bekövetkezhetik, hogy majdnem emberfeletti munkát kell végezni.

Testületi életünk az elmúlt évben mondhatjuk csendes folyóhoz hasonlított, mely medrében minden kártétel nélkül lefolyt.

Jelentésünk a következő:

Testületünk ügyeit alapszabályaink értelmében a köz-, választmányi és parancsnoksági gyűlés intézvéen, tartatott a lefolyt évben egy rendes évi közgyűlés, 1 választmányi és 6 parancsnoksági gyűlés, a melyeken 54 ügydarab nyert elintézését.

A lefolyt évben csakis 1 nagygyakorlat tartatott június hó 7-én $\frac{1}{2}$ órakor a főtéren álló városház és herczegségi épületeken, a mely állt iskola- és rohamgyakorlatból, mentési kísérletekkel egybekötve, továbbá 8 kis szergyakorlat tartatott az őrtanya udvarhelyiségében, s ezenkívül az esti őrség ideje alatt a tagok az illető őrpáncsnokoktól iskolai oktatásban részesültek.

Az elmúlt évben 5 tüzésfordult elő. Minőség szerint volt 1 tető-, 3 felszer-, 3 istálló-, 1 szalmatűz és 1 vaklárma.

Elégett 1 szalmafedeles ház, 3 szalmafedeles pajta és istálló, 1 kazal szalma, 10 szekér széna, 70 mérő tengeri és sok gazdasági felszerelés. Az elégett épületek mind biztosítva voltak. Az összes kár 1350 frtra tehető.

Működésben állott az önk. tűzoltó-testületen kívül a

helyben állomásozó cs. és kir. 48-ik gyalogezred, valamint a m. kir. nagykanizsai 20-ik honvéd-gyalogezred legénysége.

Az év elején volt a testületnek 100 pártoló tagja, év közben elhalt 5, maradt az év végével 95 tag.

Működő tag volt az év elején 94, felvétellett az év folyamán 13, kilépett 6, töröltetett 4, elhalt 1, maradt az év végével 96 tag; a szaporodás tehát ez évben 2.

A tagok szolgálati idejét tekintve a következő adat áll: 29-évi szolgálati idővel van 2, 28-czal 1, 23-mal 1, 22-vel 1, 21-gyel 2, 18-czal 7, 17-tel 4, 15-tel 1, 10-zel 8, 9-czel 6, 8-czal 5, 7-tel 14, 6-tal 2, 5-tel 13, 4-gyel 3, 3-mal 7, 2-vel 7, 1-gyel 12 tag.

Polgári foglalkozásra nézve: ügyvéd 1, orvos 1, hivatalnok 6, építő mester 1, tanító 2, gyáros 1, lakatos 5, asztalos 1, kőfaragó 1, cipész 8, szabó 1, szállító 1, fodrász 2, ács 5, kőműves 19, kovács 5, csizmadia 3, földműves 10, bognár 3, kádár 1, déli gyümölcsárús 1, kosárkötő 1, aranyozó 1, mészáros 1, kéményseprő 2, korcsmáros 2, köteles 1, molnár 5, festő 3, cserepes és kereskedő 1.

Rangfokozatra nézve: parancsnok és tisztviselő 22, őrpáncsnok 7, csővezető 6, mászó 17, vizsgázott szivattyús 2 és szivattyús 42.

Az év folyamán az őrtanyán minden nap rendes, azonkívül a színház és lovardában kellő számú ellenőrzött őrség volt jelen.

Szabadságot tartott az év folyamán 1—3 havi időre 4 tag, szolgálatmulasztásért megintetett 15, a tagok sorából töröltetett 4 tag.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének az elmúlt évben 94 taggal volt tagja testületünk.

Ünnepélyes kivonulásban testületünk a nagyszombati és úrnapi körmeneten vett részt és a városi felső templom újraépítő bizottsága által szent István napján tartott isteni tiszteleten jelent meg.

Örvendetes tényről teszünk jelentést, a midőn az év végével 1 tagtársunk, névszerint *Franz Lajos* malomszakaszparancsnoknak 5 évet meghaladott önkéntes tűzoltói szolgálata elismerésül 5-éves szolgálati éremmel leendő kitüntetését ünnepeljük.

A megyei tűzoltó-szövetség közgyűlése az elmúlt évben augusztus hó 6-án Zala-Egerszegen tartatott meg, a melyen a megyei testületek képviselői majd mind jelen voltak s testületünket *Knortzer György* parancsnok képviselte.

A kérelhetlen halál az elmúlt évben is kívánt áldozatot a testület tagjai közül. Julius hó 16-án elhunyt *Bódis János* tiszteletbeli mászó osztályparancsnok, a ki 25 éven át volt a testületnek lankadhatatlan buzgalommal és fáradtságot nem ismerő kitartással működő, valóban párját ritkító tagja, a kire testületünk mindenkor büszke volt. Elhunytja alkalmával testületünk parancsnoksága a kegyelet adóját lerovandó, gýaszjelentést adott ki, ravatalára koszorút helyeztet, emléket jegyzőkönyvileg megörökítette és temetésén testületileg jelen volt.

Az év folyamán *Grünhut Alfréd* és *Grünhut Henrik* urak édes atyjuk néhai *Grünhut Fülöp* halála emlékére 25 frtot, nemkülönbén *Linzer Béla* úr 50 frtot voltak szívesek adományozni azon célból, hogy ők, t. i. néhai *Grünhut Fülöp* és *Linzer Béla* az alapító tagok sorába felvétessenek, a mit testületünk választmányja szíves készséggel teljesített és s részükre az alapító levél ki is állítatott. A tett adományért a választmány annak idején levélileg már adott köszönetet, de ezúttal is fogadják a nemeslelkű adakozók a testület halás köszönetét.

Folyó évi július hó 9-én a somogyásnczi mulatókertben a testületi zenekar és egyenruha-alap javára tartatott egy nyári táncvigalom, a melynek tiszta jövedelme 142 frt 40 krt tett ki, mely összeg fele része a zenekar pénztára, fele része pedig az egyenruha-alap javára gyümölcsözőleg elhelyeztetett.

(Folyt. köv.)

Az Uj-Arad-zsigmondházi testület közgyűlése.

Az egyesült Uj-Arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlését Schäffer Béla elnökhelyettes vezetése mellett f. évi márczius hó 4-én tartotta meg:

Az elnöklő első sorban üdvözölte a szép számban megjelenteket, egyben felolvasta Capdebó Ferencz elnök levelét, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy elodázhatlan sürgős ügyek miatt a közgyűlésen részt nem vehet, de kijelenti, hogy jövőre nézve is a testületnek buzgó tagja óhajt továbbra is maradni, mely nyilatkozatát a közgyűlés nagy éljenzéssel fogadta.

A napirend első tárgya a következő évi jelentés volt:

Tisztelt közgyűlés!

Testületünk 1899. évi tevékenységéről a következő jelentéssel számolunk be:

A tagok jelenlegi létszáma 5 alapító, 187 pártoló, 3 tiszteletbeli és 64 működő, összesen 259.

Folyó évben ajándék gyanánt befolyt az Uj-Arad és vidéki népbank Igazgatóságától 50 korona.

Testületünk vagyoni állapota az 1899. év végén a következő volt:

A tartalék-alap vagyona 2626 kor. 12 fill., a segély-alap vagyona 1751 kor. 28 fill., a rendelkezési alap vagyona 110 kor. 78 fill., a pénztármaradvány 56 kor. 22 fill., hátralékos tagsági díj 43 kor. 20 fill. Összesen 4587 kor. 60 fill. Tiszta vagyon számla 4587 kor. 60 fill., melyhez hozzáadva a tűzoltó-szerek és szerelvények értékét (2% érték-leírás után) 12756 kor. 60 fill., az összes vagyon 17344 kor. 20 fillér.

A folyó ügyek 1 köz-, 3 választmányi és 1 díszgyűlésben 26 határozattal lettek elintézve.

Hackel Ignácz leköszönésével az alelnöki tisztség üresedésbe jutván, ennek helyére egyhangúlag Schäffer Albert választatott meg.

Örömmel jelenthetjük a közgyűlésnek, hogy a lefolyt évben úgy községünk, valamint az egész környék községei a nagyobb tűzveszélytől kímélve lettek, s csakis egy esetben vált szükségessé a tűzoltóság kivonulása.

A parancsnokság az ő ügyeit 5 parancsnoksági ülésben intézte el, melyeknek főmozzanatait a felszerelés és szolgálati rendtartásra vonatkozó szabályok megalkotása, az üresedésben levő tisztségeknek betöltése és a szolgálati éremre jogosult tagoknak kitüntetése képezte.

A közgyűlés múlt évi márczius 12-én hozott ama nagyfontosságú határozatát, mely szerint ruha-felszerelésekre 500 kor. volt kegyes megszavazni, jelenthetjük, hogy a határozmány még eddig nem nyert befejezést, mindazonáltal elvileg kimondatott, hogy annak keresztülvitele jelen évben okvetlen meg fog történni.

A szolgálati rendtartásra vonatkozó szabályok ezen értelemben vitettek keresztül.

A műszaki osztály vezetőségének választása, nevezetesen egy szakaszparancsnok választása, mely kartársunk Schorschmiadt Ferencz halála folytán jutott üresedésbe, a következők lettek megválasztva:

Gahn József mint szakaszparancsnok, Finszter András mint csapatparancsnok, Mathisz József mint őrsparancsnok, Triebel Fülöp mint csoportvezető, Valentin János mint őrvezető, kiknek jelöltetése annak idején a t. választmány-nak tudomására adatott.

A következő tagok, kik sok éveken keresztül voltak az egyesület tagjai, a szolgálati éremmel lettek kitüntetve, és pedig: 15 évi szolgálatért Szenner Rudolf, Grosz Ferencz, Galin József, Schmidt Antal, Schmidt Miklós, Willverth Mihály, Wentzles János, Franck József, Illencz Antal, Blárits Ferencz, Török Ferencz, Zenner Ágoston, Grosz

János, Berthe Ferencz, Lencz Antal és Nágel Lőrincz; 10 évi szolgálatért: Takáts Géza, Szomlenszky Antal, Heintzl András ifj., Schragner Ferencz és Hum Ferencz; 5 évi szolgálatért: Kopf Mihály, Triebel Fülöp, Weil Lajos, Haus Miklós, Matisz József, Biringer Frigyes, Kazimir Károly, Finszter Antal, Jäger János, Biringer Antal id., Biringer Antal ifj., Finszter Ferencz, Zimmer Márton, Kurzveil Sebestyén és Valentin János.

Ezen ünnepély 1899. október 22-én Schäffer Albert elnök-helyettes és az elnökség jelenlétében tartatott meg, — melyben a tagoknak szép szavakkal ecsetelték ama nemes cselekedeteket, melyeket ők egymásnak és az emberiségnek egyaránt tesznek és azon kívánságuknak adtak kifejezést, hogy ezen felebaráti érület és kötelesség a jövőben még fokozódva továbbra is szolgálatában maradjanak az emberiségnek.

Különös örömmel tapasztaljuk továbbá, hogy testületünkben immár 38 oly tag működik, kik több mint 20 év óta állanak a humanizmus szolgálatában, kik ezen idő alatt »valódi« tűzoltókká képezvén ki magukat, úgy a mi, valamint embertársaik részéről a legteljesebb elismerést vívták ki maguknak.

A szokásos éjjeli tűzoltó őrségek az aratás ideje alatt a szolgálati könyv kimutatása szerint pontosan felvonultak.

Tüzeset összesen 7 fordult elő és pedig: márczius 7-én fedélégés, márczius 31-én, július 25-én és július 27-én szalmaégés, augusztus 13-án gabonaégés, szeptember 27-én és október 24-én szalmaégés.

A múlt évi augusztus hó 13, 14 és 15-én Brassóban megtartott országos tűzoltó-kongresszuson, valamint az ugyanott megtartott 25 éves jubileumünnepélyen és az ugyanakkor megtartott brassói zászlószentelési ünnepélyen egyesületünk képviselőiben ott voltak: Stranzky Lajos, Klukovits Ádám, Willmerth Mihály és Kopf Mihály, nemkülönben résztvett testületünk az uj-aradi ipartestület zászlószentelésén.

Ünnepélyes alkalmakhoz kivonult a testület 6 ízben és pedig: április 1-én a husvéti feltámadáshoz, május 4-én Szt. Flórián szobrához, augusztus 18-án Ő felsége a király születése napjára, augusztus 20-án Szent-István-ünnepélyhez, szeptember 21-én Ő felsége Erzsébet királyné requiemjére és október 22-én a szolgálati érmek kiosztása alkalomával. Kivonult ezeken kívül a testület özv. Phillip Antalné, Reisz Lőrincz, özv Finszter Andrásné és ifj. Hartmann András temetésére.

Engedjék meg nekünk az elhunytak emlékét jegyző-könyvileg megörökíteni és egyszersmind hozzátartozóiknak legbensőbb részvétünket kifejezni.

A tűzoltók kiképzésére április 23-ától május 22-éig a tavaszi gyakorlatok, szeptember 24-étől pedig október 22-éig a szokásos őszi és zárgyakorlatok tartattak meg.

Mulatság a testületi pénztár javára kettő rendeztetett és azok tiszta jövedelme a pénztárba annak idején pontosan beszolgáltattott.

Kellemes kötelességnek tartjuk, úgy a testület pártfogóinak, valamint a testületi tagoknak legőszintébb köszönetet nyilvánítani ama tevékenységükért, melylyel közreműködésük folytán szivesek voltak e mulatságok sikerét előmozdítani. Egyszersmind azon reményünknek adunk kifejezést, miszerint továbbra is szivesek lesznek testületünket kitűzött nemes törekvésében pártolni.

Továbbá nem mulaszthatjuk el a t. közgyűlésnek jelenteni, hogy működő tagjaink, kik eddigi működésükre büszkéek lehetnek, polgártársaiknál a legteljesebb elismerést vívták ki maguknak és tökéletesen megfeleltek nemes hivatásuknak, és azon biztos reményben, miszerint nemes hivatásuk kötelmeinek egész erélylyel a jövőben is lelkiismeretesen meg fognak felelni, kedves kötelességet teljesítünk akkor, midőn kérjük a t. közgyűlést, miszerint méltóztatnék fönnevezetteknek ezért teljes elismerést kifejezni!

Végül pedig jelenthetjük a t. közgyűlésnek, hogy összes megválasztott tisztviselőink tisztsége mai nappal lejárt, azok megválasztása jelen közgyűléssel fog elintézés nyerni, a t. közgyűlésnek minden egyes tisztviselőjével szemben tanúsított bizalmáért köszönetet mondva, az alapszabályok értelmében ezennel kezeikbe helyezük vissza tisztségünket.

Ezen értelemben kérjük a t. közgyűlést, miszerint méltóztatnék évi jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni és nekünk a szokásos felmentvényt megadni.

Kelt Uj-Aradon, 1900. évi február hó 18-án tartott választmányi ülésből.

Capdebó Ferencz, s. k. *Martini Mátyás*, s. k.
elnök. parancsnok.

Klukovits Ádám, s. k.
titkár.

A jelentést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette. A felügyelő bizottság jelentése felolvasatott és a pénztárnoknak a szokásos felmentvény megadatott.

Az 1900. évi költségvetés a választmányi előterjesztése folytán elfogadtatott.

Ezek után nagy érdeklődés mellett a kezelő-személyzet és parancsnok választása ejtetett meg.

Elnöknek egyhangúlag Capdebó Ferencz, ország-

gyűlési képviselő választatott meg, — egyben táviratilag felkérte ezen tisztség újbóli megtartására.

Elnökhelyettesnek Schaffer Béla járási főszolgabíró, parancsnoknak Martini Mátyás egyhangúlag újból megválasztattak.

Továbbá megválasztottak egyhangúlag: Klukovits Ádám titkár és Stranzky Lajos pénztárosok. Választmányi tagokul: Lambert Ferencz, Fehér Ferencz, Eicher József, Grimm Ferencz, Hartmann Ferencz, Wopffner György, Theisz Miklós, Teichert János és Petule Jakab a pártoló tagok sorából.

A gyűlési jegyzőkönyv hitelesítésével Lambert Ferencz és Wopffner György bizattak meg.

Martini Mátyás parancsnok azon indítványa, hogy az országos tűzoltó-szövetség által előirt egyenruha és rangjelzések keresztülvitelét a közgyűlés is határozatilag mondja ki és azok beszerzésére újabb 500 koronát utalványozzon és az egyenruha megrendelését a parancsnokságra bizza, egyhangúlag elfogadtatott.

Több tárgy nem lévén, a közszeretben álló helyettes elnök éltetésével a közgyűlés berekesztetett.

Uj-Arad, 1900. évi március hó 15.

Klukovits Ádám, s. k. *Martini Mátyás*, s. k.
titkár. parancsnok.

HÍREK.

— **Olvasóinkhoz.** Mivel a folyó év augusztus havában Párisban megtartandó nemzetközi tűzoltói kongresszus és versenyek iránt hazánkban is mind nagyobb érdeklődés mutatkozik, és mivel ezen kongresszusra és versenyekre a jelentkezés határideje április 30-ikára állapított meg a rendező bizottság részéről, az országos választmány március 25-iki ülésén szükségesnek látta az iránt intézkedni, hogy a kongresszusra és versenyekre vonatkozó összes tudnivalókat a rendező bizottságtól megszerezze, és azokat a Tűzoltó Közlönyben haladéktalanul a tagtestületek tudomására hozza. Minden késedelem elkerülése végett a választmány ugyanakkor felkérte lapunk szerkesztőségét, hogy a lap 3. számának kiadását a szükséges közlemények beérkeztéig hagyja függőben. Habár a szövetség elnöksége a fenti határozat hozatala után a párisi rendező bizottságot nyomban megkereste a tudnivalók sürgős közlése végett, és habár ennek fogantatását a párisi m. kir. kormánybiztosság útján is kérelmezte, a kért közlemények megküldése a mai napig váratott magára. Ez volt oka lapunk ezuttal való késedelmes megjelenésének, melyért is olvasóink szíves elnézését kérjük.

A szerkesztőség.

— **Meghívó.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület 1900. évi április hó 29-én (vasárnap) délután 3 órakor tartja meg a tűzoltói laktanyában a módosított alapszabályok jóváhagyása folytán tisztújítással egybekötött évi rendes közgyűlését, melyre a testület összes tagjait ez úton is tisztelettel meghívja
a parancsnokság.

— **Czirák Béla gróf kitüntetése.** Czirák Béla gróf főudvarnagyot, az országos tűzoltó-szövetség volt elnökét Ő Felsége a legmagasabb rendjellel, az aranygyapjas renddel tüntette ki. A kitüntetés tűzoltói körökben bizonyára a legnagyobb örömet fogja kelteni, mert azt a rajongó tiszteletet és szeretetet, melylyel a magyar tűzoltóság Czirák Béla gróftól tűzoltói működése nyomán körülvette, a szövetség vezetésétől való visszavonulása éppenséggel nem csökkentette. Az üdvözlők nagy sorához jó kívánságainkkal mi is örömmel csatlakozunk.

— **Libits Adolf** kir. tanácsos, József főherczeg Ő Fenségének az alcuthi tűzoltó parancsnokságban helyettese mint örömmel értesülünk, a fumei Villa Guiseppében lábadozint már abból a súlyos betegségből, melyet József Ágost főherczeg Ő Fenségét kísérő afrikai útjában szerzett, s mely hazafelé jövet, Palermóban ágyba döntötte. Betegségéről riasztó hírek keltek, ám a búzó ápolás, melyben az ifjú főherczeg járt elő jó példával és legtöbb kitartással, meghozta a várva-várt javulást, úgy, hogy a közel napokban át lehetett szállítani József főherczeg Ő Fensége fumei palotájába, hol szemlátomást erősödik.

— **A 11.000-ik éjjeli őrség lakomája.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület folyó évi február hó 20-án megtartott 11 000-ik éjjeli őrsége alkalmából március hó 24-én este 8 órakor lakomát rendezett az országos kaszinó vendéglő helyiségében. A lakomának díszet nagy mértékben emelte az a körülmény, hogy azon az ugyanaznap Budapesten ülésező szövetségi elnökség tagjai nagyszámban jelentek meg. A testület 47 működő tagján kívül ott voltak Polcz Rezső (Kolozsvar) és Varga Lőrincz (Temesvár) szövetségi felügyelő bizottsági tagok, Barabás István (Vasvár), Scossa Zoltán (Szabadka), Szabó Gyula (Kis-Marton), Vida Pál (Sz. Fejérvár) és Wagner Manó (Rákos-Palota) szövetségi előadók, a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság részéről: Breuer Szilárd, Markovits Béla és Blasnek Hugó segédtszettek, Ehrlich Manó a budapesti szövetség alelnöke, Lukács Gyula barsvármegyei tűzfelügyelő, Venczel Lajos szabadkai alparancsnok, Állt Lajos m. á. v. északi főműhelyi, Neubrand János jutegyi, Réthy Ferencz gazdasági gépgyári, Schober Károly újpesti és Stern Richárd csepeli tölténygyári parancsnokok, Szabó Jenő csepeli alparancsnok, Krablovitz Károly csepeli és Matkovich erzsébetfalvai szakaszparancsnokok, Győző Béla, ifj. Walsér Ferencz és Levisch Jenő a budapesti szivattyú- és gépgyár részvénytársaság tisztviselői. Kék Lajos dr. szövetségi elnök és Óváry Ferencz dr. szövetségi alelnök más irányú elfoglaltságukkal mentették ki elmaradásukat. A vacsora alatt számos felköszöntő hangzott el. Polcz Rezsőnek József főherczeg Ő Fenségére, az országos tűzoltó-szövetség védnőkére mondott felköszöntője után Szily József dr. parancs-

nok az 5000-ik őrség alkalmával alapított Széchenyi serleggel kezében ünnepelte Széchenyi Ödön grófot, a magyar tűzoltó-intézmény megalapítóját. *Balogh* Dezső dr. az országos szövetségre, *Barabás* István a budapesti önkéntes tűzoltó testületre emelte poharát, míg *Szabó* Gyula és *Polcz* Rezső *Szily* József dr.-t és a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet éltették. Számos felköszöntő hangzott még el a jelenvoltak ajkairól, kiket késő éjjelig tartott össze az általánosan uralgó jó kedv. A *Weisse* Arthúr őrparancsnoksága alatt 10 főből álló rendes éjjeli őrséget a szükséges korlátok közt az őrtanyán vendégelte meg a parancsnokság.

— **A csákvári önk. tűzoltó-testület** ifj. *Esterházy Mór*icz gróf testületi parancsnok elnöklése alatt 1 évi márczius hó 4-én tartott közgyűlésén *Goldschmidt* József szolgálatvezető parancsnok tndítványára a tűzoltó-intézmény terén szerzett érdemeik elismeréséül a testület örökös tiszteletbeli parancsnokaivá megválasztotta: *József főherczeg* Ö Fenségét, *Széchenyi* Ödön és *Cziráky* Béla grófokat, továbbá *Szily* József drt., az országos és *Vida* Pált a fejérvármegyei szövetség titkárait. A választásról a testület jegyzőkönyvi kivonattal értesítette az országos szövetség elnökségét és a megválasztottakat, kiknek egyuttal megküldötte a választási okleveleket is.

— **A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség** Veszprém-ben a városháza tanácstermében 1900. évi ápril hó 29-én vasárnap délután 5 órakor választmányi ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. A mult választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. A szövetség mult évi működéséről szóló és a szöv. közgyűlés elé terjesztendő jelentés megállapítása. 4. A pénztári számadások megvizsgálására három tagú számvizsgáló bizottság kiküldése. 5. A jövő 1901. évi költségvetési előirányzat megállapítása és a közgyűlés elé terjesztése. 6. A f. évi június hó 29-én Devecserben tartandó közgyűlés napirendjének megállapítása. 7. Tűzfelügyelői jelentések s ezek alapján testületek részére jutalmak adományozása iránti javaslatétel. 8. A szövetségi segélyalapról hivatalos működés közben megsérült tűzoltók részére nyújtandó segélyezés iránti javaslatétel. 9. Indítványok.

— **A pozsonyvármegyei szövetség** április hó 22-én délelőtt 10 órakor a pozsonyi tűzoltó-laktanyában rendkívüli közgyűlést tart, melynek legfontosabb tárgya a *Molnár* László lemondása folytán megüresedett szövetségi elnöki és a pénztárosi állásnak betöltése leend.

— **Tűzoltó tanfolyamok.** A közel jövőben két vármegyei tűzoltó-szövetség fog tanfolyamot rendezni és pedig a *temesvármegyei szövetség*, melynek tanfolyama *Varga* Lőrincz vezetése alatt még e hóban fog megtartatni Temesvárott, és a *pozsonyvármegyei szövetség*, mely május hó 20-ikától június hó 1-éig tartja meg Pozsonyban első tanfolyamát. Az utóbbi tanfolyamot Pozsonyvármegye alispánja körrendelettel ajánlotta a községek figyelmébe, s arra máris 30 tanfolyamhallgató jelentkezett, és még további jelentkezések is várhatók. A tanfolyamhallgatók elszállásolásáról a pozsonyvármegyei szövetség gondoskodik. A tanfolyam szervezésére *Groidl* Gyula, dr. *Michaelis* Béla és *Ecker* Sándor személyében kiküldött bizottság most fáradozik a szükséges tanerők biztosításában és a tanterv megállapításában, melynek legnagyobb nehézségét az képezi, hogy parallel magyar, német és tótnyelvű előadásokat kell tartani.

— **A magyar ipar pártolása.** Széll Kálmán belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz intézett leiratban keményen megleczkéztetett egy tűzoltó-testületet, a mely bár községi segítségben részesül, külföldi gyárostól akart gőzfecskendőt beszerezni. Meghagyta, hogy a midőn városi, községi vagy hatósági segítségben részesülő tűzoltó-testületek ilyen beszerzéseket akarnak tenni, a törvényhatóság bírálja meg az ajánlatot, már csak azért is, mert a külföldi gyárosok sokszor czélzatosan megtévesztő ajánlatokat tesznek.

— **Halálozások.** *Taller* Pál királyi tanácsos, Pozsonyváros polgármestere, és az ottani önkéntes tűzoltó-testület buzgó elnöke márczius 16-án, életének 54. évében meghalt. Elhunytáról a pozsonyi testület külön gyászjelentést adott ki, temetésén testületileg részt vett, és kegyelete jeléül márczius 17-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a megürült elnöki székét egy évig nem tölti be. — *Zsolnay* Vilmos, a híres pécsi majolikagyár tulajdonosa, ki gyárában évek óta mintaserű tűzoltóságot is tartott fenn, márczius 23-án Péccset elhunyt.

— **A veszprémvármegyei szövetség** a megyeszerte megejtett tűzrendészeti vizsgálatok jelentései alapján azt, tapasztalván, hogy egyes községek tűzoltóságai a gyakorlatok, téli iskolázások vagy az éjjeli őrségek tekintetében a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet követelményeinek meg nem feleltek, jelentést tett a vármegye alispánjához, ki is a járási főszolgabírákhoz most küldött rendeletében meghagyta, hogy a minden községre külön megállapított felhívásban részletezett szolgálatok pontos teljesítésére és betartására a községeket szigorúan utasítsák és ellenőrizzék.

— **A siófoki testület** márczius hó 17-én tartotta meg 6000-ik éjjeli őrségét, melyet a testület parancsnoksága látott el. Másnap nagy tűzoltói gyakorlat volt, melyen a testület szép tanujelét adta gyakorlottságának. Az ünnepélyt este társasvacsora fejezte be, melyen a parancsnokság megvendégelte az összes működő tagokat. A testület egyébként 1883. október 1-je óta áll fenn, s azóta szakadatlanul tart éjjeli őrséget, rendszerint 2 taggal. — Ugyancsak a siófoki testület köréből veszszük a hírt, hogy a parancsnokság Nagy József, Huck János, Gáspár Mihály és Gáspár Sándor működő tagokat botrányos magaviselet és engedetlenség miatt a testület kebeléből kizárta. Vajjon nem-e a túlságos megvendégelés szolgált alkalmat a botrányos magaviseletre?

— **Széll Kálmán, mint életmentő.** A Comédie Française katasztrófája alkalmából, mint a M. N. írja, érdekes megemlékezését beszélte el minap Széll Kálmán miniszterelnök a szabadelvű pártklubban. — A bécsi Ringszínház leégése napján éppen Bécsben tartózkodott a miniszterelnök. Együtt vacsorált a Sacher-szállóban Tóth Vilmossal, a főrendiház későbbi elnökével, a ki az nap este éppen a Ringszínházba készült, hogy megnézzé Hoffmann meséinek előadását. Anynyira belemelegedtek a beszélgetésbe, hogy az előadás meg is kezdődhetett már s ők egyre ott ültek az asztalnál. Végre fölállott Tóth Vilmos, megnézte az óráját s kijelentette, hogy most már mennie kell. Széll Kálmán marasztalta, a mire Tóth Vilmos leült ismét, beletörődően abba, hogy elmulaszt néhány jelenetet. A miniszterelnök szivarral kínálta meg s biztatta, maradjon legalább addig, a mig végig szíjja a szivart. Tóth Vilmos hajlott a biztató szóra, utóbb azonban mégis fölkel, hogy legalább az utolsó fölvonásról le ne késsék. Elbucszutak és a főrendiház későbbi elnöke sietős lépéssel indult a színház felé. Mire odaért, lángban állott már az egész épület és roppant tömeg öntötte el az utcákat. Széll Kálmán szivarja szájában füstölgött még; kivette, leverte róla a paraszt és megilletődve tette zsebébe. Az a szivar mentette meg az életét. Tóth Vilmos haláláig ereklyeként őrizte a szivarcsutkát.

— **A tűzbiztosítás és a tűzoltási kiadások.** Lapunk legutóbbi számában közöltük egész terjedelmében azt a felhívást, melyet az országos szövetség elnöksége Budapest város törvényhatósági bizottságának a képviselőházhoz intézett felirata kapcsán, a kötelező állami tűzkár-biztosítás behozatala, és a tűzbiztosító-társaságoknak a tűzoltási kiadásokhoz való hozzájárulásra kötelezése érdekében kibocsátott. A megindított mozgalomnak a törvényhatóságok egymásután sietnek támogatására, úgy, hogy a képviselőházhoz a törvényhatóságoktól beérkező feliratok száma egyre szaporodik. Eltekintve azon régebben beadott 24 felirattól, melyben a törvényhatóságok a tűzbiztosítás államosítását kérelmezték, legújabbán, márczius 31-ig, ismét

21 törvényhatóság fordult a képviselőházhoz azon kérelemmel, hogy a biztosító-társaságok köteleztessenek a tűzoltási kiadásokhoz való hozzájárulásra, s törvényhatóság felírta pedig a tűzkárbiztosítás államosítását kérlemezte. — Ezzel kapcsolatosan emlékezünk meg arról, hogy a Győr város kezdeményezésére május 28-ára egybehívott városok kongresszusának napirendjére felvétellett a tűzbiztosítás kötelezővé és községivé való tételének kérdése is, melynek előadójaként *Schadl* József győri főszámvevő fog szerepelni.

— **Az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet,** melynek fennállását az 1898. évi nagymérvű jégkárak annak idején veszélyeztették, kezdi kiheverni veszteségeit és a szövetkezés eszméjének terjedésével mindinkább tért hódít különösen a kisgazdák körében. Április 8-án az ország minden részéből gyűlésre felrándult birtokosok és gazdák 200 tagból álló küldöttsége tisztelgett *Székely* Kálmán miniszterelnöknél, kitől a szövetkezet támogatását kérték. A küldöttség tisztelgett ezenkívül a földművelésügyi és pénzügyi minisztereknél is, kik kivétel nélkül megígérték a szövetkezet részére a kormány erkölcsi támogatását.

— **A nagy-kikindai testület** június hó 3-án üli meg fennállásának 25-ik évfordulóját, mely alkalommal zászlószentelést is tart. Ünnepejére meghívta az összes tűzoltó-testületeket is. A bejelentések május 10-éig a testület parancsnokságához intézendők.

— **A tűz áldozatai.** *Newarkban* (New-Yersey) egy olaszok lakta bérházban nagy tűz ütött ki, a melyben negyven ember pusztult el. Azt hiszik, hogy a tűz gyújtogatás következtében keletkezett. — *Budapest* az Új-utca 4. száma alatt szerencsétlenül járt *Varga Róza* cselédleány. Vasalás közben egy szikra meggyújtotta a ruháját. A mire eloltották, annyira összeégett, hogy életéhez alig van remény. — *Szász-Keresztúron* a falú legénysége nagy mulatást csapott a kocsmában. Ezt szokás szerint nagy verekedés követte. Makaház András addig hadonázott a botjával, míg véletlenül leütötte a gerendáról lelógó nagy petróleumlámpát. A petróleum a verekedő legényekre ömlött, a kik ruhája meggyúladt. A dulakodó csoport rémülten menekült az utcára, hol az összegyűlt népség nagy nehezen lerántotta a legényekről az égő ruhát. Négy legény így is halálos égési sebeket szenvedett. — *Katz* Mihály budakeszi kereskedő felesége, született *Friedmann* Regina összepörölt a férjével, a mi annyira elkésértette, hogy öngyilkosságra szánta el magát. Meggyújtotta a ruháját, a mely már lobogó lánggal égett, a mikor *Katz* észrevette a veszedelmet. Gyorsan eloltotta a tüzet, de azért mégis összeégett az asszony lába.

— **Benzinrobbanás** történt márczius 22-én délelőtt 10 órakor a *Kurzweil*-féle budapesti Márton-utcai festékgár kísérletező kamrájában. *Schwarz* Samu gyárvezető ugyanis vigyázatlanul bánt az égő gyertyával s ez okozta a veszedelmet. A tűz gyorsan elterjedt a gyulékony anyaggal telt faépületben, s a gyárvezetőt annyira elvakította a sűrű füst, hogy nem találta meg a kijárást. A mikor a munkások kimentették a tűzből, feje, melle, karja összeégett. E közben megérkezett a központi, a VIII. és IX. kerületi tűzörség, a mely másfél órai munkával elfojtotta a veszedelmet. Az égő épületből ötven hordó gyantát és festékárút kimentettek. Az oltásnál néhány munkás kisebb sebet kapott. A kár körülbelül ötezer korona.

— **Leégett gépgyár.** Április 3-án virradóra leégett a fővárosban a *Podvinetz* és *Heisler*-féle malomépítő- és gépgyár nagy része. A tűz a *Botond-utca* 7. száma alatt levő telep főépületében ütött ki hajnali 3 órakor. A kapus akkor vette észre a veszedelmet, a mikor a láng már kicsapott az asztalosműhely ablakán. Rögtön az irodába futott s telefonon értesítette a veszedelemlről a tűzörséget, melynek részéről *Janicsék* Andor tűzfelügyelő vezetése alatt csakhamar kivonult a központi, a II., V. és VI. kerületi tűzörség, továbbá az önkéntes tűzoltóság, utóbbi *Kállay* Imre

örparancsnok vezetésével. Akkorra már lángolt az egész főépület, azonban több órai erős munkával sikerült az összes egyéb épületeket, így a gépházat, az iroda és lakóépületeket megmenteni az elpusztulástól. A kár körülbelül százezer forint, a mi azonban a biztosításból visszatérül. A tüzet a másnap megtartott tűzvizsgálat szerint a megrongált villamos vezeték okozta.

— **Tüzesetek.** *Budapest* az üllői-úti klinika Szentkirályi-utcai részén a különálló mosóházban tűz támadt márczius 20-án délben. A tető gyuladt ki s már a padlás belseje is égett, a mikor észrevették a veszedelmet. A IX. kerületi tűzörség egy órai erős munkával eloltotta a tüzet. A tűz az alacsony helyiségben a menyezethez közel lévő gázlámpáktól eredt, a melyek melegétől meggyuladt a vakolatot tartó nád. — *Csornán* nagy tűz volt márczius 12-én. Nyolczvan ház égett le és száz család lett hajléktalanná. Két asszony bennégett egy házban. A tüzet a nagy szélben csak késő este tudták nagynehezen lokalizálni. — Borzasztó tűz pusztított *Dovalló* lipótmegyei községben is. Leégett összesen 35 lakóház s kétszerannyi csűr, istálló és magtár. *Koldusbotra* jutott mintegy hetven család. Az elemi csapás süjtöttjai ma már szerte bolyongnak, koldulva a vidéken. — *Malyinkán*, *Miskolcz* mellett márczius 18-án este nagy tűzvész pusztított. Hatvan ház melléképületekkel és számos csürrel leégett. A kár jelentékeny. — *Herkulesfürdőt*, a délvidek híres fürdőhelyét nagy veszedelemmel fenyegette a márczius 17-én este támadt tűz, mely nagy kárt okozott ugyan, de a tűzoltóknak mégis sikerült a nagyobb pusztulást megakadályozni. A tűz a *Herkules-téren*, a *Nándorudvar* és a katonai szanatorium közt levő vendéglőépület istállójában keletkezett. A nagy szél hamar nagyra növelte a tüzet és csakhamar az egész épület lángban állott. A környékbeli tűzoltók derekasan dolgoztak, míg a szomszédos épületeket megmenthették, de a vendéglő, a kávéház és a lakóház mindentüli földig égett. A kár több mint száz ezer korona és ez az összeg csak részben volt biztosítva. — *Debreczenben* márczius 22-én este kigyuladt a királyi törvénytörvényház fogháza. A tűz a padláson fölhalmozott forgácsból keletkezett és nagy ijedséget keltett, mert attól tartottak, hogy a foglyok kiszökhetnek. Szerencsére, a foglyokat jókor kimentették a veszedelemből és biztos helyre vitték. A tüzet is nemsokára lokalizálták. A tűz állítólag a palafedők gondatlanságából származott. A tűzoltók derekán munkát végeztek és három óra alatt el is fojtották a tüzet. Csak a tető egy része pusztult el, míg a törvénykezési palota többi része sértetlen maradt. Minden biztosítva volt, még az összes rabmunka is. — Ugyane napon *Zsibó*, szilágymegyei község pusztulásának hírért költöttek a táviratok, mely azonban szerencsére nem volt való. Nagy orkán vonult végig a község fölött, midőn a tűz támadt. A szél hordta szerteszét a sziporkákat, veszedelemmel fenyegette az egész községet s keltett *Zsibón* akkora ijedséget, hogy távirattal kérték a közeli *Zilahról* a tűzoltók segítségét. Ennek a nagy rémületnek a révén terjedt el azután a szomszédos helyeken *Zsibó* pusztulásának a híre. A tűzoltóság derék munkát végzett, mert a tüzet már a negyedik melléképület leégése után sikerült elfojtania. A veszedelmet az is csökkenti, hogy a kár jórésze megtérül a biztosítás révén. — *Rózsahegy*en a *Makoviczky*-féle turógyár kigyuladt márczius 23-án s a tűz a nagy szélviharban rémes gyorsasággal terjedt, úgy, hogy város több pontján egyszerre kezdett égni. Táviratban kérték segítséget *Liptó-Szent-Miklósról*, honnan a tűzoltóság külön vonaton ment *Rózsahegy*re. — A *labasinci* kincstári tölgyfaerdő több ezer ölnyi terjedelemben leégett. A kár nagy.

Felelős szerkesztő :

Dr. SZILY JÓZSEF.

H i r d e t é s e k

ALAPÍTTATOTT
1858. évben.

Sürgönycím:

„Szivattyúgyár Budapest“.

Gyártott fecskendők
száma 13925.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra, ú. m.: házi, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket ú. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet XXVI.*

Tűzoltósági segédeszközöket és szereket

ú. m.: létrákat, személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotókat és ezek kiegészítő részeit.

Egyéni felszereléseket ú. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfegyvereket, jelvényeket stb., slb. *Árjegyzéki füzet XXVIII. sajtó alatt.*

Köztisztasági szereket ú. m.: utcái öntöző kocsikat, utcái seprőgépeket, közúti sárvonógépeket, hókéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegödör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint önműködő szívóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket ú. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer-sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harangállványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➔ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

GYÁR: RAKTÁR:
IV., Magyar-utca 26. sz. IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalom.

hangszergyára és zeneműkereskedése
BUDAPESTEN.

Kitüntetések: Ő Felsége a Királytól ipari érdemekért: a legfelsőbb elismerés a **Ferencz József-rend lovagkeresztje**, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt. A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti-« »Nép« és »Vígsház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmánya javított és szabadalmazott

czimbalmaikat, pedállal és a nélkül.

Úgyis mindenemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jóállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➔

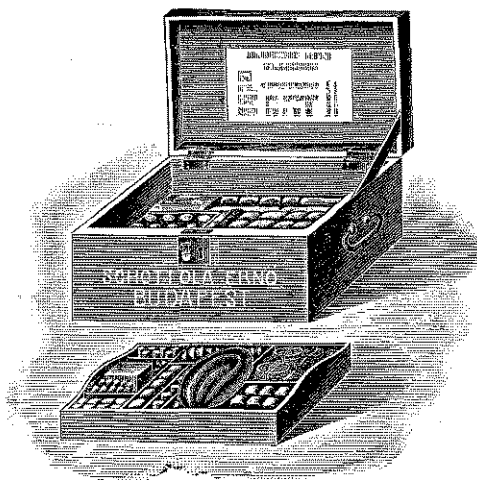
Schottola Ernő

magyar általános kötényaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és vaczi-körút sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékkel mentőköcsök- és mentőszekrényekről készséggel szolgálunk.

Részletes költségjegyzékkel mentőköcsök- és mentőszekrényekről készséggel szolgálunk.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél célba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **szabványos** **szekrények**, **hordágyak** és **mentőszekrények** mint **legmegbízhatóbb** **beszerzési forrást** ajánlom cégemet, hol úgy a **teljes felszerelés**, valamint **egy-egy eszköz**, **szabványos** **kiállításban** s **legjobb minőségben** **mérsélt áron** kaphatók.

Sommer és Klinger

munkás-ingek és öltönyök gyára

==== Budapest, V., Sas-utca 16. szám. ====

Ajánlja saját gyártmányú

tűzoltói egyenruháit,

az orsz. tűzoltó-szövetség előírása szerinti kiállításban.

Egy zubbonyból és nadrágból álló mosószövet öltönyt 8 koronáért.

Egy zubbonyból és nadrágból álló posztó öltönyt 19 koronáért

minden nagyságban jól kidolgozva szállítunk.

➔ Az összeg a ruhák átvétele után fizetendő. ➔

Hogy a tűzoltó-testületeknek a beszerzést megkönnyítsük, **kívánatra a fizetés kellő kezesség mellett megegyezés szerinti részletekben is eszközölhető.**

A nálunk készített ruházat **olesósága** és **tartóssága** által **különösen alkalmas a tűzoltói szolgálatra**, miként arról évek során át számos testületnek meggyőződnie alkalma volt.

Az anyag jó minőségéről bárki is meggyőződhetik, mert **szövetmintákkal kívánatra bérmentve szívesen szolgálunk.**

➔ Rendeléskor a zubbony és a nadrág hossza, nemkülömben a mell, — illetve a hasbőség megjelölendő. ➔

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

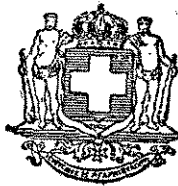
M. kir. udvari szállítók

O. cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

Cs. és kir. auztr. udvari szállítók

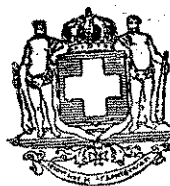
Görög királyi udvari szállítók.

Szerb királyi udvari szállítók.

Perzsa csász. udv. szállítók.

O. Fensége a görög trónörökös udv. száll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, 6 császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

a **Károly-laktanyában BUDAPESTEN** a **Károly-laktanyában**

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellékek, **menyiségre való tekintet nélkül**, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett készíttetnek**. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rózsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat** posztóból és bőrből, **paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat** stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Az 1896. évi párisi műiparkiallításán aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára.

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Budapest,

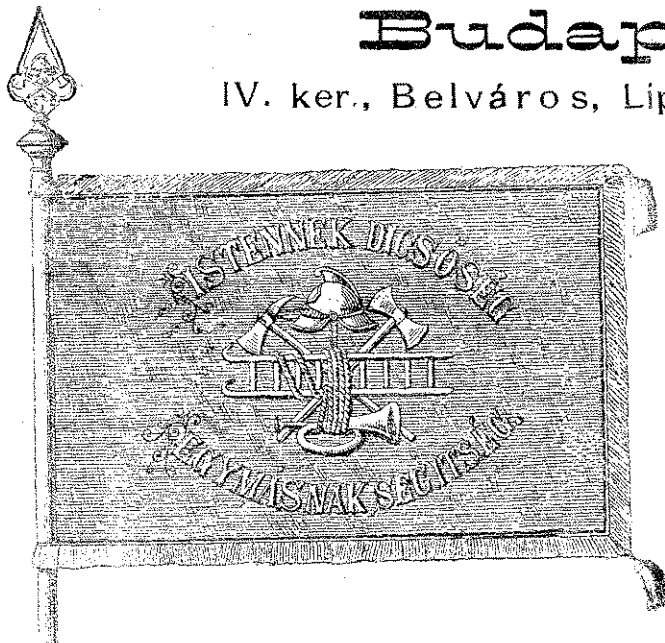
IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Saját
műhímező-
intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitünő munka-, kiváló verseryképesség- és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTEBITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példányok ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamatiók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: A gyakorlati szabályzat kérdése. Irta Dr. Szily József. — Hivatalos rész: Értesítés. — A balesetek alkalmával szükséges első segély nyújtásának országos rendezése tárgyában kiadott 15966/1900. sz. belügyminiszteri körrendelet. — Eivi jelentőségű miniszteri határozatok: a) A község kihágást megállapító szabályrendeletet nem alkothat. b) Lőpor szállítása tengelyen nappal is eszközölhető. — Tűzfecskendőknek hazai gyárakból beszerzése tárgyában kiadott 29774/900. sz. belügyminiszteri körrendelet. — Az Eberhardt-féle tűzet-oltó anyag ajánlása tárgyában 113,390/99. sz. a. kiadott belügyminiszteri körrendelet. — *Technikai rész:* A gyakorlati szabályzat hiányai (I) Dr. Szily József-től. — *Általános rész:* A párisi nemzetközi tűzoltó kongresszus és versenyek. — *Testületek köréből:* Fejérvármegye tűzrendészete az 1899. évben. — A sopronvármegyei szövetség tanfolyama. — A fejérvármegyei szövetség felhívása. — A kismártoni testület jelentése az 1899. évről. — A nagy-kánizsai testület közgyűlése (befejezés). — *Hírek.* — *Hirdetések.*

A gyakorlati szabályzat kérdése.

A tűzoltói ismeretek alapját a tűzoltószerekkel való bánásmódnak ismerete kell hogy képezze. Ismernünk kell tehát első sorban mindazon eszközöket, melyekkel mint tűzoltóknak doloznunk kell és másodsorban tudnunk kell azt, mi módon helyezhetjük ezen eszközöket, szereket szükség esetén a legcélszerűbb módon készenlétbe és hozzátjuk azokat működésbe.

És habár mindezek tetejébe a jó tűzoltónak elméletileg és gyakorlatilag még igen sokat kell tanulnia, a tűzoltói szakképzés fölényegét mégis csak az képezi, hogy a tűzoltó az ő szerszámjával, de különösen azok használatba vételének módozataival tisztában legyen.

E célzt kívánta szolgálni a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség akkor, a midőn annak idejében az egységes gyakorlati szabályzat kiadására vállalkozott. Valóban égető szükségletet elégített ki annak közreadásával, mert mindez ideig a tűzoltó-testületek a szükséges útmutatások híján a begyakorlásnál teljesen magukra voltak utalva, s a tűzoltói gyakorlatok rendszertelenségükkel már eleve lehetlenné tették, hogy a szakképzés szükségességének tudata általánossá váljék.

És habár az egységes gyakorlati szabályzat ez idő szerint már két kiadásban 5000 példányban forog közkézen, nem dicsekedhetünk ma sem még azzal, hogy az eredmény általános volna. Sok a kívánni való még a gyakorlás terén is, hát még a tűzoltói ismeretek egyéb ágazataiban!

Csak dicséretére válik szövetségünk elnökségének azon évek óta kifejezésre jutó szándéka, hogy hazai tűzoltó-testületeinket a tűzoltás ismeretét tárgyaló szakművekkel lássa el s e dicséretet csak fokozhatja az, hogy nem maradt meg a szándéknál, hanem azt következetesen meg is valósította.

Sajnos, a szövetség bevételei a folyton fokozódó és kielégítésre váró igényekkel együtt nemcsak hogy nem szaporodnak, hanem még inkább apadnak, s így nagyon is nagy szükség van arra, hogy szövetségünk háztartásában a legszigorúbb takarékoság elvei érvényesüljenek.

Am ott, a hol a szakképzés fejlesztéséről, a szakismeretek terjesztéséről van szó, garaszkodni nem szabad, mert az a tőke, melyet egy-egy szakmunkának közreadása igényel, nem megy veszendőbe, busásan meghozza az kamatait tűzoltó testületeink nagyobbodó működőképességében és általában a tűzoltó-intézmény fejlődésében.

Mindaz, a mi e célzt szolgálja, megérdemli a legnagyobb figyelmet és odaadást és a szövetség elnökségének egyetlen alkalmat sem szabad fölhasználás nélkül elmúlni hagyni, hanem meg kell hoznia még a legnehezebb anyagi áldozatokat is, mert a szakképzéssel egybekötött célok mindenek fölött valók.

Egy jó gyakorlati szabályzat tűzoltó parancsnokaink kezében valóban a legnélkülözhetlenebb szükséglete a szakképzésnek.

A tapasztalatok, melyeket a lefolyt 7 év alatt a gyakorlatoknál és versenyeknél egyaránt szerezni alkalmunk volt, kétségtelenül beigazolták azt, hogy

a jelenlegi egységes szabályzatnak több tekintetben való módosítása és kibővítése feltétlenül szükséges, mert mai szerkezetében az nem képes megfelelni annak a föladatnak, melyre hivatva van, hogy t. i. bármely, a tűzoltás terén teljesen tájékozatlan egyének is a gyakorlatok vezetésében megbízó vezérfonalul szolgáljon.

A stylus idegenszerűsége, a kifejezések homályos volta, a tételek egymásutánjában mutatkozó rendszertelenség, a beosztás helytelen volta, a szükséztűség, mely a legapróbb szerelési részletek összeállítását úgyszólván kinek-kinek tetszésére bizza, a szövegben és ábrákban mutatkozó ellenmondások stb. egyaránt nagy hibái a szabályzatnak, annál is inkább, mert mindez a megérthetőség és így a használhatóság rovására esik.

Távol legyen tőlem a gondolat, hogy én az itt felsorolt és e lapok egyéb hasábjain még felsorolandó kifogásaimmal a könyv írójának *Breuer* Szilárdnak érdemeit kisebbiteni akarnám, mert az a példátlan szorgalmu munkásság, melyet ő éppen hazai szakirodalmunk megteremtése körül eddig kifejtett, sokkalta nagyobb elismerést biztosított már neki, mintsem hogy az ő érdemeit egy habár erős, de tárgyilagos kritikával csak meg is nyirbálhatnám.

Nem is ez az én célom, hanem az, hogy megkönnyebbitsem némileg azok munkáját, kik a szabályzat átdolgozásában közreműködni hivatva lesznek.

És itt első sorban az »egységesség« kérdéssel kell foglalkoznom. Addig, míg hazánkban az egységes fecskendők megteremtve nem lesznek, egységes gyakorlati szabályzatról szó sem lehet. Az a különbözőség, mely ez időszert nemcsak a fecskendőalakzatokban, hanem az egyes fecskendőalakzatok fölszerelésében is nyilvánul, lehetetlenné teszi magában a szerelésben az egységesség behozatalát.

Lehet egységet megteremteni a főbb elvekben, de a szerelés részleteit ebbe az egységességbe belekényszeríteni nem lehet. Más a szerelés beosztása a kocsis, más a szánmozdony és más a billenő mozdony-fecskendőknél, míg a szerelésnek apróbb részletei még az egy és ugyanazon fecskendő-szerkezeteknél is különbözők, elannyira, hogy a könyv címében levő »egységes« szón kívül egységességet magában a könyvben fölfödözni egyáltalán nem lehet.

És ez kardinalis hibája a könyvnek, olyan hibája, melybe lépten-nyomon beleütközünk s mely épp azért fölötte bosszantó. De sajnálatos is, mert ezen kényszerű egységességre való törekvésnek tulajdoníthatók a szabályzatnak sok olyan hibái, melyek e nélkül könnyűszerrel elkerülhetők lettek volna.

Egy gyakorlati szabályzatnak nézetem szerint főkövetelménye az, hogy a tűzoltószerkek szerelésében a szerelés egymásutánját, sorrendjét, beosztását akképpen állapítsa meg, hogy az a legkisebb munkakerővel és fáradsággal, a legrövidebb idő alatt a legcélszerűbben legyen foganatosítható. Mihelyt a

szabályzat akár komplikált voltával, akár beosztásának helytelenségével, akár pedig fölösleges, nem időszertű vagy nem szükséges teendők követelésével ezen céljától csak egy hajszálnyira eltér, céljának már meg nem felelhet, s ha ennek daczára bárki is az ily célnak meg nem felelő szerelésnek betartását követeli, nagyon rossz szolgálatot tesz a tűzoltás ügyének és éppen azt kockáztatja, a mit a szabályzattal elérni akart.

A föltétlenül szükséges célszerűséget semmiféle melléktételek végett szem elől téveszteni nem szabad és bármennyire kívánatos legyen is a szerelésben az egyöntetűség és egységesség, mihelyt ezen egységességnek a megteremtése egy vagy más esetben a célszerűség rovására történhetik csak meg, véleményem szerint már meg nem engedhető, annál kevésbbé engedhető meg akkor, ha a célszerűségi szempontok fölázdozásával még az egységesség eszméjének fölázdozása is egybe van kötve, miként az a jelenlegi gyakorlati szabályzatban történik.

Ha tehát nincs mód arra, hogy a helyes szerelés kérdését a különböző szerkezetnél egységesen oldjuk meg, szaki szempontból nem szabad más álláspontra helyezkedni, mint hogy a szerelési szabályzatot a különböző szerkezetekre nézve külön-külön, egységesség nélkül, vagy pedig csak egységes elvek szerint állapítsuk meg.

Azzal már eleve tisztában lehetünk, hogy a míg kocsifecskendők, szánmozdony- és billenő mozdony-fecskendők lesznek, ilyenek pedig, talán a szánmozdony kivételével, melyet hazai gyárosaink csak különre készítenek, mindig lesznek, a szerelés minden részletére kiterjedő egységességről szó sem lehet. Ezt a dolgot tehát erőszakolni nem volna észszertű, s azért arról egyszersmindenkorra le kell mondani, mert a szerelésben való teljes egyöntetűség formuláját a célszerűségi szempontok figyelmen kívül hagyása nélkül megtalálni képtelenség.

Ha pedig így áll a dolog, nem marad más hátra, mint hogy a három legelterjedtebb fecskendőalakra nézve a szerelési szabályzatot külön-külön, és pedig mindegyiknél a legcélszerűbb módon állapítsuk meg.

De mivel egy és ugyanazon fecskendő-alaknál is a fölszerelés változósága miatt a szerelés előirt módját csak nagy nehézségekkel és csak a célszerűség rovására lehet betartani, legelső és minden egyebet megelőző föladata lesz a szövetség elnökségének az egyes fecskendő-alakokra, de különösen azok fölszerelésének mikéntjére nézve az egységességet megállapítani. Nagyon természetes, hogy ezen egységességet az elnökség önkényesen meg nem állapíthatja, hanem csakis hazai gyárosaink jóindulatú közreműködésével.

A gyárosok e közreműködését biztosítani, azt hiszem, nehézségekbe nem fog ütközni, annál is inkább nem, mert hisz reájuk nézve majdnem kivétel nélkül közömbös dolog, hogy a fecskendőkhez

szükséges fölszerelési tárgyakat itt vagy amott, így vagy amugy helyezik-e el; ellenben reánk tűzoltókra nem lehet közömbös, vajjon ezen fölszerelési tárgyak jól vagy rosszul, a szerelésre alkalmas vagy nem alkalmas módon vannak-e legtöbbnyire minden elfogadható ok nélkül a fecskendőn elhelyezve.

Igy pl. az egyik gyáros a szívó-oldalt jobbra, a másik balra szereli; látunk fecskendőket, hol a szívókosár a nyomó-oldal felé, az osztóvilla pedig a szívó-oldal felé van a talpra erősítve. Egyik a nyomórudakat és szívótömlőket két oldalt helyezi el, a másik mindezeket külön-külön oldalra teszi stb.

Ily vizsás állapotok mellett nagyon érthető, hogy az egységességre való törekvés állandóan csüörtököt mond a gyakorlatban.

Szövetségünk elnökségének tehát legsürgősebb föladata, hogy e vizsás állapotokat megszüntesse, s az egyes fecskendő-alakzatokra azok mikénti fölszerelésének legczélyszerűbb módozatait hazai gyárosaink közreműködésével megállapítsa és ezzel a fecskendő-alakzatokban az egységességet teremtsen.

Ha ez meglesz, s szövetségünk elnöksége lemond arról a soha meg nem valósítható tervéről, hogy minden fecskendő-alakzatra egyaránt teljesen ugyanazt a szerelési módozatot akarja — akár helyes, akár nem helyes — rákényszeríteni, úgy a gyakorlati szabályzat kérdése olyan megoldást fog nyerni, melyből a legtöbb haszon a tűzoltás ügyére fog háramolni

Dr. Szily József.

HIVATALOS RÉSZ.

MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8.

Értesítés.

Van szerencsénk az országos tűzoltó-szövetség tagtestületeit értesíteni, hogy a párisi nemzetközi tűzoltó-kongresszus és versenyek rendező-bizottsága legujabban tett intézkedésével a *nemzetközi versenyekre való jelentkezés határidejét június hó 15-ig* meghosszabbította, miért is az erre vonatkozó jelentkezések legkésőbb június hó 10-ig hozzánk betérjesztendők.

Kelt Budapesten 1900. évi május hó 14-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

A balesetek alkalmával szükséges első segély nyújtásának országos rendezése tárgyában kiadott 15.966/1900. számú belügyminiszteri körrendelet.

I.

(Valamennyi városi törvényhatóságnak Budapest, Fiume, Szabadka és Temesvár kivételével.)

A balesetek alkalmával szükséges első segélynyújtásnak az ország területén eddig történt rendezése felől, a mult évi 9355. sz. a. e helyről kiadott körrendeletre beérkezett válaszokból arról győződtem meg, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. V. fejezetének erre vonatkozó intézkedései kevés törvényhatóságban vannak végrehajtva.

helyett meg nem felelő címek alatt egymással semmi összefüggésben nem álló dolgokat fűz egybe, míg az összetartozókat egymástól elkülöníti, a megérthetést mennyire megnehezíti, sőt a gyakorlatban járatlan tűzoltó számára valósággal lehetetlenné teszi, azt sajnos tapasztalhattuk.

Nem érintem ezuttal sem a rendgyakorlatról, sem a mászó- és mentőszerekről szóló részeket, melyek kevésbbé közérdekűek, hanem igenis foglalkozom a fecskendő-szerelés részével, mint olyannal, mely a szabályzatban a legfontosabb.

A fecskendő a tűzoltónak legszükségesebb eszköze. Ezt működésképes állapotba helyezni minden tűzoltónak tudni kell, mert ez az eleme a tűzoltás ismeretének.

Egy jó gyakorlati szabályzatnak mindazt el kell mondani, és pedig a legminuciozusabb részleteket is felölelő utasításokkal, a mire a fecskendő-szerelés körüli munkálatok praecizitása érdekében szüksége van, abban a sorrend-

A szervezett tűzoltóság, valamint a rendőrség személyzete eléggé értelmes és fegyelmezett arra, hogy kellő szakszerű betanítás után az orvos érkezéig az első segélyt nyújthassa. Az ehhez szükséges kötöző és gyógyszerek, valamint egyszerű hordágy beszerzése pedig nem járna oly költségekkel, hogy azt a törvényhatóság beszerezni nem volna képes.

Hangsúlyozva, hogy a törvényhatóságtól megkövetelem az első segély nyújtásának illetén való mielőbbi szervezését, ezt a város értelmi fokából kifolyólag azért is elvárom, mert mint nagyobb vidék központja, ily kulturális és emberbaráti ügy megvalósításában jó példával s útmutatással előljárni első sorban van hivatva.

Részemről kijelentem, hogy a törvényhatóságnak ily irányú törekvéseit alkalmas szakközeg kiküldésével támogatni s az első segély nyújtásában való kiképzés céljából tanfolyamok rendezését is elősegíteni kész vagyok.

Végül felhívom a törvényhatóságot, hogy ez irányban tett intézkedéseiről, azoknak eredményéről folyó évi augusztus 1-ig s a netalán felmerülő nehézségekről mielőbb hozzám jelentést terjeszsen fel.

Budapesten, 1900. évi április hó 17-én.

Szell s. k.

II.

(Valamennyi vármegyei törvényhatóságnak.)

A balesetek alkalmával szükséges első segélynyújtásnak az ország területén eddig történt rendezése felől, a mult évi 9355. sz. a. e helyről kiadott körrendeletre beérkezett válaszokból arról győződtem meg, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. V. fejezetének erre vonatkozó intézkedései kevés törvényhatóságban vannak végrehajtva.

A közegészségügygel összefüggő eme nagyfontosságú ügynek rendezése céljából mult évi november hó 19-én megtartott országos értekezleten meghallgatván azon tényezőket, melyek ez ügyben már is sikeresen működnek, részben pedig annak előbbrevitelére hivatottak, az ott nyilvánított nözetek figyelembe vételével a törvényhatóságot a következőkről értesítem:

Az első segély nyújtására a törvényhatóság területén fekvő nagyobb városokban, esetleg községekben is a társadalom közreműködésének bevonásával önálló mentőintézetek volnának létesítendőek, vagy legalább a tűzoltóság kebelében mentő-osztály volna szervezendő. Oly helyeken, hol ez a helyi viszonyokból kifolyólag ki nem vihető, a helyi tűzoltóság néhány kiválasztott egyéne vagy a rendőrség veendő e célra igénybe.

A szervezett tűzoltóság, valamint a rendőrség személyzete eléggé értelmes és fegyvelmezett arra, hogy kellő szakszerű betanítás után az orvos érkezéig az első segélyt nyújthassa. Az ehhez szükséges kötöző és gyógyszerek, valamint egy egyszerű hordágy beszerzése pedig nem járna oly költségekkel, hogy azt még a legszerényebb háztartási viszonyok közt élő város vagy népesebb nagyközség sem volna képes megbirni.

Részemről kijelentem, hogy a törvényhatóságnak ily irányú törekvéseit alkalmas szakközeg kiküldésével támogatni s az első segély nyújtásában való kiképzés céljából tanfolyamok rendezését is elősegíteni kész vagyok.

Bizva abban, hogy a törvényhatóság saját részéről is megteendí mindazt, a mi ezen nemes ügynek előbbrevitelét biztosítandja, felhívom tehát, hogy a fentebb említettek figyelembe vételével intézkedjék, miszerint a törvényhatósága területén létező rendezett tanácsú városokban, a járási székhelyeken és népesebb nagyobb községekben az első segély nyújthatásának ügye mielőbb rendeztessék.

Végül felhívom a törvényhatóságot, hogy ez irányban tett intézkedéseiről, azoknak eredményéről folyó évi augusztus 1-éig s a netalán felmerülő nehézségekről mielőbb hozzám jelentést terjesztszen fel.

Budapesten, 1900. évi április hó 17-én.

Széll s. k.

Elvi jelentőségű miniszteri határozatok.

I.

A község kihágást megállapító szabályrendeletet nem alkothat. A község szabályrendelete jóváhagyás előtt ideiglenesen sem léptethető életbe.

(A belügyminiszternek 83.666/99. sz. a. B. vármegye közönségéhez intézett rendelete.)

A vármegye törvényhatósági bizottságának azt a határozatát, melylyel M. nagyközség tűzrendészeti szabályrendelete a törvényhatóság tűzrendészeti szabályrendeletének megfelelő átdolgozás végett visszaadott, nevezett község felebbezése folytán felülvizsgálván, azt az abban felhozott indokokból helybenhagyom azzal a kiegészítéssel, hogy miután az 1886. évi XXII. t.-cz. 27. §. második bekezdésében hivatkozott 1879. évi XL. t.-cz. I. §-a értelmében a községek kihágást megállapító szabályrendeletet nem alkothatnak, a felterjesztett községi szabályrendeletnek a büntető eljárást tárgyozó V. fejezete az átdolgozás alkalmával kihagyandó. Miről a vármegye közönségét további eljárás végett azzal a felhívással értesitem, hogy miután az 1886. évi XXII. t.-cz. 27. §-a értelmében a község szabályrendelete csak a törvényhatóság jóváhagyása után hajtható végre, s ennek daczára a község a szóban levő szabályrendeletet a szabályrendelet jóváhagyását megtagadó törvényhatósági határozat meghozatala és közzlése után tartott képviselő testületi közgyűlésében hozott határozatával életbe léptette, a község említett határozatát, mint törvénybe ütközőt semmisítse meg.

II.

Lőpornak a székesfőváros területén tengelyen való szállítása lehetőleg a hajnali órákban eszközlendő ugyan, de szükség esetén nappal való szállítása sem ütközik törvényes akadályba.

(A belügyminiszternek 17.932/1900. sz. a. budapesti rendőrség főkapitányához intézet rendelete.)

Czímednek azt a végzését, melylyel Z. B. és társa czég abbeli kérelmével, hogy a IV. ker., Muzeum körút 29 sz. a. levő lőporraktárába a budafoki úton levő katonai lőportárból időközönként szállítandó lőpormennyiségnek, az

eddig gyakrolathoz képest a nappali órákban leendő szállíthatása engedessék meg, elutasított, nevezett czég irásbeli felebbezése folytán felülvizsgálván: azt megváltoztatom s megengedem, hogy a lőpor nappali órákban szállíthatassék.

Mert a lőpornak a székesfőváros területén tengelyen való szállítása tárgyában, 155/kgy. 897. sz. a. alkotott törvényhatósági szabályrendelet 3. §-ának azon rendelkezése, hogy »a szállítás lehetőleg a hajnali órákban és pedig a téli időszakban reggeli $\frac{1}{2}$ 7 órától, a nyári időszakban reggeli 4 órától kezdve eszközlendő«, nem zárja ki, sőt inkább megengedi a lőpornak nappal való szállítását, mert a reggeli órákban való szállítást annak lehetőségéhez köti. Ha tehát a lőport nem lehet szállítani a reggeli órákban, úgy annak nappal való szállítása törvényes akadályba nem ütközik. Minthogy pedig a budapesti cs. és kir. 4. sz. hadtestparancsnokságnak értesítése szerint, a promontori-úti lőportárban a hivatalos órák nyáron 8 órakor, télen pedig 9 órakor kezdődnek s a déli egy órai szünettel nyáron délután 5 óráig, télen 4 óráig tartanak; minthogy továbbá a hadtestparancsnokság közlése szerint, a lőpor kiadása a hivatalos órákon kívüli időben, szolgálati tekintetből nem történhetik meg és így a lőpornak a hajnali, illetve reggeli órákban és pedig télen $\frac{1}{2}$ 7 órától, nyáron 4 órától kezdve szállítása teljességgel lehetetlen: ennél fogva folyamodó kérelme, mint a szabályrendeletbe nem ütköző, teljesítendő volt

Tűzfecskendőknek hazai gyárakból beszerzése tárgyában kiadott 29.774/1900 számú belügyminiszteri körrendelet

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

A kereskedelemügyi miniszter úr tudomásomra hozott egy esetet, melyben egy községileg segélyezett tűzoltó-egyesület beszerzendő gőzfecskendőjére nézve a szállítási szerződést külföldi gyárossal akarta megkötni, jóllehet az ilyenmű szükségleteket a magyar gyárak is ugyanily minőségben, hasonló feltételek mellett képesek szállítani.

A hazai gépipar felvirágzása és érdekeinek megóvása céljából felhívom a törvényhatóságot, miszerint hasson oda, hogy a városi, községi, vagy hatósági segélyezésben részesülő tűzoltó-egyesületek ilyenmű beszerzéseik alkalmával az egyes ajánlatokat szakszerű bírálat tárgyává tenni el ne mulasztják, annál inkább, mert a jelzett esetből kifolyólag az is tudomásomra hozott, hogy egy külföldi czég a megrendelőt, gyártmányának minősége felől céltudatosan, a megtévesztésre alkalmas módon tájékoztatta.

Budapesten, 1900. évi márczius hó 26-án.

A miniszter helyett:

Jakabffy s. k.

államtitkár.

módját csak nagy nehézségekkel és csak a célszerűség rovására lehet betartani, legelső és minden egyebet megelőző föladata lesz a szövetség elnökségének az egyes fecskendő-alakokra, de különösen azok felszerelésének mikéntjére nézve az egységesítést megállapítani. Nagyon természetes, hogy ezen egységességet az einökség önkényesen meg nem állapíthatja, hanem csakis hazai gyárosaink jóindulatú közreműködésével.

A gyárosok e közreműködését biztosítani, azt hiszem, nehézségekbe nem fog ütközni, annál is inkább nem, mert hisz reájuk nézve majdnem kivétel nélkül közömbös dolog, hogy a fecskendőkhöz

nemcsak a mi, hanem a bennünket szemlélő laikus közönség fejébe is méltán út szeget, ha azt kell látnia, hogy a mit egy fogással meg lehet csinálni, ahhoz két fogást használunk, szóval fölösleges munkát végeztünk.

A kiképzés könnyebbsége érdekében tehát szükséges, hogy az első ütem teendői az egyes fecskendőkhöz mérten állapittassanak olyképp, hogy — ha mindjárt az egészség rovására is, — csak a föltétlenül szükséges és czélszerű teendők végeztessenek el és ne követeltessenek oly teendők, melyek szükségtelenek, és ép azért állandóan bosszantók, s csak arra való, hogy a tűzoltó kedvét a szereléstől és ezzel a gyakorlatok látogatásától elvegyék.

A második ütemre esne a tömlőszerelés, melyre a szabályzat eddigi intézkedései nagyjában alkalmazhatók volnának, míg a harmadik ütemben a S_1 szerelné a váltócsapot, a S_2 a szívókosarat, a N_1 az elülső, a N_2 a hátulsó nyomórudat.

E beosztás mellett küzdöttem már a gyakorlati szabályzat I. és II. kiadásánál is, sajnos, eredménytelenül. Most, hogy 7 esztendő gyakorlati tapasztalatai igazolják az erőszakolt rendszer tarthatatlanságát, hiszem, hogy az elnökség nem fogja megtagadni segédkezését a jobbnak érvényre juttatásától.

egyedül, azt nem tudom, de nem tudják a kettések sem, hogy ők a gépnél mit »működnek«?

Ugyanitt hivatkozik a 19. ábrára, ezen azonban csővezető nincs, van azonban hátul is egy hatalmas láncz, melynek rendeltetéséről és kezeléséről a szerző megfeledezett.

A billenő mozdonynál a táblázat szerint a csővezetőnek is segédkeznie kell a mozdonylefektetésnél, holott az idézett 18. ábrán úgy áll a csővezető a helyén, mint a czövek.

»Három«-ra a tekercesknél hivatkozik a 8. ábrára, pedig az kerek motolát ábrázol. E helyett a 7. ábrára történjék hivatkozás. Az ugyanitt idézett 11. ábra rossz, mert a tömlők össze-vissza vannak gabalyítva, a csővezető kedélyesen visszafordul, a N_2 pedig a térdeivel éppenséggel nem szorítja a tömlőt.

A kerek motolánál a csővezető már akkor kéri a vizet, a mikor még a tömlőösszeköttetés sincs létesítve, s hivatkozik a szerelésnél a 11. ábrára, mely a visszazereleést mutatja.

A táblázatban a leírás sorrendjét véve figyelembe, előbb a nyomórudak szerelgetnek s csak azután a nyomótömlők, míg a 11. ábra szerint előbb a tömlők, aztán a

TECHNIKAI RÉSZ.

A gyakorlati szabályzat hiányai.

I.

Most, hogy az Országos Tűzoltó-Szövetség által kiadott egységes gyakorlati szabályzat példányainak fogytával a szabályzat új kiadásának szüksége fölmerül, időszerűnek tartom annak egyes hibáira és hiányaira rámutatni, nehogy azok a III. kiadásba újból becsúszzanak és ezzel a valódi életszükséglet kielégítésére hivatott könyv értékét kisebbsítsék.

E lapok vezető cikkelyében már megérintettem általánosságban a szabályzat föltűnő hiányait, szükségesnek tartom azonban e helyütt azokkal részletesebben is foglalkozni, nehogy fölszólalásom csak az üres vádaskodás színében tűnjék föl.

Első sorban itt is azokkal az általános benyomásokkal kell kezdenem, melyeket a könyv maga az olvasóra gyakorol.

Hogy a könyv telve van magyartalanságokkal, igazi német észjárással és gondolkozással, arra azt hiszem példaként nem igen kell felhoznom.

Hogy mennyire takarékoskodik a részletekre kiterjedő utasításokkal és épp ezért mily sok kérdést hagy tisztázatlanul, azt bővebben tapasztalhattuk a versenyző testületek produkcióiban mutatkozó különbözőségben, mert a hol a szerző elfelejtette a további utasításokat megadni, ott szabad tér nyílt a felfogások különbözőségének dokumentálására.

Hogy a rendszer, helyesebben mondva a rendszerelenség, mely az egymásutáni teendők beható ismertetése helyett meg nem felelő címek alatt egymással semmi összefüggésben nem álló dolgokat fűz egybe, míg az összetartozókat egymástól elkülöníti, a megérthetést mennyire megnehezíti, sőt a gyakorlásban járatlan tűzoltó számára valósággal lehetetlenné teszi, azt sajnos tapasztalhattuk.

Nem érintem ezuttal sem a rendgyakorlatról, sem a mászó- és mentőszerekről szóló részeket, melyek kevésbé közérdekűek, hanem igenis foglalkozom a fecskendő-szerelés részével, mint olyannal, mely a szabályzatban a legfontosabb.

A fecskendő a tűzoltónak legszükségesebb eszköze. Ezt működésképes állapotba helyezni minden tűzoltónak tudni kell, mert ez az eleme a tűzoltás ismeretének.

Egy jó gyakorlati szabályzatnak mindazt el kell mondani, és pedig a legminuciozusabb részleteket is felöllelő utasításokkal, a mire a fecskendő-szerelés körüli munkálatok praecizitása érdekében szüksége van, abban a sorrend-

ben, a mint azok egymás után következnek s a mely sorrend a gyakorlatban a legczélszerűbbnek mutatkozik.

Sajnos a sorrend a gyakorlati szabályzatban éppenséggel nincs betartva, úgy hogyha valaki a 3 legelterjedtebb fecskendőalak bármelyikének pontos szerelését magából a könyvből akarná megtanulni, az lehetetlen föladatra vállalkoznék, s csakis a teendőkkel már teljesen ismerős tűzoltónak van megadva a szerencse, hogy innen-amonnan halásztatva, egy általános képet alkothasson magának az egészről, anélkül hogy az egyes állások, rozdatok és teendők apró részleteiről pontos tudomást szerezhetne.

De térjünk a dologra, mely annál nehezebb lesz rám nézve, mert az általam mondandók könnyebb ellenőrizhetése végett kénytelen vagyok én is nyomon követni a szerző leírását, s így nekem is abba a hibába kell bele esnem, a mit a szerzőnél kifogásolok, vagyis hogy együvé nem tartozó dolgokat kell egymásra halmoznom.

Első sorban kifogásolom a felügyelő altisztet, kire akkor, midőn külön vezénylő van, szükség egyáltalán nincs, mert annak lesz föladata a szerelésre való fölügyelet; ha pedig ő a vezénylő, mint azt a 189. pont megengedi, úgy nincs helye az ő külön beosztásának.

Nincs szükség arra sem, hogy a csővezető a szerelőkkel együttesen felvonuljon, mert ő csak lábatlankodik a szerelésnél, melynek teendőit maguk a szerelők nélküle is jól el tudják végezni. Így a szerelők száma 6-ról 4-re száll le, a minnek különösen kis létszámú csapatoknál nagy előnye van.

Azt mondja a 189. pont, hogy ha kettőnél több kender-tömlő szereltetik, még 2 tömlő-szerelő is beosztandó. Vajjon mi szükség van 2 tömlő-szerelőre akkor, a midőn pl. csak 3 kender-tömlő szereltetik.

Ugyan-e pontban gondoskodik még egy esetleges segédcsővezető beosztásáról is, holott a későbbi részekben általában a T_2 -t használják föl segéd-csővezetőnek. A szivattyúzó legénység számát legkevesebb 4-re teszi, holott itt e számot legkevesebb 8-ra kellene fölemelni, mert egy kisebb fajta fecskendőnek működésben tartásához is legalább ennyire szükség van.

A 190. pontban azt mondja, hogy a szakasz közepe a fecskendő középvonalában álljon, holott a nyomban erre idézett 3. ábrán a jobb szárny áll a fecskendő középvonalában. Az ugyanitt követelt 5 lépés legalább 6-ra emelendő föl, hogy a beosztandó szerelőknek ne kellésék a jobb szárnyra

nemcsak a mi, hanem a bennünket szemlélő laikus közönség fejébe is méltán üt szeget, ha azt kell látnia, hogy a mit egy fogással meg lehet csinálni, ahhoz két fogást használunk, szóval fölösleges munkát végeztünk.

A kiképzés könnyebbé érdekében tehát szükséges, hogy az első ütem teendői az egyes fecskendőkhez mérten állapíttassanak olyképp, hogy — ha mindjárt az egység rovására is, — csak a föltétlenül szükséges és czélszerű teendők végeztesse el és ne követeltesse el oly teendők, melyek szükségtelenek, és ép azért állandóan bosszantók, s csak arra valók, hogy a tűzoltó kedvét a szereléstől és ezzel a gyakorlatok látogatásától elvegyék.

A második ütemre esne a tömlőszerelés, melyre a szabályzat eddigi intézkedései nagyjában alkalmazhatók volnának, míg a harmadik ütemben a S_1 szerelné a váltócsapot, a S_2 a szívókosarat, a N_1 az elülső, a N_2 a hátulsó nyomórudat.

E beosztás mellett küzdöttem már a gyakorlati szabályzat I. és II. kiadásánál is, sajnos, eredménytelenül. Most, hogy 7 esztendő gyakorlati tapasztalatai igazolják az erőszakolt rendszer tarthatatlanságát, hiszem, hogy az elnökség nem fogja megtagadni segédkezését a jobbnak érvényre juttatásától.

És most ezeknek elmondása után ismét visszatérek az (minőz) táblázathoz, melynek célja tulajdonképen az volna, hogy a szerelésre általános útmutatóul szolgáljon.

Hát igaz ugyan, hogy nagyjában megmondja, hogy mit kell csinálni, de nem mondja meg, hogy hogyan, minő sorrendben, minő mozdulatokkal, fogásokkal kell csinálni. Pedig hát ez is igen fontos, sőt a praecizitás szempontjából el sem engedhető szükségesség, annál is inkább, mert sok dologra a szabályzat egyéb részeiben sem lehet megtalálni a szükséges útmutatásokat.

Így például az »egy« nél fontos volna tudni, hogy a kerekes motolát a tömlőszerelők húzzák, vagy pedig tolják a nyomóoldalra, elülről, vagy hátulról kerülnek-e a kijelölt helyükre. Hogyan, mily fogásokkal és mely szerelők veszik le a szívótömlőket, melyek a nyomórudakat és ha a szívótömlőket a szívónyílás irányában teszik le a földre, vajjon egymás mellett, vagy egymás hosszában, a szívónyílás felé fordított anyacsavarokkal, vagy pedig mivel a tartóvillában a két tömlő apa- és anyacsavara szokott egymás mellett lenni, ide is így kell lefektetni? Miért nincs a nyomórudakra is megmondva, hogy azok a fecskendő mellé hosszában vagy keresztben teendők-e le?

A billenő mozdonynál a négy ember közül kik akasztják a lánczokat a víztartóba, kik nyitják ki a mozdony zárait, s ha az egyesek visszatérnek a fecskendőhöz, hogy állnak meg, oldalt vagy szemközt s fogják-e a fogantyúkat vagy nem? Ugyanitt rosszul van idézve a 16. ábra, mert azon lánczok nincsenek is, míg a 17. ábrán mit keres a csővezető a kocsirúdkezelésnél a szívóoldalon, mikor azt a nyomóoldalról is épp úgy kezelhetné?

A »kettő«-nél a kocsifecskendőnél nincs indokolva, hogy a csővezető a kocsirudat az előli tengelyen át (vagyis a tengely fölött) helyezze a kocsi alá, mert így csak útban lesz, holott a kocsi alá fektetve jobb helyen volna. Nem gondoskodik arról, hogy ott, a hol szükséges, a hámfák levétesse, az előkerek alá fordíttassanak, ellenben beszél arról, hogy 4 ember húzza meg a kerékféket a saját oldalán, pedig a kerékfék csak egy ember által kezelhető, ilyenre pedig csak kevés fecskendőnél akadunk, és sokkal okosabb volna, ha a kerek alátámasztásáról gondoskodnék.

A szánmozdonynál csodálatosképen legelső dolga a szerzőnek az előkocsiról gondoskodni, pedig nem tudom, vajjon csak egyet is föl tud-e födözni múzeumba való régiségeink között. Hogy ezek után mi szükség van arra, hogy a lánczot 4 ember fonja a rúd horgára s ugyanennyien húzzák ki a mozdonypeczket, továbbá a kétkerekű kocsi keretét a csővezető húzásán kívül miért tolja még a két

egyik is, azt nem tudom, de nem tudják a kettések sem, hogy a gépnél mit »működnek«?

Ugyanitt hivatkozik a 19. ábrára, ezen azonban csővezető nincs, van azonban hátul is egy hatalmas láncz, melynek rendeltetéséről és kezeléséről a szerző megfeledkezett.

A billenő mozdonynál a táblázat szerint a csővezetőnek is segédkeznie kell a mozdonylefejtésnél, holott az idézett 18. ábrán úgy áll a csővezető a helyén, mint a czővek.

»Három«-ra a tekercseknél hivatkozik a 8. ábrára, pedig az kerekes motolát ábrázol. E helyett a 7. ábrára történjék hivatkozás. Az ugyanitt idézett 11. ábra rossz, mert a tömlők össze-vissza vannak gabalyítva, a csővezető kedélyesen visszafordul, a N_2 pedig a térdeivel éppenséggel nem szorítja a tömlőt.

A kerekes motolánál a csővezető már akkor kéri a vizet, a mikor még a tömlőösszeköttetés sincs létesítve, s hivatkozik a szerelésnél a 11. ábrára, mely a visszazserelést mutatja.

A táblázatban a leírás sorrendjét véve figyelembe, előbb a nyomórudak szerelgetnek s csak azután a nyomótömlők, míg a 11. ábra szerint előbb a tömlők, aztán a rudak.

A 207. pont a helyett, hogy megmondaná, miként kell a nyomórudakat a földre helyezni s rámutatna annak kívánatos voltára, hogy a szívótömlők a szívó-, a nyomórudak pedig a nyomóoldalra helyeztesse el, hajmeresztő dolgokat beszél a nyomórudak és szívótömlők hurczolkodásáról, melyben csak az a vigasztaló, hogy nincs ember, a ki meg tudná érteni és így nem is képes senki azt megtenni, a mit a szabályzat kíván. E helyett a kis józan észszel bíró tűzoltó megteszi azt, hogy az egyik villába tesz 3—4 szívótömlőt, a nyomóoldali villába pedig a maradék szívótömlőt és a két nyomórudat úgy, hogy semmi szüksége sem lesz a nyomóoldali szerelőknek a szívóoldalra vinni tömlőket és hozni rudakat.

A 208. pont megengedi a csővezetőnek, hogy a mozdony lefejtésénél segítsen, míg a táblázatban megköveteli. Valóban, ezek után magam sem tudom, melyik a szabályszerű eljárás, mint a hogy nem tudták a brassói versenyzők sem. Nagyon óhajtánám tudni, hogy a szerző hogyan dugja át az előli fogantyúkon az emelőrudat, mikor ezek a fogantyúk a medenczetalp előréssével párhuzamosan vannak kevés kivétellel fölszerelve. Szerencsére ilyen emelőrudakra a mozdonyfecskendők szerelésénél szükség egyáltalán nincs s így magunknak sem kell fejünket törni azon, hogyan vehetjük azokat a szabályzat szerint alkalmazásba. Ugyanitt kifogásolni kell, hogy a csővezető a kocsirúd kezelésénél a szívóoldalra kerüljön át, mert ugyane munkát épp úgy a nyomóoldalról is elvégezheti.

A 209. pont nem téve különbséget a tekercscsel és motolával való szerelés közt, egyaránt kimondja, hogy előbb a tömlők, azután a rudak szerelendők vissza, vagyis nem helyesen állapítja meg a tételt, a midőn azt mondja, hogy a visszazserelés a szerelés sorrendjének megfordítottja. Ugyane pontban kívánatos volna, ha a kocsifecskendők »mozgó állapotba helyezésének« módjait, nemkülönben a szerelési részleteket teljes világossággal fölsorolná a szerző.

A 210. pontban nagy hiba, hogy a létraszerelők működésbe lépését csak a 3-ik ütemben engedi meg, mert így a létraszerelés csak igen későn s akkor is vezényszó nélkül fog megtörténni, pedig épp az együttes szerelés szempontjából lett a létraszerelésre is a hármast ütem megállapítva.

A 211. pontban a szívótömlők szétterjesztett karokkal viendők, de nem mondja meg, mily fogással, a fej fölé vagy lefelé tartva. A szívótömlő szerelése a legnagyobb részletességgel megállapítandó s a tömlő nem a lábszárak közé, hanem a térdek fölött szorítandó.

A 212. pontban meg kell mondani részletesen, hogy

veszszük ki a farudat, hogy teszszük le a földre és hova; hogyan áll föl a S_1 és S_2 .

A 214. pontban a tömlővezeték szerelésének címe alatt emlékezik meg a nyomórudak szereléséről, ellenben ott, a hol kellene, így a 260. pontban még csak meg sem említi azokat. Ugyanitt határozottan kimondja, hogy motolánál előbb a rudak, aztán a tömlők, tekercseknél előbb a tömlők, aztán a rudak szerelendők, pedig sokkal kisebb fáradsággal a tekercseknél is a rudak volnának szerelhetők. nem is szólva a sokszor hangoztatott egységességi szempontokról. Ugyanitt a 8. és 11. ábrákra hivatkozás sánít, mert mindkettő a szerelésre és nem a visszaszerelésre szól s a 11. ábrában a tömlőszerelőknek nyoma sincs.

A 215. pontban miért ne lehetne 3 tömlőtekercset is szerelni, miért éppen csak kettőt vagy négyet?

A 219. pontban a tekercsek összerakásának módja pontosan meghatározandó, mert a mit most mond, az fölötte hiányos és zavart. Nincs megmondva, vajjon a mag alul vagy fölül legyen-e, melyik a tömlő jobb oldala stb. s azért azt sem lehet tudni, vajjon a leírt módszer jó e, vagy rossz.

Ugyanitt a tekercs kigurításánál a balkéznek kell átfogni a tekercset fölülről s a jobb kéznek fogni a tömlőt a csavarok fölött és nem fordítva, miként a szerző kívánja, mert az csak a balog sutáknak volna megfelelő. Valószínű különben, hogy a szerző is ezt akarta, különben nem írta volna lejjebb, hogy a guruló tekercsnek jobb kezünkben tartott végét kissé vissza lehet húzni.

A 220. pont a tömlőket a térdek közé szoríttatja, ellenben a hivatkozott 11. ábrában ennek nyoma sincs.

A 222. pontban a csővezető már akkor kér vizet, a midőn még tömlő-összeköttetése sincs. S midőn a N_1 a tömlőt már rég a fecskendőre csavarta, csak akkor beszél az ezt megelőző teendőkről.

A 223. és 224. pontban azt mondja, hogy ha a csővezető a magasba hatol, akkor melléje segéd-csővezetőnek egy mászó osztandó be, ellenben a 9. ábrában hiába keressük annak nyomát, mert ott csak a T_2 -t látjuk. Ugyanitt világosan meg kell mondani, hogy a csavarok mellett arcczal azok felé kell állani.

A 225. pontban azt mondja, hogy a csővezető leereszti a sugárcsövet a tetőről, azután lecsavarja. Azt hiszem előbb le is kell jönnie, s csak aztán csavarhatja le, ha ugyan addig heverő segéd-csővezetője, vagy a T_2 ezt meg nem tette.

A 226. pontban érthető módon kellene megmondani, hogy a N_2 -nek mit is kell voltaképpen csinálni.

A 227. pontban helytelenül a segéd-csővezetőre bizza a sugárcső kivételét, holott az egyöntetűség és czélszerűség kedvéért is ezt a csővezetőnek kellene megtennie. Ugyanitt világosan meg kell mondani, hogy ki-ké a saját tömlőjének kiigazításáról tartozik és mily fogásokkal gondoskodni, mert a 228. pont mellett még azt hihetné valaki, hogy ha tömlőszerelők vannak, akkor a szerelőknek semmi gondjuk sincs a tömlők kiigazításával.

A 229. pontban részletesen leírandó a tömlő visszaszerelés módja.

A 230. pontban meg kell mondani, hogy a tömlőt a hónalj alatt vezetve elülről kell a vállra fektetni stb.

A 231. pont így magában nem helyes, mert hisz a »három« vezényszóra is történhetik már osztóvillával való szerelés

A 233. pontban meg kellene mondani, kiket ért azon számok alatt, melyek az első vezetéknel szabadon maradtak. Ugyanitt a C_2 vigye ki föltétlenül a sugárcsövet, vagy legfeljebb a segéd-csővezető, de semmi esetre sem a T_1 .

A N_2 nem lehet a T_1 segédje, mert annak ilyenre, plane mikor, mint a jelen esetben is, segéd-csővezető is van, szüksége egyáltalán nincs.

A 235. pontban helytelen, hogy a szivattyuzást a távol álló N_1 szüntesse be, holott e szerepre a S_1 volna legalkalmasabb. Ugyanitt a tömlő-rövidítés módja is meghatározandó.

A 237. pontban meg kell mondani világosan, hogy vízvezeteki táplálás esetén a tekercsek is a hydranttól a fecskendő felé fektetendők.

A 238. pontban csodálatosképen egyszerre a S_1 -nek jut a szerencse, hogy egyéb bokros teendői mellett, melyek között a tömlő kiigazítás nincs is megemlítve, még mindkét nyomórudat is fölcsavartassa.

A 240. pontban az I-ek a fecskendőt jobbról meg nem kerülhetik, mert hisz ezek a hátulso nyomórudhoz kanyarodnak. Ugyanitt ki kell mondani, hogy a visszakozás után a szivattyuzók rögtön megfogják a nyomórudakat, avagy talán vigyázz állásban maradnak?

A 241. pontban »egyszer-kétszer« helyett legalább »kétszer-háromszor« teendő, mert 1-2 mozdulattal még a szivattyuzás tempójába sem lehet belejönni.

A 242. pontnál előbb ki kell mondani, hogy a figyelmeztetőre (és nem vezényletre) a szivattyuzók első sorban a nyomórudakat eresztik el. Ugyanitt nem való, hogy a hátul álló I-ek a fecskendőt megkerülve térnek helyükre, mert a részleges kerülést csak a II-ek végzik.

A 244. pontban lehetetlen dolgokat követel a szerző a felváltásnál, mert ha a felváltók is, meg a felváltandók is, vagy akár csak az előbbiek félkézzel dolgoznak, úgy a felváltandók el nem vonulhatnak a szabályok szerint, hacsak a felváltók helyére előbb vissza nem lépnek. Ugyanitt természetesen meg kell azt is mondani, ki melyik félkézzel fog a munkához, s vajjon ezt oldal vagy ferde állásban teszi-e, hogy csak akkor fordul teljesen a rúd felé, midőn a nyomórudat a fölváltandók már eleresztették

A tárgy terjedelme lehetlenné tette ezuttal annak teljes befejezését, miért is e lapok legközelebbi számában folytatni fogom, s csak az ügynek válnék hasznára, ha mások is tűzoltó bajtársaim közül ezen annyira fontos kérdésben akár pro, akár kontra megnyilatkoznának és ezzel annak tisztázását előmozdítanák.

Dr. Szily József.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A párisi nemzetközi tűzoltó-kongresszus és versenyek.

A folyó évi augusztus hó 12-20-ika közt Párisban megtartandó nemzetközi tűzoltó-kongresszus és versenyek iránt érthető módon hazánkban is nagy az érdeklődés.

Az a nemes ambíció, melyet az 1893. évben nálunk meghonosított versenyek hazai tűzoltó-testületeink körében felköltöttek, immáron szűknek találja a magyar haza határait és égve ég a vágától, hogy összemérhesse erejét a külföld

régibb tűzoltótestületeinek erejével, és ezzel tanubizonyosságát adja az egész világ előtt a magyar tűzoltóság gyakorlottságának.

Budapest, Ó-Kanizsa, Szabadka, Topolya stb. önkéntes tűzoltó-testületei erősen mozgolódnak és készülnek a nagy munkára. Ismerve az itt megemlített testületek többszörösen bebizonyított gyakorlottságát, egy perczig sem kételkedünk azon, hogy a nemzetközi versenyekből a maguk és a magyar tűzoltóság dicsőségére győztesekként kerüljenek ki és ha ennek dacára sem merészelünk bízni az előkészül-

letek sikerében, úgy annak oka csak az, hogy az úgyszólván biztosra vehető dicsőségszerzésnek oly nagy ára van, hogy nagy kérdés, vajjon fölér-e a várható eredménnyel.

A kik tudják, mily nehézségbe kerül csak hazai versenyekhez is egy csapatnak a szükséges számban való kiküldése éppen szűkös anyagi viszonyaink miatt, azok nagyon is meg fogják fontolni, vajjon érdemes-e egy legalább 16 főnyi szakaszt fecskendővel, tömlőmotolával, mászó- és mentőszerekkel egyetemben oly kolosszális távolságra idegenbe elküldeni s az ezzel járó és legalább 10.000 koronára rugó úti, élelmezési és szállítási költségeket fedezni csak azért, hogy abban a nagy Babylonban az x-i testület nevét is a győztesek között emlegessék.

Ha még arról lehetne szó, hogy ezen nemzetközi versenyeken mint a magyar tűzoltóság képviselője egy versenyző csapat vegyen részt, úgy a nagy szerepet játszó pénzkérdés még megoldható volna akként, hogy annak költségeit részben az országos tűzoltó-szövetség, részben az e célra indítandó gyűjtés eredménye fedezhetnék.

De nem erről van ám szó s ez a bökkenő, hanem arról, hogy a párisi rendezőbizottság tervezete szerint egy-egy nemzetből legalább 5—6 versenyző csapatnak kell megjelenni. Ezek első sorban egymás közt versenyeznek s a melyik közülök az első lesz, az lesz a magyar bajnokcsapat s csak az bocsáttatik a tulajdonképeni nemzetközi versenyekre, melyeknek lényege az, hogy egy — természetesen francia nyelven megírt és a helyszínén megadandó támadási terv lesz megoldandó.

Láthatjuk ezekből, hogy itt 40—50 ezer korona költségről van tulajdonképen szó, melyet előteremteni teljes-séggel lehetetlen volna s a cél még akkor sem volna biztosítható, ha 1—2 testület a maga csapatának kiküldéséről erejét meghaladó áldozatokkal maga gondoskodnék, mert 1—2 testület a versenyekben részt sem vehetne.

Ily körülmények közt nekünk magyaroknak lehetlenné van téve a versenyekben részt venni s meg kell elégednünk azzal, hogy azokat mentül számosabban végig nézzük s szerzett tapasztalatainkat majdan itthon érvényesítsük.

Egyébként a rendezőbizottság programjának a nemzetközi versenyekre vonatkozó része példátlan szűkszavuságával tündöklök s úgy látszik, nagyon csekély súlyt fektet ezekre, mert többrendbeli levélbeli kérdezősködéseinkre is azokról többet, mint a mennyit föntebb közöltünk, megtudnunk nem sikerült. Valószínűnek tartjuk azért, hogy ezen nemzetközi versenyek nagyobb érdeklődést más államokban sem fognak kelteni, úgy hogy az angol, német és osztrák tűzoltóság sem fog értesüléseink szerint a versenyekben részt venni.

Sokkal nagyobb szabásúnak ígérkezik azonban a francia tűzoltóságok versenye, úgy hogy a rendezőbizottság kénytelen volt kimondani, hogy legfeljebb az első 600 tűzoltó bejelentését fogadja el.

A küldött nyomtatványokból látjuk, hogy a kongresszus tiszteletbeli elnöke maga a köztársasági elnök, védnökei közt pedig ott látjuk a szenátus és a képviselőház elnökeit, a miniszterelnököt, a hadügyi és kereskedelmi minisztereket, a párisi hadtestparancsnokot stb. A védnökök sorában fognak helyet foglalni a külföldi kormányok hivatalos képviselői is. A magyar belügyminiszterium, mint értesülünk, *Sélley* Sándor dr. miniszteri tanácsost bízta meg képviselével.

Egy másik nyomtatvány a legszélesebb körű utasításokat adja meg a francia tűzoltóságnak az öltözködésre, magaviseletre és tisztelgésre nézve. Az öltözetnek szolgálati öltözetnek kell lenni, a kabát begombolandó, az öv felkötendő, a sapkán a tolldísz ne legyen rajta. A kabátban csakis a kormány által engedélyezett kitüntetések és érmek viselhetők; az utcán egyenruhában pipázni nem szabad. Zászlót egy testület sem vihet magával. Ezen szabályok a

legszigorúbban betartandók s a ki ez ellen vét, nemcsak ő maga bűnhődik, de vele együtt egész csapata is, melyhez tartozik s mely két évre minden versenyből hivataiosan ki lesz zárva s ha netalán a jelen versenyen jutalmat nyert volna, az nem lesz kiadva. Hogy mindenkit kellőképpen ellenőrizni lehessen, mindenki tartozik személyét igazoló iratát magával hordani s azt bármely tűzoltótiszt, vagy a rendőrség felhívására előmutatni. Végül a legnagyobb részletességgel leírja a tisztelgés módját, miként kell a kezét emelni, hogyan kell magasabbrangú előtt megállani és különösen figyelmeztet arra, hogy a tűzoltó sohasem tiszteleg úgy, hogy sapkáját levénné.

A harmadik nyomtatvány az elszállásolás és élelmezés módját és költségeit ismerteti, melyek tiszték számára 140 frank, legénység számára 75 frankra rúgnak. E költségekben befoglaltatik az utazás Verseilles-be és az ottani reggeli, nemkülönben a vincennes-i költségek s a kiállítási bemenet költségei.

Egyébként tenti összegért a tiszték a Szent-Lázár indóház közelében levő *College Chaptal*-ban lesznek elszállásolva s ugyanott fognak együttesen étkezni is, míg a legénység kaszárnyákban nyer elhelyezést. Az ellátás kezdődik augusztus 11-én szombaton este és végződik 20-án kis reggelivel. A tiszték fehér ágyneműt kapnak s biztosítatnak arról, hogy szállásukon bogarak nem lesznek. Ugyane biztosítékot azonban a rendezőség a legénység részére nem adja meg. A tiszték meg lesznek hívva az aug. 12-iki nagy bankettre, azonkívül mindenki részt vehet a Páris városa által aug. 16-án rendezendő banketten is. Naponta adnak egy kis reggelit, egy nagy reggelit és egy estebédet s habár ezek programja nincs még végleg megállapítva, a közlöttekéből láthatjuk, hogy a francia is tud jól enni.

Igy a tiszték kis reggelije tejeskávé vagy thea, vajaskenyér és hideghús, nagy reggelije előétek gyanánt hal vagy húsétel, pecsenye, főzelék, sajt, cognac, 1 üveg bor vagy sör, estebédje ugyanaz, csak az előétek helyett leves. A legénység kis reggelije feketekávé, kenyér, cognac, nagy reggelije két húsétel, főzelék, saláta, sajt, gyümölcs, kenyér, 1 üveg bor, estebédje leves, marhahús körözve, pecsenye, főzelék, sajt, gyümölcs, kenyér, 1 üveg bor, feketekávé és cognac.

Az önkéntes, kötelezett és gyári tűzoltóságok külön-külön csoportokba osztatnak be, s e beosztás a versenyekre nézve is fennáll.

A versenyjutalmak állnak pénzjutalmakból, műtárgyakból, kiállítási érmekből és kiállítási oklevelekből.

A fentírtent költségekben az utazás költségei betudva nincsenek, azonban a francia vasutak 50% kedvezményt engedélyeztek, s a rendező bizottság reméli, hogy az egyenruhás tűzoltóknak a kiállítás területére szabad bemenet lesz engedélyezve.

Külön nyomtatvány intézkedik a versenyek beosztásáról. Így aug. 13-án a francia 2, 3 és 4 divízió, aug. 14-én az első és fődivízió gyakorlatai lesznek. Aug. 15-én kirándulás Versaillesbe. Aug. 16-án a nemzeti téren szemle és felvonulás, fogadtatás a párisi városházán. Aug. 17-én a legkitünőbb divíziók versenyeznek egymás közt, továbbá ekkor lesznek a gőzfecskendő, tolldíszra és egyéb különleges eszközök versenyei, a vízzel való gyakorlatok, s a szerek felvonulása. Aug. 18-án reggel a külföldi csapatok gyakorlatai egymás közt, délután pedig a nemzetközi versenyek. Aug. 19-én a versenyen kívül álló csapatok gyakorlata és összgyakorlat vízzel; délután 3 órakor a párisi tűzoltóság díszgyakorlata, 4 órakor pedig a jutalmak kiosztása. A gyakorlatok mindig délelőtt 8—12 és délután 2—6 között tartatnak.

A versenyszabályzatok a következőket közlik: A tűzfecskendővel és mentőszerekkel való versenyekben minden francia és idegen csapat részt vehet. Jelentkezni június

15-ig lehet és pedig a jelentkezési ív kiütésével, melyben az illető a versenyszabályzat intézkedéseit magára nézve kötelezőnek elismeri.

A verseny a következőkből áll: 1. szemle az öltözetek és felszerelések fölött; 2. a szerek elbírálása; 3. gyakorlat a fecskendővel a francia szövetség által 1899-ben kiadott szabályzat előírása szerint; 4. mentő-gyakorlatok. A versenyben résztvevők a versenyek előtt már osztályozva lesznek. A kik 1895. óta 3 első díjat már nyertek, versenyen kívül állanak. A kik első díjat már nyertek, s a kik díjat még egyáltalán nem nyertek, külön-külön csoportokba osztatnak.

Az itt elmondottak azonban legújabb értesüléseink szerint csakis a francia tűzoltóságra vonatkoznak, s csak rájuk vonatkozik az idézett 1899. évi versenyszabályzat is, míg a nemzetközi versenyekre nézve teljes szabadság van mind a szerekre, mind pedig a gyakorlatokra nézve is.

Mivel a főt részletezett elszállásolásra és ellátásra nézve a jelentkezési határidő május 15-én volt megállapítva, azt többé a magyar tűzoltóság igénybe nem veheti, de nem is szükséges, hogy igénybe vegyűk, mert semmivel sem olcsóbb, legalább a tisztokra nézve nem olcsóbb az, mint a mit ugyanazért az összegért akár a magyar kir. államvasutak menetjegy irodája, akár más utazási vállalat nyújt. Így azok számára, kik a kongresszust látogatni akarják, legcélszerűbb lesz ezen utazási vállalatok útján gondoskodni az úti- és ellátási jegyekről. És e tekintetben legjobb volna egy vállalattal összeköttetésbe lépni, mert ekként biztosítani lehetne az utazók részére az együttutazás, elszállásolás, étkezés, szórakozás stb. előnyeit, továbbá azt is, hogy ha legalább 30 egyén utazik egyszerre, egész párisi tartózkodásuk tartamára külön vezető bocsátatik rendelkezésükre. Hogy ez utóbbi mit jelent ránk nézve, kik a szükséges helyi és nyelvismeretek hiányában idegen föld világvárosában teljesen ki lennénk szolgáltatva a vagyonéhes bennszülött szípolynoknak, azt tudják mindazok, kik idegenben utazni szoktak.

Mérlegelve a különböző utazási vállalatok programjait, legmegbízhatóbbnak és legelőnyösebbnek látszik a m. kir. államvasutak utazási vállalata (Budapest, Hungaria

szálló), melylyel a szövetség máris érintkezésbe lépett, s mely hajlandó a legnagyobb méretű kedvezmények megadására is. E társaság Budapest—Bécs—Insbruck—Zürich—Basel—Páris—Strassburg—München—Budapest útirányon át 7 napi 6 éjjeli párisi ellátással, 14 drb. kiállítási belépő jeggyel, egy napi párisi kocsihasználattal és egyéb kedvezményekkel együtt gyorsvonatú I. osztályon 230 frt, II. osztályon 180 frt, III. osztályon 135 frt, a szolgazemélyzetnek pedig 110 frt-ért szolgáltat ki szelvény-füzeteket, s hajlandó a magyar és francia vasutakon esetleg adandó kedvezményeket a fenti árakból leszámítani. A vállalat más, tetszés szerinti útirányokra is állít egybe szelvény-füzeteket, és pedig csekély eltéréssel a fenti árakban. Az utazás megkönnyebbitése végett »Páris« címen egy igen czélszerű utazási kézikönyvet is adott ki a vállalat, melyet mindazok, kik a messze útra vállalkoznak, nagy haszonnal forgathatnak. A könyvet 60 kr. (1 kor. 20 fill.) beküldése esetén bérmentesen megküldi a m. kir. államvasutak menetjegy-irodája.

Térszűke miatt nem vállalkozhatunk arra, hogy az utazásra nézve ezuttal bővebb részleteket közöljünk. A kit a dolog érdekel, az akár a menetjegy-iroda, akár az országos tűzoltó-szövetség útján a szükséges felvilágosításokat mindenkor megkaphatja.

Mindenesetre nagy érdeke volna a hazai tűzoltó-intézménynek, hogy mentül számosabban keresnék föl azt a nemzetközi kongresszust és versenyeket, melyek úgy szólván az egész művelt világ tűzoltóságát egybe vonzzák. A tanulságok, melyeket ott szerezhethetünk, megbecsülhetetlenek lehetnének hazánkra nézve. Ám hogy a czélt, melyet elérni akarunk, meg is valósíthassuk, oly férfiak kiküldése volna kívánatos, kik a kellő nyelvismeret mellett a kellő tűzoltói ismeretekkel is birjanak, hogy azt a mit látnak, ne csak lássák, de meg is értsék, és azt a köz javára hasznosíthassák. Reméljük, hogy szövetségünk elnöksége e tekintetben is jó példával fog elül járni a kiküldendők megválasztásában, s kellőképen fog gondoskodni arról, hogy az azok által látottak, hallottak és tapasztaltak a magyar tűzoltó-intézmény javára értékesíttetni fognak.

S.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Fejérvármegye tűzrendészete az 1899. évben.

Huszár Ágost, Fejérvármegye alispánja a vármegye 1899. évi közigazgatási állapotairól szóló jelentésében a tűzrendészetről következőket mondja:

»A tűzrendészetet illetőleg mindenek előtt azon sajnos tapasztalatnak kell kifejezést adnom, hogy úgy az általános tűzrendészetet, mint különösen az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendeletet, — mely a törvényes intézkedésre támpontul a teendők mibenlétére és ezek végrehajtására nézve eddig irányadóul szolgál, — az illetékes községek mindinkább kevesebb, sőt majdnem semmi figyelembe sem részesítik, melynek természetesen következménye az, hogy vármegyénkben a közigazdaságra nézve oly fontos tűzrendészeti állapot s vele a tűzoltó-intézmény üdvös társadalmi élete, — daczára a szövetségi elnökség buzdító ténykedésének s egyes férfiak ügybuzgalmának, — jelentékeny visszaesést mutat.

Eme közérdekű baj orvoslására sürgős szükségnek jelezzük, hogy tekintessék a tűzrendészet ápolása is a közigazgatási feladat egyik fontos ágazatának és ezen feladatot épp úgy hivatalos, mint társadalmi úton az érdekelt tényezők igyekezzenek nagyobb érdeklődéssel gondozni és az egyes férfiaknak e részben tanusított társadalmi munkásságát komolyabb jóakarattal istápolni.

Hogy a megyei tűzoltó-szövetség elnöksége az erre vonatkozó szabályrendeletben megjelölt feladatának igyekszik tőle telhetőleg megfelelni, van szerencsénk tisztelettel jelenteni, miszerint a rendszeres tűzoltó-intézmény fejlesztése és a szakképzettség fokozása céljából a lefolyt 1899. év folyamán minden szolgabírói járás területén tűzoltói szakelőadást tartott az elnökség, melyre minden községből rendeltetvén ki egy-egy hallgató, ezek útján a községek tűzoltó eszközeik jó karban tartására, a tűzoltó-intézmény szakszerű fejlesztésére s általában a tűzrendészet körébe vágó útbaigazításba részesítettek, sőt a járás székhelyén bemutatott gyakorlattal szemléltetőleg is oktattattak.

Ezenkívül az év folyamán különböző hasznos útbaigazításokat s buzdító figyelmeztetéseket bocsájtott ki az elnökség a községekhez és egyletekhez.

Hogy pedig az elnökség mindezen közérdekű intézkedésének mikénti végrehajtására nézve helyszíni tapasztalatokat szerezhessen, minden járásba kinevezett felügyelők által személyes vizsgálatokat eszközöltetett, melyekből, valamint az egyébként szerzett meggyőződésekéből volt alkalmunk meríteni azon sajnos tapasztalatokat, melyekre fent reá mutattunk.

Nem tartom érdektelennek ezen intézkedések felsorolásánál annak megemlítését, miszerint az ezekkel járó költségekkel sem a községek, sem a tűzoltó-testületek pénz-

tárát külön nem terheltek, hanem ezeket a szövetség a saját anyagi erejéből teljesítette.

Hogy nemzetgazdasági szempontból mennyire indokolt a megyei szövetség ama sürgetése, hogy a közhatóságok is melegebb érdeklődéssel viseljenek a tűzrendészeti szolgálat iránt, mutatja az alábbi megdöbbenő statisztikai adat, mely szerint rengeteg közvagyon lett a múlt évben is megyénkben a lángok martalékává. Ezek szerint vármegyénkben 1899. év folyamán tüzeset előfordult összesen 151 községben. Természetesen a megye 102 községe közül egyik-másikban ismétlődőleg. Ezen 151 községben szintén ismétlődőleg a tüzesetek száma kitett összesen 182-öt, mely alkalmakkor kárt szenvedett összesen 338 megyebeli birtokos nagyobb számát a kisebb gazdaközönség képezi.

Ezen számarányok szerint történt tüzeset alkalmával felmerült összesen 243.367 korona értékű tűzkárosodás, mely összeg, habár egy kisebb részében biztosítás révén meg is térül, mégis oly tekintélyes, hogy egy vármegye közvagyonában igen érzékeny sebet üt, melynek megszüntetésén közreműködni épp oly hazafias, mint hivatalos és emberbaráti kötelesség.

A sopronvármegyei szövetség tanfolyama.

Felhívás a Sopronvármegye és Sopron városa tűzoltó-testületeinek szövetsége által az egyes tűzrendészeti kerületekben rendezendő tűzoltó-szaktanfolyam látogatására.

Szövetségünk a tőle telhető legnagyobb áldozatoktól sem riadva vissza, főtörekvései egyikének ismeri, hogy az emberbaráti szeretetben gyökerező tűzoltó-ügynek minél több és minél szakavatottabb harcosokat neveljen.

E végből a tagtestületek működő tagjainak lehetőleg alapos kiképztetése céljából folyó évi márczius hó 10-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy tűzrendészeti kerületenkint vármegyei tűzoltó-szaktanfolyamokat rendez.

Felkérjük tehát a vármegyei testvér-testületeket, hogy az alant jelzett időben megtartandó vármegyei, illetve járási tűzoltó-szaktanfolyamra — a feltüntetett tűzrendészeti kerület székhelyén — minél nagyobb számban jelentkezzenek s használják föl az ezen szakmában való kiképztetésükre kínálkozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékoztatás céljából közöljük a tantervet és beosztást a következőkben:

I. Elméleti rész. 1. Szervezés: a) alakulás, b) alapszabályok, c) szolgálati szabályok, d) ügykezelés, e) szolgálati teendők. 2. Tűzrendészet: a) kormányrendelet, b) egyéb tűzrendészeti rendeletek, c) építkezés. 3. Egyenruha, személyes felszerelés és rangjelzés. 4. Tűzoltószerkek: a) szivattyú alapszerkezete és működése s azok minősége, b) a szivattyúk működési zavarai és a szivattyúk gondozása, c) mászó és mentőszerkek. 5. Vízszerezés. 6. Tűzjelzés: különösen kürt és sípjelzés. 7. Tűzoltás és védelem: a) a tüzek minősége és támadása, b) csövezetés, c) mentés.

II. Gyakorlati rész. 1. Rendgyakorlatok. 2. Szerek gyakorlati ismertetése. 3. Szivattyú-szerelés. 4. Mászó- és mentőgyakorlatok. 5. Jelképes tüztámadás és védelem.

Ezen tanfolyam megtartásával szövetségi alelnökünk Szabó Gyula országos tűzoltó-szövetségi elnökségi előadó, parancsnok bizatott meg.

A tanfolyam a kijelölt napokon mindenkor délelőtt 8—12 és délután 2—4 óráig — még kedvezőtlen idő esetén is — fog megtartatni; az istentisztelet ideje alatt a tanfolyam szünetel.

Az egyes tűzrendészeti kerületekben a következők sorrend s napokon fog a tanfolyam megtartatni:

Csepregi kerület. a) Csepregben: folyó évi szeptember hó 8-án és szeptember hó 9-én. b) Sajtoskálón: folyó évi szeptember hó 16-án és szeptember hó 23-án.

Csornai kerület. Csornán: folyó évi július hó 15-én és július hó 22-én.

Kapuvári kerület. a) Kapuváron: folyó évi június hó 17-én és június hó 24-én. b) Fertő-Szent-Miklóson: folyó évi június hó 29-én és július hó 8-án.

Nagymartoni kerület. Nagymartonban: folyó évi május hó 24-én és május hó 27-én.

Pulyai kerület. Közép-Pulyán: folyó évi június hó 10-én és június hó 14-én.

Soproni kerület. a) Sopronban: folyó évi április hó 29-én és május hó 6-án. b) Lozson: folyó évi május hó 13-án és május hó 20-án.

Kelt Sopronban, 1900. évi márczius hó 30-án.

A »Sopronvármegye- és Sopron városa tűzoltó-testületei szövetsége«-nek elnöksége:

Ajkay Béla, titkár. *Rösch Frigyes,* elnök. *Szabó Gyula,* alelnök.

A fejevármegyei szövetség felhívása.

A község érdemes Elöljáróságának és a tűzoltó-testület tek. Parancsnokságának.

A fejevármegyei tűzoltó-szövetség különböző ügyeinek elintézése céljából folyó évi május hó 6-án vasárnap délelőtt 10 órakor Székesfehérvárott, a vármegyeház II-od emeleti kistermében gyűlést tartani fog, melyre úgy az érdemes előjáróságot, mint az ottani tűzoltó-testület parancsnokságát ezennel van szerencsék tisztelettel meghívni és egyuttal az előjáróságot hivatalosan arra felkérni, hogy ezen meghívásunkat a tűzoltó-testület vezetőségével haladéknélkül közölni, önkéntes testület nem léteben pedig a községi tűzoltóság nevében az előjáróság képviseltetése iránt intézkedni sziveskedjék.

Tájékoztatásul tudatjuk, miszerint a gyűlésen minden önkéntes tűzoltó-testület vagy a községi tűzoltóság részéről az előjáróság egy-egy indítványozási és szavazati joggal bíró taggal képviseltetheti magát, az ülésen pedig akárhány tag részt vehet s a megjelenésben az egyenruha viselése nem kötelező.

A mennyiben pedig a szövetség működésére, avagy általában a megyei tűzrendészet fejlesztésére nézve valakinek javaslata lenne, erre vonatkozó indítvány az ülésen is előterjeszhető, sőt ilyennek megtételére a tisztelt bajtársak ezennel fel is kéretnek.

Mínt hogy pedig a szövetségi tagdíjak már ez év elején esedékesek, a múlt évi gyűlés határozatából folyólag felkéretnek a tagtestületek és községi előjáróságok, hogy az évi 12 korona tagsági díjakat mielőbb betérjeszteni sziveskedjenek.

Tekintettel végül arra, hogy a tavaszi idény beállta miatt a gyakorlatok ideje is elkövetkezett, ennél fogva felhivatnak a tagtestületek, hogy rendszeres gyakorlataikat megkezdjék s a szerek jó karba helyezéséről gondoskodjanak.

Székesfehérvárt, 1900. ápril 25.

Dr. Burchard Bélaváry Rezső, szövetségi alelnök.

Vida Pál, szövetségi titkár.

Galanthai hg. Eszterházy Miklós Ó Főméltósága védnöksége alatt álló kismartoni önk. tűzoltó-testület évi jelentése az 1899. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Az öröm, a lelkesedés tölti el keblünket, hatja át egész valónkat, midőn egyesületi életünk lefolyt esztendejéről, a XXVI.-nak eseményeiről beszámolunk. A letűnt évben ünnepeltük a testület fennállásának huszonöt éves jubileumát. Az

emberszeretet szolgálatában eltöltött huszonöt éves életünk mesgyéjén megállapodtunk, hogy egyrészt visszapillantást vetve a küzdelmekben, de sikerekben is egyaránt gazdag multra, okulást, tanulságot és erőt merítsünk a jövő feladatainak eredményes teljesítéséhez; de megállapodtunk másrészt azért is, hogy leröjjük a kegyeletes visszaemlékezés adóját azok iránt, kik önzetlenségükkel testületünket életre hívták, kik a humanismus, az emberszeretet zászlaja alá esküdve, nem törődve saját veszedelmükkel, a halállal, híven teljesítették köteleységüket, s ezzel hozzá járultak ahhoz, hogy testületünk ma már az élet és a nemzeti közvagyon védelmezésében, az önfeláldozó szeretet gyakorlásában számottevő tényezővé válhatott; olyan tényezővé, mely méltóvá tette magát a város és környékének elismerésére és hálájára

Ünnepeltünk! És ez az ünneplésünk újból tanuságot tett arról, hogy a kismartoni önk. tűzoltó-testület nemcsak főadata magaslatán áll, de hazánk legjobban szervezett tűzoltó-testületei között is megállja a versenyt. Adja Isten, hogy eddigi útján zavartalanul tovább haladhasson, hogy önként vállalt kötelezettségeinek a jövőben még fokozottabb mértékben eleget tehessen!

Az ünnepély megtartását az 1897. évi XXIV. közgyűlés határozta el, az előkészületek megtételével a parancsnokságot bizván meg. Az ünnepély minél fényesebb sikerültét biztosítandó, a parancsnokság a nagy rendezőbizottság elnöki tisztére nagyságos hilibi *Haller* József kir. tanácsost, a hercegi javak központi igazgatóját kérte fel, a ki a felajánlott tisztet elfogadván, az ünnepély sikerét eleve biztosította.

Ez ünnepélyünkön jelen volt összesen 855 tűzoltó, tiszt és legénységgel együtt, a kik 56 testületet képviseltek; ezek testület 46 testület 765 emberrel magyarhoni és 10 testület 90 emberrel osztrák vala; részt vett még a kismartoni hadastyan egylet 62 és a rom. kath. legényegylet 26 taggal. Összesen 943 ember.

Névleg: magyarhoni: Ágfalva 1, Büdöskút 17, Csepreg 4, Csér 1, Csorna 7, Czinfalu 40, Darázsfalu 8, Fehéregyház 8, Félszerfalu 2, Kapuvár 8, Kertes 3, Kisfalud 2, Kis-Höflány 48, Kismarton 207, Lajta-Ujfalu 6, Lajta-Szt-Miklós 14, Lajta-Pordány 7, Lövé 10, Moson 10, Nádasd 20, Nagymarton 20, Nagy-Höflány 37, Oka 9, Oszlop 20, Pozsony 7, Ruszt 6, Savanyukút 10, Sércz 34, Somfalu 2, Sopron 38, Stodra 4, Stoczing 3, Szabad-Báránd 4, Szárazvám 16, Szarvkő 7, Széleskút 7, Szt-György 40, Szt-Margita 12, Tormafalu 24, Tót-Keresztur 1, Vimpác 2, Völgyfalu 7, Vulka-Pordány 18, Zarány 1, Zemenye 11, Zsira 2 emberrel; osztrák: Atzgersdorf 12, Dornbach 7, Ebenfurt 14, Gumpoldskirchen 15, Hofoper színház Wien 3, Hofburg színház Wien 3, Meidling 2, Ottakring 8, Penzing 14, Unter-Döbling 12 emberrel.

Kiséreljük meg habár csak nagy vonásokban is, ez ünnepély lefolyásáról hí képet adni a tisztelt közgyűlésnek.

Esős, barátságtalan idő köszöntött be július 1-én, az ünnepestég előnapjára, mintha a természet akarta volna az ünnepély fényét elhomályosítani. Az aggodalom azonban alaptalannak bizonyult. Az égbolt kiderülésével a szívek és arczok is felderültek és mindenütt szorgos kezek teszik meg az utolsó előkészületeket. Mindenfelé nemzeti színű zászlók sokasága. Itt emelvényeket állítanak fel; ott a zászlókat erősítik meg; amott a kápolnát állítják össze, a hol a tábori mise lesz megtartandó. Megtörténnek az utolsó előkészületek is a sok vendég fogadtatására, a kiknek egy része már e napon délután érkezik a Sopron felől érkező vonattal.

Félöt órákor érkezett meg a vonat. *Szabó* Gyula parancsnokunk, ki az ünnepély rendezése körül a munkálatokat szakértelemmel vezette s buzgalomával mindenkit lelkesített, egy díszszakasz élén és díszzászlóval, a tűzoltózenekarral várta az érkező vendégeket, u. m. Sopronvár-

vármegye tűzoltó-szövetségének választmányát élén Rösch Frigyes szöv. elnökkel, továbbá Dr. Baán Endre alispánt, Dr. Baditz Zoltán vármegyei főjegyzőt, Bolgár Ferenczet a kismartoni kerület országgyűlési képviselőjét, Dr. Ajkay Béla, Békeffy József, Bálint Árpád, Démy Sándor, Feuchtinger György, Dr. Heringh Zsigmond, Dr. Kakas János, Dr. Simon Elemér, Dr. Szilvássy Márton Dr. Szóka István, Wimmer Imre nyugalmazott hercegi igazgatót sok más vendéggel. Az est beálltával kezdetét vette a fáklyásmenet, a melylyel testületünk magas védnökét, herceg Eszterházy Miklós Ö Főméltóságát tisztelte meg.

Végre felviradt a nagy nap. A lakosság már szürkületkor felköltetett a tűzoltó-zenekar riadója által. Mindenfelől fölvonultak a különböző tűzoltó-testületek zenekisérettel és kúrtszóval. Sopronmegye minden részéről, de Pozsony és Moson vármegyék is képviselve voltak. A hercegi várterén volt a gyülekezés. A kép, mely itt elénk tárult, inkább a festőnek nyújtott volna alkalmat művészetének érvényesítésére, mint az írónak. Több tűzoltó-zenekar kísérete mellett *Szabó* Gyula parancsnokunk vezérlete alatt vonultak től katonás fegyelemben az egyes testületek a főtérre, a hol *Fügi* Béla, Kismarton szab. kir. város polgármestere, környezve a notabilitásoktól, lelkes beszéddel üdvözölte a vendégeket. Innen a városháza tanácstermébe vonultak, a hol a sopronvármegyei tűzoltó-szövetség XIV. évi rendes közgyűlését tartotta meg.

Rösch Frigyes, a vármegyei tűzoltó-szövetség elnöke lendületes beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melyen jelen voltak: Dr. Baán Endre alispán, hilibi *Haller* József kir. tanácsos, Dr. Baditz Zoltán megyei főjegyző, Wolff Lajos főszolgabíró, Dr. Szilvássy Márton, az összes tűzrendészeti felügyelők és a szövetség számos tagja. Dr. Ajkay Béla szöv. titkár bemutatta a múlt évről szóló jelentését, melyből örömmel győződünk meg, hogy a kismartoni és kismartoni járás tűzoltó-testületei *Szabó* Gyula járási tűzrendészeti felügyelő és Wolff Lajos járási főszolgabíró buzgalma folytán a fejlettség igen magas fokán állanak. A pénztáros jelentésének meghallgatása után Dr. Simon Elemér azt az indítványát, hogy Dr. Baán Endre alispán és Wolff Lajos főszolgabíró a tűzoltó-intézmény fejlesztése körül szerzett érdemeik elismeréséül a szövetség dísztagjaivá választassanak, egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

A szövetségi gyűlés tartama alatt a tűzoltók a kismartoni tűzoltók gyakorlóterén gyülekeztek, a hol a versenygyakorlatok vették kezdetüket. A versenyben a következő testületek vettek részt: Büdöskút, Czinfalu, Darázsfalu, Fehéregyház, Kis-Höflány, Kismarton, Nagy-Höflány, Oka, Oszlop, Sércz, Szarvkő, Széleskút, Szt-György, Szt-Margita Völgyfalu és Vulka-Pordány tűzoltó-testületei. A verseny bíráló-bizottsága Rösch Frigyes elnöke és Bálint Árpád jegyzősége mellett a következő tagokból állt: Dr. Baán Endre alispán, hilibi *Haller* József kir. tanácsos, hercegi igazgató, Wolff Lajos főszolgabíró, *Szabó* Gyula országos tűzoltó-szövetségi elnökségi előadó, *Parkas* Ferencz, Kismarton szab. kir. város rendőrkapitánya, Dr. Ajkay Béla szöv. titkár, Feuchtinger György, Békeffy József, Démy Sándor, Kis Jenő tűzrendészeti felügyelők és Dr. Simon Elemér, szöv. választmányi tag, cséri parancsnok. A kismartoni tűzoltók nyitották meg a versenyt, nagy fegyelemről tanuskodó és pontosan kivitt gyakorlataikkal a jelenvoltak leghízelgőbb elismerését víva ki. Ezek után a járási tűzoltó-testületek mutatták be nem kevésbé ügyes gyakorlataikat. Általános és kellemes föltűnést keltett, hogy úgy a német, mint a horvátajkú községek tűzoltó-testületei magyar vezérszóra hallgattak. A bíráló-bizottság a verseny végeztével kihirdette az eredményt, mely szerint a kismartoni tűzoltó-testület első osztályú, a többi versenyző testületek pedig valamennyien harmadosztályú elismerő oklevelet nyertek.

A déli 12 órákor főtisztelendő *Várts* Károly prépost által mondott tábori mise után a tűzoltó-testületek küldött-

segei a Fehér Rózsa nagytermébe, a kismartoni tűzoltó-testület jubiléris díszközgyűlésére vonultak, melynek kiváló fényt adott: ama körülmény, hogy azon az ünneplő testület magas védnöke Főméltóságú Eszterházy Miklós herceg személyesen megjelent. A díszgyűlésen az ünnepély rendező-bizottságának elnöke elnökölt, míg a jegyzői tisztet Farkas Ferencz, Metzinger Lajos és Szabó Gyula vitték. Az ünnepi beszédet hilibi Haller József kir. tanácsos, tiszteletbeli tagunk mondotta. Tartalmas és szónoki hévvel elmondott beszéde nagyban hozzájárult az ünnepi hangulat emeléséhez. Wolff Lajos járási főszolgabíró lendületes szavakban emlékezett meg az ünneplő tűzoltó-testület azon 25 tagjáról, a kik immár 25 éve tagjai a testületnek s beszéde végzetével Rösch Frigyes vármegyei tűzoltó-szövetségi elnök mindegyiküknek egy szép kivitelű díszoklevelet nyújtott át. A kitüntetettek a következők: Grüssner Antal, Wolf Ignác, Nindl János, Nuss Ignác, Gerbl Antal, Kneisz Pál, Fürst Samu, Schlesinger Lajos, Friesz György, Wagner József, Baptiszt Ignác, Janota Lőrincz, Brannsier Alajos, Steiger Mátyás, Erhardt Antal, Trunk Zsigmond, Handler Mátyás, Kittmann Jakab, Eckhardt József, Schnöller József, Spatzierer Mátyás, Hanenkamp József, Gebel Mátyás, Hirsch Mátyás és Brunner János. Ugyanekkor osztatott szét a jelenlevők között a jubileum alkalmából a Szabó Gyula parancsnokunk szerkesztésében megjelent emlékkönyv, jubiléris testületünk 25-éves története, mely nemcsak alapos és teljesen kimerítő történetét adja vonzó előadásban, hanem a 25 év alatt a testület életében jelentékeny szerepet játszott egyének jól sikerült arcképeit és rövid életrajzait is közli s egészben véve oly pazar kiállításban jelent meg, a minő csak oly nagylelkű és bőkezű pártfogás és adományozás mellett lehetséges, a minőt főméltóságú Eszterházy Miklós herceg és hilibi Haller József kir. tanácsos urak tanusítottak akkor, a midőn a kiváló munka összes költségeit 653 kor. 16 fill. ők voltak kegyesek fedezni. Az érkezett üdvözlő iratok, fölolvassása után, melyek közt volt gróf Széchenyi Ödön basáé is Konstantinápolyból, Rösch Frigyes átnyújtotta a soproni testvér testület adományaként hozott gyönyörű nemzeti színű zászlószalagot, Fügi Béla polgármester pedig Kismarton szab. kir. város ajándékát egy ezüst babér koszorút. Úgy ezek, valamint Dr. Schreiner Sándor kismartoni ügyvéd ajándéka, egy remekművű ezüst serleg, általános bámulat tárgyát képezték.

Délután 2 órakor vette kezdetét a társas ebéd, mely a legjobb hangulatban a késő délutáni órákig eltartott. A kedélyes hangulatot csak emelték a szebbnél-szebb felköszöntők, melyek sorát hilibi Haller József ünnepségi elnök Ő felsége a királyra mondott tosztjával nyitotta meg; Szabó Gyula parancsnok József kir. herceg Ő fenségére, míg Horváth Viktor esperes-pébános a kismartoni tűzoltó-testület magas védnökét, herceg Eszterházy Miklóst éltette. Farkas Ferencz rendőrkapitány Rösch Frigyes, Wolff Lajos főszolgabíró a jelen volt tűzoltó-testületeket, Bonyhay Károly postafőnök a kismartoni tűzoltó-testületet, Wimmer Imre nyugalmazott hercegi igazgató Grüssner Antalt, a kismartoni tűzoltó-testület elnökét, Sohár Lajos kir. járásbíró gróf Cziráky Bélát és gróf Széchenyi Ödönt, Fügi Béla polgármester dr. Baán Endre alispánt és Baditz Zoltán főjegyzőt, Bolgár Ferencz országgyűlési képviselő hilibi Haller Józsefet, Dr. Baán Endre alispán Bolgár Ferenczet éltette és végül Dr. Szilvássy Márton német nyelven köszöntötte föl a megjelent osztrák tűzoltó testületeket.

Az egész ünnepély fénypontját a kismartoni önkéntes tűzoltó-testület által a hercegi várkastélyon s a szomszédos épeleteken bemutatott díszgyakorlat képezte, a melyet a magas hercegi pár is végignézett. A jelképes tűztámadásnál előforduló mentési gyakorlatok is fényesen sikerültek és mindenünnen felhangzottak a jól megérdemelt elismerés dicsérő szavai. A díszgyakorlat után az összes tűzoltóság kivonult a Gloriette-re, a hol a Saffia Vilmos, Wolf Lipót

fiai, Leinner Mihály, Ungár Lipót és Dréher Antal urak által adományozott hűsítő italokat fogyasztotta el. Ezt a mulatságot a beállott eső azonban teljesen elmosta. A Fehér Rózsa szállóban és a Fety-féle helyiségben rendezett táncmulatságok zárták be az egész ünnepélyt.

A 25-éves jubileumi ünnepély került 1983-36 koronába, az emlékkönyv 654-16 koronába, az egész ünnepély tehát: 2636 korona 52 fillérbe. Ennek fedezése a következő bevételekkel történt: 391-12 korona a vigalmi pénztárból; az esti mulatságokból bevett tiszta jövedelem 269 korona; a jubileumi emlékérmekért befolyt 122 korona; a bevétel összege 783-36 korona. A hiány 1200 korona volt. Ebből Ő hercegsége 400 koronát, hilibi Haller József kir. tanácsos 200 koronát fedezett, az 1900. évi január hó 13-án rendezett tűzoltó tisztibál 356 koronát jövedelmezett, míg a még hátra levő 244 koronát testületünk pénztárból fedeztük.

Áttérve most már a lefolyt 1899. év egyéb eseményeire, jelentésünket van szerencsénk a következőkben előterjeszteni:

Fájdalmas megemlékezéssel kell kezdenünk. A kérelhetetlen halál ismét legjobbaink sorából ragadta ki áldozatait. Az 1900 év január 21-én szólfittatott ki az élők sorából Virágh Elek, hercegi kerületi tisztartó, testületünknek éveken át pártoló, majd választmányi tagja, a ki míg köztünk volt, nem riadt vissza sem erkölcsi, sem anyagi áldozatoktól, ha azokkal nemes ügyünket előbbre vihetni remélte. Ugyancsak ez év márczius 23-án hunyta le örök álmra szemeit másik tagtársunk Fügi Béla. Benne városunk polgármesterét vesztette el, testületünk pedig egyikét azoknak, a kik azt életre kelteni segítették s azt bölcső korától a mai napig a leggondosabb figyelemmel kísérték. Mindkét tagtársunk temetésén a testület zászlójával, zenekarával együtt megjelent s kikísérte őket örök nyugvó helyükre. Áldott legyen emlékezetük!

Testületünk tagjainak létszáma az 1899. év december 31-én következő volt: tiszteletbeli 19, a III alapító tag közül részint eltávozott, részint meghalt 74, a jelenlegi alapító tagok száma 37, működő 116, 25 zenész és pártoló 239, összesen 436. Belépett a testületbe az elmúlt év folyamán 5 működő és 2 pártoló, összesen 7; időközben kilépett és a működő tagok sorából töröltetett 11, meghalt 2, kilépett pártoló 2, meghalt 2, összesen 17 tag.

A lefolyt évben tartottunk egy évi rendes közgyűlést, egy díszközgyűlést, több választmányi ülést, melyeken az administracionális ügyek intéztettek el és 10 parancsnoksági ülést, utóbbiaknak tárgyát leginkább a technikai és folyó ügyek képezték. Az iktató könyvbe beiktatott 135 ügydarab teljesen feldolgoztatott; az országos, valamint a vármegyei tűzoltó szövetség, nemkülönben a járás különböző vidékein levő testületektől, a politikai hatóságoktól érkezett átiratok is mindenkor pontosan, lehetőleg rövid idő alatt nyertek elintéztést.

Tűzesetünk volt helyben 2 és vidéken 2; ezek közül 3 tető és 1 szalmakazaltűz. Az összes kár 6900 korona, mely biztosítás révén megtérült.

Gyakorlat tartatott: 12 öszgyakorlat, 30 osztálygyakorlat, több tisztgyakorlat; továbbá a tél folyamán több elméleti és gyakorlati előadás. A lefolyt évben tartottunk még több vásári és színházi őrszolgálatot s egyéb kivonulásokat.

A működő tagok elméleti ismereteinek gyarapítására a »Tűzoltó-Közlöny«, »Tűzrendészeti lapok«, »Községi tűzrendészet és tűzoltás«, »Tűzrendészet-Felügyelő«, »Deutsche Feuerwehr«, »Feuerwehr Zeitung« és »Feuerwehr-Signale« című szaklapokat járattuk, a könyvtár részére pedig több tűzoltó szakművet hozattunk meg.

Jelentjük továbbá, hogy a nmélt. belügyminiszterium 1900. január 26-án 5492/V. szám alatti rendeletével módosított alapszabályainkat jóváhagyólag tudomásul vette. Leglényegesebb eltérései az új szabályoknak, hogy az alelnöki

állást megszünteti s az elnök mindenkor helyettesül az időszerinti parancsnokot nevezi meg és hogy testületünk a szervezet, egyenruha, rangjelzésre és főszerelésre nézve a magyar országos tűzoltó-szövetség által a magyar-országai tűzoltó-testületek számára megállapított és miniszterileg is jóváhagyott »Szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és főszerelési szabályzat«-ban foglaltakat ismeri el kötelezőnek.

Nem hagyhatjuk megemlékezés nélkül azt a testületünkre is dicsőséget árasztó tény, hogy parancsnokunk Szabó Gyula a Brassóban tartott XIV. országos tűzoltó-szövetségi nagygyűlés által egyhangulag újabb 3 évre országos tűzoltó-szövetségi elnökségi előadónak és az országos tűzoltó-segélyző-szövetség elnökének választott meg. Ugyancsak ő bizatott meg az országos tűzoltó-szövetség elnöksége részéről, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által rendezett VIII. országos tűzoltó szaktanfolyamnak 1899. évi augusztus hó 4-én tartott képesítő vizsgálatain az országos elnökséget képviselje, a kilájlítandó bizonyítványokat aláírja, egyúttal pedig a tapasztaltokról az elnökségnek jelentést tegyen.

Ugyane helyről a legmélyebb hála és köszönet szavával kell megemlékeznünk a testület jötevőiről, ezek között első sorban Ó herczegsége Eszterházy Miklós kegyelmes védnök urunkról, a ki a lefolyt évben a szokottnál is nagyobb jótékonytárgyat gyakorolt testületünkkel. Így 600 koronát méltóztatott adományozni a jubileum alkalmából kiadott emlékkönyv költségeire és 400 koronát a jubileum túlkiadásainak részben való fedezésére. Nagy köszönettel tartozunk hilibi Haller József kir. tanácsos, igazgató úr ő nagyságának, tiszteletbeli tagunknak, ki az emlékkönyv költségeire 53 korona és 16 fillért, a túlkadás költségeinek fedezésére pedig 200 koronát, összesen tehát 253 koronát és 16 fillért volt kegyes adományozni. Mindenesetre oly áldozatkészség ez, mely minden szónál is nagyobb dicsőíti önmagát. Köszönettel tartozunk még Kismarton szab. kir. városának 220 koronányi, Felső-Kismartonhegy községnek 40 koronányi és Alsó-Kismartonhegy községnek 20 koronányi évi hozzájárulásáért, továbbá a kismartoni takarékpénztárnak 170 koronának testületi czélokra való adományozásáért, végül a Kismarton járási takarékpénztárnak, úgyszintén az összes pártoló tagoknak évenként ismétlődő nemes czélú adományaikért.

Meg kell említenünk, hogy néhai Seitz Josefa és néhai Burghart Antónia urhölgyek végrendeletileg 200—200 koronát hagyományoztak testületünknek és hogy megboldogult Fügi Béla alapító tagunk emlékére a hátramaradtak 80 koronát adományoztak testületünknek. Fogadják még egyszer mindannyian leghálásabb köszönetünket!

Az 1899. december hó 31-én felvett leltár szerint a testület szerelvényei 41268 korona 20 fillért képviselnek. Ebből testületi tulajdon 28233 korona 60 fillér, Eszterházy herczeg tulajdona 7751 korona, Kismarton szab. kir. város tulajdona 2587 korona 60 fillér, Alsó-kismartonhegy község tulajdona 2696 korona.

Testületi pénztárosunk jelentése szerint a testületnek múlt évi összes bevétele az előző évi pénzmaradvánnyal 7591 korona 16 fillér, kiadása pedig 2009 korona 24 fillér volt; készpénzvagon 1899. év december 31-én 5581 korona 92 fillér.

A pénztár és az 1899. évi zárszámadások a számvizsgáló-bizottság által f. év márczius hó 16-án felülvizsgáltattak és az illető számlákkal és nyugtatványokkal mindenben megegyezőknél találtattak.

Az 1899-ik évben a működő tagok közül szolgálati érmet XV-évest 5 és V-évest 4 tag kapott.

A társas élet és a testületi szellem fejlesztése és ápolása végett az elmúlt év folyamán egy jól sikerült táncestet tartottunk, melynek tiszta jövedelmét testületi czélokra fordítottuk.

Kötelességszerű beszámolásunkat ezennel befejezvé,

nyugodtan tekintünk a múltba. Testületünk czéltudatos fejlődését, fokról-fokra való haladását mutatja az elmúlt év is. Midőn jelentésünk szíves tudomásul vételét kérjük, egyúttal azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a testület minden egyes tagja a jövődében is megtartja azt a nemes lelkesedést, akadályt nem ismerő buzgalmat, a melylyel testületünket e virágzó állapotba juttatni segítette, hogy megmaradjunk azon a helyen, a melyet testületünk ez idő szerint a hazai tűzoltó-testületek között elfoglal. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Kelt a »Kismartoni önk tűzoltó testület« választmányának 1900. évi április hó 7-én tartott gyűléséből.

Grüssner Antal,

elnök.

Szabó Gyula,

járási tűzrendészeti felügyelő,
parancsnok.

A nagy-kanizsai testület közgyűlése.

(Befejezés.)

Felszerelésünk az elmúlt év folyamán egy 18 méter magas géplétrával szaporodott, a mely 1000 frtba került s a melynek czélszerű voltát, könnyű kezelését és emeletes épületeken kiüthető tűzveszélyeknél mondhatni elkerülhetetlen szükségességét a folyó évi június hó 7-én tartott nagygyakorlatnál mutattuk be a város közönségének. Ezen géplétra vételárának kiegyenlítésére első sorban a felszerelési alapot mint arra hivatottat használtuk fel, de minthogy ez csak 628 frt 89 krt tett ki, a testület választmánya felhatalmazást adott arra, miszerint a mentőalap, a mely 271 frt 11 krt tett ki, ezen czélra felhasználható, azon megjegyzéssel, miszerint ezen alap a felhasználás daczára számadásilag nyilvántartandó és kamat nélkül mielőbb visszatérítendő. A felsorolt tételek összesen 900 frtot tettek ki, a mely összeg a szállító Magirus C. D. cégnek a vele kötött szerződés szerint múlt évi július hó 1-én megküldött, a fenmaradó 100 frt pedig a jelzett szerződés értelmében egy évig biztosítékképp visszatartatott azon kikötéssel, miszerint ezen összegnek 4% kamata a testület pénztára által a cég javára meg fog térítettetni. Ezen utóbbi összeg a testületi pénztár zárlatánál mutatkozott feleslegben talált fedezetet, a melyből azonnal 104 frt vagyis 208 korona betétképp helyeztetett el s ezen összeg amennyiben a szállított géplétrának semmi baja 1900. évi július hó 1-ig nem mutatkoznék, szintén a szállító cég részére meg fog küldetni.

Az ily módon teljesen felhasználott 271 frt 11 kr., vagyis 542 korona 22 fillér mentőalapnak visszatérítéséről testületünk választmánya akként intézkedett, hogy annak részbeni törlesztésére a költségvetésben 200 korona vétessek fel.

A mentőosztály az elmúlt évben 9 esetben gyakorolta hivatását.

A testületi pénztár összes bevétele: 1537 frt 89 kr., kiadása: 1502 frt 53 kr. volt, s így a pénztári készlet 35 frt 36 kr. A segélyalap volt az év elején 3397 frt 43 kr., a két féle kamat 140 frt 64 kr. Összesen 3538 frt 7 kr. Tagok baleset elleni biztosítására kiadott 9 frt 70 kr. s így maradt az év végével 3528 frt 37 kr. Egyenruha-alapban van 72 frt 60 kr., főszerelésekben van 9328 frt. A pénztári készlet 35 frt 36 kr. Az összes vagyon tehát 12964 frt 33 krt tesz ki.

Ezekben foglaltuk össze röviden elnöki és parancsnoki jelentésünket, melyet jóváhagyó tudomásul venni szíveskedjenek. Nagy-Kanizsán, 1900. évi február hó 4-én. *Lengyel Lajos,* elnök. *Knortzer György* parancsnok.

A jelentés egész terjedelmében jóváhagyó tudomásul vétetvén, megőrzés végett irattárba tétetni rendeltetett.

2. Olvastattott a számvizsgáló bizottságnak az 1899. évi számadásokra vonatkozó jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása.

A betérjesztett számvizsgálóbizottsági jelentés szerint úgy a testületi pénztár, valamint a segély-, mentő- és egyenruha-alapról vezetett számadás, nemkülönbben a vagyommérleg és leltár helyesen vezetve, illetve összeállítottnak jelezte, a felmentvény kiadhatónak javaslatot. — A bizottsági jelentés tudomásul vétetvén, ennek alapján a felmentvény a számadók részére a fenntartandók fenntartásával megadatik, egyúttal kimondatott, hogy a számadások egy-egy példánya Nagy-Kanizsa város tanácsának megküldessék.

3. Az 1900. évi költségvetés megállapítására vonatkozólag a választmány javaslata előterjesztetvén, az előterjesztett javaslat egész terjedelmében helyesnek találtatott és elfogadtatott és a költségvetés alapjául a hivatottak részéről figyelembe ajánlatott.

4. Az 1899. év végével szolgálati éremre csakis 1 tag jogosult és pedig: *Franz Lajos*, 5-évesre. Testületi parancsnok a közgyűlés tudomására hozta, hogy *Franz Lajos* üzleti összeköttetéseinél fogva nem lehet jelen, mit a közgyűlés tudomásul vett és elnök azon indítványát, hogy

ezen kitüntetés a legközelebbi parancsnoksági gyűlésen adassék át a jogosútnak, egyhangulag elfogadta.

Testületi parancsnok úgy a maga, mint a működő tisztikar, nemkülönbben a testületi tagok nevében röviden köszönetét fejezi ki az elnökség és a választmány azon nemes intézkedéseért, a mely által a testület részére a mechanikus géplétra beszerzéséhez egész készséggel hozzájárult, a mely beszerzés által a testület felszerelése — bizonyos esetekben — egy teljesen nélkülözhetetlen szerrel szaporodott.

Testületi elnök úgy a maga, mint a választmány nevében ezen köszönetnyilvánítást viszonzván, miután indítvány tételére senki sem jelentkezett, a közgyűlést a tagok életetésével bezárta.

Kmf.

Lengyel Lajos s. k.,
elnök.

Réti Lajos s. k.,
titkár, közgyűlési jegyző.

Hitelesítjük:

Ebenspanger Leo s. k.

Meskó István s. k.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszterium jóváhagyta az *algyógyi* földművesiskola tanulói közt alakított tűzoltó-testület alapszabályait 6468., a *budapesti önkéntes* tűzoltó-testület alapszabályait 20292, a *paksiét* 28,841., az *abád-szalókiét* 29,613., a *sólymosiét* 32,383., a *kisjenőiét* 33,646., végül a *dersánvalvai* tűzoltó-lövésztestület alapszabályait 29,021. szám alatt.

— **Kitüntetések.** Ő cs. és apostoli királyi Felsége *Jakabffy Imre* belügyminiszteri államtitkárnak, ezen állásától saját kérelmére történt felmentése alkalmából a *Ferencz József* rend középkeresztjét a csillaggal, *Széll Ignác* második államtitkárnak pedig a *Lipót-rend* középkeresztjét adományozta. — *Szekeres Ignác* bajai városi tűzoltó egy ember-társának saját élete veszélyeztetésével történt megmentéseért az ezüst érdemkeresztet kapta. — *Feirir János* alparéti lakosnak, ki a múlt esztendőben tüzeset alkalmával két ember életét mentette meg, 195 korona jutalmat ajándékozott a belügyminiszter. — Ő Felsége megengedte, hogy *Novotny József* temesvár-józsefvárosi tűzoltóparancsnok a császári ottomán Medsidje-rend III. osztályú jelvényét, *Hermann Ede* temesvár-belvárosi parancsnok és *Kerschek Gyula* segédtsizt ugyanezen rend IV. osztályú jelvényét viselhessék.

— **Kinevezés.** *Gullner Gyula* orsz. képviselőt Ő Felsége a *Jakabffy Imre* lemondása folytán megüresedett belügyminiszteri államtitkári állásra kinevezte.

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-testület** április hó 29-én délután 1/24 órakor tartotta meg *Szily József* dr. parancsnok elnöklése alatt rendes évi közgyűlését, melyen a parancsnokság által előterjesztett évi jelentést tudomásul vették és a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a fölmentvényt megadták, egyúttal utasították a szertárost, hogy a testület ingóságairól a leltárt újonnan állítsa össze. Tekintettel a működő tagok csekély számára, *Weisse Artur* indítványára elhatározták, hogy az egyetemi és iparos ifjúságot fölhívják a testületbe leendő belépésre. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után kimondotta a közgyűlés, hogy a testületnek a párisi nemzetközi tűzoltó-versenyekben való részvételét a magyar tűzoltóság jó hírneve érdekében kívánatosnak tartja s a mennyiben e terv 3000 frtból megvalósítható volna, fölhatalmazza a parancsnokságot ezen összegnek a tartalékalapból leendő fölvételére. Ezután elnök

bejelentette, hogy a belügyminiszterium az orsz. tűzoltó-szövetség által kiadott szervezeti, egyenruházati, rangjelzési szabályzat értelmében módosított alapszabályokat jóváhagyta s ennek megfelelően a parancsnokság újból választandó, miért is a maga és tisztársai nevében tisztségéről lemond. A választás tartamára *Bulyovszky Aladár* alapító tag foglalta el az elnöki széket, mire a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újból megválasztotta parancsnokul *Szily József* drt, alparancsnokul pedig *Osztetky Lajost*, kik mellé a kijelölt bizottságba a közgyűlés *Weisse Artur* örparancsnokot választotta, mire elnök a bizottság tanácskozásának tartamára a közgyűlést fölfüggesztette. Késő estére járt az idő, mire a bizottság munkálatait befejezte s a parancsnok a közgyűlést újból megnyithatta. Az ekkor megejtett választások eredménye a következő: szakaszparancsnokoknak megválasztottak *Szidanits Ferencz*, *Balogh Dezső* dr., (egyúttal pénztáros és orvos), *Kálmán Géza* (egyúttal szertáros), *Haussegger Menyért* (egyúttal szolgálatvezető), *Hevesi Jakab* és *Flóris Áron*. A 7. és 8-ik szakaszparancsnoki állás üresedésben hagyatott. Titkár *Kállay Imre*, szivattyú-mesterek id. *Walser Ferencz* és *Köhler István*, orvos *Gerber Béla* dr., mérnök *Kájlinger Mihály* lett. Az ügyészi állás üresedésben hagyatott, míg a nem működő tagok sorából a parancsnokságba beválasztottak *Bulyovszky Aladár*, *Boross Soma*, *Peringer Ferencz* és *Sándor Pál*. A jegyzőkönyv hitelesítő-bizottságba: *Weisse Artur*, *Kállay Imre*, *Weszely Ferencz* és *Szmetena István*, a számvizsgáló-bizottságba pedig: *Szebenyei Gyula*, *Jobbágy Károly*, *Holes József*, *Székely János*, *Bartók Ödön* és *Mátéffy Lajos* választottak. Az e közben jelzett tüzeset a közgyűlés további folyamát megzavarta, úgy, hogy a jutalmak és szolgálati érmek kiosztása a május 6-iki közgyakorlaton történhetett csak meg. Kiváló szorgalmukért: *Schneider* Jakab mászó 3 arany, *Jakobovits Lajos* örparancsnok 2 arany, *Weisse Arthur* örparancsnok 1 arany jutalommal és elismerő okmányokkal, *Székely Zsigmond* és *Schwarz Ármin* mászók és *Jobbágy Károly* örparancsnok elismerő okmányokkal tüntetettek ki, míg *Weszely Ferencz* mászó csövezetővé léptetett elő. Tíz éves szolgálati érmét kapott *Bundschuh Pál* csövezető, öt éveset *Bartók Ödön* örparancsnok, *Havas Ede* és *Mizesz Mór* mászók. A jutalmakat és kitüntetések *Szily József* dr. parancsnok lelkesítő beszéd kíséretében osztotta ki.

— **Tűzkárosultak segélyzése.** A *jószív egyesület* az elmúlt évben tűzkárosultak segélyezésére 22,300 koronát fordított. Legutóbb tartott választmányi ülésén *Nádasér*

(Nyitra megye) égettjeinek 1000 kor., Szolyva (Ung megye) tűzkárosultjainak pedig 400 korona segélyt engedélyezett.

— **A református konvent** ápril 26-án tartott ülésén Pátróha (Szabolcs megye) tűzkárosultjainak 350 korona segélyt adott a református templom fölépítésére.

— **A Kaiser-Jubileums-Stiftung** österr.-ungar Assecuranz-Institut zur Unterstützung verunglückter Feuerwehrmänner und deren Hinterbliebenen (Wien, IX. Kolingasse 6.) most adta ki az 1899. évről szóló jelentését, mely szerint a beérkezett 86 kérvény alapján 34-nek adatott ki állandó jellegű 100-100 korona segélyt (stipendium), 25-nek egyszeri 20—80 korona segély, míg 27 kérvényezőt segélyiránti kérelmével elutasítottak. Az 59 segélyezett között 4 magyar volt és pedig: *Lehóczky* Béla (Ungvár), *Putz* Antal (Szt-Endre), *Odusch* Emma (Tátrafüred), *Molnár* Karolina (Veszprém), kiknek mindegyike 100—100 korona segélyt kapott. Az alap bevétel 5706 kor. 28 fill., kiadása pedig 5659 kor. 44 fill. volt, mely utóbbiból 5250 korona fordított segélyezésre. Az alapvagyon 1899. decz. 31-én 136911 kor. 02 fill.-re rugott. Az 1900. évben 36 stipendium lesz kiosztva 100—100 kor. értékben, míg 1700 korona egyszeri segélyezésre lesz fordítva. Az alapítvány 26 éves főnnállása alatt 890 esetben összesen 81335 kor. 60 fill. segély osztatott ki. A kik a stipendiumok egyikére vagy másikára igényt tartanak, kötelesek kérvényeiket legkésőbb május hó végeig bérmentve a fenti címre beküldeni. A kérvény és mellékletei bélyegmentesek s a mennyiben nem német nyelven volnának kiállítva, csatolandó hozzájuk a német fordítás. A kérvényhez a következő mellékletek csatolandók: a) a tűzoltó-parancsnokság bizonyítványa, hogy az illető tűzoltó volt a baleset idejében; b) orvosi bizonyítvány a baleset minőségéről és arról, hogy az tűzoltói szolgálatban következett be; c) községi bizonyítvány arról, hogy a segényt kérő a segélyre érdemes, arra rászorul s egyáltalán föltüntetendő abban a pontos lakcím. Egyszersmindenkori segélyek iránti kérvények a baleset megtörténtét követő 3 hónap alatt bármikor beadhatók, kívánatos azonban, hogy az egyszeri segélyezés iránti kérvények is, melyeknek ugyancsak a fenti mellékletekkel kell ellátva lenniök, lehetőleg május végéig beterjesztessenek.

— **A Leipziger Vilmos-féle** budapesti szeszgyár tűzoltó-testülete sikerült gyakorlatot rendezett f. hó 13-án a nagy kiterjedésű ó-budai gyártelepen, melyen megjelent a cég valamennyi tisztviselője is élükön *Szamek* Nándor igazgatóval. A gyakorlat egy kombinált támadásból állott, melyet a 20 főnyi csapat dicsőre méltó szakavatottsággal oldott meg. A gyakorlat végeztével *Szily* József dr. mint a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének elnöke, lelkes buzdító beszéd kíséretében osztotta ki a szolgálati érdemeket. XV éves érmet kapott *Frenczel* Ferencz alparancsnok, X éveset *Simacsek* Alajos parancsnok és *Hrabetz* István szakaszparancsnok, V éveset *Krapmann* György őrparancsnok és *Krauth* Ferencz csővezető. Az érdemek kiosztásáért *Simacsek* Alajos parancsnok mondott köszönetet az elnöknek, és a szomszédos hajógyári, Spitzergyári, Goldbergergyári és újlaki téglagyári társtestületek parancsnokainak, mit a csapat díszelvonulása követett. A szépen sikerült ünnepélyt egyik ó-budai vendéglőben lelkes fölköszöntőkkel fűszerezett társasvacsora fejezte be. A megjelenésében akadályozott gyártulajdonos 200 koronát adományozott gyára tűzoltóságának.

— **A kassai önk. tűzoltó-testület** azon alkalomból, hogy e hó 20-án tartja 10.000-ik éjjeli őrését, elhatározta hogy ezt a napot nagyszabású ünnepélylyel fogja megünnepelni. Az ünnepély kiváló programja a réten tartandó népünnepély, a melynek tiszta jövedelme a testület javára fordítatik. A népünnepély programja tisztán tűzoltói szakdolgozók fog állani, mely annyira érdekli a kassai közönséget és különösen az iskolákat, hogy remélhetőleg a legfényesebb és legsikeresebb ünnepély lesz, a mit eddig Kassán a tűzoltó-testület rendezett.

— **Tüzesetek:** *Budapest*en április 24-én délelőtt 1/2 II órakor kigyuladt a *bőrzeépület* nagy termének mennyezete, mely érthető réműletet keltett a nagyszámú börszelátogatók közt, kik hanyathomlok menekültek a füsttel telt helyiségből. A tüzet egy a kéménybe beépített, és az ugyanaznap reggelén eszközlött kéményégetés folytán meggyuladt gerenda okozta, melynek mentén a tűz a nagy terem burkolatát és a fölötte levő padlót lassan emésztette mindaddig, míg a mindinkább szaporodó füst el nem árulta. A kivonult tűzoltóságának nehéz munkája volt a nagy füstben, annál is inkább, mert a padlózatot és deszkaburkolatot föl kellett szaggatnia, hogy a tűz fészkehez hozzá férjen. Eközben nagy szerencsétlenség történt. A belül átégett mennyezet egyszerre több lábnyi szélességben leszakadt, s *Bors* Mihály tűzoltó a hét méternyi magasságból lezuhant, míg két társát ugyan csak nagy bajjal lehetett a lezuhanástól megóvni. *Bors* zombecsontja két helyen eltört, azonkívül súlyos zúródásokat is szenvedett. A tőzszelátogatók a szerencsétlen családos tűzoltó számára rögtön gyűjtést indítottak egymás közt, mely rövid idő alatt 1000 koronát eredményezett.

— Nagy riadalmat keltett május 3-án délben az üllői-uti *szülészeti klinika* égése. A tűz a padláson keletkezett ismeretlen okból, s a sűrű palafedés alatt oly rohamosan terjedt, hogy mire észrevették, a nagy épülettömb tetőzetének fele lángban állott, mindazonáltal a kivonult tűzoltóságának, mely a gyakorlatairól épp hazatérő katonaságban a fecskendők nyomásához pompás erőt kapott, a tetőnek baloldali szárnyát sikerült megmentenie. A nagyszámú gyermekágyast sok ügygyel bajjal a nagy épület veszélymentes részébe szállították át. A kárt 60.000 koronában állapították meg.

— Május 1-én hajnali 1 órakor kigyulladt az *első magyar gazdasági gépgyár* telepén egy kisebb raktárépület. A gyári tűzoltóság a szomszédos gyárak tűzoltóságával egyetemben csakhamar útját állta a tűz továbbterjedésének, azonban maga az épület a benne volt apróbb gazdasági eszközökkel együtt elhamvadt. A tüzet valószínűleg gyújtogatás okozta. A napilapok szerint a gyári tűzoltóság részeg volt, s vasvillával fenyegette meg a gyártelepre behatólkat. Mint illetékes forrásból értesülünk, a hír ezen formájában a valóságnak nem felel meg, mert igaz ugyan, hogy a közeli kocsmákban május 1-ét ült, s a gyár kötelékébe tartozó munkások és tűzoltók egynémelyike túlvirágzott állapotban volt, maga a szolgálatot tevő gyári tűzország azonban teljesen józan, és csak annak éberségének köszönhető, hogy a tűz úgyszólván még csirájában elfojtható volt.

— Április 26-án este tűz támadt *Stern* Lipót fűszerkereskedő gyömrei-úti pinceraktárában. A tüzet a X. kerületi tűzország oltotta el. A veszedelmet *Neumann* Ármin könyvkereskedő-segéd okozta, a ki terpentint töltögetett, a mi a közelben levő gyertya lángjától fölrobbant.

— A Lipót-körút 20. száma alatt egyik lakásban, még nem tudni, mi okból, fölrobbant a tűzhely. *Koncz*a Róza cselédeleány ruhája meggyuladt s a szerencsétlen teremtes halálosan összeégett.

— A Révay-testvérek Üllői-uti könyvtárhelyiségében meggyuladt minap este a villamos vezeték burkolata. Szerencse, hogy hamarosan észrevették a bajt s eloltották a tüzet.

— Aradon, a *Gáj* külvárosban levő benzinmotoros malomban robbanás történt. Egy ember összeégett. A robbanástól az épület kigyuladt.

— *Zavátka* községben a villám lecsapott és felgyújtotta a falut. A tűz a nagy széltől hajtva a sűrű záporban is gyorsan terjedt. Sok ház leégett a templommal együtt. A veszedelemnek egy emberélet is áldozatul esett.

— *Hajdu-Hadházon*, mint levelezőnk írja, tegnapelőtt nagy tűzvész volt. Harminczegy ház huszonöt melléképülettel leégett. A kár jelentékeny, biztosítva csak kevés volt.

— *Bárfya-Ujfalu* községében nagy tűz pusztított. Otven ház égett le hatvan melléképülettel és tömérdek gabona, meg háziállat veszett oda. Egy öreg, vak asszony a tűzbe veszett. Több tót asszonynak odaveszett a pénze, a mit férjük Amerikából küldött haza.

— *Bodrogolaszi* községben

tűz támadt, a mely a dühöngő szélviharban gyorsan terjedt. A falu nagy része leégett. A lángok átsaptak Lónyay Elemér gróf birtokára is, de ott csak néhány gazdasági épület égett le, a kastélynak nem esett baja. — Tűz volt Leibitz szepesmegyei városban is. Huszonegy lakóház és nyolczvan csűr égett le, azonkívül elpusztult sok takarmány is. Azt gyanítják, hogy a falut egy *Sztenczel* nevű ember gyújtotta föl, a ki megszökött, de Poprádon elfogták. — *Szerencsen* is nagy tűz volt. Tíz ház melléképületekkel leégett. — Nagyon meglátogatta a sors ápr. 21-én *Pátroha* községet. Tavaly kilenczvenöt lakóház lett a tűz martaléka, most pedig negyvenhárom lakóházat pusztított el. — Az ungmegyei *Szolyva* községet ápr. 23-án későn este tüzi lárma riasztotta föl. Egy istálló gyulladt ki s mire a nép oltáshoz foghatott, már a közelben levő házak is lángba borultak. A szolyvai házak csaknem mind fából épültek, alacsony zsűptetejük csaknem a földig leér, így azután nem csoda, hogy a tűz a nagy szélben oly rémes gyorsasággal terjedt. Menteni semmit sem lehetett, sőt többen kimenekülni sem tudtak az égő házakból. A tűzvész után a füstlőgő romok között nyolcz elégett ember holttestét találták meg. Sokan megsérültek, nyolcz ember égett sebei igen súlyosak. A veszedelmet állítólag az okozta, hogy egy falubeli cseléd este ment fejni az istállóba és a lámpát fölborította. A leégett házak lakói koldussá lettek. Odaveszett nemcsak hajlékuk, hanem összes vagyonuk, még eleségük is, mert a mentésre gondolni sem lehetett. — *Nagy-Sároson*, óriás tűzvész pusztított, 41 ház égett le. A katasztrófa hírére az eperjesi jogakadémia ifjúsága tömegesen a helyszínére indult, a hol nagy buzgalmat fejtett ki a tűz oltása körül. Szerencsére esni kezdett, mert a nélkül az ősi Rákóczy-kastély is a lángok martalékává lett volna. A kár igen nagy, de biz-

tosítás útján megtérül. — *Czigánd*, zempléni megyei községben a villám két ízben lecsapott. Először egy gazdaember házának födelébe ütött; a nád-födél, bár zuhogott az eső, néhány percz mulva lángban állott. Másodsor egy épületnek ablakán hatolt be a villám s összetörve a falra aggatott tükröt és képeket, egyéb kárt nem tett. — *Sajó-Szentpéteren*, nagy szélviharban tűz ütött ki, mely nagy károkat okozott. Leégett 31 lakóház, 35 melléképülettel. Sok szarvasmarha és ló a tűzbe veszett. Biztosítva csak kevés volt. — *H.-Dobra* községben a villám becsapott a pénzügyőri kaszárnyába. A kaszárnya teljesen leégett. Érdekes, hogy a mikor a villám becsapott, négyen-öten az asztalnál karttyáztak. A villám meggyújtotta az ágyterítőt, de azért egyiknek sem lett az ijedségen kívül más baja. — Sűrűn fordultak elő tüzesetek a felvidéken, különösen *Nyitra*-, *Trencsén*- és *Arva*-megyében. Így április 29-én és 30-án *Galgóc*-, *Nevsova* és *Szucsány* községben, *Bielipotok*-, *Pelyvás*-, *Nyitra-Körtvélyes* és *Nedózer* községeket pedig csaknem teljesen elpusztította a tűz, két nap alatt több százezer forintnyi kárt okozva. A tüzesetek megszorodásának oka a tömeges kivándorlásban keresendő, úgy hogy némely félreeső tót faluban alig akad férfi. A gazdálkodás így az öregekre és asszonyokra maradt, a kik bizony nem járnak el a kellő óvatossággal s így gyakran támad veszedelem. — *Nagy-Szombatban*, mint onnan táviratozzák, a *Stermann*-féle gyujtógyár, a melyben 40-50 munkás volt alkalmazva, május 3-ról 4-re virradó éjjel leégett. A kár igen nagy. Azt hiszik, hogy egy elbocsátott munkásból gyújtotta föl a gyárat.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

HIRDETÉSEK.

A legmagasabb kitüntetések.
Chicago: érdemérem; Antwerpen: aranyérem; Berlin: császári érem,
e szakmában az egyetlen legmagasabb kitüntetés

Magirus C. D.
ULM a/D.

A legjelentékenyebb gyár a tűzoltói szakmában, s az egyedüli, mely az összes

tűzoltó-szereket,
házi- és kerti fecskendőket,
gépezetes létrákat,
mászó- és mentőszereket, mentőtömölőket, ugróponyvakat, füstkészülékeket, betegszállító eszközöket,
tűzoltói felszerelvényeket
kivétel nélkül saját műhelyeiben nagyban készit

Ar.egyzéket ingyen és bérmentve küld

Magirus C. D., Ulm a/D.

Alapított 1816

Alapított 1816

Seltenhofer Frigyes fiai Sopronban
cs. és m. kir. udvari szállítók,
legelső magy. tűzoltószere-, kút-, szivattyúgyár és harangöntöde.

Legujabb szerkezet.
Solid kivitel.
Olcso árak.
Kedvező feltételek.

A miánjak a legjobban berendezett gyártelepükert a t egy-házak-, községek és tűzoltóegyleteknék. **Fecskendők** és **szivattyúk** a legujabb szerkezetben, solid kivitelben, rendkívüli nagy szívóképeséggel, minden nagyságban és alakban. — Legujabb szabdalim, **szelészereket**, könnyű és gyors kezelés, teljes érzéketlenség fagy, homok és iszapos víz ellen. — **Tűzoltószerek, felszerelési tárgyak** a legfinomabb kivitelben. — **Víz- és lajtos kocsik, hidran-sok** stb. stb. a legkitűnőbb minőségben s kivitelben **Harangok** bármely nagyságban és zengzetben, tisztaság, előre meghatározott hangzatban — **Repedt harangok** teljes összhangzatban átöntetnek. — **Kovácsolt vasszerkezet. Harangállványok** bármely nagyságban.

Előnyös feltételek engedtetnek.
Költségvetés és képes árjegyzékkel postafordultával szolgálunk.

ALAPÍTTATOTT
1858. évben.

Szlogenjeim:
„Szivattyúgyár Budapest”.

Gyártott fecskendők
száma 13925.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra, ú. m.: házi, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket ú. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet XXVI.*

Tűzoltósági segédeszközöket és szereket

ú. m.: létrákat, személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit.

Egyéni felszereléseket ú. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfevvereket, jelvényeket stb., slb. *Árjegyzéki füzet XXVIII. sajtó alatt.*

Köztisztasági szereket ú. m.: utcai öntöző kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sárvonógépeket, hóekéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegödör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint önműködő szívóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket ú. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harangállványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➡ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➡

GYÁR:

IV., Magyar-utca 26. sz.

RAKTAR:

IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése**BUDAPESTEN.**

Kitüntetések: Ő Felsége a Királytól ipari érdemekért; a legfelsőbb elismerés a Ferencz József-rend lovagkeresztje, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti«, »Nép« és »Vigszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

~~~~~ Ajánlja mindennemű saját gyárában készült ~~~~~

rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

~~~~~ valamint saját találmányú javított és szabadalmazott ~~~~~

ezimbalmait, pedállal és a nélkül.

Ügyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jótállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zen. irodalom összes termékei.

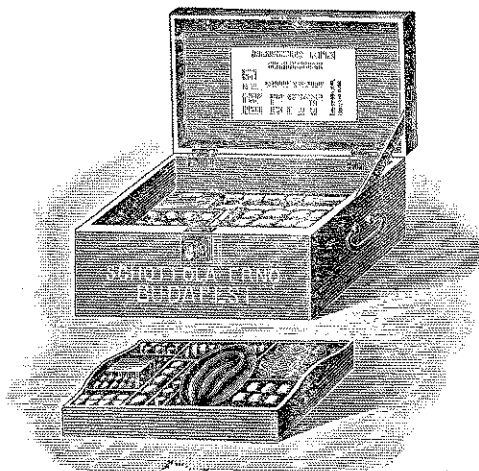
☛ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ☛

Schottola Ernő
magyar általános kötanyaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és Váci-körut sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékkel **mentőkocsik** és **mentőszekrényekkel** készséggel szolgálok.

Részletes költségjegyzékkel **mentőkocsik** és **mentőszekrényekkel** készséggel szolgálok.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak és műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégemet, hol ugy a **teljes felszerelés**, valamint **egy-egy eszközök, szabványszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók.

Sommer és Klinger

munkás-ingek és öltönyök gyára

Budapest, V., Sas-utca 16. szám.

Ajánlja saját gyártmányú

tűzoltói egyenruháit,

az orsz. tűzoltó-szövetség előírása szerinti kiállításban.

Egy zubbonyból és nadrágból álló mosószövet öltönyt 8 koronáért.

Egy zubbonyból és nadrágból álló posztó öltönyt 19 koronáért

minden nagyságban jól kidolgozva szállítunk.

☛ Az összeg a ruhák átvétele után fizetendő. ☛

Hogy a tűzoltó-testületeknek a beszerzést megkönnyítsük, **kívánatra a fizetés kellő kezeség mellett megegyezés szerinti részletekben is eszközölhető.**

A nálunk készített ruházat **olesósága** és **tartóssága** által **különösen alkalmas a tűzoltói szolgálatra**, miként arról évek során át számos testületnek meggyőződnie alkalmá volt.

Az anyag jó minőségéről bárki is meggyőződhetik, mert **szövetmintákkal kívánatra bérmentve szívesen szolgálunk.**

☛ Rendeléskor a zubbony és a nadrág hossza, nemkülömben a mell, — illetve a hasbőség megjelölendő. ☛

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M kir. udvari szállítók

O cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

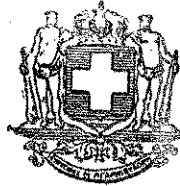
Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók.

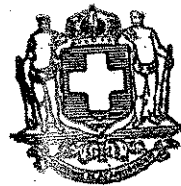
Görög királyi udvari szállítók.

Szerb királyi udv. szállítók.

Pvarierzsajcsász. udv. szállítók.

O Fensége a görög trónörökös udv. száll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, ő császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

a Károly-laktanyában BUDAPESTEN a Károly-laktanyában

levő **egyenruha-készítő intézetét**

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egye ruházathoz szükséges kellékek, **menyiségre való tekintet nélkül**, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett készíttetnek**. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rózsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat** posztóból és bőrből, **paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat** stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

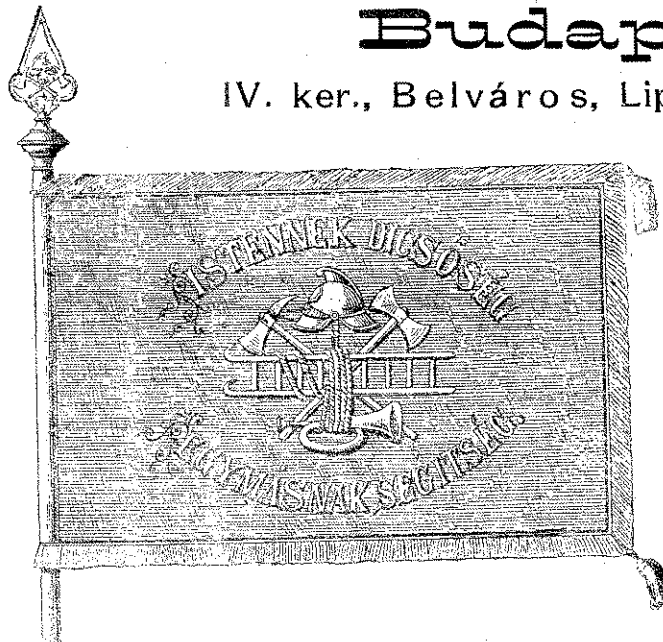
Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Saját
műhímző-
intézet.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitűnő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: Felhívás az orsz. tűzoltó-szaktanfolyamra. — Hivatalos rész: Felhívás a párisi nemzetközi tűzoltó-kongresszuson és versenyeken való részvétel tárgyában. — Kérelem a párisi nemzetközi versenyekben résztvevő testületek segélyezése tárgyában. — Jegyzőkönyv a június 2-iki eln. ülésről. — Jegyzőkönyv a segélyző szövetségi vál. ülésről. — Pénztári kimutatás az 1900. év I. negyedéről. — *Technikai rész:* A gyakorlati szabályzat hiányai (II.) Dr. Szily József től. — *Általános rész:* A párisi nemzetközi tűzoltó kongresszus és versenyek. — *Testületek köréből:* A fejevármegyei szövetség köréből. — A keszthelyi tűzoltók közgyűlése. — A veszprémmegyei szövetség köréből. — A soroksári testület az 1899. évben. — A csákvári testület szolgálati, ügykezelési és pénztári kimutatása az 1899. évről. — A kassai tűzoltók közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

69.

1900. sz.

FELHÍVÁS

A IX. ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZAKTANFOLYAM LÁTOGATÁSÁRA.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a tőle felhető legnagyobb áldozatoktól sem riadva vissza, főtörekvései egyikének ismeri, hogy az emberbaráti szeretetben gyökerező tűzoltó-ügynek minél több és szakavatottabb harczost neveljen.

E végből saját tagjainak kiképeztetésén kívül régtől fogva gyakorlómestereket küld ki a vidéki tűzoltó-testületek szakszerű elméleti és gyakorlati kiképeztetése céljából, 1890. év óta pedig, hogy a hazai tűzoltó-intézménynek terjesztése és fejlesztése által is a maga elé tűzött célinak minél derekasabban megfelelhessen, minden évben országos tűzoltó-szaktanfolyamot is rendez.

A megelőző években elért eredmény által buzdítva és a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása végett, de különösen a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak 1890. évi 66,274—V/10. számú rendeletével nyert megtisztelő megbízatása alapján a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a folyó év nyarán immár a

IX. országos tűzoltó-szaktanfolyamot

tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által az emberbaráti tűzoltóügy iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltó-szakmában alapos kiképeztetést nyerjenek, tűzoltó-testületek szervezéséhez és azok szakszerű elméleti, valamint gyakorlati oktatásához megkívántató ismereteket megszerezhessék.

Felkérjük tehát a hazai testvértestületeket, városokat, nagy- és kisközségeket, bajtársainkat és mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgálatában álló nemes intézményünk iránt érdeklődnek, hogy a folyó évi július hó 22-től augusztus 10-ig bezárólag Budapesten tartandó kilencedik országos tűzoltó-szaktanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek, s használják föl az ezen szakmában való kiképeztetésükre kínálkozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékoztatás céljából a következőket közöljük.

A tanfolyam ideje:

Kezdődik 1900. évi július hó 22-én és tart bezárólag augusztus hó 10-ig.

Képesítő vizsgálatok:

Tartatnak augusztus hó 8. és 9-én úgy az elméleti, mint a gyakorlati részből.

Bizonyítványok:*I. Látogatási igazolvány.*

Ebben fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. (Ez azonban minősítést még nem képez.)

II. Képesítő bizonyítvány.

A tanfolyamot végzett hallgatók képesítő vizsgálatra jelentkezhetnek, ennek letétele esetén képesítő bizonyítványt kapnak, melyben az elméleti, valamint a gyakorlati tanterven kívül még az is bennfoglaltatik, hogy az illető mily fokú minősítést nyert.

Négy fokú osztályozás lesz, u. m.: 3 tiszti (jeles, jó és elégséges) és 1 altiszti.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje *1900. évi július 10-ike*. Az ezen határidőn túl jelentkezők sem utazási, sem pedig elszállásolási kedvezményben nem részesülhetnek.

A jelentkezés a *budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságához* (Budapest, VIII. Kún-utca 2.) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt úgy a gyakorlatokon, mint szolgálatban, a testület szer-tárából kiosztandó egyenruhát tartoznak viselni, beruházásuk és felszerelésük céljából július hó 22-én délután kell a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságánál személyesen jelentkezniök.

A jelentkező tartozik az öt kiküldő hatóság, testület, vállalat, vagy magánszemélyek által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni.

Úgy az elméleti előadások és gyakorlatok megszakítás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigorúan kötelező, mert különben látogatási igazolvány sem adatik ki.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, szakvizsgát tenni azonban nem kívánnak, csak látogatási igazolványt kapnak; ellenben azok, kik az elméleti és gyakorlati szakvizsgát leteszik, a látogatási igazolványon kívül képesítő bizonyítványt is kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter úr által a tanfolyamhoz kirendelt miniszteri biztos, valamint a magyar országos tűzoltó-szövetség kiküldöttjének ellenjegyzésével és a szakelőadók aláírásával láttatik el.

Tandíjat vagy beíratási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltószerszám-gyárak s egyéb gyártelepek megtekintése, szakszerű próbákon és kísérleteken való megjelenés, színházak szerkezeteinek és berendezéseinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Éjjeli őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tüzesetek alkalmával a vész helyére kivonulva, a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbbé tehetős község vagy testület kiküldötteinek is lehetővé tegyük a tanfolyam látogatását, 25 tanfolyamhallgatónak testületünk költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtók ebbeli igényüket azonban az írásbeli jelentkezés alkalmával egyidejűleg, tehát legkésőbb július hó 10-ig tartoznak a parancsnokságnál bejelenteni. A bejelentés sorrendje a díjtalan elszállásolásban való részesülés elsőbbségét biztosítja. Egyúttal gondoskodni fog a parancsnokság arról is, hogy a tanfolyam hallgatói az étkezésnél is lehetőleg kedvezményben részesüljenek.

A tanfolyamhallgatók a nagym. kereskedelmi miniszter úr 1899 évi május hó 19-én 29224/VI. sz. a. kelt engedélyével az ide és visszautazás alkalmával a magyar államvasutak vonalain azon kedvezményben részesülnek, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága által kiállítandó igazolványok alapján a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasuti állomásról Budapestre és vissza való egyszeri utazás alkalmával a m. kir. államvasutak tekintetbe jövő vonalain a személy- és vegyesvonatok II. kocsiosztályát III-ad osztályú egész jeggyel és a III-dik kocsiosztályt III-ad osztályú féljeggyel használhatják. E vasuti kedvezményben csak azok részesülhetnek, kik legkésőbb július hó 10-ig jelentkeztek

T a n t e r v :*I. Elméleti rész:*

(Előadás naponta d. e. 7—10-ig.)

1. Szervezés: *a)* alakulás, *b)* alapszabályok, *c)* szolgálati szabályok, *d)* ügykezelés, *e)* szolgálati teendők
2. Tűzrendészet: *a)* statisztika, *b)* óvóintézkedések, *c)* kormányrendelet, *d)* egyéb tűzrendészeti rendeletek, építkezés.
3. Egyenruha, személyes felszerelés és rangjelzés.

4. Tűzoltószerkek: a) szivattyú alapszerkezete és működése, b) szivattyúszerkek, újabb szerkezetek összehasonlítása és elbírálása, c) különféle szivattyúszerkezetek, azok minősége és kipróbálása, d) mászó és mentőszerkek, e) a szivattyúk működési zavarai és a szivattyúk gondozása.
5. Vízszerezés: Folyam, vízvezeték, kutak, medenczék stb.
6. Tűzjelzés: Riadó, kürt, kéthangú jelző, síp, sürgöny és telefon.
7. Tűzoltás és védelem. (Taktika): a) A tüzek minősége és támadása. b) Csővezetés, mentés.
8. Első segély baleseteknél (gyakorlatilag is bemutatva).

II. Gyakorlati rész:

(Gyakorlat naponta d u. 1/25—1/28-ig.)

1. Rendgyakorlatok. 2. Szerkek gyakorlati ismertetése. 3. Szivattyú-szerelés. 4. Mászó- és mentőgyakorlatok. 5. Jelképes tűztámadás és védelem.

Kelt Budapesten, 1900. évi május hó 26-án.

A „Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület parancsnoksága.

HIVATALOS RÉSZ.

MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 8.

496.
1900. sz.

Felhívás

a párisi nemzetközi tűzoltó-kongresszuson és versenyeken való részvétel tárgyában.

Azon kiválóan fontos nemzeti érdekek, melyek a magyar tűzoltóságnak a f. évi augusztus 12—20-ika közt Párisban megtartandó nemzetközi tűzoltó-kongresszuson, de különösen a nemzetközi tűzoltó versenyeken való részvételét kívánatosá teszik, arra indították a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségét, hogy f. hó 2-án tartott ülésében az ezzel szoros összefüggésben álló ügyekkel a legbehatóbban foglalkozzék.

A tanácskozás eredménye első sorban annak kimondása volt, hogy az elnökség az eddig már megindított akció nyomán a nemzetközi versenyekben való részvételt oly fontos szükségletnek jelezte, melynek töle telhető előmozdítását feladatává tette.

Kimondotta ugyanis azt, hogy a *versenyző testületek részére 2000 korona segélyt* engedélyez a szövetség pénztárából, a szövetség hivatalos közlönyében fölkéri a tagtestületeket, nemkülönbén az összes hazai biztosító-társaságokat átiraton az e célra való adakozásra, mely gyűjtést a szövetség alelnöke dr. *Óváry* Ferencz nyomban 100 koronával megindította.

Fölrattal fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a kongresszusra és versenyekre utazó magyar tűzoltóság részére a hazai és külföldi vasutakon kedvezményeket adjon, illetve ilyeneket kieszközöljön, egyúttal kérte, hogy versenyekhez kiszállítandó fecskendő és egyéb tűzoltó eszközök szállítására adott kedvezményeket engedélyezze. Szíves köszönettel fogadta *Köhler* István fecskendőgyáros azon ajánlatát, hogy a versenyekhez szükséges előkocsival bíró, 100 mm. hengerbőségű négykerekű billenő mozdonyfecskendőnek, egy fölszerelt tömlőmotolának, egy háromrészű gráci dugótétrának, négy drb egykaru horoglétrának, és egy ugróponyvának saját költségén a Páris melletti Vincennesig és visszaszállítására vállalkozott, s csak azt kötötte ki, hogy a jelzett szerkeknek a vasúti állomástól a versenyterre és ugyanoda visszaszállítása és a versenyterren való gondozása a versenyző testületeket terhelje.

Ez ajánlattal szükségtelemmé vált az, hogy a versenyző testületek nagy költséggel maguk gondoskodjanak a szerkek kiszállításáról, úgy hogy ekként az azok által megszava-

zandó költségek kizárólag a versenyzők javára lesznek értékesíthetők.

Kikötötte az elnökség, hogy a *versenyző testületek a versenyekre legalább 20 főből álló szabályszerűen egyenruházott és fölszerelt szakaszt* tartoznak kiküldeni, és azok út és ételmezési díjairól legalább 6000 korona erejéig gondoskodni, míg a szövetség által e célra engedélyezett 2000 korona, nemkülönbén a gyűjtés útján szerzett összeg a fenti összeg pótlására a versenyző és a jelzett föltételeknek megfelelő testületek közt fog a szövetség elnöksége által kiosztatni.

A mely testületek az itt jelzett feltételek alatt a versenyekben résztvenni óhajtanak, kötelesek ebbeli szándékukat *legkésőbb június hó 15-ig* a szövetség elnökségének bejelenteni, mely bejelentéssel egyidejűleg a testületeknek a legteljesebb erkölcsi kötelezettséget is kell vállalniok arra nézve, hogy a versenyekben 20 emberből álló szakasszal ténylegesen részt is vesznek.

A június 15-én túl avagy csak föltételesen jelentkező testületeknek a versenyekben részvétel nem engedélyeztetik. A továbbiakra nézve a szövetség elnöksége a kívánt fölvilágosításokat készségesen megadja.

Kelt Budapesten 1900. évi június hó 5-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

497.
1900. sz.

Kérelem

a párisi nemzetközi versenyekben résztvevő testületek segélyezése tárgyában.

A magyar tűzoltóságnak a párisi nemzetközi versenyekben való részvételét megkönnyítendő, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége 2000 koronát szavazott meg e hó 2-iki ülésében azzal, hogy ez összeget a résztvevő testületek közt egyenlő arányban felosztja.

Am ezen összeg, szemben azon nagy áldozatokkal, melyet a versenyzni óhajtó testületeknek a megkívánt 20—20 tag kiküldésével meghozniok kell, föltötte csekély, viszont azonban a versenyző testületek anyagi ereje is sokkalta csekélyebb, mintsem hogy egymagukban a szükséges, legalább 8000—8000 korona költséget előteremthetnék.

Fontos tűzoltói és nemzeti érdekek kívánatosá teszik, hogy a versenyekben a magyar tűzoltóság hozzá méltóan

legyen képviselve, s a mely testület hajlandó meghozni nem annyira a saját, mint inkább a magyar nemzeti becsületért azt az áldozatot, hogy ezen versenyekben részt vegyen, méltán elvárhatja, hogy nemzeti közérdeket szolgáló tevékenységét azok a társtestületek, melyek ezen versenyekben részt nem vehetnek, a tőlük telhető támogatásban részesítsék.

Szövetségünk áldozatkész alelnöke *Óváry Ferencz* dr. orsz. képviselő 100 koronával nyitotta meg a gyűjtést, melyhez bizva hiszszük, tűzoltó-testületeink tetemes része anyagi erejéhez mérten fog csatlakozni.

Az az igaz önzetlenség, melynek a magyar tűzoltóság oly sokszor ragyogó példáját mutatta, az a meleg testvéri szeretet, mely annak minden egyes tagját elválaszthatatlan kötélekkel egygyé fűzi, bizunk benne, ezuttal is szép harmóniában fog megnyilatkozni, és lehetővé fogja tenni azt, amit e nélkül megvalósítani nem volna lehetséges.

A legcsekélyebb adományt is hálás köszönettel fogadja és nyilvánosan nyugtázza a magyar országos tűzoltó szövetség elnöksége (Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. sz.) azon meggyőződésben, hogy minden fillér, melyet tűzoltó-testületeink és azok tagjai e nemes célra áldoznak, közelebb fog bennünket hozni ezuttal kitűzött nagy célunk megvalósításához, ahhoz, hogy a nekünk mindeneknél kedvesebb magyar nevet dicsőségteljesen hordozzuk meg a nagy világ előtt.

Kelt Budapesten, 1900. évi június hó 5-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv,

felvétellett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1900. évi június hó 2-án tartott ülésében.

Elnök: *Dr. Kék Lajos* szöv. elnök

Jegyző: *Dr. Szily József* szöv. titkár.

Jelen voltak: *Dr. Óváry Ferencz* szöv. alelnök, *Barabás István*, *Ecker Sándor*, *Köhler István*, *Lukáts Gyula*, *Markusovszky Béla*, *Scossa Zoltán*, *Szabó Gyula* és *Vida Pál* előadók és *Tomcsányi Béla* pénztáros.

Elmaradásukat igazolták *Breuer Szilárd* és *Wagner Manó* előadók.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár felolvassa az 1900. évi márczius hó 24-iki elnökségi ülés jegyzőkönyvét, melyet az elnökség hitelesít.

2. A belügyminiszter azon leiratát, melylyel a tűzrendészet állapotának *Dr. Óváry Ferencz* orsz. képviselő, szövetségi alelnök közreműködésével eszközözendő megvizsgálásához megbízottjául *Adorján Antal* miniszteri segédtitkárt küldötte ki, az elnökség örvendetes tudomásul veszi

3. *Dr. Óváry Ferencz* felolvassa az eddig három ízben megtartott vizsgálatokról szóló jelentéseit, s bemutatja a községenkint fölvelt jegyzőkönyveket. Ezek szerint április hó 18—22-ig *Lukáts Gyula* előadó közreműködésével Zemplénnvármegyében 37 község, május hó 2—6-ig *Breuer Szilárd* előadó közreműködésével Pozsonyvármegyében 10, Nyitra vármegyében 21, és Trencsénvármegyében 10, összesen 41 község, május hó 16—20-ig *Dr. Szily József* szöv. titkár közreműködésével Szatmárvármegyében 21, Szabolcs vármegyében 13, és Ungvármegyében 2 község, összesen 35 község lett megvizsgálva. Az elnökség az eddig tett intézkedéseket, nemkülönben a jelentéseket tudomásul veszi, köszönetét, elismerését és háláját nyilvánítja *Dr. Óváry Ferencz* alelnöknek önfeláldozó eljárásáért, s fölkéri őt a további vizsgálatok vezetésére is; egyuttal kimondja, hogy a vizsgálatokon résztvevő előadók vasuti és fuvardíjai a szövetség pénztárából fődözendők, egyéb költségeikre pedig naponta 16 korona ételmezési díjat engedélyez. *Dr. Óváry* alelnök azon kijelentését, hogy a maga részéről semmi

néven nevezendő költségmegtérítésre nem reflektál, az elnökség hálás köszönettel fogadja.

4. Titkár felolvassa *Breuer Szilárd* előadó jelentését a II. vizsgálatról. A jelentést az elnökség tudomásul veszi, kimondja azonban, hogy a tűzrendészeti vizsgálatokon résztvevő előadók részéről az alelnök jelentése mellett külön jelentést nem kíván, de fölkéri az előadókat, hogy útjaikon szerzett tapasztalataikat annak idején a vizsgálatok befejezte után a belügyminiszterhez fölterjesztendő javaslatok kidolgozásánál érvényesítsék.

5. Titkár felolvassa *Breuer Szilárd*nak a katonaság tűzoltói kiképzését célzó indítványát. Az indítványban foglaltakat az elnökség általában helyesli, azokat elvben magáévá teszi, mindazonáltal azok effektuálását akkorra halasztja, a midőn a tűzrendészeti vizsgálatok befejeztével a tűzrendészet javítására irányuló javaslatokat kidolgozandja. Fölkéri azonban *Breuer Szilárd*ot, hogy az indítványára vonatkozó részletes javaslatait annak idején terjeszse az elnökség elé.

6. *Dr. Óváry Ferencz* alelnök indítványára elhatározza az elnökség, hogy *Nagy József*nek, a pozsonyvármegyei magyardiószegei önkéntes tűzoltó-testület parancsnokának, a testület szakavatott vezetéséért és a szereknek mintaszerű rendbentartásáért elismerését nyilvánítja és arról értesíti.

7. Titkár ismerteti a párisi nemzetközi tűzoltó kongresszus és versenyek sorrendjét és az ez ügyben eddig tett intézkedéseket, egyuttal felolvassa az ó kanizsai testület kérvényét a versenyekben résztvevők anyagi segélyezése tárgyában. Beható tanácskozás után az elnökség kimondja, hogy a magyar tűzoltóságnak a párisi nemzetközi versenyekben való részvételét kívánatosnak tartja. Ennek megkönnyítése végett a szövetség pénztárából 2000 (kettőezer) koronát kiutalványoz a versenyző testületek közt egyenlő arányban leendő kiosztásra; kiköti azonban, hogy a versenyben résztvenni szándékozó testületek ebbeli szándékukat legkésőbb június hó 15-ig a szövetség elnökségéhez írásban bejelentsek. A jelentkező testületek kötelezettséget kell vállalni arra nézve, hogy a versenyekben 20 (husz) szabályszerűen egyenruházott és felszerelt emberrel részt vesz, s azok költségeire a versenyző testület 6000 (hatezer) korona utazási díjat ad. Elhatározza egyuttal az elnökség, hogy a hazai biztosító-intézeteket, nemkülönben a szaklapok útján a tűzoltó-testületeket ezen hazafias célra való adakozásra hívja föl, s az ekként begyűlt összeget a szövetség által engedélyezett 2000 korona segélylyel egyetemben a versenyben résztvevő testületek közt egyenlő arányban felosztja, s az összeget még az esetben is kiadja, ha egy testület vesz csak részt a versenyekben.

8. *Dr. Óváry Ferencz* alelnök azon kijelentését, hogy a gyűjtést 100 (egyszáz) koronával megkezdji, az elnökség hálás köszönettel fogadja.

9. A párisi rendező-bizottságban való közreműködésre a szövetség részéről hivatalos képviselőül az elnökség *Dr. Kék Lajos* elnököt és *Vermes Béla* orsz. képviselőt jelöli meg, s azokat ilyenekül a rendező-bizottság elnökéhez bejelenti.

10. A kongresszusra és versenyekre a szövetség részéről kiküldi *Dr. Kék Lajos* elnököt és *Scossa Zoltán* előadót 400 400 (négy száz), *Lukáts Gyula* előadót pedig 200 (kétszáz) korona utazási díj kiutalványozásával azzal, hogy tapasztalataikról az elnökséghez írásbeli jelentést tegyenek, és pedig az elnök a kongresszus, *Scossa Zoltán* a versenyek lefolyásáról, *Lukáts Gyula* pedig a kiállított és a versenyeknél használt tűzoltó-szerekről, szabadságukban állván nevezetteknek jelentéseikben a másik csoportra is kiterjeszkedni.

11. Köszönettel veszi tudomásul az elnökség *Köhler István* azon kijelentését, hogy a versenyhez szükséges négykerekű előkocsis 100 mm hengerátméretű mozdonyfecs-

kendőt, az ahhoz kapcsolható tömlőmotólat a szükséges felszereléssel, egy darab háromrészi támrudas gráci dugólétrát és 4 darab egykarú egyhorgú létrát a vinczennesi vasuti állomásig és vissza saját költségén szállítani hajlandó, míg a jelzett szereknek a vasutállomástól a versenyterre való szállítása, ott gondozása és a vinczennesi vasutállomásig való visszazállítása a versenyző testületeket terheli. Viszont az elnökség kötelezi magát arra, hogy a kereskedelmi miniszternél a szállítási és utazási kedvezmények engedélyezése iránt sürgősen eljár.

12. Titkár bejelenti, hogy a gyakorlati szabályzat II. kiadása teljesen elfogyott, egyuttal fölolvassa *Breuer* Szilárdnak az újabb kiadás tárgyában betérjesztett beadványát. Többek hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy a hazai tűzoltószergyárosokat már most felkéri, hogy az általuk gyártandó fecskendőkön a szívószerkezetet egységesen a jobboldalra, a nyomószerkezetet pedig a baloldalra helyezték; a szabályzat átdolgozására titkár elnöklése alatt *Breuer* Szilárd, *Lukáts* Gyula, *Scossa* Zoltán és *Szabó* Gyula előadókból álló bizottságot küld ki, melynek főadatává teszi, hogy a szabályzatot minden részében gyakorlatilag próbálja ki s javaslatait terjeszse az elnökség elé; a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet pedig fölkeri, hogy a gyakorlati kísérletekhez a szükséges szereket és szerelőket bocsássa esetenként rendelkezésre.

13. *Breuer* Szilárdnak azon ajánlatát, hogy a tulajdonát képező német nyelvű gyakorlati szabályzatot az ezt kérő testületeknek 1-1 példányban díjtalanul bocsátja rendelkezésükre. Az elnökség köszönettel elfogadja.

14. Komárom város módosított tűzrendészeti szabályrendeletére titkár előadása alapján az elnökség az 51. §-nak törlését és e helyett a katonaságnak igénybevételét javasolja a belügyminiszteriumnak, mert eltekintve attól, hogy a szakaszban foglaltak a gyakorlatban keresztülvihetetlenek, nagymértékben igazságtalanok is, mert éppen az adófizetésre képtelen legszegényebb népesség megterhelését célozzák.

15. A torontálvármegyei szövetség véleményt kér az általa kidolgozott vármegyei és községi tűzrendészeti szabályrendelettervezetekre, nemkülönben saját alapszabályainak módosítási tervzetére nézve Utóbbiakhoz az elnökség titkár javaslatai alapján egyes módosításokkal hozzájárul, azonban a vármegyei és községi szabályrendeleteket teljes egészükben átdolgozandóknak tartja.

16. A budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek a folyó évi július hó 22-től augusztus hó 10-ig tartandó IX. országos tűzoltó szaktanfolyamra vonatkozó bejelentését, nemkülönben titkár azon jelentését, hogy a tanfolyamnak körrendeletileg leendő ajánlása és miniszteri biztos kiküldése iránt a belügyminiszterhez, a tanfolyam erkölcsi támogatása tárgyában pedig a kereskedelmi, földművelésügyi, pénzügyi, vallás- és közoktatásügyi miniszterekhez pártoló fölterjesztés intéztetett, az elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi s a maga részéről az augusztus hó 8-9-én tartandó vizsgákhoz *Szabó* Gyula előadót küldi ki.

17. Titkár bejelenti, hogy a pozsonyvármegyei szövetség május 21-27. közt Pozsonyban vármegyei tűzoltó-tanfolyamot rendezett, melynek altiszti vizsgáira az engedély megadatott, szövetségi biztos kiküldése azonban szükségesnek nem mutatkozott, mert az elnökség két előadója is képviselve volt a tanfolyam előadóinak sorában. A jelentést és a tett intézkedéseket az elnökség tudomásul veszi, föl-hívja azonban a pozsonyvármegyei szövetséget, hogy a tanfolyamról jelentését mielőbb terjeszse be.

18. A esákvári testület azon jelentését, hogy József főherczeg ő fenségét, Széchenyi Ödön és Cziráky Béla grófokat, dr. Szily József szöv. titkárt és Vida Pál előadót tiszteletbeli parancsnokaivá választotta. Az elnökség örvendetes tudomásul veszi.

19. A belügyminiszternek az Eberhardt-féle oltóanyag

ajánlása tárgyában kiadott körrendeletét az elnökség tudomásul veszi.

20. Titkár bemutatja *Ulcz* Nándor beadványát, melyben szemben a folyó évi márczius hó 25-én tartott orsz. választmányi határozattal, az előadók tiszteletdíjait nem az 1900. évtől, hanem már az 1899. évi nagygyűléstől kezdődőleg kívánja megállapítani s a mennyiben ez el nem fogadtatnék, beadványa felebbezésnek tekintessék. Az elnökség utasítja titkárt, hogy hivatkozással a választmányi határozatra, világosítsa föl a beadványozót tévedéséről.

21. A m. kir. államvasutak igazgatóságát a székesfővárosi közigazgatási bizottság III. fokban kötelezte arra, hogy a nyugoti pályaudvar területén az Aréna-úton levő robbanóanyag- és petroleumraktárakat a vasuti terület lakatlan részére helyezze át. Az igazgatóság újból megfelebbezte az ügyet a belügyminiszterhez, ki is véleményadásra hívta föl a szövetséget. Az elnökség a helyszínén vizsgálatot tartott titkár és *Szabó* Gyula előadó jelentése alapján a határozat jóváhagyását javasolja a belügyminiszternek.

22. *Markusovszky* Béla, mint a Tűzrendészeti Lapok Almanachja szerkesztője bemutatja a nemsokára megjelenő könyv közleményeinek címeit s kéri, hogy az elnökség ne követelje tőle a kéziratnak bírálat végett leendő bemutatását Titkár hivatkozással a határozatra, ellenzi a kérelem teljesítését, azonban az elnökség csak az első cikkely kéziratát kívánja be, a többinek bemutatásától eltekint; egyuttal pedig elhatározza, hogy legalább 1200 példányban példányonként 80 fillérért a művet beszerzi s azt az összes tagtestületeknek ingyen megküldi.

23. Pénztárosnak az év I. negyedéről szerkesztett pénztári kimutatását, mely szerint

a pénztármaradvány volt	5608	korona	86	fillér,
a bevétel	3317	»	36	»
a kiadás	1585	»	38	»

s így a pénztármaradvány az 1900. évi márczius hó 31-én . . . . . 7340 korona 84 fillér, az elnökség tudomásul veszi.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést esti $\frac{3}{4}$ órakor berekeszti.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Kmf.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetsége igazgató választmányának 1900. évi június hó 2-án esti $\frac{3}{4}$ órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos, szöv. elnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz és Szabó Gyula alelnökök és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. A feketevárosi testület gyakorlat közben megsérült tagja, Hauser János részére a szövetség pénztárából 25 korona segélyt engedélyez a választmány.

2. A pásztói testület kérelmére tűzoltás közben megsérült Vincze Lajos és Pádár József részére 10 korona, Malatinszky József részére pedig 15 korona segély megadását javasolja a választmány az első magyar általános biztosító társaságnak.

3. Pénztáros bejelenti, hogy a mult ülés határozatához képest az értékpapírok vásárlása megtörtént; vétetett pedig 91.80 % árfolyamon 6600 korona értékű 4%-os magyar korona járadékkötvény, és 98.70 % árfolyamon 7000 korona értékű $4\frac{1}{2}$ % -os regále kártalanítási kölcsönkötvény. A jelentést a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

Ülés vége esti 8 órakor.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztára
állásáról az 1900. év I. negyedében.

Bevétel:		Kor. fill.
1. Pénztári maradvány 1899. évről		5608 86
2. Tagsági díjak és pedig:		
a) Önálló tagtestületektől	812 —	
b) Alsószövetségben állóktól:		
1. Hajduvm. szövetség útján	12 —	
2. Sopronvm. » »	592 —	
3. Torontálm. » »	544 —	
4. Veszprémvm. » »	1332 —	
5. Közvetlenül	4 04	3296 04
3. Szakművek és okmányokért		21 32
	Összesen	8926 22

Kiadás:

	Kor. fill.	
1. Irodai és ügykezelési postaportó és kézbesítési kiadások	37 84	
2. Tisztviselői tiszteletdíjak és irodadatakarítási bérek	740 —	
3. Utiköltség-megtérítések	592 30	
4. Irodahelyiség lakbére	194 —	
5. Előfizetés szaklapokra	21 24	
Pénztármaradvány, mint egyenleg	7340 84	
	Összesen	8926 22

Budapesten, 1900. évi május hó 31-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Tomcsányi Béla,
pénztáros.

TECHNIKAI RÉSZ.

A gyakorlati szabályzat hiányai.

II.

A billenő mozdonyfecskendőnél a már multkor elmondottaknál fogva kifogásolom a 246. pontban, hogy a csővezető már az »egy«-re működésbe lépjen, mert annak teendőit a S₁ igen jól elvégezhetné. De ha már a C meg is tartatik, kívánatos volna, hogy az a kocsirúd nyomóoldalán maradjon meg, és ne kelljen neki, mint a hogy a 17. ábra mutatja, a szívóoldalra átkerülni, mert a mily fölösleges, olyannyira nem szép, és nagyban késlelteti a szerelést.

A 247. pontban meg kell mondani, vajjon az I-ek belépjenek-e az előkocsit a fecskendővel összekötő rúdhoz, vagy pedig csak kívülről ferde állásban billentsék le a fecskendőt, mert mindkettőre láttunk példát a brassói versenyeken, a nélkül, hogy maga a jury is megszólalt volna az egyik és másik módszer mellett, vagy ellen. Meg kell mondani, egy vagy két kézzel fogják-e a fogantyúkat a lebillentésnél, s akkor, a midőn teendők végeztével ismét meg kell azokat fogniok, szemközti, vagy oldalállásban állnak-e?

Ugyanigy körvonalozandó a 248. pontban a II-ek teendője is, kik a lebillentés után belső lábukkal nem »ki-lépnek«, hanem »előrelépnek«.

A 249. pontban az van mondva, hogy a tömlőszerelők a kerekes motolát a nyomóoldalra »tolják«, pedig ez lehetetlen, mert vagy az egyik húzza, a másik meg tolja, vagy pedig mindkettő húzza. Világosan meg kell mondani továbbá, hogy állnak föl a tömlőszerelők a kerekeknel, arcczal a motola, vagy a fecskendőrúd, vagy pedig a motola rúdja felé? A mint láthatjuk, háromféle állás közt válogathatnak, a nélkül, hogy a szabályzat ellen vétenének, a mi minden esetre fényes jele a szabályzat által megteremtett »egységesség«-nek.

A 250. pontban megkívánja, hogy a C a mozdony lefektetésénél az I-eknek segítsen, hanem azért a nyomban idézett 18. ábrán czövekként áll a semmittevésre kárhóztatott C a nyomónyílással szemben.

A 251. pont szépen rendelkezik a kezek és lábak fölött, csak éppen az I-ek befelé eső lábáról feledkezett meg, a mi valóban nagy szerencse, mert az a maga természeteszerű pozícióját kétségtelen, hogy meg fogja találni, de hogy a kifelé eső láb tudja-e majd végig csinálni a maga dolgát, az már nem oly kétségtelen.

A 252. pontban a II-eknek a gép felé eső lábukkal ismét ki kell lépniök, pedig ezt a »kilépést« már a 248. pontban is megcselekedték.

A 253. pontban szeretném tudni, mit jelent itt az arcczal »előre«, mert a rudjával hátrafelé fordított motolának a rudja alkotja az elejét s így az is, meg az ellenkező irányba néző fecskendő rudja is vehető »előre«-nek.

A 254. pontban, azt hiszem, a C-nek nemcsak kioldania, hanem magával is kell vinnie a sugárcsövet.

Az ezután jövő pontok csak fölületesen emlékeznek meg a szerelési teendőkről és így nem lehet csodálni, hogy a 256. pontban az S-ek előbb szerelik a szívótömlőket és csak azután oldják ki azokat tartójukból.

A 260. pont mindenről beszél, csak arról nem, hogy a teendőket hogyan kell végezni és hogy a nyomórúddal kell-e valamit csinálni, vagy pedig azok végig ott maradnak a nyomókarokra csavarva.

A 262. pontban az I-eknek előbb kellene lenyomni a nyomókarokat s csak azután megfogni a fogantyúkat, de kíváncsi volnék tudni, hogy ezt egy vagy két kézzel kell-e cselekedni s ha egyszer a gép föl van támasztva, vajjon tovább kell-e azt fogniok, vagy nem?

A 266. pontban nagyon helytelen dolog, ha attól kívánjuk az elől levő zár becsukását, a ki felé záródik, mert ennek az kezeügyébe nem esvén, nem képes a néha nagy erőt igénylő zárást eszközölni, míg a másik I, a ki a zárt ki is nyitotta, ezt sokkal könnyebben eszközölheti.

A 267. pontban meg kell mondani, melyik II. csukja el a zárt, mert mind a kettő azt nem végezheti, és ha már a C-nek, és az I-eknek a befejezett szerelés után arcczal a rúd irányában kell fölállaniok, követeljük meg ezt a II-ektől is, nehogy a szabályzat betűjéhez ragaszkodás nyomán sűrűn ismétlődjenek az, a mi a brassói versenyeken is egy nagy szerepet játszott testület díjazott szereplésénél megtörtént, hogy t. i. az I-ek a rúd irányában, a II-ek pedig a fecskendő irányában álltak föl.

A 268. pontban az mondatik, hogy a tömlőszerelők a kerekes motolát a fecskendő mögé »huzzák«, míg a 249. pontban a szerelésnél ugyanezt »tolniok« kellett, a mi fényesen igazolja a 209. pontnak azon állítását, hogy a visszaszerelés a szerelésnek »megfordítottja«.

A szánmozdonyfecskendőnél a 273. pontban kívánatos volna megmondani, hogy a nyomóoldaliak mily fogással, hova teszik a földre a tekerccseket, mert azokba, ezen útmutatások híján a szerelők rendszerint lépten-nyomon belebotlanak.

Hogy miként kell ugyanitt a nyomórúddal letenni a földre, azt el tudom képzelni, de hogy miért kell azokat átvinni a szívóoldalra, hogy aztán ugyanazokat onnan a 3-ik útemre visszahozzuk, arra az én fantáziám gyöngö.

Nagyon szeretném tudni, vajon a szívótömlők a 247. pontban egyenként, vagy pedig a két szerelő által egyszerre veendő-e le és vajjon azokat egymás hosszában, vagy egymás mellett kell-e lerakni, és mely csavarokkal a fecskendő felé?

A 277 pontban első teendőként a természetes sorrend szerint a nyomókarok lenyomása említendő meg, azután pedig megállapítandó, melyik I. végezi az egyik, és melyik a másik teendőt

A 281. pont a csővezető teendőit felsorolván, hivatkozik a 19. ábrára, ezen azonban a csővezetőt hiába keressük, a mi legjobb bizonyossága annak, hogy a szerelést nélküle is igen szépen el lehet végezni.

A kocsifecskendőnél, ha a 285. pont arabusul volna írva, sem lehetne érthetlenebb, mert hogy a csővezetőnek vagy a kocsirúdnak kell-e az előli tengelyre és miként támaszkodni, azt abból ki nem vehetjük. Ha sejtelmem nem csal, úgy a támaszkodás a kocsirúdra vonatkozik, pedig ennek jobb volna támaszkodás nélkül megállapítani a kocsi alatt, legalább a nyomólegénységet nem háborgatnak munkájában.

A 286. pontban, hogy a másik I-nek is legyen dolga, az a rúdszeg kiegyenesítését végezhetné, de egyúttal ugyanitt meg kellene emlékezni a hámfák leakasztásáról is.

A 287. pont szerint előbb a nyomórúdákat, azután a nyomótömlőket kell a földre helyezni, míg a számozdonynál a 273. pont szerint ugyanezt megfordított sorrendben kell végezni.

A 289. pont az előkerekek aláforgatásának lehetőségéről beszél és figyelmen kívül hagyja azt, hogy akkor, a midőn a kocsirúd a 285. pont szerint a tengely fölött benyúlik a kocsi alá, ezen aláforgatást elvégezni lehetetlen.

A 290. pont meglehetősen gondoskodik a kerékkékes és rúgózáros fecskendők stabilitásáról, de éppenséggel nem gondoskodik azokról a fecskendőkről, melyek ily kerékkötő szerkezettel nem bírnak, pedig hát ezeknek a száma igen nagy az országban, s még a hol rendes keréktalpíák nincsenek is, ott is gondoskodnak a kerekeknek kő vagy fadarabokkal való alátámasztásáról. Miért kívánja a szerző csak az előli rúgózáros bezárását és miért nem egyúttal a hátsókat is, holott ilyenek ott, a hol előliek vannak, mindig vannak, ismét egyike azon számos rejtélynek, melyeknek megfejtését várjuk.

A vízvezetékénél a 298. pontban az mondatik, hogy a szerelést akként kell végeznünk, mint a hogy az a 31-33. §-okban vagyis a tömlőfektetés fejezetében elmondott; és ha csak ennyit mondana, úgy nem is tenném ezúttal külön szó tárgyává. Ám utána nézve a jelzett §-oknak, azt látom, hogy azokban a hydranscsövet az S₂, itt pedig az N₁ szereli, míg az S-ek beosztását itt teljesen mellőzi.

És ezzel a fecskendőszerelés fejezetének pontonkinti tárgyalásával végeztem, anélkül azonban, hogy a gyakorlati szabályzat egyéb hátrányait és hibáit csak érintettem volna is.

Ám a mily megnyugtató volt rám nézve az, hogy felszólalásomat, mint a dolog érdemébe vágót, az ügygyel behatóan foglalkozó bajtársaim a kellő érdeklődéssel fogadták, annyira sajnálom azt, hogy Breuer Szilárd bajtársam az én föllépésemet teljességgel félremagyarázta és olyan indokokat tulajdonított annak, melyek távol állottak tőlem.

Ismételten kifejezést adtam annak, hogy közleményemnek semmiféle támadó jellege nincs és éppenséggel nem czéja az, hogy Breuer Szilárdnak általam mindig elismert és megbecsült bokros érdemeit megtéjtem, hanem tisztán és kizárólag az, hogy oly szabályzatot adjunk tűzoltóink kezébe, mely azoknak minden tekintetben megadja a lehetőséget a szükséges gyakorlásra.

Hosszú gyakorlati tapasztalat által beigazolt kifogásaimat, kívánságaimat eddig soha érvényesítenem nem sikerült és azért nem maradt számomra más hátra, mint hogy azokkal a nyilvánosság elé lépjek és ekként kísérem meg azok érvényesítését.

Ennyit megtennem az ügy iránt tartozó kötelességem volt. Bírálatomban talán használtam itt-amott olyan kifejezéseket, melyek Breuer Szilárd bajtársamnak, mint első sorban érdekelt félnek nem voltak kedvesen hangzók, de az ilyet akkor, midőn az ember bírálatot akar gyakorolni, a legjobb akarat mellett sem lehet elkerülni. És hogy ez a jóakarát bennem meg van és kritikámnak éppenséggel nem az volt czélja, hogy mindent sutba dobva visszatérjünk a régi rendszertelenséghez, hanem ellenkezőleg éppen az, hogy az eddig csak papiroson létezett egységességet a gyakorlatban is megteremtsük, azt remélem Breuer Szilárd bajtársam se fogja kétségbe vonni.

Dr. Szily József.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A párisi nemzetközi tűzoltó-kongresszus és versenyek.

E cím alatt lapunk legutóbbi számában közölt cikelyünkben az általunk eszközölt számítások alapján amaz aggályunknak adtunk kifejezést, hogy a majdnem elháríthatatlan pénzügyi nehézségek alapján lehetetlenné teszik a magyar tűzoltóságunk a versenyekben való részvételt.

Azóta nagyot változott a helyzet, úgy, hogy ma már valószínűnek tartjuk, hogy két testülettel hazánk is képviselve lesz, ezúttal első ízben, a nemzetközi versenyeken, sőt nem lehetetlen, hogy még ezeken fölül is lesz 1-2 vállalkozó csapat.

A budapesti önkéntesek elhatározó vállalkozása és az ó-kanizsai testület szívós kitartása, de különösen ez utóbbinak a szövetség elnökségéhez intézett beadványa kétségtelenül beigazolták, hogy hazánk tűzoltóságában van nemcsak kellő szakképzettség, hanem kellő ambíció is, mely egy nemes ügy megvalósítása érdekében képes a legnagyobb áldozatok meghozatalára is.

A szándék, a cél, hogy a magyar tűzoltóság gyakorlottságát, hivatása magasiatán álló voltát a nagy világ

előtt dokumentáljuk és ekként a magyar névnek a külföldön becsületet szerezzünk, föltétlenül a legnemesebb, s méltán megérdemelte azt, hogy szövetségünk elnöksége minden rendelkezésére álló erővel támogatására siessen.

E támogatást a f. hó 2-án üléselő elnökség szépen juttatta kifejezésre, a midőn elhatározta, hogy a versenyző testületek közt leendő fölosztásra 2000 koronát szavaz meg és gyűjtést indít a biztosító-társaságok és tűzoltó-testületek körében a versenyzők anyagi segítése érdekében.

Hogy hátsó gondolat nem vezette az elnökséget ezen határozatának meghozatalánál, mutatja a határozat ama része, mely kimondja, hogy a jelzett összegeket még az esetben is kiadja, ha csak egy versenyző testület lesz, bár miként az ügyek ma állanak, a budapesti és ó-kanizsai tűzoltók versenyzése ugyszólván biztosítva van már.

Nem igen bizunk abban, hogy a saját érdekeik körén kívül álló egyéb érdekek iránt mindig szűkkeblű biztosító-társaságok a szövetség által megszavazott összeget tetemesen megszorítsák, annál inkább bizunk tűzoltó-testületeinkben, melyek bizonyára a legnagyobb önzetlenséggel és irigység nélküli testvéri szeretettel fogják ölkarolni a gyűjtés ügyét, tudatában annak, hogy ezúttal nem arról van szó,

hogy 2 vagy több csapatnak lehetővé tegyék adományainkkal a világlátást, hanem ennél sokkalta nagyobb érdekekről, arról, hogy az a világ szerezen tudomást valahára a mi létezésünkről is és arról, hogy a magyar tűzoltóság is megállja a sarat ott, a hol egyebek megállják.

Mert ne feledjük, hogy az egyes nemzetek jó híre mindig azon fordul meg, hogy annak nemzeti intézményei mennyi súlylyal nehezdednek a nemzetközi mérkőzés serpenyőjébe, s ha az a versenyző magyar tűzoltóság diadallal fogja körülhordozni a magyar nemzeti zászlót, úgy az diadala lényesen nemcsak ennek a tűzoltóságnak, hanem az egész nemzetnek is.

Magasztos földadata tehát tűzoltó bajtársainknak, hogy ezen a legtisztább hazaszeretet által sugalt törekvésekben a versenyre kiálló testületeket tőlük telhetőleg támogassák s adományainkkal a versenyzők anyagi erejét meghaladó áldozatokat csökkentsék, mert ezzel a leghathatósabban hozzájárulnak nekik maguk is ezen nagy nemzeti feladat megoldásához.

A versenyezni óhajtó testületeknek legalább 20 emberből álló csapat kiállításáról kell gondoskodni és pedig olyképp, hogy azok uti és ellátási költségeire legalább 6000 koronát a maguk részéről biztosítsanak.

Hát ez bizony oly áldozat, melyet csak nagyon kevés testület lesz képes hazánkban meghozni, a nélkül, hogy ezzel vagyoni existenciáját évekre kiterjedő zavaroknak nem tenné ki, és éppen ez a bökkenő, ez az, mely a nagyobb számú részvételt reánk nézve lehetetlenné teszi.

A költségek a 4 napi utazás és a 8 napi párisi tartózkodás alatt a legminimálisabban számítva, fejenként 400 koronára és így 20 ember után 8000 koronára, két csapat 40 embere után pedig már 16.000 koronára tehetők, melyből ha egy-egy versenyző testület 6-6, összesen tehát 12.000 koronát áldoz is és a szövetség által engedélyezett 2000 koronát hozzávésszük, még mindig legalább 2000 korona fedezetlen költség marad, melyet a gyűjtésnek kellene fődözni, ha ugyan ennek eredménytelen volta a szűkösen számított költségeket nem a versenyző tűzoltók nyakába akasztja.

Szövetségünk elnöksége ugyan lépéseket tett *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszternél utazási kedvezmények engedélyezése iránt, azonban a megadható kedvezmények előreláthatólag csak a hazai és francia vonalakra fognak kiterjeszteni, és így tetemesebb költségfogyatkozásban bizni nem igen lehet.

A fölterjesztésből kivesszük a következőket:

»Eddig a magyar tűzoltóság csak a saját maga körében élt, annak értékéről a külföld — osztrák szomszédainkat kivéve az ezredéves tűzoltói versenyek óta — tudomást nem szerzett.

Első alkalom ez, hol a magyar tűzoltóság gyakorlottságának szaktudásának, férfias bátorságának és egyéb jó tulajdonságainak a nagy világ előtt tanujelét adhatjuk, s bizva bizunk abban, hogy a nyugat régibb tűzoltóságával

való összehasonlítás nem a mi hátrányunkra fog előlőni, s a magyar tűzoltóság a magyar névnek, magyar becsületnek meg fogja szerezni az azt méltán megillető helyet.

E nemzeti és tűzoltói szempontból egyaránt méltánylást érdemlő törekvéseink megvalósításánál bizalommal fordulunk Nagyméltóságod színe elé támogatásért és mélytisztelettel kérjük, hogy a párisi nemzetközi tűzoltó-kongresszusra és versenyekre utazó és igazolványokkal ellátandó hazai tűzoltók részére — tekintettel azok szűkös anyagi viszonyaira és közérdekű szolgálataira — az oda és visszautazásra a legmesszebb menő vasuti kedvezményeket, egyúttal pedig a versenyekre kiszállítandó tűzoltó-szerek szállítására a kiállítási tárgyakra megadott kedvezményeket engedélyezni, illetve ilyeneket a külföldi vasutakra is kieszközölni kegyeskedjék.

Dicsérettel emlékezünk meg *Köhler* István fecskendőgyáros elhatározásáról, ki a versenyekhez szükséges szereknek ki- és beszállításáról saját költségén gondoskodik, s ekként a versenyzés útjából nagy akadályt gördített el.

A verseny maga, miként legutóbbi közleményünk is megemlítette, 2 részből áll. Az első rész az egy nemzetbeli testületek versenye egymás között, a másik rész pedig az első tusból diadalmasan kikerülő testületnek a tulajdonképeni nemzetközi versenyben való részvétele, mely utóbbi egy kiadandó támadási földadatnak megoldásából áll.

Az első részben bírálat alá vétetnek az egyenruha és személyes felszerelések, a tűzoltó- és mentőszerek, és azok szerelése.

Első díjul a nemzetközi versenyben 6000 frankos tiszteletdíj, továbbá a köztársasági elnök által följánlott dísztárgy és 1500 frank van kitűzve. A többi díjak részben műtárgyakból, részben tiszteletdíjakból állanak, míg a versenyekben résztvevők ez alkalomból vert érmet kapnak emlékül a versenyekre.

Különösen hangsúlyozzuk, hogy a versenyekre csakis június 1. ó 15-ig lehet jelentkezni és mivel a francia rendező bizottságnál való jelentkezés végső határideje ezen nap, kívánatos, hogy a szövetség elnökségéhez intézendő jelentkezések legalább egy nappal megelőzőleg már fogantatosittassanak.

Az utazásról magáról, annak irányáról és mikénti beosztásáról ma még korai volna dönten, de ezúttal is hangsúlyozzuk annak kívánatos voltát, hogy a magyar csapatok lehetőleg egy csoportban utazzanak és együvé szállásoltassák el magukat. A szövetség elnökségének gondja lesz rá, hogy e tekintetben az utazóknak kezére járjon s a csoportos utazás minden előnyét azoknak biztosítsa.

Itt jegyezzük még meg, hogy a szövetség a párisi végrehajtó-bizottságba tagokul *Kék* Lajos dr. elnököt és *Vermes* Béla orsz. képviselő, szabadkai önk. parancsnokot nevezte meg, míg a szövetség képviselőül kiküldötte az elnököt, *Scossa* Zoltán és *Lukács* Gyula előadókat oly kötelezettséggel, hogy tapasztalataikról az elnökségnek külön-külön írásbeli jelentést tegyenek. S.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A fejevármegyei szövetség köréből.

A fejevármegyei tűzoltó-szövetség május hó 6-án d. e. 10 órakor tartotta meg szokásos évi gyűlését Székes-Fejérvárott a vármegyház kistermében Burchardt Bélaváry Rezső alelnök elnöklete alatt. A megyebeli tűzoltó-testületek közül képviselve voltak: Csoór, Iváncsa, Moór, Pákozdi, Pátka, Gánth, Kozma, Csákvár, Lovasberény, Falubattyán, Zámoly, Nádasd-Ladány, Káloz és Tács.

A gyűlés megnyitása után *Vida* Pál szöv. titkár terjesztette elő az elnökség jelentését a nevezetesebb tűzrendé-

szeti intézkedésekről. A pénztári számadás rendben találtott. Ezen számadás szerint a bevétel 1427 frt 46 kr., a kiadás pedig: értékpapír vásárlásra 509 frt 31 kr., tűzrendészeti felügyelők költségeire 313 frt 84 kr., országos szöv. tagilletményre 114 frt, vagyis 937 frt 15 kr., maradvány 490 frt 31 kr.

Az ülés legfontosabb tárgya volt az, hogy *Vida* Pál szöv. titkár javaslatára elhatározta a szövetség, miszerint a tűzoltói ügybuzgóság fejlesztése érdekében évente jutalmi díjakat oszt ki az elnökség azon tűzoltó-testületek között, melyek viszonylag legdicséretesebb tevékenységet fejtettek

ki az év folyamán a tűzoltói szolgálat minden ágazatában. Ily jutalmak egyelőre minden járásban 4-4 községnek fognak kiadatni és pedig a szövetség erejéhez mérten járásonként 20 korona értékben.

Elhatározta egyszersmind a gyűlés azt is, hogy a megye alispánját felkéri oly czélból, hogy az a megye területén közadakozást indítson meg egy tűzoltó-alap létesítésére, melynek jövedelméből a tűzrendészet fejlesztésére irányuló kiadások fedezhetőek legyenek. Ha ezen gyűjtés elrendeltetik, a szövetség saját pénztárából 500 koronával fogja megnyitni az adakozást.

Hosszas vitára adott okot Nikolsburger Sándor székesfejevári szakaszparancsnok azon kérése, hogy a szövetség lépjen közbe a székesfejevári tűzoltó-testületnél, miszerint az ne a budapesti tűzoltó-tanfolyamra küldjön ki hallgatót, hanem a későbbi években tartandó egri kongresszusra. Mint-hogy ezen dolog egészen a székesfejevári tűzoltó-testület belügyét képezi, a szövetség e tárgyban érdemleges határozatot nem hozott.

A közgyűlés határozatának megfelelőleg a fejevármegyei szövetség a következő két körlevelet bocsátotta ki:

I.

A községi Előljáróságokhoz.

A megyei tűzoltó-szövetségnek főczélja az, hogy Fejérvármegye területén a tűzoltó-testületek szakképzettsége minél inkább fokoztassék, a testületi élet élénkítették, a gyakorlatok szorgalmasan megtartassanak, az ősrségi szolgálat főleg a tűzveszélyesebb nyári időszak alatt lelkiismeretesen ellátassék, a vízkészletről, valamint a kivonulás akadálytalan gyors ellátásáról gondoskodva legyen s általában minden lehető intézkedés megtörténjék a tűzoltóságok részéről arra nézve, hogy tűz kitörése esetén a hozzá fűzött várakozásnak megfelelni képes legyen, gyors és szakszerű fellépésével a nagyközönség elismerését kiérdemelhesse.

E részben a szolgálati buzgóságot az elnökség is méltányolni s ez által más testületeket és egyeseket a nemes versenyre serkenteni óhajtván, f. évi május hó 6-án tartott szövetségi gyűlésen elhatározta, miszerint a tűzoltói szolgálat minden ágában az év folyamán dicséretes tevékenységet kifejtett testületet az ülésen részletesen megállapított feltételek s a helyi viszonyok s mellékkörülmények figyelembe vétele mellett, évről-évre jutalomban részesítendő, mely jutalmak az illető község képviselőtestületi közgyűlésén vagy a testület évi közgyűlése alkalmával fognak a jutalom erkölcsi értékének emelése szempontjából a járási főszolgabíró úr, esetleg helyettese, vagy a szövetségi elnök esetleg helyettese által ünnepélyesen átadatni.

A testületnek fenmarad azon joga, hogy e jutalmat a kedvező eredmény elérésében kiválóan közreműködött egy vagy több tagjának adományozhassa, avagy a testület birtokában megtarthassa.

Jutalmi díj — egyelőre a szövetség szerény anyagi helyzetéhez mérten — megállapított a székesfejevári és vaáli nagyobb járások területére két-két 10 koronás, két-két 5 koronás, a moóri, a sárbogárdi és adonyi kisebb járásokba pedig egy-egy 10 koronás, két-két 5 koronás pénzjutalom, ezenkívül pedig még mindenik járásba egy-egy elismerő oklevél.

E jutalmi díjak odaitélésénél a tűzoltói intézmény önkéntes jellegéből folyólag az önkéntes testületek különösebb figyelemben részesítettnek ugyan, de azért abban a községi köteles tűzoltóság is részesülni fog, ha arra működése által érdemesnek mutatkozik.

A jutalmi díjak évről-évre más-más községek tűzoltó-testületeinek fognak kiadatni.

Midőn a szövetségnek eme határozatáról a községbeli tűzoltó-testület megfelelő szives értesítése végett a község Érdemes Előljáróságát tudósítani szerencsénk van, egyúttal felkérjük az Előljáróság útján a helybeli tűzoltó-testület

Parancsnokságát, miszerint a szövetség most vázolt nemes intenczióját magáévá tevén, társadalmi úton oda hatni törekedjék, hogy a netán szunnyadó egyesületi élet felélénkítették, a működő tagok feladataikat fokozottabb lelkesedéssel szolgálni igyekezzenek, hogy ekként magasztos hivatásunk buzgó teljesítésével felebarátaink jólétét előmozdítva a szövetség jutalmazására is minél számosabban érdemesekké legyenek.

Székesfejevárott, 1900. május hó 24.

II.

A járási tűzrendészeti felügyelőkhöz.

A községek és ezek útján a tűzoltó-testületekhez intézett felhívásunkat tudomás végett oly kérelemmel van szerencsénk tisztelettel megküldeni, miszerint helyi szemléinél saját részéről is buzdítólag közreműködni s a vizsgálat eszközésénél a jegyzőkönyv utolsó pontjánál a jelen felhívás szellemének megfelelőleg lehető részletes véleményt nyilvánítani sziveskedjék, miután a tervbe vett jutalmazások főleg felügyelő úr személyes észleleteire és véleményére fognak alapítottatni.

Az ekként nyilvánítandó véleményeknél kérjük figyelembe venni mindazon előnyös vagy hátrányos helyi viszonyokat s mellékes társadalmi és anyagi körülményeket, melyek az illető testület dicséretes vagy ellenkező eredményű működésénél befolyással bírnak.

A vizsgálatokhoz szükséges nyomtatványt ide mellékelve küldjük, kérvén a felveendő jegyzőkönyveket az őszi időszak alatt mindenestre megküldeni, de a mennyiben sürgős intézkedést igénylő e-et merülne fel, kérünk haladéknélkül jelentést.

Székesfehérvárott, 1900. május 28.

Vida Pál,
szövetségi titkár.

Dr. Burchard Bélaváry Rezső,
szövetségi alelnök.

* * *

Eddig a rendelkezésünkre álló tudósítások és hivatalos közlemények, melyeknek egy pontjához lehetetlen hozzá nem szólnunk.

A közgyűlési tudósítás végén ugyanis azt olvassuk, hogy *Nikolsburger* Sándor székesfejevári szakaszparancsnok a szövetség közbelépését kérte arra, hogy az valamely módon tegye lehetetlenné, hogy a székesfejevári testület az orsz. tűzoltó-szaktanfolyamra ne küldhessen hallgatót, hanem inkább az 1900. évben Egerben tartandó tűzoltói nagygyűlésre.

Mi indoka lehetett a szakaszparancsnok úrnak indítványa megtételénél, a tudósításból nem tűnik ki. Egy néhány dolgot azonban kiolvashatunk abból. Az egyik az, hogy a székesfejevári testület tervbe vette, hogy az orsz. tanfolyamra egy vagy több tagját ki fogja küldeni, s mivel ezt *Nikolsburger* Sándor a testület parancsnokságában, mint annak egyik tagja, meggátolni nem tudta, a szövetség támogatására appellált. A másik az, hogy a vármegyei szövetség, a helyett, hogy *Nikolsburger* Sándort a székesfejevári testület parancsnoksága törekvéseinek czélszerű, üdvös, de sőt szükséges voltáról fölvilágosította, s őt szakszempontról a legteljesebben elítélendő javaslataival a leg-határozottabban elutasította volna, az ajtó mögé bujt, s az ügyet a székesfejevári testület belügyének nyilvánítván, magát érdemleges határozat hozatalára hivatottnak nem érezte.

Hát akár az egyiket vagy másikat nézzük, egyaránt szomorú jelenség.

A tényleges szakaszparancsnok, kinek az ezredéves versenyek alkalmával még diadalt aratott székesfejevári testület beléletében, a testület fővezetőinek távozása nyomán minderősebben megnyilvánuló süllyedésről a lefolyt 4 esztendő alatt oly bőséges alkalma nyílott meggyőződést szerezni, anélkül, hogy a maga szakavatottságával ezen süllyedést megakadályozni képes lett volna, kézzel lábbal ellene

*

van annak, hogy a testület egy vagy több tagjának alkalom adassék az otthon el nem sajátítható tűzoltói szakismeretek megszerzésére, de sőt nem ártana ehhez még a vármegyei szövetség segélyét is kikérni, azon vármegyei szövetségét, mely a tűzoltói szaktudás fontosságának tudatában maga is már több ízben szükségesnek látta tűzoltói szaktanfolyamot rendezni, s a szakképzés szükségességét folyton hangoztatni.

Oly csekély értékűnek tartja-e *Nikolsburger* úr az országos tűzoltó-szaktanfolyamot, melyre kár csak egy embert is kiküldeni, avagy oly nagy anyagi áldozatokkal jár-e ezen kiküldetés, hogy egy $2\frac{1}{4}$ év múlva tartandó nagygyűlésre tervezett kiküldetést ezzel veszélyeztetve látna, vagy talán oly tökéletesnek látja-e a székestéjérvári testület kiképzését, melyet tovább fejleszteni szükséges egyáltalán nem volna?

Ugy hiszszük nem szükséges rámutatnunk akár az egyik, akár a másik véleménynek tarthatatlanságára, s aligha csalódunk, ha azt mondjuk, hogy az egri nagygyűlést maga *Nikolsburger* úr is csak takarónak használta, akciója megindításánál pedig egyedül a saját magával való éppen nem dicséretes önteltség, saját erejében való elbizakodottság, és az a tulajdonképeni cél vezérelte, hogy testülete szakképzettségének kiemelésével az országos szaktanfolyamok értékét diszkreditálja, s csak sajnálattal konstatáljuk, hogy ezen mivel sem menthető eljárás — mondjuk öntudatlanul — a fejevármegyei szövetség elnöksége is segédkezet nyújtott. *A szerkesztő.*

A keszthelyi tűzoltók közgyűlése.

A keszthelyi önkéntes tűzoltó-egyesület márcz. 25-én tartotta a városháza tanácstermében rendes közgyűlését. A hatalmas termet a tagok, az érdeklődők megtöltötték. Az évről-évre fokozódó rokonszenv még nem nyilatkozott meg oly impozáns módon, mint az idén.

Ott voltak a működő tagok teljes számban, a választmány és a gazdasági tanintézetnek hallgatói — egy-két kivétellel — valamennyien.

Lendvay József elnök nyitotta meg a gyűlést. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után *Stegmüller János* jegyző fölolvasta az elnöki jelentést, mely következő:

»A keszthelyi önkéntes tűzoltó-egyesületnek a mult évben tulajdonképeni célja teljesítésében nem sok dolga akadt. Hála a Mindenhatónak, hogy e téren nem kellett nagyobb tevékenységet kifejtenünk!

E városban a mult évben nem pusztított a tűzvész. Az egyesület tagjainak a szerelvényekkel együtt mindössze két figyelembe nem jöhető tüzesethez kellett kivonulniok. Volt még 5 kéménytűz, melyek nem jártak súlyosabb következményekkel. Az egyesület tagjai minden esetben jelen voltak a szükséghez mért számban.

A tagok átértézték azt a nemes hivatást, a melynek hiven való szolgálatára magokat kötelezték. Az egyesületnek 45 működő tagja van, a kik a veszélynél előforduló tűzoltói teendőknek ismeretében vannak. E szám arányban áll a város lakosságának számával. A tűzoltó-egyesületről jelenthetjük, hogy azt nagyobb veszély idejében is a város anyagi biztonságának erős örül tekinthetjük, különösen akkor, ha a vész színhelye körül csoportosuló közönség a helyett, hogy a tűzoltók munkáját kritizálná, maga is átérzi az ember-társaink iránt való szeretet nemes erényét s a tűzoltóknak buzgón segédkezet nyújtva velük együtt működik a veszély megszüntetésén.

A tűzoltó-egyesületnek mindenestre szüksége van a közönség segédkezésére, mert hisz a tűznél nem csak az egyesület van hivatva dolgozni.

Megnyugvással konstatálhatjuk, hogy városunkban vésszel fenyegetett embertársainkkal szemben a közönség

nagyrészenek a jóindulata megvan s ez a közönség mindig nagy támasza az egyesületnek, a mit tőle és a közönség másik részéről is a jövőre nézve ezennel kérünk.

Az őrnyán a mult évben is minden este volt őrőség, a mely éjjelig ott tartózkodott. Az őrőség pontos megjelenését és az órák megtartását az ügyeletes tisztek ellenőrizték. Mulasztások ritkán történtek. Ezekről a parancsnok pontos jegyzéket vezetett, melyet az őrnyán kifüggesztés által nyilvánosságra hoztunk, hogy e tény erkölcsi eszközül szolgáljon az őrőség lelkiismeretes megtarthatására.

A mulasztókat a parancsnok szóval is erélyesen megintette.

Itt jegyezzük meg, hogy az egyesület fennállása óta ez év január 19-én ünnepelte a 7000-ik őrseget.

A mult évben belépett 5, kilépett 8 tag. Kizártunk 1 tagot és pedig azért, mert kötelességeinek nem felelt meg.

Mint ebből is látni méltóztatik, a mulasztókkal szemben a szükséges szigorral járunk el.

Az egyesületnek a mult év végén III pártolótagja volt, a kik 6-6 korona díjat, összesen 316 firt 50 krt fizettek be. Ez az összeg, hozzáadva a város 600 korona segélyét és az adományokat, — az alapja egyesületünk létének.

A pártoló tagok száma már nem áll arányban a város háztulajdonosainak és lakosságának számával. Annak idején széleskörű taggyűjtést indítottunk meg, melynek eredményéhez áll közel még most is a pártoló tagok száma. Azóta a sajtó útján is gondoskodtunk arról, hogy a közönséget az egyesület pártolására buzdítsuk, de ez sem járt nagyobb eredménnyel.

Jelentésünknek ez utóbbi részével nem akarunk sötét képet festeni. Az eddigi pártolás révén is biztosítva van az egyesület léte, sőt azt mondhatjuk, hogy az egyesület szépen virágzik a mostani vezetés mellett és mint a számadásokból látni méltóztatik, évről-évre erősbödik. Azt hiszszük, nincs messze az idő, melyben ezt az egyesületet régi hő óhajunkhoz képest a fejlődés magas fokán láthatjuk.

E reményre feljogosít bennünket a közönség és Keszthely város pártfogása, a tagok önzetlensége és kétségbevonhatlan ügyszerete, az egyesületnek örömeinkre szolgáló testvéries belbékéje és az egyesület vagyonának mintaszerű gondozása.

Ha a pártoló tagoknak a mostani, jó közepesnek mondható számát jelentékenyen emelkedni látjuk s ha az egyesületnek készpénz-vagyona a mult évekhez hasonló arányban fog emelkedni, csak akkor gondolhatunk költségesebb szerelvények megszerzésére.

Jelezhetjük azonban azt, hogy a jelenlegi teljesen jókarban lévő szerelvények, kellő munkaerő mellett nagyobb vész esetén is a megkívánható oltalmat nyújtják.

A mult év nyarán több gyakorlatot tartottunk. Ez alkalmakkor az új tagok a szerelvények kezelésében oktatást, a régebbi tagok pedig gyakorlatot nyertek.

Az egyesület tagjai kellő ügyességre tettek szert. A gyakorlatok számát magasabbra nem igen emelhetjük, mert az önkéntes tagoktól nem is kívánhatjuk, hogy vásár-és ünnepnap szabadságidejüket kizárólag az egyesületnek szenteljék akkor, a midőn a tartott gyakorlaton is el van érve a cél.

A parancsnokság a mult évben is épségben tartotta azt az elvet, hogy a tűzoltókat alkalmi, parádés kivonulásokra nem kéri föl, mert mint más városok példái mutatják, a katonás felvoulásokat produkáló egyesületek a közönség körében az óhajtottal ellenkező hatással találkoznak.

Az egyesület felejthetetlen emlékű jótevője, néhai Unterberger Ferencz halála napján tartott gyászmisén az egyesületet képviseltük.

A mult évben 1 közgyűlést, 3 választmányi ülést és 12 tiszti ülést tartottunk, a melyeken letárgyaltuk és elintéztük az összes ügyeket.

Jelentjük, hogy az egyesület a múlt év augusztus 6-án Zala-Egerszegen tartott tűzoltó-ünnepélyen képviselve volt, a mely alkalomkor a megyei tűzoltó-szövetséggel egyetemben egy fontos határozatot fogadott el. Ez az országos tűzoltó-szövetség által kiadott új egyenruházati szabályok elismerése. E szabályokat a múlt évben végrehajtottuk, a minek következményeképp a tűzoltók ruhája nemesen egyszerű s nélküli azt a sok czifraságot, a melyet már régtől fogva különben sem tartottunk összegezethetőnek az intézmény önzetlenségével és komolyságával.

A múlt évben megkerestük Keszthely-Polgárváros előjáróságát, hogy mint testvér-község járuljon hozzá egyesületünk kiadásainak fedezéséhez. A község e megkeresésre évi 44 korona segélyt szavazott meg.

Az egyesület részéről a szaksajtóban is szóváltottuk, hogy a tűzoltók munkáit legjobban az a körülmény akadályozza, hogy az egyes községekben a kútak nincsenek összeírva és megmérve. Mikor tűz üt ki, a tűzoltók rendszerint nem tudják, hol van a közelben kút s ha van is, nem tudják, hogy milyen mély s nem-e jár eredmény nélkül a tömlő leeresztése. Ezek az állapotok városunkban is megvannak.

Ezek megszüntetése végett megkértük az előjáróságot, hogy az előterjesztett részletterv alapján a kútak összeírása és megmérése végett intézkedni sziveskedjék. E megkeresésünk elintézés alatt van. Ha kérésünket teljesítik — a mit biztosan hiszünk — a tűzbiztonsági viszonyok városunkban óriási lépéssel haladnak előre.

A múlt nyáron a pénztár javára egy mulatságot rendeztünk, mely 49 fnt 70 krt jövedelmezett.

A kinyomtatott zárszámadások szerint a tiszta-vagyon 5244 fnt 85 kr., melyből a készpénz 192 fnt 67 kr.

A leltári érték kielégítő. A készpénz nem sok ugyan, de tekintve azt, hogy a multak gazdálkodása miatt csakis az 1898. és 1899. évben sikerült pénztár-maradványt elérnünk s tekintve, hogy a múlt évben jelentékeny kiadások merültek föl, a pénztár-maradvány az egyesület jelentékeny erősbödését jelenti.

A bevételek rovata a múlt év pénztármaradványával együtt 1807 fnt 85 krt tüntet föl; kiadásunk 1615 fnt 18 kr. volt.

A leltári érték 90 fnt 59 krral emelkedett.

A szolgának az őrtanyán lévő lakásába a kaputól szolgáló villamos jelzőcsengetyűt vezettünk be. A vész-kürt az őrtanyán könnyen hozzá férhető helyen áll. A fecskendők és a szerelvények rendben tartására gondot fordítunk. A mennyire az egyesület anyagi ereje megengedi szerelvényekkel kellőképp el vagyunk látva.

Ebben a jelentésben iparkodtunk az egyesület állapotáról és működéséről hű képet nyújtani.

Látni méltóztatik, hogy az egyesület kijelölt útján halad s hivatását tagjainak legjobb lelkiismerete szerint betölti.

Gáncs, ellenünk szóló kritika nem érhet bennünket. Ha ilyent az utóbbi időben megkoczkáztattak ellenünk, az a viszonyokat nem ismerő oldalról jött s éppen ezért a jogosulatlan vádakot visszautasítjuk.

Mikor mindazoknak köszönetet mondunk, a kik az egyesület működését lehetővé tenni sziveskedtek, kérjük az igen tisztelt közgyűlést, vegye e jelentésünket tudomásul.

A jelentést a közgyűlés általános helyesléssel vette tudomásul.

Ezután Stegmüller János jegyző bejelentette, hogy a helybeli gazdasági tanintézetnek 43 hallgatója az egyesületbe működő tagul belépett. Ismerteti e tény fontosságát. Az egyesület nevében örömet fejezi ki s arra kérte gazdászainkat, hogy azt a lelkesedést, melylyel közibük léptek, ne engedjék lelohadni, hogy az ő példájuk után buzdulhassanak az intézet jövődöbeli hallgatói is.

Lénárd Ernő kir. közjegyző választmányi tagot az

előterjesztés meglepte, mert a terembe lépése alkalmával a gazdászok részéről csak a közgyűlés iránt való egyszerű érdeklődést látott. Nagyon örül az ifjúság nemes elhatározásán. Keszthely város polgársága nevében is köszönetét fejezi ki a gazdászok belépése fölött. A fölszóaló szép szavait lelkes éljenzés kísérte.

Az elnök öreg korára és betegeskedésére való hivatkozással állásáról lemondott.

Lénárd Ernő méltatva az elnök érdemeit, az egyesület érdekében szükségesnek látja azt, hogy továbbra is ő töltse be az elnöki székét. Kérte az elnököt, engedjen a közóhainak s maradjon továbbra is az egyesület élén, mert az ő buzgalomára és tevékenységére nagy szükség van.

Az elnök engedve a kérésnek a tisztséget továbbra is magára vállalta.

Az üresedésben levő szivattyú-osztályparancsnoki állásra Szerdahelyi Jenőt választották meg. E kiváló szakemberben nagy erő vonult be az egyesületbe. Jeles szakképzettsége a tűzoltó-egyesület iránta való bizalmát fokozza.

A kitűzött pontok letárgyalása után Lénárd Ernő kir. közjegyző az egyesület iránt némely aggályokat terjesztett elő. Fölhozta, hogy a legutolsó tűz alkalmával a vészkiütése után csak mintegy 20 percz múlva fűjték meg a kürtöt. Együttal több indítványt terjeszt elő, melynek egyikéhez, mely a viznek a város különböző helyein való készentartása érdekében szól, Csák Árpád szolgabíró, választmányi tag szintén hozzájárult.

A jegyző előadja, hogy a kérdéses tűzhöz elsősorban is fecskendőket kellett szállítani, mert először is erre van szükség s mikor az örök az őrtanyára visszasiertek, csak akkor adhattak jelt. Így tehát nincs mulasztás. A fontos és a meleg érdeklődésre valló indítványokkal a tisztai ülések foglalkoztak s azok megvalósítása végett intézkedtek.

A kútak összeírását, a városház udvarán levő lajtoknak vízzel leendő telve tartása, tűz esetén fogatok kirendelése, az őrtanyával szomszédos Piller-féle ház megvétele s a taggyűjtések megindítása végett az előjáróság megkeresését a tisztai ülések már elhatározták.

Az egyesület tulajdonát képező két nagyobb fecskendő a maximális erőre van berendezve. Ezek 8 méternél mélyebbről vizet nem szállítanak föl. Arra a megjegyzésre pedig, hogy akkor nagyobb erővel működő szivattyúkat kell beszerezni, azt adja elő, hogy 8 méternél mélyebbről vizet szállítani a fizikai törvényeknél s a fecskendők szerkezeténél fogva nem lehet. Még a gőzfecskendő sem szállít mélyebbről. A 10.33 méternyi elméleti szívóképesség a fecskendőknél 8 méterre redukálódik. A gőzfecskendő megszerzésének tervét a közgyűlés elvetette, mert a gőzfecskendő által kivánt nagy vízmennyiség Keszthelyen nincs. A legtöbb kút Keszthelyen 8 méternél mélyebb. Láthatjuk tehát, hogy nincs más hátra, mint az, hogy a közönség kéz által való meréssel segítsen a tűzoltóknak a fecskendők mellé elég vizet hordani.

A jegyző indítványára bizottságot küldtek ki újabb s a viszonyoknak megfelelő alapszabályok szerkesztése végett.

Végül Csák Árpád a város polgársága nevében elismerését és köszönetét fejezte ki az egyesület működő tagjainak és vezetőségének önzetlen munkásságukért.

A veszprémmegyei szövetség köréből.

Jegyzőkönyv. Fölvétett a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség választmányának 1900. évi április hó 29-én, Veszprémben, a városháza tanácstermében tartott üléséről.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök, Szeglethy György alelnök, Blázy Imre főjegyző, Balogh Károly, dr. Csomasz Béla, Jenőfi Ferencz pénztáros, Keller János, Pongrácz Dániel, dr. Réthy Ede, Szikora Béla tüzrendészeti felügyelő, Weisz Elek választmányi tagok. —

Gerber Sándor és Makkay János tűzr. felügyelők távollétüket hivatalos elfoglaltságukkal mentették ki.

1. Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök, üdvözölvén a jelenlevő választmányi tagokat, jelenti, hogy ezen választmányi ülés összehívását a f. évi június hó 29-én tartandó VIII. rendes közgyűlés előkészítése tette szükségessé, a gyűlést megnyitja s kérdést intéz a választmányhoz, kívánja-e a mult választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasását.

Mint hogy a jegyzőkönyv a szaklapokban már hiteles alakban közöltetett s így a jegyzőkönyv tartalmáról mindenki tudomást szerzett, és az az ülés lefolyásával mindenben megegyező, a jegyzőkönyv felolvasottnak tekintetvén, észrevétel nélkül hitelesített.

2. Olvastattott a f. évi közgyűlés elé terjesztendő s a szövetség mult évi működéséről szóló jelentés, nemkülönb. Veszprémvármegye tűzrendészeti állapotára vonatkozó 1899. évi jelentés, mely szerint a vármegye tűzrendészete folytonosan javul, mi részben a hatóság közreműködésének, részben a járási tűzrendészeti felügyelők odaadó ügybuzgalmának köszönhető. Elfogadásra a közgyűlés elé terjesztetni határozatott. Az új tűzoltók begyakorlására és a kiképzett tűzoltók gyakori felkészítésére ismét egy megyei tűzoltó-szaktanfolyam rendezése céljából a vármegye közönsége megkeresett határozatott.

A járási tűzrendészeti felügyelőknek a vármegyei tűzrendészet fejlesztése körül kifejtett buzgalmukért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

3. Ügyvezető elnök felkéri a választmányt, hogy a pénztári számadások megvizsgálására 3 tagú számvizsgálóbizottságot küldjön ki.

A pénztári számadások megvizsgálására Pongrácz Dániel, Dr. Réthy Ede és Szűcs Ákos választmányi tagok küldettek ki, illetve kérték fel.

4. Ügyvezető elnök előterjeszti, hogy a mult évben Zirczen tartott közgyűlésen elhatározatott, hogy a szövetségi tagsági díjak beszédese céljából cheque-számla nyitassék. A határozat végrehajtatott és a tagsági díjak azóta részben a póstatakarék-pénztárba folynak be, s nem a pénztáros kezébe. Hogy a tagsági díjak beszédésének ezen módja csupán célszerűségi szempontból s nem a pénztáros iránti bizalmatlanságból vétetett alkalmazásba, indokolja azzal, hogy addig, a míg a tagsági díjak postán az elnökség címére küldettek, a pénz elküldése és nyugtázása mindkét félnek 10—10 fillér költséget okozott; továbbá a tagsági díjak a járási főszolgabírák útján a vármegyei pénztárba folytak be, a hol a bevételzés és a kiutalás igen sokszor nehézségekbe ütközött, s oly hibák fordultak elő, melyek csak évek múlva lesznek helyrehozhatók; hasonló kellemetlenségek kikerülése szempontjából célszerűnek és szükségesnek is tartja a mostani pénzkezelést. Indítványozza, hogy Jenőfi Ferencz pénztárosnak a tagsági díjaknak eddigi pontos beszédese és kezeléseért köszönet és bizalom szavaztassék.

A tagsági díjaknak pósta-takarék-pénztári befizetési lapok útján leendő beszédese fenntartatni határozatott és Jenőfi Ferencz szövetségi pénztárosnak működéséért köszönet és bizalom szavaztatott.

5. Olvastattott az 1901. évi költségvetési előirányzat: az 1901. évi költségvetés 2160 korona bevétellel és 2160 kiadással helyesnek találtatván, jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztetni határozatott.

6. A Devecserben tartandó f. évi közgyűlés napirendje következően állapított meg:

a) Elnöki megnyitó.

b) A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 igazolt képviselő felkérése.

c) Jelentés a szövetség 1899. évi működéséről.

d) A pénztári számadások megvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése, s a pénztáros részére a felmentvény megadása.

e) Az 1901. évi költségvetés megállapítása.

f) Veszprémvármegye tűzrendészeti állapotára vonatkozó tűzfelügyelői jelentések tárgyalása.

g) A segélyalapból kiutalandó összegek fölötti határozathozatal.

h) Az 1901. évi közgyűlés helyének és idejének meghatározása.

i) Az ugodói kerület részére tűzrendészeti felügyelő választása.

j) Időközben beérkezendő indítványok tárgyalása. A közgyűlés Devecser nagyközség tanácstermében d. u. 2 óraker tartatik meg. Ezt megelőzi a devecseri tűzoltóság gyakorlata és Blázy Imre és dr. Réthy Ede szakfelolvasása.

Devecser nagyközség előjárósága a tanácstermeknek a közgyűlés céljaira leendő átengedése iránt megkeresett rendeltetett.

7. Szikora Béla devecseri járási tűzr. felügyelő indítványozza, hogy a községi előjáróságok köteleztesse a községi tűzr. szabályrendeletnek, a váltásdíjakból befolyó összegek hová fordításáról szóló számadásoknak a járási tűzr. felügyelő elé való terjesztésére.

Határozatott a vármegye alispánjának megkeresése az iránt, hogy a községi előjáróságokat kötelezze arra, miszerint a községi tűzrendészeti szabályrendeletet és a tűzoltói váltásdíjakból befolyt összegekről vezetett számadásokat kötelesek legyenek felmutatni mindenkor a járási tűzrendészeti felügyelőnek vizsgálatai alkalmával.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Kmft.

Dr. Óváry Ferencz,
ügyvezető elnök.

Blázy Imre,
szövetségi főjegyző.

Hitelesítjük:

Dr. Csomasz Béla,
Weisz Elek.

A soroksári testület az 1899. évben.

I. A választmány jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk évi jelentésünket a következőkben megtenni.

Első sorban is a mi derék működő tagjaink lefolyt évi működéséről emlékezünk meg dicsérőleg, és méltán, mert úgy a tisztikar, valamint a legénység buzgón és kitartással teljesítették elvállalt emberbaráti köteleességüket. Testületünk életében a mult évben örvendetes jelenségként merült föl a községünk előjárósága részéről tapasztalt nagy bőkezűség, melylyel mintegy demonstrálni szándékozott testületünk iránti szeretetét, illetve végre-valahára az oly soká nélkülözött megértést és békét.

Hogy mit jelent e szó »béke« a község és testületünk között, azt leginkább a testület régebbi tagjai fogják tudni, mert azoknak azt is volt alkalmuk megtanulni, mi volt az harcban és folytonos surlódásokban állani közvetlen hatóságunkkal. A béke rég várt anyala valahára tehát leszállt közibünk és a tapasztalatok szerint bőven hinti áldást hozó magvait, mert községünk előjárósága az elmúlt évben mondhatni túl tett minden eddigi éveken anyagi és erkölcsi támogatásaiban egyaránt.

Amint már láthatja a t. közgyűlés, elfoglaltuk a részünkről épített fényes laktanyát, melynek párját nem e megyében, de az országban sem találni ilyen vidéki tűzoltó-testületnél, mint a mienk, megszemlélheti mindenki és meggyőződést szerezhet magának minden egyes helyiség szép és célszerű beosztásáról. Ezzel, mondhatjuk, a már régen óhajtott kívánságunk teljesült.

Ezen új helyiségeink állanak órszoba, tanácsterem

és szertárból, mindegyik elég kényelmes elhelyezésű és szereink és butoraink teljes biztonságban és jól vannak elhelyezve.

Ez évben adta meg a község az 1898. és 1899. évi 1000—1000 korona segélyt, továbbá tűzvések után történt gyűjtésekből pénztárunknak még 230 koronát juttatott. Ugyancsak felszólításunkra átengedte a község az általunk felállítandó mászóházhoz szükséges összegnek saját magára vállalta a mászóházhoz szükséges összegnek saját kebeléből kiinduló gyűjtés útján való beszerzését, továbbá az eddigi szokásoktól eltérőleg a községi építő-bizottságba a tűzoltó-testülettől is kérték egy tag kiküldetését, a mit a választmány elfogadva, *Nasinszky* Ödön parancsnokot küldte ki.

Hogy községünk érdemes előljáróságának és képviselő-testületének ezen támogatását megnyertük, abban legfőbb érdemet *Handl* Jakab bíró és *Balla* Zádor jegyző urak szereztek, miért is első sorban velük szemben rójuk le a hála és köszönet adóját, de szíves örömmel juttatjuk kifejezésre köszönetünket többi pártfogóinknak s az egész képviselőtestületnek is, mert támogatásukkal új lelket öntöttek működő tagjainkba, kik most bizonyára még nagyobb ambícióval és kitartással fogják kitzűzött célunkat szolgálani, minek viszont a tűzbiztonsági állapotok javulásával községünk lakossága fogja gyümölcseit élvezni.

Hogy a képviselő-testületnek az átengedett szép helyiségekért köszönetünket némileg kifejezésre juttassuk, a választmány elhatározta a testületi tagok lefényképeztetését, mely közös fényképnek egy példányát azután a községnek adja át.

Új helyiségeink elfoglalásával már a mult közgyűlés határozatából kifolyólag azok berendezésére 300 korona költség irányoztatott elő, ezen előirányzatot azonban 37 kor. 46 fillérrel túlléptük, miért is kérjük a tisztelt közgyűléstől ezen túlkiadásunk tudomásul vételét és utólagos jóváhagyását.

Jelentjük továbbá, hogy a felállítandó mászóház tervezete a parancsnokság útján kiadatott több szakértőnek azzal, hogy azt részletesen kidolgozva, a választmánynak juttassa vissza, mikor is a szükséges összeg befolyása után annak építése az előre bocsájtott árlejtés mellett meg fog kezdeni.

Mielőtt jelentésünk tulajdonképpeni számadásaira áttérnénk, kénnünk kell a t. közgyűlést, hivatkozva egy már korábbi közgyűlési határozatra, hogy a rendelkezésünkre álló betét, vigalmi, segély- és koszorú-alapok ideiglenes megszüntetésére az engedélyt megadni sziveskedjék. Indokoljuk kérésünket azzal, hogy azok után csak 5% betéti kamatot kapunk, míg tartozásunk után sokkal nagyobb kamatot fizetünk és amúgy is ezen alapok külön-külön rendeltetéseknek egyelőre nem képesek megfelelni, s így célszerűbbnek tartanánk, ha ezen összegeket inkább tartozásunk csökkentésére fordíthatnánk.

A számadás több tétele a tavalyi költségvetéstől kisebb-nagyobb eltérést tüntet fel, ezen eltérések azonban egymást végösszegben kiegyenlítik. Így a kezelési költségként előirányzott 860 korona felszaporodott 1006 kor. 76 fillérre, ebben azonban azon tételek is bennfoglaltatnak, a melyek az áthurczolkodás alkalmával felmerült különféle butorjavítás és átalakítással jártak. Egynehány tétel pedig nem is vétetett igénybe.

A bevételi tételek szintén többet mutatnak ki, mint az előre látható lett volna, így magyarázható azon szerencsés körülmény, hogy a míg a költségvetés szerint 38 kor. 22 fillér tőkepadás mutatkozott, addig az idei vagyonszaporodás 838 kr. 09 fillért tesz.

Miután a feltüntetett adatok szerint amúgy is minden szer és butor teljesen renováltatott, kivéve az 1. számú fecskendőt, a melynél egy nagyobb átalakítás válik már szükségessé, a miről a költségvetéstervezetben is szó lesz,

mondhatni minden egyes tárgy új, továbbá az elmúlt évben amúgy is oly nagy összeget írtunk le, hogy ez idén ezen szokásos leírástól eltekintettünk.

Tagjaink létszáma a következő: alapítók 14, pártolók 296 (10 szaporodással), működők 46, rendfentartók 32, összesen 388 tag.

Mielőtt befejeznénk jelentésünket, kérjük a tisztelt közgyűlést, mondja ki a kidolgozandó alapszabályokban, hogy az elnök és parancsnok a sürgős és halasztást nem tűrő oly javításokat, a melyek a testület sikeres működését előmozdíthatják, belátásuk szerint saját felelősségükre elrendelhessenek, kötelesek azonban arról a legközelebbi választmányi ülésnek jelentést tenni.

Most pedig kérjük a t. közgyűlést, hallgassa meg az évi számadást és a számvizsgáló bizottság jelentése alapján adja meg nekünk a felmentvényt.

Soroksár, 1900. évi márczius hó 21-én.

Rieser Antal,
elnök.

Drexler Mihály,
titkár.

II. A parancsnokság jelentése.

Tűzoltó-testületünk mult évi működéséről van szerencsénk a következőkben beszámolni:

Úgy mint az előző évben, úgy ez idén is azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy testületünk anyagi és erkölcsi gyarapodásáról, fejlődéséről adhatunk számot és elbizakodottság nélkül jelenthetjük, hogy a belénk helyezett bizalomnak működésünk tekintetében a legjobb tehetőségünk szerint iparkodtunk megfelelni.

Manapság szinte csodálatos dolog, hogy a naponta nagyobb tért hódító realiztikus áramlatnak ellenére, az ideális törekvések még mindig érvényesülhetnek, s szinte megfoghatatlan valami, hogy éppen a szegényebb sorsú emberek köréből csoportosulnak azok, a kik önzetlenül, kitartással, buzgalommal, minden anyagi jutalom kizárásával, csupán felebaráti szeretetből az emberiség szolgálatába állanak.

Vajjon mi indítja őket arra, hogy ezen nemes és humánus törekvéseknek hódolnak, mi az indító oka annak, hogy éppen azok az emberek, illetve azon körből csoportosuló emberek mentik meg másoknak a vagyonát, házat, saját egészségük, sőt ha kell saját életük kockáztatásával, a kiknek vagyonuk vagy talán házuk nincs is. Nem lehet más, mint hogy minden igazi tűzoltóval vele születik a jótékonyág iránti érzés, a bajtársi szeretet, az egyetértés és annak egy hatalmas faktora a fegyelem, a mely tulajdonságok nélkül a tűzoltóság, mint önkéntes intézmény, csak egy megvalósíthatatlan eszme lenne.

Képzhetünk-e egy katonailag szervezett intézményt fegyelem nélkül, türhetünk-e közöttünk olyan embert, a ki nem engedelmeskedik, a ki ellenszegül, vagy pedig a ki a kapott utasítás ellenére másként cselekszik? Hová jutnánk akkor, ha mindenki a saját eszejárása után indulna, vajjon képesek volnának-e ellentállani vagy megbirkózni azzal a legnagyobb ellenségünkkel, a melyet tűznek neveznek? Ugy-e bár nem. Éppen azért a tűzoltóságnál sem parancsolhat az, a ki engedelmeskedni meg nem tanult; itt nem létezhetik egyenetlenség, gyűlölet vagy ellenszenv, itt csak szeretetnek van helye, őszinte barátság és testvériségnek, a melyek az összetartozandóságnak zálogát képezik.

Emlékezzünk csak vissza azokra az időkre, a mikor maguk a működő tagok, a legénység követelte saját iniciatívájából a rendet, mert állításuk szerint, aminthogy igazuk is volt, tűzoltó-intézményünket a feloszlás veszélye fenyegette. Rendet fegyelem nélkül nem képzhetünk, mert a hol fegyelem nincs ott rend sem lehet, s a hol rend nincsen, ott összetartásról szó sem lehet, pedig a nélkül tisztelt közgyűlés, testületünk nem boldogulhat, legjobb

törekvéseink és fáradozásaink kárba vesznek, polgárságunk bizalmát pedig, a melyre büszkék vagyunk, s úgy őrizzük, mint egy drága kincset, nem érdemelnék meg.

Valóban a mi derék polgárságunk, de leginkább azok, kik bennünket mindenkor szeretetükkel és áldozatkészségükkel körülvesznek, meg nem érdemelnék azt, hogy mi ne törekednénk a belénk helyezett bizalomnak meg is felelni, de nem érdemelnék meg községünk derék előljárósága sem, a mely testületünknek egy olyan otthont teremtett, a mely nem csak Soroksárnak, hanem bármely vidéki városnak is csak díszére válhatik.

Igaz ugyan, hogy községünk előljáróságának morális kötelessége volt az új község ház építése alkalmával a tűzoltóság elhelyezéséről is gondoskodni, mert hiszen a mi községünk előljárósága, mint erkölcsi testület, a tűzoltóságért tesz, az csak a közvagyon megmentése érdekében, vagyis a lakosság javára fordíttatik, az nekünk egy olyan nyújtott kölcsön, a mely búsásan kamatozik a község tűzbiztonsága érdekében kifejtett fáradozásunk által elért eredményekkel, de mindazonáltal csak hálával emlékeztetünk meg községünk előljáróságáról és pediglen főképen azért, mert a mi értékünk tett, az az elismerésnek a nyilvánulása, a mely nekünk tűzoltóknak az egyedüli, de legszebb jutalmunk.

Éppen ezen okoknál fogva csak szívünk teljes melegével üdvözölhetjük testületünk választmányának azon szép elhatározását, hogy új laktanyánk elfoglalásának emlékére és községünk előljáróságának lerovandó hálánk jeléül testületünk összes működő, valamint közreműködő tagjait ábrázoló nagy és díszes fénykép a község ház tanács-terme részére beszereztessek.

Az új község ház felavatási ünnepélyén testületünk is résztvett, mely alkalommal megyénk számos notabilitásai közül *Beniczky* Lajos alispánt, *Halász* Zsigát, kerületünk országgyűlési képviselőjét, *Szilágyi* Lajost, járásunk főszolgabíróját és egyesületünk dísztagját helyiségeinkben üdvözölhetni volt szerencsénk s bátran állíthatjuk, hogy megelégedésüket minden tekintetben kiérdemeltük. A múlt évi jelentésünkben foglalt és az akkori közgyűlés által elfogadott azon indítványunk, hogy egyesületünk alap-, szolgálati, rangjelzési és egyenruházati szabályai, az országos tűzoltó-szövetség által előírt szabályokhoz mérten megváltoztassanak, a legnagyobb sajnálatunkra még mind ez ideig megvalósítható nem volt és pedig azért, mert ezen szabályok kidolgozására a közgyűlés hatásköréből kifolyólag megbízást senki sem kapott, s minthogy testületünk szervezése már jelenleg is a régi alapszabályainktól teljesen elütő, illetve azokkal ellentétben van, azért kérjük a t. közgyűlést, miszerint az említett célból egy 3 vagy 5 tagú bizottságot kiküldeni méltóztassék.

Nemkülönben kérünk felhatalmazást arra is, hogy a már évek óta tervbe vett mászóház építése iránt a t. választmányával egyetemben még ez idén intézkedhessünk. Hogy erre is a testületünknek égető szüksége van, azt hisszük, kétségbe vonni nem lehet, mert egy mászóház nélküli tűzoltóság olyan, mint egy kéményseprő létra nélkül.

A mászóház tehát t. közgyűlés a tűzoltóságnak egy olyan objektuma, egy olyan eszköze, a mely nélkül gyakorlati sikert elérni nem lehet, mert a mászóház nemcsak arra szolgál, hogy a működő tagok ambícióját növeszse, hanem hogy a drága tömlőket száríthassuk és azokat a korai rohadástól megmentsük, továbbá, hogy a működő tagok testi edzését és ügyességét előmozdítsuk, bátorságát fejlesztjük egyszóval a tűzoltóságot harcképessé tegyük. Testületünk belügyeire vonatkozólag van szerencsénk jelenteni, hogy a lefolyt évben a tisztikar némi változásokon ment keresztül. Ugyanis az év folyamán *Keszey* János, volt szertárnok a szolgálat érdekében szivattyús szakaszparancsnoknak léptettetett elő, a segédtszti állás évközben *Karácsonyi* Gyula, községünk volt pénztári ellenőre által,

a szertárnoki állás pedig *Rajla* Zsigmond községünk segédjegyzője és anyakönyvvezetőhelyettese által töltetett be ideiglenesen. Sajnos, ezen utóbbi aquisitionoknak, melyhez eleinte nagy reményeket fűztünk, fogamatja nem volt, mert az illetők nemcsak testületünk kötelékéből, hanem községünkben is távoztak. Ezen két állás betöltése a testületre nézve oly fontos, hogy vétek volna azokat ismét oly egyénekkel betölteni, a kik a kellő előképzettség és szakismeret felett nem rendelkeznek; indítványozzuk ennél fogva, miszerint ezen két állás betöltése végett kitűzött választást a jövő közgyűlésig halasztani s ezen állások ideiglenes betöltését a parancsnokságra bízni szíveskedjék.

Testületünk ügykezelésére a szolgáltatáteleire és egyéb vonatkozó statisztikai adatokat van szerencsénk a következőkben előterjeszteni:

A parancsnoksághoz érkezett és elintézett beadványok száma 5, a kiadványok száma pedig 37. A parancsnokság a lefolyt évben 10 ülést tartott, a melyekben 47 határozatot hozott. Testületünknek a lefolyt év elején 84 működő tagja volt, a múlt év folyamán részint lemondás, kizárás, részint elköltözés folytán kilépett 2 tiszt és 9 tűzoltó, belépett, részint előleptetés folytán 2 tiszt és 9 tűzoltó, a jelenlegi létszám ennél fogva 5 tiszt, 30 tűzoltó, 32 rendfenntartó és 11 zenész, összesen tehát 78 tag; az apadás ennél fogva 6 tűzoltó. Ámbár testületünk létszáma kisebb a múlt évinél, mindazonáltal még mindig kielégítőnek mondható, mert t. közgyűlés, sokkal nagyobb hasznát vesszük mi ennek a kis, de fegyelmezett csapatnak, a melyre mindenkor biztosan számíthatunk, mint egy csak papíron levő és szolgálatot nem teljesítő nagy seregnek.

A múlt évben 204 éjjeli őrség tartatott és pedig 2971 számtól 3175 számig, a melyeken részt vett 224 tiszt és 653 tűzoltó. Öröndes körülménynek tudható be az is, hogy múlt év május hó 1-én a 3000-ik éjjeli őrséget elértük, s azt a polgársággal egyetemben ünnepélyesen meg is ültük. A lefolyt évben 9 gyakorlat és 4 díszkivonulás tartatott, a gyakorlatoknál részt vett 22 tiszt, 135 tűzoltó, a díszkivonulásnál pedig 12 tiszt és 104 tűzoltó.

A tűzbiztonság a múlt évben kedvezőbb volt az ezt megelőző évnél, amennyiben csak 7 tüzeset fordult elő, míg az azt megelőző évben 9 volt. A tűz minőségére nézve volt 3 tető-, 3 szérűskert- és egy konyhatűz. A tüzek keletkezésének oka egy esetben vigyázatlanság, 6 esetben pedig megállapítható nem volt. A kár 5700 koronára becsültetett meg.

A tüzeknél közreműködött 23 tiszt és 128 tűzoltó, összesen tehát 151 működő tag és számos rendfenntartó. A tűzoltóság tehát a lefolyt évben összesen 224 esetben teljesített szolgálatot 1077 tag közreműködése által.

Az országos tűzoltó-szövetség által megállapított szolgálati érmek elnyerésében az idén is 5 derék bajtársunk részesül, a kitüntetendők a következők: *Drexler* Mihály egyesületünk titkára a X-éves érmet, míg *Wagner* József, *Meislinger* Ignác, *Wolf* József és *Pfiszter* Miklós az V-éves érmet nyerték el. Minthogy azonban az említett érmek, egy közbeesett körülmény miatt ma még rendelkezésünkre nem állanak, kérjük egyesületünk t. elnökségét, miszerint azoknak az elosztását már ünnepélyes alkalomra elhalasztani szíveskedjék.

Midőn még a parancsnokság által összeállított leltári kimutatást egy külön példányban előterjeszteni szerencsénk van, kérjük a t. közgyűlést, miszerint az elnökség által előterjesztett évi zárszámadást és jelentést tudomásul venni s úgy részünkre, mint részükre a szokásos felmentvényt megszavazni szíveskedjék.

Mielőtt évi jelentésünket befejeznénk, engedtessek meg nekünk, hogy az egyesület tisztviselői karának, testületünk altisztjeinek és legénységének, de nemkülönben egyesületünk pártoló tagjainak köszönetünket fejezzük ki azon

szíves közreműködésük és pártfogásukért, a melylyel nemcsak tűzoltó-intézményünket, hanem annak parancsnokságát is, nehéz és nagy felelősséggel járó törekvéseiben részesíteni szívesek voltak

Az Isten áldása kísérjen mindnyájunkat további utainkon, adjon nekünk erőt és kitartást, hogy szent ügyünk érdekében kifejtendő működésünket ezentúl is csak siker koronázza.

Jelentésünket ezzel befejezván, kérjük azt tudomásul venni.

Kelt Soroksár, 1900. évi április hó 1-én.

A parancsnokság részéről:

Nasinszky Ödön s k.,
parancsnok.

A csákvári testület szolgálati, ügykezelési és pénztári kimutatása az 1899. évről.

Folyó szám	Hónapok megnevezése	Gyakorlat 12		Előadás 10		Éjjeli őr- ség		A tüzesetek				Tűzkárok összege koronákban	Működő tagok létszáma					Fizető tagok	Szolgá- lati érem			Ügy- iratok száma	Pénztár- forgalom								
		jelen volt	igazolantávol	jelen volt	igazolantávol	éjjeliek száma	jelen volt	távol	Ellenorzés	száma			Tűzkárok összege koronákban	belépett	kilépett	meghalt	kizáratott		maradt	templomba	tenefésre		aláíró	partió	V-éves	X-éves	XV-éves	beérkezett	kibocsátott	Pénztár- forgalom	
										helyben	vidéken																			Csákváron	vidéken
1	Január			104	19	47	31	62	21	1	—	1600	2								22	101			5	12	119	80	118	20	
2	Február			38	17	25	28	55	1	27			1	1										5	7	70		74	40		
3	Márczius						31	62		22														4	15	417	36	548	44		
4	Április	131	33	32			30	60		22			1	1								1		5	12	17	68	27	90		
5	Május	167	56	30			31	58	4	22			3	1										4	11	145	40	148	40		
6	Június	178	32	9			30	52	8	20				8		1	1							4	7	475	50	598	26		
7	Július						31	56	6	31	2	1	tető											4	16	120		99	12		
8	Augusztus						31	58	4	29	1		9 lakó- ház											4	10	370		109	02		
9	Szeptember	70	20	17			30	52	8	25	1		gazdas. eszköz											5	11	467	28	479	36		
10	Október	49	20	1			31	57	5	24	1													4	15	70	12	94	78		
11	November				58	13	36	30	55	5	33													4	9	707		682	20		
12	Deczember				76	34	49	31	60	2	17													4	11	682	28	687	20		
Tételek összege		595	161	89	276	83	157	365	687	43	293	4	3											1	52	136	3662	42	3657	28	

Kelt Csákváron, 1900. évi márczius hó 1-én.

Goldschmidt József, szolgálatvezető-parancsnok.

A kassai tűzoltók közgyűlése.

A kassai önkéntes tűzoltó-egyesület ez évi rendes közgyűlését márczius hó 11-én tartotta meg a városháza közgyűlési termében.

Benczur Géza egyesületi elnök szívélyesen üdvözlőlvén a megjelenteket, a közgyűlést megnyitottnak jelentette ki, s azután áttérték a napirendre, a melynek első tárgyaként Barts Pál városi adóhivatali főnök és egyleti titkár felolvasta a parancsnokság és a választmányának az önkéntes tűzoltó-egyesület kebelében az elmúlt 1899. év folyama alatt előfordult kiválóbb események, valamint az egyesület technikai és közigazgatási tevékenységéről szóló terjedelmes jelentést, a melyből adjuk a következőket.

Az elmúlt 1899. évben volt 10 padlástűz, 5 szobatűz, 6 pinczetűz, 4 trágyatűz, 9 kéménytűz. Ezek közül nagyobb terjedelmű tűz a Fleischer és Társa gépgyárában jun. 8-án volt, a hol megfeszített erővel sikerült a tűz tovább terjedését annyira lokalizálni, hogy a megmenthetetlen gyári épületen kívül a telepen levő főleg kész árukkal megtelt melléképületek megmentettek.

Az összes működő tagokkal 20 gyakorlat tartatott a nyár folyamán és ezenkívül 4 elméleti oktatásban is részesültek. A hivatásos tűzoltókkal 18 gyakorlat tartatott, a melyeknek vezetése Balla Mihály gyakorló mesterre volt bízva, a kinek segédkeztek Weinmann Jakab, és Láng Ferencz, szakaszparancsnokok, és Kraushaar Ignác segédtsízt.

Az önkéntes tűzoltók létszáma volt az év elején 83. Ebből évközben kizáratott 4, katonasághoz bevonult 3, kilépett 14, meghalt 2, összesen 23. Maradt az év végén 60. Hivatásos tűzoltó volt 12, a nemzeti színházban teljesítendő szolgálatra felvétetett 1899. okt. 1-től 2, összesen 14. A színház megnyilta előtt reggeli 6 órától esti 6 óráig

minden nap 1—1 hivatásos tűzoltóból álló őrseg 91 napon át teljesített szolgálatot. Az 1899. évi szept. 29-én megnyitott színházban tartott délutáni és esteli előadásoknál pedig 1 tűzoltó tiszt parancsnoksága alatt 4 hivatásos és 4 önkéntes tűzoltóból alkotott őrseg 109 esetben tartott szolgálatot.

A hivatásos tűzoltókból álló mentőcsapat által 41 esetben adatott meg az első segély.

Megemlékezik továbbá a jelentés két fontos körülményről, a melyek közül az egyik az, hogy a város az egylet kérelmére átengedte a Kovács-utcza 4. sz. ház egyik földszinti helyiségét, a másik viszont az, hogy a közgyűlés az 1899/1900 évi téli színi évad alatt a színházi tűzorségi szolgálat jutalmazásául 1000 koronát szavazott meg az egylet részére.

Nem kevésbé fontos a jelentés ama része, mely szerint az egylet az ő tagjait baleset ellen biztosította, fentartván a közgyűlésnek azon jogot, hogy a biztosítás ügyében esetről-esetre határozzon.

A szertár számára nagyobb berendezésnek a szüksége egyelőre fenn nem forgott, nagyobb összeget emésztett azonban föl a szerek javítása.

Érdekes továbbá, hogy az egylet teljesen önerejéből és semmiből annyira ellátta magát az oltásnál szükséges és modern szerekkel, hogy ezek manap több mint 32.000 koronát reprezentálnak.

Az egylet vagyoni állapotának feltüntetéseül megemlítendő, hogy a készpénzmaradvány 1899. év végén 347 frt 10 kr., tartalékalap betétben 1410 frt 33 kr., betegsegélyző alap betétben 761 frt 45 kr., tűzoltószerek s ingóságok értéke 15.214 frt 52 kr., összesen 17.733 frt 40 kr.

Végül hálával emlékezik meg a jelentés az adakozókról, a kiknek sorában Schirger Gusztáv 100 frttal, az Eisler Józsiás és fia székgyára 50 frttal szerepel.

Jelentésünk záró pontjául van szerencsénk még azt az öröndetes ténykörülmenyt előadni, hogy a kassai Frank és fiai pótkávé gyár, mely működésünket eddig is anyagi és erkölcsi hozzájárulással támogatni szives volt, telepe kebelében 35 tagból álló tűzoltó-testületet létesített, melynek tagjait a gyakorlati kiképzésben Balla Mihály gyakorlómesterünk részesítette. Ezen csapat a tűzrendőri szabályrendelet szerint, tűzvész esetén parancsnokságunk vezénylete

alatt tartozik közreműködni, benne a helyi tűzoltó-intézmény hasznos kisegítő erővel gyarapodott.

Záradékol az elnök Linkesch Miksát tb. szakaszparancsnokká, Kraushaar Ignác eddigi tb. segédtszertet tb. szakaszparancsnokká Szeghő Emil és Haissig Sándort pedig tb. segédtszertté nevezte ki.

A közgyűlés Benczur Géza elnök és Mihalik Béla parancsnok éltetésével d. u. fél 5 órakor ért véget. *Balla Mihály.*

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszterium jóváhagyta a *német-bólyi* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 19.073., a *simonyfalvai*ét 33.468., az *iváncsai*ét 33.621., végül a *sziget-szent-miklósi*ét 39.118 szám alatt.

— **Hegedűs Sándor miniszter és a párisi versenyek.** F. hó 6-án adta át *Kék Lajos* dr. szöv. elnök *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszternek a szövetség kérvényét a vasuti kedvezmények tárgyában. A miniszter kijelentette, hogy a magyar vasutakon úgy a személy, mint a szerek szállítására a legmesszebb menő előnyöket megadja, míg a külföldi vasutakra nézve csak azon ígéretet teheti, hogy velük tárgyalásba bocsátkozik, s reméli, hogy a szerek szállítására legalább is sikerülni fog kedvezményeket kieszközölni.

— **A pozsonyvármegyei szövetség** április hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlésén megválasztotta a szövetség elnökévé *Klempa Bertalant*, Pozsonyvármegye alispánját, ki a választást el is fogadta. — Ugyanezen szövetség május 21–27-ig Pozsonyban vármegyei tűzoltó-szaktanfolyamot rendezett, melyen előadók *Lukáts Gyula*, szöv. előadó, *Balogh Dezső* dr., budapesti önkéntes szakaszparancsnok, *Ecker Sándor* szöv. előadó és *Michaelis Béla* dr. pozsony-járási tűzrendészeti felügyelő voltak. A május 27-én tartott vizsgálatok jó eredménye különösen *Lukáts Gyula* előadó fáradhatatlan munkásságának volt köszönhető.

— **A váci testület** május hó 20-án tartotta meg tisztújító közgyűlését, melyen néhai *Csányi János* dr. helyére parancsnoknak megválasztotta *Nikitits Sándort*, alparancsnoknak *Borbély Sándort*, szakaszparancsnokokká pedig *Mlinkó Istvánt*, *Mil'mann Gézát*, *Miklósovits Sándort* és *Csányi Istvánt*.

— **Jubileumok.** A *buziási* testület május hó 27-én tartotta meg zászlószenteléssel egybekötve 25 éves fennállásának jubileumát, mely alkalommal a temesvármegyei szövetség is megtartotta választmányi és közgyűlését. — Ugyanígy ünnepelte meg a *nagykikindai* testület is f. hó 3-án negyedszázados fennállását, míg a *párkányi* testület e hó 24-én fogja megülni 15 éves jubileumát.

— **A csákvári testület** zászlóalapja javára f. hó 17-én díszgyakorlatot rendez, melyen a szolgálati érdemeket is kiosztja. A gyakorlatot népies versenyekkel és tombolával egybekötött táncmulatság követi.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság

(Assicurazioni Generali.)

f. é. április hó 7-én tartott 68-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1899. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1899. december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőkeösszegek* 483.973.169 korona és 56 fillért tettek ki. és az év folyamán bevett díjak 19.724.336 korona 19 fillérre rugtak. Az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 10.003.809 korona 90 fillérrel 124.700.392 korona 59 fillérre emelkedett.

A *tűz-biztosítási ágban* a díjbevétel 18.128.170 korona 40 fillér volt, miből 7.728.542 korona 64 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 10.399.627

korona 76 fillérre rugott, mely összegből 6.482.000 korona 91 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten a jövőre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 74.455.970 korona 86 fillér.

A *szállítvány-biztosítási ágban* a díjbevétel kitett 7.730.895 korona 18 fillért, ebből viszontbiztosításra fordított 3.346.580 korona, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 4.384.315 korona 18 fillérre rugott, mely összegből 2.549.074 korona 44 fillér helyeztetett tartalékba.

Károkkért a társaság 1899-ben 28.174.407 korona 04 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 661.663.927 korona és 90 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből *házánkra* 123.186.550 korona 69 fillér esik, mely összeget a társaság 181.032 káresetben fizette ki.

A *nyereségtartalékok* közül, melyek összesen 14.034.239 korona 11 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti *nyereségtartalék*, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árfolyamingadozására* alakított tartalék, mely a 2.507.733 korona 74 fillér *külön tartalék*, ugyanszintén az évi nyereségből kihasított 413.251 korona 38 fillérrel 8.624.239 korona 11 fillérre emeltetett fel; továbbá felémilitendő még a 160.000 koronára rugó *kétes követelések tartaléka*. Ezeken kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő *külön alap*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 153.073.167 korona 61 fillérről 162.608.919 korona 18 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	29,782.502 kor. 61 fil.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	14,246.324 » 74 »
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	1,466.107 » 99 »
4. Értékpapírok	103,401.469 » 40 »
5. Tárca váltók	814.150 » 26 »
6. A részvényesek biztosított adóslevelei	7,350.000 » — »
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hittelezők követeléseinek levonásával	5,548.364 » 18 »

összesen 162.608.919 kor. 18 fil.

Ezen értékekből 42 millió korona magyar értékekre esik.

A mint a jelentésből kitűnik, a társaság a *betöréses lopás elleni biztosítás* üzemet is felvette ügykörébe. Erről a legközelebb szétküldendő körlevelek fognak bővebb felvilágosítást nyújtani.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

ALAPÍTOTT
1858. évben.

Sürgönyesim:
„Szivattyúgyár Budapest”.

Gyártott fecskendők
száma 13925.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra, ú. m.: házi, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket ú. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet XXVI.*

Tűzoltósági segédeszközöket és szereket

ú. m.: létrákat, személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit.

Egyéni felszereléseket ú. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfegyvereket, jelvényeket stb., slb. *Árjegyzéki füzet XXVIII. sajtó alatt.*

Köztisztasági szereket ú. m.: utcai öntöző kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sár-
vonógépeket, hóekéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegődör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint önműködő szívóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket ú. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harangállványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➔ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

ALAPÍTOTT
1858. évben.

Szlogenésim:

„Szivattyúgyár Budapest”.

Gyártott fecskendők
száma 13925.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra, ú. m.: házi, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket ú. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet XXVI.*

Tűzoltósági segédeszközöket és szereket

ú. m.: létrákat, személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit.

Egyéni felszereléseket ú. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalgyvereket, jelvényeket stb., slb. *Árjegyzéki füzet XXVIII. sajtó alatt.*

Köztisztasági szereket ú. m.: utcai öntöző kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sárvonógépeket, hókéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegödör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint önműködő szívóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket ú. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harangállványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➡ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➡

Table with 4 columns: Item description, Korona f., Korona f., Korona f. It lists various insurance categories like 'I. Kifizetések', 'II. Üzleti kiadások', 'III. Leírások', etc., with their respective values.

Nyeresség- és veszteség-száma a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1899.)

Table with 4 columns: Item description, Korona f., Korona f., Korona f. It details life insurance operations including 'I. Esedékes biztosítások', 'II. Fizetések', 'III. Osztalék-fizetések', etc.

VAGYON Az Assicurazioni Generali vagyonállása 1899. december 31-én. TEHER

Table with 4 columns: F. sz., A tétel neve, Korona f., Korona f. It lists assets and liabilities such as 'A részvényesek adószámlái', 'Készpénz', 'Ingatlanok', etc.

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben. Besso József, Besso M., dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., dr. Levi J., gróf Papadopol Miklós, Romanin-Jacur Manó, Vivante Fortunat. A vezérigazgató: Richetti Odón. Magyarországi vezérigazgató: Steinhardt, Poór. Az intézet hivatalos helyiségei Budapesten, Dorottya-utca 10. sz. a. az intézet saját házában.

GYÁR: IV., Magyar-utca 26. sz.   RAKTÁR: IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése

BUDAPESTEN.

Kitüntetések: Ő Felsége a Királytól ipari érdemekért a legfelsőbb elismerés a Ferencz József-rend lovagkeresztje, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti-« »Nép« és »Vígyszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűoltó« stb. stb. szállítója.

~~~~~ Ajánlja mindennemű saját gyárában készült ~~~~~

részfúvó-, falfúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmányú javított és szabadalmazott

ezimbalmait, pedállal és a nélkül.

Úgyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszercalkatrészeket**, jóállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért. valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zenefirodalom összes termékei.

➡ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➡

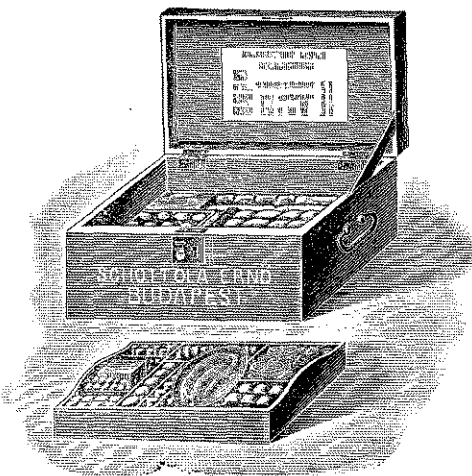
Schottola Ernő

magyar általános kötanyaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciero-palota, Andrássy-ut és váci-körút sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes kötszergyűjtel mentőcsékek és mentőszerekgyűjtel készséggel szolgálok.

Részletes kötszergyűjtel mentőcsékek és mentőszerekgyűjtel készséggel szolgálok.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél célba vett az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak és műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom cégemet, hol egy a teljes felszerelés, valamint egyes eszközök, szabványszerű kiállításban a legjobb minőségben mérsékelt áron kaphatók.

Sommer és Klinger

munkás-ingek és öltönyök gyára

==== Budapest, V., Sas-utca 16. szám. ====

Ajánlja saját gyártmányú

tűzoltói egyenruháit,

az orsz. tűzoltó-szövetség előírása szerinti kiállításban.

Egy zubbonyból és nadrágból álló mosószövet öltönyt 8 koronáért.

Egy zubbonyból és nadrágból álló posztó öltönyt 19 koronáért

minden nagyságban jól kidolgozva szállítunk.

— Az összeg a ruhák átvétele után fizetendő. —

Hogy a tűzoltó-testületeknek a beszerzést megkönnyítsük, **kívánatra a fizetés kellő kezeség mellett megegyezés szerinti részletekben is eszközölhető.**

A nálunk készített ruházat **olesósága** és **tartóssága** által **különösen alkalmas a tűzoltói szolgálatra**, miként arról évek során át számos testületnek meggyőződni alkalma volt.

Az anyag jó minőségéről bárki is meggyőződhetik, mert **szövetmintákkal kívánatra bérmentve szívesen szolgálunk.**

➡ Rendeléskor a zubbony és a nadrág hossza, nemkülömben a mell, — illetve a hasbőség megjelölendő. ➡

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók.

O. cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítók.

O. cs. és kir. udvari szállítók.

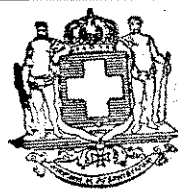
Görög királyi udvari szállítók.

Szerb királyi udvari szállítók.

Pvarierza csász. udvari szállítók.

O. Fensége a görög trónörökös udv. s áll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók. O. császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói a Károly-laktanyában **BUDAPESTEN** a Károly-laktanyában

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-teszterelő parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egy ruházathoz szükséges kellekek, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerinti és jutányos árak mellett készíttetnek. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rozsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat, gesztókat és borbély-pászományt, zsinórokat, kardbojtókat, keztyűket, gallerókat stb. a legújabb választékban.**

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Arjegyzekek kivánatra díj- és bérmentesen küldemnek. **Sürgönyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.**

• Polgari ruhán viselendő jubileum, emlékeremék és ezékek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Az 1896. évi párisi műiparkiallításán aranyéremmel kitüntetve.

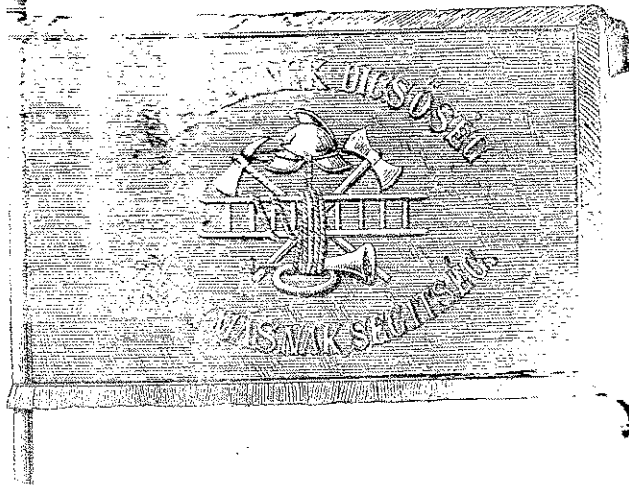
RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárdai, egyesületi és társulati zászlók gyára

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Az 1896. évi párisi műiparkiallításán aranyéremmel kitüntetve. A legújabb és legkisebb méretű zászlók, egyesületi és társulati zászlók, dalárdai zászlók, zászlók festve vagy hímelve. A legkisebb méretűtől a legnagyobb méretűig a legkisebb kivitelben a legkisebb árakon.

Zászlószalagok, egyesületi jelvények, kokárdák, vállszalagok

Zászlószegek

Saját műhímző-intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb precizitással és legkisebb áron küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitűnő munka, kiváló versenyképesség és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy kiállítás díjazottaként.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamatételek a kiadóhivatalhoz czímezendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többzsöri hirdetésnél tetemes árendemény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: *Egy szó az elnökséghez.* Irta: XX. — *Az országos tanfolyamok kérdéséhez.* Irta: Felsőszopori. — *Hivatalos rész:* Belügyminiszteri intézkedés a IX. országos tűzoltó-szaktanfolyam tárgyában. — *Döntvény a tűzoltói járulékok fizetése tárgyában.* — *Technikai rész:* A gyakorlati szabályzat hiányai (III.) Dr. Szily József től. — *Általános rész:* A párisi kongresszus és versenyek. — A IX. országos tűzoltó-szaktanfolyam. — *Testületek köréből:* A veszprémmegyei szövetség választmányi ülésének jegyzőkönyve. — Jelentés a pozsonyvármegyei tűzoltó-szövetség I. szaktanfolyamáról. — A veszprémi testület ünnepe. b-től. — A buziási testület jubileuma. — *Hírek.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.*

Egy szó az elnökséghez.

Örömmel olvastam a Tűzoltó Közlöny f. évi 3. számában, hogy szövetségünk elnöksége hosszú idő és sok keserves csalódás után megtalálta valahára a kormányval való érintkezésben azt az egyetlen helyes utat, melyen tűzrendészeti állapotaink javítását a legsikeresebben lehet elérni.

Még nagyobb öröömre szolgált az, hogy a további közlemények során arról szerezhettem tudomást, hogy ezen — azelőtt legnagyobbreszt, sajnos, csak elvi értékűnek bizonyult — kijelentésnek meg van a gyakorlati értéke is.

Ilyennek tekinthettem legalább a belügyminiszternek a szövetség elnöksége által kezdeményezett azon intézkedését, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet 12-dik évében valahára rászánta magát arra, hogy saját kiküldöttje s a szövetség szakférfiainak közreműködésével meggyőződést szerezzen magának az ország tűzrendészeti állapotáról.

Azóta várva-várom a Tűzoltó Közlöny és egyéb szaklapjaink közleményeit, mohó vágygyal lesem a kezdet folytatását, ám a vizsgálatok eredményeiről egy árva szó sem itt, sem amott föl nem fedezhető.

A június 2-iki elnökségi ülés jegyzőkönyvéből megtudunk annyit, hogy három ízben tartott vizsgálat alkalmával 7 törvényhatóság területén megvizsgáltatott 114 község, de hogy mily eredménnyel, azt sajnos, meg nem tudhattuk.

Nem tudom, mi célja van a szövetség elnökségének e titkolózással, mely annál is inkább feltűnő, mert az eddig jelzett három vizsgálatnál, de sőt az azóta tudomásom szerint megtartott negyedik

vizsgálatnál is összes magyar szaklapjaink szerkesztői részt vettek s ha ennek daczára azok lapjaikban a vizsgálatok eredményéről közzé nem tettek semmit, úgy ezt másra, mint az elnökség megszorító befolyására vissza nem vezethetem.

Mire jó ez a mélységes hallgatás, emberi észszel nem tudom fölérni, de azt igenis mondhatom, hogy az ügynek hasznára nem válik.

A vizsgálatok komolysága mindenesetre megkivánja, hogy azok helye és ideje előzetesen ne üttessék a nagy dobra, nehogy az eljáró bizottság a megejtendő szemle alapján hamis képet nyerjen, de ám hogy a már megejtett vizsgálatok eredményeit miért őrzi a szövetség elnöksége oly féltékenyen Wertheim-zár alatt, hogy abból a szövetség azon érdeklődő tagjai, kiknek a szerencse nem adatott meg arra, hogy a szövetség ügyeinek intézésében részt vehessenek, mit se tudjanak meg, azt megérteni nem tudom.

Utóvégre is 150 községben tartott vizsgálat tapasztalatai, tanulságai már megérdemlik, hogy a nyilvánosság elé hozassanak és ekként a magyar tűzoltóság közkinccsivé legyenek.

Föltételezem ugyanis, hogy a belügyminiszterium a tűzrendészeti vizsgálatokat ezuttal nem azért rendelte el, hogy a 12 év óta folyton csak peticionálásra kárhoztatott szövetségi elnökséget a mézesmadzag történetével megismertesse, hanem azért, hogy azok az eddigi irányzattal való gyökeres szakítással egy sikeres akció alapjául szolgáljanak.

Az útmutatást a kormányzati intézkedések mikéntjére nézve kétségtelenül az országos szövetség elnöksége lesz hivatva megadni és teljes erővel rajta

lenni, hogy javaslatok a belügyminiszterium részéről meg is valósíttassanak.

De ám hogy e javaslatok a gyakorlati élet igényeinek és a tűzrendészet életbevágó érdekeinek megfelelően, az összes hivatott erők legteljesebb együttműködésére van szükség.

Bizalommal tekintek a szövetség elnöksége felé, örömmel kísérem figyelemmel az előadók szakszerű munkálkodását, nagy megelégedéssel láttam, hogy az egyes vizsgálatokra mindig más és más előadó küldetett ki és ezzel az igen helyes intézkedéssel azoknak mód és alkalom adatott arra, hogy tapasztalataikat, látóköriüket bővítsék, de már engedje meg a t. elnökség nekem azt az állítást, hogy ezen tapasztalatokra, azok tanulságaira nekünk, a kerítésen kívül álló tűzoltóknak is nagy szükségünk van, mert mi is jogot formálunk magunknak arra, hogy ezen most megindult s valószínűleg évtizedekre kiható munkálkodásnak osztályrészeséivé legyünk.

Eddigélé úgy tapasztaltam, hogy a szövetség elnöksége nem zárkózott el soha a jó elől, még az esetben sem, ha az kívülről jött. Miért hogy az eddig követett eljárásról épp most tér el, akkor, a midőn a legéletbevágóbb érdekekről, nemsokára megteendő kormányzati intézkedések javaslatba hozataláról lesz szó?

Az a bizalom, mely az elnökség t. tagjainak megválasztásában nyilvánult, kötelességeket is ró az elnökségre s a kötelességek ezen sorozatában nem az utolsó helyet foglalja el az, hogy a tűzrendészet fejlesztésére irányuló országos érdekű ügyek intézésében ne tekintsek magukat kizárólagos letétevényeseknek, hanem minden fontosabb ténykedésben nyújtsanak módot és alkalmat a hazai tűzoltóság-
nak is a megnyilatkozására.

Az így megnyilatkozás, bárhonnán jöjjön és bármilyen legyen is, csak hasznára válik az ügynek, mert a fölvetett kérdések mentül több oldalról lesznek megvilágítva, annál tisztábban állnak elő s annál könnyebbé válik azok megoldása.

Nem szükséges az, hogy a fölterjesztendő javaslatok országos gyűlésen vitattassanak meg, hisz itt vannak tűzoltói szaklapjaink, talán fölös számban is; ezek vannak hivatva arra, hogy a tűzoltó-testületek egymást közt és az országos szövetség elnökségével való érintkezését közvetítsék, a különböző vélemények közlésével a fölvetett eszméket tisztázzák és ezzel az elnökség munkálkodását is megkönnyítsék.

Nem menthető rossz politikának tartanám a magam részéről, ha az elnökség a vélemények szabad nyilvánítása elé akadályokat gördítene, vagy azok elől elzárkóznék, mert a különböző vélemények szabad nyilvánítására akkor is nagy szükség van, a midőn azok egyik vagy másik szereplő egyéniségnek nincsenek inyére, mert az országos érdekek mellett az egyéni érdekeknek el kell törpülniök.

Nagyon kérem azért a szövetségünk érdemes elnökségét, hagyjon föl az éretlenül titkolódzással, ne rejtgesse terveit, cselekvéseit, hanem hozza nyilvánosságra a megéjtett tűzrendészeti vizsgálatok eredményeit, ismertesse meg szándékait, tárja ki elénk eszméit, adjon nekünk alkalmat még idejében a hozzászólásra, mert higgye meg, hogy életképes, egészséges szervezet csak az lehet, melynek működésében nemcsak a lüktető szív, hanem a szervezet hez tartozó legkisebb sejtecske is részt vehet.

XX.

Az országos tanfolyamok kérdéséhez.

Most, hogy a budapesti önkéntes tűzoltótestület július hó 22-től augusztus hó 10-ig a IX. országos tűzoltói szaktanfolyamot készül megtartani, nem tartom fölöslegesnek, hogy ezen tanfolyamok ügyét kissé szövé tegyem, azon reményben, hogy igénytelen soraimmal azok annyira kíváncsios sikeréhez én is valamivel hozzájárulok.

Ha visszapillantok az előző nyolcz tanfolyam statisztikájára, úgy rögtön szemembe ötlök a tanfolyamhallgatók számának föltűnő csekélyisége. Így az 1890. évben megtartott első tanfolyamnak 27, az 1891-iki másodiknak 59, az 1892-iki harmadiknak 29, az 1893-iki negyediknek 18, az 1895-iki ötödiknek 26, az 1897-iki hatodiknak 31, az 1898-iki hetediknek 30, végül az 1899-iki nyolczadiknak 31, vagyis a nyolcz tanfolyamnak összesen 251 hallgatója volt és így egy tanfolyamon a hallgatók átlagos száma 31, de ez is csak a II. tanfolyam kegyelméből, mert ez egymaga 59 hallgatóval emelkedett ki a többiek sorából.

Ha egybevetem ezen számszerint oly csekély eredményt azzal a semmi áldozattól, semmi fáradságtól vissza nem riadó buzgalommal, melyet a tanfolyamot rendező budapesti önkéntes tűzoltótestület és a tanfolyam előadói kifejtének, úgy lehetetlen, hogy tiszteletteljes bámulatomnak ne adjak kifejezést ama kitarás fölött, melyet az évek során lankasztani, megtörni még az eredményeknek ez a föltűnő csekélyisége sem volt képes.

És mégis ezt az eredményt nem szabad csekélleni, mert az csak viszonylagosan, látszólagosan csekély, valójában azonban nagy fontosságú, nagy horderejű az ország tűzrendészetének javítása szempontjából.

Az a példátlan ügyszeretet, az az igaz önzetlenség, mely a tanfolyam előadóit fáradságos működésükben vezeti, valóban megérdemelné, hogy az ország tűzoltósága részéről nagyobb megbecsülésben részesíttessék.

Nem azt értem ez alatt, hogy hymnust és hozsannát zengedezzünk az előadók magasztalására; erre ott, a hol a cselekvésnek rugóját a legnemesebb érzelmek alkotják, szükség egyáltalán nincs. De igenis adjuk meg a megbecsülést azzal, hogy ezen ügybuzgalmat mentül nagyobb számú hallgató kiküldésével honoráljuk.

A mai nehéz megélhetési viszonyok közt ugyanis alig lehet várni, hogy nagyobb számban akadjanak férfiak, kik midőn időt és fáradságot szívesen hajlandók áldozni, egyúttal meghozzák azt a nem csekély áldozatot is, melylyel egy háromhetes budapesti tartózkodás a legszerényebb igények mellett is egybe van kötve. A vagyonos osztály, melynek anyagi helyzete a pénzbeli áldozatot megengedné, mindenféle tapasztaljuk, teljesen visszahúzódott az intézményünkben való aktív szerepléstől s csak az elszegényült iparososztály az, mely csüggedés nélkül kitart az ügy mellett. De vajon lehet-e ettől, vagy a minden szépért és jóért lelkesülő tanítói kartól azt kívánni, hogy hetekre hagyjon föl a megélhetést úgy a hogy biztosító foglalkozásával és e mellett még 30—40 frt pénzt is áldozzon? Nem

méltányos-e, hogy az, a ki a köz javára, nem a saját jóvalta, hanem a közügy érdekében időt, fáradságot, egészséget áldoz, az érdekelt községek, társulatok és testületek részéről legalább kész kiadásainak erejéig kártalaníttassék és ezzel önzetlen törekvéseiben támogattassék?

A közelmúltban megejtett országos tűzrendészeti vizsgálatok, úgy hiszem, bőséges adatokat szolgáltathattak arra, hogy a tűzrendészet terén országszerte a legszomorúbb állapotok uralkodnak. A községi vagyont képező tűzoltószerek hozzáértő gondozás híján tönkrementek, a tűzoltótestületek nagy része anyagi és erkölcsi züllesztésnek indult, mérhetetlen kárára a nemzeti vagyonnak. S mindez miért? Egyszerűen azért, mert a *tűzoltóság a szakszerű vezetés, a szakszerű kiképzés hiányában* minden jóakarata mellett sem volt képes magának megadni azt az *erkölcsi alapot, mely fölfelé a hatósággal, kifelé a társadalommal és befelé saját tagjaival szemben a tekintély súlyával lett volna képes föllépni.*

Harmincz év óta egyre csak panaszkodunk, hogy hatóságok és közönség részéről nem részesülünk a kellő támogatásban, de ám, hogy erre a támogatásra rendszeres, eredményes, szakszerű munkálkodással érdemessé is tegyük magunkat, vajmi keveset tettünk.

Éveken, de sőt évtizedeken keresztül állnak fenn tűzoltó-testületek, melyek 1-2 célítalan kísérletet leszámítva, gyakorlatot soha nem tartanak, tanításban nem részesülnek, de azért testestül leikestül jó tűzoltóknak tartják magukat, mert a vészharang kongásakor »megfogyva bár, de törve nem«, ott vannak a vész helyén.

Minő az ily fegyelméletlen, egytől egyig csak parancsokat osztogató, de senkinek nem engedelmessé, szakszerű vezetés híján teljesen magára utalt csapatnak működése, jól ismerjük, de ismeri azt a bámész közönség is, mely a tűz fényével fellobbanó s azzal együtt kialakuló ügybuzgalom, de annál kevesebb tudás nyomán előtáruló helyzet fonákságait gúnyos derűtséggel és hangos kárörömmel szokta fogadni.

Itt a bökkenő, szeretett tűzoltó bajtársaim! Nem panaszkodni kell tehát, hanem tenni; és nem akkor tenni csak, midőn a veszedelem már a nyakunkra nőtt, mert a jó katona a béke idejét használja fel a fegyver kovácsolására. És a hogy a katonát a folytonos gyakorlással készítik elő és képesítik a háborúra, úgy a tűzoltót is szép hivatására a folytonos gyakorlásnak kell képesítenie.

A mely testület ezt tenni elmulasztja, a mely a tűzoltói tudás elsajátítására kínálkozó alkalmat fölhasználás nélkül engedi tovasurranni, az, mint föladata magaslátán nem álló, mint hivatásának meg nem felelő, mint rendeltetését betölteni képtelen testület, nem formálhat jogcímet magának sem a hatóság, sem pedig a közönség elismerésére és támogatására.

A bizalom a tűzoltótestületek életrevalóságában a hosszú mult sok szomorú tapasztalata és keserves csalódása közepette minden részen nagy mértékben megrendült s ezt az elvesztett bizalmat visszanyerni csak úgy lehet, ha *működésünket a szakszerűség alapjára helyezzük.*

Sajnos, nagyon kevés azon tűzoltó-testületek száma, melyeknek kiképzése kívánni valót nem hagyta fenn, de még sajnosabb az, hogy testületeinknek nagy zöme a szakszerűség szükségességének eddig még csak tudatára sem ébredt, annál kevésbbé gondoskodott tagjainak megfelelő kiképzéséről.

Erre a kiképzésre adja meg a lehetőséget a nemsokára megnyíló IX. országos tűzoltói szaktanfolyam, mely aránylag igen rövid idő alatt csekély áldozat árán megadja a tanfolyamhallgatóknak azt az elméleti és gyakorlati képességet, mely őket további sikeres működésre és továbbképzésre képesíti.

Nagy, rendkívül nagy fontossága van ezen tanfolyamoknak, melyeknek horderejét csak akkor vagyunk képesek

érdemük szerint méltányolni, ha a tanfolyamot sikerrel végzett tűzoltó-bajtársaink továbbműködését figyelmünkre méltatjuk.

Lelki gyönyörűséggel szemléltem e tanfolyamok sikerét a budapesti és brassói tűzoltói versenyeken, mert a versenyre kiálló testületek vezetői alig 1-2 kivétellel azok voltak, kik egyik vagy másik tanfolyam hallgatói voltak.

Valóban ily körülmények közt égető szükségét képez, hogy az országot a tanfolyamok fokozottabb látogatásával mentül több szakképzett tűzoltóval lássuk el, mert a míg ez meg nem történik, az egyesek, testületek és szövetségek törekvései, de még az államhatalom rendelkezései is csak üres formalitásokká zsugorodnak össze.

Mivel pedig az zsges embertől, éppen a mai viszonyok közt, alig lehet méltányosan elvárni, hogy egymagában hozza meg a közjó érdekében a tanfolyam látogatásával járó összes áldozatokat, nem marad más hátra, mint hogy azokat, kik időt, fáradságot ez igazán szép célra áldozni hajlandók, törekvéseikben közvagyonból származó anyagi segílyvel támogassuk.

Az a 30-40 frtnyi költség, mely e célra szükséges, a legbusásabb kamatot hozó tőkebefektetésnek fogna bizonyulni minden oly esetben, a midőn arra való ember küldetnék ki a tanfolyamra.

Valóban csodálatra méltó dolog, hogy ezen anyagi támogatás eszméje az illetékes körökben mindezekig nem merült föl, pedig véleményem szerint ezen és csakis egyedül ezen fordul meg a tanfolyamok látogatottságának és ezzel azok teljes eredményességének kérdése.

A földművelés, ipar és közoktatás körébe vágó ügyekben lépten-nyomon rendeznek tanfolyamokat s az azokon résztvevők az illetékes miniszteriumok részéről kivétel nélkül teljes anyagi támogatásban részesülnek. Miért van az, hogy egyedül a tűzoltói tanfolyamok látogatói nem részesülnek ily támogatásban? Vajjon az ezzel egybekötött országos érdekek kevésbbé méltók az istápolásra? Minden miniszterium költségvetésileg gondoskodik már az ily tanfolyamok subvencionálásáról s csak egyedül a belügyminiszterium az, melynek ily célra pénze nincs.

E mostoha elbánáson változtatni s a belügyminiszteriumot a tanfolyamok szükséges és anyagi támogatására érdemes voltáról meggyőzni, az országos szövetség elnökségének föladata.

Hiszen szép dolog az, a midőn a legfőbb tűzrendészeti hatóságunk az orsz. tanfolyamot annyira figyelmére méltatja, hogy annak felügyeletére miniszteri biztost küld ki; szép dolog az is, a midőn a tanfolyamok ügyét a törvényhatóságok figyelmébe ajánlja, de az ügyre nézve sokkalta hasznosabb volna, ha ezen utóvégre is fölötte olcsó és problematikus értékű erkölcsi támogatás mellett latba vetné a sokkal kiadósabb anyagi támogatást is.

Ezt a jövőre kieszközölni a szövetség elnökségének lesz hivatása. És ha az elnökség majdan az erre szükséges intézkedéseket megteszi, igen kívánatos lesz, ha magára nézve is levonja a kellő konzekvenciákat, mert utóvégre is ennél a fontos kérdésnél egy országos szövetségnek nem szabadna megelégedni azzal, hogy a tanfolyamot dícséretre méltó önzetlenséggel rendező budapesti önkéntes tűzoltótestületnek a tanfolyamra vonatkozó bejelentését tudomásul vegye és pártolólág terjeszse föl a belügyminiszteriumhoz, mert ez még erkölcsi támogatásnak is csekély.

Az elnökségnek a szakszerűség fejlesztésére irányuló és néhány év óta mindinkább kifejezésre jutó szép törekvéseinek nem szabad ott megállni, hogy időnként a szövetség tagtestületeit ellátja egy-egy szakmunkával, hanem egy lépéssel tovább kell mennie és megszilárdult anyagi helyzetéből önként folyó köteleességérzettel kell sietnie ezen tanfolyamok anyagi támogatására.

Sajnos, az általam itt fölhozottak a most megnyíló tanfolyamra már alig-alig értékesíthetők, de mi sem gátolja,

hogy azok a jövőre nézve mértékadókul el ne fogadtassanak.

Ez idő szerint a tanfolyamra jövőknek meg kell elégedniük az ingyen szállás és a kedvezményes utazás segítségével és azzal a csekély anyagi támogatással, melyet itt-amott a községek és a tűzoltótestületek kiküldöttjeiknek juttatnak.

A törvény a tűzrendészet kezelését községi föladatnak mondja, a községek kötelessége tehát első sorban arról gondoskodni, hogy tűzvédelmük szilárd alapokra fektetessék. Ezt a szilárd alapot pedig csakis a szakképzettség legmagasabb fokán álló tűzoltóság adhatja meg. Ily tűzoltóságot megteremteni, azt erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni és ezzel a község lakosságának, a nemzet fiainak érdekeit szolgálni elsőrendű érdeke minden községnek.

Erről a község hatóságát fölvilágosítani, meggyőzni, csakis a saját hivatásával tisztában levő, kötelességeit ismerő tűzoltóság lehet képes.

Tapasztalásból tudom, hogy ez egy fölötte nehéz föladat. Azt az indolenciát, melylyel a tűzrendészet kezelése országsherte történik, megtörni, intézményünk iránt a közérdeklődést fölkelteni, nem könnyű dolog, különösen nem ott, a hol az anyagi eszközök előteremtése nehézséggel jár.

Hosszú, kitartó munka kell ide és a tűzoltói működésben fölmutatható eredmények. A hol ez megvan, a hol a hatóság és közönség az ő tűzoltóságában nem a parádézó, hanem a kötelességeit minden tekintetben teljesítő csapatot látja, ott a támogatás már is biztosítva van.

A tőkegyűjtés, éppen a kellő támogatás hiányában, tűzoltó-testületeink körében a ritkaságok közé tartozik, de száz módja van annak, hogy 30—40 frt költséget előteremthessenek és ezzel maguknak évek sorára a kiképzés és rendszeres szakszerű működés lehetőségét megadják.

De ám, hogy a kiadás haszonhajtó legyen, kell, hogy megválogassuk azokat, kiket a tanfolyamra kiküldeni akarunk.

A testületben vezérszerepre hivatott, kötelességtudó, magasabb társadalmi állású és intelligenciájú, lehetőleg katonaviselt egyénnek kell a kiküldöttnek lenni, ki a tanfolyamon látottakat és hallottakat nemcsak megérteni, fel fogni, hanem azokat tovább értékesíteni is tudja.

Az ügy iránti szeretetem sarkalt a föntiek előmondására, mert hosszú tapasztalat érlelte meg bennem annak tudatát, hogy a tűzrendészetnek és abban a tűzoltóintézménynek szilárd alapjait csakis a szakismeretek fejlesztésével rakhatjuk le.

Felsőszopori.

HIVATALOS RÉSZ.

MAGYAR KIRÁLYI BELÜGYMINISTER.

59030. szám.
V—c.

I.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének Budapestén.

Vonatkozással 1900 évi május hó 28-án 468. sz. a. tett előterjesztésére, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának tudósíttatása végett értesítem az elnökséget, hogy a kilenczedik tűzoltó-tiszti országos szaktanfolyam és képesítő vizsga tárgyában, a törvényhatóságokhoz egyidejűleg a másolatban csatolt körrendeletet intéztem, s a képesítő vizsgákhoz és általában a szaktanfolyam főfelügyeletére ministeri biztosul *Bulyovszky Aladár* belügyministeri titkárt küldöttem ki.

Budapestén, 1900. évi június hó 7-én,

a minister helyett:

Gulner,
államtitkár.

II.

Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület, a mellékelt fölhívás és tanterv szerint, most már kilenczedikben országos tűzoltó-tiszti szaktanfolyamot nyit, mely 1900. évi július hó 22-ik napjától 1900. évi augusztus hó 10-ik napjáig bezárólag fog tartani; a képesítő vizsgákra pedig 1900. évi augusztus hó 8-ik és 9-ik napjait tűzte ki.

E szaktanfolyam és képesítő vizsga célja az, hogy a vidéki városoknak, nagy és kis községeknek, továbbá a vidéki önkéntes tűzoltó-testületeknek és községi kötelezett tűzoltóságoknak, s végül a tűzoltás ügye iránt érdeklődőknek mód és alkalom nyujtassék arra, hogy kiküldöttjeiket, illetve önmagukat a tűzoltói szakismeretekben elméletileg és gyakorlatilag kiképezhessék, tűzoltóságok szervezésére, begyakorlására és vezetésére alkalmasokká váljanak, további önképzésükre útmutatást és alapot nyerjenek.

Egyszersmind elhatározta nevezett testület, hogy a kevésbbé tehetős községek vagy tűzoltóságok által kikül-

dendő tanfolyamhallgatók közül huszonötöt díjtalan csoportos laktanyaszzerű elszállásolásban fog részesíteni. Gondoskodott továbbá arról is, hogy a legkésőbb 1900. évi július hó 10-ig jelentkező vidéki tanfolyamhallgatók, mint tavaly, úgy az idén is vasuti árkedvezménynyel utazhassanak ide és vissza.

A már nyolcz ízben megtartott hasonló tűzoltó-tiszti szaktanfolyamok növekvő sikerétől és üdvös hatásától indítatva, de kiváltképpen a szakképzésnek a tűzoltás terén is való szükségességétől áthatva, fölhívom a törvényhatóságot, hogy a tűzrendészet és a tűzoltás jól felfogott érdekéből az idén kilenczedikben Budapestén tartandó tűzoltó-tiszti országos szaktanfolyamot és az ezzel kapcsolatos kedvezményeket az illető közigazgatási hatóságok és tűzoltóságok figyelmébe hathatósan, a legkiterjedtebb módon, késedelmeskedés nélkül ajánlja, megjegyezvén, hogy az ajánlkozások vagy fölvilágosítások iránti kérdezősködések közvetlenül a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához (Budapest, VIII. ker. Kun-utca 2.) intézendők.

Budapestén, 1900. évi június hó 7-én,

a minister helyett:

Gulner,
államtitkár.

Döntvény a tűzoltói járulékok fizetése tárgyában.

A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1900. évi 2658. K. sz. határozata szerint időleges községi adómentesség egymagában nem mentesít a rendezett tanácsú városi tűzrendészeti szabályrendelet alapján követelt tűzoltói járulék megfizetésének kötelezettsége alól.

A közigazgatási bíróság Dr. T. Ferencz sz.—i lakosnak V. vármegye közigazgatási bizottsága által tűzoltói járulék tárgyában hozott határozat ellen benyújtott panaszát 1899. évi november hó 15. napján tartott nyilvános ülésében tárgyalás alá vevén, következőleg ítél:

A közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad.

Indokok: Panaszló újból emelt szárnyépületére nézve Sz. rend. tanácsú város tanácsának 1896. évi határozatával 1895. november 1-től 1915. október 21-ig terjedő húsz évre községi adómentességet nyert. A városnak a belügy-

miniszter által 1897. évben helybenhagyott tűzrendészeti szabályrendelete alapján a kérdéses épültre a szabályszerű tűzoltói járulék 1897—1898. évre kivettetett. Panaszló alkérvényében s panasziratában is azt kéri, hogy ezen járulék alól felmentessék, mert épülete húsz évi pótdómentességben részesült. A községek a községi adót az 1886. XXII. t.-cz. 129—130. §-ai alapján vetik ki. Ezen községi adón felül azonban a rend. tanácsú városok, — mint a milyen Sz., — más alapon is tehetnek kivetések a községi szükségletek fedezésére. Ugyanis az idézett törvény 152. §-a szerint ily városokban a kormány megengedheti, hogy azok

közvetett államadókra is vethessenek pótdót, s jövedelmeik szaporítása végett a városban s annak területén illetékeket, helypénzeket, vámokat szedhessenek, sőt az állam által igénybe nem vett új adónemeket is hozhassanak be. A tűzoltói járulék illetve új adó kivétele pedig ily kormányi engedéllyel, tehát törvényesen létesült szabályrendelet alapján történvén, panaszló nem igényelheti, hogy ezen járulék fizetése alól felmentessék; annál kevésbbé, mert az idézett tanácsi határozattal a jövőben más alapon előálló községi terhek viselése alól kifejezetten nem mentetett fel. Ezért a panasznak hely nem volt adható.

TECHNIKAI RÉSZ.

A gyakorlati szabályzat hiányai.

III.

Tovább haladva a gyakorlati szabályzat fonalán, a mászószerekkel való gyakorlatok ismertetése következik.

És itt első sorban föltűnik a szerző azon merészsége, melylyel a hármas ütemet a legkülönbözőbb mászószereknél is érvényre juttatni iparkodott.

Míg ugyanis a fecskendőknél csak a négy legelterjedtebb fecskendőalakzatra terjesztette ki az »egységes« szerelést, holott a különböző színházi, raktári, puttony stb. fecskendők szerelésének mikéntjéről hallgatott, addig a mászószereknél, tekintet nélkül azok szerkezeti különbözőségére, egyaránt a hármas ütem szerelést írta elő, úgy hogy pl. a közönséges támasztó (paraszt-) létra szerelése ép úgy hármas ütemre történik, mint a komplikált támrudas gráci dugólétráé, vagy akár a bármely szerkezetű tololétráé.

Csak természetes, hogy ily egymástól annyira eltérő teendők mellett egységességről a szerelés semmiféle fázisában szó sem lehet, vagyis az egységesség elvét csakis az ütemek hármas volta képviseli egyedül.

Ez az elv is azonban az erőszakosság oly mértékével van keresztülvive, melyet menteni egyáltalán nem lehet.

A létrák szerepe, legyenek azok bármely szerkezetűek, a gyakorlatban egyaránt az, hogy azok segítségével egy magasabb pontra, akár ablakra, akár tetőre fölhatolhassunk. Ez a hivatása a parasztlétrának és tololétrának egyaránt, mely mellett azt is tudjuk, hogy ha a tetőn föl akarunk haladni, még külön tetőlétrákra is szükségünk van.

Ezekből az következik, hogy ha a létrákat az ablakra szereljük, úgy semmi szükség nincs a tetőlétrákra, de még akkor sincs azokra szükség, ha a tető megmászása nélkül csak a tető széléig akarunk feljutni.

Am a hármas ütem erőszakolásában a szerző teljesen megfélekedett ezen célszerűségi szempontokról, mert míg pl. a közönséges és támrudas támasztólétránál és az angol (olasz) dugólétránál az iskolaszerelésnél általában előírja, és pedig csakis a hármas ütem kedvéért, a tetőlétrák szerelését, addig a gráci dugólétránál és a tololétráknál a tetőlétráknál említést sem tesz.

Az előbb említetteknél az első, vagyis egyetlen ütemre történik a tulajdonképeni létraszerelés, melyhez a második és harmadik ütem kedvéért hozzá lett fűzve a tetőlétrák szerelése is, ellenben a gráci dugó- és tololétrák egymagukban is adnak elég dolgot a hármas ütemre s így itt a tetőlétrák szerelése elmaradt, pedig ezek szerelésénél ép úgy szükség lehet a tetőlétrákra, mint amazoknál.

De lássuk az egyes pontozatokat. A 309. pontból »arczczal a ház falához párhuzamos irányban« szavak bátran elhagyhatók, mert csak az előző kijelentések világosságát homályosítják el nehezen érthető voltokkal.

A 314 pontban kívánatos volna, ha a számokkal megjelölt szerelők ép úgy, mint ez a 360. pontban a horog-

létraszerelésnél történik, a szakasz elé kilépnének, legalább e tekintetben megvolna az egységesség s a mi fő, egyúttal a célszerűség is, mert így legalább félreértés nélkül mindenki tudhatná, hogy kik a szerelők, míg ily kilépés nélkül gyakran megtörténik, hogy a kiadandó vezényszóra az egész szakasz mozgásba jön, a mi különösen föltűnő jelenség a fecskendők »rendek jobbra át«-jánál.

Ily előrelépéssel a 319. pontban *közönséges támasztólétránál* a 2. sz. egyszerűen fölállhatna az 1. sz. baloldallára és el volna kerülhető a 21. ábrában az a fölvonulás, melyet mindennek, csak szépnek és helyesnek nem lehet mondani.

Ugyanezen ábrán a támasztólétra mellett még egy második létra is szerepel, mely a rajzból ítélve, tetőlétra akar lenni, mellette a T_1 , valószínűleg 1. sz. tetőlétraszerelővel, de ám a szövegben hiába keressük a magyarázatot s így nem tudhatjuk, vajjon a tetőlétrák is egymás mellett, vagy egymásra rakva helyezendők-e el a ház előtt s ha T_2 , T_3 stb. is működik, azok mikor és hova vonulnak föl, mert működésük csak »kettő«-re kezdődik. A 22. és 23. ábrákon a tetőlétráknak nyoma sincs.

Az egységességnek kétségtelen jele az, hogy ha csak két szerelő osztatik be a támasztó létrához, úgy az 1. a létra jobb, a 2. pedig baloldalon áll föl, holott ha 4 szerelő van, úgy a 2. helyett a 3. válik tulajdonképeni szerelővé, míg a 2 a 4-gyel a villákat, vagy támrudakat kezeli, tehát ugyanazon létraalaknál a teendőket hol az egyik, hol pedig a másik szerelő végzi.

A 321. pont a négy szerelő munkájának ismertetésében hivatkozik a 23. ábrára, pedig ott csak két szerelő van, a 2. sz. természetesen egészen mást csinál, mint a mit a szöveg tőle kíván.

A 333. pontban a *támrudas létránál* nem volna fölösleges megmondani, hogy a támrudak állandóan a létrára vannak szerelve, mert e nélkül »a támrudak a háztól kifelé fordítva« kijelentés egy kissé érthetetlen.

Az *angol dugólétránál* a 344. pontban hibásan hivatkozik a 26 A. ábrára, mert ezt a 343. pontban kellene idézni.

Ugyancsak a 344. pontban meg kellene mondani, hogy a 2. sz. arczczal, vagy pedig ugyancsak háttal fordul-e a házhoz.

A 26 B. ábra csak a teendőivel már tisztában levő tűzoltóra nem rébusz, míg a 27. ábrára a 345. pontban már korábban kell hivatkozni, mert oda, a hol idézve van, éppen nem való, mert ott csak zavart okoz.

A 349. pontban, de már a 332. pontban is, sőt általában a létrák visszaszerelésének befejezte és a szakaszba visszavonulás után fölöslegesnek tartom az »előre arcz« vezénylését, mert e fordulatot a szerelők akkor, a midőn helyeikre visszatérnek, minden külön vezényszó nélkül is elvégezhetik, mint a hogy a fecskendőszerelésnél is külön vezényszó nélkül csinálják meg a szerelők a szakaszba visszaérkezés után az arczfordulatot.

A 350. pont az angol dugólétrának a földön való összeillesztését is megengedi akkor, ha a falon kiszögellések vannak, ám az összeillesztés módozatait, és általában ily körülmények között a szerelés részleteit a szerző nem közli, pedig erre a világosság szempontjából nagy szükség volna, annál is inkább, mert a szerelés ezen módjának — eltekintve attól, hogy ekként az angol dugólétra szerelése a gráci díugólétra szerelésével összhangba volna hozható és ezzel az egységesség is jobban szolgálható — egyszerűsége miatt is föltétlenül előny adandó az ismertetett szerelési mód fölött.

A *támrudas gráci díugólétránál* a 353. pontban meg kellene mondani, melyik létrát viszi ki az 1. és melyiket a 3. szám.

A 354. pontból nem tűnik ki, hogy az 1. és 3. sz. hogyan illesztik össze a létrákat, vajjon külön-külön dolgoznak-e, vagy pedig együttesen, mert a szöveg azon utasítása, hogy az összeillesztési helyeken megállnak, nemkülönben a 29. ábrából azt lehet sejtteni, hogy az 1. sz. az első és második, a 3. sz. pedig a második és harmadik létrát illeszti össze, holott a 30. ábra szerint együttesen végzik teendőjüket.

Nagy hibának tartom, hogy az összeillesztési helyeken olyannyira szükséges zárószegekről sem itt, sem pedig az angol dugólétránál a szerző meg nem emlékezik, pedig ezen zárószegeknél igen fontos hivatása van, s ha a dugólétrak kivétel nélkül el volnának látva ily szegekkel, sok szerencsétlenségnek volna eleje vehető. Így pl. csak a közel napokban is megtörtént egyik gyári tűzoltóságnál, hogy a gráci díugólétrának az ablakpárkányba akadt felső része kiemelődött s a lezuhanó létra súlyosan megsebezte egyik alul álló tűzoltót.

Nagy fontossággal bírnak a zárószegek különösen azoknál a dugólétránál, melyeknél a támrudak nem az alsó létra felső részén, hanem a középlétra közepén lesznek beillesztve, miként ahogy a közlött 29, 30. és 31. ábránál is fönforog, mert ezeknél sűrűn előfordul, hogy az alsó létrából a föllállításnál, vagy a lefektetésnél a felső létrak kiemelődnek, ha szegekkel egymáshoz erősítve nincsenek.

A 355. pont azt kívánja, hogy az 1. és 3. sz. kezeiket a létrakon végig csúsztatva állítsák föl a létrát, pedig azt csúsztatva elvégezni lehetetlen, mert ott bizony nagyokat kell váltott kezekkel fogni.

Ugyane pontban az 5. számot illetőleg hivatkozik a 31. ábrára, pedig ott az 5. számnak nyoma sincs.

A 29. és 31. ábrák közt lényeges eltérés van a 2. és 4. sz. föllállítására nézve. Mig ugyanis a 29. ábrából azt lehet kiolvasni, hogy a 2. és 4. sz. a támrudakat a rudak és létra között állva kezelik, addig a 31. ábrán a 2. és 4. sz. a támrudon kívül állanak, mig a szöveg ezen igen fontos körülményről szót sem említ.

A 356. pont azt mondja, hogy a 3. sz. a lebecsátás folyamán itt is hátra szalad a létra végét felfogni, mint a támrudas létránál, holott ott erről említve semmi sincs.

A 357. pontban meg kell mondani világosan, hogy szedi szét az 1. és 3. sz. a létrákat és aztán hogy állanak föl és a 358. pontban hogyan fektetik rá a létrákat az alsó létrára.

A *több horoglétrával mászásnál* a 360. pontból a »külömben a számok még folytatódának« szavak, mint érthetetlenek kihagyandók.

A 362. pont azt mondja, hogy a szerelők a létra 4. fokánál állnak meg, holott a 32. ábrán a 3. és 4. fok között van a megállás jelezve és pedig máris oldalállásban, pedig ezen oldalállást csakis a »Házhoz! — Egy!« vezényszó elhangzása után szabad fölvenni.

A 363. pontban jó volna megmondani, hogy a terpeszállást a bal lábunk oldalt való kilépésével kell csinálni, mert különben a szerelők kiigazodása nagyon sok kívánni valót fogna fennhagyni.

Ugyanitt le kellene írni, mily fogással fogjuk, emeljük a létrát és hogyan fordítjuk lefelé a horgokat, mert e nélkül e szabályzatból senki a helyes módszert ki nem betűzheti.

A 33. ábrára leghelyesebb lesz a 363. pont végén és nem az elején, a »jobbra át«-nál hivatkozni.

A 364. pont rosszul mondja, hogy a létrát alsó végével a földön csúsztatva kell a házhoz vinni, mert biz azt kissé emelni kell, hacsak azt nem akarjuk, hogy már az első lépésnél fönnakadjunk.

Ugyane pont azt mondja, hogy megállás után a létrák a házhoz támasztatnak s nyomban hivatkozik a 34. ábrára, pedig ez mindent mutat, csak azt nem, a mit a szöveg kíván. Az ábrán ugyanis az 1. sz. már a II. emeletre emeli a 2. létrát, holott a 3. sz. még a házhoz sem támasztotta a magát, pedig ilyet a szabályzat ugyancsak meg nem enged iskolaszerelésnél.

Ugyanitt a föltámasztás után elfoglalandó alapállásról van szó, de hogy milyen ez, vajjon szemközti vagy oldalállás, az megmondva sehol nincs.

A 365. pontban meg kell mondani, hogy jobb kézzel a létrát hol kell megfogni.

A 368. pont azt mondja, hogy az 1. sz. a második létrát a II. emeleti ablak balsarkában egy arasznyi távolságban saját létrájától akasztja be, pedig ez abszurdum, mert ha szabály az, hogy az alsó létrát az I. emeleti ablak jobb sarkától egy arasznyira (körülbelül 20 cm.) akasztjuk, úgy szabálynak kell lenni ennek a felső létránál is, t. i. a II. emeleten a bal saroktól, a III. emeleten pedig a jobb saroktól kell az egy arasznyit számítani és nem pedig a függő létrától. Egyébként maga a 35. ábra világosan megmutatja, hogyan kell a létrákat beakasztani.

A 369. pont hivatkozik a 34. ábrára, pedig az a létrahorog befordítására útmutatást éppen nem ad.

A 371. pontban a legnagyobb részletességgel és a cselekvés sorrendjében kellene az átlépés mikéntjét leírni, mert ez a mászásnak egyik legkritikusabb részlete. Különös figyelem fordítandó arra, hogy mielőtt az egyik kéz a másik létrát megfogja, a másik kéz a horog külső részét, azt, melybe a zárkapcsot akasztjuk, a zárkapocs módjára átmarkolja.

A 373. pontnál a 368. pontra nézve mondottak szintén állnak.

A 374. pontban különbséget kell tenni az 1., 2. és 3. sz. között, mert mig az előbbiek átlépnek, addig a 3. sz. föllép.

A 366. pont igen helyesen kiköti, hogy egy létrán egy időben csak egy tűzoltó legyen, de a következő pontban idézett 36. ábrán máris két tűzoltót találnak egyazon létrán.

A 378. pont azt mondja, hogy a beszállás mindig azon oldalon történik, a melyiken erre több hely van és így a 368. és 373. pontok szerint mindig bal lábbal az ablak bal sarkában kellene beszállni, mert az ott megállapított méretek szerint mindig ezen oldalon volna több hely, holott a köztapasztalat szerint az I. emeleten balfelé, a II. emeleten jobbfelé, a III. emeleten ismét balfelé kell történni a beszállásnak.

A 389. pontban az úgynevezett alapállást meg kellene ismertetni.

A 391. pont szerint a létrát úgy kell a földre helyezni, hogy a 3-ik hágcsó jusson a jobb lábhoz, holott a felvonulásnál a 362. pont szerint a 4. fok a fix pont, a 32. ábra szerint pedig a 3. és 4-ik fok közötti tér. Vajjon melyik a három közül az igazi pont, mert utóvégre is ez az egyöntetűség kedvéért nem lehet közömbös?

Az *egyhoroglétrával mászásnál* a 396. pontban félreértések elkerülése végett az »ablakán« szó helyett »ablakára« szó teendő s nagy praecizitással leírandó ezen mindig veszedelmes produkciónál, hogy a mászó a kifordulás ellen miként biztosíthatja magát belül levő lábával.

A 397. pontban előbb a létra feltolásáról kell beszélni s csak azután a beakasztásról és nem megfordítva.

A 398. pontban a kiszállás részletesen ismerttetendő.

A 409. pontban veszedelmesnek tartom azt az utasítást, hogy a létra legutolsó fokáig kell lefelé haladni, mert ily utasítás mellett megtörténhetik, hogy a mászó a legutolsó fokot addig keresi, míg fokot egyáltalán nem talál s ha erősen nem markolja a létrát, le is zuhanhat, másrészt pedig legtöbb esetben szükségtelen és czélszerűtlen is a legelső

fokig lejönni, mert az átlépést már fölebb is lehet fogana tositani, míg ha a legelső fokig lejön, az átlépés után esetleg újból fölfelé kellene lépkednie, hogy az alsó létra 3. fokán megállapodhasson.

A mi ezek után a tololétrák, de különösen augsburgi tololétráknak részletesen megírt szerelését illeti, erre nézve csak annyit mondhatok, hogy megfelelő ábrák nélkül a szerelés mikéntjéről az olvasó fogalmat magának nem alkothat.

Dr. Szily József.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A párisi kongresszus és versenyek.

A koczka el van vetve. A magyar tűzoltóságnak a párisi nemzetközi tűzoltókongresszuson és versenyeken való részvétele immár biztosítva van.

A szövetség elnökségének június 2-iki ülésében történt állásfoglalása után nem maradhatott egyéb hátra, mint hogy mi is egyszer síkra szálljunk ott, a hol más nagy nemzetek fiai már régen és sokszorosan kiállottak azért, hogy maguknak és nemzetüknek tiszteletet szerezzenek.

Igaz ugyan, hogy 20 embernek ily messzeföldre való kiküldése óriási költséget igényel, melyet előteremteni, és ha előteremtettük, kiheverni fölötté nagy nehézségekkel jár, mégis ezt az áldozatot egyszer meghozni a magyar tűzoltóságnak kötelessége volt.

Kétség nem fér ahhoz, hogy az egy testület versenyéhez szükséges 8000 koronát itthon jobban ne értékesíthetjük volna; azzal is tisztában lehetünk, hogy a kiküldetéssel járó haszon nem fog nyomban, kézzelfogható alakban mutatkozni, de ám, hogy a kongresszuson, a versenyeken és tűzoltószerkiállításon bőségesen szerezhető tapasztalatok, tanulságok hazai tűzoltóintézményünk fejlődésére mi használnak sem járnának, arra teljesen czéltalanok volnának, azt elfogultság nélkül állítani nem lehet.

Az élet tapasztalataira a tűzoltónak ép úgy szüksége van, mint bárki másnak s a ki magát a köz javára hasznosítani akarja, annak igen nagy szüksége van arra, hogy ismereteink bővítésére minden kínálkozó alkalmat, még ha áldozatokkal járna is, megragadjon, mert hát manapság az, a ki az élet küzdelmeire és viszontagságaira tudással kellőképpen vértézve nincs, annak érvényesülnie, maga elé szabott feladatainak megfelelnie lehetetlen.

Nagyon természetes, hogy az áldozatoknak is kell, hogy meg legyenek határai, s az a tűzoltó-testület, mely saját vagyoni ekiszteniájának romlásával és ezzel további működésének lehetetlenné tételével, vagy legalább is évekre kiterjedő megbénításával kívánt volna részt venni a nemzetközi versenyeken, — bármily dicsérendők lettek legyen is intenciói — megérdemelte volna nem a dicséretet, hanem a legteljesebb elítélést, mert megfeledezett volna azokról a kötelességekről, melyekkel önönmaga iránt tartozik.

Ez az eset forgott fönn az okanizsai testületnél s csak dicséretére válik, hogy a helyzet fonákságát és veszélyes voltát még idejekorán fölismerte s volt elég erkölcsi ereje ahhoz, hogy brassói diadalai után nem jogosulatlan ambícióját saját jól felfogott érdekében alá tudta rendelni a matematika kérlelhetetlen törvényeinek.

De a mily lelkiismeretlen dolog lett volna megfelelő vagyon nélkül szűkölködő testületnek a versenyben való részvétel, annyira érthető az oly testületnél, melynek vagyoni helyzete erre minden fennakadás nélkül a lehetőséget megadja s melynek sok tekintetben különleges hivatása és körülményei ezt úgyszólván kötelességévé teszik.

Ilyen a helyzet a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnél, melynek pénzügyi viszonyait a józan gazdálkodással párosult állami támogatás annyira megszilárdította, hogy a

versenyzéssel járó fényűzést az ezzel egybekötött magasabb szempontok miatt magának megengedhette.

A ki ebben kivetni valót talál, a ki ezt közönséges stréberségnek s a tűzoltóintézményt lealacsonyító czéltalan sportszerű vállalkozásnak minősíti, mint ahogy ezt pozsonyi laptársunk teszi július 1-i számában, azzal mi komolyan szóba nem állhatunk, annak kifakadásait beható figyelmünkre nem méltathatjuk, mert az elvakultságnak azt a nagy fokozatát mi felvilágosítani úgy sem tudnók.

Pozsonyi laptársunk jól ismert szelleme már eleve kizárja annak lehetőségét, hogy a magyar nemzeti érdekek iránt a legcsekélyebb érzéket is tanúsítsa s így nem lehet csodálni, ha orránál tovább nem lát és elfogultságában és magyargyűlöletében a messzebb fekvő nemzeti célokat meglátni és azokat átérezni képtelen.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület 30 évet meghaladó pályafutása alatt számtalanszor megmutatta, hogy saját érdekeit az intézmény érdekeinek alá tudja rendelni; félrevonult gyakran ott, a hol szereplése a kérkedés színezetével bírhatott volna, de helyt állott mindig akkor, a midőn a tűzoltóintézmény országos érdekeit szolgálhatta. Nem a dicsekvés mondatja velünk ezeket, hanem igenis az a jogos önérték, mely méltán tölthet el bennünket mindazon áldozatokért, melyeket a közügynek ezideig meghozni szerencsések voltunk.

Adja Isten, hogy az ezúttal meghozandó áldozat se maradjon meddő s törekvéseink sikere legyen most is sikeré az egész magyar tűzoltóságnak.

*

Az országos tűzoltószövetség elnökségének lapunk 5. számában közölt fölhívására a kitűzött határidőig, június 15-ig két testület jelentette be a párisi nemzetközi tűzoltói versenyeken való részvételét, és pedig a budapesti és a zombori testületek. A határidő letelte után jelentkezett még pótlólag az okanizsai testület is, ennek bejelentését azonban mint elkésztett és föltételekhez kötöttet a szövetség már tudomásul nem vehette és nem továbbbíhatta.

Időközben a zombori testület is visszavonta bejelentését, mert kiszemelt tagjainak egy része az utazásról lemondott s a csapat kiegészítése nehézségekbe ütközött volna. Így tehát a budapesti önkéntes tűzoltó-testület az egyedüli, mely 20 emberrel a versenyekben részt vesz.

Az országos szövetség felhívására a versenyzők támogatására az Óváry Ferencz szöv. alelnök által följánlott 100 koronán felül eddig a következő adományok érkeztek be a szövetséghez: a hazai általános biztosító társaság 50 kor, a nemes- és rempe-hollói (Vasm.) testület 4 kor., a fejevármegyei tűzoltószövetség 20 kor. és a lajtaszentmiklósi testület 5 kor, összesen 179 korona.

A magyar kormányt a kongresszuson Vermes Béla orsz. képviselő, a szabadkai önkéntes tűzoltó-testület parancsnoka fogja képviselni, míg az orsz. szövetség képviseletében Scossa Zoltán és Lukáts Gyula előadók utaznak ki, mert miként sajnálattal értesülünk, Kék Lajos dr. szöv. elnök betegsége miatt kénytelen lemondani kiküldetéséről.

Az utazásban való részvételre jelentkeztek még a

temesvári önk. tűzoltókar I. parancsnoksága részéről *Drexler* Adolf alparancsnok, *Tedeschi* L. János szakaszparancsnok, *Beck* Ferencz állatorvos és *Podhorányi* József ellenőr; a budapesti I. magyar gazdasági gépgyár tűzoltó-testülete részéről pedig *Réthy* Ferencz parancsnok és *Kutasy* Vincze titkár.

A kongresszuson tárgyalandó kérdések közé eddig a következők vettek föl:

1. Melyik a legjobb módja a tűzoltó-testületek alapításának oly városokban vagy falvakban, melyekben tűzoltóság még nincs?

2. A mentőegyesületek szervezésének módjai a nagyobb városokban.

3. Nemzetközi tűzoltói tudakozódó iroda alapítása (az antwerpeni és brüsszeli kongresszusok megállapodásai értelmében).

4. A különböző oltási módok a legújabb találmányokra, de különösen a villamosságra tekintettel.

5. A kis községek tűzoltó-testületeiben az egyöntetűség szervezésének mikéntje.

A versenyek Vincennesben, Párisnak legmesszebb fekvő külvárosában fognak megtartatni. Első sorban a francia tűzoltóságok versenye fog megtartatni; ez több napot vesz igénybe, úgy hogy a nemzetközi versenyek csak augusztus hó 18-án lesznek.

A versenyekre a rendezőbizottság 5 m. széles, 19 m. hosszú és ugyanoly magas, 8 ablakos, 3 emeletes mászóházat állíttatott föl, mely azonban a két középbalak fölött öt emeletre van kiépítve. Az ablakok ürbeli szélessége 1 m., magassága pedig 1.90—1.80 m. A földszintől az I. em. ablakszélig a magasság 4.40, onnan a II. ig 3.20, majd 3.00 és 2.80 m. Az ablakok egymástól való távolsága 1.30 m. Belül az épület két végén a III. emeletre két, míg a III. emeletről a padlásra egy lépcső vezet.

Az épület, mint az itt közlöttekéből látható, hatalmas épület, melynek csak egy, reánk nézve nagy hátránnyal bír. azon bökkenője van, hogy bedeszkázva nincs, gerendái csupaszon merednek elő, ami az egykaru létrákkal való mászást nagy mértékben meg fogja nehezíteni.

A versenyekkel egyidejűlegesen a francia tűzoltószövetség rendes szokása szerint külön tűzoltó és mentőszert kiállítást is rendez, mely ezuttal nemzetközi lesz.

Az itt kiállítandó tűzoltószerek kivétel nélkül gyakorlati kipróbálásnak lesznek alávetve, s azok fölött egy különböző nemzetek képviselőiből alakítandó jury ítél, melynek elnöke Colonel *Detalle*, a Páris városi tűzoltóság parancsnoka, alelnöke pedig *Cordier* mérnök-kapitány.

A kiállítandó szerek Franciaország területére vámmentesen szállíthatók be.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület versenyző csapata, — tekintettel a csak augusztus 9-én befejeződő orsz. tanfolyamra — az augusztus 10-én délután 2.25 órakor a keleti pályaudvarból induló vonattal indul, és Bécs-Salzburg-München-Stuttgart-Strassburgon át megállás nélkül megy Párisig, hova augusztus 12-én reggel érkezik meg.

A kik az utazásban részt kívánnak venni, forduljanak mielőbb az orsz. szövetség elnökségéhez, mely a kívánt felvilágosításokat készségesen megadja és kívánatra olcsóbb szállás közvetítésében is segédkezik ad.

A IX. országos tűzoltó-szaktanfolyam.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület július hó 22-től augusztus hó 10-ig rendezi a IX. országos tűzoltó-szaktanfolyamot, melyet a belügyminister körrendelettel ajánlott a törvényhatóságok figyelmére.

A tanfolyamhoz ezuttal is *Bulyovszky* Aladár belügyministeri titkár küldetett ki ministeri biztosul, míg az országos tűzoltószövetséget *Szabó* Gyula előadó fogja képviselni.

A jelentkezés és beruházás július 22-én történik a budapesti önkéntes tűzoltó-testület helyiségeiben (VIII. ker.

Kun-u. 2. sz.), míg a július 23-án kezdődő és a vasárnapok kivételével naponta reggel 7-től 10-ig tartó előadások a VIII., Bezerédy-utcai elemi iskolában fognak megtartani, s ugyanitt lesz a tornateremben berendezve a tanfolyamhallgatók szállása; a gyakorlatok naponta délután 1/2 5—1/2 8-ig tartatnak a X., Orczy-uton levő mászóháznál.

A budapesti önkéntes-testület az előadói közreműködésre ez idén is fölkérte *Breuer* Szilárdot és *Markusovszky* Bélát, a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztjeit, nemkülönben ezuttal első ízben *Lukáts* Gyula szöv. előadót; *Breuer* Szilárd azonban ezuttal betegsége miatt a tanfolyamon részt nemvehet.

A tanfolyam elméleti és gyakorlati tantárgyainak és előadójának beosztása a következő:

I. *Elméleti rész.* Szervezés a) alakulás, szervezeti tagozás, szövetségek, alap és szolgálati szabályok, adminisztráció (3 óra), előadó *Lukáts* Gyula; b) egyenruha, rangjelzés, személyes felszerelés (2 óra), előadó *Kálmán Géza*. 2. Tűzoltószerek: a) a szivattyú szerkezete, működése és annak alkalmazása (5 óra), előadó *Köhler* István; b) a szivattyúk kipróbálása (2 óra), előadó *Köhler* István; c) a szivattyú gondozása és működési zavarai (2 óra), előadó *Lukáts* Gyula; d) mászó, mentő és egyéb szerek és azok alkalmazása (3 óra), előadó *Kálmán Géza*. 3. Vízszerezés, folyam, vízvezeték, kutak, medencék stb. (2 óra), előadó *Kálmán Géza*. 4. Tűzjelzés, kürt, harang, sürgöny, telefon (1 óra), előadó *Lukáts* Gyula. 5. Tűzrendészet: a) kormányrendelet és egyéb tűzrendészeti rendeletek (2 óra), előadó *Szily* József dr.; b) megelőző tűzrendészet és a tűzrendészet kezelése (5 óra), előadó *Markusovszky* Béla. 6. Tűzoltás és védelem (taktika), a tüzek minősége, megtámadása és eloltása, csövezetés, takarítás, támadási tervek megoldása (8 óra), előadó *Szily* József dr. 7. Első segély balesetknél és mentés (7 óra), előadó *Balogh* Dezső dr.

II. *Gyakorlati rész.* 1. Rendgyakorlatok (5 óra), előadó *Tomcsányi* Béla. 2. Szerek gyakorlati ismertetése (1 óra), előadó *Lukáts* Gyula. 3. Szivattyúszerelés (13 óra), előadók *Szily* József dr. és *Osztetzky* Lajos. 4. Mászó és mentőgyakorlatok (9 óra), előadók *Osztetzky* Lajos és *Balogh* Dezső dr. 5. Támadás és vezénylés (14 óra), előadók *Szily* József dr., *Osztetzky* Lajos, *Markusovszky* Béla és *Lukáts* Gyula.

Az órarendet a parancsnokság f. hó 14-én tartandó ülésében fogja megállapítani.

A tanfolyamhallgatók részére a kereskedelmi minister ezuttal is engedélyezte azt a kedvezményt, hogy a m. kir. államvasutak vonalain a személy és vegyesvonatok II. osztályát III. osztályu egész jeggyel, III. osztályát pedig III. osztályu féljeggyel használhatják úgy az ide, valamint a visszautazásnál. Az erre jogosító igazolványokat a tanfolyam előtt néhány nappal küldi szét a parancsnokság.

A vallás és közoktatásügyi minister a »Néptanítók Lapja«-ban hívta föl a hazai tanítószövetség figyelmét a tanfolyamra, melynek látogatottsága már az eddigi jelentkezősekből következtetve is igen szépnek ígérkezik.

Ez ideig a következők jelentkeztek: *Saskeöy* József tanító (Budapest), *Dobra* Dénes tanító, parancsnok (Czibakháza), *Papp* István városi tisztviselő, szertáros (Szatmár), *Verges* Tamás tanító, titkár (Székes-Fejérvár), *Biró* József gépész (Akna-Szlatina), *Tőke* Dénes tanító (Nyír-Bélteke), *Erdey* Jenő segédtsz. (Zilah), *Horváth* Dezső tanító, parancsnok (Vásárút), *Birnbaum* Lajos cipész, szakaszparancsnok (Főrév), *Csvirigh* János tanító, jegyző (Szered), *Fleischer* János, a szebenvármegyei tűzoltószövetség alelnöke (Nagy-Disznód), *Alexa* József (Erzsébetváros), *Ferenczi* József (Retteg), *Bücher* J. János segédtsz. (Szeged önk.), *Perenszky* Károly tanító (Szerencs), *Léner* József Bálványos-Váralja), *Beslits* György, műegyetemi hallgató, szivattyús (Szent-Endre), *Ranczay* József (Lőcse), *Neumann* Károly igazgató-tanító (Nagy-Pestény), *Osztrogonác* Ferencz tanító, parancsnok (O-Becse), *Hirsch* Béla segédtsz. (Török-Kanizsa), *Hodobay* Ernő tanító (Vécse). Összesen 22.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A veszprémvármegyei szövetség választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Főlvétetett Veszprémben, 1900. évi június hó 5-én a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának üléséről.

Jelen voltak: Szeglethy György alelnök, Blázy Imre főjegyző, Jenőfy Ferencz pénztáros, dr. Csomasz Béla, Köves Béla, Pongrácz Dániel, dr. Réthy Ede; Makai János, Szikora Béla és Gerber Sándor tűzrendészeti felügyelők távollétüket írásban igazolták és a közgyűlés helyének megváltoztatásába beleegyezéseket adták; dr. Óváry Ferencz ügyvezető-elnök hivatalos elfoglaltságával mentette ki távollétét.

1. Szeglethy György alelnök üdvözlőlvén a jelenlevő választmányi tagokat, jelenti, hogy dr. Óváry Ferencz ügyvezető-elnök által az elnöki szék elfoglalására felkérve, azt elfoglalja és az ülést megnyitja, a főjegyzőt a mult választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasására felhívja. A jegyzőkönyv felolvasatván, észrevétel nélkül hitelesített.

2. Alelnök jelenti, hogy az idei közgyűlés helyül Devecser nagyközséget jelölte ki és folyó évi április hó 29-én tartott választmányi ülésen a jegyzőkönyv 6-ik pontja értelmében a tárgysorozat össze is állítottatott.

Mint hogy azonban Devecser nagyközség a vármegyei tűzoltó-szövetséget közgyűléstartás céljából nem hívta meg s mint hogy a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület folyó évi június hó 29-én fennállásának 25-ik évfordulóját ünnepli, ennél fogva indítványozza, hogy a mult évi választmányi ülés 6-ik pontja alatt hozott határozat oda módosítottassék, hogy a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség VIII. rendes közgyűlése ne Devecserben, hanem Veszprémben tartassék meg, hogy a testület ünnepélyének fénye ez által is emeltessek s ez oknál fogva, mint Veszprém rendezett tanácsú város polgármestere, a város nevében a szövetséget meghívja. Az indítvány a választmány által helyesléssel fogadtatván, a mult ülés által a 6-ik pont alatt hozott határozatot oda módosítja, hogy a szövetség VIII. rendes közgyűlését nem Devecserben, hanem Veszprémben tartja meg s egyuttal köszönettel fogadja alelnöknek, mint a város polgármesterének meghívását.

3. Dr. Csomasz Béla választmányi tag, mint a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület parancsnoka, a testület nevében szintén meghívja a szövetséget a folyó évi június hó 29-én tartandó ünnepélyére.

A meghívás köszönettel fogadtatván, határozottatott, hogy erről Devecser nagyközség előljárósága és a tűzoltóság is alkalmas módon értesítettessék.

4. Alelnök felhívja a választmányt, hogy ezen kettős tűzoltói ünnepélynek napirendjét állapítsa meg. A napirend a következőképen állapítottatott meg: 1900. évi június 29-én reggel 6 órakor ünnepi szent mise; 7 órakor díszgyakorlat; 9 órakor a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület díszközgyűlése, az V., X., XV. éves szolgálati érmek és a versenydíjak kiosztása. Dél előtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése. Déli 1 órakor díszbebéd. Délután népnünnep.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Szeglethy György,
alelnök.

Kmf.

Blázy Imre,
főjegyző.

Jelentés a pozsonyvármegyei tűzoltó-szövetség I. szaktanfolyamáról.

Tekintetes választmány!

A közgyűlés által elhatározott I. szaktanfolyam elnök úr által f. é. május hó 20-án megnyitvatván, az oktatás május hó 21—26-ig reggeli 7—12 óráig (elméleti), délután 2—6 óráig (gyakorlati) tartatott meg. Május 27-én a záróvizsga volt és a tanfolyamnak elnök úr által történt be-rekesztése.

A tananyag mennyisége szükségessé tette, hogy a fenti időszak teljesen kihasználtsassék, sőt olykor 1—1 órával meg is toldatott, miáltal a hallgatók türelme próbára is tetetett. De dicséretreméltó az az ügybuzgalom és kitartás, mit a hallgatók ezen idő alatt tanúsítottak. Maguk az előadók is belátták, hogy a követelmény kissé sok volt s nem is bíztak igen sikerben, kivált a három nyelvűség miatt, hogy 6 napi oktatással eredményt érhessenek el. De mily nagy volt meglepetésük, mikor a vizsgán majdnem kivétel nélkül valamennyi vizsgára jelentkezett feleletei várakozásukat tetemesen felülmúlták.

A bejelentett 25 résztvevő közül nem jelent meg 4, orvosi vizsgálat folytán hazaküldetett 1, időközben kilépett 1, maradt 19, kik közül 15 vizsgára jelentkezett és mind altiszti minősítést is nyert. Ezekből Birnbaum Lajos főrévi tűzoltónak az országos tanfolyamra leendő kiküldése indítványoztatik.

A bejelentett hallgatók közül tartozott: 1. a pozsonyi járásba: Birnbaum Lajos (Förév), altiszti minősítést nyert; 2. a Pozsony városába: Wepner Gyula A. (Pozsony), nem jelentkezett; 3. a malaczkai járásba: Szokol (Szlipka) János (Bur-Szt.-György), Plank Ferencz (Gajár), Mírárovics István (Lozornó), Walther József (Nagy-Lévárd), Chudy István, Untermeyer J. (Pozsony Széleskút) és Benkovics István (Závod), kik mindannyian altiszti minősítést nyertek; 4. a nagyszombati járásba: senki; 5. a szempezi járásba: Gusztalik József (Czajla), altiszti minősítést nyert; 6. a galánthai járásba: Szabó Sándor (Deáki), altiszti minősítést nyert; Szabó (Suszt) Gáspár (Felső-Szeli), altiszti minősítést nyert; Lóry József (Galántha), nem vizsgázott; Fecske Ferencz (Nagy-Födemes), nem vizsgázott; Takács Lajos (Taksony), betegség miatt nem jelentkezett; és Pányik Ignác (Taksony), ki altiszti minősítést nyert; 7. az alsó-csallóközi járásba: senki; 8. a felső-csallóközi járásba: Vass Ignác (Csütörtök), nem jelent meg; Valacsay István (Éberhárdt), nem vizsgázott; Nagy Vincze (Jóka), altiszti minősítést nyert; Bacsák István (Nagy-Légh), nem jelent meg; Zsebrovics János (Püspöki), orvosi vizsgálat folytán haza bocsátatott; Koller Pál (Püspöki), altiszti minősítést nyert; Fonód Károly (Somorja), nem vizsgázott; Szmicsék Károly (Somorja), altiszti minősítést nyert; Heimberger Károly (Szunyogdi), nem jelent meg; Kertész János (Szunyogdi), időközben kimaradt; ifj. Koller János (Verekye), nem vizsgázott.

Sajnálattal kell azonban konstatálni, hogy daczára annak, hogy valamennyi közigazgatási hatóság és tényező meghíva volt, a megnyitásra és a záróvizsgára csak Zsitvay Géza dr. kir. albiró, Spitzer Mór malaczkai járási szövetségi alelnök, Bincsik Pál t. főbiró, és Keszik Béla pozsonyvárosi rendőrkapitányi fogalmazó urakat, továbbá a pozsonyi, főrévi és bazini tűzoltó-testületek küldöttségeit üdvözölhettük, kik a gyakorlati és részben az elméleti vizsgán jelen voltak s így közvetlenül meggyőződhetek a sikeres eredményről. Fogadják megjelenésükért hálás köszönetünket.

Nagyhatású és kívánatos lett volna intézményünkre nézve, ha kivált a közigazgatási hatóságok, közvetlen

meggyőződtek volna a tanfolyamról és az abban előadottakról, s jelenlétükkel emelték volna legalább az első tanfolyam értékét.

Alulírott, mint a kiküldött rendező-bizottság egyik tagja, tisztelettel betérjesztem a felmerült költségek jegyzékét s kérem az összegnek kiutalványozását, mert nagyobb részét a magaméból előlegeztem.

Hogy a szaktanfolyamot folytatólagosan minden évben meglehessen tartani, okvetetlenül szükséges a tűzoltóságok intensive és erélyes módon való szervezése, létesítése, úgy hogy ne legyen található község a vármegyében, melyben tűzoltóság, tűzoltószerek és szertárak ne volnának, mert még a legkisebb község is képes 6—8 szakavatott tűzoltót kiállítani. Ezáltal eléretnek nem csak a rendes összeköttetés a segélynyújtásnál, hanem a tűzkárok tetemes apasztása, miután köztudomású, hogy ott, ahol rendes tűzoltóság van, ha az esetek nem is annyira megakadályozhatók, de a károk összege feltétlenül csökkenthető, mert a tűzoltóság azonnal szakszerűen beavatkozik

Csakhogy ez így legyen — s adja Isten, hogy minél előbb úgy legyen — feltétlenül kell, hogy a közigazgatási hatóságok erélyesen és lankadatlanul támogassanak működésünkben, miután e nélkül a közönség indolenciájával megküzdeni és célt érni — kivált társadalmi úton — vagy egyáltalában nem, vagy nagyon nehezen és hézagosan lehet csak. Bár jönne már mihamarább az az idő, hogy Pozsony vármegye e téren példaképpen álljon az országban!

Somorján, 1900. évi június hó 1-én.

Ecker Sándor,
a várm. szöv. titkárja.

A veszprémi testület ünnepe.

Nagy napra virradt a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület június 29-én. E napon ünnepelte 25 éves jubileumát. Negyedszázados viharos mult vonult el az egyesület feje fölött, a mely idő alatt számtalanszor volt sok küzdelem és megpróbáltatásnak kitéve, de lelkes támogatói, intézői, mindenkor sikerrel vitték előre ügyeit, úgy, hogy megnyugvással és örömmel lapozgathatunk multjában, a melyben sok szép és nemes dolgot láthatunk.

Reggel 5 órakor a tűzoltó-zenekar bejárta a város jó részét és ébresztőt fújt, majd 6 és fél órakor a kegyesrendiek templomába vonult, ahol az ünnepi szent misét *Keller János* kegyesrendi tanár, a testület lelkes tagja czelebrálta. Majd 8 óra felé díszgyakorlatot tartottak a régi kaszárnya udvarán, a hol ezt az ünnepi alkalomra érkezett vendégeknek nagy része is végig nézte. Az összes gyakorlatokat *Blázy Imre* tb. parancsnok vezette.

A gyakorlat után a testület zenével vonult fel a városházára, melynek nagytermében díszközgyűlést tartott.

E díszközgyűlésen a tűzoltó-testület tagjai majdnem teljes számban résztvettek, ezenkívül a város képviselőiben ott voltak még *Szegléthy* polgármester, *Vikár* főügyész és *Csete Antal* dr. városi tb. ügyész.

A megjelent vendégek közt ott voltak: *Adorján Antal* belügyminiszteri s. titkár, *Szabó Gyula*, *Köhler István* és *Vida Pál* orsz. szövetségi előadók, *Szokoly Ignác* orsz. szövetségi felügyelő bizottsági tag, továbbá a székesfejérvári és győri testületek, nemkülönben a megyebeli testületek képviselői.

Pongrácz Dániel örökös tb. főparancsnok, egyesületi elnök megnyitván az ülést, lendületes szép beszédet tartott, és dióhéjban ismertette a tűzoltó egyesület 25 éves multját, fejtegette az egyesület fontosságát és nemes céljait, a melyeknek igazán mindenkor lelkiismeretesen meg is felelt.

Ezután dr. *Csomasz Béla* parancsnok állott fel és a szolgálati érmek kiosztását kérte XV éves szolgálati érmet kaptak: *Jenőfy Ferencz*, *Pekárdy Pál*, *Szabó János*, *Steigervald Antal*, *Novák János*, *Husvét Gyula* és *Gombos*

János; X éveset: *Fata János*, *Ebel Károly*, *Dr. Réthy Ede*, *Horváth József*, *Mervel Ignác*, *Zambó István*, *Beitzer Antal* és *Lang Gusztáv*; V éveset: *Pataky Gyula*, *Schmied Lajos*, *Czeizer Antal*, *Fenyő János*, *Balogh Lajos*, *Schwarz György*, *Todorán Pál*, *Herczegh Kálmán*, *Szente Gyula*, *Pápay Gyula*, *Greiner Sándor*, *Kiss Sándor*, *Tóth Árpád*, *Zsoldos Pál* és *Breyer Miksa*.

A szolgálati érmek kiosztása után *Szegléthy György* polgármester emelkedett föl szólásra és igazán szép beszédben méltatta a tűzoltóság érdemeit. Hangsúlyozta, hogy a tűzoltók önként milyen ferasztó nehéz munkára vállalkoznak, anélkül, hogy ezért akár köszönetet vagy elismerést várnának. Ez az önzetlenség, ez a minden érdeknélküliség az, a mely benne határtalan jiszteletet ébreszt a tűzoltóság iránt, a melynek érdekében mindenkor készséggel szállana sikra, és örömmel tesz ennek ezért szolgálatokat.

Ezek után a gyűlés véget ért és megkezdte a vármegyei tűzoltó-szövetség évi közgyűlését, a mely $\frac{1}{2}$ óráig tartott, s a melyet a »Korona«-szállóban fényes társasébd követett.

A banketten mintegy százan vettek részt, megjelent majdnem mindenki, a ki a tűzoltói intézménynek barátja. Ott voltak *Kolossváry József* alispán, mint a vármegyei tűzoltó-szövetség közigazgatási elnöke, *Óváry Ferencz* dr., a vármegyei szövetség ügyvezető elnöke, *Pongrácz Dániel* testületi elnök, *Adorján Antal* belügyminiszteri s. titkár, a kormánynak az orsz. tűzrendészeti vizsgálatoknál képviselője, br. *Üchtricz* főispáni titkár és a vidékiek valamennyien.

A banketten számos felköszöntő hangzott el. Az elsőt *Óváry Ferencz* tb. főparancsnok modotta a királyra és *József* főherczegre, mint legfőbb tűzoltóra, *Kolossváry* a szövetségre. *Szegléthy* a parancsnokságot, *Pongráczot* és *Csomaszt*, *Csomasz* parancsnok *Kolossváry Józsefet*, *Rosenberg Jenő* dr. városi főorvos a polgármestert, *Vikár* főjegyző a miniszterium kiküldöttjét *Adorján* s. titkárt, *Pongrácz Dániel* a vendégeket és a fiataiságot, dr. *Benkő Fenyvessy* főispánt, *Szabó Gyula* Veszprém város polgárságát élte, végül *Csomasz Béla* dr. parancsnok *Jenőfi Ferencz* és *Blázy Imre* alparancsnokokra és a tisztikarra emelte poharát.

A bankett igen kedélyesen folyt le és a késő délutáni órákban oszlott szét.

Este 8 órakor táncmulatság kezdő lett, a mely egészen a hajnali órákig tartott. b.

A buziási testület jubileuma.

A délvidéki híres fürdőhelynek Buziásnak önkéntes tűzoltó testülete május hó 27-én ülte meg negyedszázados fennállását, érthető tehát, hogy a 25 év sikereiben és csalódásokban bővelkedő küzdelmeinek határán kelő napot nagyobb ünnepélyességgel kívánta emlékezetessé tenni.

Kedvező alkalmat adott erre azon körülmény, hogy a temesvármegyei tűzoltó-szövetség Buziásra tüzte ki ez idei közgyűlését, s a megyebeli tűzoltó-testületek képviselői nagy számban jelentek meg. Képviselve voltak a temesvári, verseczi, dettai, karánsebesi, fehértemplomi, csákovai, temesgyarmatai, nagy-zsámi, végvári, temes-kubini, új-arad-zsigmondházi, mehalai, vingai, vojteki, temes-rékási, folyai, lippai, színérszegi és nagy-kikindai testületek.

A vendégek nagy része már május 16 án megérkezett; fogadtatásukról és elszállásolásukról a *Scholcz* Endre parancsnok vezetése alatt működött bizottság gondoskodott.

Este 6 órakor a vármegyei szövetség tartotta meg választmányi ülését, majd pedig a mászóháznál egybegyűlt tűzoltó-csapatok a buziási dalosok közreműködésével jól sikerült fáklyásmenetet és szerenádot rendeztek a zászlóanyának, *Szűry Kálmán* királyi tanácsos, testületi elnök nevének.

Esti 9 órakor a fürdőtelep nagy termében ismerkedő vacsora volt, melyen a hatóság képviselői és a város előkelői is részt vettek.

Reggel 7 órakor a mászóháznál a buziási tűzoltóság tartott köztetszéssel találkozó díszgyakorlatot.

Ezalatt 52 nyoszoló lány gyülekezett a zászlóanya lakásán, honnan 9 órakor hosszú menetben vonultak a templomba a zászló beszentelésére. A beszentelést nagy mise előzte meg, melynek lényét a buziási dalosok éneke nagyban emelte.

A mise után *Willkomm* Ádám káplán gyönyörű beszédben méltatta az ünnep jelentőségét, mire *Kubitschek* János esperes-plébános beszentelte a zászlót, melybe aztán hosszú sorban verték be a zászlószegeket.

A szegkek beverése déli 12 óráig tartott, mikor is, *Kubitschek* esperes-plébános lelkes beszéddel adta át a zászlót a zászlóanyának, ez viszont *Scholcz* Endre parancsnoknak.

Ezután a megjelent testületek díszmenetben vonultak el a zászló előtt, mire az ünnepély véget ért.

Déli 1 órakor a temesvármegyei-szövetség tartotta meg *Kovacsics* Gyula elnöklése alatt évi közgyűlését, melynek végeztével a fürdőtelep nagy termében 100 terítékű társasbéd következett. Az első felköszöntőt Ő Felsége a királyra *Kovacsics* Gyula mondta; utána *Szűry* Kálmán kir. tanácsos József főherczeg Ő Fenségét, *Willkomm* Ádám, a tűzoltók káplánja pedig a zászlóanyát köszöntette föl.

Ebéd után a megyebeli tűzoltó-testületek versenygyakorlata következett. Az első díjat a dettai, a másodikat a mehalai, a harmadikat pedig a folyai testület nyerte.

A délután tartott néppünnepelet a hirtelen kitörő zivatar alaposan megzavarta, de annál jobban sikerült az esti táncmulatság, mely Buziás egész társadalmát egybegyűjtötte, és legjobban dokumentálta azt a szép harmoniát, mely a testület szeretetében és megbecsülésében a város egész közönségét egybe fűzi.

A zászló és ünnepély költségeit a befolyt adományok teljesen fődözték, de sőt még 100 korona fölösleg is maradt, melyet a testület két újabb vízeshordó beszerzésére fog fordítani.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszterium jóváhagyta a *csajághi* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 44,473., a *beleznaiét* 51,488. és a *jász-zalatnaiét* 51,638. szám alatt.

— **Kinevezés.** Ő császári és apostoli királyi Felsége *Sélley* Sándor dr. miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel fölrüházott belügyminiszteri osztálytanácsost, a tűzrendészeti ügyek ez időszerinti fejét miniszteri tanácsossá nevezte ki. Ismerve azon kiváló érdeklődést, melylyel *Sélley* dr. újabb időkben a tűzrendészet országos érdekei iránt viselkedik, a kinevezés fölött csak legőszintébb örömnünknek adhatunk kifejezést.

— **A csákvári testület** június hó 17-én a szolgálati érmek kiosztása alkalmával díszgyakorlatot rendezett, melyen megjelent *Ulcz* Nándor, a moóri járás tűzrendészeti felügyelője is a moóri testület több tisztjével. A gyakorlat végeztével *Ulcz* Nándor a látottak fölött a legnagyobb meglepedésének adott kifejezést, s egyuttal lelkesítő szavak kíséretében osztotta ki a szolgálati érmeket. X-éves érmet kaptak: *Goldschmidt* József szolgálatvezető parancsnok, *Pózsa* József és *Hálnék* Antal szakaszparancsnokok, *Leszmeiszter* Jakab szertáros, *Hálnék* Ferencz, *Táuth* János *Katona* András és *Horváth* Imre őrparancsnokok; V-éves érmet pedig *Knapp* Ferencz, *Schneider* János altisztek és *Soós* János mászó. Az ugyanez alkalommal a zászlóalap javára rendezett mulatság 41 korona 66 fillért jövedelmezett. Ezenkívül *József* főherczeg Ő Fensége, mint a testület örökös tiszteletbeli parancsnoka 20 koronát adományozott a zászló alapra. — Mint értesülünk a moóri testület tisztjei élükön a járás tűzrendészeti felügyelőjével egyttől egytt kardosan jelentek meg az ünnepélyen, a mely körülmény fölött helytelenítésünknek nem eléggé tudunk kifejezést adni.

— **Lajosmizsén** (Pestmegye) június hó 10-én alakult meg az önkéntes tűzoltó-testület 37 működő taggal. Megválasztott elnöké *Mizsey* Péter, alelnöké *Székely* Lajos, parancsnokká *Geréby* Gyula, titkárrá *Győry* Vilmos, segéd-tisztte *Bernfeld* Jenő, pénztárossá *Pollacsek* Vilmos, orvossá *Biró* Armin dr., szakaszparancsnokká *Dallos* Kálmán és *Berente* György, szakaszvezetőkké pedig *Faragó* István, *Szakács* Dániel, *Harsányi* András és *Katona* László. A testület megalakítása körül *Geréby* Gyula parancsnok szerzett érdemeket.

— **A naszódí** önkéntes tűzoltó-testület folyó hó 15-én tartja zászlószentelését. A programmon bankett, néppünnepelet és bál, szóval minden szerepel a legnagyobb változatossággal, csak éppen a gyakorlat hiányzik.

— **Robbanások.** A budapesti tudomány egyetem szerb-utcai épületében június 7-én hatalmas gázrobbanás volt, mely a robbanást okozó egyetemi szolgát súlyosan megsebesítette. Az épület III. emeletén lévő gondnoki lakás pár nap óta már zárva volt s a gáz ezalatt az egyik rosszul elzárt csapon szabadon ömlött ki, úgy hogy midőn a gondnok neje a lakásba benyitott, fojtó gázszag fogadta s nem mert belépni lakásába, hanem segítségül hívta a szolgát, ki a helyett, hogy az ajtókat és ablakokat kitérta és ekként a lakást alaposan kiszellőztette volna, a gázömlés helyének kipuhatólása végett könnyelműen gyufát gyújtott, mire pillanat alatt bekövetkezett az irtóztató robbanás, mely a szolgát a falhoz verte, a legközelebb lévő közfalat egész terjedelmében kidöntötte, az egyik bezárt ajtót fölszakította, a többszörösen szögben hajló lakás és folyosók összes ablakait kiverte és a bútorokat feldöntötte. Érdekes, hogy a kidöntött falnál álló ruhaszekrénynek, nemkülönben a konyhában lógó gázlámpának a robbanás mit sem ártott, de sőt ez utóbbinak *Auer-égője* is teljesen sértetlen állapotban maradt, míg az ablak- és ajtónyitások irányába eső tárgyakon a robbanás nagy pusztítást vitt véghez. A robbanás által okozott tüzet a házban lakók csakhamar eloltották s a fővezeték elzárásával a további gázömlést megakadályozták, úgy hogy a kivonult tűzoltóságoknak már dolga nem akadt.

Sokkal végzetesebb volt azonban ennél az a robbanás, mely június hó 14-én *Erzsébetfalván* az *Emmerling*-féle rakétagyárban történt. Hét leány dolgozott *Berényi* munkavezető felügyelete alatt egy alig 7 lépés hosszú és 4 lépés széles helyiségben, a midőn 1/2 óratájban hatalmas dördülés reszkettette meg a levegőt. A dördülést hangos jajkiáltások és a robbanások szakadatlan sora követte. E közben *Berényi* munkavezető össze-vissza égett testtel rohant ki a házból. A gyártelep munkásai csakhamar egybegyűltek, s a nemsokára megérkezett tűzoltósággal egyetemben hozzáálltak a mentés munkájához. Három leányt halva, teljesen összeégve huztak ki a szobából, kettő pár perc múlva meghalt, kettő pedig másnap követte őket. A munkavezető most is még elethalál közt van.

A robbanás okozta tüzet csakhamar eloltották. A szerencsétlenül jártakat egyttként nem a robbanás ereje,

hanem a fejlődött tűz és a füst ölte meg. Az ablakok és a befelé nyíló ajtó teljesen sértetlenek maradtak. A robbanás a legnagyobb valószínűség szerint úgy történt, hogy Berényi munkavezető a fennálló tilalom ellenére dohányzott, s a szivarról lehulló sziporka meggyújtotta a puskaporhoz hasonló összetételű pyrolitot, melyet a vihargyűkhöz szükséges bombák töltésére használtak. A robbanás fölgújtotta ezután a már készenálló bombákat és a fal mentén álló polczon raktározott rakétákat, úgy hogy pillanat alatt már az egész helyiség lángban állott. Az ajtóhoz legközelebb álló Berényinek volt még ideje kiugrani, de utána az ajtót a folytonos robbanások becsípták, úgy hogy a 7 leány elkábulva a füsttől és tüztől, képtelen volt azt újból kinyitni. Valamennyit az ajtó mellett egy rakáson fekvé találtak meg. A kérdéses helyiség a hatóság által csakis az üres hüvelyek raktározására volt engedélyezve, míg a robbanószerek kezelése a telep hátrább fekvő épületeiben történt rendszerint. Emmerling a tilalom ellenére vette használatba a szűk helyiséget bombák töltésére. Az elpusztult szobában megtalálták Berényi szipkáját, de hogy tényleg a dohányzás okozta-e a robbanást, eddig kideríteni nem lehetett, mert a munkások egytől-egyig elpusztultak, a még élő munkavezetőt pedig máig sem lehetett kihallgatni, mert eszméletlen állapotban van. Az eset tanulsága pedig az, hogy tagasabb, és legalább két kifelé nyíló ajtóval fölszerelt kijáratral bíró helyiségben a robbanás ily borzalmas pusztítást nem vihetett volna véghez, mert a kifelé nyíló ajtókon a menekülés lehetősége meg lett volna.

— **Halálos baleset.** Kuttl György kispesti lakos a tűzoltóság tornyát festette június 28-án délelőtt s e közben leesett a létráról. Kórházba szállították, ott azonban néhány órával később meghalt.

— **Erdőtűzek.** Junius hó 13-án kora reggel nagy riadalmat okozott *Kassán* a hír, hogy a város körül levő óriás erdő ég, a Csermelyvölgy lángban van. A lakosság sietett a tűzhöz. A tűzoltók megtettek mindent a tűz lokalizálására, de hasztalan volt minden kísérlet. A hadtestparancsnokság katonaságot küldött a tűzoltók segítségére. Megnehezítette a mentés munkáját, hogy a ialusí lakosság körülállta ugyan tisztas távolságban a tüzet, de nem akart segíteni. A csendőrségnek karhatalommal kellett őket munkára szorítani. A vizsgálat eddigi adatai szerint valószínű, hogy az erdőt fölgújtották. — *Bártfa* város mellett az aranypataki erdőt, mint tudósítónk táviratozza, egy hülye fiú fölgújtotta. A levágott fatörzsek és a fiatal erdő tüzet fogott s a hatalmas lángok egész éjjel bevilágították a várost. A tömérdek kész fa s 8000 darab lábön álló fenyő elpusztult. A fiú már előbb kétszer próbálta meggyújtani az erdőt, de csak harmadszorra sikerült.

— **Tüzesetek.** *Budapesten* az Erzsébet királyné-út egyik istállótelepén múlt hó 23-án este 10 órakor ismeretlen okból tűz keletkezett, mely daczára a hivatásos és önkéntes tűzoltóság megfeszített munkájának, az épületet elhamvasztotta. A kár mintegy 6—8 ezer forint. — Az *angyalföldi* örültekházában az udvaron álló szénaboglya jun. 30-án kigyúlalt. Az égés nagy rémületet keltett az örültek közt. — A *temeshidegkúti* gözmalom m. hó 23-án teljesen leégett. A csendőrség a malom tulajdonosát, Hanusz Mihályt elfogta, mert azzal gyanúsítják, hogy maga gyújtotta föl a malmot, hogy a biztosítás összegét, a mely jó nagy, megkaphassa. — A szepesmegyei *Krompach* községben nagy tűzveszedelem volt e hó 24-én, a melynek a község nagy része áldozatul esett. A tűz egyszerre két helyen ütött ki és rendkívül gyorsan terjedt, mert fujt a szél. A környékbeli tűzoltóság azonnal sietett a veszedelem színhelyére, az iglói tűzoltóság a katonasággal együtt különvonaton jött, de a legmegfeszítettebb oltás mellett is leégett negyven ház és számos melléképület. Azt hiszik, hogy a veszedelmet gyújtogatás okozta, mert a lángok a község két különböző helyén egyszerre csaptak föl. — A nyitrai megyei *Krakova* községben

e hó 7-én nagy tűz pusztított. A tűz gondatlanságból keletkezett s az erős déli szélben hamar terjedt tova s egy egész utcát lángba borított. A krakovai, osztrói, trebeti és vágöri tűzoltók emberfölötti munkát fejtettek ki, hogy legalább az iskolát, plébániát és a községházát megmentsék, a mi nagy nehezen sikerült is. — *Cziróka-Hosszumező* zemplénmegyei községben is nagy tűz volt e hó 7-én. Melléképületekkel együtt leégett összesen negyven ház.

— **Ajánlat.** Katonaviselt 34 éves, r. kath. vallású, nős, egészséges férfiú, ki az országos tűzoltótanfolyamon tiszti vizsgát tett, kilencz év óta egy nagy község önkéntes tűzoltó-testületének illetmény mellett szolgálatvezető parancsnoka, és ki mint oktató az ottani vármegyei tűzoltószövetség által is több ízben kiküldetett, miről hivatalos bizonyítványokkal rendelkezik, — nagyobb városi hivatásos tűzoltóságánál segédtiszi, vagy a székestvárosi hivatásos tűzoltóságánál őparancsnoki állást keres. — Szives megkeresések »tűzoltó« jelige alatt a szerkesztőséghez küldendők.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az 1900. év *január* havában Magyarország területén, — beleértve Fiumét és kerületét, s nem értve bele Horváth-Szlavonországot, — 445 községben 524 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 727, az okozott kár pedig 2.524,594 korona volt. (A múlt év január havában 771 községben 906 tüzesetnél 1348 egyén 1.841,314 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 230-nak gyújtogatás, 1-nek öngyújtás, 22-nek a gyermekek játéka gyufával, 15 nek világítószerekkel való gondatlan bánásmód, 107-nek hanyagság és gondatlanság, 29-nek egyéb volt az oka, míg 120 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt, vagy halálos sérülést szenvedett a tüznél 1, nem halálos sérülést 24 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 3 fordult elő, és pedig *Ivánon* (Sopronm.) január 4-én (2 egyén 1.816,000 korona kárral), — *Balmaz-Ujváros* (Hajdum.) január 13-án, és *Csobajon* (Szabolcsm.) január 26-án.

Február havában 605 községben 685 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 1243, az okozott kár pedig 1.455,719 korona volt. (A múlt év február havában 775 községben 917 tüzesetnél 1624 egyén 1.634,599 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 264-nek gyújtogatás, 6-nak öngyújtás, 47-nek a gyermekek játéka gyufával, 19-nek a világítószerekkel való gondatlan bánásmód, 146-nak hanyagság és gondatlanság, 40 nek egyéb volt az oka, míg 163 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt, vagy halálos sérülést a tüznél 2, nem halálos sérülést 12 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 11 fordult elő, és pedig *Felső-Szucsón* (Trencsénm.) február 26-án (94 egyén 1.323,358 korona kárral, 1 halálos és 2 nem halálos sérüléssel), — *Nézbud-Lucskán* (Trencsénm.) február 3-án (53 egyén 59,979 korona kárral és 1 halálos sérüléssel), — *Titelen* (Bács-Bodrogm.) február 17-én, — *Monoron* (Pestm.) február 24-én, — *Kassán* február 13-án, — *Podheringen* (Bereg.) február 12-én, — *Nagy-Dobrán* (Zemplénm.) február 28-án, — *Nagy-Ruszkán* (Zemplénm.) február 28-án, — *Töke-Terebesen* (Zemplénm.) február 24-én, — *Lugoshelyen* (Krassó Szörénym.) február 27-én (1 egyén 62,552 korona kárral), végül *Kanakon* (Torontálm.) február 27-én.

Márczius havában 769 községben 946 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 1775, az okozott kár pedig 1.486,737 korona volt. (A múlt év márczius havában 1180 községben 1446 tüzesetnél 2894 egyén 2.896,866 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 285-nek gyújtogatás, 2 nek öngyújtás, 96-nak a gyermekek játéka gyufával, 22-nek a világítószerekkel való gondatlan bánásmód, 240-nek hanyagság és gondatlanság, 59-nek egyéb volt az oka, míg 242 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt, vagy halálos sérülést szenvedett 6, nem halálos sérülést 25 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 11 fordult elő, és pedig *Dovallón* (Liptóm.)

márczius 9-én, — *Atsó-Szöllősen* (Nyitram.) márczius 18-án, — *Csornán* (Sopronm.) márczius 11-én (68 egyén 77,266 korona kárral), — *Kapuváron* (Sopronm.) márczius 17-én, — *Budapesten* márczius 8-án, — *Mályinkan* (Borsodm.) márczius 13-án, — *Szilicván* (Gömörm.) márczius 16-án (1 nem halálos sérüléssel), — *Nagy-Mihályon* (Zemplénm.) márczius 19-én, — *Szerencsen* (Zemplénm.) márczius 14-én, — *Erdődön* (Szatmárm.) márczius 22-én, végül *Herkulesfürdön* (Krassó-Szörényim.) márczius 15-én (3 egyén 76,610 korona kárral).

Április havában 897 községben 1081 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 2622, az okozott kár pedig 2.931,950 korona volt. (A múlt év április havában 1067 községben 1339 tüzesetnél 3920 egyén 7.051,069 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 363-nak gyújtogatás, 13-nak öngyújtás, 23-nak villámcsapás, 119-nek a gyermekek játéka gyufával, 16-nak világítószerekkel való gondatlan bánásmód, 244-nek hanyagság és gondatlanság, 40-nek egyéb volt az oka, míg 263 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt, vagy halálos sérülést szenvedett 21, nem halálos sérülést 70 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 25 fordult elő, és pedig *Bjelipotokon* (Árvam.) április 29-én (138 egyén 273,088 korona kárral, 2 halálos és 5 nem halálos sérüléssel), — *Beregszegen* (Nyitram.) április 11-én, — *Galgócson* (Nyitram.) április 28-án, — *Nádaséren* (Nyitram.) április 29-én, (71 egyén 213,752 korona kárral), — *Pelyvás és Somfalun* (Trencsénm.) április 29-én (23 egyén 93,368 korona kárral), — *Pusztá-Somorján* (Mosonm.) április 28-án — *Homonkon* (Sopronm.) április 28-án, — *Csétényen* (Veszprém.) április 23-án (2 nem halálos sérüléssel), — *Cyöngyösön* (Hevesm.) április 23-án (1 halálos sérüléssel), — *Jánoshidán*

(J.-N.-K.-Szolnokm.) április 16-án, — *Vadkerten* (Pestm.) április 24-én, — *Budapesten* április 3-án (1 egyén 200,000 korona kárral), — *Szakályon* (Abauj-Tornam.) április 23-án (3 nem halálos sérüléssel), — *Sajó-Szent-Péteren* (Borsodm.) április 29-én (1 nem halálos sérüléssel), — *Bártfa-Ujfalun* (Sárosm.) április 18-án (50 egyén 102,343 korona kárral, 1 halálos, és 5 nem halálos sérüléssel), — *Nagy-Sároson* (Sárosm.) április 30-án (32 egyén 64,181 korona kárral), — *Szent-Péteren* (Sárosm.) április 23-24-én (2 nem halálos sérüléssel), — *Leibiczen* (Szepesm.) április 18-án (58 egyén 107,387 korona kárral), — *Zavadkán* (Szepesm.) április 16-án, — *Nagy-Bereznán* (Ungm.) április 7-én, — *Bodrog-Olaszán* (Zemplénm.) április 18-án (43 egyén 55,934 korona kárral és 1 halálos sérüléssel), — *Imregen* (Zemplénm.) április 29-én (2 nem halálos sérüléssel), — *Szerencsen* (Zemplénm.) április 13-án (26 egyén 59,650 korona kárral), — *Hajdu-Hadházon* (Hajdum.) április 14-én, — végül *Nagy-Halászon* (Szabolcsm.) április 13-án.

Szerkesztői üzenetek.

Nagy-Kikinda. Az emléklapért köszönet. Sajnálattal ezúttal nem keríthettünk neki helyet, de legközelebb hozzuk.

K. B. T-a. Az *Eberhardt-féle* oltószer *Waltersdorfer* Pál droguistánál, VII., Kerepesi-ut 8. sz. alatt kapható. Egy adag ára 7 korona, ezt megelőzőleg azonban a megállapodás szerinti váltásdíj lefizetendő.

Sz. A. A kereskedelmi miniszter rendelete szerint a nagyobb műhelyek és ipartelepek részére szükséges mentőszekrényeket a *Schottola Ernő* cég szállítja. Ajánljuk a cég hirdetését figyelmébe.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

HIRDETÉSEK.

A legmagasabb kitüntetések.
Chicago: érdemérem; Antwerpen: aranyérem; Berlin: császári érem,
e szakmában az egyetlen legmagasabb kitüntetés

Magirus C. D.
ULM^{a/d}.

A legjelentékenyebb gyár a tűzoltói szakmában, s az egyedüli, mely az összes

tűzoltó-szereket,
házi- és kerti feekendőket,
gépezetes látrákat,
mászó- és mentőszereket, mentőtömlőket, ugróponyvakat, füstkészítékeket, betegszállító eszközöket,
tűzoltói felszerelvényeket
kivétel nélkül saját műhelyeiben nagyban készíti

Ar egyréket ingyen és bérmentve küld

Magirus C. D., Ulm^{a/d}.

Alapított 1816

Alapított 1816

Seltenhofer Frigyes fiai Sopronban
cs. és m. kir. udvari szállítók,
legelső magy. tűzoltószér-, kút-, szivattyúgyár és harangöntöde.

Legújabb szerkezet.
Solid kivitel.
Olcsó árak.
Kedvező feltételek.

A ajánlják a legjobban berendezett gyártelepüket a t. egyházak, községek és tűzoltóegyleteknek. **Feekendők és szivattyúk** a legújabb szerkezetben, solid kivitelben, rendkívüli nagy szívóképességgel, minden nagyságban és alakban. — Legújabb szabadalm. **szelep-szerkezet,** könnyű és gyors kezelés, teljes érzéketlenség fagy, homok és iszapos víz ellen. — **Tűzoltó-szerek, felszerelési tárgyak** a legfinomabb kivitelben. — **Víz- és lajtós kocsik, hidrások** stb. stb. a legkifünőbb minőségben s kivitelben **Harangok** bármely nagyságban és zengzetben, tiszta, csengő, előre meghatározott hangzatban — **Repedt harangok** teljes összhangzatban átöntetnek. — **Kovácsolt vasszerkezet, Harangállványok** bármely nagyságban.

Előnyös feltételek engedtetnek.
Költségvetés és képes árjegyzékkel postafordultával szolgálunk.

ALAPÍTTATOTT
1858. évben.

Sürgönyezim:

„Szivattyúgyár Budapest.”

Gyártott fecskendők
száma 13925.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra, ú. m.: házi, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — Árjegyzéki füzet: XXI.

Tűzfecskendőket ú. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — Árjegyzéki füzet XXVI.

Tűzoltósági segédeszközöket és szereket

ú. m.: létrákat, személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit.

Egyéni felszereléseket ú. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfegyvereket, jelvényeket stb., slb. Árjegyzéki füzet XXVIII. sajtó alatt.

Köztisztasági szereket ú. m.: utcai öntöző kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sárvonógépeket, hóekéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegödör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint önműködő szívóval. — Árjegyzéki füzet: XXII.

Közegészségügyi szereket ú. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer-sterilizátorokat. — Árjegyzéki füzet: III.

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harangállványokat. — Árjegyzéki füzet: XXV.

➔ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

GYÁR:

IV., Magyar-utca 26. sz.

RAKTÁR:

IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése**BUDAPESTEN.**

Kitüntetések: **Ő Felsége a Királytól** ipari érdeméért a legfelsőbb elismerés a **Ferencz József-rend lovagkeresztje**, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti«, »Nép« és »Vigszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült

rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmányú javított és szabadalmazott

ezimbalmaít, pedállal és a nélkül.

Ügyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jótállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

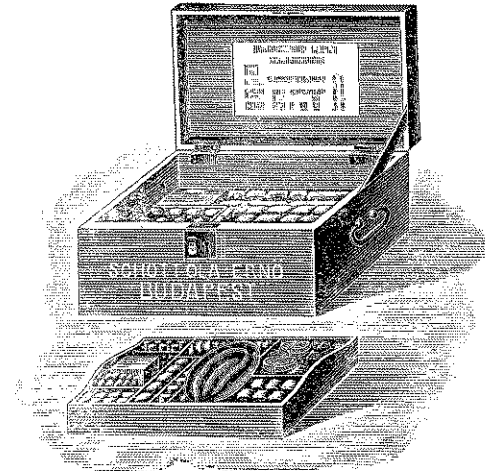
raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

➡ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➡

Schottola Ernőmagyar általános köténygyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és Váci-körút sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékkel **mentővociák** és **mentőszerekminték**tel készséggel szolgálók.Részletes költségjegyzékkel **mentővociák** és **mentőszerekminték**tel készséggel szolgálók.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak** és **műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégetem, hol úgy a teljes felszerelés, valamint egyes eszközök, szabványszerű kiállításban s **legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók.

Sommer és Klinger

munkás-ingek és öltönyök gyára

Budapest, V., Sas-utca 16. szám.

Ajánlja saját gyártmányú

tűzoltói egyenruháit,

az orsz. tűzoltó-szövetség előírása szerinti kiállításban.

Egy zubbonyból és nadrágból álló mosószövet öltönyt 8 koronáért.

Egy zubbonyból és nadrágból álló posztó öltönyt 19 koronáért

minden nagyságban jól kidolgozva szállítunk.

— Az összeg a ruhák átvétele után fizetendő. —

Hogy a tűzoltó-testületeknek a beszerzést megkönnyítsük, **kívánatra a fizetés kellő kezeség mellett megegyezés szerinti részletekben is eszközölhető.**

A nálunk készített ruházat **olesósága** és **tartóssága** által **különösen alkalmas a tűzoltói szolgálatra**, miként arról évek során át számos testületnek meggyőződnie alkalmá volt.

Az anyag jó minőségéről bárki is meggyőződhetik, mert **szövetmintákkal kívánatra bérmentve szívesen szolgálunk.**

➡ Rendeléskor a zubbony és a nadrág hossza, nemkülömben a mell, — illetve a hasbőség megjelölendő. ➡

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók.

O cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

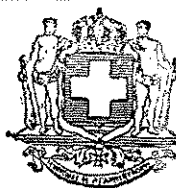
Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók.

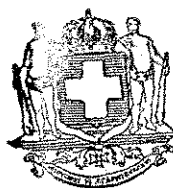
Görög királyi udvari szállítók.

Szerb királyi udvari szállítók.

Pvarierzsa csász. udv. szállítók.

O Fensége a görög trónörökös udv. s áll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, ő császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

a Károly-laktanyában BUDAPESTEN a Károly-laktanyában

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellékek, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készíttetnek. Ajánlunk továbbá tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rőzsekéseket, baltákat és sípokot, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

• Polgári ruhán viseendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Az 1896. évi párisi műiparkiallításon aranyéremmel kitüntetve.

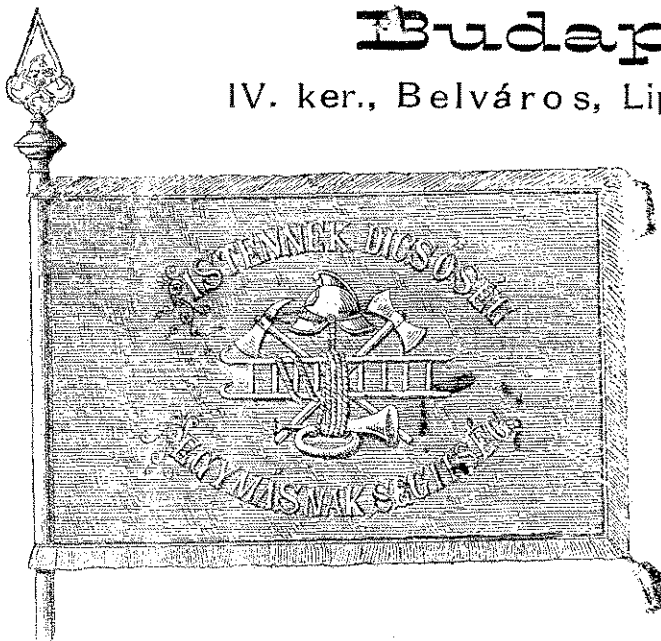
RÉTAY és BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Zászlószalagok, egyleti jelvények, kokárdák, vállszalagok nagy választékban.

Zászlószegek

nével és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Saját műhímző-intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitünő munka-, kiváló versenyképesség- és nagyban termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség köteleibe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: A közigazgatás és a tűzrendészet. — *Hivatalos rész:* A budapesti önkéntes tűzoltó-testület jegyzőkönyve. — A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége által tartott ülés jegyzőkönyve. — A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetsége választmányi ülésének jegyzőkönyve. — Kimutatás a magyar orsz. tűzoltó-szövetség pénztára állásáról az 1900. év II. negyedében. — *Általános rész:* A párisi kongresszus és versenyek. — A IX. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam tantárgyainak beosztása. — A IX. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam tanárainak és előadóinak beosztása. — A IX. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam hallgatóinak névsora. — *Testületek köréből:* A Sopronvármegyei szövetség közgyűlése. — A sepsiszentgyörgyi testület jelentése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

A közigazgatás és a tűzrendészet.

I.

Régi rákfenéje a hazai tűzoltó-intézmény elmaradottságának az, hogy a közigazgatási hatóságok a tűzrendészet érdekeivel éppenséggel nem törődnek.

A községi törvény (1886: XXII. t.-cz. 21. §. g) pontja és 22. §.) ugyan világosan megmondja, hogy a tűzrendészetet a község kezeli, a törvény pótlására hivatott 1888. évi 53888. sz. tűzrendészeti kormányrendelet a kezelés alapelveire nézve hasznos útmutatásokat tartalmaz, itt-ott akadunk még a kormányrendelet szigorú utasításai nyomán jól-rosszul megalkotott szabályrendeletekre is, de ám azoknak végrehajtásával, a kiadott utasítások ellenőrzésével a hatóságok nem törődnek, elannyira, hogy még igen jól megalkotott szabályrendeletek mellett is a tűzrendészeti állapotok a legelhanyagoltabbak lehetnek.

Törvény, szabályrendelet ily viszonyok mellett mind csak illúzió, mely arra való, hogy áltassuk magunkat, hogy port hintsünk a világ szemébe.

Útjuk ezt a mi 12 évvel ezelőtt megalkotott szegény kormányrendeletünket törekvéseink sikertelenségeért, minden mulasztásnak, minden bajnak és hátramaradottságnak kútforrásává tesszük, a vízbe-fuló kétségbeesésével kérünk segédelmet egy tűzrendészeti törvény megalkotásában, s a multak tapasztalatain nem okulva, attól várjuk minden jelen és jövő bajaink orvoslását.

Ám a kik azt hiszik, hogy a tűzrendészeti törvény megteremtése mintegy szélfúvásra el fogja söpörni az e téren mutatkozó összes bajokat, keser-

vesen fognak csalódnni, mert a baj korántsem abban van, hogy nincs elég paragrafusunk, sőt inkább az a baj, hogy nagyon is sok van belőle s a közigazgatásnak intézői a paragrafusok tömkelegében sehogy sem tudnak eligazodni, s azért, mintsem hogy fejüket törjék, avagy hogy felsőbb helyről kimért orrhoszszal legyenek kénytelenek a rangok létráján való fokozatos emelkedésben hátramaradni, vagy éppenséggel a legközelebbi választáson megélhetést és tekintélyt biztosító állásukból kibukni, a semmittevés kényelmes álláspontjára helyezkednek a gondjaikra bízott mindamaz ügyekben, melyek nem a felsőbb hatóságok révén kerültek kezeik közé, avagy azok részéről semmiféle szorgalmazásban nem részesülnek.

Igy van ez a közigazgatás minden ágazatában és így nem csodálhatjuk, ha a tűzrendészet, melynek észszerű intézéséhez az iskolában nem tanított, de még az élet iskolájában is csak hosszas keserves küzdelmek révén és sok pusztulás árán elsajátítható különleges szakismeretek szükségesek, a legteljesebb elhanyagolásban részesül.

A belügyminiszterium, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság csak meg van valahogy, mert akkor, a midőn szaktanácsra szorul, hamarosan megkapja azt szakközegétől, az országos tűzoltó-szövetség elnökségétől.

Mit csináljon azonban hasonló esetekben az alispán, a főszolgabíró, a község nyikorgó omnibusza a jegyző, vagy éppenséggel a tudás fájának gyümölcseivel soha közelebb atyafiságba nem jutott községi bíró? Honnan veszik ezek a szakértői tanácsot? vagy jut-e egyáltalán eszükbe, hogy ily

tanácsnak a kikérése az ügyre nézve hasznos lehetne?

Elvértve itt-ott akad meg egy-egy vármegyei szövetség (ama kevesek közül, melyek érdemesnek tartják alapszabályszerű hivatásuknak élni), melynek egyes fontosabb esetekben alkalma nyílik megszólalni, de szava rendszeren a pusztában elhangzó szóvá lesz, mert a közigazgatás intézői lenéző kicsinyléssel fogadják a nem kebelből eredő javaslatokat, melyekre pusztán kényelmi szempontból egyszerűen ráfognak, hogy a gyakorlatban meg nem valósíthatók, hogy ekként egyszer s mindenkorra lerázzák nyakukról a szaktanácsaikkal lábatlankodókat.

Még rosszabb helyzetben vannak a tűzoltó-parancsnokok, mert ezeket meg se kérdik, kéretlenül megadott tanácsaikkal pedig egyszerűen kiebrudalják, ha csak társadalmi állásuk tekintélyével nem tudják más eljárásra bírni a közigazgatásnak

hivatalos teendőikkel állandóan túiterhelt, de azért minden hasznos szórakozásra időt találó apróbb szervezeteit.

Valóban nem lehet csodálni, ha ily viszonyok között a »tűzrendészet« kérdése nem részesül a kellő elbánásban. Csáky számja az, melyet senki sem őriz, melyre senki sem ügyel s melyet csak az nem lop meg, a ki nem akarja.

Szakszerű felügyeletre van tehát szükségünk, még pedig olyan felügyeletre, melynek minden irányban való független voltát nem csorbitják sem a választás esélyei, sem a mindent megmértelyező atyafiság, olyan felügyeletre, melynek a legfőbb tűzrendészeti hatóság kinevezésével megadatik nemcsak a közönséggel, de az alantosabb hatóságokkal szemben is a kellő tekintély és ezzel a lehetőség arra, hogy javaslatai elfogadásra, intézkedései pedig végrehajtásra találjanak.

HIVATALOS RÉSZ.

BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

Jegyzőkönyv.

Felvételett a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által 1900. évi április hó 29-én, d. u. 1/2 4 órakor tartott évi rendes közgyűlésén.

Jelen voltak: Anderkó R., Dr. Balogh D., Barát S., Bartók Ö., Benő G., Bernáth I., Bilesch A., Bilesch J., Bleier H., Bundschuh P., Csermák A., Ehrlich D., Feldmann A., Flóris A., Friedl Gy., Haussegger M., Havas E., Hevesi J., Holes J., Hraczky I., Jakobovits L., Jobbágy K., Kállay I., Kálmán G., Kiss D., Klimesch K., Kucsák J., Mátéfi L., Mizes M., Oleják K., Ondracek J., Peck J., Révész J., Schneider J., Schwarcz A., Schvert F., Strausz A., Szebenyi Gy., Székely J., Székely Zs., Szidanits F., Dr. Szily J., Szmetya I., Szmetya T., Tobiska K., Tóth J., Ullmann A., Weisse A., Wesely F., Wolf M., Zsigmond J., Zubcsek A.

Dr. Szily József parancsnok elnök a gyűlés határozatképességét megállapítván, üdvözli a testület tagjait, a közgyűlést megnyitja és a jegyzőkönyv vezetésére felkéri Oleják Károly h. titkárt.

I. A jegyzőkönyv hitelesítő bizottságba rendes tagokul Weisse A. és Kállay I., póttagokul pedig Wesely F. és Szmetya I. választattak.

2. Az évi jelentés felolvasottnak tekintetvén, a jelentéshez Weisse A. hozzászól és indítványozza, hogy bizza meg a közgyűlés a parancsnokságot azzal, hogy az egyetemi és iparos ifjakat hívja fel arra, hogy a működő tagok sorába lépjenek. — Ez indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadja és utasítja a parancsnokságot, hogy ez irányban mihamarább intézkedjék.

3. Indítványozza továbbá, hogy a gyakorlatokhoz a gyülekezés az őrtanyán történjék, a honnan egy 3-ik szerrel történjék a kivonulás is. A harmadik pár lónak a gyakorlatokhoz való megszerzése pedig bizassék a parancsnokságra. — Az indítvány szótöbbséggel elfogadtatik.

4. Jakobovits L. a gyakorlótéri létrák kijavítását indítványozza. — A közgyűlés megbizta a parancsnokságot, hogy ez irányban sürgősen intézkedjék.

Az évi jelentéshez több felszólalás nem törtévé, a jelentés tudomásul szolgál és parancsnokságnak a felmentvényt megadatik.

5. A számvizsgáló-bizottság jelentése felolvasatván, az abban foglaltak értelmében — a közgyűlés a zárószámadást tudomásul veszi, a felmentvényt a pénztárnoknak, szertárnoknak és parancsnokságnak megadja, egyben utasítja a parancsnokságot, hogy a leltárt fektesse föl, a szertárnoktól az óvadékot követelje be és felhatalmazza, hogy a folyó évi 2000 korona székesfővárosi segélyt a ruhaalap helyett a folyópénztárba vételezze be és a gőzfecskendő állapot egy tolólétra beszerzésére fordítsa.

6. Az évi költségvetés 14,907 korona bevétellel és ugyanannyi kiadással megállapítottatik.

7. Bartók Ö. háromrendbeli indítványa:

I. Hogy azon tagok, kik 5 évnél tovább tényleges szolgálatban állanak, a gyakorlatok és felolvasások igazolása alól mentessenek fel. — A közgyűlés ezen indítványt egyhangulag elveti.

II. Indítványozza, hogy a testület kebelében egy társas egyesület alapíttassék. — Ezen indítványt elfogadtatik, de az alapítás ideje és módja a parancsnokságra bízatik.

III. Indítványozza, hogy a fegyelmi üléseken egy-egy őrparancsnok szavazati joggal felruházva vegyen részt. — Ezen indítványt egyhangulag elveti a közgyűlés.

8. A legénységi értekezlet 9 indítványa:

I. Benes L. kórházi kellemetlenségei miatt Oleják K. h. titkárnak rosszálás indítványoztatik. — Miután az indítvány nem méltányos, a közgyűlés elveti.

II. Indítványoztatik egy beteglátogató-bizottság alakítása. — Ezen indítványt nem fogadtatik el.

III. Indítványoztatik, hogy a testület tagjai biztosítva legyenek. — Nem fogadtatik el.

IV. Indítványoztatik még, hogy az őrszobán egy őrparancsnoki jegyzőkönyvecske helyeztessék el. — Ezen indítványt már foganatosítottatik s így tárgytalan.

V. Indítványoztatik, hogy a szolgálatban levő őrparancsnok szolgálati karkötőt viseljen. — Ezen indítványt, miután a karkötő már beszereztetett, tárgytalan.

VI. Indítványoztatik, hogy a kizárt, kilépett vagy egyébként eltávozott tagok közül azokat, kiket a közgyűlés kérelmükre újból visszavett, a parancsnokság minden ellenvetés nélkül vegye vissza, vagyis a felvételre a közgyűlés utasítsa a parancsnokságot. — Ezen indítványt nem fogadtatik el.

VII. A szertár rendezését célzó indítvány — elfogadtatik.

VIII. Indítványoztatik továbbá, hogy a feltár fektetessék fel. — Elhatározatván az 5-ik jegyzőkönyvi pont alatt, tárgyalanná válik.

IX. Végül indítványoztatik Holly és Hollender tagok visszavétele. — Visszavételüket maguk is kérvén, a kérvényeknél tárgyalatik.

9. *Weisse A.* indítványozza, hogy a párisi nemzetközi tűzoltó-versenyekre egy 10 emberből álló csapat küldessék ki. *Bartók Ö.* a 10 ember helyett 12 ember kiküldetését javasolja. *Flóris Á.* a minisztériumtól 2000, a fővárostól 1000 korona segílyt kíván e célra kérni s ha ez megadatik, úgy vegyen részt testületünk a versenyeken. *Bulyovszky A.* indítványozza, hogy hatalmazza fel a közgyűlés a jövődöbéli parancsnokságot, hogy ha 6000 korona elegendő arra, hogy egy versenyző csapat kiküldhető és részt is vesz a versenyeken, akkor a 6000 koronát a tartalék-alapból szavazza meg a közgyűlés. — *Bulyovszky A.* indítványa szótöbbséggel elfogadtatik.

10. *Peck I.* kérvénye visszavétele tárgyában tárgyalatván, *Weisse A.* indítványozza, hogy vétessék vissza, de orvosi vizsgálat alá vesse magát. — A közgyűlés többsége megengedi, hogy a parancsnokság *Peck Istvánt* a működő tagok közé felvehesse, ha a megejtendő orvosi vizsgálat tűzoltói szolgálatra alkalmas voltát igazolja.

11. *Hollender J.* visszavétele iránti kérelmét — a közgyűlés elutasítja.

12. *Benes L.* örségmulasztásaiból eredő tartozásainak elengedését kérvényezvén, *Weisse A.* indítványozza, hogy e tárgyban, mint hatáskörébe tartozóban, a parancsnokság határozzon. — A közgyűlés a kérelmet nem teljesíti és utasítja a parancsnokságot, hogy a tartozást hajtsa be.

13. *Dr. Szily* parancsnok bejelenti, hogy belügyminisztérium a múlt évi július 16-iki rendkívüli közgyűlésen módosított alapszabályokat jóváhagyta s így általános tisztújítás fogantatandó, miért is a maga és tisztársai nevében tisztségét a közgyűlés kezeibe visszahelyezi s indítványozza közgyűlési korelnökké *Bulyovszky Aladár* alapítótagot. — Egyhangulag elfogadtatik.

Bulyovszky Aladár az elnöki széket elfoglalja s indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újból megválasztja 3 év tartamára parancsnokká: *Dr. Szily Józsefet*, alparancsnokká *Oszetzky Lajost*.

Dr. Szily József, parancsnok újból elfoglalván az elnöki széket, a kijelölt bizottságba a maga részéről *Oszetzky L.* alparancsnokot, a közgyűlés pedig — *Weisse A.* örparancsnokot választja meg, mire az elnök a közgyűlést a jelölések tartamára felfüggeszti. Elnök a közgyűlést újból megnyitván, a három évre szóló választásokat a következőképen ejtette meg:

I. Szakaszparancsnokká a kijelölt *Szidanits Ferencz*, *Kálmán Géza*, *Dr. Balogh Dezső* közül — egyhangulag *Szidanits Ferencz*;

II. szakaszparancsnokká *Kálmán Géza*, *Dr. Balogh Dezső* és *Haussegger Menyhért* jelöltek közül — szótöbbséggel *Dr. Balogh Dezső*;

III. szakaszparancsnokká *Kálmán Géza*, *Haussegger Menyhért* és *Hevesi Jakab* jelöltek közül — egyhangulag *Kálmán Géza*;

IV. szakaszparancsnokká a jelölt *Haussegger Menyhért*, *Hevesi Jakab* és *Tomcsányi Béla* közül — szótöbbséggel *Haussegger Menyhért*;

V. szakaszparancsnokká *Hevesi Jakab*, *Tomcsányi Béla* és *Flóris Áron* jelöltek közül — egyhangulag *Hevesi Jakab*;

VI. szakaszparancsnokká *Tomcsányi Béla*, *Flóris Áron* és *Bartók Ödön* jelöltek közül — egyhangulag *Flóris Áron* választattak meg, míg a VII-ik és VIII-ik szakaszparancsnoki állások betöltetlenül maradnak.

Titkárrá *Kállay Imre*, *Dr. Balogh Dezső* és *Kálmán Géza* jelöltek közül — szótöbbséggel *Kállay Imre*;

pénztárossá *Kálmán Géza*, *Dr. Balogh Dezső* és *Bartók Ödön* jelöltek közül — szótöbbséggel *Dr. Balogh Dezső*; szertárossá *Hevesi Jakab*, *Kálmán Géza* és *Szebenyi Gyula* jelöltek közül — szótöbbséggel *Kálmán Géza*; szolgálatvezetővé a jelölt *Haussegger Menyhért*, *Flóris Áron* és *Bartók Ödön* közül — egyhangulag *Haussegger Menyhért*;

szivattyú mesterekké id. *Walszer Ferencz* és *Köhler István*;

orvosokká *Dr. Gerber Béla* és *Dr. Balogh Dezső*; mérnökké *Kajlinger Mihály* választattak meg, míg az ügyészi állás üresedésben hagyott.

Parancsnoksági tagokká *Bulyovszky Aladár*, *Peringer Ferencz*, *Sándor Pál* és *Boros Soma* választattak meg.

14. A számvizsgáló bizottságba rendes tagokká *Jobbágy Károly*, *Szebenyi Gyula* és *Holes József*, póttagokká *Székelly János*, *Bartók Ödön* és *Mátéffy Lajos* választattak, mire az elnök a közgyűlést berekesztette.

Kmf.

Szily József,
parancsnok, elnök.

Oleják Károly,
közgyűlési jegyző.

Jegyzőkönyv.

Fölvételett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1900. évi augusztus hó 4-én a szövetség központi irodájában tartott ülésén.

Elnök: *Scossa Zoltán*, előadó.

Jegyző: *Dr. Szily József*, titkár.

Jelen voltak: *Barabás István*, *Breuer Szilárd*, *Ecker Sándor*, *Köhler István*, *Lukács Gyula*, *Markusovszky Béla*, *Vida Pál* és *Wagner Manó* előadók és *Tomcsányi Béla* pénztáros.

1. Titkár bejelenti, hogy *dr. Kék Lajos* elnöknek az ülés megnyitása előtt sürgősen el kellett utaznia, míg *dr. Óváry Ferencz* alelnök levélben jelentette ki elmaradását. Kéri, hogy az elnökség az előadók sorából válaszszon egy elnököt a mai ülés vezetésére. Az ülés vezetésére az elnökség *Scossa Zoltán* előadót kéri föl, ki is elfoglalja az elnöki széket.

2. Titkár bejelenti, hogy *dr. Kék Lajos* elnököt betegség akadályozza a párisi kiküldetésben való részvételben, miért is kéri, hogy helyette más valaki küldessék ki. Elnöklő javaslatára elhatározza az elnökség, hogy a már kiküldött *Lukács Gyula* előadó utazási díját, tekintettel arra, hogy a kilátásba helyezett szabadjegyet nem kapja meg, 200 koronáról ugyancsak 400 koronára emeli föl, s a kiküldetésekre engedélyezett 1000 koronából 200 koronát megtakarít. Az elnöknek a párisi congressuson és versenyeken való helyettesítésével megbizzza *Scossa Zoltán* előadót, s utasítja a titkárt, hogy a szövetség két kiküldöttje részére állítsa ki a szükséges igazolványokat.

3. Titkár azon bejelentését, hogy a belügyminisztérium a kormánynak a párisi nemzetközi congressuson és versenyeken való képviselővel *Vermes Béla* orsz. képviselőt bízta meg, az elnökség tudomásul veszi.

4. Titkár felolvassa a június 2-iki elnöksége ülés jegyzőkönyvét, mit is az elnökség *Breuer Szilárd* kívánságához képest, a jegyzőkönyv 13. pontjára tett oly megjegyzéssel hitelesít, hogy *Breuer Szilárd* a tulajdonát képező németnyelvű gyakorlati szabályzat 400 példányát nem a tagtestületeknek, hanem a szövetségnek engedte át díjtalanul, oly célzattal, hogy a szövetség az azt kérő tagtestületeknek megküldhesse.

5. Titkár azon bejelentését, hogy *Breuer Szilárd* 400 példány németnyelvű gyakorlati szabályzatot a szövetséghez beszolgáltattott, s abból több példányt az azt kérő tagtestületnek már szét is küldött, az elnökség tudomásul veszi.

6. *Nógrádvármegyének* tűzrendészeti szabályrendeletére *Lukács Gyula* előadó előterjeszti kifogásait. A szabályren-

VIII. Indítványoztatik továbbá, hogy a leltár fektetessék fel. — Elhatározatván az 5-ik jegyzőkönyvi pont alatt, tárgyalanná válik.

IX. Végül indítványoztatik Holly és Hollender tagok visszavétele. — Visszavételüket maguk is kérvén, a kérvényeknél tárgyalatik.

9. *Weisse A.* indítványozza, hogy a párisi nemzetközi tűzoltó-versenyekre egy 10 emberből álló csapat küldessék ki, *Bartók Ö.* a 10 ember helyett 12 ember kiküldetését javasolja. *Flóris Á.* a miniszteriumtól 2000, a fővárostól 1000 korona segélyt kíván e célra kérni s ha ez megadatik, úgy vegyen részt testületünk a versenyeken. *Bulyovszky A.* indítványozza, hogy hatalmazza fel a közgyűlés a jövődöbéli parancsnokságot, hogy ha 6000 korona elegendő arra, hogy egy versenyző csapat kiküldhető és részt is vesz a versenyeken, akkor a 6000 koronát a tartalék-alapból szavazza meg a közgyűlés. — *Bulyovszky A.* indítványa szótöbbséggel elfogadtatik.

10. *Peck I.* kérvénye visszavétele tárgyában tárgyalatván, *Weisse A.* indítványozza, hogy vétessék vissza, de orvosi vizsgálat alá vesse magát. — A közgyűlés többsége megengedi, hogy a parancsnokság *Peck Istvánt* a működő tagok közé felvehesse, ha a megejtendő orvosi vizsgálat tűzoltói szolgálatra alkalmas voltát igazolja.

11. *Hollender J.* visszavétele iránti kérelmét — a közgyűlés elutasítja.

12. *Benes L.* örségmulasztásaiból esedő tartozásainak elengedését kérvényezvén, *Weisse A.* indítványozza, hogy e tárgyban, mint hatáskörébe tartozóban, a parancsnokság határozzon. — A közgyűlés a kérelmet nem teljesíti és utasítja a parancsnokságot, hogy a tartozást hajtsa be.

13. *Dr. Szily* parancsnok bejelenti, hogy belügyminiszterium a múlt évi július 16-iki rendkívüli közgyűlésen módosított alapszabályokat jóváhagyta s így általános tisztújítás foganatosítandó, miért is a maga és tisztársai nevében tisztségét a közgyűlés kezeibe visszahelyezi s indítványozza közgyűlési korelnökké *Bulyovszky Aladár* alapítótagot. — Egyhangulag elfogadtatik.

Bulyovszky Aladár az elnöki széket elfoglalja s indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újból megválasztja 3 év tartamára parancsnokká: *Dr. Szily Józsefet*, alparancsnokká *Osztetzy Lajost*.

Dr. Szily József, parancsnok újból elfoglalván az elnöki széket, a kijelölt bizottságba a maga részéről *Osztetzy L.* alparancsnokot, a közgyűlés pedig — *Weisse A.* örparancsnokot választja meg, mire az elnök a közgyűlést s jelöléseket tartamára felfüggeszti. Elnök a közgyűlést újból megnyitván, a három évre szóló választásokat a következőképen ejtette meg:

I. Szakaszparancsnokká a kijelölt *Szidanits Ferencz*, *Kálmán Géza*, *Dr. Balogh Dezső* közül — egyhangulag *Szidanits Ferencz*;

II. szakaszparancsnokká *Kálmán Géza*, *Dr. Balogh Dezső* és *Haussegger Menyhért* jelöltek közül — szótöbbséggel *Dr. Balogh Dezső*;

III. szakaszparancsnokká *Kálmán Géza*, *Haussegger Menyhért* és *Hevesi Jakab* jelöltek közül — egyhangulag *Kálmán Géza*;

IV. szakaszparancsnokká a jelölt *Haussegger Menyhért*, *Hevesi Jakab* és *Tomcsányi Béla* közül — szótöbbséggel *Haussegger Menyhért*;

V. szakaszparancsnokká *Hevesi Jakab*, *Tomcsányi Béla* és *Flóris Áron* jelöltek közül — egyhangulag *Hevesi Jakab*;

VI. szakaszparancsnokká *Tomcsányi Béla*, *Flóris Áron* és *Bartók Ödön* jelöltek közül — egyhangulag *Flóris Áron* választattak meg, míg a VII-ik és VIII-ik szakaszparancsnoki állások betöltetlenül maradnak.

Titkárrá *Kállay Imre*, *Dr. Balogh Dezső* és *Kálmán Géza* jelöltek közül — szótöbbséggel *Kállay Imre*;

penztárossá *Kálmán Géza*, *Dr. Balogh Dezső* és *Bartók Ödön* jelöltek közül — szótöbbséggel *Dr. Balogh Dezső*; szertárossá *Hevesi Jakab*, *Kálmán Géza* és *Szebenyi Gyula* jelöltek közül — szótöbbséggel *Kálmán Géza*;

szolgálatvezetővé a jelölt *Haussegger Menyhért*, *Flóris Áron* és *Bartók Ödön* közül — egyhangulag *Haussegger Menyhért*;

szivattyú mesterekké id. *Walser Ferencz* és *Köhler István*;

orvosokká *Dr. Gerber Béla* és *Dr. Balogh Dezső*; mérnökké *Kajlinger Mihály* választattak meg, míg az ügyészi állás üresedésben hagyott.

Parancsnoksági tagokká *Bulyovszky Aladár*, *Peringer Ferencz*, *Sándor Pál* és *Boros Soma* választattak meg.

14. A számvizsgáló bizottságba rendes tagokká *Jobbágy Károly*, *Szebenyi Gyula* és *Holes József*, póttagokká *Székely János*, *Bartók Ödön* és *Mátéffy Lajos* választattak, mire az elnök a közgyűlést berekesztette.

Kmf.

Szily József,
parancsnok, elnök.

Óleják Károly,
közgyűlési jegyző.

Jegyzőkönyv.

Fölvételett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1900. évi augusztus hó 4-én a szövetség központi irodájában tartott ülésén.

Elnök: *Scossa Zoltán*, előadó.

Jegyző: *Dr. Szily József*, titkár.

Jelen voltak: *Barabás István*, *Breuer Szilárd*, *Ecker Sándor*, *Köhler István*, *Lukács Gyula*, *Markusovszky Béla*, *Vida Pál* és *Wagner Manó* előadók és *Tomcsányi Béla* penztáross.

1. Titkár bejelenti, hogy *dr. Kék Lajos* elnöknek az ülés megnyitása előtt sürgősen el kellett utaznia, míg *dr. Óváry Ferencz* alelnök levélben jelentette ki elmaradását. Kéri, hogy az elnökség az előadók sorából válaszszon egy elnököt a mai ülés vezetésére. Az ülés vezetésére az elnökség *Scossa Zoltán* előadót kéri föl, ki is elfoglalja az elnöki széket.

2. Titkár bejelenti, hogy *dr. Kék Lajos* elnököt betegsége akadályozza a párisi kiküldetésben való részvételben, miért is kéri, hogy helyette más valaki küldessék ki. Elnöklő javaslatára elhatározza az elnökség, hogy a már kiküldött *Lukács Gyula* előadó utazási díját, tekintettel arra, hogy a kilátásba helyezett szabadjegyet nem kapja meg, 200 koronáról ugyancsak 400 koronára emeli föl, s a kiküldetésekre engedélyezett 1000 koronából 200 koronát megtakarít. Az elnöknek a párisi congressuson és versenyeken való helyettesítésével megbizsa *Scossa Zoltán* előadót, s utasítja a titkárt, hogy a szövetség két kiküldöttje részére állítsa ki a szükséges igazolványokat.

3. Titkár azon bejelentését, hogy a belügyminiszterium a kormánynak a párisi nemzetközi congressuson és versenyeken való képviselétével *Vermes Béla* orsz. képviselőt bizta meg, az elnökség tudomásul veszi.

4. Titkár felolvassa a június 2-iki elnöksége ülés jegyzőkönyvét, mit is az elnökség *Breuer Szilárd* kívánságához képest, a jegyzőkönyv 13. pontjára tett oly megjegyzéssel hitetesít, hogy *Breuer Szilárd* a tulajdonát képező németnyelvű gyakorlati szabályzat 400 példányát nem a tagtestületnek, hanem a szövetségnek engedte át díjtalanul, oly czélzattal, hogy a szövetség az azt kérő tagtestületeknek megküldhesse.

5. Titkár azon bejelentését, hogy *Breuer Szilárd* 400 példány németnyelvű gyakorlati szabályzatot a szövetséghez beszolgáltattott, s abból több példányt az azt kérő tagtestületnek már szét is küldött, az elnökség tudomásul veszi.

6. *Nógrádvármegyének* tűzrendészeti szabályrendeletére *Lukács Gyula* előadó előterjeszti kifogásait. A szabályren-

delet jelen alakjában céljának nem felel meg, és habár a vármegye viszonyait a helyszínén is tanulmányozta, mégis írásos véleményével nem készülhetett el, csak jegyzeteket csinálhatott, mert nézete szerint az elnökségnek meg kell állapítania első sorban is azon alapelveket, melyeknek ily szabályrendeletnél érvényesülniök kell, és csak azután lehet szó beható bírálatról. Többek hozzászólása után az elnökség fölkéri Lukátsot, hogy a szabályrendeletre vonatkozó véleményét terjessze be az elnökséghez, s tekintettel a dolog sürgős voltára, titkárral egyetemben készítsék el a véleményes fölterjesztést a belügyminiszteriumhoz, még pedig az eddigelé megállapított elvek szemmel tartásával. Egyben elhatározza, hogy a szabályrendeletek egyes intézkedéseiben egységesen megoldandó alapelvek meghatározását a jövő ülés napirendjére tűzi.

7. Arad sz. kir. város ismételen fölirattal fordult a belügyminiszteriumhoz, hogy a tűzrendészeti szabályrendeletében a kazlaknak a lakóházaktól 20 méterben megállapított távolságot egyes külvárosrészekben 10 méterre redukálhassa. Titkár javaslatára az elnökség a szabályrendelet eddigi intézkedéseit főtartandóknak véleményezi.

8. Ungvár r. t. városnak a kötelezett tűzoltóság szervezése tárgyában alkotott szabályrendeletére titkár javaslatához képest terjeszti föl véleményét az elnökség a belügyminiszterhez.

9. Pozsony sz. kir. város nyári szinkörében követendő óvórendszabályok végrehajtása tárgyában kiadott utasítást az elnökség helyeslő véleményével terjeszti vissza, egyuttal titkár javaslatára fölkéri a belügyminisztert, hogy Pozsony városát a mai kor igényeinek megfelelő tűzrendészeti szabályrendelet megalkotására utasítsa.

10. Mártonfalu nagy-küküllőmegyei községnek a köt. tűzoltóság szervezése tárgyában alkotott szabályrendeletét titkár javaslatához képest azzal terjeszti az elnökség a belügyminiszterhez, hogy az a megadott útmutatások szerint egészben átdolgoztassék.

11. A pozsonyvármegyei szövetségnek az ottani tanfolyam eredményéről szóló jelentését az elnökség tudomásul veszi.

12. Titkár bejelenti, hogy *Markusovszky* Béla a múlt ülés határozatához képest a Tűzrendészeti Lapok Almanachjának első cikkelyét az elnök és alelnöknek bemutatta, s mivel azok a cikkelyt megfelelőnek találtak, közreadás végett kiadta a szerzőnek. Tudomásul szolgál.

13. A torontálvármegyei szövetség elnöke a nagy-kikindai testület több tagjának kitüntetésére tárgyában véleményt kér. Az elnökség örömmel vesz tudomást a vármegyei szövetség elnökének törekvéseiről és arról, hogy a jelzett testület kötelékében oly nagyszámu kitüntetésre érdemes férfiak szolgálnak, s a kértfölvilágosításokat készségesen megadja.

14. Titkár azon jelentését, hogy a 4000 korona ez idei államsegély június hó 23-án fölvétetett, az elnökség tudomásul veszi.

15. Id. *Illavszky* István 5 év óta a trencsényi köt. tűzoltóság tagja, megelőzőleg 10 éven keresztül a trencsényi önk. testületben szolgált, miért is a XV-éves szolgálati érem kiadását kéri. Tekintettel arra, hogy a szolgálati érem csak az önként teljesített szolgálat után adományozható, *Illavszky* részére az elnökség csakis a X-éves érmet engedélyezheti.

16. A mramoráki önkéntes tűzoltó-testület a temeskubini járás főszolgabírójának két ítélete kapcsán panaszolja, hogy a főszolgabíró vízkészlet tartásának elmulasztása által elkövetett kihágás miatt a község több lakosát elítélte a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet alapján a község tűzrendészeti alapja javára fordítandó pénzbüntetésre, de jogérvényes ítéletét három hónap mulva olykép változtatta meg önhatalmúlag, hogy a vízkészlet tartásának elmulasztását utólag az 1879. évi XL. t.-cz. 141. §-a alá vonható kihágásnak minősítette, és ezzel a pénzbüntetéseket a község tűzrendészeti alapjából az országos alapba utalta át.

Ezzel kapcsolatban titkár felolvassa a bács-bodroghvármegyei petrováci önk. tűzoltó-testület újabb panaszát, mely szerint az újvidéki járás főszolgabírója a testületet végrehajtás terhe alatt fölhívta arra, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet alapján meghozott jogérvényes ítélettel a testületi pénztárba beutalt 64 koronát haladéktalanul fizesse vissza, mert az a büntetéspénzek országos alapját illeti meg. A felhívás teljesítését a petrováci testület megtagadta, egyuttal az orsz. szövetség támogatását kérte, mert a már két év előtt hasonló ügyben a belügyminiszterhez a szövetség által intézett fölterjesztés azzal az eredménnyel járt, hogy azóta az 1219 frt visszafizetését nem szorgalmazta a hatóság.

Többek hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy ezen mind sűrűbben mutatkozó anomáliának megszüntetése végett fölterjesztéssel fordul a belügyminiszterhez, fölkéri őt, hogy a panaszolt esetekben indítsa meg a vizsgálatot, egyuttal rendeletileg állapítsa meg, mely kihágások büntetendők a szabályrendeletek, s melyek az 1879. évi XL. t.-cz. alapján.

17. *Ugray* Albert csongrádi alparancsnokot az ottani aljegyző, mint a rendőrhatalóság képviselője, egy július hó 4 én előfordult tüzesetnél inzultálta, s e miatt *Ugray* a szövetséghez fordult elégtételért. Titkár felolvassa a dolog sürgősége miatt nyomban megküldött választ, melyet az elnökség egész terjedelmében magáévá tesz. Mivel azonban *Ugray* Albert a föltett kérdésekre mindez ideig nem válaszolt, a beadványból pedig az, hogy mi készítette a jegyzőt mindenképen elítélendő föllépésére, ki nem tűnik, az elnökség a további beavatkozást a maga részéről ez idő szerint lehetőknek nem tartja.

18. Titkár bejelenti, hogy a párisi nemzetközi tűzoltói versenyekre a budapesti és zombori önkéntes tűzoltó-testületek jelentkeztek a kitűzött határidőig, ezek közül azonban a zombori testület időközben visszalépett. A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

19. Titkár jelenti, hogy a múlt ülés határozata folytán a hazai biztosító-társulatok átiratban, a tagtestületek pedig a hivatalos közlönyben fölkértek a párisi nemzetközi versenyeken résztvevők segélyezésére; a jelzett célra eddig a következő adományok érkeztek be:

Hazai általános biztosító részvénytársaság	50 kor.
Fejérvármegyei tűzoltó-szövetség	20 »
Simig Rezső, kalocsai önk. tűzoltó-parancsnok	20 «
Kalocsai önkéntes tűzoltó-testület	20 »
Pollacsek János, a budapesti hengeralmi tűzoltóság őrparancsnoka	10 »
A lajta-szt-miklósi önk. tűzoltó-testület	5 »
A nemes-, és rempe-hollósi önk. tűzoltó-testület	4 »

Osszesen . 129 kor.

Az elnökség az adományokat köszönetének nyilvánításával nyugtatja, s a versenyző testületnek kiutalványozza.

20. Titkár bejelenti, hogy a kereskedelmi miniszter a párisi tűzoltócongressusra és versenyekre utazók részére a hazai vasutakon a személy és vegyes vonatokra a II. osztályon 33%, a III. osztályon 50% mérséklést engedélyezett, mivel azonban ez gyorsvonatokra nem érvényes, ép a versenyre utazók részéről igénybe nem vehető. Jelenti egyuttal, hogy a kiszállítandó szerekre nézve ugyanily kedvezmény lett adva, de a külföldi vasutakra semminő kedvezmény nincs. Habár a maga részéről a kereskedelmi miniszternél és a vasutigazgatásnál ismételen sürgette a dologot, az engedély csak július 25-én vétetett kézhez, oly időben, a midőn a szereket följáruló *Köhler* István állítása szerint a rendes teherárú szállításra az idő rövidsége miatt már nem vállalkozhatott, hanem a kedvezmények kiterjesztése végett tett illetékes helyen eddig eredménytelen lépéseket, úgy hogy titkár sürgetései ellenére a szerek ma sincsenek még elszállítva, és így a versenyekben részvételt immáron lehetetlennek tartja.

Köhler István javaslatára elhatározza az elnökség, hogy Scossa Zoltán, Köhler István és Tomcsányi Bélából álló küldöttséget meneszt a kereskedelmi miniszterhez, nemkülönben az államvasúti elnökgazdátóhoz azzal, hogy a szereknek gyorsított árukként fennakadás nélkül való kiszállítását, tekintettel az ügy fontosságára, engedélyezzék, illetve tegyék lehetővé.

21. Pénztáros bemutatja az 1900. év II. negyedéről szóló számadását, mely szerint 1900. évi márczius hó 31-én pénztármaradvány volt 7340 kor. 84 fill., bevétel 5374 kor. 48 fill., kiadás 1728 kor. 03 fill., s így a pénztármaradvány 1900. évi június hó 30-án 10.987 kor. 29 fill. Tudomásul szolgál.

22. A jegyzőkönyv hitelesítésére Breuer Szilárd és Köhler István előadók kéretnek föl.

Ülés vége esti 7 órakor.

Scossa Zoltán,
elnök.

Kmf.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Fölvételett Budapesten, a Magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetsége igazgató választmányának 1900. évi augusztus hó 4-én esti 7 órakor tartott ülésén.

Elnök: Vida Pál, vál tag.

Jegyző: dr. Szily József, titkár.

Jelen voltak; Köhler István, az alapító budapesti önk. tűzoltó-testület képviselője és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Titkár azon bejelentését, hogy Krump István csákvári tűzoltó részére a szövetség pénztárából 6 korona segélyt utalványozott az elnökség, a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

2. Ugyancsak jóváhagyólag veszi tudomásul a választmány, hogy Sándor Antal ó-becsei tűzoltónak 25 koronával leendő segélyezése iránt az elnökség előterjesztést tett az első magyar általános biztosító társasághoz.

3. Titkár bejelenti, hogy Jerant Péter nagy-kikindai önk. tűzoltó segélyezése tárgyában a hiányosan fölszerelt kérvény elkésztett adatot be, mindazonáltal a testület a hiányok pótlására fölhipta azzal, hogy az első magyar ált. biztosító-társaság igazgatóságához címzett újabb kérvényt terjeszsenek be. Mivel a hiányok eddig pótolva nem lettek, a választmány az ügyben a további lépéseket meg nem teheti.

4. A dunaföldvári-testület Csiedl Ede segélyezése tárgyában a szükséges okmányokat mindezeideig be nem küld-

vén, nevezett segélyezése iránt a választmány intézkedést nem tehet.

5. Hucker Ferencz bonyhádi önk. tűzoltónak 25 koronával leendő segélyezése iránt a választmány előterjesztést tesz az első magyar általános biztosító-társasághoz.

Ülés vége esti 1/2 8 órakor.

Kmf.

Vida Pál,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztára állásáról az 1900. év II. negyedében.

Bevétel:

	Kor.	fill.
1. Pénztármaradvány 1900. márczius 31-én	7340.	84
2. Államsegély	4000.	—
3. Tagsági díjak:		
a) önálló tagtestületektől	294.	—
b) alszövetségben állóktól:		
1. Fejérvármegyei szöv. utján	118.	—
2. Hajdu » » »	28.	—
3. Heves » » »	328.	—
4. Pozsony » » »	180.	—
5. Vas » » »	400.	—
6. Veszprémvárm. » »	12.	—
7. Közvetlenül	6	—
4. Szakkönyvekért		8 48
	Összesen:	12715.32

Kiadás:

	Kor.	fill.
1. Irodai ügykezelési postaportó és kézbesítési kiadások	31.	91
2. Tisztviselők tiszteletdíjai és irodahelyiség takarítási bérek	740.	—
3. Kiküldetések és útiköltség megtérítések	662.	12
4. Irodahelyiség lakbére	194.	—
5. » fűtése	80.	—
6. Előfizetés a statisztikai kiadványokra	20.	—
Pénztármaradvány mint egyenleg	10987.	29
	Összesen:	12715.32

Budapest, 1900. évi augusztus hó 3-án.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Tomcsányi Béla,
pénztáros.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A párisi kongresszus és versenyek.

Mire e sorok napvilágot látnak, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület 20 főből álló verseny-csapata gyorsvonaton robog a francia metropolis felé, hogy összemérje erejét és tudását a világ minden részéből érkező versenyzőkkel.

A Szily József dr. parancsnok vezetése alatt álló csapatban Oszetky Lajos alparancsnok, Haussegger Menyhért szakasparancsnok, tovább Kállay Imre, Jakobovits Lajos, Schweri Frigyes, Szébenyi Gyula és Székely János őrparancsnokok, Bundschuh Pál, Szmetena István és Weszely

Ferencz csövezetők, Halász Zsigmond, Mátéffy Lajos, Révész József, Schneider Jakab, Szalay József, Székely Zsigmond mászók, Benő Géza, Bernát István és Friedl Gyula szivattyúsok vesznek részt.

A versenyzők augusztus hó 10-én délután 1 óra 45 perczkor indulnak a nyugati pályaudvarról és Marchegg—Bécs—München—Strassburgon át megállás nélkül mennek Párisba, hova augusztus hó 12-én reggel 5 órakor érkeznek. A vizsautázás Delle—Basel—Zürich—Insbruck—Bécs—Marcheggén át történik.

Vermes Béla orsz. képviselő, szabadkai önkéntes tűz-

Köhler István javaslatára elhatározza az elnökség, hogy Scossa Zoltán, Köhler István és Tomcsányi Bélából álló küldöttséget meneszt a kereskedelmi miniszterhez, különben az államvasúti elnökgazdátóhoz azzal, hogy a szereknek gyorsított árukként fennakadás nélkül való kiszállítását, tekintettel az ügy fontosságára, engedélyezzék, illetve tegyék lehetővé.

21. Pénztáros bemutatja az 1900. év II. negyedéről szóló számadását, mely szerint 1900. évi márczius hó 31-én pénztámaradvány volt 7340 kor. 84 fill., bevétel 5374 kor. 48 fill., kiadás 1728 kor. 03 fill., s így a pénztámaradvány 1900. évi június hó 30-án 10.987 kor. 29 fill. Tudomásul szolgál.

22. A jegyzőkönyv hitelesítésére Breuer Szilárd és Köhler István előadók kéretnek föl.

Ülés vége esti 7 órakor.

Scossa Zoltán,
elnök.

Kmf.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Fölvételezett Budapesten, a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetsége igazgató választmányának 1900. évi augusztus hó 4-én esti 7 órákor tartott ülésén.

Elnök: Vida Pál, vál tag.

Jegyző: dr. Szily József, titkár.

Jelen voltak; Köhler István, az alapító budapesti önk. tűzoltó-testület képviselője és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Titkár azon bejelentését, hogy Krump István csákvári tűzoltó részére a szövetség pénztárából 6 korona segélyt utalványozott az elnökség, a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

2. Ugyancsak jóváhagyólag veszi tudomásul a választmány, hogy Sándor Antal ó-becsei tűzoltónak 25 koronával leendő segélyezése iránt az elnökség előterjesztést tett az első magyar általános biztosító társasághoz.

3. Titkár bejelenti, hogy Jerant Péter nagy-kikindai önk. tűzoltó segélyezése tárgyában a hiányosan felszerelt kérvény elkésztetten adatott be, mindazonáltal a testület a hiányok pótlására fölhipta azzal, hogy az első magyar ált. biztosító-társaság igazgatóságához címzett újabb kérvényt terjeszsenek be. Mivel a hiányok eddig pótolva nem lettek, a választmány az ügyben a további lépéseket meg nem teheti.

4. A dunaföldvári-testület Csiedl Ede segélyezése tárgyában a szükséges okmányokat mindezeideig be nem küld-

vén, nevezett segélyezése iránt a választmány intézkedést nem tehet.

5. Hucker Ferencz bonyhádi önk. tűzoltónak 25 koronával leendő segélyezése iránt a választmány előterjesztést tesz az első magyar általános biztosító-társasághoz.

Ülés vége esti 1/2 8 órakor.

Kmf.

Vida Pál,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztára állásáról az 1900. év II. negyedében.

Bevétel:

	Kor.	fill.
1. Pénztámaradvány 1900. márczius 31-én	7340.84	
2. Államsegély	4000.—	
3. Tagsági díjak:		
a) önálló tagtestületektől	294.—	
b) alszövetségben állóktól:		
1. Fejérvármegyei szöv. utján	118.—	
2. Hajdu » » »	28.—	
3. Heves » » »	328.—	
4. Pozsony » » »	180.—	
5. Vas » » »	400.—	
6. Veszprémvárm. » »	12.—	
7. Közvetlenül	6 —	1366.—
4. Szakkönyvekért		8 48
Osszesen:	12715.32	

Kiadás:

	Kor.	fill.
1. Irodai ügykezelési postaportó és kézbesítési kiadások	31.91	
2. Tisztviselők tiszteletdíjai és irodahelyiség takarítási bérek	740.—	
3. Kiküldetések és útiköltség megtérítések	662.12	
4. Irodahelyiség lakbére	194.—	
5. » fűtése	80.—	
6. Előfizetés a statisztikai kiadványokra	20.—	
Pénztámaradvány mint egyenleg	10987 29	
Osszesen:	12715.32	

Budapesten, 1900. évi augusztus hó 3-án.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Tomcsányi Béla,
pénztáros.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A párisi kongresszus és versenyek.

Mire e sorok napvilágot látnak, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület 20 főből álló verseny-csapata gyorsvonaton robog a francia metropolis felé, hogy összemérje erejét és tudását a világ minden részéből érkező versenyzőkkel.

A Szily József dr. parancsnok vezetése alatt álló csapatban Osztetky Lajos alparancsnok, Haussegger Menyhért szakasparancsnok, tovább Kállay Imre, Jakobovits Lajos, Schwert Frigyes, Szébenyi Gyula és Székely János őrpáncsnokok, Bundschuh Pál, Szmetena István és Weszely

Ferencz csövezetők, Halász Zsigmond, Mátéffy Lajos, Révész József, Schneider Jakab, Szalay József, Székely Zsigmond mászók, Benő Géza, Bernát István és Friedl Gyula szivattyúsok vesznek részt.

A versenyzők augusztus hó 10-én délután 1 óra 45 perczkor indulnak a nyugati pályaudvarról és Marchegg—Bécs—München—Strassburgon át megállás nélkül mennek Párisba, hova augusztus hó 12-én reggel 5 órakor érkeznek. A visszautazás Delle—Basel—Zürich—Insbruck—Bécs—Marchegg-én át történik.

Vermes Béla orsz. képviselő, szabadkai önkéntes tűz-

első-parancsnok, mint a magyar kormány képviselője már július hó 22-ike óta Párisban időzik és a védnökök sorában foglal helyet.

Kék Lajos dr. szövetségi elnököt betegsége akadályozza a kiutazásban, s így a magyar országos tűzoltó-szövetséget Scossa Zoltán és Lukáts Gyula elcádók fogják képviselni. Előbbi már e hó 6-án elutazott Réthy Ferencz-czel, a budapesti első magyar gazdasági gépgyári tűzoltóság parancsnokával, de ők is csatlakozni fognak Strassburgban a budapesti csapathoz, melylyel Stadler Károly, az óbudai hajógyár szakaszparancsnoka is utazik.

A kongresszus és versenyek sorrendjét a szervező bizottság véglegesen a következőkben állapította meg:

Augusztus 11-én szombaton a francia tűzoltó-szövetség második ünnepi gyűlése Waldeck-Russeau miniszterelnök elnöklete alatt a Trocadero-palotában. Délelőtt 8—10-ig a választmány ülése, délután 2 óraker nagygyűlés.

Augusztus 12-én, vasárnapon nemzetközi tűzoltó-kongresszus a Trocadero-palotában. Első ülés délelőtt 8—10-ig, második ülés délután 1—7-ig.

Augusztus 13-án hétfőn a 2., 3. és 4-ik divisio gyakorlatai Este $\frac{1}{2}$ 8 óraker nagy tisztai bankett a Jardin des Tuileriesben. (Személyenkint 12 kor.)

Augusztus 14-én kedden az 1. és kitüntetett divisiók gyakorlatai.

Augusztus 15-én szerdán 1 óraker délután a vincenesi hyppodromban Loubet köztársasági elnök előtt szemle és díszelvonulás. Ünnepeles fogadtatás a párisi városházán.

Augusztus 16-án csütörtökön délelőtt $\frac{1}{2}$ 10 óraker a Saint-Lazare pályaházból kirándulás Versaillesbe.

Augusztus 17-én pénteken a kitüntetésre minősített francia csapatok gyakorlata, gőzfecskendők, létrák stb. gyakorlati kipróbálása.

Augusztus 18-án szombaton az idegen tűzoltó-csapatok gyakorlata, délután a nemzetközi tűzoltói versenyek.

Augusztus 19-én délelőtt 9 óraker a versenyen kívül álló csapatok gyakorlata, délután 3 óraker a párisi tűzoltóság díszgyakorlata, 4 óraker pedig a versenydíjak kiosztása.

A gyakorlatok mindig reggel 8—12-ig és délután 2—6-ig tartanak Vincennesben.

A rendes versenyeken kívül még külön vízzel való versenyek is rendeztetnek és pedig aug. 13., 14., 15. és 19-én a fecskendő-versenyekkel egyidejűleg. Ezek versenyekben bármely tűzoltócsapat részt vehet és pedig akként, hogy a szívó-nyomó és csak nyomó-fecskendők külön versenyeznek. A gyorszereléshez legföljebb 4 ember osztható be és pedig 1 vezénylő, 2 szerelő és 1 kőtmeister. A szerelés a »szivattyút le« vezényszóra veszi kezdetét, s a vízsugar kitörésénél tekintetik befejezettnek. A visszasereléshez szükséges időt nem veszik tekintetbe. Ha két fecskendő egyazon időben adott sugarat, elsőnek az fog tekintetni, melynek szerelői mozdulataikban a legnagyobb korrektséget tanusították.

E külön versenyek juryját a francia szövetség elnöke nevezi ki, s azokra augusztus 10-éig lehet jelentkezni, s a nyertesek készpénz és egyéb jutalmakban részesülnek.

A versenyző tűzoltókat baleset ellen maga a francia szövetség biztosítja és pedig 5 fillér díj lefizetése ellen.

A kongresszus és versenyek alkalmából külön nemzetközi tűzoltó- és mentőser-kiállítás is fog rendeztetni, melynek sikere már csak azért is biztosítva van, mert a nemzetközi kiállítás igazgatósága megengedte, hogy a kiállított tűzoltószereket e célra Vincennesbe 8 napra kivihessék, és azokat gyakorlati kipróbálásnak vethessék alá.

A díszszemléhez és a városházi fogadtatáshoz díszöltözetben kell kivonulni, sőt a csapattal nem rendelkező tisztek sem vonulhatnak ki sapkában.

A felvonulás sorrendje a következő:

A megadott dob- és kürtjelre elől viszik a francia tűzoltó-szövetség zászlaját, ezt követi a francia tisztek első csoportja, az idegen tisztek, a francia tisztek második csoportja, az idegen csapatok a szerekkel és a francia csapatok szerek nélkül. A felvonulás alatt katonai zenekar játszik.

A magyar tűzoltók részére a »Hotel Poncelet. Duroy. Rue de Poncelet 9.« szállodában az országos szövetség elnöksége igen jutányos árban biztosította a szállást.

A kereskedelmi miniszter a kiszállítandó tűzoltó-szerekre Budapesttől Marcheggig és vissza 50% mérséklést engedélyezett, s ugyane kedvezményt adták meg a francia vasutak is, míg a közbeeső vonalakon díjkedvezmény egyáltalán nem engedélyeztetett.

Ugyancsak a kereskedelmi miniszter a magyar vasutakon a személy- és vegyes vonatokon való utazásra a II. osztályon 33%, a III. osztályon 50% utazási kedvezményt adott, míg a francia vasutakra 50% kedvezmény adatott augusztus 23-ig bezárólag.

Sajnos, az itt jelzett kedvezmények mind olyanok, melyeket igénybe venni módunkban alig van, mert a budapesti csapatnak az idő kötöttsége miatt okvetetlenül gyorsvonaton kell utaznia, a francia vasuti igazolványokat pedig minden sürgetés dacára maig sem küldték meg, valamint hogy nem küldték meg a szerek kedvezményes szállítására jogosító igazolványokat sem.

Általában a rendező bizottság működésében a legnagyobb fejetlenség mutatkozik és időnként adott fölvilágosításai — bár fölötte udvariasak — a fölületesség teljességében tündöklenek.

A kereskedelmi miniszter kedvezményeire, sajnos, csak azt mondhatjuk, hogy adtál uram esőt, de nincs benne köszönet. Hangzatosan megadott ígéretek, másfél hónapi vajadás és sokszoros sürgető beavatkozás után valahára megszületett az a kegyelmes, de éppenséggel nem kegyes határozat, melynek jobb lett volna meg sem születnie, legálább nem kellett volna a miniszter úrról eddigelé megalkotott jó véleményünket legkevesébbé az ő előnyére szolgáló irányban megváltoztatni.

Hogy a szerek szállítása tekintetében ezek után mik történtek, arról legjobb lesz ezúttal hallgatni. Tény az, hogy a késedelem akkora volt, hogy a szereknek már csak a szövetségi küldöttség által mozgosított államtitkári beavatkozással gyorsított gyorsárúként való kiküldése vált lehetővé, ám hogy a kellő időre helyre érnek-e, fölötte kérdéses.

A négykerékű mozdonyfecskendő, tömlőmotola és teljesen felszerelt szerkocsiból álló szállítmány csak e hó 7-én adatott föl s a versenyre jelentkezett budapesti önkéntes csapat a legnagyobb bizonytalanságban volt arra nézve, vajjon részére a versenyben való részvétel lehetővé lesz-e téve.

A hogy a viszonyokat ismerjük, attól tartunk, sok szó fog esni még erről a szállításról. Ezúttal nem kívánunk elébe vágni a történendőknek, mert a minek jönni kell, az jönni fog...

És most bocsássuk útjára a versenyre induló budapesti csapatot azzal a bizonyára minden igaz magyar hazafi szívéből eredő kívánsággal, hogy működése sikereiben gazdag, a magyar névre aicsőséget hozó legyen.

Az 1900. évi július hó 22-től augusztus hó 10-ig tartandó

IX. országos tűzoltó-szaktanfolyam

elméleti és gyakorlati tantárgyainak és előadóinak

* BEOSZTÁSA *

Sorszám	Tantárgy	A tantárgy részletes felosztása	A tanórák		Előadó
			száma	mely napon tartatnak? (július 23—augusztus 7.)	
1	Szervezés	a) alakulás, szervezeti tagozás, szövetségek, alap- és szolgálati szabályok, adminisztráció	3	26, 26, 28.	Dr. Szily József
		b) egyenruha, rangjelzés és személyes felszerelés	2	23, 27.	Kálmán Géza
2	Tűzoltó-szerek	a) a szivattyú szerkezete, működése és annak alkalmazása	5	24, 24, 25, 25, 27.	Köhler István
		b) szivattyúk kipróbálása	2	6, 6.	Köhler István
		c) a szivattyú gondozása, és működési zavara	3	28, 30, 31.	Lukáts Gyula
		d) mászó, mentő és egyéb szerek és azok alkalmazása	3	26, 28, 2	Kálmán Géza
3	Vízszerezés	folyam, vízvez., kutak, medenczék stb	2	3, 6.	Kálmán Géza
4	Tűzjelzés	kürt, harang, sürgöny és telefon	1	1.	Lukáts Gyula
5	Tűzrendészet	a) kormányrendelet és egyéb tűzrendészeti rendeletek	2	23, 27.	Dr. Szily József
		b) megelőző tűzrendészet és a tűzrendészet kezelése	5	25, 31, 3, 4, 7.	Markusovszky Béla
6	Tűzoltás és védelem (taktika)	a tűzek minősége, megtámadása és eloltása; csővezetés, takarítás; támadási tervek megoldása	8	30, 30, 31, 2, 2, 3, 4, 4.	Dr. Szily József
7	Első segély	első segély baleseteknél és mentés	7	23, 24, 1, 1, 6, 7, 7.	Dr. Balogh Dezső
Gyakorlati rész.					
1	Rendgyakorlatok		5	23, 24, 25, 26, 28.	Tomcsányi Béla
2	Szerek gyakorlati ismertetése	szivattyúszerek	2	23, 23.	Lukáts Gyula
		mászó- és mentőszerek			
3	Szivattyú-szerelés		12	24, 25, 26, 27, 27, 28, 30, 30, 31, 31, 1, 1.	Dr. Szily József Osztetky Lajos
4	Mászó- és mentő-gyakorlatok		9	24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 1, 2.	Osztetky Lajos Dr. Balogh Dezső Kálmán Géza
5	Támadás és vezénylés		14	2, 2, 3, 3, 3, 4, 4, 4, 6, 6, 6, 7, 7, 7.	Dr. Szily József Osztetky Lajos Markusovszky Béla Lukáts Gyula

Az előadások a VIII. Bezerédy-utcai elemi iskolában, a gyakorlatok pedig a X. Orczy-úti gyakorlótéren tartatnak.

A tanfolyam tartama alatt esetről-esetre meghatározandó időben a székesfővárosi tűzoltóság és az önkéntes tűzoltó-testület gyakorlatai, a fővárosi tűzörségek, a budapesti tűzoltószergyárak, valamint egy színház, egy malom és egyes nagyobb gyárak és a mentőlakantya fognak megtekintetni. Ezeken kívül lehetőség szerint füstikészülékek, extincteurök, tűzoltó-szerek, stb. gyakorlati kipróbálása.

Az 1900. évi július hó 22-től augusztus hó 10-ig tartandó

IX. ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZAKTANFOLYAM TANÓRAINAK ÉS ELŐADÓINAK BEOSZTÁSA.

1900. Július—Aug.		Elmélet (délelőtt)			Gyakorlat (délután)		
		7 8	8-9	9-10	$\frac{1}{2}5-\frac{1}{2}6$	$\frac{1}{2}6-\frac{1}{2}7$	$\frac{1}{2}7-\frac{1}{2}8$
23	Hétfő	Tűzrendészeti rendeletek (5 a) Dr. SZILY	Egyenruha és felszerelés (1 b) KÁLMÁN	Első segély (7) Dr. BALOGH	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szerek bemutatása LUKÁTS	Szerek bemutatása LUKÁTS
24	Kedd	Szivattyú-szerek (2 a) KÖHLER	Szivattyú-szerek (2 a) KÖHLER	Első segély (7) Dr. BALOGH	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés Dr. SZILY	Mászógyak. (dugólétra) OSZETZKY
25	Szerda	Szivattyú-szerek (2 a) KÖHLER	Szivattyú-szerek (2 a) KÖHLER	Megelőző tűzrendészet (5 b) MARKUSOVSKY	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés OSZETZKY	Mászógyak. (dugólétra) Dr. BALOGH
26	Csütörtök	Szervezés (1 a) Dr. SZILY	Szervezés (1 a) Dr. SZILY	Mászószerek (2 d) KÁLMÁN	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés Dr. SZILY	Mászógyak. (horoglétra) OSZETZKY
27	Péntek	Szivattyú-szerek (2 a) KÖHLER	Tűzrendészeti rendeletek (5 a) Dr. SZILY	Egyenruha és felszerelés (1 b) KÁLMÁN	Szivattyú-szerelés OSZETZKY	Szivattyú-szerelés Dr. SZILY	Mászógyak. (horoglétra) OSZETZKY
28	Szombat	Szervezés (1 a) Dr. SZILY	Mászó-szerek (2 d) KÁLMÁN	Szivattyú-gondozása (2 c) LUKÁTS	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés OSZETZKY	Mászógyak. (horoglétra) Dr. BALOGH
30	Hétfő	Taktika (6) Dr. SZILY	Taktika (6) Dr. SZILY	Szivattyú-gondozása (2 c) LUKÁTS	Szivattyú szerelés OSZETZKY	Szivattyú-szerelés Dr. SZILY	Mászógyak. (horoglétra) Dr. BALOGH
31	Kedd	Taktika (6) Dr. SZILY	Szivattyú-gondozása (2 c) LUKÁTS	Megelőző tűzrendészet (5 b) MARKUSOVSKY	Szivattyú-szerelés OSZETZKY	Szivattyú-szerelés Dr. SZILY	Mászógyak. (mentőtömlő) KÁLMÁN
1	Szerda	Elsősegély (7) Dr. BALOGH	Első segély (7) Dr. BALOGH	Tűzjelzés (4) LUKÁTS	Szivattyú-szerelés OSZETZKY	Szivattyú-szerelés Dr. SZILY	Mászógyak. (kötél-leeresz- kedés) Dr. BALOGH
2	Csütörtök	Taktika (6) Dr. SZILY	Taktika (6) Dr. SZILY	Mászószerek (2 d) KÁLMÁN	Mászógyak. (ugróponyva) OSZETZKY	Támadás és vezénylés	
3	Péntek	Taktika (6) Dr. SZILY	Megelőző tűzrendészet (5 b) MARKUSOVSKY	Vízszerezés (3) KÁLMÁN	Támadás és vezénylés		
4	Szombat	Taktika (6) Dr. SZILY	Taktika (6) Dr. SZILY	Megelőző tűzrendészet (5 b) MARKUSOVSKY	Támadás és vezénylés		
6	Hétfő	Vízszerezés (3) KÁLMÁN	Első segély (7) Dr. BALOGH	Szivattyúk kipróbálása (2 b) (2 óra) KÖHLER	Támadás és vezénylés		
7	Kedd	Elsősegély (7) Dr. BALOGH	Első segély (7) Dr. BALOGH	Megelőző tűzrendészet (5 b) MARKUSOVSKY	Támadás és vezénylés		
8	Szerda	S z ó b e l i v i z s g a			G y a k o r l a t i v i z s g a		
9	Csütörtök	S z ó b e l i v i z s g a			G y a k o r l a t i v i z s g a		

Kelt a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1900. év július hó 17-ik napján tartott üléséből.

Bulyovszky Aladár,
miniszteri biztos.

Dr. Szily József,
parancsnok.

Kállay Imre,
titkár.

kell jelentenem, hogy Mersich felügyelő sokat fáradozott a tanfolyam iránti érdeklődés fölkeltésén, az alelnököt minden irányban támogatta. A Lózsón és Derecskén tartott szaktanfolyamoknál elismeréssel kell felemlíteni, hogy Bálint Árpád felügyelő az alelnököt kísérte.

Polyó évi június hó 17-én Kapuvárott tartott szaktanfolyamnak örvendetes eredménye volt. Az ottani parancsnok Mathias Ernő melegen felkarolta az ügyet és Dr. László Samu orvos egy mentőszakasszal legjobb sikerrel mutatta be a működést a baleseteknél nyújtandó első segélyre nézve.

Ezen jelentésekből merített tapasztalatok alapján kimondhatjuk, hogy ezen szaktanfolyamok czélszerűnek bizonyultak s most már a felügyelők dolga a megkezdett munkát folytatni. Örömmel hozom a t. közgyűlés tudomására, hogy az országos tűzoltó-szövetség által már régóta sürgetett felügyelet végre valahára tényleg életbe lépett s nevezetesen Szabó Gyula szövetségi alelnök június 25-től 30-ig a kormány kiküldöttjével és az országos tűzoltó-szövetség alelnökével együtt egyes megyék felülvizsgálására be lett hívva. A mi vármegyénk tűzoltóságai szintén ellehetnek készülve ilyen felülvizsgálatra s azért törekedjék mindegyik parancsnok arra, hogy tűzoltósága a szövetség dicséretére váljék.

A szaklapokból kivehető, hogy az országos választmány által kiadott »Gyakorlati szabályzat«-nak harmadik kiadása vált szükségessé és mivel az 1895-ben megjelent második kiadásban több módosítás van, Dr. Szily figyelmet a hiányokra, minek folytán az országos tűzoltó-szövetség folyó évi június hó 2-án tartott választmányi üléséből kiküldött egy bizottságot, mely Breuer, Lukács, Scossa és Szabó előadókból áll, azon utasítással, hogy az egész szabályzatot dolgozzák át. Ennek folytán a mi szabályzatunk is átdolgozást fog igényelni. A mi szabályzatunk iránti kereslet vajmi csekély, mult évi július hó 4 től a mai napig két példány lett eladva és 5 példány ingyen egyes testületeknek megküldve; a díszoklevélből egy példány Siklósrá lett eladva.

A tűzoltóságok életében igen fontos a mentési ügy, melynek szervezését a magas kormány is feladatául tűzte. A mult évi november hóban e tárgyban tartott értekezlet azonban nem talált jobb megoldást, mint a mentési ügyet a tűzoltóságra bízni, ha csak nagyobb városokban nem alakul külön mentő-testület.

A tűzoltóintézmény haladásával a nemzeti vagyonban a tüzesetek által okozott kár összege okvetetlenül csökkenik, mindazonáltal arra kell törekedni, hogy a tűzkár elleni általános biztosítás a biztosítási kényszer behozatalával megvalósuljon, a mi azonban csak akkor vihető keresztül czélszerűen, ha a biztosítást az állam eszközli s a fizetendő díj adó alakjában lesz beszedve.

Mivel a tűzoltóság önfeláldozó tevékenységével a nemzeti vagyont védi, teljesen igazolt, ha az a biztosítási ügyet élénk figyelemmel kíséri s a tűzoltószövetségek vezetői közös eljárásra egyesülnek, hogy a magas kormányt az állami biztosításnak a biztosítási kényszerrel leendő életbe léptetésére rábírják.

A tanfolyamnak tartása folytán, valamint más okoknál fogva a statisztikai kimutatást az idén nem lehetett összeállítani, bár az új nyomtatványok már megvannak, de a legközelebb végbemenendő népszámlálás alkalmával a statisztika szabályszerűen összeállítandó és nyomtatandó lesz.

A tüzesetjelentések az idén ép oly hiányosan érkeztek be, mint az előző években, oly szabálytalanul és hiányosan lesznek kiállítva, hogy semmiféle betekintést nem nyújtanak.

A tagsági díjakkal 1899-re még 3 testület van hátralékban, míg a folyó évre alig egy harmadrésze a tagtestületeknek felelt meg fizetési kötelezettségének, bár a tagsági díjak az alapszabály értelmében január hóban fizetendők.

A mult évi augusztus hó 12-én tartott országos tűzoltói szövetség közgyűlés határozata alapján a vármegyeyi

szövetségek tagtestületei után az orsz. szövetséghez csak 2 korona fizetendő s az ekként szövetségünknek maradó összegből talán lehetséges lesz a felügyelők tiszteletdíját annyira felemlíteni, hogy legalább fuvarköltsegeik megtérüljenek, föltéve, hogy az összegek rendszeresen és idejében befolyanak.

Polyó évi márczius hó 10-én tartott választmányi ülés azon határozata folytán, hogy az egyes járásokban tűzoltószaktanfolyamok tartandók, a felügyelők rendszeres jelentése és a felülvizsgálatok keresztülvitele nem volt eszközölhető, mindazonáltal erkölcsi kötelessége leendő minden egyes felügyelőnek, hogy a közgyűlés után is ejtsék meg a vizsgálatokat és tapasztalataikról tegyenek jelentést. Ily értelemben Feuchtinger György és Földes János felügyelők értesítve lettek, kik annak alapján bejelentették, hogy a körülmények folytán a fölülvizsgálatot a közgyűlés előtt meg nem ejthetik.

Békeffy József felügyelő jelentését és statisztikai kimutatását június hó 7-én, Kiss Jenő felügyelő pedig június hó 14-én küldte be.

Békeffy felügyelő jelentéséből kitűnik, hogy a *kapuvári* járás minden tűzoltósága rendelkezik egy szívó és nyomó fecskendővel. Általánosságban a tűzoltóságok jó karban vannak, csak néhány tűzoltóság érdemel komoly intést hiányos kiképeztetése miatt és pedig Páli, Beled és Cziráki községek tűzoltóságai. Beledre nézve ez annál meglepőbb, mert ott minden megvan, a mi jó tűzoltósághoz szükséges, azután a tűzoltóság ott már régóta fennáll és mindig a jóra való testületek közé tartozott. Babót-Ordódon csak 6 méter hosszú szívótömlő van, ez oly hiány, melynek okát jelentéstevő nem ismeri.

Kiss Jenő felügyelő jelentéséből kitűnik, hogy a *csepregi* járásban elismerésre méltó haladás észlelhető; a csepregi járás ezen részében 16.340 lélek mellett 15 tűzoltóság van, 498 működő taggal, tehát több mint 3%; az összes tűzoltóságok szívó-nyomó fecskendővel bírnak. Némely tűzoltóság azonban csak a papiroson van, mert gyakorlatokat nem tart. Dicséretet érdemelnek a hárombükki, csepregi, völceji, horpácsi és káptalanvisi tűzoltóságok, megelégedésre dolgoznak a szakonyi, undi és zsirai testületek. Peresznyén, Horvát- és Német-Zsidányon, Álmodon és Keresztényen a tűzoltóságok a kezdet nehézségeivel küzdenek, mivel csak a mult évben alakultak.

Kiváló elismeréssel emlékezik meg Kiss József felügyelő Csontos Ferencz szolgabíróról, ki a felügyelő kéréseit és kívánságait a tűzoltóintézmény érdekében bármikor hathatósan támogatta és mindenkor iparkodott a tűzoltóügyet előmozdítani.

Mersich István felügyelő jelentése és statisztikai kimutatása június hó 24-én érkezett be. A jelentésből kitűnik, hogy Csáván, Császárfalun és Alsó-Pulyán jelenleg nem létezik tűzoltóság. Csáván már négy év óta nincs tűzoltóság. Ismételten kérelmeztük, hogy a hatóság lépjen közbe, de hiába volt minden. Mersich felügyelő különösen kiemeli, hogy felülvizsgálatai alkalmával úgy Brundl Róbert főszolgabíró, mint Pokorny József szolgabíró mindenkor legszívesebben támogatták.

Kérem végül, mondja ki a közgyűlés, hogy a hatóság újból megkeresendő, sziveskedjék a nevezett három községben tűzoltóságot létesíteni, ha másképp nem lehet, kötelezett tűzoltóságot.

Május hó 12-én Ding felügyelő bejelentette, hogy a klimpai önkéntes tűzoltó-testület feloszlott s intézkedések történjenek, hogy az önkéntes tűzoltóság újból szervezkedjék vagy pedig kötelezett tűzoltóság létesítendő.

Tekintve, hogy a közgyűlés már akkor küszöbön állott, intézkedés nem történt, de sajnálattal kell jelentenem, hogy a német községek némelyikében nem fejlődik kellőleg az egyetértés szelleme s helyén volna, hogy a hatóság kellő szigorral járjon el.

Az előírt fecskendők beszerzésében látható haladás mutatkozik, de a jómódu Rétfalu, ép úgy Nyék és Haracony községek nem mutatnak komoly szándékot fecskendő beszerzésére.

Öszinte köszönettel kell megemlékezni az igen tisztelt alispán úr, valamint az összes főszolgabíró urak határozott támogatásáról, melylyel törekvéseinket előmozdították. Ezért köszönetünket fejezzük ki mai közgyűlésünk jegyzőkönyvében is, azon kéréssel, hogy támogassák a jövőre is intézményünket, hogy a jó ügy fejlődjék a vármegye és a haza javára.

Adja az Ég!

Rösch Frigyes. »

A közgyűlés az elnöknek kiváló gonddal összeállított kimerítő jelentését, melyből örömmel értesült arról, hogy vármegyénkben a tűzoltóság, az itt-ott mutatkozó hiányok és bajok daczára is, általában véve az elmúlt évben határozott haladást tüntet fel, egész terjedelmében örvendetes tudomásul veszi.

A jelentés egyes pontjaira nézve a közgyűlés következő határozatokat hozza:

a) A közgyűlés felkéri a hatóságot, legyen szíves közbe lépni, hogy Klimpa községben, ahol az önkéntes tűzoltó-testület feloszlott, mielőbb létesüljön új tűzoltóság, ha másképp nem megy, kötelezett tűzoltóság alakjában.

b) Felkérendő a hatóság, hogy Rétfalu, Nyék és Haracony községeket tűzi fecskendő beszerzésére szorítsa.

c) A közgyűlés megkeresi a hatóságot, hogy Csáva, Császárfalva és Alsó-Pulya községekben, a hol jelenleg nem létezik tűzoltóság, a tűzoltóságot mielőbb felállítani szíveskedjék, ha másképp nem, úgy kötelezett tűzoltóságot.

d) A közgyűlés hálás köszönetét fejezi ki az alispán úrnak és az összes főszolgabíró uraknak azon hathatós támogatásért, melyben a tűzoltó-intézményt az elmúlt évben részesíteni szívesek voltak és nagyrabecsült jó indulatukat a tűzoltóügy fejlődése érdekében a jövőre is kéri.

Végül e) a közgyűlés szövetségi elnök úrnak ezen valóban czélszerűen és kiváló szorgalommal összeállított évi jelentéseért, jegyzőkönyvileg köszönetét és hálás elismerését fejezi ki.

3. A számvizsgáló-bizottság az 1899-1900 évi szöv. pénztárosi számodásokat felülvizsgálván, ezekről következő jelentést terjeszti a közgyűlés elé u. m.:

A) *Bevétel.*

Pénztár-maradvány múlt évről	239	Kor.	34	fill.
Tagsági díjakból befolyt	2476	»	—	»
Könyvek elárúsításából	8	»	—	»
Betét kamat	13	»	82	»
Összesen	2737	Kor.	16	fill.

B) *Kiadás.*

Az orsz. tűz. szövetség pénztárába beküldetett	592	K.	—	f.
A tűzrend. felügyelők tiszteletdíja	400	»	—	»
Nyomtatványokért	188	»	52	»
Utazási költségek	580	»	40	»
Írási díj	16	»	—	»
Postadíjak	49	»	02	»
Összesen	1825	K.	94	f.

s így a pénztármaradvány 911 K. 22 f

Jelen számadást tételről-tételre megvizsgálván, azt helyesnek, a nyugtákkal megegyezőnek találtuk, a készpénz megolvastatván, azt a számadásban kitüntetett pénztári maradvány-összeggel egybevágónak találtuk. Ennélfogva pénztáros úrnak a felmentvényt megadni javasoljuk. Mersich István, Lukácsy József, Németh István.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottság fenti javaslata alapján a pénztárosnak a felmentvényt megadja s neki buzgó fáradozásáért köszönetét nyilvánítja

4. Hillebrandt János szöv. pénztáros az 1900-1901. évre következő költségelőirányzati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé u. m.:

A) *Bevétel.*

Pénztári maradvány	911	Kor.	22	fill.
Tagsági díjak	2200	»	—	»
Összesen	3111	Kor.	22	fill.

B) *Kiadás.*

Országos tűzoltó szöv. pénztárba	500	Kor.	—	fill.
Utazási díjak	1500	»	—	»
Postaköltség	60	»	—	»
Írási díj	50	»	—	»
Nyomtatványok	300	»	—	»
Különbé kiadások	100	»	—	»
Összesen	2510	Kor.	—	fill.

Pénztári maradvány 601 Kor. 22 fill.

A közgyűlés az előterjesztett költségelőirányzatot elfogadja.

5. Hillebrandt János szöv. pénztáros előterjeszti, hogy a hátralékok összege 1584 koronára rúg.

A közgyűlés elhatározza, hogy felkéri alispán urat, hogy a hátralékok behajtásánál közreműködni szíveskedjék s neki a hátralékosok névjegyzékét átadatni rendeli.

6. A jövő évi rendes szöv. közgyűlés helyéül Szabó Gyula alelnök indítványára Felső-Pulya tüzetett ki.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettén, elnök szívélyes köszönetet mond a közgyűlés tagjainak a szíves érdeklődésért és a közgyűlést bezárja.

Jegyezte:

Dr. Ajkay Béla,
szöv. titkár.

Rösch Frigyes,
szöv. elnök.

A sepsiszentgyörgyi testület jelentése.

(Felolvastatott a testület 1900 július 1-én tartott közgyűlésén.)

Tisztelt Közgyűlés!

Ujra eljutottunk egy év végéhez s be kell számolnunk működésünkről, melylyel egyesületünk ügyét előbbre vinni törekedtünk.

Az embernek életében sok bajjal kell megküzdenie s valamennyi ellensége között legveszedelmesebb a tűz, mely képes egy pár pillanat alatt egy egész élet munkájának eredményét megsemmisíteni, az addig boldog, megelégedett, jómódu emberből földhöz ragadt szegényt csinálni, de nemcsak egy emberre hoz ekkora veszedelmet a tűz. az elégett vagyon nemcsak az egyes emberre semmisült meg, hanem az egész nemzetre, az államra nézve is.

Nemzetgazdaságilag is nagyon káros a tűz, mert a nemzet vagyonát is apasztja az egyes ember vagyonának az elpusztításában. Ezért az a cél, melyet mi tűzoltók magunk elé tűztünk, melynek zászlóját kezünkbe ragadtuk, nemcsak emberbaráti, hanem a legnagyobb mértékben hazafias is. Hazánkat szolgáljuk első sorban, mikor a vészben megjelenve embertársaink életének és vagyonának megmentésére sietünk! Zászlóink alatt csoportosulva, ezen cél szem előtt tartásával kell munkálkodnunk, mint eddig, úgy a jövőben is.

Testületünk működése zavartalanul folyt ez évben is, tagjaink között semmi sűrűlőds, semmi félreértés nem volt, a legszebb egyetértéssel működhattunk. A rend, a fegyelem, a mely egyedül biztosíthatja testületünk fenmaradását, egy esetben sem lett megsértve; testületünk egy tagjával szemben sem gyakorolta parancsnokságunk fegyelmi jogát, mert minden tagnak csak a testület jövője feküdt szíven, s a testület működését senki sem zavarta meg.

Mindnyájunkat fájdalommal érintett szeretett tiszteletbeli főparancsnokunk Potsa József, Ő Felsege belső titkos

tanácsosa, cs. és kir. kumará, főispán ő nagyméltósága nevének elhunyt. Egyesületünk nevében kifejeztük igaz részvétünket ő nagyméltóságának a kegyelmes asszony elhunytá felett s temetésén testületileg zászlóval és zenével vettünk részt.

Fájdalommal kell megemlékeznünk bajtársainkról, kiket elragadott sorainkból a kérlelhetetlen halál. Elhaltak: Fischer János a rendfentartó osztály szakaszparancsnoka, ki egyesületünknek alapítása óta tagja volt, mindig buzgón, pontosan végezte kötelességét élete utolsó pillanatáig; ugyszintén Dancs János testületi szolga és Karácson Gergely tagtársaink is. A bajtársi szeretet fájdalmával s igaz részvétellel kísértük ki utolsó útjokra s koporsójuk előtt elismeréssel hajtván meg lobogónkat, szomorodott szívvel vettünk búcsút elköltözött bajtársainktól.

A gyakorlat és kiképzés rendszeresen folyt le a múlt évben; tartottunk tíz rendes gyakorlatot, hogy a vízvezeték folytán átalakult viszonyokhoz alkalmazkodhassunk.

A vízvezeték létesítése nagy áldás városunkra, nemcsak közegészségi szempontból, hanem, s ez reánk nézve az érdeklő, tűzrendészeti szempontból is.

Eddig, valahányszor a felhangzó vészjel embertársaink segítségére hívott, jó szándékunkban és törekvésünkben mindig nagyon hátráltatott; s nem egyszer megakadályozott a vízhiány. Ezután nem így lesz! A víz mindig kellő mennyiségben fog rendelkezésünkre állani s a tűzcsapok könnyen felszerelhetők lévén, gyorsabban járhatunk el s a férfi erőt, melyet eddig a szivattyuk munkába tartására kellett lefoglalni, most a mentésre fordíthatjuk s így nagyobb eredményt érhetünk el.

Az átalakítások, melyeket mellőznünk lehetetlen volt, sok költségbe kerültek, de ezen nagyobb kiadás nem ingathatta meg szilárd anyagi helyzetünket s ezen rendkívüli kiadások dacára is évi számadásainkat fölösleggel zárhattuk le.

Hozattunk egy tömlő-motollát 180 forintért, hozzá 400 méter vászontömlőt, 3 drb sárgaréz sugárcsővet, 2 drb tűzcsap-állványt, 1 váltócsapot, 1 tömlő-könyököt, összesen 660 frt 79 kr. vételárban. A tűzcsapok jelzésére, hogy könnyen feltalálhatók legyenek, táblákat alkalmaztunk. A táblák a házak falain vannak elhelyezve s a rajtuk levő szám a tűzcsapnak a nyíl irányában a háztól lévő távolságát jelenti. Ezen szerek használatában s általában a vízvezetékre való használatban tagjaink már be vannak gyakorolva annyira, hogy nyugodtan nézhetünk az esetleges veszélyek elébe. A múlt évben egyszer sem kellett tüzesethez kivonulni. Városunkat a vész, hála az isteni gondviselésnek, egyszer sem fenyegette.

Részt vettünk az egyesületünk érdekét érintő országos mozgalomban is; így a Brassóban tartott országos tűzoltó szövetségi közgyűlésen képviseltettük magunkat egy

küldöttség által, melynek vezetője Fazekas László tagtársunk volt.

Tárgyaltuk parancsnoksági gyűlésünkön a magyar országos tűzoltó szövetség által létrehozott egységes egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzatot, s erre vonatkozólag a következő határozatot hoztuk:

»Miután szabályaink szerint testületünk szervezete mindenben nem egyezik meg a bemutatott szabályzat határozataival, meghatározatuk, hogy az általános szervezés és felszerelés fokozatosan viendő keresztül. Átmenetképen meghatározatuk az is, hogy a mi szervezetünk szerinti osztályparancsnokok a szabályszerinti szakaszparancsnokokkal, a szakaszvezetők az őrparancsnokokkal és a csővezetők a szabályszerinti rajvezetőkkel hordjanak egyenlő ruházatot, rangjelzést és felszerelést.«

Felhívjuk e helyen is egyesületünk tagjait, hogy egyenruhájukat lehető rövid idő alatt ezen szabályzat értelmében alakíttassák át.

A nagyközönség érdeklődése ez évben sem lanyhult testületünk iránt, a szokott segélyeket mind megkaptuk. A háromszéki takarékpénztár ez évben is kiutalványozott 50 forintot, valamint Seps-Szent-György városa is megadta a szokott segélyt. Ezuttal is leghálásabb köszönetünket nyilvánítjuk kegyes adakozóinknak.

Alapító tagjaink sorába Komán György polgártársunk lépett be 50 forinttal.

Működő tagjaink sorába az év folyamán 19 lépett be, kilépett 6, s így a tagok száma 13-al szaporodott. Működő tagjaink száma összesen 136, kik megfelelően voltak beosztva az egyes osztályokba.

Testületi pénztárunk állapota az év végén a következő: Bevétel 2226 frt 77 kr., kiadás 1541 frt 64 kr., pénztárkészlet az év végén 685 frt 13 kr. és a 8435. sz. takarékpénztári betéti könyv szerint 262 frt 21 kr., a 10917. sz. takarékpénztári betéti könyv alapítványok 410 frt 57 kr., a 10132. sz. takarékpénztári betéti könyv Bogdán Istvánné alapítványa 328 frt 32 kr., a 10916. sz. takarékpénztári betéti könyv szerint segélyalap 245 frt 09 kr., a 7430. sz. takarékpénztári betéti könyv szerint toronyóra-alap 51 frt 84 kr., a 10251. sz. takarékpénztári betéti könyv szerint Künle Józsefné-alap 160 frt 04 kr., a 9665. sz. takarékpénztári betéti könyv szerint Künle Józsefné-alapítvány beváltási többlete 26 frt 22 kr., 1 drb földterhermentesítési kötvény 100 frt, összesen 2269 frt 43 kr., azaz 4538 korona 86 fillér.

A testületi szertár vagyona, a szokásos 5% kopást leütve, 5274 frt 17 kr, azaz 10548 kor. 34 fillér.

Ezekben van szerencsénk évi jelentésünket a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni és kérjük azt tudomásul venni.

Kelt a sepsiszentgyörgyi önk. tűzoltó-testület parancsnokságának 1900. évi június hó 30-án tartott üléséből.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszterium jóváhagyta a *vajszka-bogyáni* önk. tűzoltó-testület alapszabályait 67.013., a *lamacsiéi* 32.255., az *oszlópiéi* 56.700., és a *pécs-bányatelepiéi* 59.138. szám alatt.

— **A IX. orsz. tűzoltó-tanfolyam,** mely július 22-én kezdődött, ma nyert befejezést. A hallgatók gyakorlati kiképzését nagyban elősegítette az, hogy a tanfolyam alatt előforduló tüzesetekhez mindig kivonultak, és az oltási és mentési munkálatokból is részüket kivették. Tűzrendészeti szempontból tanulmányozták a Ganz-waggon-gyárat, a budapesti szivattyú- és gépgyárat, nemkülönben Köhler István fecskendőgyárat. Részt vettek a Ganz-gyári tűzoltóság éremkiosztási ünnepélyén, megtekintették a mentőlaktanyát stb. A vizsgák aug. 8. és 9-én tartották meg *Bulyovszky*

Aladár miniszteri biztos és *Szabó Gyula*, az orsz. szövetség kiküldöttjének felügyelete alatt. A szép eredmény dícséretére válik hallgatóknak és előadóknak egyaránt.

— **A Ganz-fele waggonyárban** f. hó 5-én tartották meg a gyár 3 tűzoltóságának éremkiosztási ünnepélyét *Asbóth* min. tanácsos vezérigazgató, az igazgatóság és a gyár főtisztviselőinek részvételével. A nagyszámu XV. szolgálati érmeket *Szily József* dr. lelkesítő beszéd kíséretében tűzte föl.

— **A tolnavármegyei tűzoltó-szövetség** f. hó 20-án Högyészen tartja meg közgyűlését, s ez alkalomból a högyézi testület díszgyakorlatot rendez. A szolgálati érmeiket *Boda Vilmos* orsz. képvis., a vármegyei szövetség elnöke tüzi fel.

— **A világsi önk. tűzoltókar** aug. 20-án üli meg fennállásának 20-ik évfordulóját. Az ünnepély a szolgálati érmek kiosztásával lesz egybekötve.

— **Ulcz Nándor** úrtól, a moóri testület titkárségédtszjtől és a moóri járás tűzrendészeti felügyelőjétől a következő sorokat vettük: »Tekintetes szerkesztő úr! A Tűzoltó-Közlöny 6. számának »Hírek« rovatában a csákvári testület június hó 17-én megtartott gyakorlatán történt részvételünk alkalmával viselt kardhasználatra, illetve ezen körülménynek helytelenítésére szabadjon a következőket megjegyezni. A moóri önk. tűzoltó-egylet a szövetség által elfogadott s a szövetségi ülés alkalmával kimondott határozatát nemcsak el nem fogadta, de azt már eddig tekintettel anyagi körülményeire meg is valósította, mert már a folyó évben az összes ruházatot 600 korona nem kimelésével teljesen átalakította s részben újakkal a szabályzat szerint pótolta, de a mi a kardforma késeket illeti, azokat ezelőtt 10 évvel volt alparancsnokunk szerezte be egyelőnk nagy kárára darabját 12—14 frt, azaz 24—28 koronáért, míg fele árért tisztességes tisztí baltákat is kaptak volna. Magától értetődik, hogy most midőn a folyó évben egyelőnk, sőt községünk jó indulatú képviselő testületének támogatása folytán egy rég óhajtott s igen szükségesnek látott második szertár építéssel, úgy egy harmadik szivattyúnak vételével s egyáltalán tűzoltószereinknek jó karba helyezése folytán a folyó évi kiadásaink a 7000 koronát meghaladják, akkor senki sem kívánhatja azt, hogy a 12 darab kardot eldobjuk s helyettük baltákat szerezzünk be, mert szabályt alkotni, sőt végrehajtani igen könnyű ott, hol oly anyagi körülmények között van a testület, mint Budapesten vagy ehhez hasonló nagy városokban, de egy községben, hol a legszükségesebbre is a nyomott anyagi viszonyokkal küzdő s mindig egy és ugyanazon kis közönségnek kell

meghozni az áldozatot, ez igen nehezen megy. Nagyon helyesen cselekednék a t. szerkesztő úr, ha az elnökség figyelmét a helytelenítések helyett, arra hívná fel, hogy az elődeink által ily magas árban beszerzett kard stb. léleknek valamelyik gyár által történendő átvétele iránt tenne lépéseket, mi szívesen becserelnénk baltákra némi reáfizetés vagy más megoldás útján, azt hiszem, ha az elnökség a budapesti szivattyú és gépgyár r.-t. igazgatóságával, vagy egyéb gyárosokkal érintkeznék, vagy valami megoldási módot találna ki, ez esetben az egyenruházati szabályzat gyors keresztülhajtása befejezést nyerne, mert az országos szövetség elnöksége, mint a hozott határozatok ellenőrzője, végrehajtója kell, hogy mindent akként intézzem el, hogy ez által a szegényebb testületek semmi megrázkodtatásnak, vagy egyáltalán megkárosításnak kitéve ne legyenek. Biztosíthatom t. szerkesztő úrat, hogy mi nem vagyunk a generál-bummoknak követői, de azért sem egyelőnknek, sem magunknak ellenségei. Nekünk fizetésünk, nagy hasznunk, a tűzoltóság terén való működésünkért nincsen, mert ellenkezőleg áldozatot későn-korán ily testületeknél a vezetőségeknek eleget kell hozni. Remélem, hogy soraim megszívelve, becses lapjában közölni s egyszersmind az elnökség figyelmét a fentiekre az ország összes tűzoltó-testületeinek felhívni szíves lesz.«

— **Zenekari karmestert keres a bajai önk. tűzoltó-testület.** Fizetése 600 korona, ruházat és 600 korona melékjövedelem. Az ajánlatok közvetlenül a bajai testület parancsnokságához intézendők.

— **Szer- és személyszállító kocsit igen jó karban olcsó áron kapható** üzlet áthelyezés miatt Pacsota Istvánnál Tatán.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

H i r d e t é s e k.

GYÁR: IV., Magyar-utca 26. sz. | RAKTÁR: IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése

BUDAPESTEN.

Kitüntetések: Ő Felsége a Királytól ipari érdemekért: a legfelsőbb elismerés, a **Ferencz József-rend lovagkeresztje**, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt. A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti« »Nép« és »Vígyszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűoltó« stb. stb. szállítója.

~~~~~ Ajánlja mindennemű saját gyárában készült ~~~~~

rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmányú javított és szabadalmazott

czimbalmait, pedállal és a nélkül.

Ügyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszereikatrészeket**, jótállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zenecirodalom összes termékei.

➡ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➡

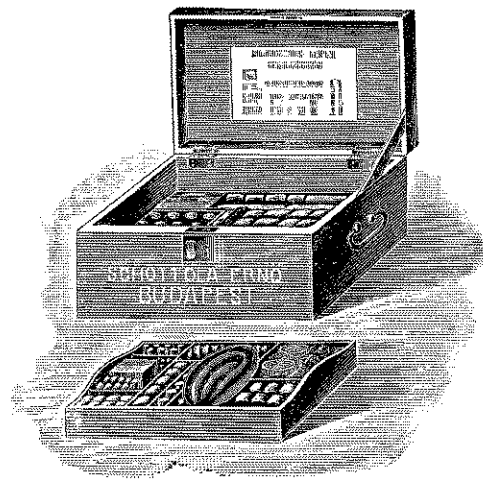
Schottola Ernő

magyar általános kötényaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és váci-körut sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékkel **mentőkocsik** és **mentőszekrények**ről készséggel szolgálók

Részletes költségjegyzékkel **mentőkocsik** és **mentőszekrények**ről készséggel szolgálók

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **szébeszeti kötszerek, hordágyak és műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégemet, hol ugy a **teljes felszerelés**, valamint **egyeb eszközök, szabvány szerű kiállításhoz s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók.

ALAPITTATOTT
1858. évben.

Szorgalmasan:
„Szivattyúgyár Budapest“.

Gyártott fecskendők
száma 14090.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra u. m.: házi-, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket u. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, kocsis-, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet: XXVI.*

Tűzoltósági szereket és létrákat u. m.: személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó-kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit és különféle létrákat. — (*Árjegyzéki füzet sajtó alatt.*)

Egyéni felszereléseket u. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfegyvereket, jelvényeket stb. stb. *Árjegyzéki füzet XXVIII.*

Köztisztasági szereket u. m.: utcai öntöző-kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sár- vonógépeket, hóekéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegődör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint, önműködő szivóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

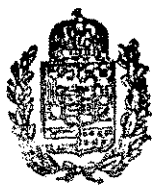
Közegészségügyi szereket u. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harang-állványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➔ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók

O cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók

Görög királysági udvari szállítók

Szerb királysági udvari szállítók

Pvarierza csász. udv. szállítók

O Fensége a görög trónörökös udv. száll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, O császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

a Károly-laktanyában BUDAPESTEN a Károly-laktanyában

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellékek, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készíttetnek. Ajánlunk továbbá tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rőzsekéseket, baltákat és sípokot, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Arjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. Sürgőnyezim: Tiller udvari szállító, Budapest.

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

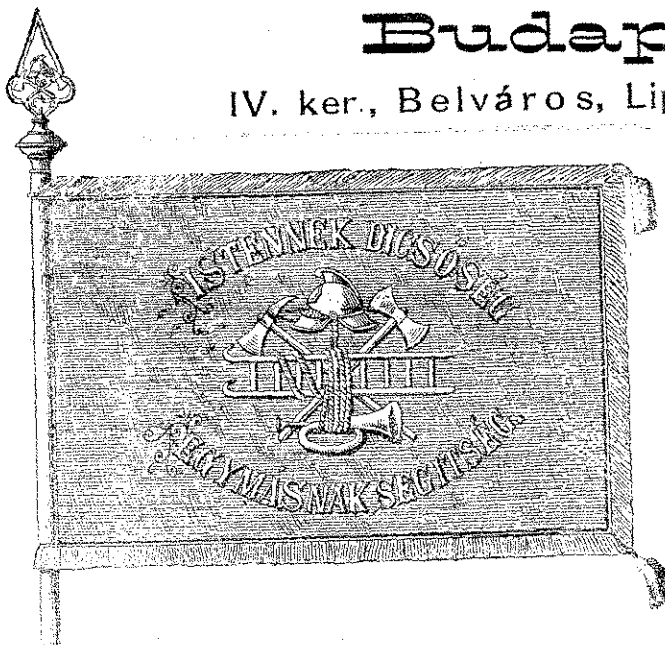
Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Saját
műhímző-
intézet.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számíttatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „kitűnő munka-, kiváló versenyképesség-
és nagybani termelésért” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.

Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: A párisi versenyek — A közigazgatás és a tűzrendészet. II. — Hivatalos rész: Meghívó. — Jelentések az orsz. tűzrendészeti-
vizsgálatokról. I., II., III. — Általános rész: A tűzrendészeti vizsgálatok eredményei. — Testületek köréből: A torontálvármegyei szövetség
választmányi ülése. — A csanádvármegyei szövetség szervezkedése. — A nagyikikindai testület jubileuma — Szerkesztői üzenetek. —
Hírek. — Hirdetések.

A párisi versenyek.

Nagy lelki örömmel és megnyugvással, de egyuttal nem csekélyebb önérzettel konstatáljuk, hogy a magyar tűzoltóság a nemzetek világversenyében hozzá méltóan megállotta helyét és a párisi nemzetközi tűzoltói versenyekben megszerezte a harmadik díjat édes hazánknak.

Ha ezen eredményt csak így szárazon, minden kommentár nélkül, tisztán és kizárólag matematikai alapon tekintjük és annak a hazai tűzoltó-intézményre való talán távolabbi vonatkozásait és nagy horderejét figyelmen kívül hagyjuk, úgy bizonyára fog-nak akadni közülünk többen is, kik az eredményt kicsinyíteni fogják. Ám, ha behatolnak a dolgok lényegébe, ha az eredményeket nemcsak külsőségükben, hanem a maguk egész valóságában, belső értékük szerint mérlegeljük, lehetetlen, hogy elismerésünket és bajtársi köszönetünket ne nyilvánítsuk annak a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek, mely ezuttal is oly szépen megmutatta, miként kell nagy nemzeti célokért nem csak hevülni, hanem áldozatokat is hozni úgy, hogy abból ne magának, hanem a magyar tűzoltó-intézménynek és a magyar nemzet egészének teremtsen meg egy dúsan kama-tozó tőkét.

Az anyagi áldozat, melyet a budapesti önkéntes tűzoltó-testület 20 tagjának a nemzetközi versenyekre 6000 korona utazási díjjal való kiküldésével meghozott, s melyet az országos szövetség elnöksége is 2000 korona adományozásával elősegített, kétség-telenül olyan nagy volt, melylyel szemben szükséges-nek tartottuk mi magunk is aggodalmainkat nyil-

vánítani, de sőt az egész kiküldetés ellen állást foglalni, mert attól tartottunk, hogy az anyagi áldozatok nagysága messze túl fogja haladni az elérhető eredmények értékét. És mégis ma, midőn a viszonyok kényszere alatt mi magunk sem húzhattuk ki magunkat a kiküldetés alól, de sőt aktív részesei kellett hogy legyünk a magyar tűzoltóság küzdelmeinek, a viszonyok minden irányú mérlegelése után kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy a magyar tűzoltóságnak ezen küzdelemben igenis bele kellett mennie és a nagy anyagi áldozatokat meg kellett hoznia tűzoltói és nemzeti szempontokból egyaránt.

Az az ekskluszivitás, melyet a magyar tűzoltóság eddig elfoglalt s melylyel két évtized óta úgyszólván minden nemzetközi érintkezést perhorreszkált, alkalmas lehetett arra, hogy intézményünk az adott viszonyok közt a fejlődés örök törvényének megfelelőleg önönmagában is erősödjen, terjedjen, alkalmas arra, hogy annak fejlődésében megadjon egy bizonyos nemzeti karaktert, de ám a fejlődésnek azt a magasabb fokozatát, melyet egyes egyedül a más viszonyok között leledző hason-intézmények tanulmányozása nyújthat, meg nem adhatta.

A külfölddel való érintkezésnek eme hiánya teremtette meg aztán azt a helyzetet, hogy a magyar tűzoltóság életében minden természetes fejlődése daczára beállott egy bizonyos stagnáció, szerek, fölszerelések és az azokkal való bánásmód dolgában egyaránt a megállapodás; kijegecedett az összbenyomások nyomán egy kép, a melyet mi ideálisan jónak, utolérhetetlenül tökéletesnek, egyedül üdvözítőnek és mindenek által követendőnek tartottunk.

elannyira, hogy önönerőink tudatában emberi gyöngeségünkől folyólag már-már azon tévhit kapott lábra bennünk, hogy a művelt nyugatéhoz képest ifju intézményünk szervezete, különösen ha e szervezet országszerte kiépül, a tökéletesség dolgában mi kívánni valót sem fog fönnhagyni.

—Osztrák szomszédainknak az ezredéves országos nagygyűlésen és versenyeken hangoztatott elismerő nyilatkozatai, de különösen az az irigység, melylyel a mi viszonyaink rendezettségéről beszéltek, megtévezve a még ugyanazon évben Klagenfurtban megtartott osztrák tűzoltó-kongresszuson résztvett magyar tűzoltók tapasztalataival, kétségtelen tanubizonyosságot szolgáltatottak a mi haladottságunkról — szemben osztrák szomszédainkkal, — de éppenséggel nem voltak alkalmasak arra, hogy bennünket önönmagunkkal szemben megalkotott és nem egészen jogosulatlan jó véleményünkben megingassanak.

A párisi nemzetközi tűzoltói versenyek tapasztalataira volt szükség, hogy az igen gyakran viselt rózsaszínű szemüveg félrevetésével megtanuljunk valahára szemüveg nélkül nézni, saját szemekkel látni a dolgokat úgy, a mint azok a maguk valóságában elibénk tárulnak.

És ha semmi mást nem hoztunk volna magunkkal haza, csak ezt a tanulságot, már ez az egy tanulság megérdemelte a párisi versenyekre fordított anyagi áldozatot. Eddigi, valljuk be őszintén, szűk látókörünk hatalmas arányokban bővült, sokat láttunk, hallottunk, tapasztaltunk, a mit eddig látnunk, hallanunk és tapasztalunk itthon nem volt lehetséges; ismeretlen fogalmakkal ismerkedtünk meg és sok ismerőssel találkoztunk, mert az a kép, mely elibénk tárult, minderre bőven adott módot és alkalmat. Láttuk megnyilatkozni az erőt, a bátorságot, az ügyességet, láttuk a helyeset, észszerűet és célszerűet, de láthattuk mindennek az ellenkezőjét is.

Nem képezheti ezuttal cikkelyünk tárgyát az összehasonlítás révén konstatálni, mely dolgok azok, melyekben a magyar tűzoltók a külföldiekkel, avagy azok egyikével-másikával szemben előnyben, vagy hátrányban vannak, mert ez más rovat alá tartozik; itt csak annyit mondhatunk és ezt nagy lelki megnyugvással jelenthetjük ki, hogy a magyar tűzoltóságnak éppenséggel nincs oka a szégyenkezésre, sőt jogos önérettel, emelt fővel foglalhatja el helyét a nagy nemzetek idősebb tűzoltóinak sorában.

A versenyző budapesti önkéntes tűzoltó-testület a férfias, komoly munkában, ennek a munkának egyöntetű, pontos kivitelében és a taktikai támadás szakszerűségében messze kivált összes versenytársai fölött és biztosította a magyarság részére az összes művelt nemzetek legmelegebb rokonszenvét és elismerését, s ha ennek daczára ez első kísérlet alkalmával csakis az 500 frankos harmadik díjat szerzhette meg, tulajdonítható leginkább annak, hogy nehéz szereivel, fölszerelésének ólomsúlya alatt gyor-

saság tekintetében a döntő versenyben elmaradt versenytársai mögött.

Egy szóval kitünő iskolaszerelők vagyunk, kik eddig a legnehezebb föladatokat megoldásában is csak karjaink erejére támaszkodtunk, s nem vetettünk számot magunkban azzal, hogy a legedzettebb emberi karok ereje is semmivé válik ott, a hol a működés alapját a gőz és villanyos erővel előállított löerő alkotja.

Erre a tanulságra, de a többire is nagy szükségünk volt nekünk, s most csak rajtunk áll, hogy mindezen tanulságokat hazai tűzoltó-intézményünk, fejlesztésére irányuló munkásságunkban értékesítve, azt az elismerést és rokonszenvet, melyet ezen első föllépésünkkel a magyarság részére biztosítottunk, a jövőben mindinkább gyarapodó és édes magyar hazánkra mind nagyobb fényt vető dicsőséggé avat-hassuk.

A közigazgatás és a tűzrendészet.

II.

A míg hazánkban a szakszerű tűzrendészeti felügyelet szervezve s a közigazgatás keretébe beleillesztve nem lesz, addig érdemleges javulást a tűzrendészet kezelésében hiába várunk. A ma fönnálló törvények és rendeletek a községi tűzrendészet kezelését a község föladatává teszik, s a községi bíró van hivatva arra, hogy mint a hatalom letéteményese, mindarra, a mi a tűzrendészet érdekeit szolgálja, felügyeljen, őrködjék.

Miként felelnek meg ezen föladatuknak a maguk érdekein kívül minden magasabb érdek iránt érzéketlen, igen gyakran még irni, olvasni sem tudó községi bírók, arról bőségesen volt alkalmunk meggyőződni. Mint a községi vagyon hivatott őrei miként gondolják a községi tulajdont képező és gondjaikra bizott fecskendőt és egyéb tűzoltó-eszközöket, arról hajmeresztő adatokat szolgáltathatnak a folyó évben megtartott tűzrendészeti vizsgálatok jegyzőkönyvei.

Milliókat pusztít el évente a nemzeti közvagyonból a butaság és a bűnös élheterlenség, mely a község házak környékén fölburjánzik, s még megszámlálhatatlanabb milliók romlását vonja maga után a fecskendők időnap előtt való tönkrementése.

Valóban ideje volt, hogy a legfőbb tűzrendészeti hatóság valahára saját kiküldöttje révén közvetlen meggyőződést szerezzen magának ezen szomorú állapotokról, melyek, hogy ma, a tűzrendészeti kormányrendelet kibocsátásának 13-ik évében is még oly kiterjedten fönnállanak, csakis azon érthetetlen közönyre és nemtörődömségre vezethető vissza, mely a felügyelet dolgában a legfőbb hatóságtól kezdve a legalsóbbig az egész vonalon fönnállott.

A községi bíró a butaság bőséges köpönyegjével takarózik, a ravasz jegyző pipafüstös odújában lázas munkát színelve poros akták közé temetkezve

várja a minden sebre írt hozó államosítást, a főszolgabirótól pedig józan észszel a mai viszonyok közt csak nem lehet várni, hogy — installációt kivéve — talán egy rongyos vízpuskáért, mely már ugyis az ördögé, a helyszínére kiszáljon, mikor ezen kiszállást tőle senki se kívánja? És így tovább.

Tönkremennek, elpusztulnak a drága pénzen beszerzett fecskendők, mert nincs a ki azokat gondozza, jókarban tartsa.

És a mikor ily foku, a bűnnel határos indolenciát tapasztalunk a községi vagyont képező tűzoltó-szerek gondozása körül, lehet-e várni, hogy az ezen túl fekvő, nem egyenesen a község zsebébe vágó, hanem nagyobbrészt csak a községi polgárság érdekeit érintő egyéb tűzrendészeti kérdésekben, minők a nyílt tüzelés, kémények tisztítása, takarmányfélék raktározása, házi tűzoltó-eszközök és kapitányvíz készleté stb. a községi, járási és egyéb hatóságok bármiképen exponálják magukat, különösen akkor, a midőn maga a legfőbb hatóság a kormányrendeletben kidobolt fenyegetései daczára álló 12 esztendeig várt a köteles ellenőrzéssel?

Sajnos, ezt a hibát, mely oly súlyos következményeket vont maga után, jóvátenni többé nem lehet, de igenis lehet, sőt kell is, hogy a keserves mult tapasztalatait a jövőben teendő intézkedésekben érvényesítsük, és sorsüldöztesse hazánkat a további károsodástól legalább ezen a téren megmentsük.

Tudva azt, hogy a tűzrendészet józan kezeléséhez nemcsak a közjó iránti érzék, hanem különleges szakismeretek is szükségesek, és e szakismereteket éppen ott, a hol azok leginkább szükségesek volnának, t. i. a községi és járási hatóságok körében, föl nem találhatjuk, a legsürgősebb föladat az volna, hogy ezek ezen különleges ismereteknek legalább elemeire kitaníttassanak, és ezzel bennük a tűzrendészet érdekei iránt való érzék fejlesztessék.

Nagy kérdés azonban az, hogy ezen kitanítás mily uton-módon történhetnék meg a legcélszerűbben, mert éppen azokban a községekben volna arra a legnagyobb szükség, a melyekben tűzoltóság egyáltalán nincs, a melyekben tehát olyan ember, ki a szükséges útmutatásokat megadhatná, nem akad, de még ha akadna is, nem volna a ki meghallgatná mindaddig, a míg arra felsőbb helyről szorítva nem lenne.

Azt a határtalan indolenciát, mely különösen az alsóbbfoku közigazgatási hatóságokban mindenféle, egyébként bármily üdvös intézmény iránt megnyilvánul, megtörni csakis felsőbb hatósági pressióval lehet.

Sokat lendítene az ügyön bizonyára az, ha a belügyministerium az első és legnagyobb szükségletnek megfelelőleg a községeknek kezébe adna egy oly népszerű nyelven megírt füzetet, mely a tűzoltószereknek mikénti elhelyezése, gondozása, jó karban tartása, nemkülönben a legszükségesebb megelőző óvóintézkedésekre nézve útmutatásokat adna. Nagyon természetes, hogy országos szövetségünk elnökségére hárulna ez esetben a föladat, hogy ezen népszerű útmutatás összeállításáról gondoskodjék.

Nem ringathatjuk persze magunkat azon reményben, hogy ezen népszerű útmutatás a szerek gondozatlansága tekintetében most fennálló türheterlen állapotokat egyszeriben megszüntetné, de igenis várható, különösen akkor, ha az útmutatás kiadásával egyidejűleg a községi bírók vagyoni jogi felelőssége is érvényre emeltetnék, illetve azok kártérítési kötelezettsége nemcsak kimondatnék, hanem adandó esetekben fogamatba is vétetnék, hogy e téren tetemesen javultabb viszonyok fognak lábra kapni.

Másik eredményes módja a tanításnak az volna, ha a közigazgatási járások székhelyein egy-egy napra kiterjedő oly tűzoltó-tanfolyamok rendeztetnének, melyekre a járási főszolgabírók, szolgabírók községi és körjegyzők, és bírók, szóval azok, kikre a tűzrendészet kezelése bízva van, felsőbb hatósági intézkedéssel berendeltetnének.

A harmadik, s ez idő szerint a legaktuálisabb módja a tanításnak az volna, hogy a csak mostanában szervezett közigazgatási tanfolyamok tantervébe a tűzrendészet és tűzoltás tanítása sürgősen fölvetessék és ezzel a jövődjö jegyzői generáció e téren is feladatára képesíttessék.

A mily üdvös volna ez intézkedés abból a szempontból, hogy a tűzrendészet hivatott kezelői az eddigi tájékozatlanság helyett a legszükségesebb elemi szakismeretek birtokába jutnának, ép annyira fontos volna abból a szempontból, hogy ilyen nagyobb arányú hatósági intézkedéssel egy csapásra ráterelődnék a közfigyelem a tűzrendészetnek eddig elé oly elhanyagolásban részesített érdekeire.

HIVATALOS RÉSZ.

MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 8. szám.

804. sz.
1900.

Meghívó.

A tűzrendészeti-vizsgálatok befejeztével a nagymélt. belügyminister úrhoz fölterjesztendő javaslatok elkészítése, nemkülönben a tűzrendészeti törvényjavaslat-tervezet átdolgozása és a folyó ügyek elintézése céljából 1900. évi

október hó 27-én (vasárnapon) délelőtt 10 órakor a szövetség központi irodájában elnökségi ülés tartatik, melyre az elnökség tagjait van szerencsénk ezúton is meghívni.

A fentiekén kívül napirenden lesz: Zenta r. t. város tűzr. szabályrendelete, Marikó község, nemkülönben Alsó- és Felső-Nyárasd községek kötelezett tűzoltóságáról alkotott szabályrendeletek, a torontálvármegyei szövetség módosított alapszabályai stb.

Az elnökségi ülést követőleg déli 12 órakor a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének íg. választ-

mánya tart ülést a folyó segélyüggyek elintézése végett, miért is a választmány tagjait ez ülésre tisztelettel meghívjuk.

Egyben értesítjük a tűzrendészeti vizsgálatokban részt vett előadó urakat, hogy a törvényjavaslat-tervezet tárgyalása céljából, a megállapodások értelmében *október hó 6-án (szombaton) délután 2 óraker érkezlet* fog tartatni.

Kelt Budapesten, 1900. évi szeptember hó 26-án.

Dr. Óváry Ferencz,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jelentések

az orsz. tűzrendészeti vizsgálatokról.

(Dr. Óváry Ferencz szöv. alelnöknek az országos szövetség elnökségéhez beterjesztett jelentései.)

I.

Tekintetes Elnökség!

A nagyméltóságú m. kir. belügyminister úr 28321/1900. sz. alatt kiadott rendeletével országos tűzrendészet vizsgálatot rendelt el, közegül kiküldötte Adorján Antal segédtitkár urat, s szakközegül az országos tűzoltó-szövetséget rendelte melléje.

Az utolsó elnökségi ülésen tett ígéretemhez képest ezen országos vizsgálaton én is részt vettem.

Április 18-ikán reggel 7 óraker indultunk el a budapesti keleti pályaudvarból Adorján Antal s titkár, Lukács Gyula előadó úr és csekélységem s a gyorsvonattal egész Sátoralja-Ujhelyig mentünk, s délután 2 óra előtt az ottani szertárt s tűzoltóságot megvizsgáltuk.

2 óra után felkerestük a vármegye alispánját. Matolay Elek urat, kinek előadván rendeltetésünk és kiküldetésünk célját, kértük a tűzrendészeti, építési, kéményseprési szabályrendeleteket, s erre vonatkozó intézkedéseit. Megkaptuk azután Dókus Dula főjegyző úr által összeállított »Zemplén vármegyei szabályrendeletek«-et, melyekből azután kitünt, hogy Zemplén vármegyének még mai napig sincsen tűzrendészeti szabályrendelete, hanem e helyett az 1869-iki, 1870-iki és 1888-iki kormányrendeletek vannak benyomtatva a szabályrendeletek közé.

Az építési megyei szabályrendelet az 1895. évről kelt 57/2627. sz. alatt s 6098/1895. sz. alatt nyert kormányhatósági jóváhagyást.

Ezen szabályrendelet 5 §-a szerint minden kis- és nagyközség köteles lett volna építési szabályrendeletet kidolgozni a 17. § figyelembe vételével, mely szerint 200 □-ölnél kisebb udvarok tűzbiztonsági szempontból nem engedélyezhetők, a főfalak téglából, a kémények 5 év lefolyása alatt (26. §) tűzmentesen építendőek, illetve ilyenekké átalakítandók.

Sátoralja-Ujhelyen kívül 36 községet vizsgáltunk meg, de ilyen községi építési szabályrendeletre nem találtunk sehol. A vármegyei építési szabályrendeletnek a hatását is csak igen kis mértékben észleltük, a kémények átalakításával pedig sehol sem találkoztunk, pedig még nagyközségekben is mindenütt vannak paticskémények.

A megyei kéményseprési szabályrendelet kelt 1894-ben 83/2704. sz. alatt, jóváhagyva a kereskedelmi ministerium 1894. évi 7038. sz. határozatával. E szerint a vármegye 16 kéményseprési kerületre osztott. A rendes használatú kémények havonként egyszer seprendők. A paticsok seprete nem kötelező. A 8. § szerint tűzvész esetén a kéményseprő az oltásnál segédkezik, s a tűzrendészet kezelőjének szakszerű felvilágosításokat adni tartozik. A községeknek kellett volna a paticsokra viszonyaikhoz mérten szabályzatot alkotni, ilyenre azonban sehol sem találtunk.

A községek közül, a hol jártunk, csakis a varannói és homonnai járás községei közül találtunk 1—1 körjegyzői székhelyen községi tűzrendészeti szabályrendeletet megal-

kotva 1890-ben és soknemű módosításokkal jóváhagyva a vármegye által 1891. évi 143/8651. sz. alatt. A módosításokat azonban egyik község sem találta szükségesnek belevezetni szabályrendeletébe, egyszerűen maradtak azok a rcsz nyomtatványok úgy, a mint azok eredetileg tervezve voltak tűzoltó-egyletek részére és nem község részére szabályrendeletül.

A tűzrendészet körébe vágó speciális rendeletet sem az alispántól, sem a városházán jelen volt központi főszolgabírótól nem nyerhettünk.

Kocsira ültünk tehát délután 3 óra után és Csörgő, Legenye, Velejte községeket az országot mentén még az nap megvizsgáltuk, s este későn Töke-Terebesre értünk, s ott a korcsmában megháltunk.

Töke-Terebest reggel megvizsgálva, 19-ikén reggel kocsira ültünk és Miglész, Vécse, Gerenda, Techna, Parnó, Szécs-Polyánka, Szacsur, Varannó-Csemernye és Lomnicza országútmenti községeket megvizsgálva, késő este Varannóra értünk s itt megháltunk.

Varannó járási székhely lévén, 20-ikán reggel a főszolgabírói hivatalt kerestük fel s a főszolgabíróval egyetemben vizsgáltuk meg Varannót, majd kocsira ülve Csákiyó, Sókút, Rudlyó és Agyagost délig elvégeztük és visszahajtottunk onnan Varannóra; innen ebéd után ismét kocsin ülve megvizsgáltuk Varannó-Hosszuzmező, Majorócza, Szedliszke, Topo'yovka, Csicsvaalja, Tavarna, Hegedűsfalva és Zavadka községeket s este jó későn Homonnára értünk.

21-ikén reggel jókor megjelentünk a szolgabírói hivatalban, s itt a szolgabíróval találkoztunk. A tűzrendészet tekintetében semminemű felvilágosítást nem nyertünk. Megvizsgáltuk tehát Homonnán a szertárt, mely patak fölé van épülve; 10-re járt az idő, midőn kocsira ültünk és 21-ikén délelőtt Kohanóc, Lyubise, Hankóc, Koskóc községeken át Izbugya-Hosszuzmezőre értünk, hol megebedeltünk, s délutáni utunkat folytatva, estig Izbugya-Bresztó, Volicza, Horbók-, Alsó-, Felső Csebinye községeken át Mező-Laborczig haladtunk kocsin, s az illető községeket tűzrendészeti tekintetben megvizsgáltuk.

Mező-Laborczon meghálva, 22-ikén reggel 5 óraker vasutra ültünk és délutáni 2 órára Budapestre értünk.

Az 5 nap leforgása alatt tehát összesen 37 községet vizsgáltunk meg, ezek közül csak 8-ban találhattunk használható fecskendőt, 9 községben egyáltalában nem volt, s 18 községben pedig használhatatlan volt az 14000 koronáért vett fecskendő.

A tömlők majd mind használhatatlanok. Egyéb tűzoltó-eszköz pedig sehol sincsen, se a községeknél, se a házaknál.

Tűzrendészeti szabályrendeletet csak 2 községi jegyző tudott felmutatni, végrehajtva tehát a kormányrendelet Zemplén vármegyében egyáltalában nincsen.

Tűzoltóság csupán Sátoralja-Ujhelyen van; szertár használható állapotban csupán 2 helyen van; 17 helyen egyáltalában nincsen, a többi helyen, hol építettek, ma már mind használhatatlan.

Az építkezés tűzveszélyes, a kémények tűzveszélyesek. A kormányrendelet hatása egyáltalában nem észlelhető.

Utiszámla az előadó részéről és 37 drb jegyzőkönyv egyenkint a községekről felvéve, csatolva.

Veszprém 1900. évi április 30.

II.

Tekintetes Elnökség!

A nmélt. m. kir. belügyministerium által elrendelt országos tűzvizsgálati második utunkról visszatérve, van szerencsém jelentésemet röviden a következőkben előterjeszteni:

Adorján Antal min. segédtitkár és Breuer Szilárd előadó urakkal Pozsonyvármegyébe május hó 2-án reggel

8 órakor indultunk el vasuton Galantáig, hol a vizsgálat teljesítése után kocsira ültünk és Vizkelet, Kosut, Német- és Magyar Diószeg, Nagy-Mácséd és Vág-Szereden keresztül vizsgálva, itt újból vasutra ültünk s a galántai járást elhagyva, Nagy-Szombatig vasuton mentünk. Itt megháltunk s 3-án reggel kocsira ülve, a nagyszombati járás községeiből Spácza, Alsó-Dombó, Kátlóc, Dejte községeket; majd Nyitramegyébe átlépve, Vittencz, Lopasó, Sterusz, Verbó, Krakován, Vágör és Pöstyén községeket vizsgáltuk meg; itt megháltunk és 4-én reggel ismét vasutra ülve, Trencsénbe vasutaztunk. Trencsén megvizsgálása után délután kocsira ültünk és Biskupicz, Turna, Rozsony-Miticz és Jasztrabje (Ölyved), Szvinna, Hornyán, Dezsér trencsényi és baáni járási községeket; Baánban meghálva, 5-én reggel ismét kocsira ültünk és Barát-Lehota, Ribény, Nagy-Sztricie trencsényi, majd Nyitra-Zsámbokrét, Chinorán, Nadlány, Rajcsány, Alsó Helbény, Koros, Nagy-Tapolcsány, Hrabova, Ludány, Vámosujfalu, Kálmánfalu, Nyitra-Pereszlény, Körtvélyes, Szomorfalu és Lovászi nyitramegyei nyitra-zsámbokréti és nagy-tapolcsányi járási községeket. Itt meghálva, 6-án reggel 7 órakor vonatra ültünk és délutáni 2 órakor Budapestre érkeztünk.

Pozsonyvármegyének tűzrendészeti szabályrendelete 1888. évi 15.137. sz. alatt kelt, most van átdolgozás alatt, 3868/1899. alispáni szám alatt lett a tervezet »Pozsony-Vármegye« című hivatalos lapban közzétéve.

Községi szabályrendelet a megvizsgált 10 község közül nincs 6-nak; fecskendője és szertára nincs 2-nek, tűzoltósága nincs 4-nek. A szertárak közül csak egy volt pormentes. A tűzoltók gyakorlatot csak ritkán tartanak; a gépek sárosak, piszkosak, rozsdásak és több gépnek hozzáférhetetlen szelepei vannak. Egy intelligens tűzoltó-parancsnok állandóan vizet tartott a fecskendőben, azt hívén, ez így jó. Magyar-Diószeget kivéve, mindenütt visszafejlődést tapasztaltunk.

Nyitramegye tűzrendészeti szabályrendelete 1894. évi márczius hó 8-án alkottatott meg, s jóváhagyott a m. kir. belügyminiszterium 60.392/1894. sz. határozatával.

E szerint (20. §.) minden község köteles felesketett tűzört, a terménygyűjtés idején pedig még külön öröket alkalmazni.

A 24. §. szerint köteles minden község, a hol önkéntes tűzoltóság nincs, 1889. év végéig községi köteles tűzoltóságot szervezni. Tehát egy 1894-ben alkotott szabályrendelet arról intézkedik, hogy 5 évre visszamenőleg hagy meg valamit. A szabályrendelet készítői ezt észre sem vették. A tűzoltó-parancsnokok a járási főszolgabíróknak bejelentendők, ki a járási tűzrendészeti felügyelővel közli, s ennek meghallgatása után erősíti meg, vagy mellőzi.

A járási tűzrendészeti felügyelői intézményt (30 §.) szervezte olyképp, hogy a főispán által 6 évről 6 évre lehetőleg szakegyenéből kinevezendő tűzfelügyelők a hatósági ellenőrzésen felül minden szakdolgot véleményezzenek, szervezzenek, vezessenek és ellenőrizzenek, évenként ellenőrzési vizsgálatokat tartanak.

A járási tűzrendészeti felügyelők 1889. évben ki is neveztettek, de a 6 év leteltével kinevezésük meg nem ujított, legalább Szlamka János nagy-tapolcsányi lakos első ízben kinevezett járási tűzfelügyelő saját szavai szerint a 6 év leteltével újból kinevezve nem lett, így köteleseit nem is teljesíti. Így azután természetesen, a mit nyújthatna is a társadalom, eléggé kihasználva nem lesz, a visszafejlődés minden jelével találkozunk is azután.

Szó nélkül nem hagyható, hogy a nyitramegyei községek törvényhatósági határozattal köteleztettek a tűzi fecskendőknél Tarnóczytól való beszerzésére, s a gépeknek felülvizsgálat nélkül való átvételére. A 21 község közül, melyet ezen utunk alkalmával megvizsgáltunk e megyében, szívó-nyomó jó fecskendőt épp ez okból egyet sem találtunk. A ganajlé-szivattyuknak tűzi fecskendővé való elő

léptetése e vármegyében alkalmaztatott, hogy minő sikerrel, azt a gyakori és nagy tüzek mutatják.

A szertárak nagy részben felállítottak, de egy sincs közülök, mely teljesen megfelelő volna. Még téglából épült szertárnál is találtunk olyat, melybe beesik az eső, bever a hó és befúj a szél. A fabódék pedig kezdenek már pusztulni és javítva nem lesznek; 8 községben egyáltalán nem is építettek.

A fecskendők közül 2 helyen csak nyomót találtunk, 5 helyen nincs országos egységes csavar, végül 4 községnek magának egyáltalán nincs fecskendője, az uradalmi fecskendőket jelentették be, hogy használhatják. A fecskendők nagyon sok helyen azért is rozsak, mert szelepeik hozzáférhetetlenek, egy félórai idő is szükséges, míg az egész gépezet szétszedésével hozzájuk lehet jutni. Legtöbb helyen piszkosak, sárosak, rozsdásak a gépek, teljesen használhatatlant azonban csak kettőt találtunk.

A tűzoltóság 4 községben nem áll fenn, illetve meg sem alakult, egyik helyen volt, de feloszlott. Gyakorlatot ritkán, sok helyen egyáltalán nem tartanak.

Tűzrendészeti szabályrendelete mai napig sincsen 3 községnek; sok községnek a szabályrendelete pedig a kormányrendelet kibocsátása előtti időből való.

Mindezek után kétségtelen, hogy ezen vármegyében komolyan foglalkoztak a tűzrendészet kezelésével és annak helyes megoldásával, szakszerű tűzfelügyelők, mint hatósági hivatásos személyek alkalmazása híján azonban mégis csak kevés eredményt értek el; napjainkban pedig már a visszafejlődés számos jeleivel találkozhatunk.

Trencsénvármegyének mai napig sincsen a tűzrendészeti kormányrendelet kivánalmainak megfelelő tűzrendészeti szabályrendelete, mert csupán egy 1881. évben 11. §-szal alkotott igen rövid kis szabályrendeletet volt képes a vármegye alispánja Baross Jusztin úr nekünk felmutatni. Ennek daczára a kormányrendelet kibocsátása után tevékeny tűzrendészeti intézkedések tételtek.

A fecskendők beszerzése, szertárak építése és tűzoltóságok felállítása elrendeltetett. 10 községet vizsgáltunk meg az országút mentén, s ezek közül 4-nek máig sincs tűzrendészeti szabályrendelete; 2-nek nincs szertára; 3-nak nincs tűzoltósága. Az átlag arányszám tehát igen rossz, mert majdnem felének nincs szabályrendelete, $\frac{1}{5}$ -öd résznek nincs szertára és $\frac{1}{3}$ -ad résznek tűzoltósága.

A vízszerezés elég jó és az építkezési viszonyok sem rozsak; ennek köszönhető, hogy nagyobb és gyakori tüzek ezen vármegyét megkímélték.

A kormányrendelet 12 évi kibocsátása daczára tehát itt is sok végrehajthatatlan maradt. A házaknál meg lenni köteles tűzoltószereket is csak elvéve találtuk. Sehol egyetlen jutalmazása a tűzoltónak nem fordult elő. Nincsenek segélyalapok, Birságolásoknak, vagy tűzrendészeti alispáni intézkedéseknek nyomára az utolsó 6 évben nem találtunk.

A hatóságok más irányú rendkívüli elfoglaltsága és a tűzoltási szaktudás hiánya az ellenőrzést és végrehajtást lehetetlenné teszi; az intézkedések egész sorozatára volna szükség, hogy a tűzrendészet ügye fellendüljön.

Utazásunkról felvett 43 darab jegyzőkönyvet és Breuer Szilárd úti számláját mellékelve, kitünő tisztelettel maradtam Veszprém, 1900. évi május 10-én.

III.

Tekintetes Elnökség!

Országos tűzrendészeti vizsgálatunk harmadik útját Adorján Antal min. segédtitkár és dr. Szily József titkár úr társaságában 1900. évi május hó 16. napján kezdtük meg a központi pályaudvarból 5 óra 50 perczkor induló vonattal egész Szatmár városáig haladván; innen kocsira ülve, Pálfalva, Ombód, Pettyén, Nagy-Kolcs, Krassó, Patóháza

és Apa községeket látogattuk meg és Szinyérváralján meg-
háltunk.

Itt a vizsgálatot 17 én reggel megejtve, kocsin Sebes-
Patak, Iloba, Misz-Tótfalu, Misz-Mogyorós községeket és
Nagybánya várost megvizsgáltuk, s délután vasutra ülve,
Nagy-Károlyba vonultunk.

Az éjjelt Nagy-Károlyban töltve, s azt még ugyancsak
éjjel megvizsgálva, 18-án reggel kocsin Csanáros, Vállaj,
Mérk, Fábianháza, Nyír-Csaholy és Máté-Szalka községeket
délig, délután Jármí szatmármegyei, Ór, Vaja és Nyír-
Bakta szabolcsmegyei községeket vizsgáltuk.

19-én reggel Lorántháza, Jákó, Saskod, Tass, Ajak
és Kis-Várda, délután Fényes-Litke, Komoró és Bezdéd
szabolcsmegyei, Záhony és Csap ungmegyei községeket,
tehát 35 helyet vizsgáltunk meg, s minden egyes helyről
jegyzőkönyvet vettünk fel, melyeket 35 darabban mellékelek.

Szatmármegyében 21 helyet vizsgáltunk meg 4 járás-
ban, 19 községet és 2 várost.

Ezen 19 község közül egynek sincs községi tűz-
rendészeti szabályrendelete; 17-nek nincs szertára, 18-nak
nincs tűzoltósága; 14-nek nincs megfelelő gépje; 15 köz-
ségben nincsenek meg a szabályrendeletileg előirt tűzoltó-
eszközök.

Szatmármegyének van tűzrendészeti szabályrendelete,
megalkotva 1896-ban és jóváhagyva a belügyminiszterium
48.531/96 V. számú határozatával.

Ezen szabályrendelet szerint az összes községekben
1896. június 30-ig a szabályrendeletek megalkotandók, a
tűzoltóságok felállítandók, a szertárak felépítendőek, s az
egyes községbeli házak tűzoltó-eszközökkel ellátandók lettek
volna. Mindez maig sem történt meg.

Bizottságot kellett volna alkotni minden községnek,
mely bizottság vizsgálatot lett volna köteles tartani évenként
legalább kétszer, vajjon meg vannak-e az előirt tárgyak?
Ezen bizottságnak jelentést kellett volna tenni évenként a
tavaszi rendes közgyűlésnek. Egyetlen ilyen jelentést sem
kaptunk az egész vármegyében, sőt a bizottság sem lett
megalakítva.

A mulasztókat bírságot kellett volna, s ezen bírság-
pénzekből segélyalapot képezni, melyből a tűzoltók jutal-
mazandók lettek volna. Se bírságpénzek lajstromával, se
segélyalappal nem találkoztunk egyetlen egy helyen sem a
vármegye községeiben. Tűzoltót jutalmazni még annyival
kevésbé lehetett, miután tűzoltóság sincsen.

A mátészalkai főszolgabíró Illosvay látszik, hogy
figyelemmel van a tűzrendészet iránt, de a fecskendőkre
eddig az ő figyelme sem terjedt ki. Egyetlen községben
sem vizsgálta meg sohasem a főszolgabíró a fecskendőket,

s nem utasította a községeket, hogy azok tisztán és
rendben tartassanak.

Nem is tudják a községi bírák és lakosok, hogyan
kell a gépeket jó karban tartani. Egyik helyen vizet öntenek
bele és egész nyáron át abban tartják, másik helyen
berozsdásodni hagyják, a tömlőket közepén megtörve
szegekre akasztják, s így mindezeket igen gyorsan el-
pusztulni hagyják. Az általunk meglátogatott 19 községben
10.000 koronánál több értékű tűzoltó-eszköz tönkrement.

Mindezek elkerülésére nagyon tanácsos volna, ha a
belügyminiszterium figyelme felhivatnék arra, hogy egy
rendeletben tanítsa ki a községeket a fecskendők és egyéb
tűzoltó-eszközök miképp leendő kezelésére és karbantartására.

Szabolcsmegye 12 községét vizsgáltuk meg. E vár-
megyének három §-os megyei tűzrendészeti szabályrende-
lete van, melyet 371/93. sz. alatt alkotott. Ennek 1. §-ában
kimondotta, hogy a községi tűzrendészeti szabályrendelet
ellen vétők kihágást követnek el; a 2. §-ban, hogy a pénz-
büntetések a községi pénztárba fizetendőek, s ebből alap
képzendő, mely a tűzoltó-eszközök beszerzésére és tűzoltók
jutalmazására fordítandó; míg a 3. §. szerint kihágások
esetén a főszolgabíró, alispán és miniszter a bírák. Segély-
alap azonban csak egyetlen egy községben alkotottatott. a
többiben egyben sem; jutalmazás sehol sem történt.

A 12 község közül szabályrendelete nincs 7 község-
nek; szertára nincs 9 községnek; a hol van is szertár,
3 ezek közül nem megfelelő, nem pormentes; fecskendője
egyáltalán nincs 2 községnek; megfelelő, jó fecskendője
nincs 7 községnek; tűzoltósága nincs 8 községnek egy-
általán, jó tűzoltóságot pedig csak egy helyen találtunk.

17—20 esztendőn keresztül egy ember a községi bíró,
s ez még máskor nem látott főszolgabírót községében,
mint mikor feleskettetett.

A házi tűzoltó-eszközök egyáltalán nincsenek meg,
egyes darabokat találtunk egyes jobb községekben.

Báró Feilitsch főispán meglehetősen körlevélben hívta
fel a főszolgabírót figyelmét önkéntes tűzoltóságok alakít-
ására, de eredménytelenül. A felhívás sablonos körrende-
lettel közöltetett a községekkel, ezek feleltek rá papíron,
hogy nem lehet felállítani, s ezzel vége. A tűzrendészet
fejlesztésének más nyomával egyáltalán nem találkoztunk.

Ungmegyében csak 2 községet vizsgáltunk meg, erről
bírálatot mondani az ungvármegyei tűzrendészeti viszonyokra
nem lehet.

Törvényes, egyöntetű országos intézkedések nélkül a
kívánt siker elérhető alig leendő.

A titkári úti számlát csatolom.

Veszprém, 1900. május 22.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A tűzrendészeti-vizsgálatok eredményei.

A belügyminiszterium *Óváry* Ferencz dr. szöv. alelnök,
országgyűlési képviselő sürgetésére és az országos tűzoltó-
szövetség elnökségének ismételt fölterjesztésére a folyó év
április hó 17-én 28.321 sz. a. határozatával elrendelte az
ország tűzrendészeti viszonyainak megvizsgálását.

A vizsgálatok vezetésével megbizta *Óváry* Ferencz dr.
szöv. alelnököt, szakközegül fölkerlte az orsz. szövetség
elnökségét, a maga részéről megbizottul pedig kiküldötte
Adorján Antal ministeri segédtitkárt.

A vizsgáló-bizottság, kiegészítve váltakozó sorrendben
az elnökség egy-egy előadójával, április hó 17-én kezdette
meg munkáját és augusztus hó 30-án fejezte be azt. A viz-
gálatokon résztvettek váltakozva: *Lukáts* Gyula, *Breuer*
Szilárd, *Markusovszky* Béla, *Szabó* Gyula és *Vida* Pál
előadók és *Szily* József dr. titkár. Az összesen 43 napot

igénybe vevő körutak alatt megvizsgálta a bizottság 18 vár-
megye 258 községét, fölvevett ugyanannyi jegyzőkönyvet,
ezeknek egyik példányát beterjesztette a belügyministe-
riumhoz, másik példányát *Óváry* Ferencz dr. jelentései
kapcsán az orsz. szövetség elnökségéhez.

Most, hogy a körutak befejezést nyertek, a szövetség
elnökségének lesz föladata, hogy a belügyminiszteriumhoz
a szükséges intézkedések megtétele végett javaslatot tegyen,
s nagyon természetes, hogy ezen javaslat elkészítésében az
alapvető munkát azoknak kell elvégezniök, kik, mint a
vizsgáló-bizottság tagjai, közvetlen tapasztalatok alapján
alkothattak maguknak véleményt a létező viszonyokról s a
mindinkább égető bajok orvoslásának módozatairól.

Óváry Ferencz dr. elnöklése alatt folyó hó 22-én
délután 2 órától esti 8 óráig tárgyalt a vizsgáló-bizottság,
s miközben összegezte a vizsgálatok eredményét, beható
megvitatás alá vette mindazon javaslatokat, melyeket a

bizottság egyik-másik tagja a sajnos, oly bőségesen konstatált szomorú, sőt kétségbeejtő állapotok megszüntetésére előterjesztett.

Bármily közérdekű, az egyes előadók gondolkozás-módjának, eszmejárásának megismerése szempontjából bármily tanulságos volna is az, ha a tárgyalás egész menetéről, az egyes felszólamlások egymásutánjáról lapunk olvasóit kimerítően értesíthetnénk, mégis ezúttal, tekintettel az értekezletnek zártabb jellegére, csak arra szorítkozhatunk, hogy a főbb eredményeket a maguk lényegében közöljük.

És itt első sorban is fájó szívvel konstatáljuk, hogy az 1888. évi 53.888. számú tűzrendészeti kormányrendelet minden üdvös intézkedése és szök tekintetben határozott kijelentései daczára életrevaló és eredményeket biztosító kormányzati ténykedésnek nem vált be, nem pedig azon egyszerű okból, mert annak végrehajtását illetékes helyen soha nem követelték, soha nem ellenőrizték és általában a tűzrendészet szakszerű kezelésére a lehetőséget szakembereknek a közigazgatás keretébe való beosztásával meg nem adták.

Bármelyik részét tekintjük is a törvénytőlra hivatott kormányrendeletnek, legyen az életbevágó vagy csekélyebb jelentőségű, nagy anyagi áldozatot igénylő vagy pedig a legegyszerűbb eszközökkel megvalósítható, a végrehajtás terén országszerte mindenütt a legnagyobb hiányokat tapasztaljuk, mert a saját maguk bajaival is bőven megvert hatóságainkból hiányzik a nemzet életbevágó érdekei iránt való jóakarát és jóérzék. A mindennapi robot-munka gondjai mellett nem jut idejük arra, hogy a hólnapi nap gondjaival törődjenek s józan előrelátással meghányva-vetve a dolgokat s számot téve az esetleges következményekkel, a szükséges intézkedéseket eleve megtennék.

Sokszor megirt, köztudomású dolgok ezek, melyeknek vigasztalanságát csak fokozhatja az ezuttal megtartott vizsgálatokon szerzett azon tapasztalat, hogy a legmerészebb szárnyalású és legsötétebb képzeletet is sokszorosan fölülmulja a tűzrendészeti viszonyok rosszasága dolgában maga a valóság.

Hajmeresztő dolgokról rántják le a leplet a vizsgálati jegyzőkönyvek adatai és ámul-bámul az ember, hogy a huszadik század küszöbén mindez még lehetséges.

A kormányrendeletnek jól tudjuk, meg vannak a maga hibái és hiányai is; így pl. a tűzveszélyes, könnyen gyúló és robbanékony anyagokról nem intézkedik, az egyes házak által készletben tartandó tűzoltó-eszközök abban felsorolva nincsenek, a szívó fecskendőkhöz a szívó-tömlők beszerzését nem tette kötelezővé, az 50 háznál sokszorosan több házzal bíró községekre több fecskendőnek beszerzését nem rendelte el, nem állapította meg, hogy a 100 mm. hengerátmérőjű fecskendőnek két hengerűnek kell lennie és nem mondta meg, hogy az ily fecskendőknél egy lökőre legalább mennyi vizet kell szolgáltatnia. Mindezen és sok más egyéb hiányai mellett azonban legfőbb hibája az volt, hogy csak rendelet és nem törvény volt és hogy a 35. §-ban magának fenntartott felügyeleti és ellenőrzési jogával a belügyminiszterium az országos tűzoltó-szövetség minden szorgalmazása daczára álló 12 esztendeig nem élt és ezzel alkalmat adott arra, hogy a rendelet kibocsátása nyomán szerteszt megindult pezsgő tevékenység csakhamar lelohadt, egy mindinkább növekedő semmittevésnek és közönynek adott helyet a tűzrendészet keretében elannyira, hogy a hatóságok indolenciája odáig vitte a dolgot, hogy a tűzoltóintézménynek az önkéntesség alapján leendő kiépítése immáron a lehetetlenségek közé tartozik.

Azt a hatalmas erkölcsi erőt, mely az önkéntes tűzoltóintézmény eddigi alapjául szolgált s mely a jól teljesített kötelesség tudatában oly sok igaz lelki öröm osztályrészesévé tette az intézmény önzetlen harcosait, az évek során megörölte a törvényhatóságok semmittevése,

kiölte a keblekből a társadalom ridegsége. S ez az, a mit a tűzrendészeti-vizsgálatok eredményeiből a legszomorítóbb jelenségnek kell tartanunk, mert ha minden egyéb mulasztást erős akarattal és fokozott tevékenységgel előbb-utóbb, talán néhány év alatt már többé-kevésbé jóvá tudunk tenni, az önfeláldozásra mindig kész igaz önzetlenség és felebaráti szeretet erényeiben beállott dekadencia lehetetlen, hogy a legmélyebb szomorúsággal ne töltse el a nemzet érdekeivel még törődni tudó férfiak szívét, mert az ilyen érzelmeiben, gondolkodásban és erkölcsökben egyaránt mutatkozó hanyatlás, különösen az anyagiasság mai világában, féltő, hogy nemzedékekre kiterjeszti pusztító hatását.

Ily körülmények közt, habár a kötelezett tűzoltóintézmény általánosságban a követelményeknek sem szervezet, sem működés tekintetében meg nem felelt, mégis a bizottság a megoldás egyedül lehetséges módját abban találja, hogy a kötelezett tűzoltóintézmény általánosan szerveztessék, a tűzoltói szolgálati kötelezettség törvényben kimondassék, és ennek a törvényes intézkedésnek minden irányban való érdemleges végrehajtása a legszigorubb eszközökkel biztosíttassék.

A kötelezett tűzoltóság szerveztessék még oly községekben is, melyekben önkéntes tűzoltóság van, egyrészt az utóbbinak tartalékául, másrészt azért, hogy a szolgálati kötelezettség alul való mentesség váltságdíjaival az önkéntes tűzoltó-testület anyagilag is istápolttassék.

Nagyobb városokban a hivatásos tűzoltóság szervezendő önkéntes vagy kötelezett tartalékkal, esetleg a város alkalmazottjainak, utcaseprőknek, szolgáltnak stb. beosztásával.

A tűzoltóintézménynek, legyen az bármely szervezeti, adassék meg a községi hatósági jelleg, s a hivatásuknak megfelelő önkéntes tűzoltó-testületek vétessenek ki az egyleti elbánás alól.

Az ez idő szerint fennálló kétségbeejtő állapotokat a bizottság egyes-egyedül minden irányban a leghatározottabban intézkedő tűzrendészeti törvény megalkotásával tartja megjavíthatónak, míg a rendeleti úton való intézkedéstől számbavehető eredményt nem vár.

Kötelessége tudatában a bizottság fölhivta Szokolay Ignác felügyelő bizottsági tagot, hogy a Breuer Szilárd által kidolgozott, a szövetség elnöksége által pályadíjjal jutalmazott, s neki további részletes bírálat és javaslattal végett kiadott tűzrendészeti törvényjavaslat-tervezetet haladéktalanul, de legkésőbb e hó 29-ig szolgáltatassa vissza, hogy a bizottság maga vehesse azt bírálat és átdolgozás alá, hogy ekként a belügyminiszteriumhoz fölterjesztendő javaslatokkal egyidejűlegesen már a törvényjavaslat tervezete is fölterjeszhető legyen.

A bizottság további javaslatai a következők: A belügyminiszterium külön tűzrendészeti szakosztály szervezendő 5-6 oly tűzrendészeti felügyelővel, ki szakmabeli tudásának eddigi működése által kétségtelen tanubizonyosságát adta. Ezen országos felügyelők a központi szolgálaton kívül ellenőrzik országszerte a tűzrendészeti viszonyokat, szervezik a tűzrendészeti felügyelői szaktanfolyamokat. E tanfolyamok lesznek hivatva arra, hogy a vármegyék részére külön tűzrendészeti felügyelőket képezzenek s minden egyes vármegyébe a kormány nevezzen ki egy-egy tűzrendészeti felügyelőt, ki minden egyéb mellékfoglalkozás nélkül tisztán és kizárólag a vármegye tűzrendészeti viszonyainak javítására szentelje munkásságát; szervezze, begyakorolja a községi tűzoltóságokat, rendezzen vármegyei és járási tanfolyamokat, ellenőrizze a községek és tűzoltóságok működését; legyen szakközege az I. és II. foku közigazgatási hatóságoknak, s mint ilyen legyen tagja a közigazgatási bizottságnak.

Az országos tűzrendészeti felügyelet költségeinek fedezésére, nemkülönben egy országos tűzrendészeti alap létesítése céljából törvényhozási úton köteleztessenek a biztosító-társulatok arra, hogy az ország területén eszközölt tűz-

biztosítások bruttóbevételeinek 2%-át az országos alapszabályba befizessék.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelet költségei olyképen teremtessek elő, hogy az általános tűzoltói szolgáltatási kötelezettség alul magukat megváltani akarók váltásdíjainak bizonyos hányadából vármegyei alap létesíttessék.

Addig is, míg az okvetetlenül szükséges törvényhozási intézkedések megtételnek, sürgősen gondoskodni kell a tűzrendészeti kormányrendeletnek végrehajtásáról. Rendelje el a kormány, hogy ez abban foglaltakat legkésőbb félév alatt a törvényhatóságok és községek annál is inkább fogantossítsák, mert a mulasztást elkövetők ellen a legszigorubb eljárás fog folyamatba tételni. Állapítsa meg a kormány a mulasztást elkövető tisztviselők ellen ne csak az erkölcsi, hanem a legteljesebb anyagi felelősséget is és ezt ne csak kilátásba helyezze, hanem a félév múlva országsszerte eszközözendő újabb vizsgálatok nyomán a legszigorubb fogantossítsa is.

Adjon a kormány a községi bírók, jegyzők, főszolgabírók és alispánok, szóval mindazoknak, kik a tűzrendészet kezelésével hivatásszerűen foglalkoznak, kezébe olyan könnyen érthető modorban megírt füzetet, mely a megelőző tűzrendészet követelményeire, a tűzrendészet kezelésére, nemkülönben a tűzoltó-szerek gondozására és jókarban tartására nézve a szükséges útmutatásokat megadja.

A főiskolák, tanítóképzők, gazdasági, erdészeti tanintézetek, földműves iskolák és ezekhez hasonló intézetek tantervébe a tűzoltás elméleti és gyakorlati oktatása rendes tárgyal vétessek föl. Gondoskodják a kormány arról, hogy

a folyó évben megnyitott közigazgatási tanfolyamok hallgatói a tűzoltásban kellőképen kiképeztessek és ugyanily kiképzésben részesíttessék a közös hadseregben és honvédségben szolgáló katonaság is.

A vármegyék és járások székhelyein rendezendő tűzoltói tanfolyamoknak adassék meg a legteljesebb hatósági támogatás ezáltal, hogy azokra minden egyes község köteles legyen a tűzrendészet kezelésével megbízott előljárót, nemkülönben a tűzoltóparancsnokot közkölségen kiküldeni.

Terjesszen föl a szövetség elnöksége a belügyminis-teriumhoz egy emlékiratot, mely a lefolyt tűzrendészeti vizsgálatok eredményeit összegezve, a létező hiányokra reámutatva, egyuttal a javítás módoszataira nézve is a legbehatóbban megadja az útmutatást. Nehogy pedig az anynyira szükséges intézkedések megtétele bármennemű késedelmet szenvedjen, fölkérte a bizottság Szily József dr. titkárt, hogy a bizottság megállapodásait foglalja memorandumba, a memorandumot terjessze elő az október 6-án megtartandó újabb értekezletnek, mely viszont azt az október 7-én délelőtt 10 órakor tartandó elnökségi teljes ülés elé terjesszi.

Az eddigelé közlöttek nem merítik ki teljesen a bizottság megállapodásait és javaslatait, mert azoknak több részlete a tárgy terjedelménél fogva cikkelyünk keretébe fölvehető nem volt; szükségesnek tartottuk azonban ezuttal legalább ennyit közölni, nemcsak azért, hogy lapunk olvasóit ezen bizonyára mindnyájunkat érdeklő eseményekről tájékoztassuk, hanem azért is, hogy az ügy iránt érdeklődő bajtársainknak még kapuzárás előtt módot adjunk a hozzászólásra.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A torontálvármegyei szövetség vál. ülése

Jegyzőkönyv, felvétel a torontálvármegyei tűzoltó szövetség 1900. évi június hó 24-én tartott igazgató-választmányi ülésén Nagybecskereken, a vármegyeház főispáni kistermében.

Jelen voltak: Zombori Rónay Jenő kir. tanácsos, főispán, szövetségi elnök elnöklete alatt: dr. Dellimanics Lajos alispán, szövetségi alelnök, dr. Vinczehidy Ernő tb. m. főjegyző, szövetségi alelnök, Kühn János a nagybecskereki, Karátsonyi Andor a beodrai, Löw Gyula a nagyikindai, Kirschner Miklós az écskai, Barbulovits Péter a basahídi, Baltzmann Aladár b.-szentgyörgyi, Himmelstein Károly a tomaseváczi, Bene Géza a végszentmihályi tagtestületek részéről és Pflok Nándor, Strosz Béla szöv. titkárok.

Elnök az ülést megnyitva s az egybegyűlteket üdvözölve, azon reményének ad kifejezést, hogy immár elérkezett az ideje, a mikor a szövetség ama lethargikus álomból, — melyben eddig szunyadt, — felébred s új életre kel. A mai tárgysorozaton foglalt tárgyak sokasága s változatos volta adja néki a reményt. Kéri a megjelenteket, hogy vállvetve közreműködni szíveskedjenek a szövetség kitűzött céljainak elérésére.

I. A tárgysorozat első főpontja: elnöki jelentések.

1. Elnök bemutatja a torontálvármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályainak módosítására vonatkozó javaslatot. Ennek tervezetét Demko B. Ferencz szöv. szertárnok nyújtotta be s a javaslatot az elnökség az országos központ, valamint az összes megyebeli testületek véleményének kikérése után állította egybe. Véleményt adtak: a magy. orsz. tűzoltó szövetség, a beodrai, nagyikindiai és torontálvásárhelyi tagtestületek. Elnök ismerteti a javaslatot s az illető szakaszoknál a betolyt véleményeket.

Ezekhez képest az 1900. évi irattárban 11. szám alatt elfekvő tervezetben feljegyzett változtatásokkal a torontálvármegyei tűzoltó-szövetség régi, de már módosított alapszabályai módosítottak s utasított az elnökség, hogy az

ilyképen megállapított alapszabályok kormány-jóváhagyás alá felterjesztessenek.

2. Elnök ismerteti az újonnan összeállított vármegyei és háromféle községi tűzrendészeti szabályrendelet tervezetét. Mindezekre vonatkozólag ismerteti úgy az országos szövetség, mint a beodrai és nagyikindai testületek véleményét.

Az 1900. évi irattárban 11. szám alatt elfekvő csomóhoz eredetben csatolt példányokban feljegyzett változtatásokkal a szabályrendelet tervezetek elfogadtatnak s utasítatik az elnökség, hogy a vármegye alispánjához mutassa be annak 1895. évi december 1-én 55882/95. sz. a. kelt átiratára a vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletre vonatkozó javaslatot; továbbá küldje be a községi szabályrendelet tervezeteket, azzal a kéréssel, hogy azok az összes község által tárgyalassanak, s hatályba léptetessenek.

3. Elnök jelenti, hogy az 1899. évi december hó 12-én megtartott igazgatói választmányi ülés jegyzőkönyvének 6. pontja értelmében a vármegye minden járására nézve megbízott egy-egy alkalmas szakember, hogy a községekben a tűzoltó ügyre vonatkozólag a vizsgálatot megejtse. Ezek megfelelő kérdőpontokkal ellátott jegyzőkönyvi nyomtatványban voltak hivatva minden községben észleleteiket felvenni s a jegyzőkönyvet három példányban kiállítani. Utazásaikon ingyen fuvart kaptak a községektől, és a szövetség pénztárából 6 korona napidíjat, az előzetesen megállapított utitervhez képest, s ez összegek az illetőknek ki is utalványoztattak.

A jegyzőkönyvek még nem folytak be mind, a minek oka valószínűleg az eljárás szokatlan volta s a vidéki viszonyokban van. Kéri a választmányt, hogy az utalványozást tudomásul vegye és hogy az elnökséget bizza meg, hogy az említett jegyzőkönyvek alapján kérjen az alispán útján intézkedést s azt sürgethesse s ellenőrizhesse.

Az elnök jelentése teljes terjedelmében tudomásul vétetik s a további intézkedéssel indítványa értelmében megbízatik.

4. Elnök jelenti, hogy a vármegye alispánja kérdést

intézt a szövetséghez az Eberhard-féle tűzoltóanyag használhatóságára nézve. Hogy e kérdésre érdemleges válasz legyen adható, a tűzoltóanyaggal kísérleteket tett az elnökség s a 60/900. sz. a. elfekvő jegyzőkönyv tanúsága szerint kedvező eredményt ért el. Ez alapon, a midőn a tűzoltóanyag beszerzését ajánlotta a vármegye alispánjának, egyuttal érintkezésbe is lépett a tűzoltóanyag használati jogának megszerzését illetőleg a feltaláló megbizottjával. Az érintkezés eredménye az lett, hogy a feltaláló némi fentartásokkal, az egész vármegye területére 4000 koronáért adta meg a használati jogot; ezen összegből 3000 koronát megszavazott a vármegye törvényhatósága, 1000 koronát pedig a szövetség részéről ajánlott fel az elnök. Kéri, hogy jelentése tudomásul vétessék.

A jelentés és utalványozás teljes terjedelmében, illetve összegében tudomásul vétetik.

Minthogy bizonyára rövid időn belül az is kérdés tárgyat képezendi, hogy mennyi tűzoltóanyagra lesz szüksége az egyes községeknek, oly válasz lesz adandó, hogy a beszerzendő anyag mennyiségére nézve általános javaslat nem tehető, de körülbelül minden nagyobb tüzesetnél egy adag kell abból ott, a hol tűzoltóság van.

5. Elnök jelenti, hogy a vármegyétől átküldetett Nagybecskerek r. t. város tűzrendészeti szabályrendelete. A vélemény az 1. és 2. pont alatt említett szabályrendelet tervezetekben foglalt elvek szem előtt tartásával megadatott. Tudomásul.

6. Elnök közli, hogy az egyenruházat kötelezővé tétele tárgyában jöttek javaslatok. Indítványozza, hogy az országos szabályzat léptetessék érvénybe. Indítványozza továbbá, hogy alap létesíttessék az egyenruházat szövetének könnyebb beszerezhetése végett. Így a szövetség számlájára vétetnének a szövetek, s a tagtestületek a szövetség pénztárának törleszteniének. Ezzel két cél volna elérhető: 1. egyenlő egyenruhája volna az összes tagtestületeknek, s 2. a ruhák ára is a minimumra volna redukálható. E mellett egyes szegény, de érdemes tűzoltók ingyen ruhával volnának elláthatók.

Elnök indítványai elfogadtatnak s ezuton megbizatik, hogy kidolgozott javaslatot tegyen.

7. Elnök indítványt tesz arra nézve, hogy a tűzoltók első segély nyújtására kiképeztessenek

Az összes testületek felhivandók, hogy ez irányban a saját hatáskörükben tegyenek lépéseket, míg majd a tartandó tűzoltó-tanfolyamokkal párhuzamosan az első segély nyújtásról is fog tanfolyam tartatni.

II. 8. Elnök ismerteti a pénztári jelentést, mely szerint f. évi június 24-éig bevétel 8565 kor. 14 fill. ezzel szemben a kiadás összesen 1411. kor. 64 fillér; tehát készpénz 7153 kor. és 74 fillér, mely összeg gyümölcsözőleg van elhelyezve.

A még künn lévő hátralék kitesz 5038 koronát. Ennek behajtása iránt az illetékes főszolgabírák, nemkülönben a vármegye alispánja is megkerestettek.

Tudomásul szolgál s az elnök. felkéretik, hogy két számvizsgálót küldjön ki a számadás felülvizsgálatára.

A pénztári jelentés kapcsán közli az elnök hogy Bobda, Németh, Klári, Aurélháza, Tamásfalva, Egres, Pészak. Dinnyás, Gyülvész, Ivánda, M.-Ittebe. Sz.-Párdány, Hertelendifalva, Sztarcsova, Ittvarnok, M.-Padé, N.-Bikács, Szaján, a módosi járás községei, K.-Teremia, Partos, Margitta, T.-Sziget, Tomasevác, s végül a törökkanizsai járásban: Battyánháza, Egyházaskér, Feketető, Ferenczszállás, Jázova, Klárafalva, Majdán, Monostor. Ó-Béba, Oroszlámos, Rábé, Szanád, Szőregh, T.-Szt.-Miklós községek halasztást kértek a tagsági díjak befizetésére, s ezt az elnökség, néhány kivételével, utólagos jóváhagyás reményében meg is adta.

A hátralékos tagsági díjak elengedését kérték: Kun-Szölös, Vizesda, Csősztelek és Borcsa.

Kérdés intéztetett Horvát- és Szerb-Csene, Horvát- és Román-Kécsa, Czernya és N.-Czernya, Szerb- és Nagy-Szent-

Miklós. Szerb- és Német-Csanád községek részéről, hogy a mennyiben közös önkéntes tűzoltótestületet tartanak fenn, tartoznak-e külön-külön díjat fizetni?

Egyebekben több község mindentéle czímen megtagadta a tagsági díjak fizetését, azonban nagyobb részük a szükséges felvilágosítás folytán fizetett, csak néhány áll még ellent; de az elnökség a kellő lépéseket esetről-esetre megteszi, illetve már megtette.

A jelentés egészben tudomásul vétetik, s kimondatik, hogy a választmány az adott halasztásokhoz hozzájárul s az eddig ily értelemben befolyt kéréseket teljesíti. Nem ad azonban helyet a leírás iránti kérelmeknek, mert minden fillérre rászorult a szövetség, de kész hosszabb halasztást adni a fizetni nem tudó községeknek.

Végül határozatilag kimondja a választmány, hogy azon egybeépített községek, melyek közös tűzoltó-testületet tartanak fenn, tagsági díjat azon évtől kezdve, melyben a tűzoltóság tényleg szervezve működésbe lépett, s mindazon években, melyekben az állandóan működött, közösen fizetik egyszeresen. Ellen esetben külön minden egyes község, mert a fennálló rendeletek értelmében minden község tűzoltóságát szervezni köteles, a szövetségnek pedig minden szervezett tűzoltóság kötelezőleg tagja. Ha tehát két összeépített község közös tűzoltóságot tart fenn, ez után közösen tartozik díjat fizetni.

III. 9. Elnök kéri a választmányt, hogy az irodai munkák körül felmerülő költségekre 2—300 korona utalványoztassék kezeihez.

300 kor. utalványoztatik a szövetség pénztárából.

IV. Indítványok nem tétetvén, elnök ezen jegyzőkönyv hitelesítésére két választmányi tag kijelölését kéri. Kijelöltenek Kühn János és Baltzmann Aladár.

Ezek után egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Strosz Béla s k.,
szöv. I. titkár.

Kmft.

Rónay Jenő s k.,
szöv. elnök.

Hitelesítők:

Kühn János s. k.

Baltzmann Aladár s. k.

A csanád vármegyei szövetség szervezkedése.

Jegyzőkönyv. Felvétellett Makón, a megyei székhelyben kistermében 1900. év június hó 25-én délelőtt 11 órakor a csanádmegyei tűzoltó-szövetség részéről megtartott választmányi gyűlés lefolyásáról.

Jelen voltak: Dr. Návay Lajos elnök, dr. Bán Zsigmond ügyész, Kohn Lajos pénztárnok, Albert Márton, Barczán Gyula, Koller István és Kovács József választmányi tagok.

I. Elnök a gyűlést megnyitván, előterjeszti, hogy a szövetség alapszabályai a nagyméltóságú m. kir. belügy-miniszterium által lényegtelen módosítással jóváhagyattak; továbbá, hogy habár ezen alapszabályok értelmében a szövetség hivatása tágabb körre terjedne ki, részben az anyagi erő és támogatás hiánya, részben a kezdet nehézségei miatt egyelőre az ügykör és a működés csakis a tűzoltóság szervezésére és fokozatos fejlesztésére volna irányítandó és a siker előmozdítása s biztosítása érdekében a fősúly nem annyira a feltűnést keltő külszínre, egyáltalán a külsőségekre, mint inkább az üdvös és célirányos működésre lenne fektetendő.

Tudomására hozza a választmány, hogy a földéaki önkéntes tűzoltó-egylet a szövetség pénztárának gyarapítására 100 korona hozzájárulási összeget szavazott meg, azonkívül a 8 korona évi tagdíj helyett 10 éven keresztül 20 koronát utalványozott. Ezen elhatározás a megyebeli tűzoltó-egyletekkel közöltetvén, a kezdeményező példát

eddig csak a nagylaki egyesület követte s ugyancsak 100 koronát szavazott meg.

Kohn Lajos pénztárnok osztja elnök úrnak a szövetség ügykörére és működésére nézve tett előterjesztését, hogy azonban a szövetség hivatásának megfelelően és az alapszabályokban körülírt célt megvalósíthassa, szükségesnek találja, hogy a törvényhatósági bizottság által még 1898. évben alkotott és a belügyminiszterium részéről megerősített tűzrendészeti szabályzat egész hatályában végrehajtva legyen, különösen pedig a községek az önkéntes tűzoltóság szervezésére, vagy a mennyiben ez sikerre nem vezetne, fizetéses tűzoltók alkalmazására záros határidőn belül köteleztessenek.

Kovács József választmányi tag szintén a tűzrendészeti szabályrendelet intézkedéseinek érvényre juttatását kívánatosnak, sőt elengedhetetlen követelménynek tartja, mert a megye alig néhány községében van önkéntes tűzoltóság szervezve, sőt több községben a tűzoltószerkek beszerzése és gondozása felette hiányos, egyáltalán a községi előljáróságok nem tesznek eleget azon kötelezettségeknek, a melyeket a tűzrendészeti szabályzat rájuk ró. Sételmezi a tűzrendészeti szabályzat 20. §-át, mert az egyrészt a tűzoltó-egyesületek tekintélyét leszállítja, másrészt pedig tűzveszély esetén a gyors és hathatós intézkedés végrehajtását mintegy lehetetlenné teszi. Célszerűnek tartaná, ha a községek a takarmányfélék elhelyezésére a községen kívül rakodóhelyről gondoskodnának, mivel különösen a szűkebb udvarokban a takarmány összehalmazódása tűzveszélyt idézhet el.

A választmány többi tagja ezen indítványokat helyeslően, határozottan: Elnök úrnak a jövőben követendő eljárásra nézve előterjesztett javaslata egész terjedelmében elfogadtatik; egyszersmind pedig a 78. kgy. 7189. ikt. szám alatt alkotott megyei tűzrendészeti szabályzat intézkedéseinek, de főleg a 12. § rendelkezéseinek záros határidőn belül leendő végrehajtása iránt a megye kormánya felkérte és az ez iránti felirat benyújtásával elnök úr bizatik meg.

Miután a szövetség a községi előljáróságokat a tűzoltó-egyesületek szervezése, egyáltalán ezen üdvös és hasznos intézmény létesítése körüli eljárásában támogatni és működésüket szakértő útbaigazítással megkönnyíteni óhajtja, e célból saját kebeléből a központi járás területére Magyar-Csanád és Kis-Királyhegyes községekbe *Koller István* apát falvi tanítót, a többi községekbe pedig *Révész Oszkár* földéaki jegyzőt, a battonyai járás területére *Kovács József* csanádpalotai takarékpénztári könyvvezetőt és végül a m-kovácsbázi járás területére *Albert Márton* nagylaki körállatorvost küldi ki s kész kiadásait a szövetség pénztárából utalványozza. A megyéhez intézendő feliratban a tűzrendészeti szabályzat 20. §-ának akkénti módosítása hogy az előljáróság engedélyének előzetes kikérése szükségtelen, kéretik.

A takarmányfélék elhelyezésére szolgáló rakodóhelyek kijelölése és biztosítása ott, a hol szükség mutatkozik, az érdekelt tűzoltó-egyesületek által az illető községek képviselő-testületeinél kérelmezendő.

2. *Kovács József* választmányi tag a 191. kgy. 9458. ikt. szám alatt alkotott megyei építkezési szabályrendelet 15. §-ának olynemű kiegészítését javasolja, hogy a községi építkezési bizottságoknak az önkéntes tűzoltó-egyesületek által választandó egy-egy kiküldöttje hivatalból tagja legyen, a kiknek feladatát képezze új építkezések és nagyobb átalakítások engedélyezésénél a tűzbiztonsági követelmények betartása fölött őrködni.

Az indítvány helyesséssel találkozáván, a megye tekintetes alispáni hivatala felkérte határoztatik, hogy a községi építkezési bizottságoknak az önkéntes tűzoltó-egyesületek képviselőivel leendő kiegészítését elrendelni, vagy a mennyiben ez a hivatkozott szabályrendelet 15. §-ának módosítását

igényelné, e tárgyban a törvényhatósági bizottsághoz előterjesztést tenni méltóztassék. A felirat benyújtásával elnök úr lőn megbizva.

3. *Albert Márton* választmányi tag indítványára a szövetség jóváhagyott alapszabályainak sokszorosítottása és a választmány tagjai között leendő szétosztása határozottat el és ez iránti intézkedésre elnök úr kéretett fel.

Egyébb tárgy nem lévén és több indítvány nem tétetvén, elnök a gyűlést berekesztette. Egyben kimondja, hogy jelen jegyzőkönyv, mint a szövetség működésének szabályozását tartalmazó, az országos tűzoltó-szövetséghez felterjesztetik azzal, hogy a szövetség, mint ilyen, az országos tűzoltó-szövetség körébe való felvételét kéri.

Jegyzette:

Kohn Lajos,
pénztárnok.

Dr. Návay Lajos,
elnök.

Hitelesítettik:

Barczán Gyula.

A nagy-kikindai testület jubileuma.

A nagy-kikindai önkéntes torna-tűzoltó-testület június hó 4-én ülte meg fennállásának 25 éves jubileumát. Az ünnepség fényét nagyban emelte az ugyanakkor megtartott zászlószentelés, nemkülönben az, hogy a torontálmegyei tűzoltó-szövetség ugyanakkor tartotta meg közgyűlését, mely a megyebeli testületek nagy számát vonzotta az ünneplő városba.

Az ünneplés tulajdonképen már június 3-án megkezdődött az érkező vendégek fogadásával és azzal a szerenáddal, melyet a zászlóanya *Jankó Ágostonné* Hollósy Ilona tiszteletére este 8 órakor rendeztek s melyet kedélyes ismerkedő-estély követett.

Június 4-én reggel osztották ki a szolgálati érdemeket. XV. éves érmet kaptak *Vajdity Mihály* és *Krumenacker József*, X. éveset *Vanyek András*, *Knopf Miklós*, *Komarek Antal*, *Zvornik István*, *Komarek Antal*, *Hercz Mihály* és *Kossuth Antal*, V. éveset pedig *Jancsák István*, *Pirkov János*, *Pikali József*, *Fodor Pál* és *Gombár Péter*.

Nagy díszszel fogadták a vasuti állomáson zombori *Rónay Jenő* főispánt, a torontálmegyei szövetség elnökét, kinek ez alkalommal átnyújtották a tiszteletbeli főparancsnokká megválasztásáról szóló díszoklevelet.

A zászlószentelés 10 órakor volt, majd pedig a vármegyei szövetség tartotta meg közgyűlését. Déli egy órakor társasébed, 4 órakor pedig taktikai támadással egybekötött gyakorlatot mutatott be az ünneplő testület, mely szép gyakorlottságával méltán kiérdemelte a nagy számban jelen volt tűzoltók tetszését.

Este táncmulatság rekesztette be a szép ünnepélyt.

A testület jubileuma alkalmából külön emléklapot is adott ki, melyből mint a testület történetét tárgyalót, ki-
veszszük a következő közleményt:

»Kötetekre kiterjedő nagy munkát lehetne megalkotni azon nagy küzdelmek leírásából, melyekkel egyesületünknek az elmúlt negyedszázad alatt meg kellett küzdenie, hogy megmaradhasson annak, a mi, a felebaráti szeretet egyik szerény előharczosának. Emléklapunk mértéke, de azonkívül a mai nap jelentősége is kívánatosá teszik, hogy ma ne küzdelmeinkről beszéljünk s így röviden, dióhéjban adjuk egyesületünk történetét.

Huszonöt évvel ezelőtt, ha valahol tűz ütött ki, az volt a rend, hogy az oltószereket a kovácstól hozatták el, ha rendben voltak; ha nem, meg kellett várni, míg kijavítja s ha aztán vége volt a tűznek, akkor már körülbelül rendelkezésre álltak.

Több ízben meg lett kísérelve önkéntes tűzoltóság létesítése, de sikertelenül, míg *Petrovits Milán* ügyvéd a

tűzoltóügy rendezését kezébe nem vette s hosszabb fáradozás és utánjárás után néhány ügybarátot toborzott, kikkel az első komolyabb és eredményesebb lépéseket megtehetette, mely lépések eredményhez vezettek s 1875. évben a nagy-kikindai önkéntes torna- és tűzoltó-egylet megalakult. Az első parancsnokság és igazgató-választmány tagjai a következők voltak: főparancsnok Petrovics Milán ügyvéd, alparancsnok Kiszlinger József, mászó-kapitány Kada István, fecskendő-kapitány Wilovszky János és Lakovits János, őrség-kapitány Pálffy Imre ügyvéd, tornaszernagy dr. Langer József reáliskolai tanár, titkár Petrovits István tanító, segédtsízt-pénztárnok Konyevits Pál kereskedő, segédtsízt-ellenőr Kada József, szertárnokok Reindl László és Bogdán Márkó, törzskürtös Petrovits Milán tanító, egyleti orvos dr. Spitzer Mór, egyleti ügyész Pavlovics Pál, választmányi tagok Trifunácz Mladen ügyvéd, Vidák Péter, Joánovits Lása, Malogaiszky Acza, Zimmerer Hugó, Pavlicsek József és Jokly Lipót.

Az egylet, mint czíme is megmondja, kettős czélnak kívánt szolgálni, illetve két irányban működni. Első sorban a tornaügy fejlesztését s tagjai által elért testi ügyesség folytán, az emberbaráti szeretet gyakorlását, e város polgárai életének és vagyonának a tűz elleni megvédelmzését tette feladatává.

Céljai elérésére a jelenlegi tűzoltói szertár helyiségében egy nagyobb szerű, az akkori követelményeknek minden tekintetben megfelelt torna-iskolát állított fel, azt a legmodernebb tornaeszközökkel felszerelte s a tornatanítást rendes tornatanító által eszközölte.

Hogy tűzoltói hivatásának megfelelően, az akkoriban meg volt s Nagy-Kikinda község és a volt nagy-kikindai kerület által az egyletnek átengedett tűzoltószerkeket használható állapotba helyezte, a használhatanná vált tűzoltószerkeket modernebb használható szerekkel pótolta, a szerkeket egy állandó fizetett szolgálóval a szertárnokok felügyelete alatt ápoltatta, egy rendes tűzörvára-helyiséget létesített, a hol eleinte tagjai által nappali és éjjeli őrséget, később pedig csak éjjeli őrséget tartott.

Az egylet igen szép lendületet vett s eleinte 120 működő tagjával 150 pártoló tag segélyezése mellett tűzoltói kötelezettségének teljesen megfelelt.

Habár az egyletnek sikerült 150 pártoló tagot megnyerni s a község által adott évi 600 frt rendes segélyen felül a volt nagy-kikindai kerület évenként 300 frttal az egyletet segélyezte s a pénztára részére rendezett multságok évenként szintén meglehetősen jövedelmet hoztak, ezen összjövedelem elegendő nem volt arra, hogy Nagy-Kikinda községnek rendezetlen tűzrendészeti viszonyai folytán szükségessé vált újítási és beruházási költségek fedezetet nyerjenek s így már az egylet működésének első éveitől kezdve anyagi gondokkal volt kénytelen megküzdeni.

Az egylet működését megnehezítette akkoriban azon körülmény is, hogy a község és különösen annak alsóbb rétegei, a földművelő-osztály az egylet célja és működéséről tájékozva nem volt, az egylet működését rossz szemmel nézte, gondolván, hogy ezen 120 működő tűzoltó a községtől rendes fizetést húz, mely fizetést nekik majd adó utján meg kell fizetniök, később pedig az egyletnek nyílt ellenségeivé váltak s előfordult több eset, hogy tüzeset alkalmával az önkéntes tűzoltók előtt a kaput bezárták és a tűzoltók működését fejszékkel és vasvillákkal megakadályozták s voltak esetek, az akkori szervezeten rendőrség tehetetlensége folytán a tűz által megtámadott házak, a tűzoltási segély daczára, miután annak működését megakadályozták, elpusztultak. Ehhez járult az akkoriban divatosá vált tömeges tűzbiztosítás és napirenden levő gyujtogatások.

Az egylet helyzete már tarthatlanná vált s 1881. évben június 21-én az akkori parancsnokság kénytelen volt a szolgabíróshoz oltalomért folyamodni, mert nemcsak a

gyujtogató közönséggel, hanem az akkori községi előljárással is egy lét iránti küzdelmes harcra kellett folytatnia, mely harcban az egylet, fájdalom, a rövidebbet húzta, a mennyiben a sok fáradozás és nagy költséggel berendezett és rendesen ápolt torna-iskoláját összes felszereléseivel és kétemeletes mászóházával a község kezelésébe és gondozásába volt kénytelen átengedni, mely magát annak fentartására és arra kötelezte, hogy naponta bizonyos időben az egylet használatra bocsátja.

A községi gondozás, fájdalom, oly silány volt, hogy alig félevesi idő után az összes torna-eszközök elvesztek és egy év múlva a torna iskolának nyoma sem maradt.

Természetes, hogy ily körülmények között az önkéntes tűzoltó egylet tagjai közül igen sokan a szép ügy iránti kedvüket elveszítették és igen sokan az egyletből kiléptek.

Az egyletet ily nehéz körülmények között fentartani nagy érdeme volt az első főparancsnokának *Petrovits Milán*nak, ki azonban 1882. évben állásáról leköszönvén, helyébe főparancsnokul *Brettner Ernő* gyógyszerész választott meg.

Brettner Ernő főparancsnoknak ily nehéz körülmények között *Stolz Adolf* parancsnokkal és *Löw Gyula* mászókapitánnyal iparkodnia kellett az egylet szétbomlását megakadályozni, a mi rendkívüli erőfeszítésbe és fáradozásba került.

Az 1883. év tavaszán *Stolz Adolf* parancsnok megbízást kapott, hogy a tűzrendészetet és a tűzoltói viszonyokat a külföldön tanulmányozza s e czélból nevezett vagy 3 hónapon át Németországot, Franciaországot, Svájcot és Ausztriát beutazta s tanulmány útján szerzett tapasztalatai alapján a községi képviselőtestületnek a nagy-kikindai tűzrendészeti viszonyok helyreállítása iránt emlékiratot nyújtott át.

Ezen emlékiratot egy a község képviselőtestülete által kiküldött bizottság tárgyalta, mely az abban foglalt és javasolt újítások létesítését, mint szükségeseket és hasznosakat, a községi képviselőtestületnek ajánlotta.

De a bizottság javaslata az egylet által ajánlott újítások létesítése tárgyában hajótörést szenvedett, mert a községnek — habár a képviselőtestület maga is az újításokat szükségeseknek találta — erre nem volt pénze. Az 1888. év tavaszán dühöngött nagy tűzvész az újítások szükséges voltát, fájdalom, igazolta, mert ha az ajánlott újítások 1888. tavaszán meg lettek volna, a nagy katasztrófa be nem következhetett volna.

Az 1892. évben *Brettner Ernő* főparancsnok Nagy-Kikindáról elköltözvén, főparancsnoki tisztségéről lemondott, helyébe főparancsnoknak *Stolz Adolf*, parancsnoknak pedig *Löw Gyula* lett megválasztva, kik az egyletet jelenleg is vezetik.

A nagy tűzvész után az ott szerzett tapasztalatok alapján az egylet 1892. év június havában a község képviselőtestületéhez ismét emlékiratot adott be, de az abban foglalt újítások, mint azok ott ajánlva vannak, még sem létesítettek, sőt ez emlékirat félretétett.

Hogy mégis a viszonyok általánosságban javultak, ezen javulásban nagy érdeme van *Rónay Jenő*nek, Torontál-vármegye főispánjának és a torontál-vármegyei tűzoltószövetség elnökének, ki az önkéntes tűzoltó-egylet pártfogásába vette, továbbá dr. *Bogdán Zsivkó* polgármesternek, ki belátta azt, hogy a tűzrendészet terén Nagy-Kikinda városban még sok a tenni való s belátta azt, hogy az önkéntes tűzoltó-egylet Nagy-Kikinda városban anyagi és erkölcsi támogatásra igényt tarthat. Méltán csatlakozik hozzájuk *Wachtl Leó* rendőrkapitány, ki az egylet működése hasznos voltát azon tényével elismerte, hogy a nagy-kikindai önkéntes torna-tűzoltó-egylet 25. évi fennállása alkalmával rendezendő ünnepélyre rendező bizottsági elnöki tisztelet elfogadta és az egylet örömmünepélyét ennek tagjaival együtt rendezte.

A testület 25 éves fennállása alatt részt vett Nagy-Kikinda városában több mint 1000 tüzesetnél, ezek közt az 1888. év márczius hó 29-én dühöngött nagy tűzvésznel, melynek 300 épület esett áldozatul továbbá a Nákófalván, Karlován, Nagy-Teremián, Mokrinban, Basahidon és Mellenczén előfordult nagy tűzvészeknél, a szegedi színház-égésnél, a szegedi és galaczkai árvizeknél és több ízben sikerrel segédkezett az árvíz által fenyegetett tiszavédtöltések mentési munkálatainál.

Rendszeres éjjeli őrségei mellett gondoskodott a színi előadások és multságok alkalmával a tűzbiztonsági szolgálatról.

A téli időszakban a vártahelyiségben rendes tűzoltó-iskolát, a nyári hónapokban pedig gyakorlatokat tartott és minden időben gondoskodott a tagok kellő kiképzéséről.

A kiképzésben tevékeny szerepet vitt *Stolz* Adolf főparancsnok, ki külföldön szerzett tapasztalatait mindig hasznosan érvényesítette a testület életében, továbbá *Löw*

Gyula parancsnok, ki a vármegyei szövetség által a vármegye székhelyén rendezett első tanfolyamon kitűnő sikerrel tette le a tűzoltótiszti vizsgát.

A testület ügyeit a választmány és a parancsnokság rendes ülésekben tanácskozás útján intézi.

Habár a testületet fennállása óta a város rendes évi segítségben részesíti és pedig kezdetben évi 1200, majd évi 1600 koronával, mégis a testület 25 évi működésével körülbelül 90.000 koronát takarított meg a városnak, melynek tűzvédelmi kiadásai a testület megalakulása előtt évente 5—6000 koronát tettek ki.

Működésükben szerzett betegségekben elhalt 25 év alatt 8 tűzoltó, köztük több családos apa, ki családját nyomorban hagyta vissza s azok nyomora enyhítésére, fájdalom, a testület tagjai nagyon keveset tehettek. Jelenleg a testület tagja az országos segélyező-szövetségnek.

A testület tiszteletbeli tagjainak száma 5, a működő tagoké 70, a pártoló tagoké pedig 101.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszterium jóváhagyta a *mezőturi* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 61.683., a *magyar-gencsét* 70.056., a *csajlaiét* 73.562., a *tápió-györgyeiét* 81.722., a *daszti faluiét* 86.225., és végül a *nagy-pécselyiét* 87.380. szám alatt. — Ugyancsak megerősítette *Torda-Aranyos vármegyének* a kötelező községi tűzoltóságról, és *Gölniczbánya* r. t. városnak a köteles tűzoltóságról alkotott szabályrendeleteit 46.241., illetve 74.538. számok alatt.

— **A párisi nemzetközi tűzoltókongresszus és versenyek** lefolyásáról lapunk olvasóit a legkimerítőbben óhajtjuk tájékoztatni. Szerkesztőnk huzamosabb külföldi utazása és visszaérkezése óta más irányú nagy elfoglaltsága miatt azonban nem volt lehetséges az eddig gyűjtött anyagot olyképp feldolgozni, hogy az lapunk ezen számában helyet foglalhatott volna. Ezuttal csak annyit közlünk, hogy a nemzetközi versenyekben az első díjat Oporto (Portugal), a másodikat Lyton (Anglia), a harmadik 500 frankos díjat pedig a budapesti önkéntes tűzoltó-testület nyerte el — A jury tagjainak sorában *Vermes Béla*, *Scossa Zoltán* és *Lukács Gyula* is helyet foglaltak. — A köztársaság elnöke előtt megtartott tisztelgő elvonulást, melyben 10.000 tűzoltó vett részt, a magyar csapat nyitotta meg. — A köztársaság elnöke *Vermes Bélának*, mint a magyar kormány képviselőjének, a »Medaille d'Honneur« aranyérmét, *Szily József* dr. szöv. titkárnak az első osztályú, *Scossa Zoltán* és *Lukács Gyula* szöv. előadóknak a másodosztályú ezüstérmét adományozta. Ugyanőket, nemkülönben a budapesti önkéntes tűzoltó-testület két tisztjét, *Osztetky* Lajos alparancsnokot és *Haussegger* Menyhért szakaszparancsnokot a francia tűzoltó-szövetség tiszteletbeli tagjaivá választotta.

— **Pozsonyvármegye a tűzr. felügyelet ellen.** Pozsonyvármegye az ottani vármegyei szövetség sokszori sürgetéseire valahára megalkotta tűzrendészeti szabályrendeletet. Mivel azonban a vármegyei szövetség által javaslatba hozott többrendbeli fölötte fontos intézkedést abból szándékosan kihagyott, a belügyminiszterium az országos szövetség elnökségének fölterjesztésére a szabályrendeletet nem hagyta jóvá, hanem többrendbeli pótlás eszközlése végett visszadta a vármegye törvényhatóságának. A belügyminiszteri leiratban foglaltak egyik leglényegesebb pontja az, mely a vármegye köteleességévé teszi egy vármegyei tűzrendészeti felügyelői állás szervezését. Az alispán, ki egyttal elnöke a vármegyei szövetségnek is, a szabályrendeletet a miniszteri utasításokhoz képest átdolgozta, s elfogadás végett a f. hó 24-én megtartott törvényhatósági közgyűlés elé terjesztette. A közgyűlés azonban hallani sem akart a módosításokról és kézzel-lábbal tiltakozott a tűzrendészeti felügyelet ellen,

abból a régi elvből kiindulva, hogy »a kinek az Isten hivatalt adott, annak eszt is adott hozzá«. Ott vannak a főszolgabírák és rendőrkapitányok, végezzék azok a felügyeletet, nem kell erre külön embert alkalmazni. Hasonló sorsban részesültek az egyéb módosítások is, mert Pozsonyvármegye törvényhatósági bizottságának mindaz, a mi a régi irányzattal való szakítást, egyébként bármily üdvös újítást jelent, egyszerűen nem kell. A dolog ezzel természetesen nincs még letárgyalva, mert az utolsó szó a belügyminiszteré, az pedig feltesszük róla, ezt a szót úgy fogja kimondani, hogy Pozsonyvármegye törvényhatósága azt ne csak meghallja, de meg is értse.

— **Az árvagygon tömeges tűzkárbiztosítása tárgyában** a belügyminister 3358/1900 sz. a. T. vármegye közönségéhez a következő rendeletet intézte: »A törvényhatósági bizottsági közgyűlés határozatának azon részére nézve, a melylyel a vármegyei árvaszéki elnök felhivatott, hogy azon biztosító-társaságokkal, a melyekkel eddigél a biztosító-ügyletek megkötöttek, csak rövid lejáratu biztosításokat kössön, hogy a gazdák biztosító-szövetkezetének megalakulása után a gyámoltak s gondnokoltak összes ingatlanai ezen szövetkezetnél legyenek biztosíthatók, — a következőket jelentem ki: Az árvagygon tömeges tűzkárbiztosítása ellen észrevételem nincs. Ezen biztosítás azonban a szabadversenynek törvényeinkben gyökerező elvénél fogva csak az ajánlatételre felszólítandó és az ajánlattevők közt megtartandó versenytárgyalás útján történhetik. A szerződésnek melyik társasággal vagy szövetkezettel való megkötésénél az illető ajánlat előnyös volta és a biztosító-társaság vagy szövetkezet realitása döntő. Meg kell azonban jegyezni, hogy ily tömeges tűzkárbiztosítás nem zárja ki az egyes gyámnak és gondnoknak törvényben gyökerező azon jogát, hogy gyámoltja, illetve gondnokoltja vagyonát saját felelőségére az általa szabadon választandó bármely hazai intézetnél biztosíthassa.«

— **Scossa Zoltán** szabadkai hiv. tűzoltó parancsnok, elnökségi előadó részére Szabadka város törvényhatósága »méltányolva a parancsnoknak az orsz. szövetség által is elismert érdemeit és szakképzettségét« a párisi kiküldetésre 300 korona segélyt engedélyezett a város házi pénztárából.

— **Az újpesti** önkéntes tűzoltó-testület folyó hó 8-án ülte meg 30-éves fennállásának jubileumát. Az ünnepély jelentőségét nagyban emelte az a körülmény, hogy a testület ma is még alakító parancsnokának *Schober* Károlynak vezetése alatt áll. *Schober* az ő három évtizedre kiterjedő lankadatlan működésével méltán kiérdemelte azt a lelkes ünnepelést, melyben jubiláló testülete, Újpest hatósága és társadalma, s az egész szomszédság tűzoltó-testületei része-

sítették. Az ünnepség tulajdonképen már 7-én vette kezdetét azzal a 200 főből álló fáklyásmennettel, melyet tűzoltóság és polgárság karöltve rendezett *Schober* Károly tiszteletére. A menet élén *Wlassics* Pál, az I. magyar csavargár tűzoltóságának parancsnoka üdvözölte a jubilánst, átadván neki egyuttal egy díszes albumot is. Másnap reggel zene szóval járták be Újpest utcáit, majd pedig 9 órakor a helybeli és környékbeli tűzoltók istentiszteletre gyűltek. Mise után az egybegyűlt csapatok *Osztetky* Lajosnak, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület alparancsnokának vezetése alatt díszfelvonulást tartottak. A felvonulásban résztvettek a budapesti, csepeli, érzsébfalvai, kossuthfalvai és soroksári önkéntes testületek, továbbá a csavargári, jutegári, Schlick-gyári, pamutipargyári, Mauthner-gyári és Wolner-gyári tűzoltóságok. Az újonnan épített községháza és tűzoltó-órtanya elé vonuló tűzoltóságot *Lindt* János bíró üdvözölte, mire az újpesti testület díszközgyűlése következett. A közgyűlésen *Brankovics* György szerkesztő tartotta az ünnepi beszédet, szép szavakkal ecsetelvén a testület 30 éves működését. Utána *Wlassics* Pál parancsnok lelkes szavakkal üdvözölte *Schober* Károlyt, ki meghatottan mondott köszönetet. Délben a kolosszeumban díszebéd, este pedig táncmulatság rekesztette be a ritka ünnepélyt.

— **Mentőgyújtó.** Neubauer Károly és fia győri gyújtógyáros az általa forgalomba hozott »mentőgyújtó« jövedelmének 5%-át följánlotta a budapesti önkéntes mentőegyesületnek. Tudva azt, hogy csak a gyújtóféért is mennyi magyar pénz vándorol osztrák szomszédaink telhetetlen zsebébe, ajánljuk ezen »mentőgyújtót« bajtársaink figyelmébe. Kettős célt fognak ezzel szolgálni, pártolják a hazai ipart, és támogatják a mienkkel testvér budapesti önkéntes mentőegyesületet.

— **A m. á. v. nyugoti műhely** tűzoltó-testülete *Uprimny* Mihályt, a testület volt gyakorló-mesterét, kit nem régen a szombathelyi üzletvezetőséghez helyeztek át, tiszteletbeli alparancsnokává választotta meg, s az erről szóló oklevelet díszes rámban foglalva, egy három tagból álló küldöttség adta át Szombathelyen. A kitüntetésért *Uprimny* Mihály halás szavakkal mondott köszönetet, s megígérte, hogy a testületet kiképzésében továbbra is támogatni fogja.

— **A malaczkai** önkéntes tűzoltó-testület augusztus hó 19-én töltötte be fennállásának 25-éves fordulóját, mely alkalommal *Pollák* János községi bíró üdvözölte a testületet, mely 91 működő és 122 pártoló tagjával egyike a legerőteljesebb vidéki testületeknek. A működő tagok közül 69-en részesültek ezuttal hosszas szolgálatukért kitüntetésben. Elismerő okmányt kapott 25-éves szolgálat után 16, 20-éves után 11 működő tag; 15-éves szolgálati érmet 5, 10-éveset 22, 5-éveset pedig 15. A járási tűzoltó-szövetség közgyűlése után a jubiláló testület díszgyakorlata, majd társasbéd következett.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az 1900. év május havában Magyarország területén, — beleértve Fiumét és kerületét, s nem értve bele Horváth-Szlavonországot, — 752 községben 890 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 2130, az okozott kár pedig 2.185.164 korona volt. (A múlt év május havában 585 községben 680 tüzesetnél 1376 egyén 1.159.373 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 257-nek gyújtogatás, 10-nek öngyújtás, 32-nek villámcsapás, 91-nek a gyermek játéka gyufával, 8-nak világítószerekkel való gondatlan bánásmód, 189-nek hanyagság és gondatlanság, 41-nek egyéb volt az oka, míg 262 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt vagy halálos sérülést szenvedett 10, nem halálos sérülést 46 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 20 fordult elő, és pedig *Vazseczen* (Liptóm) május 27-én, — *Bussán* (Nógrádm.) május 20-án (41 egyén 61.230 korona kárral), — *Kis-Keszin* (Nyitram.) május 21-én, — *Vágán* (Pozsonym.) május 29-én, — *Boloza-Megyeesen* (Vasm.) május 11-én, — *Molnárin* (Vasm.) május 7-én, — *Ajka-*

Rendeken (Veszprémm.) május 22-én (1 nem halálos sérüléssel), — *Balaton-Magyaródon* (Zalam.) május 14-én, — *Mogyoródon* (Pestm.) május 25-én (53 egyén 150.246 kor. kárral), — *Budapesten* május 3-án és május 12-én (1 egyén 40.000, illetve 70.000 korona kárral), — *Tornyos-Németin* (Abauj-Tornam.) május 28-án, — *Erdő Bényén* (Zemplénm.) május 26-án, — *Józseffalván* (Zemplénm.) május 30-án, — *Szomolnokon* (Zemplénm.) május 31-én (3 nem halálos sérüléssel), — *Husztion* (Máramarosm.) május 23-án (17 egyén 75.676 korona kárral), — *Fehér-Gyarmaton* (Szatmárm.) május 23-án (123 egyén 135.925 korona kárral és 2 nem halálos sérüléssel), — *Nabrádon* (Szatmárm.) május 28-án, — *Pusztia-Kaldánon* (Hunyadm.) május 26-án (2 egyén 140.600 korona kárral), — végül *Leppenden* (Kis-Küküllöm.) május 31-én (79 egyén 53.760 korona kárral és 12 nem halálos sérüléssel). — *Junius* havában 754 községben 895 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 1807, az okozott kár pedig 1.873.558 korona volt (A múlt év junius havában 659 községben 754 tüzesetnél 2250 egyén 2.652.507 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 251-nek gyújtogatás, 5-nek öngyújtás, 72-nek villámcsapás, 116-nak a gyermekek játéka gyufával, 7-nek világítószerekkel való gondatlan bánásmód, 170-nek hanyagság és gondatlanság, 47-nek egyéb volt az oka, míg 227 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt vagy halálos sérülést szenvedett 8, nem halálos sérülést 24 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 15 fordult elő és pedig *Lukin* (Trencsénm.) jun. 12-én, — *Zsolnán* (Trencsénm.) jun. 25-én, — *Herencsvölgyön* (Zólyomm.) jun. 12-én, (1 egyén 60.100 kor. kárral), — *Levélen* (Mosonm.) jun. 5-én, — *Halimbán* (Veszprémm.) jun. 13-án, — *Isaszegen* (Pestm.) jun. 27-én, — *Budapesten* jun. 2-án, jun. 4-én, (1 egyén 60.400 kor. kárral), és jun. 6-án, — *Kuruşlyón* (Sárosm.) jun. 12-én, — *Handal-Bustyaházán* (Máramarosm.) jun. 25-én, (2 egyén 114.400 kor. kárral), — *Fehérgyarmaton* (Szathmárm.) jun. 13-án, (18 egyén 55.021 kor. kárral), — *Szinfalun* (Szathmárm.) jun. 13-án, (2 nem halálos sérüléssel), — *Fertős-Almásón* (Ugocsam.) jun. 13-án, (42 egyén 56.186 kor. kárral, és 6 nem halálos sérüléssel), — végül *Boiczán* (Hunyadm.) junius 14-én.

— **Zenekári karmestert keres** a bajai önk. tűzoltó-testület. Fizetése 600 korona, ruházat és 600 korona mellékjövedelem. Az ajánlatok közvetlenül a bajai testület parancsnokságához intézendők.

— **Szer- és személyszállító kocsit igen jó karban,** olcsó áron hapható üzletáthelyezés miatt Pacsota Istvánnál, Tatán.

— **Tűzoltói sapkákat** előírás szerint igen olcsón, a legjobb minőségben készít Fiala Ignác sapkakészítő Budapest, VII., Károly-körút 13. sz. I. em.

Szerkesztői üzenetek.

P. Tóth Mike S. J. tanár úrnak Kalocsán. A fölötté érdekes közleményért halás köszönet. Legközelebb hozni fogjuk, most lehetetlen volt annak helyet adni a többi levélben.

Simig Rezső, Kalocsa. A főntebbi üzenet néked is szól. — Köszönet a szíves megemlékezésért.

Epés. Való igaz, hogy a megjelenéssel nagyon késtünk, de hát ezt ne tessék annyira zokon venni tőlünk, mert nekünk más gondjaink is vannak, különösen most, hogy 6 heti barangolás után tértünk csak fészünkbe. Azt a csekély pihenést, melyhez oly nagy fáradsalmak után juthattunk csak hozzá, ne méltóztassék annyira irigyelni, mert arra mi már rég rászolgáltunk volna. Egy nagy apparátussal dolgozó napi laptól meg lehet kívánni azt, hogy pontosan jelenjék meg, de egy »havonkint egyszer« megjelenő laphoz, különösen akkor, a midőn annak — mint hivatalos lapnak — más urat is kell szolgálni, ily igényeket fűzni nem lehet. Tessék elolvasni a »Tűzrendészeti vizsgálatok eredménye« című közleményt s akkor tudni fogja, mi képezte akadályát tá olettünkön kívül késői megjelenésünknek. Egyebekben üdvözlét és kevesebb epe!

Felölös szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

H i r d e t é s e k.

ALAPITTATOTT
1858. évben.

Sürgönyezim:

„Szivattyúgyár Budapest“.

Gyártott fecskendők
száma 14090.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra u. m.: házi-, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket u. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, kocsik-, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet: XXVI.*

Tűzoltósági szereket és létrákat u. m.: személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó-kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit és különféle létrákat. — (*Árjegyzéki füzet sajtó alatt.*)

Egyéni felszereléseket u. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalgyereket, jelvényeket stb. stb. *Árjegyzéki füzet XXVIII.*

Köztisztasági szereket u. m.: utcai öntöző-kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sárvonógépeket, hóekéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegődör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint, önműködő szivóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket u. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harang-állványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➔ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

A legmagasabb kitüntetések.
Chicago: érdemérem; Antwerpen: aranyérem; Berlin: császári érem, e szakmában az egyetlen legmagasabb kitüntetés

Magirus C. D.
ULM a/d.

A legjelentékenyebb gyár a tűzoltói szakmában, s az egyedüli, mely az összes **tűzoltó-szereket**, házi- és kerti fecskendőket, **gépezetes létrákat**, mászó- és mentőszereket, mentőtömlőket, ugróponyvákat, füstkészülékeket, betegszállító eszközöket, **tűzoltói felszerelvényeket** kivétel nélkül saját műhelyeiben nagyban készíti

Ar egyzékert ingyen és bérmentve küld

Magirus C. D., Ulm a/d.

A ezég az 1900. évi párisi világkiállításon az arany- és ezüst-éremmel lett kitüntetve.

Alapított 1816 Alapított 1816

Seltenhofer Frigyes fiai Sopronban
cs. és m. kir. udvari szállítók,
legelső magy. tűzoltószér-, kút-, szivattyúgyár és harangöntöde.

Legujabb szerkezet
Solid kivitel.
Olcsó árak.
Kedvező feltételek.

Átánlják a legjobban berendezett gyártelepüket a t. egy házak-, közszerek és tűzoltóegyleteknek. **Fecskendők** és **szivattyúk** a legujabb szerkezetben, solid kivitelben, rendkívüli nagy szívóképességgel, minden nagyságban és alakban. — Legujabb szabadalm. **szelep-szerkezet**, könnyű és gyors kezelés, teljes érzéketlenség fagy, homok és iszapos víz ellen. — **Tűzoltószerek, felszerelési tárgyak** a legfinomabb kivitelben. — **Víz- és lajtos kocsik, hidrások** stb. stb. a legkitűnőbb minőségben s kivitelben **Harangok** bármely nagyságban és zengzetben, tiszta, csendő, előre meghatározott hangzatban — **Repedt harangok** teljes összhangzatban átöntetnek. — **Kovácsolt vasszerkezet, Harangállványok** bármely nagyságban.

Előnyös feltételek engedtetnek.
Költségvetés és képes árjegyzékkel postafordultával szolgálunk.

GYÁR: IV., Magyar-utca 26. sz.   RAKTÁR: IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF
cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése
BUDAPESTEN.

Kitüntetések: **Ő Felsége a Királytól** ipari érdemkért: a legfelsőbb elismerés, a **Ferencz József-rend lovagkeresztje**, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti.« »Nép« és »Vigszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenecde«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült **rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit**, valamint saját találmányú javított és szabadalmazott **ezimbalmait, pedállal és a nélkül.**

Ügyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jótállás mellett azok jószágáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➔

Schottola Ernő
magyar általános kötanyaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és váci-kört sarkán.
Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékkel **mentőköcsök** és **mentőszerekegyekről** készséggel szolgálók.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak** és **műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégemet, hol ugy a **teljes felszerelés**, valamint **egy-egy czi.özök, szabványoszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.

Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: *Tűzet tűzzel.* — *Hivatalos rész:* Jelentések az országos tűzrendészeti vizsgálatokról. (IV., V., VI. és összjelentés.) — *Testületek köréből:* Kecskemét város tűzoltósága. Kónya Imrétől. — *Hirek.* — *Hirdetések.* — *Külön mellékletként:* A tűzrendészeti törvényjavaslat.

Tűzet tűzzel.

Nagy elhatározások előestéjét üljük. A magyar tűzoltó-intézmény újjászervezés előtt áll, s a legközelebbi jövő dönteni fog már a fölött, vajjon az újjászervezés munkája érdemleges javulásnak lesz-e megteremtője, vagy pedig a magas kormány abban ismét csak a toldás-foldásra fog-e szorítkozni.

Bármiként lesz is a napirenden levő kérdés megoldva, annak az üdvös tevékenységnek, melyet az országos szövetség elnöksége ez ügyben dicséretreméltó buzgósággal kifejtett, érdemből mit sem fog levonni.

Az érdem oroszlánrésze természetesen első sorban szövetségünk tevékeny alelnökét, *Óváry* Ferencz dr. orsz. képviselőt illeti meg. Ő volt az, ki a tűzrendészeti törvényjavaslat elkészítésére pályadíj kitűzését indítványozta, ő volt az, ki a képviselőházban tartott beszédével ráirányította a közfigyelmet tűzrendészeti állapotaink nagyfokú ziláltságára, az ő meggyőző érvelésének és személyes utánjárásának köszönhető, hogy a belügy-miniszterium 12 esztendei tétlenség után rászánta valahára magát arra, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet 35. §-ában fönntartott jogával éljen s a tűzrendészeti vizsgálatokat szakértők közreműködésével foganatosítsa.

És a midőn elkövetkezett a munka ideje, a midőn szélben, esőben és napsugaras melegben válogatás nélkül nyakunkba kellett venni az országot, s községről-községre, vármegyéről-vármegyére menve gyűjteni kellett azt a sok szomorító, szívet facsaró anyagot, melynek minden kis részlete hirdetője tűzrendészeti viszonyaink elhanyagoltságának,

hirdetője a nemzeti vagyon mult és jövőendő pusztulásának, mindezen fáradságos munkában kezdettől végig ott volt *Óváry* is, nem kimélve időt és pénzt, fáradhatatlan buzgalommal foglalva jegyzőkönyvekbe az adatokat, s ugyanoly lelkiismeretességgel öntve formába a szövetség elnökségéhez intézett jelentéseiben a vizsgálatok eredményeit.

Nem tartozom a hízegők ama csoportjába, mely a munkásság értékét érdemén fölül helyezi, de viszont nagy lelki örömmel adom meg mindig az elismerést annak, a kit az méltán megillet.

Az az igazán fáradhatatlan tevékenység, a mit *Óváry* dr. ezuttal kifejtett, az a páratlan ügyszereget, mely ezen tevékenységnek rugója volt, az a ritka önzetlenség, melylyel még tetemes kész kiadásainak a szövetség részéről való megtérítését is elkerülte, méltóvá tette őt nemcsak a szövetség elnökségének legteljesebb elismerésére, hanem arra is, hogy az egész magyar tűzoltóság meghajtsa előtte a becsülés zászlaját.

És a míg a magyar tűzoltóság oly férfiakat mondhat magáénak, kik az eszmének nemcsak hirdetői, hanem azok megteremtése nehéz munkájának fáradhatatlan részesei is, nincs okunk a kétségbeesésre.

Az az isteni eszme, mely hazánk százazreit képes volt az önkéntes tűzoltó-intézmény táborába tömöríteni, nem halhat meg, az örökkön élő. A közviszonyok behatása alatt állhat be az intézmény fejlődésében pangás, lehet visszaesés, de megsemmisülés nem.

A természet örök rendje szerint a telet a tavasznak kell fölvaltania, és habár a jelenleg eszközölt vizsgálatok a pusztulás képét mutatták, kell, hogy a javulás ideje elérkezzék.

A szépnek, jónak, nemesnek szeretete az emberrel együtt születik, s az minden ember bensőjében megvan. Talán nem fakaszt rügyeket, nem érlel gyümölcsöt, de csiráját a legnagyobb erkölcsi romlás sem képes kiölni.

Való igaz, hogy a tűzoltó-intézmény szervezetében ez idő szerint nagy a pangás, tény az, hogy a szórványosan megnyilatkozó ügyszeretet is erőtlen, gyöngé, s alig képes az igazán önzetlen tevékenység magaslatára emelkedni; de ám, a ki ezen, beismerjük, kiterjedten mutatkozó jelenségből arra akarna következtetést vonni, hogy az önkéntes tűzoltó-intézmény immáron életképtelen, pártolásra, istápolásra nem érdemes, hanem megérett arra, hogy mint mit sem érő, sarokba dobassék, és helyébe az egyedül üdvözítő hivatásos és kötelezett tűzoltóság tétessék, az nagyon helytelen úton járna.

Ne felejtjük el, hogy a mi helyes, czélszerű és jó van a hazai tűzrendészet bármely ágazatában, azt mind az önkéntes tűzoltó-intézménynek köszönhetjük. Többé-kevésbé megfelelő, de legalább is tűrhető állapotokat a vizsgáló-bizottság csak ott talált, a hol az önkéntes tűzoltóság állott fönn, ellenben rendezettségnek árnyékát sem találta ott, a hol az önkéntes tűzoltóság szervezve nem volt, vagy a hol a hatósági lelkiismeret megnyugtatóására csak a kötelezett tűzoltóság létesített.

A kötelezettséggel egymagával, mondassék ki az kormányrendeletben, vagy törvényben, a tűzoltó-intézményt hazánkban teljességében rendezni soha képesek nem leszünk, mert a mily fogékony a magyar ember lelkülete a jó szó iránt, annyira csökönös és fortélyos lesz akkor, a midőn a *muszáj* a döntő.

Nem lehet a törvénynek oly szigorú, vagy nyakatekert paragrafusa, melyet muszáj esetén a magyar ember respektálna, és ki ne játszana.

A kötelezettség alapján papiroson szervezhetjük a tűzoltóságot, de azt a valóságban megteremteni, hasznót hajtó, egészséges, életképes intézménnyé tenni képesek nem leszünk, hacsak azok fölé vezetőként az önkéntes, vagy hivatásos tűzoltóságot nem helyezük.

A tűzoltói működés sikerének egyik alapföltétele

az ügyszeretet, a nemes ambíció, mely az embert fokozott tevékenységre serkenti. A hol ez hiányzik, ott csak fél munkát végeznek. Ezt az ügyszeretetet, ezt az ambíciót, és ezzel az igazi, önfeláldozásra mindig kész munkakedvet pedig semmiféle törvény a kötelezett tűzoltóságba beleoltani soha képes nem leend.

Nem szabad tehát az önkéntes tűzoltóságot elvetni, nem félredobni, mint a kifacsart citromot, hanem azt újból lábra kell állítani. Föl kell menteni a működését megbénító anyagi terhek gondjaitól, át kell háritani a községekre a nélkülözhetetlen tűzoltószerek beszerzésének, jókarbantartásának, gondozásának terheit, gondoskodjanak a községek a tűzoltók baleset elleni biztosításáról, mentsek föl az önkéntes tűzoltókat a közmunkák alól, önzetlen munkásságuknak adják meg a hatóságok a kellő elismerést, és részesítsék őket mindamaz erkölcsi támogatásban, és jóindulatban, a melyet ezen oly nemes és közhasznú intézmény méltán kiérdemel.

S ha mindezt a hatóságok megteszik, úgy az önkéntes tűzoltóintézmény jövője fölött nem kell kétségbeesnünk. Az az isteni szikra, mely ma sok helyütt hamu alatt rejtve lappang az emberek keblében, csakhamar lángra fog lobbanni, napvilágra fog törni; a jelenleg szerteszét tapasztalható általános elkedvetlenedést, csüggedést és tétlenséget, lelkesedést, ügyszeretet és buzgó tevékenység fogja fölvaltani.

Istennek hála, intézményünk szolgálatában akadnak még férfiak, kik az ügyért nemcsak lelkesedni, hanem azért *tenni* is képesek, s az ő példájuk az ébredés szakában lehetetlen, hogy vonzó hatását ne érvényesítse. Mutassák meg nekünk az utat, melyen haladnunk kell, álljanak élünkre, és vezessenek bennünket, öntsék belénk az ő lelkesedésük tüzeit, gyujtsák lángra a kebleinkben lakozó isteni szikrát, ébresszék föl bennünk az igaz felebaráti szeretet legszentebb érzelmeit, és mi követjük őket.

Jó szó és nemes példaadás kell az önkéntes tűzoltóintézmény újjászervezéséhez, s ha ez meg lesz, akkor a viszonyok átkos súlya alatt olyannyira megfogyatkozott csapatunk ismét nagygyá, erőssé és hatalmassá leszen, s fel fog újból hangzani ajkainkról a mi régi harci riadónk: *Tűzet tűzzel!*

HIVATALOS RÉSZ.

Jelentések az országos tűzrendészeti vizsgálatokról.

(Dr. Óváry Ferencz szöv. alelnöknek az országos szövetség elnökségéhez bétértetett jelentései.)

IV.

Tekintetes Elnökség!

Országos tűzrendészeti vizsgálati negyedik útunkra 1900. évi június hó 6-ik napján indultunk el reggel 7^{1/2} órakor a budapesti keleti pályaudvarból Adorján Antal

miniszteri kiküldött és *Markusovszky* Béla előadó úr kíséretében; Miskolcra értünk 11 órakor. Ebéd előtt dr. Tarnay Gyula alispán urat kerestük fel, kivel *Borsodvármegye* tűzrendészeti ügyeit megbeszélve, kocsira ültünk és estig Felső-Zsolcza, Sajó-Arnót, Sajó-Pálfala, Sajó-Vámos, Senye, Boldva, Szirák és Finke községeket vizsgáltuk meg s Edelényben megháltunk.

7-ikén reggel az Edelény községben székelő szendrői főszolgabírórságot kerestük fel, s a községet is megvizsgálva, uradalmi fogaton Borsod, Szendrő-Lád, Szendrő és Szalonna községeket, innen fogadott forsponton átléptünk *Abauj-Torna*

vármegye Perkupa, Szilas, Komjáti és Torna községeibe, s azokat délutáni 3 óráig megvizsgáltuk. Ebéd közben egy jó záporosó jött. Délután még Udvarnok és Szádelő községeket vizsgáltuk meg, s visszatértünk szállásra Tornára.

8-ikán reggel $\frac{1}{2}$ 7 órakor indultunk ismét kocsin Somodi, Szepsi, Makrancz, Csécs, Szeszta és Nagy-Ida *abaujmegyei* községekbe, s minthogy itt igen nagy zivatar ért utól bennünket, vasútra ültünk Kassáig, itt megebédelve vasúton mentünk fel Eperjesig.

Sárosmegyei Eperjes város polgármesterét felkeresve és a tűzrendészeti viszonyokat alaposan megvizsgálva, 5 óra és 21 perczkor ismét vasútra ültünk és esti 8 órára Bártfára értünk.

9-ikén reggel 7 órakor kocsin infültünk lefelé a szép Tapoly völgyébe és Bártfa-fürdő érintésével Bártfa-Ujfalú, Hrabóc, Dubine, Kurima, Kucsin, Margonya, Lászczó, Nyirjes, Girált, Karacsony-Mező, Lada és Kapi községeket vizsgáltuk meg és esti $\frac{1}{2}$ 9 órára Eperjesre értünk, hol tűzoltó bajtársainkkal kissé elszórakoztunk.

10-ikén reggel 6 órakor indultunk Kassán és Miskolczon át vasúton Budapest felé, hova 1 óra 45 perczkor megérkeztünk.

Borsodvármegye alispánja igen kiváló szakérő, kinek előadva célunkat és útunk irányát, fegyvert adtunk a kezébe, hogy a távirddal bíró községekbe még érkezesünk előtt, a főszolgabíró utján hírt adhatott, hogy a vízi puszkákat, — a mennyire lehet, — érkezésünkig hozzák rendbe. Ebből az a nagy tanulság, hogy az útirányt elárulni nem szabad, s a központokat jobb a vizsgálat után felkeresni.

Borsodmegye 1899. évi június 12-ikén alkotta meg tűzrendészeti szabályrendeletét, melylyel összes községeit szabályrendelet alkotására kötelezte Ezen szabályrendelet 70732/V. 99. sz. alatt hagyatott jóvá a belügyminiszterium által.

Midőn a vármegyei szabályrendelet az 1889. évben első ízben kiadatott, ugyanekkor kiadta Melczér borsodmegyei alispán a Szombathy József miskolczi tűzoltóparancsnok által összeállított »Tűzfecskendő kezeléséről« szóló rövid szabálypontokat is, melyek a gyakorlatokra, a fecskendőknek négy egyénnel le- és felszerelésére, a szivattyú és tömlő gondozására, a taktikára hasznos útmutatásokat tartalmaztak.

Ha csak egy kicsit is utána nézett volna a hatóság, már az első szabályrendelet és a kiadott tűzoltói szabálypontok alapján a tűzrendészeti viszonyoknak javulniok kellett volna. A gépek végleges használhatatlanná váltát e megyében mégis már a régi szabályzatok megátolták.

Az új megyei szabályrendelet szerint a tűzrendészet összes költségei az adóalaphól fedeztetnek, s az évi költségvetésbe veendő fel. Kazlak csak 40 méternyire rakhatók a házaktól. Szerűs kertek és rakodók a községen kívül létesítendőek és legalább 10 hektoliter víz készletben tartandó. Oltóeszközöknek minden háznál lenni kell. Községi vagyonok, bíró és jegyző vagyona tűzkár ellen a község által biztosítandók; 50 házas és 300 házas községek részére vannak a tűzoltóeszközök mennyiségei megállapítva. Kitűnő rendelkezés a szabályrendelet 21. §-a, mely szerint minden gép a hónapoknak első öt napjában, használat után pedig nyomban kitisztítandó, s erről az I. fokú tűzrendészeti hatóság meggyőződni köteles; a 23. §. szerint legalább kétszer általános tűzvizsgálat tartandó s erről jegyzőkönyv veendő fel, s ez az I. fokú hatósághoz beterjesztendő; a 34. § szerint 20—40 éves férfiak októberben összeirandók; a 35. §. szerint ha van tűzoltói alap, annak terhére az országos tanfolyamra valaki felküldhető; segély- és jutalmi alap képezendő; a községi tűzoltóság legalább négy gyakorlatot köteles évenként tartani.

Egy évvel ezelőtt köteleztettek tehát az összes községek tűzrendészeti szabályrendeletek alkotására, s a megvizsgált 13 község közül 8-nak egyáltalán nincs községi

szabályrendelete, 5-é pedig még az 1889-iki megyei szabályrendelet alapján készítettett, 9-nek nincs megfelelő szertára, 9-nek nincs a kormányrendeletnek megfelelő fecskendője, 9-nél nincsenek meg a tűzoltó-eszközök a házaknál; 10-nek nincs tűzoltósága, s csak egyetlen egynek volt meg kellő mennyiségű tömlője.

A községeknek előírt tűzoltó-eszközök egyáltalán sehol sincsenek meg; tűzvizsgálatokról jegyzőkönyveket sehol sem vesznek fel, legalábbilyent felmutatni sehol sem tudtak; a községi tűzoltó-kötelezettek összeírását sehol sem találtuk s a hová a főszolgabírói távirat el nem érkezett, ott még ez évben egyetlen-egyszer sem volt a gép tisztogatva!

A szalmakazlaknak künn a szántóföldeken való elhelyezése azonban dicséretes buzgósággal keresztülvitetett.

Nagy kár, hogy az I. fokú tűzrendészeti hatóságok nem vehetnek időt maguknak az ellenőrzésre. Csak évenként egyszer nézne utána a fecskendőhöz *érő* közigazgatási szakközeg a gépeknek és egyéb oltó-eszközöknek, mindjárt más állapotok teremtetnének.

Érdekes a borsodmegyei alispán 1899. évi jelentésének 142. lapján foglalt táblázatos kimutatás a tűzbiztonságról. E szerint az egész szendrei járásban egyetlen tűzoltótestület nincs, a szentpéteriben 1, az ózdiban 3, ellenben a miskolcziban 31, egriben 29 és a mezőcsáthi járásban 21.

Mi az oka annak, hogy egyik járásban van, a másikban nincs? Mindenesetre a főszolgabíró, a ki ellenőrző köteleességét hacsak némileg is teljesíti, producál valamit, ellenben a ki csak a számokat intézi el, az künn semmit sem tud felmutatni.

Ha Borsodmegyének volna vármegyei tűzrendészeti hivatalnok felügyelője, a megalkotott tűzrendészeti szabályrendelet alapján igen szép eredményeket lehetne elérni; így azonban nem hogy előrehaladásról, de visszafelőlődésről számolhatunk csak be, mert a megalakult tűzoltóságok sem tartanak gyakorlatokat, mert a felépített szertárak nagy részben nem megfelelők ma már, a 80 mm.-es nem egyékes fecskendők közül többnek lényeges baja van már, a mi szakértői utasításra kijavíthatandó volna.

Abauj-Tornavármegye első tűzrendészeti szabályrendelete 1890. évi július 15-ikén kelt, hatályon kívül helyeztetett 1897. október 26-án a belügyminiszterium által 18216/V—c. 1898. sz. alatt jóváhagyott szabályrendelet által.

19 §-a van ezen szabályrendeletnek. Az 1. §. szalma lerakodó helyek képzéséről intézkedik; holilyent képezni nem lehet, a szalma legalább 20 méternyire rakandó a házaktól.

Az 5. §. a gyufa kezeléséről szól és tiltja a könnyen hozzáférhető helyen való tartást. A legelső abauj-tornamegyei községben, Perkupán, mindjárt 10 pakli gyufa hevert a községbíró asztalán.

A 6. § szerint minden negyedévben legalább is egyszer tűzvizsgálat tartandó, s erről jegyzőkönyv veendő fel,

A 7. § írja elő, hogy 2 hektoliter víz, 4 méter hosszú létra, horog és 2 pamacs tartandó készen minden háznál.

A 15. § előírja, hogy a kéménylátók télen minden két hónapban, nyáron minden hónapban kötelesek a kéményeket megvizsgálni.

Mit tapasztaltunk a megvizsgált 12 községben? Azt, hogy szabályrendelete a 12 község közül csak 5 községnek van, ellenben nincs 7 községnek. Szertára van 7 községnek, ellenben nincs 5 községnek. Ezen 7 község szertára közül is csak 2 megfelelő, a többi rosszul van összetakolva, elhanyagolva. Fecskendője van 8 községnek, nincs 4 községnek. A 8 fecskendő közül csak 3 fecskendő megfelelő.

A 60 m. tömlője csak 1 községnek van meg, a többi 11-nél hiányos.

Fecskendőn kívüli egyéb tűzoltó-eszközei meg vannak 3 községnek, hiányoznak 9 községnek.

Tűzoltósága van 3 községnek és nincs 9 községnek.

Megdöbbsentő adatok! 12 esztendő lefolyása alatt 80 százaléka a községeknek absolute nem tett eleget tűzrendészeti kötelezettségének.

Lehetetlen, hogy vád ne érje a vármegyei közigazgatási felsőbb hatóságokat azért a nagy fokú indolentiáért, a mivel a vármegyében találkoztunk.

A becsatolt jegyzőkönyvek sáralmas képét tárják fel a tűzrendészet elhanyagoltságának.

Szalma-lerakó helyekről intézkedik a szabályrendelet, s ilyent csupán 3 községben találtunk. Akárhány szalma-kazlat a lakóházzal összerakva találtunk.

Gyufát tartó nélkül majd minden ház kis póczikján találtunk, hová a 3—4-éves gyermek is könnyen felkuszik és kész a veszedelem. Férfiak mellény-zsebében tasak nélkül majd mindeniknél találtunk gyufát.

100 mm hengerátméretű fecskendő Torna és Szepsit is beleértve csak 5 helyen találtunk, s ezek közül is csak 3 volt használható állapotban. Az előirt minimalis 60 m. nyomótömlő csupán 1 községnél találtatott meg; szívótömlő pedig sehohsem elégséges.

Igy tehát javulást a kormányrendelet e megyében éppen nem eredményezett.

Sárosvármegye 1889-ben alkotta meg tűzrendészeti szabályrendeletét, s ehhez a tűzoltói utasítást.

1889-ben a megyei tűzrendészeti szabályrendelet alapján meg is történtek a tűzoltótiszti, tűzfelügyelői kinevezések, szerek beszerzései, szertárépítések; minthogy azonban 11 év alatt ezen kinevezések felújítva nem lettek, s mint-hogy a közigazgatási hatóság utána nem nézett és a dologhoz nem értett, a társadalom megretirált, s visszafejlődött a tűzrendészet oly annyira, hogy az alispán az 1899. év augusztusában elodázhatatlan szükségét látta már az intézkedésnek, a kinevezések felújításának; az erre vonatkozó javaslatok be is kértettek, be is terjesztettek, a kinevezések azonban mai napig sincsenek meg.

Az 1889-iki tűzoltói utasításnak mégis igen nagy haszna volt, mert bár a megalakult tűzoltóságok az egész megyében 4-re szállottak le, (csupán Sóvár, Kis-Szeben, Eperjes és Bártfán existálnak), mégis a fecskendők legalább használható állapotban maradtak.

Összegezve a statisztikai adatokat, azt találjuk, hogy a megvizsgált 14 község közül szabályrendelete van 2 községnek, nincs 12-nek; szertára van 11-nek, nincs 3-nak; fecskendője van 10-nek, nincs 4-nek; tűzoltósága van 3-nak, nincs 11-nek; fecskendően kívül egyéb tűzoltó-eszköze van 4-nek, nincs 10-nek.

Tömlők sehol sincsenek meg. A szertárak nem pormentesek. Gépek kezelve nincsenek és nem 100 mm. hengerátméret bőségűek, hanem 85—90 mm. hengerátmérfűek. A házaknál mégis több helyen találtunk tűzoltó-eszközöket, mint Borsodban, avagy Abauj-Tornamegyében.

Sárosmegeye alispánja 10001/99. sz. alatt 1899. évi június hó 2. napján intézett renbeletet a főszolgabírákhoz, melylyel a megyei tűzrendészeti szabályrendelet és ehhez kiadott utasításra hivatkozva, a tűzoltóság szervezeti utasításának erélyes végrehajtása és főleg a vármegyei tűzoltóság gyökeres szervezése, illetve újbóli megalakítása iránt hívja fel a figyelmet, egyuttal a tisztí kinevezések iránt tesz javaslatot. Ezen renbelet kiadása óta is több, mint egy év tellett el már, s még a kinevezésekig sem jutottak el. Nem is csoda akkor, hogy az egész vármegyében csak 4 tűzoltóság áll fenn és teljesíti humanitárius nemes kötelességét.

Sárosmegeye a tűzrendészeti kormányrendelet kibot-sátása után pár évig igen szépen fejlődött tűzrendészeti tekintetben; annál sajnosabb most a visszafejlődés a kormányrendelet 12-ik évében, midőn minden pang, óriási tűzek emésztek a közvagyonot és sok ezer korona árú tűzoltó-eszköz semmisül meg a tudatlanság, a hanyagság és rossz akarat folytán.

Hivatásos, szakszerűen képzett tűzfelügyelőket kell

felállítani a vármegyék élére s ezek fölé még kiválóbb szakérőket a belügyminiszterium kebelébe, csakis ugy várható a fejlődés, a tökéletesedés.

A vizsgálatról felvett jegyzőkönyveket 1—39. szám alatt, a szövetségi előadó úr úti számláját kiutalványozás czéljából 40. szám alatt csatolva, tisztelettel maradtam a tek. Elnökségnek.

Veszprémben, 1900. évi június 12-én.

V.

Tekintetes Elnökség!

Országos tűzrendészeti vizsgálatunk ötödik utjáról van szerencsém következőkben beszámolni:

1900. évi június hó 23-án Szabó Gyula előadó úr, 24-ikén pedig Adorján Antal min. kiküldött úr megérkezvén Veszprémben, 25-ikén reggel 6 órakor ültünk kocsira és esti 5 óráig megvizsgáltuk Felső-Örs, Alsó-Örs, Lovas, Paloznak, Balaton-Kövesd, Csopak, Arács, Balaton-Füred, Aszófő, Örvényes, Balaton-Udvari, Akali, Zánka és Szepezd tapolczai járási zalamegyei községeket, majd Révfülöpon hajóra ülve Boglárra hajóztunk, ezt megvizsgáltuk és megszálltunk.

26-ikán reggel 7 órakor kocsira ülve Somogy megye lengyeltóti és kaposvári járási Boglár, Szőlős-Kislak, Szőlős-Györök, Lengyeltóti, Öreglak, Pamuk, Bodrog, Csombárd, Hetes, Juta községeket és Kaposvár városát vizsgáltuk meg s Kaposvárot megháltunk.

27-ikén reggel 7 órakor indultunk Somogy megye kaposvári járás 3 községébe: Szent-Jakab, Sántos és Szent-Balázs községekbe, majd Baranyamegye hegyháti járás Gödre, Jenő, Sásd, Oroszló, Magyar-Szék, Német-Szék, Mánfa és Pécs városába, hol megháltunk.

28-ikán reggel teljesítettük a vizsgálatot Pécsen, majd kocsira ülve a baranyamegyei pécsi járás Hird, a pécsvárad járás Pécsvárad, Várkony, Nádasd és Hidasd községeit vizsgáltuk meg; itt déli 12 órakor vonatra ülve esti 10 órára Veszprémben visszaérkeztünk.

29-én volt a veszprémi önk. tűzoltó-testület 25-éves jubileuma és a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése, melyeken mindhárman résztvettünk.

Mindhárom ezuttal bejárt vármegye dunántúli lévén, a vizsgálat eredménye valamivel kielégítőbb.

Zalamegye 1889. évi 12412/284. jkvi sz. alatt alkotta meg tűzrendészeti szabályrendeletét, s ennek az éjjeli örökre vonatkozó 20 §-át 1897. május 3-án változtatta meg, mindkettő belügyminiszteri jóváhagyást nyert.

Zalamegye községei tűzoltó-kerületekre osztandók fel a főszolgabírák által, a tűzoltó eszközök egy év alatt a községek által beszerzendők lettek volna, mit ha a község nem teljesít, költségükre a vármegye szerezhette volna be. 20—50 év közötti férfiak községi kötelezett tűzoltóknak besorozhatók, ezek névjegyzékét az előjáróság novemberben elkészíteni és decemberben közszemlére kitenni tartozik, segélyalapok képezendők, s a községek által szolgálati szabályzatok lettek volna alkotandók a községi kötelezett tűzoltók számára.

Sem ilyen szolgálati szabályzatot, sem községi tűzrendészeti szabályrendeletet nem alkotott egyet sem a vizsgált 14 zalamegyei község.

Szertára van 6-nak, nincs 8-nak. A 6 szertár közül csak 3 megfelelő, a másik 3 éppen nem felel meg czéljának.

Fecskendőt találtunk mind a 14 községben, de a kormányrendelet követelményeinek megfelelő fecskendő csak 2 van. A 14 gép közül csak 2 országos egységes csavarú, a többi 12 nem az.

Megfelelő mennyiségű tömlőt csak egyetlen egy helyen találtunk, ellenben 13 helyen éppen nincs elégséges tömlő. A szabályrendelet 13 §-ában felsorolt egyéb községi tűz-

oltó eszközöket csak 2 községben találtuk meg, 12 ben hiányoztak.

Házaknál az egyes háztulajdonosok részére előirt tűzoltó eszközöket egyetlen egy községben sem találtuk meg teljesen, 1-ben mégis több helyütt meg voltak.

Tűzrendészeti vizsgálatot az előjáróság csak 2 helyen tartott, a többi 12 helyen nem tartatott.

Tűzoltóság a 14 község közül 7-ben van és pedig 1 önkéntes és 6 községi kötelezett. Gyakorlatot még ez évben egy sem tartott. Segélyalap nincs sehol.

Ezekből látható, hogy Zalamegye sem szerzett érvényt a tűzrendészeti kormányrendeletnek. Úgy szólnán semmiféle preventív intézkedéssel nem találkoztunk.

Somogy megye 1890. évben 265. sz. alatt alkotta meg vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletét, s ezt hatályon kívül helyezte 1899. évi május elsején tartott közgyűlésében 9545/151. sz. alatt hozott tűzrendészeti szabályrendeletével, melyet a belügyi kormány jóváhagyott 113387/99. sz. határozatával.

A 9. §. szerint a házak mind körülzásítandók 3 év alatt; a 11. §. szerint tavasszal és nyáron tűzvizsgálat, tűzszemle tartandó; a 15. §. szerint évenként a kötelezett tűzoltók októberben összeirandók és november 15-ig a kötelezett tűzoltóság parancsnokságának megküldendők; a 20. §. előírja, hogy a tűzoltóság a lakosságnak legalább $\frac{1}{50}$ -ed része legyen; a 24. §. a szerek gondozását a tűzoltó-parancsnok kötelességévé teszi; a 15. §. szerint a géphengerekre bór teendő; a 26. §. szerint a gép tisztára mosandó; a 27. §. szerint a gép olajozandó; a 28. §. szerint a gép szárazra törlendő; a 29. §. szerint a tömlők használat után kimosandók és szárazra téve, összecsavarva tartandók; a 32. §. szerint minden háznál kell lenni 2 hectoliteres kádnak tele vízzel, 1 csákyának, 2 pemetnek, 1 létrának és 1 lámpának.

Az építkezési szabályrendelet kimondja, hogy rendszerint 12 méternél közelebb egyik ház a másikhoz tűzveszélyesen többé nem fedhető.

Igen üdvös intézkedése ez a megyének és a fásítás, mindkettő hivatott arra, hogy nagyobb mérvű tüzi veszedelmeknek hatalmasan elejét vegye. A lengyeltóti járás egyes községei valóságos kis paradicsomhoz hasonlóak. A házakat alig lehet megtalálni a fáktól. Minden ház kapujába ki vannak rakva a házzszámmal ellátott és előirt tűzoltó-eszközök, Plachner Sándor lengyeltóti járási főszolgabíró munkásságát és kitűnő közigazgatási képességét igazolván. Az első igazi mintafőszolgabíró, eddigi összes vizsgálati utainkból! Tűzoltó-szerek hiánya miatt 1898-ban 300, 1899-ben 240 és 1900-ban 70 egyént bírságolt meg a községi tűzoltó-alapok javára. Évről-évre kevesbedik a büntetés és szaporodik a rend.

A megvizsgált 15 község közül csak 3-nak van községi tűzrendészeti szabályrendelete, 12 nek nincs.

Szertára van 12 községnek, s ebből 5 községé teljesen megfelelő; 7 községé igen sok kívánni valót hágy maga után; 3 községnek pedig egyáltalán nincsen.

Fecskeendője van mind a 15 községnek, de ezek közül csak 7 megfelelő, a többi 8 nem felel meg a kormányrendelet követelményeinek, s közülük 4 darab teljesen használhatatlan. Országos egységes csavarral csak 7 fecskendő volt ellátva, 8 nem.

Tömlő 9 helyen hiányzik, vagy kevesebb mint előírva, s a mennyire szükség is van; 6 helyen elégséges tömlőt találtunk.

A 15 község közül 9-nek meg vannak a többi eszközei is, 6-nál hiányoznak ma is.

A házi tűzoltó-eszközök 11 községben a legutolsó házban is meg vannak; 4 községben nem találtuk mindenütt.

A tűzszemlék, tűzvizsgálatok pontosan és minden községben megtartattak.

Tűzoltóságot találtunk 9 községben s ezek közül 3 rendes gyakorlatokat is tart; 6 községben semmiféle tűzoltóság sincsen.

Segélyalapot találtunk 2 községben, 13 községben hiányzik.

Baranyamegye tűzrendészeti viszonyai sokkal rosszabbak, mint Somogy megyéé.

Vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletét 1892. évben 73. kgy. sz. alatt alkotta meg 42 §-sal. A takarmányféléket csak 40 m. távolságban engedné elhelyezni az épületektől; 19. §-ában elrendeli az általános tűzvizsgálatot, melyről a községi közeg által minden egyes alkalommal jegyzőkönyv veendő fel. A tűzoltó-eszközök jókarban tartásáért a bíró felelős (20. §); a községi tűzoltóságok szervezete község-szabályrendelettel állapítandó meg; a 37. §. a tűzoltói segélyalap képzését elrendeli.

Nem intézkedik ezen megyei szabályrendelet arról, hogy a községi kötelezett tűzoltók összeírását ki és mikor tartozik teljesíteni. Nem intézkedik a gépek kezelése, tisztántartása felől; nem intézkedik arról, hogy mekkora létszámnak kell lenni a tűzoltóságnak; nem tesz különbséget 50-házas vagy 1000-házas községek között, egyforma összegű tűzoltó-eszközöket ír mindegyiknek elő.

Megvizsgáltunk 13 községet, s ezek közül csak 2-nek van tűzrendészeti szabályrendelete, 11-nek pedig nincsen.

Szertára van 6 községnek, s ebből is csak 3 megfelelő, a többi nem pormentes; 7 községnek egyáltalán nincsen.

Fecskeendője mind a 13 községnek van, de a kormányrendeletnek és szükségletnek megfelelő ezek közül csak 4 van, 9 nem megfelelő, sőt 2 közülök teljesen használhatatlan; 7 gépnek van egységes országos csavarzata.

A községek részére előirt többi tűzoltó-eszközök csak 3 községnél vannak meg, 10-nél vagy egészben, vagy nagy részben hiányoznak.

A házi tűzoltó eszközök 5 községben meg vannak, 8-nál hiányoznak.

Tűzrendészeti vizsgálatról jegyzőkönyv sehol sem vétetett fel; a tűzvizsgálatokat a csendőrség végezte 8 községben, s itt tétettek is feljelentések és bírságolások.

Tűzoltóságot csak 3 községben találtunk, ezek gyakorlatokat is tartottak; 10 községben semmiféle tűzoltóság nincsen.

Tömlő elegendő mennyiségben csak egyetlen egy községben volt, a többi 12-ben mindenütt sok hiányt találtunk.

Segélyalapra is csak egy községben bukkantunk, a többiben se bírák, se jegyzők ilyenről nem tudtak. Úgy látszik, hogy a bírságpénzeket mind a községi szegényalaphoz csatolják.

Egy nagy tanulságra jutottam mégis ezen utamban, s ez az, hogy az önkéntes tűzoltóság, a hol csak lehet, megalakítandó és fenntartandó, fejlesztendő, s a községi kötelezett tűzoltóság csak pótléku, segítségül erő- és pénzszerzésre alkotandó meg. A hol csak kötelezett tűzoltóság van, ott a gépek rondák, piszkosak; senki semmivel nem törődik; könnyebb a lelkének, ha gúnyolódhatik az intézmény felett, ha azt kevesbitheti, ha magát a tartozó kötelességteljesítés alul kivonhatja.

Ellenben a hol önkéntes tűzoltóság van, s annak csak egyetlen egy igazán buzgó tagja, ott minden egész máskép megy. Ott fecskendő használhatatlanná nem vált; ott mindig akad valaki, a ki az intézményt pártfogásába veszi, a ki az érdeklődés felkeltéséről gondoskodik, s ha néha-néha visszafejlődés is áll be, mégis ha a kötelezett tűzoltóságot erőnkifejtésre és pénzszerzésre (váltságdíjakból sok jövedelem lehet) mellé adjuk, s ha a közigazgatási tisztviselők csak egy kis jóakarattal viseltetnek az intézmény iránt, a tűzrendészet javulása bizton várható.

Az előadó úr uti számláját kiutalás végett csatolva, tisztelettel maradtam.

Veszprém, 1900. évi július 1-én.

VI.

Tekintetes Elnökség!

Országos tűzrendészeti vizsgálatunk hatodik útját *Adorján Antal*, min. segédtitkár és *Vida Pál* előadó urak társaságában 1900. évi augusztus hó 19-én kezdtük meg, indulván d. u. 2 óra 30 perczkor a nyugati pályaudvarból; éjfélkor érkezünk Báziasra s itt megháltunk.

20-án reggel 10 órakor Báziasról hajóval indultunk az Aldunára s a Kazán-szoroson át délután 4 órára értünk Orsovára, ezt megvizsgáltuk s itt megháltunk.

21-én reggel 6 óra 35 perczkor vonatra ültünk és Herkulesfürdőig vasutaztunk s itt a vizsgálatot még aznap teljesítettük.

22-én reggel 6 órakor kocsin indultunk Pecsényecska, Mehádia, Plugova, Krusovecz, Kornya, Domasnia és Teregova községekbe, ebéd után Örményes, Ó-Szadova, Temes-Szlátina, Bukin és Karáusebesre, hol megháltunk.

23-án reggel ismét kocsin Jáz, Obréza, Glimbóka, Ohaba-Bisztra, Nándorhegy, Csirésa, Zavoja, Valeamare és Voiszlova *krassósörénymegyei*, majd tovább Alsó-Bauczár, Felső-Bauczár, Bukova, Zajkány, Várhely, Totesd és Hát-szeg *hunyardmegyei* községekbe.

24-én reggel kocsin folytattuk tovább útunkat Sztrigy-Plopp, Russ, Zeykfalva, Hosdát, Vajda-Hunyad, Alsó-Pester, Cserna-Keresztúr, Szent-András és Piski *hunyardmegyei* községekbe.

Itt délután 3 óra 50 perczkor vonatra ültünk és 25-én reggel 6 órára Sepszi-Szent-Györgybe érkezünk.

25-én reggel 6 óra 15 perczkor kocsira ültünk és Sepszi-Szent-György, Oltszem, Málnás, Mikó-Ujfalu és Bük-szád *háromszékmegyei* községeket megvizsgáltuk és déli 1 órára Tusnádfürdőre értünk, hol a délutánt eltöltöttük.

26-án, vasárnap, reggel kocsira ülve, Csík-Tusnád, Csík-Csatószeg, Csík-Szent-Simon, Csík-Szent-Imre, Csík-Szereda, Csík-Rákos, Csík-Madaras és Szent-Domokos *csíkmegyei* községeket vizsgáltuk meg és beértünk esti 9 óra után Gyergyó-Szent-Miklóstra.

27-én reggel Gyergyó-Szent-Miklóst megvizsgálva, kocsira ültünk és Gyergyó-Százhegy, Gyergyó-Ditró és Alsó-Borszék községeken át déli 1 órára Borszék fürdőre értünk, honnan kétórai pihenő után Gyergyó-Szent-Miklóstra visszartértünk s itt megháltunk.

28-án reggel ismét kocsin Tekerő-Patak, Csík-Szent-Tamás, Csík-Karczfalva, Csík-Csicsó és Taplócza *csíkmegyei* községeket vizsgáltuk és Csíkszeredáig kocsizva, délután 3 órakor vonatra ültünk s Gyimes határszéli állomásra mentünk s itt megháltunk.

29-én reggel Gyimes-Szorosból vasúton jöttünk le Csík-Szeredáig, hol 9 órakor kocsit vártunk s erre ülve, az *udvarhelymegyei* Szentegyházás-Oláhfalva, Betlenfalva és Székely-Udvarhely községeket vizsgáltuk meg; d. u. 3 órakor vonatra ültünk Héjjasfalváig, majd innen gyorsvonaton 30-án reggel 7 óra 56 perczkor Budapestre értünk.

Összesen az 5 vármegyében megvizsgáltunk 63 községet. És pedig Krassó-Szörénymegyében 22 községet, Hunyardmegyében 16-ot, Háromszékmegyében 5-öt, Csíkmegyében 17-et, Udvarhelymegyében 3-at, mely vizsgálatunkról felvett 63 darab jegyzőkönyvet tisztelettel betesztem.

Krassó-Szörénymegye megvizsgált 22 községe közül 4 az orsovai, 7 a teregovai, 11 pedig a karánsebesi járásban fekszik.

A vármegyei szabályrendelet új és modern; megalkottatott 1899. évi december 19-iki közgyűlésen s jóváhagyatott a miniszterium által 1900. évi márczius 12-én 23201. sz. alatt.

Kimondja, hogy minden tavasszal és ősszel tűzvizsgálat tartandó; takarmány csak 40 m. nyire a házaktól rakható; kötelezett tűzoltók összeírása októberben eszköz-

lendő; havonként egy gyakorlat tartandó; a lakosság $\frac{1}{100}$ részének tűzoltónak kell lennie; kötelesek a tűzoltók jelvényt viselni; 2 hektoliter víz készen tartandó minden háznál; a váltásdíjakról számadás készíttendő.

Ezen írott malaszt hogy mennyiben fog bevalni, a jövő mutatja meg; eddig azonban látszatja nincsen.

A vármegyei szabályrendeleten kívül egy község sem alkotta meg saját tűzrendészeti szabályrendeletét.

Szertára nincs 4 községnek, 18-nak van, de ezekből csak 3 megfelelő, a többi vagy tűzveszélyes, vagy igen rossz helyen áll, vagy nem pormentes, egyszóval nem megfelelő.

A tavaszi tűzvizsgálat egyáltalán nem tartatott meg; 40 méternél sokkal közelebb is láttunk szalmakazlakat a házakhoz rakni.

Fecskendő van 19 községben, 3-ban egyáltalán hiányzik. A 19 gép közül azonban csak 6-ot találtunk jónak, 3 teljesen használhatatlan, 10 pedig a kormányrendeletnek és a helyi viszonyoknak sem megfelelő.

Szivótömlő 9 helyen nincs elég, nyomótömlő 18 helyen.

Egyéb tűzoltóeszközei a községnek csak két helyen vannak meg; házi tűzoltóeszközök egy községben sincsenek.

Tűzoltóság van 10 községben, teljesen hiányzik 12-ben. A 10 közül csak 5 tűzoltóság van elegendő számban s csak 5 van begyakorolva, a másik 5 nem felel meg sem a szabályrendeletnek, sem a követelményeknek.

Tűzoltói segélyalapra az egész vármegyében csak egy helyen akadunk.

A kormányrendelet 12 évi fennállása alatt Krassó-Szörénymegyében tűzrendészeti tekintetben alig eredményezett valamit, pedig elég jó létben levő községek azok, a melyekben megfordultunk.

Hunyardmegyének tűzrendészeti szabályrendelete megalkottatott 1893-ban, jóváhagyást nyert 1893. jun. 23-án 49648. szám alatt; áll 55 §-ból.

Hunyardmegyének 16 községét jártuk meg és pedig a hátszegi járásban 10 községet, a hunyadi járásban 6-ot.

A vármegyei szabályrendelet szerint új gazdasági épületek a meglévő épületektől csak 20 méternyire építhetők; tűzszemle minden tavasszal és ősszel tartandó; szertarak építendőek és szerek beszerzendők; minden község alkosson községi szabályrendeletet; a tűzoltásra kötelezettek novemberben összeirandók; az alispán és főszolgabíró gyakorlat-tartásra és szerek beszerzésére a községeket kényszerítheti; vármegyei tűzoltószövetség alkotandó.

A vizsgálat ezzel szemben kiderítette, hogy községi szabályrendeletet csak 2 alkotott, 14 nem.

Szertára csak 1 községnek van, de az sem megfelelő, 15-nek pedig egyáltalán nincsen.

Fecskendője van 12-nek, nincs 4-nek. A 12 fecskendő közül 2 jó, 3 egész rossz, 7 pedig nem megfelelő.

Szivótömlője csak 3 községnek van elég, nyomótömlője egynek sincs elég.

Sem házi tűzoltóeszközök az egyes házaknál, sem egyéb tűzoltóeszközei a községnek sincsenek.

Tűzoltóság az egész megyében csak 1 van, de az sem megfelelő; 15 községben egyáltalán nem találtunk; segélyalapot pedig éppen nem képeztek sehol sem.

Háromszékmegye tűzrendőri szabályrendelete 31 §-ból áll. Megalkottatott 1889. évi június hóban, megerősített a belügyminiszterium 56119/89. sz. leiratával.

E szerint boglyák és kazlak csak 10 m. nyire rakhatók a legközelebbi házaktól; nyári hónapokban minden gazda 2 hektoliter vizet készenlétben tartani köteles; a tűzoltóeszközök felsorolvák; a járási főszolgabíró köteles minden év tavaszán megvizsgálni a tűzoltóeszközöket s ha azok rosszak, azokat kijavíttatni vagy újakat a község költségén beszerezni, és minden évben a tűzoltóság működéséről meggyőződni; tűzoltók, 20—40 évesek, előljáróság

által összeirandók; ismétlőiskolákban a fecskendővel való bánás előadandó.

A sepsii járásban 5 községet vizsgáltunk meg, ezekből Sepső-Szent-György, a vármegyei székhely kifogástalan, a megvizsgált 4 község azonban, dacára az igen okos és helyesen contemplant vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletnek, éppen nem megfelelő tűzrendészettel bír.

Egyik sem alkotott községi tűzrendészeti szabályrendeletet; egynek éppen nincs szertára, egyé nem megfelelő; fecskendője mindegyiknek van, de 3 gép nem megfelelő; szivótmölője 2 községnek, nyomótmölője egyiknek sincs elég; fecskendőn kívül semmiféle tűzoltóeszközök nincsenek a községeknek; a házaknál előírt tűzoltóeszközök ugyan csak hiányzanak; tűzoltósága egynek teljesen hiányzik, 3 községé nem megfelelő; segélyalapja nincs egynek sem, büntetés tűzrendészeti szempontból nem fordult elő sehol sem.

Íme ezen adatok is mutatják, hogy még jó szabályrendelet mellett sem lehet boldogulni s a tűzrendészetet csak törvénnyel lehet hazánkban javítani, európaivá tenni.

Csikvármegyének szabályrendelete a tűzrendészeiről 1882-ről szól, tehát a kormányrendelet kibocsátása óta átalakítva nem lett. Mindössze 9 gyenge szakaszból áll.

Valami rendkívül elszomorító kép ezen vármegyében az, hogy élő fákat sem az utak mentén, sem a községekben az egyes házak között úgyszólván sehol sem találni.

A megyei építési szabályrendeletet 1895-ben alkották meg és kimondták, hogy 3 év alatt az összes szalmástetők lebontandók s jövőben csak tűzmentes építkezés eszközölhető; 1899. január elsejéig kellett volna megtörténnie, azonban a felcsiki járásban még elég szalmás tetőt találunk, az alsóki járásban azonban folyó év tavaszán meg lehetős buzgósággal keresztülvitetett s látni elég új cserépszindeles tetőt, a mi tűzrendészeti szempontból megbecsülhetetlen előnnyel bír.

Megvizsgáltunk ezen vármegyében 17 községet és pedig 5-öt az alsóki, 9-et a felcsiki és 3-at a gyergyószentmiklósi járásban.

Általános benyomás az, hogy nem oly szegény hely és nép ez a székely, mint napról napja hallja az ember.

Vizsgálatunk eredménye, hogy 17 község közül 7-nek nincs szabályrendelete, 6-nak nincs szertára, 11-nek van ugyan szertára, de ebből csak 3 megfelelő, a többi szerkezeti hibában szenved, nem pormentes, nem tiszta, egyszóval nem megfelelő. Fecskendője van 16 községnek, nincs 1-nek, de a 16 fecskendő között csak 4 jó van, 2 teljesen használhatatlan, rossz, 10 meg sem a kormányrendeletnek, sem a helyi viszonyoknak nem megfelelő. Szivótmölője 6-nak van elég, 11-nek vagy egyáltalán nincs, vagy nem elég. Nyomótmölője csak 4-nek van elég, 13-é elégtelen. Egyéb tűzoltóeszközök csak Gyergyó-Szent-Miklósnak vannak, ezé mintaszerű, a többi 16-nak se tűzoltóeszköze, se a házakra előírt tűzoltói felszerelése, se tűzoltósága, se tűzoltói segélyalapja nincsen; büntetve tűzrendészeti kihágásért nem volt senki.

Íme egy vármegye, hol a kormányrendelet kibocsátása óta a tűzrendészeti viszonyok inkább rosszabbra, mint jóra fordultak s hol határozott visszafejlődést tapasztaltunk.

Udvarhelymegyének tűzrendészeti szabályrendelete kelt 1892. decz. 5-én, jóváhagyott a miniszterium által 37899/1893. sz. alatt. E szerint szalma az épületektől csak 16 méternyire rakható, az előjáróság által minden tavasszal és ősszel tűzszemle tartandó; a 20—40 év közötti férfiak összeirandók; éjjeli készenlében kötelesek állani a lófogatások; a váltásdíj 50 krtól 2 frtig terjed, míg a fogatváltás 5 frt; a tűzoltók összeírását a körjegyző végzi; a házi tűzoltószereknek hiányozni nem szabad; segélyt és jutalmat a tűzoltói alpból az alispán utal ki.

Az általános benyomás nem kedvezőtlen.

A szamarakásra vonatkozólag hozott szabályrendeleti intézkedés azonban be nem tartatik, mert több helyen köz-

vetetlen az épületek mellett találtak a szalmakazlakat. A tűzszemlék sem tartatnak meg pontosan, legalább ezekről jegyzőkönyv fel nem vétetik és a mulasztók büntetésre be nem jelentetnek.

A megvizsgált 3 hely közül 2-nek nincs tűzrendészeti szabályrendelete, nincs por- és esőmentes szertára; egynek nincs tűzoltósága, használható fecskendője; 2-nek nincs elégséges szivó- és nyomótmölője; 2-nek nincs fecskendőn kívül egyéb tűzoltóeszköze; a házakra előírt tűzoltószerek sehol sincsenek meg. A gépek nem tiszták, porosak, sárosak, víz találtatott bennük s a három megvizsgált hely közül egyé teljesen használhatatlan.

A tűzrendészet ügye tehát e vármegyében is sok kívánni valót hagy maga után. A tüzesetek gyakoriak.

Alapos és kardinális intézkedést csakis törvénnyel lehet elérni; legjobb meggyőződésem tehát az, hogy az országos tűzvizsgálatok eredményeképpen a tűzrendészeti törvény megalkotása sürgetendő, ez iránt javaslat teendő s a pályadíjjal koszorúzott tűzrendészeti törvényjavaslat az előadó kezéből kiásandó, plenumban tárgyalandó és memorandum kapcsán mielőbb felterjesztendő.

Vida Pál előadó úr útitiszámláját kérem utalványozni.

A belügyminiszterium rendészeti osztályának főnökével folytatott eszmecsere után tisztelettel jelenthetem, hogy az országos tűzrendészeti vizsgálat ezzel az idő szerint befejezést nyert.

A 63 jegyzőkönyvet csatolom.

Veszprém, 1900. évi szeptember hó 10-én.

VII.

Összjelentés.

Tekintetes Elnökség!

A m. kir. belügyminiszter úr megbízása országos tűzrendészeti vizsgálat tartása iránt 1900. évi április hó 17-én 28321/V-c 1900. sz. alatt kelt. Ennek folytán Adorján Antal belügyminiszteri titkár úrral és Lukáts Gyula, Breuer Szilárd, dr. Szily József, Markusovszky Béla, Szabó Endre és Vida Pál országos előadó urakkal hazánk 18 vármegyéjét vizsgáltuk meg f. évi április hó 17—22., május hó 1—6., május hó 15—20., június hó 5—10., június hó 24—29. és augusztus hó 18—30. napjain, összesen 43 nap alatt 18 vármegyét, u. m. Zemplén, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Szatmár, Szabolcs, Ung, Borsod, Abauj-Torna, Sáros, Zala, Somogy, Baranya, Krassó-Szörény, Hunyad, Háromszék Csik és Udvarhely megyéket; ezeknek 258 községét és pedig Zemplén megyében 37 községet, Pozsony megyében 11-et, Nyitrában 21-et, Trencsénben 10-et, Szatmárban 21-et, Szabolcsban 12-öt, Ungban 2-öt, Borsodban 13-at, Abauj-Tornában 12-öt, Sárosban 14-et, Zalában 14-et, Somogyban 15-öt, Baranyában 13-at, Krassó-Szörényben 22-öt, Hunyadban 16-ot, Háromszékben 5-öt, Csikben 17-et és Udvarhelyben 3-at, s minden egyes községről jegyzőkönyvet vettünk fel, azokat 2—2 példányban kiállítva egyet a miniszteri kiküldött úrnak átadtunk, egyet pedig a szövetségi irattár részére, mindegyik útról külön jelentés kapcsán beterjesztettünk. A vizsgálatok folyamán megtettünk 7500 kilométer utat, ebből 1365 kilométert kocsin, 6135 kilométert vasúton.

A megvizsgált 18 vármegye közül Zemplén vármegyének egyáltalán nincs vármegyei tűzrendészeti szabályrendelete; Trencsénnek és Csiknek csakis 1888. előtti időről van 11, illetve 9. §-os szabályrendelete; Szabolcs megyéé 1893-ból mindössze 3-szakaszos; 14 vármegyének van többkevesebb szerencsével megalkotott tűzrendészeti szabályrendelete, legjobb Borsodmegyéé, ezt követi Sáros, mindkettőben külön tűzoltói utasítások, szabályzatok is adatván ki.

A megvizsgált 258 község közül községi tűzrendészeti szabályrendelete van 50 községnek, nincs 208 községnek.

Szertára van 141 községnek, nincs 117 községnek. A 141 szertár közül azonban csak 47 megfelelő van, 94 pedig nem megfelelő, nem tűzmentes anyagból, s nem portmentesen épült, vagy elkallódott.

Fecskendője van 218 községnek, nincs 40 községnek. A 218 fecskendő közül csak 67 van jó és megfelelő, tehát $\frac{1}{3}$ -részt, ellenben 191 nem megfelelő. Ezen 191 közül 36 teljesen tönkrement, tehát $\frac{1}{5}$ -öd rész, mintegy 40—45000 korona értékben. Ez arányban 12.000 községet véve fel, 2,500.000 értékű fecskendő ment teljesen tönkre hazánkban a lefolyt évtized alatt.

Nyomó-tömlő a kormányrendelet által előírt hosszúságban csak 43 helyen van meg, ellenben hiányos 215 helyen.

Egyéb tűzoltó-eszközök 28 községben vannak csak meg szép számban, ellenben 230 helyen hiányoznak.

Házi tűzoltó-eszközök a szabályrendeletek által előírt mennyiségben csak 30 községben voltak meg, tehát csak minden 8-ik községben; ellenben nem voltak meg teljes számban 228 helyen.

Tűzoltóság a 258 község közül csak 82 helyen alakult meg, illetve áll fenn, 176 községben egyáltalán nem találtunk. A 82 tűzoltóság közül is azonban csak 20 községben van elég számú, jól begyakorolt és felszerelt tűzoltóság, a többi vagy nem elégséges, vagy nem jól felszerelt, nem begyakorolt.

Tűzoltói segélyalapot csak 7 községben találtunk, 251-ben ilyen nem alkottak.

Tűzrendészeti kihágás miatt felsőbb hatóságilag csak 5 esetben büntettek, 253 községben ilyennek nyomára nem akadunk.

Tűzvizsgálatoknak nyomára alig egy pár községben jutottunk.

Az 1888. évben kiadott tűzrendészeti kormányrendelet tehát nemcsak hogy végrehajtva nincsen, de egyáltalán az általa okozott fellendülés nagy reakciójaképpen hanyatlás és visszafeljődés állt elő.

Ha ezen javítani kívánunk, okvetlenül törvény alkotandó a tűzrendészetről, ebben az ellenőrzés fokozása céljából a tűzfelügyelői intézmény felállítandó s az országos tűzvizsgálatok executiv jogkörrel elrendelendők. Ezen intézmény költségei a hazai biztosító társaságok 2%-os megadóztatásából teljesen fedezhetők lennének. A szervezés felülről volna kezdendő. A belügyminiszteriumban tűzrendészeti alosztály volna felállítandó, a melynek tagjai szakreferensek, de egyuttal megyei tűzfelügyelő-képzők, a vármegyék összes járásai fizetett ellenőrzői lennének, vármegyeként tűzfelügyelői állások volnának képzendőek, s ezek élére tűzfelügyelő volna állítandó. A fecskendők miként leendő kezelése, karbantartása törvénybe foglalandó. Az általános tűzoltói kötelezettség törvénybe iktatandó. Katonaságnál és tanítóképzőkben a tűzoltás kötelező tantárggyá teendő, s egész végelbocsátásig újból tanítandó. Az önkéntes tűzoltóság, a hol csak lehet, fentartandó, alakítandó, de a kötelezett tűzoltóság itt is tartalékol szervezendő. Sok, igen sok munka vár még reánk!

Veszprém, 1900. évi szeptember hó 21.

Kitűnő tisztelettel

Dr. Óváry Ferencz,
szöv. alelnök.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Kecskemét város tűzoltósága.

Tudvalevő dolog, hogy a különféle tűzoltói szervezetek között legkevesebbe kerül az önkéntes tűzoltóság, a mennyiben ez kiadásainak fedezéséről társadalmi úton gondoskodik. Sajnos, hogy a 70-es évek elején Kecskemét városában megalakult önkéntes tűzoltóság csak néhány évig állt fenn, míg hazánk sok városában az önkéntes tűzoltó-intézmény felvirágzott és szakszerű működésével maig is eredményesen szolgálja az illető városok és községek humánus közérdekeit.

Városunk közönsége azonban, hogy tűzrendészeti kötelezettségeinek megfelelőhessen, az önkéntes tűzoltóság megszűnése után 1876. évi január 1-től kezdve hivatásos tűzoltóságot létesített s azt közközltségen tartja fenn, melynek legénységi létszáma kezdetben 4 volt, jelenleg pedig 18 főből áll. De a fokozódott igényekhez képest nemcsak a tűzoltók és szerelvények száma szaporodott, hanem a tűzoltói kiadások címén kifizetett összeg is úgyszólván minden évben emelkedett, pedig az e részben felmerült költségek hivatásos tűzoltóságunk fennállása óta csakis a legszükségesebbekre szorítottak és egyedül a nagymérvű takarékoságnak tulajdonítható, hogy tűzoltóságunknak még ma sincs megadva a lehetőség arra, hogy a szakszerű tűzoltás legfőbb, de egyuttal legelemibb követelményeinek, t. i. az egységes kivonulás, egységes támadás és a vészszínhelyén való egységes működésnek megfelelőhessen.

Kardinális baj, hogy nem áll a tűzoltóság rendelkezésére elegendő és egyedül a tűzoltósági célokat szolgáló fogat; ennek hiányában pedig egységes kivonulást elképzelni sem lehet. A legénység létszáma pedig oly csekély, hogy tűzjelzés esetén csak 8—10 ember vonulhat ki, de a szükséges fogat hiányában ezek sem egyszerre

indulhatnak, a mi az egységes támadást és működést teszi lehetetlenné. Van ugyan még 60 főből álló úgynevezett tűzoltó-rendőrünk, kiknek működését szakszerűség tekintetében csak annyiban lehet figyelembe venni, hogy a vész színhelyén a szivattyúk folytonos működését biztosítják, de sem a kivonulásnál, sem pedig a tűz megtámadásánál szakszerű tevékenységet nem fejthetnek ki, mivel nincsenek a tűzoltó-laktanyában rendszeres szolgálatra beosztva.

Tűzoltóságunk elhelyezése sem felel meg a célknak és a mai kor fejlettebb követelményeinek, a mennyiben a 20.000 korona értéket meghaladó czélszerű tűzoltó-szerelvényeink a gazdasági udvar egy félreeső részében fából összerótt fészkerbe vannak zsufolva, egy része pedig — a fészker szűk volta miatt — kiszorult onnan is és ki van téve az idő viszontagságainak; a legénység egyetlen egy szobája olyan szűk, hogy benne a mozgás alig lehetséges, pedig az ott elhelyezett ágyak egészen egymás mellé vannak állítva. Mászóháza minden jóra való falusi tűzoltóságnak van, nekünk azonban ez sincs, pedig e nélkül a szakszerű létrakezelést és jelképes tüztámadást begyakorolni nem lehet. Felemlítésre méltó még, hogy az istálló a szertártól távol van és attól egészen félre esik, a mi a gyors kivonulást keslelteti.

Mindezekből láthatjuk, hogy tűzoltóságunkat — dacára az évről-évre emelkedő tűzoltói kiadásoknak — rövid idő múlva ismét fejleszteni leszünk kénytelenek és különösen, ha mentő-ügyünket is ezen intézménnyel hozzuk kapcsolatba, feltétlenül szükséges lesz a célknak megfelelő elhelyezésről gondoskodni. Szaporítani kell tűzoltóink számát nemcsak azért, mert a mostani csekély létszám városunk népességéhez arányitva elenyészően kevés, hanem azért is, hogy a terhes színházi és toronyőri szolgálat megosztható legyen s ez által a tűzoltóság az elcsigázástól megóvassék, mert csakis akkor várható és követelhető a tűzoltótól,

hogy szolgálatát jó kedvvel és ambícióval végezze, ha tudatával bír annak, hogy fáradságos szolgálata után meg lesz a kellő pihenő ideje is, melyet családjának szentelhet. Elcsigázott, agyongyöngyözt emberrel ügybuzgalmat nem várhatunk.

Igaz ugyan, hogy a fent elsorolt hiányok pótlása egy kissé költséges, de éppen ezen költségekhez való hozzájárulás célja a fővárosnak a tűzbiztosító-társaságok meg-

adóztatását célzó mozgalmának, másrészt nem kételkedünk, hogy városunk minden nemes és közérdekű eszméért lelkesedni tudó tanácsa és törvényhatósága az emberszeretet magasztos elvén alapuló tűzoltóügyünk fejlesztése érdekében képes lesz a legmesszebbmenő áldozatok hozatalára is, hogy tűzoltóságunkat többi közintézményeink színvonalára emelje.

Kónya Imre.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszterium jóváhagyta az *izsáki* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 82.637., és a *somi* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 90.641. szám alatt.

— **Jubileum.** Dr. *Szily* József, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoka, az országos tűzoltó-szövetség titkárja és lapunk szerkesztője f. évi szeptember hó 29-én töltötte be tűzoltói szolgálatának 20. éves fordulóját. Ez alkalommal a parancsnokság testületileg üdvözölte parancsnokát *Bulyovszky* Aladár parancsnoksági tag vezetése alatt, míg a testület legénysége a szeptember hó 30-án megtartott gyakorlat alkalmával *Szekely* János őrparancsnok üdvözlő beszéde kapcsán díszes ezüst jelzővel tisztelte meg. Az országos szövetség elnökségének f. hó 7-én tartott ülésén *Óváry* Ferencz dr., szövetségi alelnök meleg szavakkal méltatta a jubiléum érdemeit. — Ugy ezen, nemkülönben a vidékről nagy számban beérkezett üdvözlésekért lapunk szerkesztője ez úton is hálás köszönetét nyilvánítja.

— **Az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége** f. hó 7-én ülést tartott *Kék* Lajos dr. szöv. elnök vezetése alatt. Az ülés legfontosabb tárgya a tűzrendészeti törvényjavaslatnak s a tűzrendészeti vizsgálatok befejeztével a belügyminiszteriumhoz fölterjesztendő memorandum ügye volt. Erre nézve az elnökség azt a határozatot hozta, hogy a kiküldött bizottság által részben átdolgozott törvényjavaslatot egész terjedelmében a *Tűzoltó-Közlöny* hivatalos lapban közzéteszi, hogy ekként az elnökség többi tagjainak, nemkülönben az összes érdeklődőknek módot adjon annak beható tanulmányozására és az esetleges hozzászólásra. Magának a törvényjavaslatnak és a titkár által kidolgozandó memorandumnak tárgyalását az elnökség a november hó 3-án tartandó elnökségi ülés napirendjére tűzte ki. Fölkérte egyúttal az elnökség *Óváry* Ferencz dr. alelnököt, *Szokolay* Ignác felügyelőbizottsági tagot és *Breuer* Szilárd előadót, hogy a pályadíjjal koszorúzott törvénytervezetből lehetőleg ugyanez ideig egy oly szűkebb törvényjavaslatot készítsenek, mely az eredeti javaslatban igen nagy részletességgel kidolgozott elvek fenntartása mellett az összes intézkedések lényegét tartalmazza. Az ülésről fölvett jegyzőkönyvet lapunk legközelebb megjelenendő számában hozzuk.

— **A tűzrendészeti törvényjavaslat.** Lapunk mai számának mellékletén közöljük egész terjedelmében a tűzrendészeti törvényjavaslatot. Tekintettel annak közérdekű és eredményeiben messze kiható voltára, e helyütt különösen is felhívjuk arra olvasóink figyelmét, mert habár az törvényszerkesztési szempontból különösen igen terjedelmes volta miatt kifogás alá eshetik is, az abban lefektetett szakismeretek méltán megérdemlik, hogy a tűzoltás ügyével foglalkozók beható tanulmányuk tárgyává tegyék, és adandó esetekben sok haszonnal forgathassák. A javaslatot az elnökség f. évi november hó 3-án tartandó ülésén fogja tárgyalni, és memorandum kapcsán a belügyminiszternek küldöttségileg átadni. Fölkérjük azért olvasóinkat, hogy a

javaslatot illető véleményeiket és észrevételeiket legelőbb november hó 2-ig az országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 8. sz.) betérjesszék, hogy az ekként egybegyűlt anyag a tárgyalás fonalán felhasználható, s az esetleges módosítások vagy pótlások a javaslatba fölvehetők legyenek.

— **Tűzoltók balesete.** *Csidl* Ede, 59 éves, nős, két gyermek atyja, ruhatisztító, dunaföldvári önk. tűzoltó f. évi július hó 19-én tűzoltás közben egy gerendára esett, és zúzódásokat szenvedett, minek folytán mellhártyagyuladást kapott és 35 napig munkaképtelen volt. A segélyző-szövetség választmánya 60 koronával leendő segélyezése iránt javaslatot tett az első magyar általános biztosító-társasághoz. — *Untermayer* Ferencz, 50 éves, nős, sütőmester, somogy-berzenczei önk. tűzoltó-szertáros, augusztus hó 31-én tűzoltás közben áthült és tüdőgyuladást kapott; 25 napi munkaképtelenségére 50 korona segélyt kap. — *Füstös* István, 22 éves, nős, egy gyermek atyja, földmives, sarkadi lakos, az alsók-sarkadi önk. tűzoltó-testület tagja, augusztus hó 28-án tűzoltás közben áthült, s hasi hagymában 21 napig fekvő beteg volt; 30 korona segélyt kap. — *Lócsai* Gyula, 35 éves, öt gyermek atyja, cipészsegéd, a békési önk. testület mászója, szeptember hó 19-én tűzoltás közben baltenyerén és ujjain égési sebeket kapott, s 14 napig munkaképtelen volt; 28 korona segélyben részesül. — *Panaotovits* Dusan, 44 éves, nős, négy gyermek atyja, szabómester, a nagy-kikindai önk. testület tagja, szeptember hó 18-án tűzoltás közben a pernye közt fekvő vaskampóba lépett; a kampó cipője talpán át jobb lábába furdott s 12 napra munkaképtelenné tette; 24 korona segélynek az ő Felségeik ezüst menyegzője alkalmából tett alapítvány kamataiból leendő megadása javaslatba hozatott.

— **Az I. magyar csavargyári önk. tűzoltó-testület** f. hó 14-én öt éves tennállása alkalmával nagy gyakorlatot tartott a gyártelepen *Wlassics* Pál parancsnok vezetése alatt. A gyakorlaton nagyszámban jelentek meg a szomszédos gyárak tűzoltóságai is, s megelégedéssel konstatahették a 21 főnyi csapat példás gyakorlottságát. Gyakorlat közben *Szily* József dr., mint a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének elnöke, lelkesítő beszéd kíséretében osztotta ki a testület parancsnokának és 8 tagjának az V. éves szolgálati érmeiket, melyekért *Wlassics* parancsnok mondott köszönetet, s egyúttal átadta a gyár igazgatójának a testület öt éves működéséről szóló díszkötéses jelentést.

— **Tűzesetek statisztikája.** Az 1900. évi *Julius* havában Magyarország területén — beleértve Fiumét és kerületét, s nem értve bele Horvát-Szlavonországot, — 993 községben 1258 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 2.977, az okozott kár pedig 4.842.009 korona volt. (A múlt év július havában 849 községben 1039 tüzesetnél 1843 egyén 1.887.325 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 338-nak gyújtogatás, 10-nek öngyújtás, 112-nek villámcsapás, 139-nek a gyermekek játéka gyufával, 9-nek világító szerekllel való gondatlan bánásmód, 234-nek hanyagság és gondatlanság, 84-nek egyéb volt, az oka, míg 332 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt vagy halálos sérülést szenvedett 25, nem halálos

sérülést 48 ember. Huszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 30 fordult elő, és pedig *Nagy Zellón* (Nógrádm.) jul. 30-án, — *Bankán* (Nyitram.) jul. 2-án, — *Berencsen* (Nyitram.) jul. 22-én, — *Chrenócson* (Nyitram.) jul. 30-án, — *Egbellen* (Nyitram.) jul. 28-án (1 nem halálos sérüléssel), — *Zsolnán* (Trencsénm.) jul. 19-én, — *Bicskén* (Fejérm.) jul. 27-én, — *Ó-Szőnyön* (Komárom.) jul. 15-én (2 egyén 1,331.000 kor. kárral), — *Nagy-Atádon* (Somogym.) jul. 21-én, — *Sár-Szt.-Lőrinczen* (Tolnam.) jul. 23-án, — *Ráborton* (Vasm.) jul. 13-án, (46 egyén 101.229 kor. kárral), — *Szilás-Balháson* (Veszprémm.) jul. 20-án, — *Csehoveczen* (Zalam.) jul. 26-án, — *Mihályfán* (Zalam.) jul. 28-án, — *Kalocsán* (Pestm.) jul. 23-án (61 egyén 71.499 kor. kárral), — *Tótfalun* (Pestm.) jul. 10-én, (135 egyén 355.081 kor. kárral és 1 nem halálos sérüléssel), — *Orosz-Volyán* (Sárosm.) jul. 18-án, (37 egyén 71.705 kor. kárral és 3 nem halálos sérüléssel), — *Krompachon* (Szepesm.) jul. 4-én, (52 egyén 123.565 kor. kárral és 2 halálos sérüléssel), — *Abarán* (Zemplénm.) jul. 25-én, (28 egyén 81.298 kor. kárral és 2 nem halálos sérüléssel), — *Nagyváradon* jul. 24-én (1 egyén 134.000 kor. kárral), — *Bikszádon* (Szatmárm.) jul. 27-én, (1 egyén 52 000 kor. kárral), — *Szilágy-Somlyón* (Szilágym.) jul. 10-én, — *Tasnádd-Szántón* (Szilágym.) jul. 25-én, — *Szapárfalván* (Krassó-Szörénym.) jul. 4-én, — *Agán* (Temesm.) jul. 21-én, — *Billéden* (Torontálm.) jul. 30-án, (1 nem halálos sérüléssel), — *Új-Radnán* (Besztercze-Naszódm.) jul. 6—7-én, — *Brizniken* (Hunyadm.) jul. 7-én (3 nem halálos sérüléssel), — *Mérán* (Kolozsm.) jul. 28-án, (61 egyén 88.201 kor. kárral), végül — *Oroszhegyen* (Udvarhelym.) jul. 29-én, (52 egyén 59.531 kor. kárral.)

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

GYÁR:

IV., Magyar-utca 26. sz.

RAKTÁR:

IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése

BUDAPESTEN.

Kitüntetések: Ő Felsége a Királytól ipari érdemekért: a legfelsőbb elismerés, a Ferencz József-rend lovagkeresztje, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti-«, »Nép« és »Vigszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült

rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmányú javított és szabadalmazott

czimbalmait, pedállal és a nélkül.

Ügyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jótállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

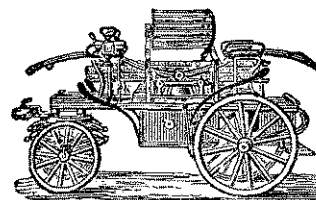
Árjegyzőkek kívánatra ingyen küldetnek meg.

STERNBERG ÉS KÁLMÁN

Budapest,

VIII., József-körút 35. sz.

Fecskendő-, szivattyú-, tűzoltó-felszerelési gyári raktár.

Teljesen vas-kocsi szerkezet.

Központi érezszelep szerkezet.

Tűzi fecskendőket, tűzoltó egyéni felszereléseket (az orsz. tűzoltó-szöv. szabályai szerint) és **minden e szakmába vágó tárgyakat** a legjobb minőségben és kiállításban jutányos áron szállítunk **községeknek** és **tűzoltó-testületeknek** kedvező fizetési feltételek mellett.

Kívánatra árjegyzőket és fecskendő-rajzokat bármintve küldünk.

Schottola Ernő

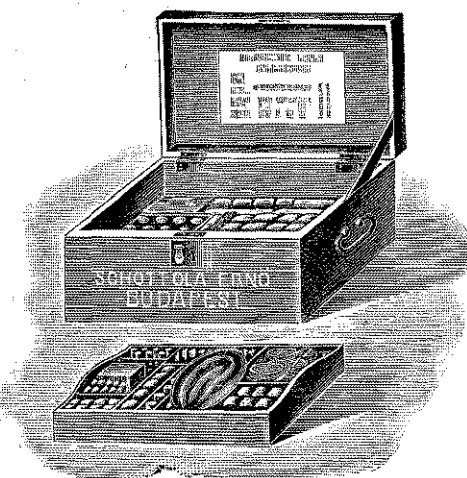
magyar általános kötanyaggyára

BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és Váci-körút sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékekkel mentőköcsök és mentőszekrényekről készülni szoktak.

Részletes költségjegyzékekkel mentőköcsök és mentőszekrényekről készülni szoktak.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak és műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégemet, hol ugy a **teljes felszerelés**, valamint **egy-egy eszközök, szabványszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók

ALAPITTATOTT
1858. évben.

Sürgönyozim:
„Szivattyúgyár Budapest“.

Gyártott fecskendők
száma 14090.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra u. m.: házi-, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket u. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, kocsí-, tárgoneza- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet: XXVI.*

Tűzoltósági szereket és létrákat u. m.: személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó-kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit és különféle létrákat. — *(Árjegyzéki füzet sajtó alatt.)*

Egyéni felszereléseket u. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfegyvereket, jelvényeket stb. stb. *Árjegyzéki füzet XXVIII.*

Köztisztasági szereket u. m.: utczaí öntöző-kocsikat, utczaí seprőgépeket, közúti sár-vonógépeket, hókéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegödör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint, önműködő szivóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket u. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harang-álványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➡ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➡

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M kir. udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

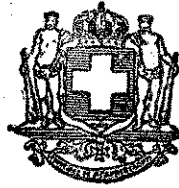
Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók

Szerb királyi udvari szállítók.

Perzsa császári udvari szállítók.

Görög királyi udv. szállítók.

Ó Fensége a görög trónörökös udv. száll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, Ó császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

Fő-üzlet: IV., Váci-utca 35. szám **BUDAPESTEN** Fiók-üzlet: IV., Központi városház

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellékek, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett készíttetnek.** Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rózsekéseket, baltákat és sípokot, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.**

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. Sürgőnyezim: Tiller udvari szállítók Budapest.

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Az 1896. évi párisi műiparkiallításon aranyéremmel kitüntetve.

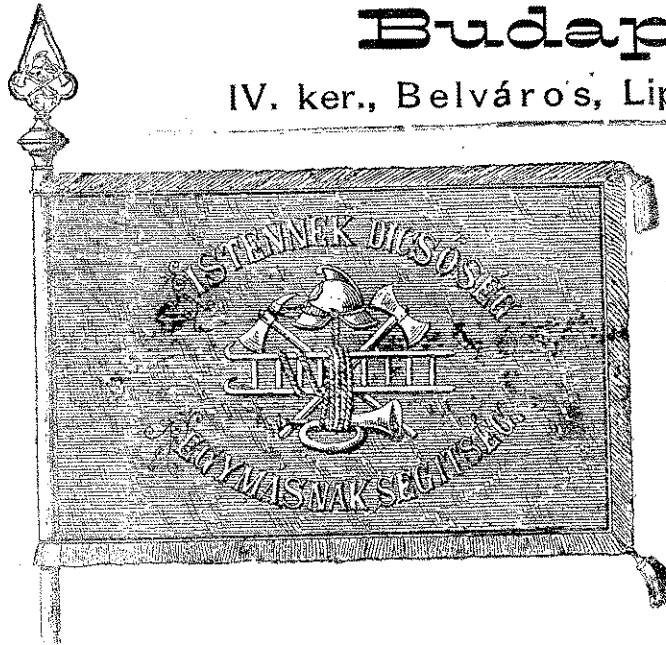
RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Zászlószalagok, egyleti jelvények, kokárdák, válszalagok nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Saját műhímző-intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitünő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Tűzrendészeti törvényjavaslat.

I. Fejezet. Általános határozatok.

1. §. A tűzrendészeti törvény magában foglalja mind-ama hatósági intézkedéseket, melyeknek célja a tűz kitörését megakadályozni s ha az kitört, azt lehetőleg mielőbb és tökéletesen eloltani; vagyis:

a) a helyi viszonyoknak megfelelő tűzbiztos építkezést, a tűzelőhelyek és kémények tűzbiztos voltát;

b) a tűzveszélyes tárgyak kezelését, szállítását és elhelyezését;

c) a köz- és magán-tűzoltószerkek beszerzését, mindenkor jókarban és készenlétben tartását, azok helyes alkalmazását;

d) egy tűzoltási rendnek megállapítását, valamint szervezett, szakszerűen kiképzett tűzoltói intézmény létesítését és fenntartását.

2. §. A tűzrendészetet saját területén az 1886: XXII. t.-cz. 21. §. g) pontja és 22. §-a értelmében a község előljárósága (a város rendőrkapitánya) által gyakorolja. E célból a helyi viszonyoknak megfelelő tűzrendészeti szabályrendeletet alkotni köteles és pedig községek és rendezett tanácsú városok az 1886. évi XXII. t.-cz. 24. § a) pontja, továbbá 27. és 28. §§-ai, törvényhatósági joggal felruházott városok és vármegyék pedig az 1886. évi XXI. t.-cz. 3., 11. és 12. §§-ai értelmében, mely szabályrendeletet jelen törvény 1. §-ának minden pontjára kiterjesztendő és jelen törvénnyel nem ellenkezhetik.

3. §. Ha ezen szabályrendeletekben kihágások minősítésénél büntető határozatok állapíthatnak meg, az csak jelen t.-cz. vonatkozó szabványainak megtartásával történhetik. Ily büntető határozatokat községek részére a vármegyei szabályrendelet állapít meg.

4. §. A tűzrendészetet törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitány, községekben pedig a főszolgabíró ellenőrzése alatt a községi előljáróság kezeli a községi tűzoltóparancsnok, mint szakközeg, meghallgatásával.

5. §. Minden törvényhatóság köteles a fent érintett tűzrendészeti szabályrendelettel párhuzamosan építésrendőri és kéményseprési szabályrendeletet is alkotni.

II. Fejezet. Megelőző tűzrendészet.

6. §. Tűzvész okozható tiltott cselekmények vagy mulasztások általában azonnal meggátlandók, s a mennyiben elbirálásuk a községi előljáróság hatáskörébe nem tartoznék, az illetékes hatóságnak azonnal bejelentendők. A községi előljáróság köteles saját hatáskörében intézkedni, hogy mindaz, a mi tűzvész kiütésének okául szolgálhatna, mellőztessék vagy fenyegető nagy veszély esetén rögtön és ha kell, karhatalommal is elháríttassék.

7. §. Tilos általában a tűzveszélyes építkezés s e tekintetben a törvényhatóság építésrendőri szabályrendeletének intézkedései szigoruan betartandók.

8. §. Tűzveszélyes anyagok raktározása, feldolgozása vagy árusítása csakis előzetesen kikért és elnyert hatósági engedély mellett van megengedve és a mennyiben ehhez eljárásnak szüksége mutatkozik, e tekintetben az 1884. évi XVII. t.-cz. 10. és 27. §-ának intézkedései alkalmazandók. Gyulékony, tűzveszélyes anyagoknak minősítettnek a következők:

a) robbanószerkek, gyújtókupakok, gyújtószinegek és patronok, gyújtótükrök, melyekre az 1890. évi 40302. és 40450/94. sz. belügymin. rendeletek intézkedései irányadók;

b) kali- és natronsalétrom, egyéb salétromsavas sók, klórsavas kali és egyéb klórsavas sók, pikrinsav és pikrinsavas sók, veres füstölő salétromsav, klórmész;

c) kénather, mindenféle aether és destillatumaik, colloidium, kén-szénsav, methylalkohol veres és rectificált, jégeczet, eczetsav, aetherikus olajok, közönséges fehér és sárga, valamint amorph veres phosphor, phosphorgyufa, bengal- és salongyufa nagyobb mennyiségben, dörzs- és súrlódási gyújtók, biztonsági gyújtók, Bucher-féle oltószelelcze, kámpfor, celluloid (zylonit, krómlithion és rokon fajok), celluloid gyártmányok, faselyem;

d) naphta- és minden ásványi, földi és kőolajok, valamint destillatumaik és terményeik (u. m. benzín, benzol, kivéve kenőolajat és vaselint); ozokerit, kátrány, szurok, asphalt, bitumen, terpentín, terpentínolaj, koromolaj, lámpakorom, bécsi korom, benzinnel készült (fekete) kályhafesték, harz, gummiropal, gummidamar, sellack, gallipot, kén, kénvirág, lack és firniss hordókban és kanisterekben, kaucsuk, guttapercha;

e) nyers gyapot, kender, kócz, len, rongy, turfa, nyers jutta, mexican fibre, piassava, espartó, malta, china (Rámié), manilla-len, zacaton, sisal, alpha, kapok és hasonló fűvek; széna és szalma nagyobb mennyiségben; loofah, kátrányozott kötelek, mügyapju (mungo, shoddy), gyapot, gyapjú, jute, gyapot-, czérna- és parafahulladékok; rongyok, vatta, fekete cordennet vagy francia czérna (nehézített selyem) csomagokban; gyaluforgács, fournier;

f) mindennemű fakészletek (20 m³-nél nagyobb mennyiségben);

g) spiritus és fajtái hordókban;

h) oltatlan mész, calciumcarbíd, carbonit (ha víz jön rá);

i) faszén, kőszén, barnaszén, briqett;

k) mindenféle robbanó gáznemek, u. m.: légszesz, acetylén, etylén, gazolin, neolin stb.;

l) minden öngyulladásba átmenő anyag a már fent említettek felül.

9. §. A robbanékony anyagokból a házi szükséglet a következő lehet, u. m.: petroleumból 10 kg., weingeist és szeszfélekből (alkohol, sprit) 5 kg., petroleumessenz, ligroin, neolin, benzín, naphta, gazolin, kénather, terpentínolaj, kénészényből 1½ kg.

Boltban petroleumból legfeljebb 25 kg., csapós lefo-

lyású vastartányban 50 kg., benzintől legfeljebb 5 kg.; 90—100 volumen-százalék alkohol tartalmú szeszekből legfeljebb 50 liter tartható.

Ily anyagok raktárai csak is hatósági engedély alapján létesíthetők oly épületben, mely minden más épülettől legalább 30 m. távol van, kemény tetőzettel van fedve és melyből az olaj semmiképen (csatornán át sem) ki nem folyhat. Petroleum tartására szolgáló vastartány (tank) felállításához is előzetes hatósági engedély kell és az ily nagy tartánynak (tanknak) oly mélyen kell állani, hogy tartalma vész esetén ki ne folyhasson a czeментомtel kirakandó gödörből. Azonkívül villámhárítóval is ellátva kell lennie.

A beépített, de nem lakott területnek teljesen tűzbiztos helyén tartható: petroleum, terpentinolajból 10 hordó (1500 kg.); ligroin, benzín, neolin, naphta, gasolin, kén-aether, kénszénenyből összesen 150 kgig; weingeist (spiritus, sprit) 90—100 térbeli % alkoholtartalommal 2000 liter, kevesebb alkoholtartalommal (pálinka, rum, cognac) 10.000 liter; ha vegyesen van, akkor 5 liter spirituusos folyadék egyenlőnek veendő 2 liter borszeszszel; szeszféleket és petroleumféleket azonban vegyesen raktározni nem szabad.

Lakott ház tűzbiztos, de különálló helyén a kereskedő tarthat: petroleumból 3 hordót (450 kg.), terpentinolajból 2 hordót (320 kg.), borszeszből 700 litert, szeszfélekből 3500 litert; benzín, ligroin, naphta, gasolin, neolin, kén-aether, kénszénenyből együttesen 15 kgig; petroleummal vegyest csak 150 l. borszesz vagy 400 l. szeszféle tartható, a petroleum azonban jól záró vasedényben kell, hogy legyen. Ugyanily helyen a magánvevő tarthat: petroleumból 1 hordót (150 kg.), petroleumesszenczből 1½ kg., borszesz 300 l., szeszfélekből 1500 l.; a petroleumfélek vasedényben tartandók, üvegedényben csak 1 literig lehet tartani. Iparosok külön engedély alapján kivételesen előre megállapított mennyiségben, többet is, tarthatnak. Gyógyszertáros, droguista tűzbiztos, különálló, nem lakott helyen tarthat 800 l. szeszt hordókban vagy kosaras üvegekben; 100 kg. terpentinolajat kosaras üvegekben; benzint 100 kg. kosaras üvegekben; kén-aethert (kollodium) 100 kg. kosaras üvegekben; petroleumesszenciákat és kénszénenyt 10—10 kg.-t.

A fentemlített és boltban tartható mennyiségnél nagyobb készletet magába fogadó raktárhelyiségtől megkívánatik, hogy erősen falazott, boltozott, tűzmentes, jól szellőztethető és nappali világítással bíró helyiség legyen; a raktár vasajtaja tűzálló tokban és kifelé nyíló legyen; a küszöb 15 %^m-rel magasabb legyen a talajnál, hogy az olaj stb. ki ne folyhasson; az ablakok sűrű dróthálával és vastáblával ellátva becsukhatók legyenek, hogy kívülről szivarvéget, gyulát bedobni ne lehessen; a helyiség könnyen megközelíthető legyen; világítás csak nappali, illetve villamos lehet; közönséges lámpás, gyertya, gyufa használata tilos, hasonlóképen a dohányzás is. A raktárban gyúlékony anyag u. m. gyufa, tűzijáték, durrborsó, löpor s egyéb robbanó anyag, továbbá széna, szalma és fafélék nem tarthatók; nem szabad a raktáron átvezetni gázcsövet, magasáramú villamos kábelt, ellenben czélszerű ugyanott ként, salmiakszeszt (ammoniak), chloroformot raktározni, mivel ez a tüzet elfojtani képes. Lakások alatt ily raktárt létesíteni tilos. A raktár padlója homokkal, hamuval behintendő és ha a homok már teleszívódott, friss homokkal felujtandó. A csapok alatt edények tartandók. A raktárban fűteni tilos; általában az ily folyadékok árnyékban, illetve 25 C°-nál hűvösebb helyen tartandók. Lakház udvarán sem telt, sem üres hordókat tartani nem szabad; ily üres hordóknak nagyobb mennyiségben való raktározásához előzetes hatósági engedély kell és a rakásoknak 6 m.-nél magasabbnak, 10 m.-nél hosszabbnak nem szabad lenni. Nagyobb raktáraknak 25—25 m. hossz után több részre kell osztva lenni tűzálló tokban elhelyezett vasajtókkal ellátott tűzfalak által és mindegyik résznek külön lejárattal kell birni. Ily raktárak közelében nyílt tüzet rakni

vagy kályhákat, kemenczéket használni tilos. Ha ily anyagok raktározására földalatti gödör szolgál, akkor annak minden épülettől legalább 30 m. távol kell lenni.

A világítási ásványolajoknak 30 R° alul nem szabad meggyuladni; forgalmi petroleum gyújtóhatára 23 C° alatt ne legyen, a biztonsági petroleumé pedig 38 C° alatt. Minden kereskedő köteles a hatóságnak kívánatra próbát adni. Benzín, ligroin, naphta, gasolin stb. gyúlési pontja, 760 mm. barometer álláson alul, a 100 fokos thermometer 21 fokán alul van.

A kőolajhordókban vasúton csak nappal és lassú tehervonattal és csakis nyitott kocsiban szállítható és nedves ponyvával letakarandó. Egy vonatban legfeljebb 3 ilyen kocsi lehet és az a vonat végére, a személykocsiktól 3 más kocsi által elkülönítve sorakoztatandó. Az ásványolajok csak oly edényekben szállíthatók és tarthatók, melyek az elpárolgást és átszivárgást lehetetlenné teszik; üvegedényben egyáltalában nem szállíthatók. A küldemények raktárba, tető alá nem állíthatók, hanem azonnal tovább szállítandók; szabadon raktározni csak hatóságilag engedélyezett helyen szabad.

Aether, kénszéneg, collodium csak 4 mm.-nél vastagabb üvegedényben, vagy jól záró pléhedényben tartható, 5 literes adagokban; boltokban 10 liternél több nem tartható s más ily anyagok mennyiségébe beszámítandó ez is. Az árusításuk csak 16 évesnél idősebb, megbízható egyének által végezhető a kellő elővigyázat állandó betartásával. Az edények veres »tűzveszélyes« felirattal látandók el; kivételt csak a szesz képez 1 literig; ily feliratot a kereskedő a vevő üvegjére is ráragasztani köteles.

10. §. Petroleum, benzín, neolin, ligroin, gasolin, naphta stb. gázmotor csak előzetesen nyert hatósági engedély alapján állítható fel, különálló, tűzbiztos, jól szellőztethető helyiségben, melyben más gépek nem állhatnak és mely más czélokra nem használható. Ezen helyiségből egy ajtó a szabadba vezessen és az, valamint a csak a szabadba nyíló ablakok kifelé nyíló legyenek; más helyiség felé nyíló ajtó vashól vagy vassal bélelt legyen és a motor felé nyíljon. A helyiségnek megvilágítása csak villamos izzólámpával vagy a falban vágott jól záró ablakon át alkalmazott külső világítással szabad, ha a motor petroleumesszenciák által (benzín, ligroin, neolin) hajtatik; a villamosvezetékeknek izolált huzalnak kell lenni, az izzólámpának üvegburával kell birni; a motoron villamosgyújtó-berendezésnek kell lenni, a kicsatoló készülék és olombiztosíték pedig más helyiségben legyen elhelyezve. A géptengely átvezetésére szolgáló falnyílás sűrű dróthálával legyen elzárva. A petroleum stb. tartánya a motortól elkülönített helyiségben legyen, mely tűzbiztos, szellőztethető, világos és más czélra nem használatik. Az auspuff-cső minden gyúlékony anyagtól 20 cm.-nyire vagy kettős falal bíró legyen. Az elégségi gázok kéménybe, closettbe nem vezethetők, hanem külön kúrtóba menjenek. A motor és vezetékei mindig tisztán tartandók; a helyiség padlózata ne legyen sikos és szintén tisztán tartandó. A motort csak arra képesített egyén kezelheti.

11. §. Tűzveszélyes folyadékokkal (pl. terpentinnel) zsiradékokat főzni (asphaltot) csak tűzbiztos különálló helyen szabad gőzfűtés vagy vízfürdők segélyével; a helyiségnek kőpadlóval kell birni. Ilyeneket nyílt láng mellett olvasztani és terpentint hozzátölteni tilos; csak nehezen olvadó szurkok (kopál) olvasztásához van nyílt láng megengedve, de a kellő felügyelet mindenkor gyakorlandó és megfelelő homokkészlet kéznél tartandó. Padlómáz készítése tűzveszélyes folyadékokból lakásokban tilos.

12. §. Petroleumgökökkel bíró gőzkazánoknál a petroleumtartó és szivattyú más, tűzbiztos, zárt helyen legyen és nem a kazán mellett.

13. §. Oly helyiségekben, a hol petroleumesszenciák, kén-aether, kénszéneny stb. dolgoztatik fel, más világítás,

mint villamos izzólámpa és más fűtés, mint gőzfűtés, nem lehet. A jó szellőztetésről különösen gondoskodni kell. Nyílt láng használata tilos.

14. §. Ruhatisztítóban a benzinbe annak villamos erectióját megszüntető anyag (saponin, antibenzopyrin) adandó; erős szellőztetés alkalmazandó; nyílt láng a közelben ne legyen és ott is csak villamos világítás és gőzfűtés rendezhető be. A benzintisztító-műhely minden más műhelytől teljesen elszigetelt legyen. A használt benzin leülepedése, tisztítása nyílt edényben tilos és zárt edényben is csak gőzfűtésen szabad lepárolgatni.

15. §. Kőolaj stb. raktárak közelében a raktár nagyságához mért homokkészlet és lapátok tartandók.

Olajos tisztítóröngyök, kócz stb. vagy vasból való, vagy pléhvel bélelt ládában, vagy falazott gödörben gyűjtendők össze vagy azonnal eltüzelendők.

Petroleum-kályha csak rendes, különálló füstelvezető mellett használható. Petroleumessenciákkal fűteni vagy főzni tilos. A petroleumfűző a konyhában, felhajtott szélű pléhalapon álljon és folytonos felügyelet alatt tartandó.

Tűzgyújtáshoz kőolajat stb. használni tilos.

16. §. A lakházak padlásán gyúlékony anyagokat felhalmozni, lyeneket a kémény közvetlen közelében tartani vagy a kémények, kúrtók, kemenczék mellé szárítás végett tenni tilos.

17. §. Tilos a hamut az udvarra vagy szemétdombra kiönteni, vagy általában oly helyen tartani, a hol gyúlést okozhatna. Gyárakban, gépházaknál stb. a hamu, parázs (lösch) csak 10 m. távolban az épületektől s egyéb tárgyaktól rakható le és úgy mint általában mindenütt, vízzel bőven átlocsolandó. Szalmatüzelésnél a pörnye részére vízzel telt hamusgödör alkalmazandó.

18. §. Mindenki köteles tűz- és világítószerek használatánál a legnagyobb óvatossággal eljárni; a házfőnök kötelessége pedig háznépét erre szorítani és azt e tekintetben ellenőrizni. Gyújtószerek a gyermekek elől gondosan megőrzendők.

19. §. Laképületek gyúlékony tetőzetén, továbbá a tetők javítása közben, istállóban, padlásokon és könnyen gyúló anyagok közelében általában, csűrökben, szűrűskertekben és szűrűkőn, takarmányok betakarítása és cséplés közben dohányozni, lövöldözni, nyílt világgal járkalni tilos. Fáklyásmenetek, tűzijátékok csak előzetesen kikért hatósági engedély mellett tarthatók és mindenkor a tűzoltóság tudomására is hozandók.

20. §. Épületek szárítására csakis fedővel ellátott vas-kosarakban elhelyezett (kocsz) tűz használható olyképen, hogy a kosár szélein túl 50 cm. távolra köröskörül kettős téglalaapon álljon, könnyen gyúló anyag pedig közelében ne legyen. Borsesz, vagy terpentinfestékekkel frissen mázolt tárgyak ily tűzkosarak mellett nem száríthatók.

21. §. Gyaluforgács csak különálló, tűzbiztos helyen gyűjthető.

Oly pinczék ablakai, a hol gyúlékony anyagok vannak, sűrű dróthálával és bedobott tárgyak felfogását célzó pléhernyőkkel, üveglablakkal látandók el és az ablakok mindenkor csukva tartandók.

22. §. Lőporból és egyéb hasonló robbanó anyagokból üzletekben és lakásokban, tűzbiztos helyen legfeljebb 3 kg. tartható. Kereskedők hatósági engedély alapján ennél nagyobb készletet s pedig 25 kgig egy a ház padlásán tűzfalak által teljesen izolált oly padlásrekesztékben tarthatnak, melyben kémény nem fut keresztül, nyílt tetőnyílása nincs, a kezelés nappali világosság mellett eszközölhető, és egyébként zárva tartható. Ily raktárak a hatóságok által nyilvántartandók és évenként megvizsgálandók. Ennél nagyobb mennyiség csak a községen kívül hatósági engedély alapján épült raktárban tartható. Ily raktárakban nyílt világ, gyufa használata, továbbá a dohányzás, fűtés tilos és a munka csak nappal végezhető épügy, mint mindazon

műhelyekben is, a hol ily robbanóanyagok kezeltetnek, patronok, tűzijátékok gyártatnak. Ily műhelyek közelében vagy belsejében gyúlékony anyagokat felhalmozni tilos. Az úgynevezett brisans robbanó anyagok a község belterületén egyáltalában nem tarthatók.

23. §. A világító lángok minden védtelen faszerkezettől és gyúlékony tárgytól lefelé legalább 1 m., oldalt 30 cm. távol legyenek. A hol a faszerkezetet vaspléhburkolat, felakasztott fémmernyő vagy lámpatető védi, ezen távolság fele is elegendő, de a vaspléhburkolat és a faszerkezet között legalább 1 cm. hézag legyen. Mozgó lángzók oly határolóval birjanak, mely fenti határok túllépését megakadályozza. Villamos fényhez távolság nem iratik elő. Függlőlámpák csak elég erős dróton, vagy lánczon s nem zsinegen lóghatnak, de olyképen megerősítve, hogy a lámpa a tartóból ki ne billenessen. Villamos ívlámpáknak alul teljesen zárva kell lenni. Oly helyiségekben, hol gyúlékony tárgyak feldolgoztatnak vagy raktároztatnak, ily lámpákat csak azok teljes eloltása és kihülése után szabad szabályozni. Oly helyiségekben, hol gyúlékony gázok fejlődnek vagy porszerű anyagok (lisztpor stb.) a levegőt nagy mennyiségben telítik, a lángzók olyképen alkalmazandók, hogy csak kívülről legyenek megújthatók, míg befelé jól záró üveglemezek zárják el; villamos izzólámpák erős üvegbúrával legyenek borítva, mely egyuttal a vezeték- és izzótestláb közötti kontaktust is magában foglalja; villamos ívlámpák, fénygépek és kicsatolók ellenben ily helyen nem alkalmazhatók. Gyári, csomagoló és raktárhelyiségekben csak jól zárt sodronyhálós lámpások használandók; benzin, ligroin, gáz és egyéb könnyű ásványolajok által táplált világító-készülékek és főzőkészülékek használata itt tilos. Oly szárítóknak, melyek 25 C. foknál magasabb hőfokkal birnak, kőolaj és egyéb nehéz ásványolaj sem használható. — A petroleum s egyéb olajlámpák tisztítása és töltése gyárakban és raktárakban nem eszközölhető, csakis különálló tűzbiztos helyiségben és nappal. Égő állapotban a lámpák sem helyükből el nem veendő, sem utántöltendő. A lángzók meggyújtása és eloltása csak hozzáértő megbízható egyénre bízandó. Gyári és raktárhelyiségekben a gázlángok meggyújtására csak villamos vagy oly gyújtók használhatók, melyeknél a likacsos pléh közepette kis láng ég; a kanóclángok meggyújtására csak répaolaj-láng, mely menetközben zárt lámpásba tétetett, használható; forgács, kócz, watta stb. a felgyújtáshoz nem használható. Villamos fénygépek tűzbiztos alapra akkép helyezendők; hogy a kommutator alatt a padló ezen alap által, 30 cm. távolra lepattogó tüzes darabok gyújtása ellen megvédve legyen; a gép és tűzbiztos alap között egy asbesttel bevont izoláló deszkaréteg alkalmazható.

Minden oly helyiségben, a hol nagyobb embertömeg szokott megfordulni, u. m. színházak, mulatóhelyek, szállodák, gyárak, kórházakban s fővilágítás mellett mellévilágítás is alkalmazandó.

24. §. A község belterületén olyan munkálatokat végezni, melyek szabadon való tüzelést igényelnek, tilos. Gőzgépek felállítása csak a hatóság előzetes engedélye mellett szabad. Gőzgéppel való cséplés, disznóperzselés vagy a szabadban való tüzeléssel járó munkák csak a községen kívül és pedig a legközelebbi épülettől vagy gyúlékony tárgytól, illetve erdőtől és közlekedési úttól legalább 100 m. távolságban, nappal és szélcsendben eszközölhetők. A munka befejezte után a pernye teljesen eloltandó. Vízkészlet és oltóeszköz kéznél tartandó. Szeles időben a község, erdő, vetés, takarmány közelében egyáltalában tilos tüzet rakni vagy azt felügyelet nélkül bárhol tovább égni hagyni. Kátrány, szurok, asphalt stb. forralása csakis a szabadban, minden gyúlékony tárgytól legalább 10 m. távol oly katlanban eszközölhető, mely elég nagy fedővel van ellátva és folytonosan felügyelet alatt tartatik, a közelében pedig homokkészlet is van. Forrasztó-kályhák csak tűzbiztos alapra

állíthatók s szeles időben azokat épületeken vagy azok közelében használni tilos; a munka befejeztével azonnal eloltandók és csak a földszinten gyújthatók meg; a munka befejeztével a kályha környéke átvizsgálendő és az ott tartandó vízkészlettel esetleg lelocsolandó. Ily kályhák külső pléhköpenyeggel legyenek ellátva, melynek alja vízzel van megtöltve és mely az egész kályhát (a nyílás kivételével) magában foglalja.

25. §. Minden háztulajdonos, bérlő vagy lakó köteles az 1884. XVII. t.-cz. rendelkezései alapján készített kéményseprési szabályrendelet értelmében a használt kéményeket, kúrtókat, kályhacsöveket tisztán tartani, azok havonkénti, de évenként legalább négyszeri, rendes szakértő sepretéséről, a koromhulladék eltávolításáról gondoskodni és azért az azt használó felelős. Kéményeket szeles időben égetni tilos, az égetés mindenkor a hatóságnak és tűzoltóságnak legalább 6 órával előbb bejelentendő és a kémény meggyújtása előtt teljes hosszában megvizsgálendő, netáni tűzveszélyes állapotok előbb megszüntetendők; tűzveszélyes körülmények észlelésekor tűzoltó-őrség kirendelése eszköz-
lendő; az égetés befejezte után a kémény környéke ismételten gondosan átkutatandó és az égetés alatt is a kellő óvintézkedések megteendőek. Mindezekért a kéményseprő első sorban felelős.

26. §. A község belterületén a rendes tűzhelyeken kívül tüzelni tilos. Tűzveszélyes építkezései és hiányos kéményeket a kéményseprő a hatóságnál bejelenteni tartozik. Minden leégett vagy új ház, mely tűzhelyvel bír, tűzbiztosan épült kéménnyel kell hogy elláttassék. Gyúlékony anyagból kéményt építeni, a kéménybe faszerkezeteket beépíteni tilos. Padlásra kéménytisztító-nyílások nem alkalmazhatók; padlásra kívüli ily nyílásoknak kettős, jól záró vasajtókkal kell birni. Kályhacsöveket az eresz alatt, deszkafalon át, falépcsők, gerendák közvetlen közelében kell elszigetelés nélkül kivezetni, az udvaron kályhákat, üstöket szabadon felállítani s használatba venni tilos. Bűbos kemenczék csakis tűzbiztos tetőzet alatt, avagy az épülettől, gyúlékony tárgytól legalább 20 méter távolban emelhetők. Nyílt tűzhelyek csak téglaboltzat alatt létesíthetők. Emeleten vagy padlón készíthető tűzhelyek téglalapra helyezendők. A tűzhelyek alatt 0.20 m. és előttük 1 m. környezetben a padló pléhvél burkolandó. A kályhák és kemenczék jól záró vasajtókkal legyenek ellátva. Asztalos s egyéb faiparral foglalkozó műhelyekben a kályhák alá oly 5 cm. felhajló szélű pléhalap teendő, mely vízzel megtölthető. A légfűtés kemenczéi teljesen szilárdan épült helyiségben tömör alapon álljanak. Forró levegő gyűjtőkamrái, légfűtések csatornái csak tűzálló anyagból építhetők; faszerkezetek bevezetése tilos és a meleg levegő kiáramló nyílásai finom dróthálóval elzárandók és ha 50 C°-nál melegebb lég áramlik ki, minden gyúlékony anyagtól 0.25 m. távol legyenek. A kályhák, kemenczék és azok csöveitől a gyúlékony tárgyak legalább 50 cm. távolban legyenek. Nagyobb tüzelésű kemenczék csak boltzott helyiségben létesíthetők és a kemence és boltzat között legalább 30 cm. ür legyen; ily kemenczék kéményei szükség szerint gyakrabban, esetleg hetenként tisztítandók. A kémények a háztetőt legalább 50 cm.-rel érik túl.

27. §. A községi előjáróság és hatóság kötelessége a lakosságot a tűzbiztos építkezésre buzdítani és a házak körülfásítását a leghathatósabbban elősegíteni. Köteles továbbá az építésrendőri szabályok szigorú betartására ügyelni.

28. §. Az előjáróság köteles a csavargókat szemmel tartatni, esetleg eltolonczoltatni és a község rendszeres őrzéséről, kivált éjjeli időben gondoskodni. A mennyiben az éjjeli őrök a község által állított és fizetett egének nem lehetnek, a férfilakosság házszám utáni sorrendben kötelezhető az éji őrség ellátására, illetve helyettes állítására. Az állami hivatalnokok úgy az éjjeli őrök szolgálat,

mint azok fentartási költségéhez való hozzájárulás (pótadó) kötelezettsége alól felmentvük.

29. §. A község belterületén takarmányt, szalmát, fát vagy más könnyen gyúló gazdasági anyagokat felhalmozni tilos. A takarmánykazlak távolsága a községben minden épülettől minden irányban 20 m, más boglyától 10 m., úttól 15 m, löporraktártól 300 m., fenyőerdőtől 60 m., vasutól 95 m. legyen. Ezen méret csak kivételesen tűzbiztos épületnél, a hatóság által a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával 10 m. minimumig leszállítható. Ha ellenben a kazal 200 (schok) kévésnél nagyobb, vagy ha több kazal nincs egymástól 10 m. távolra és együttesen ennyit tartalmaz, a távolság kétszerese veendő.

30. §. A takarmánynak a község belterületén kívül leendő raktározására, az épületektől legalább 100 m. távol-
ságban, közös takarmányraktár (szérűskert) létesítendő, a melyben a kazlak egymástól köröskörül 5 m. távolra és a rendes széliránnyal kereszteződő vonalban helyezendők el, az egyes kazlak közötti utakról a hulladék hetenként eltakarítandó, a telepen legalább egy vízbő kút, vagy 10 hektós víztartó létesítendő és megfelelő oltóeszköz is kéznél tartandó.

31. §. Ha a község helyi viszonyai ily takarmányraktárak felállítását egyáltalában nem engednék meg, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatása mellett a főszolgabíró a községet annak létesítése alól felmentheti s megengedheti azt, hogy lakhelyiséget magában nem foglaló épületek padlásain a házi szükséghez képest is legyen takarmány elhelyezhető, illetve a 29. §-ban érintett méretek betartásával a házak között is kazalozható.

32. §. A község belterületén fatelepek csakis hatósági engedély alapján létesíthetők, az épületektől legalább 100 m. távolban. Az ily telepeken szabadban vagy fabódékban tüzelni tilos; ellenben a telep több pontján vízzel telt hordót és vedret, valamint elég hosszú létrát kéznél kell tartani. Egymással érintkező nagyobb fatelepek egymástól 5 m. magas fal, vagy 10 m. széles szabad tér által elválasztandók. A telepen az egyes rakások nagysága a következő lehet: kemény tűzifánál 5 m. magas, 3 m. széles, 10 m. hosszú, az egyes rakások közt pedig köröskörül 2 m. szabad tér hagyandó; munka- és épületfánál 5 m. magas, 6 m. széles és 12 m. hosszú, az egyes rakások körül pedig 4 m. szabad tér hagyandó; 6—12—18 m. hosszú szálfánál 4 m. magas és 12 m. széles, a rakás körül 4 m. szabad tér hagyandó. A telep szélein köröskörül 2 m. széles szabad köz hagyandó; a telepen lévő házaktól pedig minden irányban a fa 10 m. távol legyen. Nagyobb telepen legalább egy vízbő kút, vagy víztartó létesítendő és állandó éjjeli őr alkalmazandó. Az egyes rakások közötti közökben összegyűlő hulladék és forgács hetenként eltávolítandó. A mennyiben valamely fatelepe a község terjedése folytán annak belterületébe esik, a környéken épült házak biztonságára való tekintettel a farakások csak azoktól 30 m. távolban emelhetők. A belterületen az udvaron, de a házaktól 6 m. távolban, legfeljebb 12 m³ tűzifa, vagy egy 4 m. magas, 6 m. széles és hosszú munkafarakás tartható; ennél nagyobb készlet csakis minden épülettől 30 m. távolban tartható a hatóság előzetes engedélye mellett

33. §. Gyárak, nagyobb műhelyek, malmok, mulatóhelyek és nagyobb lakóházak padlásai legalább minden 25—30 m. távolban tűzfalak által több egymástól teljesen elszigetelt részre osztandók és a tűzfalak ajtó-, ablaknyílásai tűzálló ajtókkal elzárandók. A munkások, lakók gyors menekülése végett minél több, de legalább minden 30 m. távolban tűzbiztosan elválasztott lépcső és kijárat létesítendő és az épületre felvezető állandó vaslétrák kellő számban alkalmazandók. Minden lakóház s mulatóhely padlásának az alsóbb részekről tűzbiztos ajtóval kell elzárva lenni. Minden gyártelep gép- és kazánháza a többi épülettől tűzbiztosan elválasztva legyen. A telepen kellő nagy

mennyiségű vízkészlet, megfelelő oltóeszköz, tűzbiztos világítás, kielégítő tűzörségről gondoskodva kell lenni. Tűzveszélyes anyagokat feldolgozó gyárak és műhelyek a községtől 100 m., robbanó anyagok gyára 1 km. távolban engedélyezhetők.

34. §. Gyárakban a gőzkazánok mellett és felett gyúlékony tárgyakat tartani tilos. A gőzcsövek burkolata ne legyen gyúlékony anyagból való; nem burkolt csövek a fától és gyúlékony anyagoktól legalább 25 cm. távol legyenek. Gőzkazántüzelések tolozárjai a tűz elalvása előtt teljesen el nem zárandók, ha csak át nem lyukasztják úgy, hogy a keletkező gázok szabadon elhúzódnak; a tüzelők mellett legfeljebb a napi szükségletben tarthatók gyúlékony fűtőanyagok és mindenkor kellő vízkészlet ott legyen. A kályhák mellett a fűtőanyag csak pléhedényekben tartható; a munka befejezte előtti utolsó órában utánrakni tilos; a kályhák, csövek, kémények, kéménynyílások, légfűtési csatornák jókarban léte felett állandó felügyelet gyakorlandó.

35. § Szárítás céljából a kályhák, légfűtések hatásának kitétt gyúlékony tárgyak azok csöveitől felfelé legalább 1 m., oldalt legalább 60 cm. távol álljanak. Azonkívül a fűtőberendezés felett legalább 60 cm. magasban oly sűrű védberendezés létesítendő, mely a szárítandó tárgyak lehullását a fűtőfelületre megakadályozza. Ily szárítókamrák a többi épületrésztől tűzbiztosan elválasztva legyenek.

36. §. Padlások asztalos-, kádár- s egyéb faipari műhelyekül vagy gyúlékony tárgyak raktározására fel nem használhatók.

37. § Gyúlékony hulladékok, u. m. gyaluforgács, fűrészpor, papírforgács stb. naponként legalább egyszer, de mindenesetre munka befejeztekor vagy szünetkor a munkahelyiségekből eltávolítandók és nem veszélyes helyen helyezendők el. Oly helyen, hol gyúlékony anyagok vannak, a munkások a dohányzásról eltiltandók és kellő vízkészlet, veder kéznél tartandó. Munka befejeztekor a helyiségek megbizható egyén által átvizsgálandók, a tűz és lángzók mindenütt eloltandók, az egyes épületrészek ajtajai be- teendő.

38. §. Kisebb műhelyekben főleg a tüzelőhelyek megfelelő elrendezése, a gyúlékony anyagok elhelyezése, eltakarítása, a világítás tűzbiztonsága és kellő vízkészlet tartásáról kell gondoskodni. A munka befejeztével a műhely kitisztítandó, a hulladék, forgács, rongy stb. tűzbiztos helyre eltávolítandó. A lámpák akkép megerősítendők, hogy le ne eshessenek (ütésre sem), sem gyúlékony tárgyat ne érhessenek, ellenesetben drótkosárral, illetve zárt lámpással körülveendő, föléjük pléhernyő alkalmazandó. Az olajtartó nem üvegből való legyen. Kovácsműhelyek csakis szilárd, tűzbiztos tetejű épületekben létesíthetők, hasonlóképen sütőkemenczék is. Húsüstölőfülkék falazva és vasajtókkal ellátva legyenek. A műhelyekben, hol tüzzel, vagy gyúlékony anyagokkal dolgoznak, aludni, lakni tilos.

39. §. Raktárak, melyekben könnyen gyúló anyagok, olajok tartatnak, teljesen tűzbiztosan s különállónan építve, vasajtókkal és ablakokkal bírók legyenek és kellő szellőztetés mellett nappali világossággal bírnak; bennök víz- vagy homokkészlet és biztonsági lámpás állandóan kéznél tartandó és a mennyiben nagyterjedelműek, 25 m. közökben, tűzbiztosan több különálló részre osztandók. Le nem oltott mész minden gyúlékony tárgytól 6 m. távol s vízmentes helyen tartandó. Könnyen gyúlékony anyagok, u. m. olajok, papír stb. gyufák s eféle gyújtó anyagoktól elkülönítve raktározandók. Könnyen gyúló csomagoló anyag (szalma, széna, kőcs, fagyapot, gyaluforgács, papírforgács stb.) legfeljebb egy napi szükségletben tartható a csomagolóhelyiségben. A raktárban fűtés és világítás csak kellő óvintézkedés és tűzbiztos elrendezés mellett alkalmazható, ha ott robbanó gázokat fejlesztő folyadékok és

robbanószerek nem tartatnak. Felvonók az egyes emeleteken teljesen tűzbiztos módon legyenek a helyiségektől elzárva.

40. §. Gázgyárak, acetylén, etylén és carbid vagy karbonitgyárak, villamostelepek létesítése mindenkor előzetes telepengedélyhez van kötve, épp úgy carbid- és karbonit-raktárak létesítése, gáz- és villámvezetékek fektetése is. Ugy a gyári berendezés, mint a gyári üzem akkép rendezendő be, hogy az a technikai és biztonsági követelményeknek teljesen megfeleljen s nevezetesen mindenféle robbanás elkerültessek. Az oly helyiségekben, a hol gáz tartatik, vagy fejlesztetik, nyílt világosság nem alkalmazható, gondoskodni kell jó szellőztetésről, az épületeknek villámhárítóval való ellátásáról, calciumcarbid- és karbonit-raktáraknál, azonfelül az anyagnak minden nedvesség elleni megvédéséről. A gázok comprimálása még fokozottabb elővigyázati óvintézkedések mellett végzendő. Ily gyárakban csakis teljesen szakértő egyének felügyelete alatt folytatható az üzem. Gázgyárak és tartányok csak a községen kívül, minden épülettől legalább 100 m. távolban létesíthetők.

41. §. Villamos telepeknél a gyáraknál felállított összes óvintézkedések megteendőek arra nézve, hogy se tűz ne keletkezhessek, se pedig a villamos áram által emberben és állatban kár ne essék.

42. §. Petroleumgyárak és tartányok szintén csak a községen kívül minden épülettől 100 m. távolban létesíthetők. Tartoznak a gépek és tartányok alját betonirozni, a szennyvizeket ártalmatlanná tenni és minden óvintézkedést megtenni arra nézve, hogy tűz vagy robbanás be ne állhasson; állandó műszaki szakfelügyelet nélkül a gyár üzeme nem folytatható. Az egyes épületek szilárdan és egymástól kellő távolságban, illetve tűzbiztosan elválasztva építendők; közeliükbeu kellő homokkészlet tartandó; az olaj szétfolyása tűz esetén az által megakadályozandó, hogy az épületek, tartányok a földre süllyesztvék, illetve földszánczczal körülvétnek. Telt és üres hordók csak kisebb rakásokba rakhatók a szabadban, telt hordók azonban a nap sugarai ellen megvédendők. Az üzemben levő kazánok, katlanok, gépek állandó megfigyelés alatt tartandók.

43. §. Az acetylén-fejlesztő készüléket magába záró épület minden háztól 10 m. távol, vagy attól egy legalább 30 cm. vastag fal és ugyanolyan légűr által legyen elválasztva; ha a készülékben 1 kgr.-nál több carbid dolgoztatik fel, akkor a készülék lakott épületben már nem helyezhető el; a helyiség, melyben a készülék elhelyeztetik, szabadba és kifelé nyíló ajtóval, nappali, vagy villamos izzólámpa, vagy jól elzárt külső világítással bírjon, száraz és jól szellőztethető legyen; a szellőztető cső a tető fölé emelkedjék és kéménybe semmi esetre sem vezethető. A calciumcarbid 50 kgr.-os jól záró pléh-edényekben, nem lakott épületrészben 300 kgr.-ig, lakásban 50 kgr.-ig tartható; ennél nagyobb mennyiség csak a községtől 100 m. távolban épített, különálló, jól szellőztetett, tűz és víz ellen védett raktárakban tartható, melyekben nyílt láng nem alkalmazható, a carbid pedig a talaj felett 40—60 cm. magasan elhelyezett padlózatán raktározatik. Ugyanezen raktárban semmiféle folyadék vagy gyúlékony anyag nem tartható. A készülék oly biztonsági berendezéssel kell hogy bírjon, mely $\frac{1}{2}$ - 1 atm.-nál nagyobb nyomás beállását lehetlenné teszi; a készüléken és vezetéken, csapokon minden veres réz és éles sarok alkalmazása tilos; a gáztartón manometer legyen, vízelzárással és önműködő elvezetéssel bírjon, az egész berendezés és vezeték fagyás ellen biztosítandó; a készülék és gáztartó körül dohányozni, nyílt kályhát, lángot alkalmazni tilos. Calciumcarbidot csak lehetőleg foszforhydrogén-mentes állapotban szabad forgalomba hozni és az edények veres »Carbid, veszélyes, ha víz éri!« felirattal látandók el; 10 kgr.-nál nagyobb készlet csak légmentes edényben adható el. maradék kinnhagyása, vagy a carbidnak nedves helyen való tartása egyáltalában tilos;

a raktár pinczében és lakás alatt nem lehet; állandóan zár és felügyelet alatt tartandó. A vezetéken, melynek a készüléktől mért 6 méterig még rézötvezete sem lehet, a fogyasztóhelyiség és készülék között fölzáró csap alkalmazandó. A gázmosókészülékben chlórmezsz mellett fűrészpórt alkalmazni tilos. A gáz fejlesztésére csak oly készüléket szabad használni, mely az arra kiküldött szakbizottság által engedélyezett és annak iparszerű mérvben való felállítása telep-, kisebb mérvű, de 10 m³-nél több gázt fejlesztő berendezése vagy átalakítása rendőrhatalósági engedélyhez van kötve. A készülék csak különálló, nem lakott és a lakott részekről legalább 30 cm. fal által elválasztott, világos, szellőztethető, nyílt kályhával el nem látott, pinczében nem levő helyiségben állítható fel, vagy oly, a tető fölé 30 cm.-rel túlérő tűzfal által elrekesztett padlásrészen, melyben kémény nincs és mely az esővíz behatása ellen teljesen meg van védve; ez utóbbi esetben azonban a gáztartón oly berendezés létesítendő, hogy a gáz alulról (a házból) kibocsátható legyen; a helyiség kifelé nyíló vasajtóval bírjon. A készülék állandó felügyelet alatt és ha nagyobb, csak arra képesített egyén által kezelhető. Több kis készülék oly elbírálás alá esik, mint egy nagy készülék hasonló összfejlesztőképességgel, ha csak 32 cm. vastag fal által elválasztott külön helyiségekben nem állanak.

44. §. Acetyléngázt sűríteni 10 atm.-nál nagyobb nyomás alatt csak erős hűtés mellett szabad. Folyékony és sűrített acetylén csak külön miniszteri engedély mellett gyártható vagy hozható forgalomba; minden előírt óvatosági utasítás szigorúan betartandó; a 250 atm. nyomásra kipróbált palaczkok fehérre mázolandók, és »tűzveszélyes!« felírással jelzendők. Ily palaczkok nap vagy hősugárnak, valamint ütésnek ki nem teendők és töltésük ne legyen nagyobb, mint hogy 3 liter űrtartalomra 1 kgr. acetylén jusson; kinyitásuknál a gáz csak lassan bocsátandó ki; anyaguk rezet, vagy annak ötvözetét nem tartalmazhatja, sem éles sarkoknak, éles szelepeknek nem szabad alkalmazva lenniük.

45. §. Villamos vezeték ellenállásai, melyek 150 C. hőfoknál átmelegednek, minden gyúlékony tárgytól 1 m. távol legyenek. Minden villamos készülék, melynél nagyobb hő fejlődhetik (ellenállás, kicsatoló, leolvasztó drót), nem gyúlékony anyagú keretbe, házba foglalandó (transformator, dynamo, electomotor) vagy egyáltalában oly helyen alkalmazandó, a hol gyúlékony tárgy nincs. A villamos vezeték mindig az áram erősségének megfelelő legyen és úgy a vezeték egymás közt, mint minden szerkezeti rész minden gyúlékony vagy levezető tárgytól kellően elszigetelve legyen; az áramerősség ne okozzon fémátmelegedést; a kicsatolóknál ne keletkezzen állandó fényív; az ívlámpából ne hulljon szikra, ellenben a lámpák háza a vezeték és a föld felé izolálva legyen. Magas és alacsony áramok keresztezésénél vagy kábelben föld alatt vezetendő az egyik, vagy a kettő között felfogó háló alkalmazandó és a huzal a házba való lépése előtt biztosítékkal látandó el. A villamos berendezések állandó felügyelet és ellenőrzés alatt tartandók.

46. §. Minden magasabb nyilvános s sok ember által látogatott épületen villámhárítók alkalmazandók és az egyes csúcsok oly számban alkalmazandók, hogy az épület teljes területe megvédve legyen. A tetőzet fémrészei a vezetékhez olyképp kapcsolandók, hogy ezáltal levezetőkkel ne tetessenek; a levezető huzalok egymástól 8 m. távolban alkalmazandók és a földig lehetőleg egy darabból álljanak, minden 2 m. távolságban pedig szigetelőkre erősítve legyenek. A földvezeték nedves talajba sülyesztett 0.5 m² nagyságú, 2 mm. vastag rézlemez, vagy vízvezetéki vascső lehet, de gázvezeték semmi esetre.

47. §. Öngyúlásnak kitett anyagok, u. m. olajos rongyok, kócz, kőszén, friss széna, lóhere, faszén, liszt, turfa, trágya, kender, gyapot, festett selyem, fűrészpórt, keményítőliszt, korpá stb. oly módon és helyen raktározandók, hogy

akár vegyi bomlás; akár közel eső külső hő behatása folytán az öngyúlás be ne következhesse és ha bekövetkezett, a tűz terjedésének könnyen határ szabható legyen. Az ily anyagok tehát egymástól elkülönített kisebb rakásokban, fűtési és napmeleg ellen védve halmozandók.

48. §. Dynamit-készletek — 12 C^o hideg és ütés ellen megvédendő és lakóházban egyáltalában nem, hanem csakis tűzbiztos helyen, a robbanó anyagokra előírt távolban tartandók. Hasonlóan a többi ilyenmű robbanó anyagok is

49. §. Vasútak közelében az 1881. évi XLI. t.-cz. 16—18. §-ai értelmében épületek tűzbiztos tetőzettel csakis 8 m., puha tetőzettel 20 m. távlaton túl építhetők; ha pedig a pályatestnél mélyebben fekszenek, ezen távolság még fokozható; ha robbanó anyagok tartatnak vagy gyártatnak bennök, 60 m. távlaton túl létesíthetők. Gyúlékony anyagok szabadban a vasúti testtől csak 95 m. távlaton túl raktározhatók. Úgy az épületek emeléséhez, mint az anyagok elhelyezéséhez a vasúti igazgatóság meghallgatásával a tűzrendőri hatóság előzetes engedélye is szükséges.

50. §. Nyilvános épületek, mulatóhelyek, templomok, iskolák, kórházak, színházak stb. tűzbiztonsága tekintetében külön szabályrendeletek alkotandók, a mely szabályrendeletekben főszóly fektetendő a tűzbiztos építkezésen felül a kijáratok kellő számára és méreteire, a lépcsők és termek tűzbiztos elválasztására, kellő oltóberendezésre és vízkészletre, megfelelő fő- és mellévilágításra, a termek befogadóképességének szigorú megállapítására, a tüzelőhelyek czélszerű elrendezésére, állandó és szigorú felügyeletre és tűzörkődésre. Általános elvek gyanánt megkövetelendők, hogy az ily épületek minden más épülettől különállóan vagy tűzbiztosan elválasztva építtessenek; az ülések el nem mozdíthatóan, legfeljebb 12 egy sorban, egymás mögött legalább 80 cm. távolban legyenek elrendezve és 50 cm. szélesek legyenek; állóhely 1 m²-re legfeljebb 3 essék; az ülések közötti szabadon hagyandó járdák, valamint az ajtók szélessége általában minden 70—100 emberre 1 m., de legalább 90 cm. szélesek legyenek; hasonlóan a folyosók és lépcsők is legalább 80—120 emberre 1 m. szélességűek legyenek; minden emeletről legalább két tűzbiztos lépcső vezessen le, mely hirtelen fordulót nem képezhet, korláttal kell hogy bírjon és közvetlenül a szabadba vezet. Színházaknál a színpad a nézőtértől tűzbiztosan elválasztandó; a színpadról kellő számú és méretű ajtók és folyosók vezessenek a szabadba. Színházakban s hasonló épületekben minden tűzveszélyes anyagfelhalmozás, munka és cselekedet, berendezés gondosan megakadályozandó és a mennyiben szükségessé válik, csakis szigorú tűzöri felügyelet alatt végezhető. Az ajtók kifelé nyílóak legyenek. A kijáratok megfelelő felírással jelzendők.

51. §. Hogy ily nyilvános épületek, továbbá gyárak, raktárak és tűzveszélyes telepek milyen oltókészletet és berendezést, vízkészletet, tűzjelző összeköttetést, tűzörséget stb. létesíteni és állandóan fenntartani kötelesek, azt a helyi körülmények mérlegelésével esetről-esetre a hatóság állapítja meg a vármegyei tűzrendőri felügyelő (városi tűzoltóparancsnok) javaslata alapján.

52. §. Minden lakóháznak, továbbá a lakóház telkétől különálló csűrnek, takarmányrakhelynek állandóan, cséplés idején a szérűnek is legalább 2 hectoliter vízkészlettel, 2 vederral, ha földszintes, úgy az épület magasságának megfelelő hosszú 1 drb létrával, továbbá 1 drb 4 m. hosszú tűzhoroggal, nád és szalma mellett ugyanily hosszú nyelű 2 drb szikracsapóval és tetőlétrával és minden háznak egy jól csukott lámpással kell ellátva lenni.

53. §. Minden tűzrendészeti, építésrendészeti ügyből folyólag tartott helyszíni szemléhez a községi tűzoltóság parancsnoka, illetve a vármegyei tűzrendészeti felügyelő is meghívandó és véleménye mindenkor kikérendő.

54. §. A községi előjáró, vagy a tűzrendészet kezelésével megbízott előjárósági tag, a községi (városi) tűzoltó-

parancsnokkal, továbbá a rendőrhatóságnak egy közege, lehetőleg egy mérnök- és kéményseprővel, minden évben tavasszal és őszszel köteles a község területén lévő összes épületeket, telepeket, műhelyeket, nyilvános épületeket tűzrendőri szemle alá venni, a tűzveszélyes állapotok elhárításáról, esetleg rögtön és karhatalommal, vagy a fél költségre, gondoskodni, a háztulajdonosok által tartandó oltószerek és vízkészlet meglétéről meggyőződést szerezni, azoknak jókarbantartása felől intézkedni, a kémények és tüzelőhelyek tisztántartását ellenőrizni, szóval minden, a tűzvesz kitorhethése vagy nagyobbodása elleni óvintézkedést elrendelni s azok szigorú betartását mindenkinek felelősség terhe alatt meghagyni, az e tekintetben észlelt mulasztások törvényszerű megtorlását eszközölni, végül a községi tűzoltószerek rendben és elégséges számban létéről meggyőződést szerezni és úgy e tekintetben, mint a községi tűzoltóság működését illetőleg is a község képviselőtestületéhez javaslatokat tenni. Ezen tűzrendőri szemle a szükséghez képest, avagy beérkezett panasz folytán gyakrabban, avagy egyes esetekben különösen is megejtendő. Nyilvános vagy nagyobb épületek, telepek, gyárak stb. szemléjéhez mindenkor a vármegyei tűzrendészeti felügyelő is meghívandó, a ki magát akadályoztatása esetén egy járásbeli parancsnok által is képviseltheti. A szemlét az illető községi előljáróság a vármegyei tűzrendészeti felügyelő kivánságára is bármikor megejteni köteles.

55. §. A megejtett tűzrendőri szemlééről, a talált állapotok és az elrendeltek felsorolását magában foglaló jegyzőkönyv készítenő, melyet a bizottság valamennyi eljárt tagja aláír s mely eredetiben a járási főszolgabíróhoz (városi rendőrkapitányhoz, Budapesten a ker. előljáróságához), másolatban a községi előljáróságához és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz, Budapesten a tűzoltóparancsnoksághoz és rendőrkapitánysághoz bemutatandó. A nagyobb épületek, gyárak, telepek vizsgálatáról a vármegyei tűzrendészeti felügyelő (városi, községi tűzoltóparancsnok) tűzrendészeti nyilvántartót vezet, melyben minden e jegyzőkönyvben foglalt és az illető telepre vonatkozó adat e telep lapjára rávezetendő.

56. §. A tűzrendészeti szemlén elrendeltek végrehajtásának ellenőrzése a rendőrhatóság és a községi (városi) tűzoltóparancsnok köteleességévé tétetik.

Gyárak, mulatóhelyek, színházak, műhelyek, tűzijátékok, szérűskertek, fatelepek, tűzveszélyes anyagok raktárának s mindazon telepek engedélyezési eljárásához, melyek az ipartörvényben felsorolva, mindenkor a vármegyei tűzrendészeti felügyelő és a községi (városi) tűzoltóparancsnok is meghívandó és a felvett jegyzőkönyv másolatban velük közlendő. Az elrendeltek ellenőrzése az előbbi §-ban megnevezettek köteleessége.

A jogérvényre emelkedett rendelkezések végre nem hajtói az illetékes hatóságnak feljelentendők.

III. Fejezet. Tűzoltószerek.

57. §. Minden 50—250 házból álló község köteles a következő tűzoltószereket beszerezni és mindig jókarban készenlétben tartani, u. m. 1 drb — két, legalább 100 mm.-es hengerrel bíró — szívó-nyomófecskendőt, mely perczenkénti 100 löketnél legalább 160 liter perczenkénti vízszállítóképeséssel és 26—35 m. sugártávval, könnyen és gyorsan hozzáférhető szelepszervezettel, országos egységes nyomóoldali csavarzattal, legalább 100 m. szállító kender tömlővel (10—20-méteres darabokban) és 4 drb, egyenként 2 m. hosszú szívótömlővel, végül 1 drb osztóvillával, olajozóval és fakalapáccsal van felszerelve; továbbá egy darab, legalább 3 hectoliter úrtartalmu vízfordókocsit 1 hectoliter úrtartalmu káddal, 2 drb, egyenként 5—6 m. hosszú támlétrát, 2 drb csákányt, 2 drb tűzhorgot, 2 drb fejszét, 4 drb vasvillát, 2 drb petroliumfáklyát vagy lámpást és 6 drb vedret.

58. §. Minden 250—500 házból álló község (város) tartozik beszerezni: 2 ilyen szívó-nyomó fecskendőt, mind-egyiket fent felsorolt felszereléssel; 500—1000 házból álló község 3 ilyen fecskendőt felszerelve; minden további 500 házszámra még egy ily módon felszerelt fecskendőt. Minden fecskendőhöz 1-1 vízfordókocsi és 2-2 vedder is beszerzendő, végül a többi oltóeszközt úgy, a mint az 57. §. rendel. Az itt előírtaktól eltérésnek az esetben van helye, ha valamely község megfelelő nyomású vízvezetékkel bír, vagy azt a helyi körülmények indokoltá teszik. Az eltérések, valamint nagy községeknél netán szükséges egyéb szerek és szerelvények beszerzése a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján az alispán által írható elő, illetve engedélyezhető.

59. §. Oly község, avagy 25 házon felüli, tömören épült tanya, puszta, telep, gyár, mely 50-nél kevesebb házzal bír, köteles legalább 1 drb, két 80 mm.-es hengerű szívó-nyomó targonczafecskendőt 50 m. nyomótömlővel, országos egységes csavarral, 8 m. szívótömlővel, 6 vedret, 1 létrát, 1 tűzhorgot, 2 vasvillát, 1 petroliumfáklyát vagy lámpást, 1 fejszét készenlétben tartani. Ennél kisebb telepek oltóeszközeit a vármegyei tűzrend. felügyelő állapítja meg a helyi viszonyokhoz képest.

60. §. Nem tömören épült községek fenti szerek beszerzése alól, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján, az alispán által részben felmenthetők, illetve a beszerzendő szerek milyensége a helyi viszonyok szerint megváltoztatható.

61. §. A község által beszerezett tűzoltószerek leltár szerint átadandók a községi (városi) tűzoltóparancsnoknak, illetve tűzoltóságnak használat és rendszeres gondozás végett, mely utóbbinak költségeit ugyancsak a község viseli. Köteles továbbá a község megfelelően és megfelelő helyen, szilárdan és tűzbiztosan épült, pormentes szertárról gondoskodni, melynek padozattal és mennyezettel, tágas és jól záró kapuval kell bírnia. A szertár kapukulcsa a tűzoltóságnál, az előljáróságnál és az egyik szomszédnál, avagy a szertár belsejében, de annak ablakán át elérhetőleg helyezendő el. Ha a községben több szertár van, akkor valamennyi szertár kapujának ugyanazon kulccsal kell nyithatónak lenni. A szertár másféle tárgyak elhelyezésére nem használható és a szereket benne mindig kivonulásra kész állapotban kell tartani. Köteles továbbá a község alkalmas tömlőszárfőtőhelyről is gondoskodni. A tűzoltószereket más, mint a kijelölt célra használni tilos és a tűzoltószerek jókarban és rendbenléteért a tűzoltóparancsnok a községi előljárósággal együttesen felelős.

62. §. Bármily szereknek beszerzésénél a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye előzetesen kikérendő. Az alispánnak jogában áll a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján meg nem felelőnek vagy feleslegesnek jelzett szerek, szerelvények beszerzését betiltani, vagy nem engedélyezni, illetve szükséges szereket a község terhére beszerezni.

63. §. A községi előljáróság és tűzoltóparancsnok köteles negyedévenként a tűzoltószereket és szerelvényeket leltári és szakértői szemle alá venni és kipróbálni, az észlelt hiányok megszüntetéséről pedig azonnal gondoskodni és ezen eljárásokról felvett jegyzőkönyvet (Budapestet kivéve) a főszolgabírónak (rendőrkapitánynak) beterjeszteni.

A szerek rendszerint minden hónap első 5 napján és használat után azonnal alapos tisztításnak alávetendők, mely alatt is lehetőleg a készenléti állapot megőrzendő.

IV. Fejezet. Tűzjelzés.

64. §. A községi előljáróság köteleessége szabályrendeletileg úgy intézkedni, hogy úgy a községben, mint a községen kívül és a szomszéd községekben kiütött tűzvesz nyomban a tűzoltóság és a rendőrhatóság (előljáróság) tudomására jusson, továbbá, hogy a tűzről úgy a tűzoltóság,

mint a lakosság is kürtszó, kongatás, lövés stb. jelzés által haladéktalanul értesíttessék. Nagy veszély esetén gondoskodni köteles továbbá arról is, hogy a szomszéd községek (lovasküldöncz, távirat, telefon által) a veszély nagyságáról és a segély szükségéről tudomást nyerjenek.

65. §. Mindenki, de különösen a rendőrök és éjjeli őrök tartoznak az általuk észrevett tüzet azonnal kikiáltani és a tűzoltóságnak jelezni, a községi (városi) tűzoltóparancsnoknak, rendőrhatóságnak és előljárási tudomására adni. A ki valamely tüzet eltitkol, kihágást követ el. A tüzeset még akkor is bejelentendő a hatóságnak, ha még mielőtt nagyobb mérveket öltött volna, az észrevevők által azonnal eloltatott is.

66. §. A tűzriadó mindenkor a helyi viszonyok szerint rendezendő és közhírré teendő. Városokban és nagyobb községekben állandó toronyőri szolgálat szervezendő és a torony a tűzoltórtanyával vagy kürtös lakásával, avagy a község házával villamos (telefon) összeköttetésbe hozandó. A hol állandó tűzország tartatik fenn és a költségek rendelkezésre állanak, villamos tűzjelző (telefon) hálózat, illetve riasztó-vezetékek létesítendő, melynek kezelése a tűzoltóságra bízandó. A hol előnyösnek mutatkozik, több község egymás közt is létesíthet villamos tűzjelző (telefon) összeköttetést, hogy a kölcsönös segélyhívás gyorsan eszközölhető legyen.

V. Fejezet. Vizszerzés.

67. §. A községi előljárási kötelessége az iránt intézkedni, hogy a község minden pontján kellő mennyiségű vízkészlet álljon a tűzoltóság rendelkezésére. A hol tehát a helyi viszonyok és a költségek magassága megengedi, vízvezeték létesítendő (esetleg több egymáshoz közel fekvő község által közösen). Folyóknál, tavaknál lejárók készítenők a fecskendők és vízfordók részére. Kisebb patakok, csermelyek, ha vizük 0.5 m-nél sekélyebb szokott lenni, zúgókkal vagy vízfogókkal duzzasztandók. A hol a víz felszíne 6 m-nél nem mélyebb, legalább 1 m. átméretű és legalább 3 m. vízoszlop magassággal bíró kutak építendő a község egyébként kútszegény pontjain oly sűrűn, hogy minden épület egy ilyen kuttól legfeljebb 150 m. távol legyen. A hol a víz felszíne mélyebben fekszik 6 m.-nél, a kutak megfelelő vízemelő-szerkezettel is ellátandók. A hol végre ezen módok egyike sem vihető keresztül, ott földalatti víztartók létesítendő, legalább tíz hectoliter űrtalommal, melyekbe a házakból lefolyó esővíz felfogatik. Ily víztartók, továbbá zúgók, úsztatók évenként legalább 4-szer kitisztítandók s akkép rendezendő be, hogy vizük a fecskendők által felhasználható legyen.

68. §. Minden beltelken kút létesítendő. Ezen kötelezettség alól a helyi viszonyok tekintetbe vételével, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával, a főszolgabíró (városi rendőrkapitány) menthet fel. A hol a kutak sekélyek, vízszegények, minden házban egy elzárható és legalább 1 hectoliteres hordóban vízkészlet tartandó, melyet azután tűz esetén a község által beszerzett gyűjtőkocsikon a fecskendőkhöz szállítanak. — Tűz esetén a telkén levő vizet senki sem tagadhatja meg a tűzoltóságtól. A községi előljárási, illetve rendőrhatóság nagy tűzvész esetén külön felhívásra minden lakost és fogattulajdonost kötelezhet a víz szállítására, még azokat is, kik a tűzoltói fogatállítási kötelezettség alól magukat megváltották.

VI. Fejezet. Tűzoltóság.

69. §. Minden községnek kell rendszeres, szakszerűen vezetett és kiképezett tűzoltósággal bírni, miért is kimondatik az általános tűzoltói kötelezettség.

A tűzoltóság mint községi (városi) intézmény, a község egyik közigazgatási szervezeti részét képezi, miért is a községi előljárási és a felettes hatóságoknak annak foly-

tonos gondozását és fejlesztését mindenkor szem előtt kell tartani.

A községi tűzoltóság lehet: 1. 30.000 és több lakossal bíró városokban hivatásos törzscsapat, egyéb (fizetett vagy önk.) segédcsapattal; — 2. 30.000-nél kevesebb lakossal bíró városban, községben kötelezett és önk. csapat. A községi tűzoltóságon kívül lehetnek gyári- vagy magán-tűzoltóságok is, a melyek azonban a községi tűzoltóság létszámának megítélésénél tekintetbe nem vehetők.

Minden 30.000-nél kevesebb lakossal bíró városban, községben, — ha legalább 30 alkalmas férfi egyén jelentkezik — az eleve elkészített alapszabályok szerint önk. tűzoltótestület alakítandó, a 30.000 lakosnál több lakossal bíró városoknál pedig megalakulása a hatóságok által támogatandó. A 15.000-nél kevesebb lakossal bíró városokban és községekben és ha a vármegyei tűzrendészeti felügyelő szükségesnek jelzi, a 15—30.000 lakosú városokban is, azonkívül a kötelezett tűzoltóság is szervezendő, mely ott, a hol önk. tűzoltóság van, ennek kiegészítő tartalékát képezi, a hol pedig ilyen nincs, a teljes tűzrendőri szolgálatot önállóan látja el. Szervezete és szolgálati utasítása a községi (városi) szabályrendeletben körvonalozandó.

70. §. Minden községben éjjel, de vásár- és ünnepnapokon, valamint vásárok alkalmával, továbbá 30.000-nél több lakossal bíró városokban nappal is tűzorségnek készletben kell állani, melynek létszámát a község (város) nagyságához és tűzbiztosságához mérten a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslata alapján az alispán (városi anács) állapítja meg. Ezen őrségnek megfelelő őrhelyiséget a község köteles a tűzoltósággal kapcsolatban a tűzoltóság rendelkezésére bocsájtani, felszerelni, fűteni, világítani és tisztán tartani, esetleg a villamos tűzjelző összeköttetéssel is ellátni.

71. §. A tűzoltóságnak szolgálatához és a személybiztonsághoz megkívánt felszereléseket a község (város) köteles beszerezni, a csapat rendelkezésére bocsájtani és jókarban tartani.

72. §. A tűzoltóságok minimális, nagyobb községben (városban), esetleg maximális létszámát is, továbbá felszerelését és beosztását a helyi viszonyok mérlegelésével és a helyi tűzoltóparancsnok közbenjöttével a vármegyei tűzrendészeti felügyelő állapítja meg. A tűzoltóságok szervezését, egyenruházatát, rangjelzését, egyéni felszerelését, továbbá általános szolgálati és gyakorlati rendjét a belügyminister által kibocsájtandó szabályrendelet fogja egységesen szabályozni. Ezen rendeletet minden tűzoltóság szigorúan betartani köteles.

73. §. Minden tűzoltó szolgálatban közhatósági közegnek tekintendő és szolgálatban a megállapított jelvényt és felszerelést viselni tartozik. Tűzoltói jelvényt vagy egyenruhát viselni nem tűzoltóknak, büntetés terhe alatt tilos.

74. §. A tűzoltóságok a községi előljárási (tanács) és a tűzrendőri felügyelők ellenőrzése alatt állanak és annak fegyelmességéért, szakszerű kiképzetése és vezetéseért annak parancsnoka felelős, a ki meg nem felelés esetén a vármegyei tűzrendészeti felügyelő előterjesztésére állásából az alispán (tanács) által elmozdítható. A községi tűzoltóparancsnok hivatalból szakértő tagja a községi képviselőtestületnek, a tűzrendészeti és építésügyi bizottságoknak és a minősített jelöltek közül a községi előljárási és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslata alapján az alispán (tanács) által nevezetik ki, s mint ilyen a községben létező valamennyi tűzoltóság felett gyakorolja a fővezényletet és felügyeletet. A többi tisztek a főszolgabíró által, az altisztek a községi tűzoltóparancsnok által neveztetnek ki, előbbieket a községi tűzoltóparancsnok és vármegyei tűzrendészeti felügyelő előterjesztése alapján.

75. §. Önkéntes tűzoltótestületek megválasztják ugyan alapszabályaik értelmében tisztjeiket, de ezen választás csak az alispán (tanács) jóváhagyása után érvényes. Az altisz-

teket a fennálló szabályok figyelembevételével a parancsnokság választja.

76. §. Hivatalos tűzoltóságok külön alkotandó szervezési szabályrendeletek alapján létesítendőek, melyben a csapat ellátása és fegyelmi utasítása is befoglalandó. Minden 5—10.000 lakossal bíró helyiség köteles legalább 2 fizetett tűzoltót, 10—20.000 lakossal bíró legalább 6-ot, 20—30.000 lakosú legalább 8 tűzoltót, 30—40.000 lakosú legalább 12 tűzoltót tartani. A 40—60.000 lakosú város legalább 20 főnyi hivatásos tűzoltóságot, 60—80.000 lakosú legalább 30 főnyit köteles tartani, mindkét esetben külön hivatásos parancsnokkal, a kit a minősített jelöltek sorából a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával a város tanácsa választ.

77. §. Ezen hivatásos törzscsapat mellett 30.000 lakosú városban önkéntes tűzoltótestület, vagy fizetett tartalékcsoport szervezendő. A hol hivatásos tűzoltóparancsnok nincs, a fizetett tűzoltók a községi parancsnok vezénylete alatt állanak.

78. §. Minden községben, városban, melynek 30.000-nél kevesebb lakosa van, a 20—42. éves férfilakosság, valamint a fogatok tűzoltói szolgálatra kötelesek. A községi előjáróság (városi tanács) köteles tehát a tűzoltói szolgálatra kötelezetteket minden év november 15-ikéig házankint, a fogatokat a közmunka összeírásai jegyzékből, a háztulajdonosokat a házadó lajstromokból összeírni és ezen jegyzéket 15 napon át közzémlére kifüggeszteni, mely idő alatt az illetők a főszolgabíróhoz felszólámlással élhetnek, avagy a tűzoltói kötelezettség alól magukat megválthatják. A kötelezett tűzoltók végleges létszámjegyzéke az év végéig a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek és a községi tűzoltóparancsnoknak kiadandó.

79. §. A személyes tűzoltói kötelezettség alól felmentve: a) testi alkatuknál és hibáiknál fogva a községi orvos által alkalmatlannak találtak; b) lelkészek; c) a posta- és táviráda, valamint a vasúttak személyzete; d) állami, vármegyei és községi pénztárnokok és ellenőrök; e) középületek és foglyok őrzetére rendelt hivatalosok és örök; f) magánháznál nem nélkülözhető egy férfitársulást; g) katonák, csendőrök, rendőrök, pénzügyőrök; h) a kik magukat megváltották és a megváltási díjat január 1-ig be is fizették. Magántűzoltóságok tagjai a községi tűzoltói köteleesség alól fölmentve nincsenek.

80. §. Ha a csapat az előírt minimális létszámot el nem éri, akkor a megváltás a legfiatalabb korosztályokban megszorítható vagy egészen felfüggeszthető; ha ellenben a maximális létszámnál nagyobb éretnek el, akkor a legidősebb korosztályok a megváltásra kötelezhetők a járási főszolgabíró (tanács) által.

81. §. A váltásösszeg mérvét az illető egyén vagyoni viszonyaihoz mérten, évenként a községi képviselőtestület a községi tűzoltóparancsnok meghallgatásával állapítja meg. Ez elleni felfolyamodásnak 15 napon belül van helye az alispánhoz (tanácshoz). A megváltási díj 5 koronánál kevesebb és 50 koronánál nagyobb nem lehet. A megváltottak jegyzéke az összeg feltüntetésével, a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek is megküldendő.

82. §. Mindazok a háztulajdonosok, a kik bármily okból a személyes tűzoltói kötelezettség alól mentesek, minden egyes házuk után a községi (városi) képviselőtestület által megállapítandó és 1—5 koronáig terjedő tűzoltói házadót kötelesek az év első hónapjában fizetni. Ezen házadó összeírása, kivetése, valamint felebbezések az előbbi §-ban elmondottak szerint eszközölköznek és az összeg közigazgatási úton hajtandó be.

83. §. Minden községi lakos, tekintet nélkül arra, hogy személyes kötelezettségét megváltotta-e vagy sem, köteles, ha fogatot tart, tűz esetén fogatával a szerket 10 km. távolsáig tűzhöz és visszaszállítani, vagy ott vizet szállítani, azonkívül a rendőrhatalóság által kiírandó sor-

rendben fogatával a község belterületén szoros készenlélet tartani. Az ezen kötelezettség alól magukat megváltani akarók, az erre megállapított váltásösszeget január 1-ig befizetni tartoznak. Az előírás, nyilvántartás stb. a fent elmondottal azonos. A kézenléti vagy lovasküldöncz-szolgálat sorrendje az egész évre előre megállapítandó. A megváltás joga felfüggeszthető, ha a szükséges fogatok száma nem adódik ki, a kötelezettség pedig felfüggeszthető, ha a község elegendő községi tulajdont képező fogatot képes készenléletben tartani. A megváltási összeg 20 kor.-nál kisebb és 50 kor.-nál nagyobb nem lehet. A nyilvántartási jegyzék a községi tűzoltóparancsnokkal, a vármegyei tűzrendészeti felügyelővel és a rendőrhatalósággal közlendő.

84. §. A kötelezett tűzoltóknak csapatokba való beosztását lehetőleg az egyesek kívánságának figyelembevételével, a községi tűzoltóparancsnok eszközli, a mi ellen felebbezésnek helye nincs. A csapat tartozik évenként 24-szer előre meghatározott és kihirdetett napon és időben az évre arányosan elosztva gyakorlatot, vagy elméleti oktatást tartani. Mulasztók, rendetlenkedők vagy engedetlenkedők a parancsnok által a főszolgabíróknak (rendőrkap.) megbüntetést végett feljelentendők.

85. §. Az önkéntes tűzoltótestület által alkotandó alapszabály a községi előjáróság és vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleményezésével a belügyminiszterhez jóváhagyás végett felterjesztendő s tartalmaznia kell a testület beosztását és vezetésének mikéntjét, a tagok felvételi, kilépési és kizárási módozatát; a testületi pénztár kezelési szabályait; a gyakorlatok számát és minőségét; de nem ellenkezhet sem jelen törvénnyel, sem a fennálló vármegyei vagy (városi) községi szabályrendeletekkel. Ha a működő tagok a testületből kilépnek, a kötelezettek sorába sorozandók; évközben kilépők s magukat megváltók az egész évi megváltási összeget kötelesek fizetni.

86. §. Az önkéntes tűzoltótestület a községi tűzoltói intézmény részét képezvén, a községi előjáróság és a tűzrend. felügyelők ellenőrzése alatt áll, fenntartási költségeit pedig a község, szükség szerint, esetleg egészen is fedezni tartozik. Községi tűzoltóparancsnoknak, a hol hivatásos tiszt nincs, az önkéntes tűzoltótestület parancsnoka nevezendő ki, a ki így az önk. és kötelezett csapatnak is közös parancsnoka. Elégséges létszámú és hivatásának minden tekintetben megfelelő önk. csapat mellett a kötelezett tűzoltóság, mint annak tartalékcsoportja szerepel, ellen esetben azzal minden tekintetben a szolgálatban azonosan vesz részt; fegyelmi tekintetben mindkettő a fennálló szabályok alatt áll és bármelyik csapat tagjai az ott előírt büntetések alá esnek.

87. §. Az önk. tűzoltótestület administratív vezetőségének (parancsnokságának) hivatalból tagja a községi előjáróságnak a tűzrendészet kezelésével megbízott tagja és ott vetojoggal bír, mely ellen a főszolgabíróhoz felfolyamodni lehet. A testület tartozik működéséről, a pénztár és leltár kezeléséről a községi előjáróságnak évenként részletes jelentést tenni. Az, hol az intézmény fejlesztése érdekében előnyösnek mutatkozik, az önk. tűzoltók községi kedvezményekben (pl. részbeni közmunka-felmentésben) részesíthetők.

88. §. A testület műszaki tekintetben önállóan működik, intézkedéseiért azonban a mindenkori vezénylő felelős. A parancsnok köteles a tűzoltói szolgálatot mulasztókat, rendetlenkedőket és engedetlenkedőket az I. fokú tűzrendészeti hatóságnak bejelenteni. Az ily esetben kiszabott rendbírságok a községi tűzoltói alap javára fordítandók. A vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek és a községi tűzoltóparancsnoknak a bírság kiszabását illetőleg felebbezési joga van. A bírságot a községi előjáróság hajtja be.

89. §. Oly önkéntes tűzoltótestület, mely fegyver, szakszerű kiképzés és szolgálati rend tekintetében meg nem felel, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslatára az első

fokú tűzrendőri hatóság által feloszlátandó és a rendszeres szolgálat azonnal a kötelezett tűzoltóságra átruházandó.

90. §. Gyári avagy egyéb magántűzoltóságok a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, illetve városi tűzoltóparancsnok ellenőrzése alatt állanak. Tűz esetén a községi tűzoltóparancsnok, (a ki egyébként magán-tűzoltóság parancsnoka is lehet) felhívására a telepén kívül is kivonulni és a községi tűzoltóparancsnok utasításait mindenben követni tartozik. Ily magántűzoltóság létezése azonban nem mentheti föl a községi tűzoltócsapatot a teljes szolgálat ellátásától.

91. §. A tűznél magát kitüntetett tűzoltó a községi tűzoltóparancsnok javaslatához képest a községi (városi) tűzrendészeti alaphól jutalmazandó. A működés közben önhibáján kívül károsult, vagy szerencsétlenül járt tűzoltó, a kár és munkaképtelenség mérvéhez illendő módon, a lehetőségig a községi (városi) tűzrendészeti alaphól segélyezendő. A segély az illető körülményeihez képest egyszerűmindentör kielégítés vagy állandóan húzandó évi segélyösszegekből, — teljes munkaképtelenség és vagyonihiány esetében pedig községi ápolásból és ellátásból állhat.

92. §. A tűzoltóság köteles nemcsak tüzeseteknél, hanem az illetékes hatóság felhívására bármely egyéb elementáris csapásoknál, u. m. árvíznél, baleseteknél, vasúti szerencsétlenségeknél, továbbá népcsődületnél, vásárokon a rend fenntartásában segédkezet nyújtani, esetleg rendszeres őrzőparatokat fenntartani és ez esetben az illetékes rendőrhatalósági közeg, illetve szakértő mérnök stb. utasításai szerint eljárni. Ily rendkívüli kirendelésekben azonban a csapatnak legfeljebb fele vehet részt, míg másik fele a községi tűzbiztonság érdekében otthon, illetve esetleg szoros készenlétben hagyandó.

Az orvosi első segélynyújtása szintén egyik hivatása lévén a tűzoltóságnak, minden községben lehetőleg egy mentő-osztag is létesítendő a rendelkezésre álló intelligensebb elemekből, a melynek tagjai a községi orvos vezetése alatt a nyújtandó orvosi segélyben kiképzendők s alkalomadtán ily minőségben functionálni kötelesek. A szükséges felszerelésről a község gondoskodik.

VII. Fejezet. Tűzoltás.

93. §. Jelzett tűzvész esetében köteles a községi (városi) tűzoltó-parancsnok, a tűzrendészet kezelésével megbízott előljárósági tag és a rendőrhatalóság képviselője, azonnal a tűz színhelyére sietni és a tűz elfojtására szükséges intézkedést egyetértelműleg megejteni, első sorban pedig a szerek gyors kiszállításáról és a víznek minden erővel való szállításának megkezdéséről, valamint a mentésről gondoskodni, továbbá, ha kell, a szomszéd községeket és a főszolgabíró (polgármestert) értesíteni. A tűzoltás műszaki vezetése a községi (városi) parancsnokot illeti meg, a ki intézkedéseieit felelős; míg rendőri tekintetben a rendőrhatalósági közeg, közigazgatási ügyben az előljárósági tag intézkedik. Ha a főszolgabíró és valamely tűzrendészeti felügyelő jelen van, a főintézkedési jog azokat illeti meg. A tűz környékének megvilágítása éjjeli időben a községi előljáróság teendőjét képezi, köteles azonban minden ház lakója is az utcára nyíló ablakait kivilágítani. Kötelesek továbbá a községben vagy szomszéd községben jelzett tűz esetén úgy a közeliakó fogattulajdonosok lovaikkal, mint a tűzoltók a szertárnál a szerek elszállítása végett, a többi összes tűzoltók a tűz színhelyén azonnal megjelenni; a tűzhez siető tűzoltóság által adott jel hallatára pedig köteles mindenki kitérni, illetve szabad utat engedni.

94. §. Ott, a hol több tűzoltóság jelent meg a vész színhelyén, a fővezényletet a kársújtott község (város) tűzoltó-parancsnoka viszi valamennyi felett és azok kötelesek utasításait saját parancsnokaik vezénylete alatt mindenben pontosan végrehajtani. Oly helyen, a hol tűzoltóság nincs, az elsőnek segítségül érkezett tűzoltóság parancsnoka intézkedik. Ha azonban hivatásos vagy önk. tűzoltóság ér-

kezett segélyül, avagy a tűz színhelyén a tűzrendészeti felügyelők egyike jelenik meg, akkor a tűzrendészeti felügyelőt, illetve a hivatásos és a hol helyben önk. tűzoltóság nincs, ott az önk. csapat parancsnokát illeti meg a fővezénylet, köteles azonban utasításait a viszonyokat legjobban ismerő helybeli tűzoltó-parancsnok meghallgatásával kiadni és intézkedéseieit maga felelős. Királyi épületek égésénél a vezénylő tűzoltó-parancsnok mindenkor az épület gondnokával, erdőégésnél az illetékes erdészszel egyetértve tartozik eljárni.

95. §. Tűzvész esetén senki sem tilthatja el a tűzoltóságot attól, hogy épületein, udvarán, kertjén ki és be ne járjon; magántulajdonba való avatkozás azonban csak indokolt esetekben és csakis a hivatott vezénylő utasítására van megengedve; épületek lebontása pedig csak az előljárósági tag engedélyével történhetik.

96. §. A tűz terjedésének meggátlása céljából kötelesek a kigyúlt tárgy szomszédai és a szélirányba eső tárgyak birtokosai ezen házakat és tárgyakat megszállani, vizes ponyvakkal letakarni, folyton lecsolni, a padlásnyílásokat elzárni és netán észlelt kigyulásáról valamely tárgynak a vezénylő parancsnokot azonnal értesíteni. A ki a mentési munkálatokban részt nem vesz, a vett felhívásra azonnal távozni tartozik; a rendőrhatalóság viszont az 1886. évi XX. t.-cz. intézkedései értelmében az ácsorgókat a fecskendők nyomásában stb. nyújtandó segélyadásra felhívni, esetleg kényszeríteni köteles. Téli időben tartozik minden lakos a tűzoltó-parancsnok felhívására vizet melegíteni és azt a tűzoltóságnak átengedni.

97. §. Nagy vész esetén a községi előljáróság felhívására a község összes lakossága rang és nem különbség nélkül és tekintet nélkül arra, vajjon a tűzoltói kötelezettség alul fel van-e mentve vagy sem, köteles a vész leküzdésében a községi előljáróság, illetve tűzoltó-parancsnok utasítása szerint segédkezni. Ily esetben köteles a községi előljáróság minden tagja mindaddig a vész helyén maradni, míg a veszély teljesen el nem hártatott. Az általános segélykötelezettség beállása külön e célra előre megállapított jellel hozandó a lakosság tudomására.

98. §. A községeket a tűzveszély esetére nyújtandó kölcsönös segély megadása céljából a vármegyei tűzrendészeti felügyelő az alispán hozzájárulásával és tekintet nélkül a vármegye határaitra, csoportosítja olyképen, hogy ily csoportbeli községek köteles kivonulási távolsága lehetőleg a 10 km-t meg ne haladja. A csoportosított községek a csoportbeli bármely községnek a segélyt mindenkor felhívás nélkül megadni tartoznak. Nagy veszély esetén köteles azonban bármely község a főszolgabíró vagy tűzrendészeti felügyelő felhívására a részére megállapított csoporthatáron kívül is segélyt nyújtani.

99. §. A segélyül küldött csapat a községbeli tűzoltói erő $\frac{1}{3}$ részénél többet nem tehet. A csapat elindítását a községi tűzoltó-parancsnok, illetve előljáró rendeli el. Az oda és visszaszállítás költségeit, valamint netáni élelmezési költségeket is a főszolgabíró (rendőrkapitány) jóváhagyása után azon község megtéríteni tartozik, a melynek területén a tűz volt; vitás esetekben az alispán dönt. A kívülről segélyül jött csapatok első sorban bocsátandók haza. A tűzoltók az esetleg szenvedett káruk felszámításán kívül egyéb javadalmozást nem igényelhetnek.

100. §. A tűz eloltása után a tűz színhelye tűzörség által mindaddig megfigyelendő, míg a tűznek újabb kiütése teljes bizonyossággal lehetetlen nem lett. Az égési törmelék eltakarítását — mely alatt épületrészek lebontása nem értendő, — a község végezteti és jogában áll az előljáróságnak e célra az összes férfilakosságot és fuvarokat, az idevonatkozó szabályok szem előtt tartásával, közmunkára kirendelni. Ha a tűz terjedelme oly nagy, hogy a törmelék eltakarítását a helybeli erő nem bírná, a főszolgabírónak jogában áll a szomszédos községeket ingyenes

munkasegély nyújtására kirendelni. Városokban, egyes nagyobb épületek, gyárak, telepek leégésekor, a letakarítást a tulajdonos saját költségén azonnal foganatosítani tartozik.

101. §. A községi (városi) előjárásnak kötelessége a tűz által hajléktalanná lettek elhelyezése iránt a kellő lépéseket azonnal megtenni. A mennyiben gyújtogatás észleltetett, a községi előjáróság és tűzoltó parancsnok köteles erre való nyomokat lehetőleg megőrizni, az esetről a rendőrséget, főszolgabírókat értesíteni és ezenkívül, ha a gyújtogatás ismétlődött, a községben czirkáló őrzőjáratokat szervezni.

102. § Befejezett tűzoltás után, de legfeljebb 48 óra alatt köteles a tűzrendészet kezelésével megbízott hatóság, a tüzet az illetékes többi hatóságnak és a legközelebbi csendőrőrsnek tudomására hozni és a tűzoltás vezetőjével, a jelen volt rendőri közeggel, nemkülönben a szükséges tanúk és szakértők közreműködésével, a tűzvizsgálatot megkezdni és arról pontos, részletes jegyzőkönyvet felvenni. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő ily tűzvizsgálaton lehetőleg részt venni tartozik, sőt fontosabb esetekben maga a főszolgabíró (rendőrkapitány) is. A jegyzőkönyvben részletesen elmondandó a tűz keletkezésének és eloltásának ideje; a tűz lefolyása; az elégett tárgyak minősége és értéke tulajdonosaik szerint részletezve; hol és mennyire voltak biztosítva? történt-e emberben, állatban kár? lakók kiszállásoltattak-e? végül a kinyomozott vagy valószínű keletkezési oka a tüznek s kit terhel ezért a mulasztás felelőssége; továbbá megfeleltek-e a tűzoltási berendezések avagy mily hiányba mutatkoztak s mit javasol a bizottság a jövőre nézve? A jegyzőkönyv, melyet valamennyi bizottsági tag aláír, haladék nélkül a városi rendőrkapitánynak és főszolgabírónak eredetben, a községi (városi) előjárásnak, és vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek másolatban bemutatandó.

103. § Ezen jegyzőkönyv alapján a biztosítottak részére kiállítandó ártatlansági bizonylatot a rendőrhatalóság, illetve a főszolgabíró állítja ki az esetben, ha az illető félt a tűz keletkezése körül semmi mulasztás sem terheli.

104. § Minden tüzesetről a községi tűzoltó-parancsnok köteles egy a statisztikai adatokat is tartalmazó működési jelentést a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz beküldeni, a ki viszont az összes a vármegyében előfordult tüzesetekről havonként pontos statistikát állít össze és azt az alispánnak, illetve a községi előjáróságoktól beérkezett kárjelentéseket az orsz. statisztikai hivatalnak bemutatja. Minden nagyobb tüzesetről a belügyminisztériumhoz is azonnal jelentést teendő.

105. §. A tűzvizsgálat még az esetben is megteendő, ha valamely tűz csirájában elfojtatott vagy utólagosan jutott a községi előjáróság vagy rendőrhatalóság tudomására. A jegyzőkönyv alapján elrendelt intézkedések ellenőrzésével a rendőrhatalóság és a községi (városi) tűzoltóparancsnok bizatik meg. Sürgős, kivált veszélyt okozó esetekben a bizottság rögtön saját hatáskörében is intézkedhetik.

VIII. Fejezet. Hatósági ellenőrzés.

106. §. Az előző §§-okban felsorolt ellenőrző hatóságok támogatása céljából a tűzrendőri felügyelők intézménye szerveztetik.

107. §. A tűzrendőri felügyelők kötelessége időközönként megújuló, beható szemlék által meggyőződést szerezni arról, vajjon jelen törvény rendelkezéseinek, a hatóságok idevonatkozó utasításainak mindenben elég tétel-e; különösen, hogy a község (város) tűzoltói intézménye a helyi viszonyoknak megfelelő-e? hogy az előirt szerek meg- és jó korban vannak-e? hogy a tűzoltóság a megfelelő kiképzés fokon áll-e és szolgálatát rendszeresen végzi-e? a megelőző tűzrendészet követelményeinek elég tétel-e? — A mennyiben e tekintetben hiányt észlelnének, kötelesek erről az illetékes hatóságnak rögtön jelentést és a hiányok meg-

szüntetésére javaslatot tenni. Az illető hatóság pedig köteles ezen jelentés alapján azonnal intézkedni és a községek, polgárok tehetségéhez képest a bajt mielőbb megszüntetni.

108. §. A belügyminisztérium műszaki szakreferensei a ministeri (országos) tűzrendőri felügyelők, számszerint 5—6, a kiket a belügyminister elismert és arra alkalmas szakférjak sorából kinevez. A ministeri tűzrendőri felügyelők a belügyminisztérium hivatalnokai, a kiknek illetményeit, szolgálati beosztását, hatáskörét, fegyelmi ügyeit egy a belügyminister által kiadandó felügyelői utasítás szabályozza. Hivatásuk a vármegyék tűzrendészetét minden tekintetben ellenőrizni és fejleszteni, a belügyministernek és vármegyei hatóságoknak szakvéleménnyel szolgálni, tűzoltói szaktanfolyamokat tartani, tűzoltói és tűzrendészeti utasításokat és szabályzatokat kidolgozni s minden ide vágó ügyben véleményezni, eljárni.

109. §. A vármegyékben az alispán szakreferense gyanú a vármegyei tűzrend. felügyelő szerepel, a kít az alispán és az orsz. tűzrendészeti felügyelők javaslata alapján a belügyminister nevez ki a felügyelői szabályzatban megállapított illetményekkel és ingyen fuvarral. Feladata a vármegye, városok és járások minden tűzrendészeti ügyét véleményezni, a tűzrendészet kezelését ellenőrizni, minden községet évenként legalább egyszer felülvizsgálni, ott a tűzoltóságot szervezni, felszerelni, kiképezni; a vízszerezés javítására javaslatokat tenni; a tűzoltóparancsnokokkal járásonként és évenként legalább egyszer, előre meghatározandó napokon tanfolyamot és egyszer megbeszélést tartani; tűzrendőri szemléken, telepengedélyezéseknél, tűzvizsgálatoknál közreműködni; a tüzekről és tűzoltóságokról pontos statistikát készíteni; a tűzoltói kötelezetteket, megváltottakat és fuvarosokat községenként nyilvántartani; a szereket időnként megvizsgálni és a községi leltárokat ellenőrizni. A hatóságok tűzrendészeti ügyben hozott határozatai ellen felelősséggel élhet bármely forumhoz; az orsz. felügyelőknek alá van rendelve és azok utasítása értelmében eljárni köteles. Akadályoztatása esetén az alispán engedélyével az illető járás egyik tűzoltóparancsnokával helyettesítheti magát.

110. §. Az ily helyettesítő parancsnok a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt azután minden tekintetben helyettesíti, tartozik azonban annak utasítása szerint eljárni és eljárásáról neki mindenkor jelentést tenni. A mennyiben az ily helyettesítés sűrűbben ismétlődik, akkor az alispánnak jogában áll az illető helyettesítő tűzoltó-parancsnokot a vármegyei tűzoltó-alapból megfelelő tiszteletdíjban részesíteni.

111. §. A tűzrendészeti felügyelők nem lehetnek valamely tűzoltóság tagjai.

112. §. A hatóságoknak jogában áll a vármegyei tűzrendészeti felügyelők javaslatáról az orsz. tűzrendészeti felügyelők véleményét, továbbá nagyobb értékű szerek beszerzésénél, fontosabb eljárásoknál azok közreműködését is kikérni.

IX. fejezet. A tűzrendészet költségeinek fedezete.

113. §. A községi tűzoltó-intézmény és tűzrendészet költségeit a község (város) viseli. Ezen költségek fedezésére minden község tűzoltói alapot létesíteni tartozik. Ezen alapba folynak:

1. a község rendes évi költségvetésében a községi törvény 130. §-ának megfelelően tűzoltási költségekre felvett és községi adó címen behajtott összeg;
2. a tűzoltói- és fuvarkötelezettség alul magukat megváltók évi díjai;
3. netán tűzoltókra s fuvarosokra kivetett rendbirságok;
4. a jelen törvény áthágóikra kirótt birságok;
5. az orsz. tűzoltói pénztár netáni hozzájárulásai;
6. a tűzoltói kötelezettségen kívül álló háztulajdonosok tűzoltói adója.

114. §. A tűzoltói alapot az előjáróság kezeli és a tűzrendészeti felügyelőknek és a községi tűzoltó-parancsnoknak bármikor betekintést engedni köteles. A község összes tűzrendészeti és tűzoltói kiadásai ezen alapból fedeztetnek; de az évi költségvetésre a törvényhatóság jóváhagyása s illetve előzőleg a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye kérendő ki. — Az évi bevétel 25%-a minden év augusztus hava 1-ig a vármegyei tűzrendészeti alapba befizetendő és az alap állásáról évenként az alispánhoz jelentés teendő.

115. §. Ugyancsak tűzrendészeti alapot létesít minden törvényhatóság is, melybe mindazon összegek folynak, melyek 1. a községek 25%-os járulékaiból kikerülnek; 2. a vármegye (város) évi költségvetésében e célra netán felvett összeg; 3. az orsz. tűzrendészeti pénztár által netán ide kiutalt hozzájárulások; 4. az alispán által közvetlenül kirott bírságok. Ezen alapból fedezendő a vármegyei tűzrendészeti felügyelő illetményei, a helyettesítő tűzoltó-parancsnokok tiszteletdíjai, valamint egyéb vármegyei tűzrendészeti kiadások, és alakítandó a vármegyei tűzoltói segélyalap. Az alapok állásáról évenként a belügyminiszterhez jelentés teendő.

116. §. Az állami tűzrendészeti költségek fedezésére egy orsz. tűzrendészeti pénztár létesítettik, a melybe a Magyarországon működő tűzbiztosító társulatok az előző évi tűzbiztosítási bruttó bevételük 3%-át befizetni tartoznak. A biztosító-társulatok ezen %-át semminemű címen a biztosítóktól nem szedhetik be; ellenben a törvényhozás, ha szükségesnek látja, bármikor emelheti a hozzájárulás %-át. A mennyiben állami kötelező tűzkárbiztosítás mellett állami tűzbiztosító-intézet állíttatnék fel, akkor ezen intézet előző évi tűzkárforgalmának legalább 3%-át szintén az orsz. tűzrendészeti pénztárba szállítja be.

117. §. Ezen orsz. pénztár fedezi elsősorban az orsz. tűzrendészeti felügyelők illetményeit, továbbá egyéb orsz. tűzrendészeti intézmények költségeit. A fennmaradó évi bevétel 25%-ából orsz. tűzoltói segélyalap létesítettik, melynek célja működés közben megsérült tűzoltókat, avagy azok hátramaradottjait segélyezni, másodsorban leégettek nyomorán enyhíteni. A többi 75%-ából elsősorban a vármegyék, városok és községek tűzrendészeti alapjai támogattnak, községek tűzoltói szerek beszerzésében segélyeztetnek, másodsorban a városok, községek vízszerezésének javítására nyújtatnak segélyek.

118. §. Az orsz. tűzoltói segélyalap igénybevételének módjait külön kibocsátandó belügyminiszteri szabályrendelet szabályozandja. A segélyek utalványozása előtt

azonban minden egyes esetben a községi, városi előjáróság, a főszolgabíró (rendőrkapitány) és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye kikérendő.

119. §. Az orsz. tűzrend. alap felett a belügyminiszter elnöklete alatt egy bizottság rendelkezik, melynek tagjai az orsz. felügyelők, az érdekelt biztosító-társulatok és az országos tűzoltó-szövetség 4-4 kiküldöttje. Ezen bizottság eljárási módjait külön ministeri utasítás szabályozza.

120. §. A biztosító-társulatok hozzájárulását illető nehézmények ügyében a belügyminiszterium a fennálló törvények értelmében dönt.

X. Fejezet. Büntető eljárás.

121. §. Tűzrendészeti ügyekben a bíraskodási jog első fokban: 1. megyékben, illetve községekben a szolgabírákat, 2. városokban a rendőrkapitányt, 3. Budapesten az illető ker. előjárót illeti. Mint másodfokú hatóságok eljárnak: 1. megyékben az alispán, 2. törv. hatóságú városokban és Budapesten a tanács. Mint harmadfokú hatóság a m. kir. belügyminiszter jár el.

Az elsőfokú hatóságok sakközege mindenkor a helyi, községi (városi) tűzoltóparancsnok; a másodfokú hatóságoké a vármegyei tűzrend. felügyelő, Budapesten a főv. hivatásos tűzoltóság főparancsnoka; a belügyminiszteré az általa kinevezett országos tűzrendészeti felügyelők.

122. §. A jelen törvény, avagy az ennek alapján kiadott vármegyei, városi, vagy községi tűzrendészeti szabályrendeletek meghagyásai ellen vétők kihágást követnek el és a mennyiben cselekményük súlyosabb beszámítás alá nem esik és a büntető törvénybe nem ütközik, 4 koronától 600 koronáig terjedhető és nemfizetés esetén elzárásra változtatható, az illető község vagy törvényhatóság tűzrendészeti alapjára fordítandó pénzbüntetéssel sújtatnak.

XI. Záróhatározatok.

123. §. Jelen törvény a jóváhagyása után következő év első napján lép életbe. A jelenleg fennálló törvényhatósági és városi, községi tűzr. szabályrendeletek, ennél fogva ezen időpontig annál is inkább jelen törvénynek megfelelően módosítandók, mert a jelzett napon ellenkező esetben érvényüket veszítik.

A törvényhatóságok kötelessége jelen törvény pontos végrehajtását siettetni és minden tekintetben előmozdítani.

A belügyminiszter jogosítva van minden tűzrendészeti kérdést, jelen törvény intencióinak megfelelően, kiegészítő és magyarázó rendeletekkel a szükséghez képest szabályozni és a korszerű kívánalmaknak megfelelően pótolni.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamatíkok a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: Egy szó a kormányhoz. — Hivatalos rész: Jegyzőkönyv az 1900. évi október 7-iki elnökségi ülésről. — Jegyzőkönyv az 1900. évi október 7-iki segélyző-szövetségi választmányi ülésről. — Pénztári kimutatás az 1900. év III. negyedéről. — Általános rész: A biztosító társaságoknak tűzoltói célokra való megadóztatása a képviselőházban. — A tűzrendészeti törvényjavaslathoz. — Szerkesztői üzenet. — Hirdetések. — Külön mellékletként: A magyar országos tűzoltó-szövetség fölterjesztése. — Tűzrendészeti törvényjavaslat.

Egy szó a kormányhoz.

Viharos idöket élünk. A levegő telve van vilamossággal, a kavargó szélroham kergeti a felhőket, s föl-fölrágadja az utca porát, szemetjét és kiméletlenül szemébe vágja mindenkinek, a kit útjában talál.

A minden pillanatban kitörni készülő vihar sejtelmes aggodással tölti el az embereket, mert hisz senki sem tudja, vajjon jégesővel vegyes, mindent letaroló, pusztító orkán, vagy áldáshozó eső lesz-e belőle, avagy pedig az egész vihar csak a por és szemét fölkaivarására lesz jó.

A jótékony eső után áhítózó gazda félve lesi az idő pillanatonként mutatkozó változásait, s önkéntelenül az ég felé emeli szemeit, mert tudja, hogy onnan jöhet az átok és áldás egyaránt.

A jégeső pusztításától vagyontól féltő és áldásos eső után vágyódó gazda helyzetében van a magyar tűzoltóság is ez idő szerint.

Harmincz esztendő, fáradalomban, önfeláldozásban és sikertelen törekvésekben egyaránt gazdag élet után immáron türehtetlennek találja helyzetét. Veszőfélben van alóla még az a talpalatnyi föld is, melyet kitartó munkásságával elfoglalnia sikerült. Elfordult tőle támogatásával a társadalom és nem istápolja semmivel az a hatóság, melyre a közügyek kezelése, a közjónak és az állampolgárok érdekeinek védelme nagyon bízva.

Valóban legfőbb ideje volt annak, hogy a magyar tűzoltóság egyeteme ne csak tudatára jusson helyzete tarthatatlanságának, hanem legyen bátorsága arra is, hogy ezen helyzetet ország-világ elé tárja és rámutasson azon módozatokra, melyekkel

egyedül lehetséges hazánk tűzrendészetét elhanyagoltságából kivetkőztetni és szilárd alapokra fektetni.

A munka, melyet ez ügyben a magyar országos tűzoltó-szövetség végzett, méltó volt az ügühöz, de méltó volt a szövetség országos jellegéhez is.

Az igazság, a férfiaság, a hivatás komolysága és a mindeneknél nagyobb hazaszeretet érzete vonul végig azon a memorandumon, melyet az elnökség a belügyminiszter elé terjesztett, s mi hálásak vagyunk az elnökségnek azért, hogy a mi szeretettel és aggodalommal telt sziveink minden dobbanását ekként kifejezésre juttatta.

A fölterjesztésben ecsetelt helyzet olyan, mely valóban megdöbbsenhet mindazokat, kiknek szívéből a közjónak szeretete még nem halt ki egészen, s méltán gondolkodóba ejtheti azokat, kikre az ország kormányzásának gondja és felelőssége bízva van.

Évtizedek során sok mulasztás rörtént a hatóságok részéről, oly mulasztás, melynek árát uzsorakamatokban fizette meg az immáron csőd szélére jutott szegény magyar nép. Ezt a sok mulasztást most jóvá kell tenni, még pedig a legradikálisabb eszközökkel. A toldozás-foldozás ma már mit sem használ, s ha a magas kormány megadott programjához hiven akarja tovább vinni az ország kormányzását, ha szívében viseli a nemzet életbevágó érdekeit, ha súlyt helyez arra, hogy ténykedése az ország elismerésével és hálájával találkoznék, úgy a fölvetett kérdés előtt ki nem térhet.

Oly sok lelkiismeretlenségről rántották le a leplet a megejtett tűzrendészeti vizsgálatok, annyi eklatans tanuságát szolgáltatottak a közigazgatás mizériáinak, annyira előtárták a helyzet tarthatatlanságát és veszedelmességét, hogy azt tétlenül

tovább nézni a kormánynak, a lelkiismeretlenség vádja nélkül nem lehet.

A közérdeklődés az ügy iránt immáron föl van keltve a legszélesebb körökben; a képviselőház, a sajtó és a nagy közönség egyaránt támogatására állt a szövetség mozgalmának, 49 törvényhatóság fölirattal sürgette a törvényhozási intézkedést, szóval megnyilatkozott az ország minden számottevő tényezője, de ám ha mindez nem elég, ott vannak a tűzkár által sújtott, koldusbotra juttatott szegény nép jajszavai, melyek mindennél meggyőzőbben hirdetik annak az elodázhatatlan szükségességét, hogy a tűzrendészet kezelésében és a tűzoltói ténykedésben valahára megteremtessék az a rend, mely

nélkül az általános elszegényedésnek, a romlásnak és pusztulásnak útját vágni nem lehet.

Valóban hálás tér nyílik meg itt a kormány működése előtt, mely nemes ambíciójának kielégítésére és az ország boldogítására egyaránt a legtöbb alkalmat adja

Aggódó figyelemmel lessük a kormány elhatározását, várakozólag emeljük föl ahhoz pillantásunkat, mert tudjuk, hogy neki adatott meg a sorsunk fölött való döntés hatalma.

Hiszszük és reméljük, hogy a kormány ezen hatalmát az ország érdekében fogja fölhasználni, mert ne feledje el, hogy a kormányoknak nemcsak jogaik, de — kötelességeik is vannak.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Fölvételezett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1900. évi október hó 7-én délelőtt 10 órakor tartott ülésén.

Elnök: Kék Lajos dr., szöv. elnök.

Jegyző: Szily József dr., szöv. titkár.

Jelen voltak: Óváry Ferencz dr., alelnök, Barabás István, Breuer Szilárd, Ecker Sándor, Lukáts Gyula, Markusovszky Béla, Scossa Zoltán, Szabó Gyula és Vida Pál előadók, Bulyovszky Aladár és Szokoly Ignác felügyelő-bizottsági tagok és Tomcsányi Béla pénztáros.

Elmaradásukat igazolták Köhler István és Wagner Manó előadók.

1. Elnök mindenekelőtt konstatálja, hogy a szövetség 30 éves fennállása óta a jelen időszak a hazai tűzoltó-intézményre nézve a legelhatározóbb, s reméli, hogy egyúttal a legeredményesebb is lesz, mert kitartó munkásságunkkal sikerült végre a kormánynak nemcsak érdeklődését, de jóakarátát is a tűzrendészet érdekei iránt felkölteni. Örömmel üdvözlí Óváry Ferencz dr. alelnököt, mint a tűzrendészeti vizsgálatokkal megindult akció kezdeményezőjét és a vizsgálatok fáradhatatlan vezetőjét, de elismeréssel emlékezik meg a vizsgálatokban részt vett előadók érdemeiről is. Ezzel az ülést megnyitottnak nyilvánítja.

2. Óváry Ferencz dr. alelnök napirend előtt meleg szavakkal emlékezik meg Szily József dr. szöv. titkár huszéves tűzoltói jubileumáról. Örömmel üdvözlí őt, ki életének java részét e nemes intézménynek szentelte. Indítványára az elnökség Szily dr. érdemeit jegyzőkönyvébe iktatja, s neki elismerését nyilvánítja.

3. Óváry dr. alelnök fölolvassa a tűzrendészeti vizsgálatok IV., V. és VI. útjáról szóló jelentéseit, nemkülönben az összjelentést. A jelentéseket az elnökség tudomásul veszi s azoknak a hivatalos Tűzoltó-Közlönyben leendő közzétételét elrendeli.

4. Óváry dr. alelnök jelentést tesz a tűzrendészeti vizsgálatok befejeztével a vizsgálatokban részt vett előadókkal szeptember hó 22-én és október hó 6-án megtartott értekezletek lefolyásáról. Bejelenti, hogy a bizottság megállapította azon irányelveket, melyek szerint a tűzrendészet ügye hazánkban szervezendő volna; hogy a bizottság a Szokoly Ignác által beterveztett részletes bírálat alapján végig tárgyalta a tűzrendészeti törvényjavaslatot, s a belügyministerhez fölterjesztendő, s nagyrészt kész memorandumot. Indítványozza egyúttal, hogy az átdolgozott törvényjavaslat egész terjedelmében közzétessék a hivatalos lapban, s annak beható tárgyalása a legközelebbi ülés napirendjére tűzessék

ki, s az akkor megállapítandó szövegezésben a memorandummal együtt küldöttéleg adassék át a belügyministernek. Mai ülésében pedig tegyen az elnökség intézkedést arra nézve, hogy a nagyterjedelmű törvényjavaslat a lényeges tartalmazó kis törvényjavaslattá is átdolgoztassék.

Többek hozzászólása után elhatározza az elnökség, hogy a törvényjavaslatot egész terjedelmében a Tűzoltó-Közlönyben közzéteszi és fölhívja arra a tagtestületek figyelmét azzal, hogy észrevételeiket november hó 1-éig az elnökséghez terjesszék be. A törvényjavaslatnak és a memorandumnak tárgyalása végett november hó 3-án ülést tart, s a törvényjavaslatot a memorandummal egyúttal küldöttéleg adja át a belügyministernek. Fölkéri egyúttal Breuer Szilárd előadót, hogy a szűkebb törvényjavaslatot állítsa össze, s azt Óváry Ferencz dr. alelnök és Szokoly Ignác felügyelő bizottsági taggal egyúttal tárgyalás alá véve, lehetőleg már a legközelebbi ülésre terjesszék elő.

5. A törvényjavaslatnak a bizottság által függőben hagyott 69. §-ára nézve kimondja az elnökség, hogy habár a tűzoltó-intézményt, mint községi intézményt, a kötelezettség alapján kívánja általánosságban szervezni, mégis abban az önkéntes tűzoltó-intézménynek az azt méltán megillető helyet kívánja biztosítani, s a vezetés tekintetében az elsőbbséget megadni.

6. A 81. §. után a Szokoly Ignác által javasolt házadót az elnökség kihagyandónak tartja, mert akkor, a midőn a törvényben amugy is ki van mondva, hogy a tűzrendészet költségeit a község fedezi, a fedezeti forrást imperative megállapítani és a jelenlegi súlyos viszonyok között új adónemet teremteni nem volna kívánatos.

7. A 84. §-nál önkéntes tűzoltó-testület alakítására és tovább működésére legkisebb létszámúl a 30-at állapítja meg az elnökség.

8. A 85. §-ban kimondandónak tartja az elnökség, hogy a köteleességteljesítésben, illetve annak követelésében az önkéntes és kötelezett tűzoltók közt különbséget tenni nem kíván, s a mulasztó önkéntes tűzoltókkal szemben a hatóságok megtorló eljárása ép úgy vételesség fogatnba, mint a kötelezettekkel szemben. Kimondja továbbá, hogy 5000—10000 lakosú városok 2, 10000—15000 lakosú városok 6, azontúl minden 5 ezer lakos után még 2—2 állandó fizetett tűzoltó tartására köteleztessenek.

9. Szabó Gyula előadónak a IX. országos tűzoltó-tanfolyamról szóló jelentését az elnökség tudomásul veszi, indítványára a budapesti önkéntes tűzoltó-testületnek, nemkülönben a tanfolyam előadóinak köszönetet mond, egyúttal a tanfolyamok további sikere érdekében fölkéri a tanfolyam előadóit a tanfolyamon általuk előadottnak megírására.

10. A belügyminister leirata szerint az 1901. évben Berlinben nemzetközi tűzoltó- és mentőszerek kiállítás rendeztetik. A elnökség fölhívja erre a hazai gyárosok figyelmét és a szükséges tudnivalókat közli a Tűzoltó-Közlönyben.

11. A csanádvarmegyei tűzoltó-szövetség működésének megkezdését és csatlakozását az elnökség örvendetesen veszi tudomásul.

12. A nagybecskereki testület meghívója alapján az elnökség elhatározza, hogy zombori Rónay Jenő főispánt, a torontálvármegyei szövetség elnökét 25-éves tűzoltói működése alkalmából üdvözlí.

13. A torontálvármegyei szövetség módosított alapszabályaihoz az elnökség hozzájárul, s azokat a szövetségnek közigazgatási úton leendő jóváhagyásra terjesztés céljából visszaküldi.

14. A karánsebesi testület módosított alapszabályai ellen az elnökség kifogást nem tesz, félreértések elkerülése végett azonban a 4. §-ba »a magyar mellett« szavak pótlólag fölveendőek lesznek.

15. Zenta város kéményseprési szabályrendeletét jóváhagyásra alkalmasnak véleményezi az elnökség.

16. Alsó-Nyárasd és Felső-Nyárasd pozsonyvármegyei községeknek a köteles tűzoltókról szóló szabályrendeleteit az elnökség jóváhagyhatóknak nem tartja, mert míg azok a köteles tűzoltósági szervezet életbeléptetésére csak hiányos intézkedéseket tesznek, addig önkormányzati jogokkal is felruhazza. A véleményt az elnökség titkár javaslatához képest terjeszti a belügyministeriumhoz.

17. Ugyanigy határoz az elnökség Marikó község tűzoltó-egyletének a körjegyzői hivatal által véleményezés végett beküldött alapszabályaira nézve.

18. Illavszky István trencsényi köt. tűzoltó ismételtén kérte a XV. éves szolgálati érem engedélyezését, s a kérelem teljesítését ajánlja a trencsényi köt. tűzoltóság parancsnoka is. Habár az elnökség teljes mértékben méltányolja nevezettnek tűzoltói érdemeit, a f. évi augusztus hó 4-iki ülés határozatával és az éremszabályok kötelező intézkedéseivel szemben a XV. éves szolgálati érmet engedélyezhetőnek nem tartja.

19. Vida Pál indítványára az elnökség a gyergyószentmiklósi önkéntes tűzoltó-testületnek a tűzrendészeti vizsgálatok alkalmából tapasztalt mintaszerű berendezéseért és példás működéseért dicséret elismerését nyilvánítja.

20. Scossa Zoltán kérdést intéz az iránt, mi az oka annak, hogy a brassói versenyes okmányai mindez ideig ki nem adtak? Titkár azon kijelentését, hogy a versenyekről fölvetett jegyzőkönyvet a jury elnöke sokszoros sürgetés után csak a tegnapi napon küldötte be az elnökséghez, s most már mi sem gátolja az okmányok kiállítását, az elnökség tudomásul veszi.

21. Szokoly Ignác kérdést intéz a 25-éves szolgálati érmekre vonatkozó brassói határozat jelen állása iránt? Elnök és titkár fölvilágosításai után, mivel ez ügyben csak az 1902. évi nagygyűlés elé kell az elnökségnek javaslatot tenni, az egyéb nagyfontosságú ügyek mellett a kérdés tárgyalását még függőben tartja.

22. Pénztárosnak a III. évnegyedről szóló számadásait az elnökség tudomásul veszi.

23. Scossa Zoltán indítványára az elnökség fölkeri a pénztárost, hogy a szövetségi teendőkkal ez idő szerint annyira túlhalmozott titkárnak működésében segítségére legyen.

Ülés vége délután $\frac{3}{4}$ órakor.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, a magyarországi tűzoltó-testületek segélyező-szövetsége igazgató-választmányának 1900. évi október hó 7-én délután $\frac{3}{4}$ órakor tartott ülésén.

Elnök: Kék Lajos dr., szöv. elnök. Jegyző: Szily József dr., szöv. titkár. Jelenvoltak: Óváry Ferencz dr., az orsz. tűzoltó-szövetség képviselője, Vida Pál vál. tag és Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Csiedl Ede dunaföldvári önkéntes tűzoltónak 60 koronával leendő segélyezése iránt a választmány előterjesztést tesz az első magyar általános biztosító-társasághoz.

2. Füstös Istvánnak, az alsó-sarkadi testület tagjának 30 korona segély engedélyezését javasolja a választmány az első magyar általános biztosító-társaságnál.

3. Untermayer Ferencz somogyberenczei tűzoltónak ugyanez alaphól 50 koronával leendő segélyezését javasolja a választmány.

4. Lőcsei Gyula békési önkéntes tűzoltót 28 koronával leendő segélyezésre ajánlja a választmány az első magyar általános biztosító-társaságnál.

5. Velcz Károly, szivetvári önkéntes tűzoltó részére elnöki utalványra 30 korona rögtöni segély engedélyeztetett már. Mivel azonban a pótlólag bekívánt okmányokat a testület ez ideig még be nem küldötte, a további segélyezés tárgyában az elnökség ma nem határoz.

6. Schütz Péter nagykikindai önkéntes tűzoltó segélyügyét a választmány csak a bekívánt okmányok beérkezése után intézi el.

Ülés vége délután 2 órakor.

Kmf.

Dr. Kék Lajos s. k.,
elnök.

Dr. Szily József s. k.,
jegyző.

Kimutatás

a magyar országos tűzoltó-szövetség pénztára állásáról az 1900. év III. negyedében.

Bevétel:

	Kor.	fill.
1. Pénzmaradvány 1900. június 30-án	10987	29
2. Tagsági díjak:		
a) önálló tagtestületektől	222	—
b) alszövetségben állóktól:		
1. Hevesvármegyei szöv. utján	4	—
2. Tolnavármegyei » »	44	—
3. Trencsénvárm. » »	30	—
4. Közvetlenül	2	—
Összesen:	80	302
3. Szakkönyvekért	2	—
4. Takarékpénztári kamat	224	99
Összesen:	11516	28

Kiadás:

	Kor.	fill.
1. Irodai, ügykezelési postaportó és kézbesítési kiadások	61	28
2. Tisztviselői tiszteletdíjak és takarítási bérek	740	—
3. Kiküldetések és utiköltség megtérítések	1845	86
4. Budapesti önk. tűzoltó-testületnek párisi versenyre	2000	—
5. Tiszteletdíj a tűzrendészeti törvény pályanyertes szerzőjének	400	—
6. Irodahelyiség lakbére aug.—nov. évnegyedre	194	—
7. Vasuti igazolványokért	2	—
Pénzmaradvány mint egyenleg	6273	14
Összesen:	11516	28

Budapesten, 1900. évi október hó 5-én.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Tomcsányi Béla,
pénztáros.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A biztosító társaságoknak tűzoltói czélokra való megadóztatása a képviselőházban.

A biztosító társaságoknak tűzoltói czélokra leendő megadóztatása végett Budapest székesfőváros által megindított mozgalom élénk visszhangot keltett a törvényhatóságok körében, melyek egymásután sietnek határozataikkal a most különösen aktualis javaslat támogatására.

Ez ideig 49 törvényhatóság fordult ez ügyben a képviselőházhoz fölrattal. Ezek közül 37 törvényhatóság kérvényét tárgyalta a képviselőház f. hó 13-ikán tartott ülésén, u. m. Túróc, Liptó, Congrád, Ung, Zemplén, Jász-N.-K.-Szolnok, Bihar, Máramaros, Tolna, Szepes, Krassó-Szörény, Udvarhely, Pest-Pilis Solt-Kiskún, Abauj-Torna, Vas, Kolozs, Csanád, Nógrád, Trencsén, Szolnok-Doboka, Nyitra, Gömör-Kishont, Hont, Torda-Aranyos, Maros-Torda, Szatmár, Bács-Bodrog és Komáromvármegyék, továbbá Szatmárnémeti, Debreczen, Pécs, Marosvásárhely, Zombor, Hódmező-Vásárhely, Győr, Szabadka és Kolozsvár sz. kir. városok kérvényeit.

Azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy hivatalos gyorsírói feljegyzések alapján a kérvények jegyzékének fölolvastása kapcsán tett felszólalásokat egész terjedelmükben közölhetjük és így olvasóinknak a képviselőházi tárgyalás egész menetéről hű képet adhatunk az alábbiakban:

»*Molnár Béla*, a kérvényi bizottság előadója: T. képviselőház! Az említett törvényhatóságok abból az okból, hogy a tűzkárbiztosító intézetek első sorban a kockázat csökkenése folytán hasznát élvezik azoknak a költségeknek, a melyeket a törvényhatóságok és községek tűzkárbiztosítás címén kiadnak, tekintve ezen kockázat csökkenését és azon közvetlen hasznot, a mely ebből reájuk háramlik, csatlakoznak Budapest főváros kérvényéhez, a mely azt czélozza, hogy a tűzkárbiztosító intézetek ezen költségekhez aránylagos hozzájárulásra köteleztessenek. Ehhez természetesen törvényhozási intézkedés szükséges. Ehhez képest van szerencsém javasolni a kérvényi bizottság nevében, hogy a kérvények kiadásának a belügyi, az igazságügyi és kereskedelemügyi miniszter uraknak.

Óvári Ferencz dr.: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Az ország területén működő tűzkárbiztosító intézeteknek a tűzoltói költségekhez való hozzájárulása iránt törvényalkotását sürgeti hazánk 49 törvényhatósága.

Ezt megelőzőleg néhány évvel a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatala iránt írt fel 44 törvényhatóság, melynek megvalósítása céljából azidőben határozati javaslatot terjesztettem a t. Ház elé, ez azonban akkor opportunitási szempontból el nem fogadtatott, vagyis a t. törvényhozás a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatalát eljette. (Úgy van!)

Vajjon mi készítette a törvényhatóságokat ezen most tárgyalás alatt álló kérvények felterjesztésére? Az talán, hogy meg vannak elégedve az ország tűzrendészeti állapottal? a biztosító társaságok működésével? vagy a tervezett biztosítási törvényjavaslattal? Éppen ennek az ellenkezője, nincsenek megelégedve sem egyikkel, sem másikkal, mint ez a kérvények szövegéből kétségtelenül kitűnik. (Igaz! Úgy van! jobbfelől.)

A múlt 1899. évben 17000 tüzeset volt hazánkban 38 millió korona kárral, melyből biztosítás folytán csak 17 millió korona térült meg, így 21 millió koronányi nemzeti közvagyon semmisült meg, veszett el örökre csak ezen egy év alatt.

Minden egyes törvényhatóság területén évről évre több és több vagyon semmisül meg biztosítatlanul; évről évre több a panasz és elégedetlenség a biztosító társaságok ügynökei és liquidálásai ellen; a biztosítási törvényjavas-

latból pedig hiányzik az, a mi hazánk tűzrendészeti állapotát hivatva volna teljesen átalakítani s ez a biztosító társaságoknak a tűzrendészet javítására szolgáló megadóztatása. (Igaz! Úgy van! jobbfelől.)

A tűzrendészet kezelésével és ellenőrzésével a hatóság más irányú egyéb elfoglaltságánál fogva nem sokat törődik; a biztosító társaságok ügynökei erre még csak nem is gondolnak, azok csak arra törekednek, hogy minél nagyobb összegű biztosításokat vehessenek fel. Hogy megvan-e a biztosított objektumnak bevallott értéke? hogy tűzbiztos építkezésű házak között van-e az új biztosított tárgy? hogy van-e jó tűzoltóság a községben? hogy el van-e látva ezen tűzoltóság a kellő oltószerekkel? be van-e jól gyakorolva? ezt se az ügynökök, se a biztosító társaságok soha nem vizsgálták, nem vizsgálják, pedig a biztosítási díjak e szerint volnának szabályozandók. (Úgy van! Úgy van! jobbfelől.)

Az ügynökség soha sem vonatott meg még nálunk egyetlen ügynöktől sem azért, hogy magasabbra értékelt biztosításokat fogadott el, mint a mennyit a biztosított tárgyak értek. Pedig ezt kellett volna tenni. (Helyeslés.) A biztosító társaságok engedik a felek által fizettetni a magasabb díjakat, de a mikor liquidálni kell, kimutatják, hogy túl volt biztosítva, s a biztosító fél bár fizetett 1000 forint után, kap biztosítást esetleg 500 frt után. (Igaz!)

Más államokban a biztosító társaságok egész másképp járnak el. Tűzoltóságokat szerveznek, községeket és tűzoltó egyleteket tűzoltószerekkel látnak el. Így tettek az angolok Smyrnában; Schlesvig-Hohlsteinban és Merseburgban a biztosító társaságok saját tűzrendőri felügyelőket tartanak, kik a tűzoltást fejlesztik és ellenőrzik. Hol találunk ennek nyomára hazánkban? Sehol! A Generálnak van egyetlen ilyen alapítványa, azt is rendesen osztrák egyletek nyerik el.

A kötelező állami tűzkárbiztosítás Európa több államában behozatott és tényleg mindenütt bevált; legfőképen bevált ez Szászországban, hol a tiszta jövedelemből évről évre nagyobb összegek fordíthatók a községeknek tűzoltóeszközökkel és vízvezetékekkel való ellátására. A gyújtogatás százaléka is felenyire leszállt ott, mióta a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatott; tűzkárját ki-ki megkapván, a bosszúszereshetés alapja elesett, úgy ezen intézmény nemcsak anyagi, de nagy erkölcsi sikert is eredményezett!

Európa több államában, hol a kötelező tűzkárbiztosítás be nem hozatott, kimondatott, hogy a biztosító társaságok kötelesek bruttó-bevételeik vagy tisztajövedelmük bizonyos százalékát az országos tűzrendészeti alapra befizetni. (Helyeslés.)

Németország minden államában ki van mondva az általános tűzoltói kötelezettség; mintaszerű e tekintetben Würtemberg, hol az 1885. évi tűzrendészeti törvény a biztosító társulatokat kötelezi tűzkárdijaik három százalékának az országos tűzoltói alapba való befizetésére; a tüzfelügyelői intézményt meghonosította és megszabta, milyen legyen a tűzoltóság, milyen és mennyi eszközzel legyen ellátva. Ezen törvény eredménye az, hogy ma Würtemberg minden községe mintaszerű tűzoltósággal és legtöbb községe vízvezetékekkel is bír.

Angliában a tűzrendészet összes költségeit felében a községek, felében a biztosító társaságok viselik.

Ausztriában és Bajorországban a biztosító társaságok tiszta nyereségük két százalékával járulnak hozzá a tűzoltói költségekhez.

Nálunk az állam és a biztosító társaságok a tulajdonképeni tűzrendészet kezelésére nem adnak semmit, pedig valóban illendő és követelhető dolgot, hogy a tűzrendészet kezelésére és javítására szolgáló kiadások fedezéséhez a biztosító társaságok hozzájáruljanak. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Kinek áll ugyanis jobban érdekében, mint éppen a

biztosító társaságoknak, hogy jól szervezett, kellően felszerelt és begyakorolt tűzoltóságok legyenek! Hisz ha jól működnek a tűzoltóságok és kellően vannak felszerelve, kevesednek a tüzesetek és kevesednek a tűzkárok, a mi legfőképpen a biztosító társaságok haszná.

7100 millió koronányi érték volt biztosítva hazánkban az 1899. évben a statisztikai hivatal kimutatása szerint s ez után befolyt 25 millió korona biztosítási díj. Ha a hazai biztosító társaságok ezen tűzkárbiztosítási díjak két százalékát kötelesek volnának az országos tűzrendészeti alapba befizetni, osztalékaikat ez abszolúte nem érintené. Hisz majd minden biztosító társaság nagy összegű tartaléktökegyűjtései daczára 7—8 százaléknál magasabb osztalékot és magasrangú tisztviselőinek fejedelmi fizetést tud nyújtani. (Igaz! Úgy van! jobbfelől.) Vannak biztosítási főügynökök, kiknek 15—20-ezer forint, sőt ennél több jutalékuk van; vannak elnökök és vezérigazgatók, kiknek úgyszólván semmi munkáért 18—20-ezer forint évi fizetést adnak. Hol itt a jövedelem felosztásában a méltányosság? Hisz egy miniszternek a fizetése is csak 12.000 forint! A hazai biztosító társaságok tehát, a nélkül, hogy ezen 2%-ot a biztosító ügyfelekre visszahárítanak, igen könnyen megfizethetik azt.

Az államnak lehetőleg arra kell törekednie, hogy minél igazságosabb arányt hozzon be a jövedelem élvezete és az adóalapot szolgáltatók helyzete között, mert adóalapot növelni az adózók terheinek emelése nélkül, fontos socialis problema.

Az egyes biztosító társaságok, a szerint, a mint valamely községben több vagy kevesebb ügyféllel bírnak, nyújtanak kedvezményeket a biztosító feleknek. Már most, ha az egész országban szervezzük a tűzoltóság, ha a községek évről-évre jobban felszereltetnek tűzoltóeszközökkel, ha vízszerszük megkönnyítettik, ha még ezen felül rendszeres ellenőrzés alá kerülnek, lehetetlen, hogy a tűzkárok ne csökkenjenek. (Úgy van! Úgy van! jobbfelől.)

Ezek csökkenésével kevesbedvén a biztosító társaságok rizikója, a nélkül, hogy a 2% megfizetését a biztosítókra visszahárítanak, veszteség nélkül szolgáltatathatják be az országos tűzrendészeti alapba a törvényhozás által megállapítandó járulékot.

A 25 millió korona díj két százalékát számítva, fél-millió koronát tenne ki azon összeg, a mennyit átlag évenként a biztosító társaságoknak a tűzrendészeti alapba fizetniök kellene; ezen összeg úgy a 6 országos tűzfelügyelő 48.000 koronányi, mint a 65 vármegyei tűzfelügyelő 260.000 koronányi koronányi fizetését és útiátalányát bőven fedezné, sőt még tekintélyes összeg maradna vízszegény vidékeknek vízvezetékekkel való ellátására és tűzoltói szerek beszerzésére.

Valóban kár, hogy a biztosítási törvényjavaslat angettjére se a belügyminiszterium, se tűzoltói szakférfiak meg nem hívtak; így ezen kérdés ez irányban tárgyalva és előkészítve egyáltalán nem lett, pedig okvetetlenül a biztosítási törvény keretében oldandó meg. A biztosítási törvényjavaslat képviselőházi tárgyalásakor mindenesetre elő fogom terjeszteni azon indítványomat, hogy a hazai biztosító társaságok tűzkárdíj brutto-bevételeik után az országos tűzrendészeti alapba két százalékot befizetni köteleztessenek. (Helyeslés.)

Hazai biztosító intézeteink élén egyébként országos nevű kitűnő hazafiak állanak, kik a jog, törvény és igazság korszakában megértik a kor intő szavát s reményilem, készséggel hajlanak meg ezen nemzeti közóhaj előtt, — ilyenek kell tekintenem 49 törvényhatóság egyhangú gyors egymásutánbani megnyilatkozását — és nehézségek támasztása nélkül maguk sietnek hazánk tűzrendészetének megjavítására s készséggel szolgáltatják be tűzkárbevételeik két százalékát az országos tűzrendészeti alapba.

Az államnak kötelessége az adózók érdekeinek megvédése s adóalapot megszüntetésének megakadályozása;

minthogy pedig a biztosító társaságok ilykép való megadóztatása mindkét célú nagy mértékben elősegítené, minthogy ezen kérdések a biztosítási törvényben könnyen megoldhatók, s minthogy ez sürgős közgazdasági feladat, a t. előadó úr azon javaslatához, hogy a kérvények a bel-, igazság- és kereskedelemügyi ministereknek kiadassanak, hozzájárulok azon óhajással, hogy az igazságügyi miniszterium a biztosítási törvényjavaslatot mielőbb terjesztsze be a ház asztalára s ebbe vegyen fel egy szakaszt, melyben köteleztetnek a biztosító társaságok brutto-jövedelmük két százalékának az országos tűzrendészeti alapba való befizetésére. (Élénk helyeslés.)

Elnök: Miután a kérvényi bizottság javaslata ellen észrevétel nem tétetett, az elfogadtatik.

A tűzrendészeti törvényjavaslathoz.

Lapunk legutóbbi számában külön mellékletként egész terjedelmében közzétettük a tűzrendészeti törvényjavaslatot abban a formában, a melyben az e czélból kiküldött bizottság retortájából kikerült, és a szövetség elnöksége elé volt terjesztendő. Ugyanekkor föl hívtuk a szövetség tagtestületeit és az érdeklődőket arra, hogy a törvényjavaslat egyes intézkedései ellen netalán fenforgó aggályait és észrevételeiket az országos szövetség elnökségével idejekorán közöljék, hogy a javaslatnak november hó 3-án az elnökség által történendő tárgyalásánál azok még figyelembe vehetők legyenek.

E felhívásunknak megfelelőleg *Ecker Sándor, Reményi Samu, Leitereg László, Kováts József és Vida Pál* uraktól érkeztek a szövetség elnökségéhez felszólalások, melyekből közérdekű voltuknál fogva egyes részleteket az alábbiakban közlünk.

I. Ecker Sándor előadó, a csallóköz-somorjai testület parancsnoka, a felső-csallóközi járás tűzrendészeti felügyelője, és a pozsonyvármegyei szövetség titkára beadványában különösen a járási tűzrendészeti felügyelők mellett tör lándzsát, követelvény, hogy a vármegyei felügyelők mellett a járási felügyelői állások is szerveztessenek, természetesen a hatáskörök megfelelő megosztása mellett.

E javaslatának támogatására a többi közt a következőket írja:

„Hogy csak vármegyei tűzrendészeti felügyelő legyen, ez lehetetlenség, mert fizikailag lehetetlen, hogy a vármegyei felügyelő minden községet évenként legalább egyszer felülvizsgáljon, ott a tűzoltóságot szervezze, felszerelje, kiképezze, a vízszerszere javaslatokat tegyen, a parancsnokokkal járásonként és évenként legalább egyszer meghatározott napon szaktanfolyamot és egyszer megbeszélést tartson, a községi tűzvizsgálatokon, a tűzrendőri szemléken és telepengedélyezéseknél jelen legyen, a tűzoltói kötelezeteket, megváltottakat és fuvarosokat községenként nyilvántartsa, a szereket, ha megérkeznek a gyárostól és egyébként is időnkint megvizsgálja, a községi leltárakat ellenőrizze!

Például Pozsonyvármegye áll 7 járásból és ezekben van 304 község. Egy évben pedig van 365 nap s miután hétköznapon hiába megy ki felülvizsgálni, mert senkit sem talál otthon, marad legjobb esetben 80—100 vasárnap és ünnepnap. S ezen idő alatt teljesítse ő egy maga — eltekintve attól, hogy a helyi viszonyok is ismeretlenek előtte — az előbb felsorolt teendőket? Igen, ha a lakoságnak nem volna más dolga, mint csak a tűzoltással és tűzrendészettel foglalkozni, úgy mint a hivatásos tűzoltók, akkor helyes volna a kontemplált intézkedés, mert bármely napon eszközölheti a vizsgálatot, de az adott viszonyoknál fogva ez teljes lehetetlenség.

Helyesen és célhoz vezetően csak úgy lehet eljárni, ha minden járásnak meg lesz a maga tűzrendészeti felügyelője, ki szakközege a járási hatóságnak épp úgy, mint

a vármegyei felügyelő az alispáni hivatalnak. Ezeket felülvizsgálhatja időszakonként a vármegyei felügyelő és tanácskozhatik velük érdemlegesen, miután ezek tüzetesen ismerik járásukat és nem fog akkor esetleg oly dolgot követelhetni, mely egyik vidéken jó, de a másikban már meg nem felelő.

Egy kalap alá, vagy egy kaptafára venni mindent nem igen lehet, és az ilyenén való centralizálás célhoz nem vezet. A tűzoltóságnak a vidéki (falusi) tűzoltóság a zöme, ennél fogva nem lehet tisztán városi, vagy pláne fővárosi mintára venni, hanem a törvény alkotásánál nagyobb részt a vidéki viszonyokat kell szem előtt tartani, ha egészségeset és megfelelőt kívánunk alkotni. Katonásdít a tűzoltóság nem játszhat soha s így nem is lehet ezen keretbe illeszteni, és még kevésbé mindent fizetett egyénekkel elláttatni. Mert hová jut a közönség a folyton növekvő terhek mellett? Nyomorult az az ország, melyben a lelkesedés, idealizmus megszűnt vagy megsemmisítették és az önérdék, a realizmus dominál, és haszonleséssé fajul a nemesebb érzés.

Igen, legyen vármegyei felügyelő, mint részben adminisztratív egyén, fizetéssel is, ha kell, de a járási felügyelők legfeljebb készkiadásaik megtérítésére tarthassanak számat. Én 13 év óta vagyok járásomnak felügyelője és ismerem a vidéki tűzrendészet és tűzoltóság bajait!

A törvényben csak azt kell határozottan kimondani, hogy a közigazgatási hatóság tartozik a felügyelők előterjesztéseit és intézkedéseit respektálni és szigorúan fogantatásit, akkor már mindent nyertünk. Eddigi nagy hátrányunk az volt, hogy nem respektált senki, most meg a másik végletbe esnénk, mely előbb-utóbb még sem vezetne célhoz, mert most sem nyernénk végrehajtási jogot, hanem csak még nagyobb alárendeltséget nagy költségteher mellett.

Nagyon is meg kell fontolni és kvalifikálni az önkéntes tűzoltó-intézmény fennállását és fejlesztését és a fizetett vagy köteles tűzoltócsapatok felállítását.

Igaz ugyan, hogy az önkéntes tűzoltóval szemben, ha önként vállalt kötelességét nem teljesíti, mást, mint erkölcsi alapon nyugvó megtorlást tenni nem lehet, de az én járásomban ez is nagyon helyesen megoldott. Ugyanis azon önkéntes tűzoltó, ki a századból kizáratott vagy kilépett, de még nem töltötte be 40-dik életévét, váltságdíj fizetés alá vonatik azonnal és az illető község előljárósága köteles reá kivetni a megfelelő 6—50 korona váltságdíjat. Baj itt is van természetesen, mert az előljárók, úgy a járási hatóság könnyen veszik az ügyet, nem szorgalmazzák, nem szedik be a díjat, ha ki is rótták.

Járársomban 22.000 lélek a lakosság, ebből 1375 az önkéntes tűzoltó (kötelezett nincsen), váltságdíj fizetés alatt álló egyén 2000—2100. Ha csak a 6 korona díj szednének be, már is 12.000—12.600 korona gyűlné egybe, mely összeg teljesen elég volna a szerek jókarban tartására és pótlására, valamint az egyéb költségek fedezésére. Ezeken felül vannak még a szobapénzek, melyek már jobban szorgalmaztatnak. Egy szoba fizet 60 fillért, 2 szoba 1 koronát, 3 szoba 1 korona 50 fillért, 4 szoba 2 koronát s minden további szoba 40 fillért az illető község tűzoltói alapjának javára. Lehetne tehát boldogulni, mert az eszköz meg van, csak a hatóságok teljesítenék e téren kötelességüket.

Szükségesnek tartom továbbá, hogy a törvényjavaslatban állapíttassék meg az országos és vármegyei szövetségek jog- és hatásköre, t. i. hogy előbbi szakközége a belügyminiszteriumnak, utóbbiak pedig az alispánoknak. Nézetem szerint, ha az önkéntes tűzoltó-intézményt fenn akarjuk tartani, ezt a két szövetséget elejteni nem szabad, hanem inkább törvénybe kell iktatni, mert ezek az önkéntesség képviselői, s ezek nélkül teljesen szolgáltatásra alacsonyodnék az önkéntes tűzoltói intézmény. Mert ne feledjük el, hogy a realizmus megöli az idealizmust!

II. Reményi Samu a somogyvármegyei szövetség elnöke és a somogy-csurgói testület parancsnoka a következőket írja:

»A III. fejezet 61. §-ához: A szertár előtti tér egész éven át éjjelenként a község terhére egy megfelelő lámpával kivilágítandó. Minden 150 házzal bíró község köteleztessek olyan szertár építésére, mely mellett egy egy szobás lakás is legyen, hogy abban a tűzoltóság szolgálja, az eszközök biztos gondozója, a szertár és kulcsok megbízható őrre elhelyezhető legyen. Ez mindenütt keresztülvihető, mert minden községben akad egy szegénysorsu szabó, cipész, csizmadia, vagy más otthon dolgozó iparos, a ki csekély fizetés és ingyenlakásért ezen állás betöltésére vállalkozik.

A VI. fejezet a tűzoltóságot tárgyalja, de legkevesebb gondot fordít az önkéntes tűzoltó-intézményre, mely pedig a fizetett hivatásos tűzoltóság után még mindig a legiőbb, legmegbízhatóbb; ezt a megejtett országos vizsgálatok is bebizonyították és ha az utóbbi időben az önkéntesség terén hanyatlás észlelhető, az főképpen az összes hatóságok indolens, sőt ellenszenves magaviseletének tulajdonítható. Hatóság erkölcsi és anyagi támogatást kell a törvénytervezetben az önkéntes intézménynek biztosítani, megvédeni a kupaktanácsok sokszor oktalán határozatai ellen és ki nem szolgáltatni a főbírák ázsiai basáskodásának.

Az önkéntesség a szülőanyja a magyar tűzoltóságnak, ez képezi még mindig az éltető erőt és még hosszú ideig ez lesz és kell is hogy legyen a tűzoltó-intézménynek mentővára, mert a hogy a bottal hajszolt agár nyulat nem fog, úgy a kötelezett tűzoltóból lelkes jó tűzoltó soha sem lesz.

A 70. §. csak fizetett tűzoltóságnál vibető keresztül. A 74. és 75. §-ok pedig az önkéntes tűzoltóság autonóm jogait teszik neveltség tárgyává, a mikor például a parancsnok megválasztását alispáni jóváhagyásnak veti alá.

A 92. §. a hatóságnak egyenesen kiszolgáltatja a tűzoltót, mert nemcsak elemi csapások alkalmával, hanem csődület és vásári rendtartáshoz is megadja a hatóságnak a kivevénylés jogát; no ezt ugyan megköszönné akár az önkéntes, akár a kötelezett tűzoltó.

A VIII. fejezet a tűzfelügyelői intézmény felállításával foglalkozik, erre feltétlen szükség volna, de nem a tervezet szerint. Az országos felügyelőkről nem szólva, a vármegyei tűzfelügyelő mellé feltétlen szükség van a járási felügyelőkre, mert egy megyei felügyelő nem képes feladatának pontosan megfelelni, már a terület nagysága miatt sem. Tehát országos, megyei és járási felügyelők létesíttessenek, persze szakképzett egyénekből.

Az egész javaslaton egyébként túlságosan nagy mértékben vonul végig a hatóság mindenhatóság, míg az egyén, a szabad polgár abban semmivé törpül.

A kiknek a törvénycsinálás a mesterségök, azok ezt a különben sok jó anyagot tartalmazó tervezetet alaposan dolgozzák át, mert különben feltett kincsünk, önkéntes intézményünk el lesz temetve.

III. Leitereg László a csörötneki testület parancsnoka, különösen a községekben alakult önkéntes tűzoltó-testületek fejlődésének előmozdítása és az eddigi laza viszonyok rendezése szempontjából a következő módosításokat javasolja:

»Az I. fejezetbe bele volna veendő, hogy minden vármegye a területén lévő tűzoltó-testületek belevonásával vármegyei tűzoltó-szövetséget köteles alkotni, mely szövetség a tűzrendészeti felügyelőket működésükben ellenőrzi. Ezen szövetségnek 3-tagú bizottsága az alispánnak, illetve a törvényhatóságnak tűzrendészeti szakközegét képezne.

A II. fejezet 27. § ban a »buzdítani« szó helyébe a »szorítani« szó tétessék, mert a községi előljáróság buzditással nem ér cél, hacsak törvényes szigorral nem lép föl a tűzbiztonság tekintetében.

A VI. fejezet 86. §-a kiegészítendő volna azzal, hogy az önkéntes tűzoltó-testületek büntetés tekintetében ugyanazon elbánás alá essenek, mint a községi tűzoltóságok,

mert faluhelyen az önkéntes tűzoltó-testületeket másként nem lehet fellendíteni, hacsak a mulasztókat, rendetlenkedőket és ellenszegülőket büntetés nem éri.

A 87. §-ba bele volna veendő, hogy a községek az önkéntes tűzoltó-testületeket a rendes évi beszerzéseken kívül anyagilag is segélyezni tartoznak és a segélyezés mérve fölötti vitás esetekben a törvényhatóság döntene. A tűzoltó-testület nem képes fenntartani jó hírnevét, fizetési kötelezettségeinek nem tehet eleget, ha a község nem segélyez; már pedig ezt a községek nem teszik meg, ha a törvény őket erre nem kötelezi. A segélyezés pedig szükséges. Ugyancsak a 87. §-ba volna beleveendő, hogy ott, ahol az éjjeli őrök soros, vagyis házról-házra menve lesznek az éjjeli őrök kirendelve, az önkéntes tűzoltó-testület tagjai ezen éjjeli őrökösre ki nem rendelhetők, hanem a szükséges létszámú készenlélet alkotják és az éjjeli őrök működését ellenőrzik. Különösen kis községekben dívik ezen soros éjjeli őrökös és az önkéntes tűzoltó-testület tagjait is belevonják és így a készenlétre ezek ki nem rendelhetők, a mely készenlélet pedig felette szükséges, mert vész esetén a fecskendő azonnal szállíthatják, már pedig ez a zsupfedeles községekben nélkülözhetetlen.

A 88. §. hatálya az önkéntes tűzoltó-testületekre is terjesztessék ki.

A VII. fejezet 99. §-a módosítandó volna, mert ha az ott felsorolt költségeket a vészben forgó község fizeti, az egy oly teher lenne, mely a községek vagyoni viszonyait igen megrongálná, azért minden község a költségvetésébe vegyen föl egy bizonyos összeget a fecskendő szállítására, mely összegből fizetve lenne a község fecskendőjének más községbe leendő szállítása. A segélycsapat egyéb kiadásait a saját pénztárából fedezze, mert itt például Vasvármegye szentgotthárdi járásában az volt divatban, hogy a segélycsapat minden tagja kapott annak a községnek költségére, melyben a vész volt, fél liter bort, egy adag pecsenyét és zsemlet, a mi a községnek 60-80 frtjába került. Ezt az eljárást megszüntettem úgy jegyzőségemben, mint a környéken, s ha más községbe megy a tűzoltó-testületem segélycsapatja, ez belekerül a községnek 1-2 frtjába, a saját pénztárából pedig maximálisan 3 frtot elkölt; ez oly nagy különbözet, hogy a t. Elnökség is jónak fogja látni ezen szakasz átalakítását, mert különben, nem segédkezett fog jönni nyújtani egy-egy segélycsapat, de enni és inni egy község kontójára. Csörötneken például 1899-ben 2 nagyobb tüzeset volt, ahol 8-10 község segélycsapatja jelent meg, s ha ezek költségeit Csörötnek község viselte volna, úgy erre a célra 300 frt elegendő nem lett volna, már pedig ez a községet, hol úgy is nagy a községi pótdó, a tönk szélére juttatta volna.

A VIII. fejezet III. §-a megváltoztatandó volna akként, hogy tűzrendészeti-felügyelő csakis oly önálló egyén lehet, a ki valamely tűzoltó-testületnél, mint tényleges tiszt, legalább 3 év óta működött, illetve csakis ily tényleges tiszt lehetnek felügyelők. Ily alapon lehet majd fejleszteni a tűzoltó intézményt, ha oly egyének a felügyelők, a kik ismerik a tűzoltóság ügyes-bajos dolgait és ennek elszámításán dolgozhatnak. Ha engem pl. 11 év előtt választottak volna meg tűzr. felügyelőnek, mikor még a tűzoltóság kebelében nem működtem, nem tudtam volna ezen humanus ügy érdekében semmit sem tenni, de ha ma leszek azzá, már ismerve a tűzoltóság jogait és köteleseit, vész esetén tudom a vész lokalizálásához szükséges intézkedéseket stb. önállólag megtenni és nem kell a helyi parancsnoknak támogatását kikérni, mint oly egyének, ki ezen dolgokban nem járatos, már pedig ez felette szükséges, hogy valaki a tűzrendészeti felügyelői tisztet betölthesse.

Biztosíthatom, hogy ha egy tűzrendészeti felügyelő valamelyik tűzoltó-testület parancsnoka, ez a saját egyetével szemben is megfogja tenni a kellő lépéseket, ha szíven hordja a tűzoltói intézményt. Mivel pedig egy-egy vár-

megyébe nem egy, hanem minden közigazgatási járásba 3-4 ily felügyelő kell, azért fontos fenti megjegyzésem. Ezen felügyelőket pedig ne a belügyminister nevezze ki, de a vármegyei tűzoltó-szövetség választaná őket 3 évről 3 évre.

A X. fejezet 122. §-a módosítandó lenne, hogy a büntetéspénzek ott, hol a vármegyei tűzoltó-szövetség kebelébe tartozó önkéntes tűzoltó-testület van, ennek pénztárát, ott hol ilyen nincs, a községi tűzoltó-alapot illetné meg, mert az ily támogatás az önkéntes tűzoltó-testületek létkérdését igen előmozdítaná.

Midőn ezen javaslatomat bátor vagyok betérjeszteni, egyuttal kérem, hogy a tűzoltó-testületeknek a tűzrendészeti felügyelőkkel és viszont tűzoltó ügybeni levelezésére a portómentességet kieszközölni méltóztassék.

IV. Kováts József a szegedvárosi hivatásos és önkéntes tűzoltó-testületek parancsnoka a következőket írja:

»Tagadhatlan, hogy a javaslat igazi szaktudással, körültekintéssel és a hazai tűzrendészeti állapotok alapos ismeretével van megírva, de nincs meg benne az, a mit egy ily törvényről megkövetelnünk kell, t. i. a magyaros nyelvezet és a könnyű áttekinthetőség, mert a nyelvezetben több helyen oly kifejezéseket használ, melyekre édes magyar nyelvünkben már megfelelő magyar kifejezések vannak, a könnyű áttekinthetőség szempontjából pedig szükséges lett volna, úgy csoportosítani a törvény rendelkezéseit, hogy az egyes esetekre vonatkozókat egy folytatásban találná meg a törvényt kereső, miután a mostani beosztásnál kénytelenítve vagyunk az egész törvényt átolvasni, míg az előállott esetre vonatkozó rendelkezéseket összehöngösszük. Például: Gyártelepekre vonatkozó rendelkezések vannak: a 10. és 24. §-okban a hajtóerőre, a 23. §-ban a világításra, a 33. §-ban az építkezési módokra. Ugyanígy vagyunk a többi esetekben, holott lehetett volna oly beosztást létesíteni, hogy az egyes esetekre czímenként rendelkezzen a törvény, mert bizony ezen törvény nem jogászok részére készült, hanem korlátolt tudománykörű községi bíróknak és előjáróknak is, a kik mögött nem áll mindig a megyei tűzfelügyelő, hogy szaktudásával esetenként segítsen, a községi tűzoltó-parancsnokok legnagyobb része pedig akkor is csak ott lesz szaktudás dolgában mint most, t. i.: minél vastagabb aranyzinór és nagyképűsködés, annál vékonyabb szaktudás. Bocsnat, de ez eddig, — tisztelet a kivételnek, — így volt, s jövőben is valószínűleg így lesz, mert önkéntes alapon szervezett községi parancsnokokat egyéni felelősségre vonni nem lehet, legfeljebb azzal, hogy parancsnoki tisztségétől elmozdítják, a mit úgyis odahagyott volna, belátva, hogy ahhoz szükséges odaadással és szaktudással nem bír. A vármegyei felügyelő pedig inkább ellenőrző, mint szakközeg, tehát a községi bíró és előjáró csak egyedül tapogathat a törvény tekervényes paragrafusai között; továbbá nincs megnevezve az arány, vagy kulcs, mely szerint az egyes községek vagy városok szereket beszerezni és hivatásos tűzoltóságokat szervezni kötelesek, csak odavetett számokban ötletszerűleg intézkedik a javaslat úgy a hivatásos tűzoltóság létszámáról, mind pedig a szerelvények beszerzéséről.

Tárgyilagosan hozzászólva a javaslathoz, az általam észrevezetett §§-ok a következők:

A 9. §. első bekezdésében: »Weingeist és szeszfélékből (alkohol, sprit) 5 kgr.« helyett teendőnek vélem: »tűzléshez és világításhoz szükséges szesz és szeszfélékből (alkohol, sprit) 5 kgr.«

A 10. §-ban a motornak képesített egyén általi kezelését csak 2 lóerőn felüli erővel dolgozó motoroknál vélem elrendelni, mert $\frac{1}{2}$, 1, $1\frac{1}{2}$ lóerővel dolgozó kisiparosok anyagi körülményei nem engedik a havi 80-100 korona fizetésű motorgépész tartását, ily rendelkezés tehát csak a kisiparos üzemének megszorítását eredményezné a nélkül, hogy ennek valami tűzrendőri eredménye lenne.

A 14. §-ban előírt villamos világítás és gőzfűtés csak

nagyobb ruhatisztító helyeknél lenne elrendelendő, kisebb helyeknél csak a kívülről történő világítás és fűtés tétessék kötelezővé, mert a villamvilágítás és gőzfűtés beállítási, szerelési és üzemben tartási költségei a kisebb tisztító-műhelyeket egyszerűen lehetetlenné teszik, már pedig 18—20.000 lakosu városban nem lehet villamvilágítást és gőzfűtést követelni akkor, a midőn az üzem több kiadással járna, mint az összes jövedelem. — Hogy egy ruhatisztító telepnél vagy helynél, melyik világítás és fűtési mód rendelendő el, annak megítélésére felhatalmazandónak vélem a törvényhatósági és mezővárosok I. fokú tűzrendészeti hatóságát, illetve ennek szakközegét a tűzoltóparancsnokot, egyéb helyeken a vármegyei tűzfelügyelőt.

A 25. §-ban a kéményégetések bejelentésének legrovidebb ideje legalább 24—48 órára, — esetleg a hogy a helyi kéményseprési szabályok meghatározzák, — teendő azért, hogy a tűzoltóparancsnok a kellő ellenőrzési és óvintézkedések megtételére idővel bírjon; továbbá minden kéményégetés esetéhez szükségesnek vélem 1 emberből álló tűzoltóbiztonsági őrség kirendelését, mert csak így ellenőrizhető az egész belsejében erős tűzzel égő kémény és annak környezete, s csak így érhetjük el, hogy egyes veszélyes esetekben a vész elnyomására elegendő erő áll készen. Ezen rendelkezéssel minden eddig megalkotott kéményseprési szabályrendeletek bővítendő, az újakban pedig felveendőnek vélem.

A 31. §. végéhez odaillesztendőnek vélem: »de ezen házak közötti kazalozás a tűzoltóparancsnoknak esetenként bejelentendő az illető háztulajdonos által, a tűzoltóparancsnok pedig ezen bejelentésekről nyilvántartást vezetni és a bejelentett takarmány mikénti elhelyezéséről meggyőződést szerezni köteles.«

A 38. §-ban »Az olajtartó nem üvegből való legyen,« magyarság nélküli kitétel helyett »Az olajtartó törekeny anyagból nem lehet« teendő.

Az 58. §-ban nem talált kifejezést azon arányosítás vagy kulcs, a melynek alapján a tűzoltószerek beszerzése az egyes községeknek és városoknak köteleességévé tétetik; ha pedig kulcsnak vennék az 500-as házbeosztást, akkor előállana oly következmény, melyet maga a törvényjavaslat sem akar elérni, s a javaslat §-ai egymást helytelenítik. Ugyanis például: Szeged sz. kir. városnak van kikerekítve 12.000 háza, ezen alapon köteles fecskendőinek és lajtjainak számát 24-re kiegészíteni. No már most 24 drb fecskendő, 24 drb lajt részére, — nem számítva az egyéb szerelvények, szerkocsik, tololétra stb. elhelyezését, — megfelelő szertárhelyiségekről gondoskodni, ezen szerek gondozásához megfelelő számú tűzoltót tartani kellene, holott a 76. §. szerint csak 30 tűzoltó tartására volna kötelezhető, mert magasabb számú hivatásos tűzoltóról a törvény nem intézkedik, azt pedig igen jól tudjuk, hogy a törvényhatóságok önszántukból nem szaporítják a hivatásos tűzoltóságaikat annak költséges volta miatt, ha csak erre őket a törvény egyenesen nem kötelezi. A 72. § intézkedése ezen esetben meg nem állhat, mert el sem képzelhető, hogy egy szabad királyi város hatósága, képviselőtestülete polgármesterestől, főispánostól együtt bármely határozatának hozatalában, — legyen az tűzrendészetbe ütköző dolog is, — másnak, mint a belügyminiszternek számadással tartozzék, mert ez szerény véleményem szerint a közigazgatási törvény ez iránybani megváltoztatását kíváná. Az pedig, hogy 30 vagy 40 tűzoltó 24 drb fecskendőt, 24 lajtot, szerkocsikat, tololétrát gondozzon, kéményégetés ekhezbiztosági őrséget adjon, színházi tűzőrséget szolgáltatson, a 92. § értelmében elemi csapásoknál stb. helyeken szolgálatot teljesítsen és még készenlétben is álljon, egyszerűen lehetetlen, nem számítva még mentőszolgálat, betegszállítás, fertőtlenítés, utcai locsolás, világítás, ellenőrzés, toronyőrszolgálat stb. szolgálatokat, a melyekkel a fő- és székváros hivatásos tűzoltóságát kivéve, a hatóságok a pár főnyi hivatásos tűzoltóságaikat megterhelni akarják, és ez ideig meg is terhelték. Hol van még

a begyakorlásra, iskolázásra, szabadnapokra, betegeskedésekre, a tűzoltónak családapai kötelességei teljesítésére szükséges fizikai idő, ha a kevés számú tűzoltóságot ennyi teendővel agyon terheltük?! Az önkéntes és kötelezett tűzoltóságra csak másodsorban és csakis tűz esetén számíthatunk, a hol elismerem, nagy szolgálatára vannak az ügynek, de állandó nappali és a fent említett dolgokban résztvevő szolgálatokat már élethivatásuknál logva sem tehetnek, lévén mindegyik önkéntes tűzoltónak az anyagi megélhetésért való küzdelemmel elég dolga. Meglehet, hogy nagyon sötét szemüvegen keresztül mérlegelem a dolgot, de hogy ez így van, azt éppen a most megejtett országos tűzrendészeti vizsgálatok tanúsítják, a mely vizsgálatokról szóló jelentések legtöbbszörében feltalálható azon egyforma kijelentés: »N. város vagy községben az önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság, annak begyakorlása stb. stb. csak papiroson létezik.« Jövőben, a törvény dacára is így leendő, mert a törvény szigora sem kötelezheti a polgárt arra, hogy családjá, ipara vagy foglalkozása sutba dolásával tűzoltói szolgálatokat teljesítsen.

Szándékosan tárgyaltam és vontam össze a szerek beszerzéséről és a tűzoltóságokról szóló szakaszokat azért, hogy bebizonyítsam azt, miszerint a községeknek és városoknak hiába adunk egy valóságos fecskendőraktárat, ha nincs hozzávaló arra hivatott kezelő és gondozó legénység. A tűzoltóságok szervezésére és létszámára vonatkozó észrevételeimet alább fogom bővebben részletezni

Ezen 58. §-nak a tulsok fecskendő beszerzését célzó rendelkezései tarthatlanságát kellően megvilágítva, véleményezem, hogy 1000 háztól feljebb minden 1000 ház után szereztessék be egy fecskendő és ahhoz előirt egyéb szerelvények, mert így a nagyobb városok nem lesznek kényserítve tömördek költséggel »tűzi fecskendők gyári raktárát« létesíteni, s arra szükség nincsen azért, miután nagyobb városokban már a tűzrendészeti és építkezési szabványok inkább betartatnak, a házfedőanyagok és fedési módzatok tűzbiztosabbak lévén, a tűzesetek kisebb terjedelműek és ritkábbak, mint a kisebb, szegényebb építkezési rendszerű zsup- és nádfedeles házakkal bíró községekben.

Igaz, említi ezen §. bizonyos eltéréseket, de hogy mennyiben térhet el az illető szakközeg, az megszabva nincs, nincsen kifejezve a vízvezeték megfelelő atmosferikus nyomása, melynek alapján eltérések volnának megengedhető, a miért is ezen §. rendelkezése oly természetű volna, melyet minden vármegyei tűzfelügyelő másképp magyarázhatna és foghatna fel, nem lévén megszabva azon határ, a meddig ezen eltéréshez hozzájárulhatna. Sőt még zavarja ezen állapotot a 60. § is, melynek tartalma szerint nem tömören épült községek felmentendők egyes szerek beszerzése alól. Ha már előírja a törvény a házmennyiség után a beszerzendő szereket, kár alkalmat adni arra, hogy a községi előjáróság anyagi megtakarítás szempontjából belekapaszkodva a 60. §-ba, a vármegyei tűzfelügyelővel szemben azt vitassa, hogy községének lakházai tömören vagy nem tömören vannak építve, tehát bizonyos szerelvények be- vagy be nem szerzése alól felmentendő volna. En tehát ezen 60. §-t törölni véleményezem.

A 72. §. első pontját már méltattam fentebb, a 2. pontra itt csak azt akarom megjegyezni, hogy alig jöttünk ki a magyar országos tűzoltó-szövetség által kibocsájtott egyenruházati, rangjelzési stb. szabályzat okozta rázkódtatásból, alig alakítottuk át szabályszerűtlenné vált egyenruháinkat szabályszerűvé, már is kilátásba van helyezve egy újabb rendelet, a melynek alapján majdan ismét újíthatunk. Nem lehetne ezen kérdést megoldani olyformán, hogy már a törvénybe beigtatva lenne mind az, a mit a közelmúltban kibocsájtott és fent megnevezett szabályzat tartalmaz?

A 76. §-ra vonatkozólag a már előterjesztettekén kívül még azt észrevételezem, hogy itt sincsen megnevezve a kulcs vagy arányszám, éppen úgy, mint a szerek beszerzésénél. Miért van az, hogy ha 5—10.000 lakossal bíró helység csak 2 fizetett, helyesebben hivatásos tűzoltót kö-

teles tartani, akkor 10—20.000 lakosu már 6 tűzoltót, 20—30.000 lakossal bíró csak kettővel többet, 30—40.000 lakosu ismét négygyel többet?

A 40—60.000 lakosu városok lakosságához mérten is nagyon csekély a 20, illetve 30 főnyi hivatásos tűzoltó, 80.000 lakoson felüli városokról a törvény nem is intézkedik, pedig Szegednek immáron 100.000 lakosa van, hivatásos 36 tűzoltója kevésnek bizonyult, s ha a törvény a tűzoltószaporításra egyenesen nem kötelezi a város hatóságát, aligha fogja azt szaporítani. A 72. §-ban említett létszámmegállapítás, — mint már említettem is, — tekintetbe nem jöhet, mert bizonynyal nem kötelezhető egy külön főispánnal, képviselőtestülettel, autonóm közigazgatási joggal bíró sz. kir. város, hogy a m. kir. belügyminiszteren kívül bárkinek, — tehát a vármegyei tűzfelügyelőnek is, — bámi tekintetben alárendelje magát akkor, a midőn autonóm jogainak megsértéséről van szó. Így áll ez a többi szab. kir. városokkal is.

Véleményem szerint az volna törvényileg meghatározandó, hogy minden 1500—2000 lakos után kötelesek a városok és községek egy fizetett, helyesebben hivatásos tűzoltót tartani és pedig 30.000 lakostól feljebb külön hivatásos tűzoltóparancsnokkal, mert csak így volna teljesíthető azon tömérdek tennivaló, a mely egy nagyobb város tűzoltóságát terheli, s csak így rendelkezhetünk annyi erővel, hogy a vészszel szemben minden pillanatban készen állhatunk.

A 85. §. némely intézkedése ellent mond a 72 §. némely intézkedéseinek, mert ha már a belügyminiszter egy kibocsájtandó rendelettel a tűzoltóságok szervezését, gyakorlati és szolgálati rendjét megállapítja, akkor nincs szükség arra, hogy az önkéntes tűzoltó-testület alapszabályai ezekről is intézkedjenek.

A 103. §. módosítandó lenne, miután a tűzvizsgálatnál a rendőrség a tűzoltóparancsnokkal együtt jár el, és a vétkes gondatlanságot többnyire a tűzoltó szakközeg állapítja meg, ennél fogva az ártatlansági bizonyítványok kiállítása, illetve kiadása egyhangú véleményre történjék, és aláírandó a rendőrhatalom és a tűzoltóparancsnok által is.

Tekintetes Elnökség! Ezekben elősorolva a törvényjavaslat §§-aira vonatkozó észrevételeimet és javaslataimat, ha egyes részeiben talán erősebb kritikát nyilvánítottam, mentségemül szolgáljon az, hogy ezzel is az ügynek akartam hasznára lenni.

V. Vida Pál előadó, a fejevármegyei szövetség titkárja javaslatában a következőket mondja:

»A javaslat legnagyobb részében városokat érdeklő és főleg megelőző tűzrendészeti oly intézkedéseket tartalmaz, melyek leghelyesebben a végrehajtási utasításba volnának foglalhatók s természetöknél fogva időszaki változtatásokat és pótlásokat vonnának maguk után, a törvényből kihagyandók lennének.

E helyett a javaslatba befoglalandó lenne, (a mi teljesen hiányzik belőle,) az elnökség által nemrég megállapított és ministerileg láttamozott szervezeti és rangjelzési szabályzat annál is inkább, mert már annak idején az elnökség nem csupán láttamozást, vagy egyszerű jóváhagyást kért, hanem a szabályzatnak az egész országra nézve kötelező alkalmazását. A mit tehát akkor akart az elnökség, most következetesen a törvény létesíté-énél is akarnia kell. Ha pedig ezen rendelkezés a javaslatba felvétetik, ebből folyólag a többi részleteknél is ehhez kell alkalmazkodni. Például a csapat legkisebb létszámának 20 főben leendő megállapításánál stb.

Ezen kívül a javaslatot főleg azon eszme lengi át, hogy a tűzoltóságok létesítésénél a kötelező és hivatásos intézmény legyen a főtényező és az önkéntes alapot csak mellékesen érinti.

Szerintem megfordítva kellene lenni, mert az önkéntes alap a községet, mint erkölcsi testületet anyagilag menti,

másrészt a magyar önkormányzati szellemnek inkább megfelel s multja is a mellett bizonyít, hogy törvényes szabályozás esetén is első hely illeti meg.

Nézetem szerint a javaslaton bizonyos fokú katonai szellem vonuljon ugyan végig, de azért a társadalmi jelleg domborodjék ki belőle, mely kettős szervezet olvadjon egybe a közigazgatási hatóságok felügyelete, szükség esetén pedig vezetése alatt.

Ily szervezet mellett a tűzoltóság mintegy a népfelkelési, csak papiroson létező kötelezettség alatt állóknak gyakorlati felhasználását eredményezné a közvagyon szolgálatában, mely feladat teljesítése nemzet-gazdasági szempontból legalább is egymértékű lenne a csendőr közbiztonsági vagy a népfelkelő kiségitő honvédelmi szolgálatával.

Hiányzik továbbá a javaslatból az országos, megyei és járási csoportosulásra vonatkozó mindennemű rendelkezés, a melyet szintén meg kell a törvényben határozni, gondoskodván ezeknek viszont egyesítéséről és központi kormányzatáról.

Mint hogy a köztapasztalatból tudjuk, hogy a közigazgatási hatóságok s ezek végrehajtó tényezői, sok helyen rosszakaratot, több helyen részvétlenséget tanusítanak a tűzoltó-intézmény iránt s a hol némi figyelemben részesül is, nem mint fontos közigazgatási tényezőt, hanem mint egy sportszerű társaságot, kegyelemből részesítik valamelyes hatósági védelemben; ugyanezért a javaslatban nemcsak úgy magától érthetőleg, hanem előkelő helyen, az általános részben parancsolólag kell kifejezést adni annak, hogy a tűzrendészet kezelése közigazgatási feladat s annak ellátása az önkéntes, vagy községi tűzoltóság feladata, a hatóság védelme alatt.

Mivel pedig az itt előadottakat a mellékelt tervezet szerint megoldandóknak vélem, tisztelettel javaslom, miszerint tervezetemet az elnökségnek 1900. évi október hó 7-én tartott ülésén beterjesztett tűzrendészeti törvényjavaslat tervezetének átdolgozása alkalmával figyelembe venni s az ott ajánlott elveket, habár más formában is, elfogadni méltóztassék.

Megjegyzem, hogy a Breuer-féle tervezet számos részeit itt ott szükségesnek vélt módosítással részemről is elfogadom s csekélységem javasolta részleteket egybekapcsolandóknak találom, fentartván magamnak a jogot az elnökség vonatkozó ülése alkalmával az illető §§-nál megtenni észrevételeimet, miután azt így írásban előterjeszteni nem oly célszerű, mint szóval röviden előadni.

Végül megjegyzem, miszerint ha a t. Elnökség a tagolati szervezetre vonatkozólag tett javaslatomat elfogadná, az e részben szükséges kiegészítést a tárgyalás folyamán nyomban eszközölni lehetne.

Ezen beadványhoz csatolta **Vida Pál** egyuttal az általa kidolgozott törvényjavaslat I. fejezetét is, mely az általános határozatokat foglalja magában s melynek szövegezése a következő:

1. §. A tűzoltás s az ezzel kapcsolatos megelőző és utólagos társadalmi vagy hatósági tevékenység tűzrendészeti közigazgatási feladatot képez, melynek rendszeres ellátásáról városokban és községekben az e célra alakult önkéntes tűzoltó-egyesületek vagy hatósági uton létesített (kötelezett vagy hivatásos) tűzoltóságok igénybe vételével s a rendelkezésére bocsájtott tűzoltó-eszközökkel a jelen törvény s az ennek folytán alkotott külön szabályok szerint a városok és községek gondoskodni, s a felsőbb hatóság ez irányban az ellenőrzést gyakorolni, illetőleg szakközgei által gyakoroltatni tartozik.

2. §. Minden város és község tartozik gondoskodni arról, hogy tűzoltóságának vész esetén való sikeres működéséhez a helyi viszonyok szerint megkivánt s a jelen törvényben részletesen felsorolt tűzoltó-eszközei jó karban tartva és tűzmentes anyagból épült alkalmas helyen fekvő szertárban készletben legyenek.

Köteles továbbá gondoskodni a város és község arról, hogy ezen szerek szállításához szükséges lőerő mindenkor, de főleg a tűzveszélyesebb nyári időszak alatt és gyakorlatok alkalmával késedelem nélkül rendelkezésre álljon, valamint az oltáshoz szükséges vízkészlet minél gyorsabban és minél nagyobb mennyiségben akadálytalanul megszerezhető legyen.

3. §. Minden város és legalább 50 tömören épített házból álló községnek kell rendszeres működésre képesített oly tűzoltó csapattal birni, melynek közreműködésével a jelen törvény 1. §-ában foglalt feladatot szakszerűen teljesíteni képes.

Egy ily tűzoltó csapat legkisebb létszáma rendszerint 20 főnél kevesebb nem lehet.

Ötven háznál nagyobb és népesebb városban és községben a helyi viszonyok igényéhez mérten nagyobb számú tűzoltócsapat szervezendő.

Ötven háznál kevesebbel biró, vagy szétszórtan épült községben és pusztákon a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával szintén kell megfelelő számban szakképzett tűzoltókról s megfelelő eszközökről gondoskodni

4. §. Ott, hol társadalmi tényezők kezdeményező hiányában vagy részvétlenségéből avagy bármely más okból önkéntes alapon egyesületi jelleggel nem szerveznek tűzoltótestületet, köteles az illető város polgármestere, illetőleg község jegyzője hivatalosan intézkedni az iránt, hogy tűzoltó-testület vagy legalább önálló működő csapat mindenek előtt önkéntes elemekből létesüljön.

A mennyiben pedig az illetén hivatalos kezdeményezés az önkéntes szervezkedés tárgyában sikerre nem vezetne, avagy a létező önkéntes testület működése benső viszonyai és gyakorlati képessége szempontjából a vármegyei tűzfelügyelő meghallgatása után, illetőleg ennek saját elhatározásából előterjesztése szerint a helyi tűzrendészeti követelmények kielégítésére alkalmatlannak találhatnák, köteles a helyhatóság (városi tanács, községi előljáróság) a jelen törvényben meghatározott eljárással kötelezett (városi, községi) tűzoltóságot szervezni s annak megfelelő működéséről állandóan gondoskodni, nagyobb városok pedig a szükséghez képest hivatásos tűzoltókat alkalmazni, esetleg ilyen csapatot fenntartani.

Azon körülmény, hogy az önkéntes tűzoltó-egyesület saját önálló szervezetével kielégítőleg teljesíti feladatát, nem menti fel a város és község hatóságát a tűzrendészet hivatalos gondozásának kötelezettsége alól, mihez képest tartozik az önkéntes tűzoltó-testületet kívánatra anyagi és hatósági támogatásban részesíteni.

5. §. A tűzvédelmi szolgálat közérdekű természetéből folyólag a város és község mindazon 20-40 évig terjedő életkorban lévő testileg alkalmas férfiak, kik ezen törvény értelmében hatóságilag fel nem mentetnek, általános tűzoltói szolgálatra kötelezettek

Mindazok tehát, kik az önállóan szervezett tűzoltó-egyesület működő csapatába önkéntes elhatározásból be nem lépnek, jelen törvény alapján s következményeinek terhe mellett kötelesek tűzoltói szolgálatot a meghatározott szabályok, külön utasítások s felebbvalói rendeletek szerint teljesíteni.

Ezen szolgálati kötelezettség három egymásután következő évig terjed, szabadságában állván az illetőnek a testület kebelében továbbra is benn maradni. Ha pedig a létszám viszonyok szükségessé teszik, a szolgálati kötelezettség a három éven túl is kiterjeszthető.

Szolgálati kötelezettségeiket az önkéntes tűzoltó-testületek működő tagjai saját szabályaik szerint teljesítik ugyan, de azért jelen törvény hatálya ezekre is kiterjed, miért is a saját szabályaik ellen való vétség esetén is a kötelezett tűzoltókkal egyenlő elbánásban részesítendő.

Ha az önkéntes tűzoltó a testületből kilép, a mennyiben szolgálati kötelezettségének határideje még le nem

telt, a kötelezett tűzoltók közé leendő besorozás alól ki nem vonhatja magát.

A tűzoltó szolgálatban közhatósági személy s köztörvényileg az ily minőségben őt megillető jogok s kötelezettségek alatt áll.

Az önkéntes tűzoltó rangban a kötelezett s hivatásos tűzoltót megelőzi és a tisztii és altisztii állások betöltésénél egyenlő szakminősültség esetén előnyben részesítendő.

Szükség esetén a tűzoltásban való közreműködést senki sem tagadhatja meg.

6. §. Magyarországnak Fiumével egyesült összes tűzoltósága közös szervezetbe egybekapcsolva, az országos tűzoltó-szövetséget alkotja, melyek viszont vármegyénként az annak területén levő városokkal egyetemleg (Fiumével külön) csapat vagy más elnevezés alatt vármegyei és szolgabírói járások szerint járási tagolatokra oszlanak, mely tagolatok egyesített csapata az illető vármegye, vagy járás elnevezését viseli, s megkülönböztetésül a vármegye színe és címere szolgál, melynek megfelelő alkalmazásáról az országos tűzoltó-szövetség előterjesztése alapján a belügyminiszter rendeleti úton intézkedik.

7. §. Az országos tűzoltó-szövetség egy országos tűzoltó-főparancsnok fővezénylete alá helyeztetik, kit a belügyminiszter előterjesztése alapján ő felsége a király nevez ki, s kinek helyettesét a belügyminiszter jelöli ki a vármegyei tűzrendészeti felügyelők sorából, illetve ha elfogadtatik az országos felügyelők tisztség, azok sorából.

A vármegyei tűzoltócsapat a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, a járási tűzoltócsapat pedig a járási tűzrendészeti biztos vezetése alatt áll.

(Részemről a 4-5 országos felügyelőt ily módon, vagyis főparancsnok esetén, feleslegesnek tartom, lévén az ország 63 vármegyéjének felügyelete a főparancsnokra bízva, ki ezt egymaga megvizsgálhatja elszórtan évente 200-300 helyen.)

8. §. Az országos tűzoltó főparancsnok mellé központi iroda szervezendő Budapesten, melynek személyzetét a belügyminiszter nevezi ki. A főparancsnoki iroda vezetője egyszersmind a főparancsnok segéd tisztje, ki az országos tűzoltó-szövetség ügykezelését a szövetség határozatai és az országos főparancsnok rendeletei szerint végzi, illetőleg a mellette levő segéd személyzettel végezteti.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelők s járási tűzrendészeti biztosok hatáskörükbe eső ügykezelési teendőikről önmaguk gondoskodnak.

(Itt felsorolándók az országos főparancsnok, esetleg országos vármegyei és járási felügyelők teendői rövid vázlatban.)

9. §. (Beiktatandók az általános részbe, esetleg a különös részbe a szövetség új szervezeti stb. szabályainak főbb részei és az egyenruházat főbb részei.)

10. §. A tűzoltó-intézmény testületi viszonyai, szakszerű működése s az egyöntetű szolgálati ügyek, a mennyiben belügyminiszteri rendelettel nem szabályoztatnak, a vármegyei tűzoltócsapat évi gyűlésein s az országos tűzoltó-szövetség közgyűlésein hozott határozatokkal intéztetnek, mely határozatok kötelezők, s a vármegyei csapat határozatát az alispán és polgármester, az országos szövetség határozatát pedig a belügyminiszter hajtja végre.

Az országos tűzoltó-szövetség minden két évben, a vármegyei csapat pedig minden évben lehetőleg más-más városban tartja üléseit, melyen minden tűzoltó-testület (önkéntes, kötelezett és hivatásos) egy-egy szavazóképes tagjával képviselteti magát, de azért az ülésen minden tűzoltó részt venni jogosult.

* * *

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége Óvári Ferencz dr. alelnök elnöklésével folyó hó 3-ikán délután 3 órától esti 10 óráig, majd folyó hó 4-én délelőtt

9 órától délután 2 óráig tárgyalta a miniszterelnökhöz benyújtandó és a titkár által elkészített memorandumot és a közzétett tűzrendészeti törvényjavaslatot.

Az átdolgozott törvényjavaslatot, mint külön mellékletet, a Tűzoltó Közlöny jelen 10. számához csatolva veszik olvasóink, vagyis abban az alakban, a mint az a belügyminiszteriumhoz fölterjesztetett.

Tájékozás czéljából azonban czélszerűnek tartjuk olvasóink figyelmét föl hívni a fontosabb változtatásokra.

A 8. §-ban a tűzveszélyes anyagok mellé a gyulékony és robbanó anyagok is felvették; azok raktározására nézve az élet- és vagyonbiztonság szempontjából bővebb kikötések tétettek.

A 10. §-ban csakis a két lóerejűnél nagyobb motorok kezeléséhez kívántatott meg a képesített egyén.

A 14. §-ban csakis a nagyobb ruhatisztítókra lett előírva a költséges villamos világítás, de a tűzbiztos építkezésre és szellőztetésre újabb rendelkezés lett téve.

A 18. §-ban ki lett mondva a 16 éven aluli gyermekekre a dohányzási tilalom s a köteles felügyelet elmulasztásáért a szülő, a gyám, illetve a gazda felelőssége.

A 22. §-ban a lőpor raktározására falazott és kemény fafedővel lazán letakart tartó és tűzbiztos fedélszerkezet még pótlólag előíratott.

A 48. §. a 23. §. elé helyeztetett s a dynamitnál a -12 C° helyett a -11 C° tétetett. A 23. §-tól kezdődőleg a 48. §-ig tehát a §-ok száma a sorrend betartásával egy számmal növekedett.

A 24. (új 25.) §-ban a gőzgépek mellé a két lóerejűnél nagyobb motorok is fölvetettek.

A 25. (új 26.) §-ban »de évenként legalább négy-szeri« szavak kihagyattak, ellenben fölvetetett, hogy orosz kéményeket csakis tűzbiztosan fedett épületekben lehet alkalmazni és hogy négy-szegletű ürrel bíró kémények építése tilos.

A 27. (új 28.) §-ban a házaknak és melléképületeknek 6—6 méter térfokokban való körülzásítása kötelezővé tétetett.

A 28. (új 29.) §-ban az államhivatalnokok helyett a tűzoltók mentettek föl a községi éjjeli őri (bakter) szolgálat és azok költségeihez való hozzájárulás alól.

A 29. (új 30.) §-ban a vármegyei felügyelő helyett a tűzoltóparancsnok tétetett, egyúttal a más könnyen gyúló gazdasági anyagoknak a beltelkekre való berakásánál az a korlátozás tétetett, hogy azokat épületekhez 5 méternél közelebb helyezni tilos.

Az 57. §-ban előírt eszközök közé fölvetetett még 1 szűrő, 2 sugárcső, 3 lövőke és a szükséges csavarkulcsok, míg a 4 vasvilla helyett 2 vasvilla és 2 kapacs iratott elő.

Az 59. §-ba a gyáarak, malmok és nagyobb ipartelemek is fölvetettek.

A 69. §. egészben véve olyként alakítottatott át, hogy abban az önkéntes tűzoltóságnak az azt méltán megillető elsőbbség biztosított.

A 70. §-ba a szertárnak és a szertár előtti térnek közköltségen leendő világítása fölvetetett.

A 74. §-ban kimondatott, hogy a tűzoltóparancsnok a községi tűzoltói alaphól tiszteletdíjjal jutalmazható.

A 76. §-ban a hivatásos tűzoltók létszáma czélarányosabban lett megállapítva.

A 77. §. első mondatának kihagyásával a 76. §-hoz csatoltatott, míg 77. §-ként az általános tűzoltói kötelezettség mondatott ki.

A 79. §. végére bevétetett, hogy a tűzoltói kötelezettség alá nem esők is lehetnek tűzoltók, ha arra alkalmasak és magukat a törvényes rendelkezéseknek alávetik.

A 84. §. első mondata helyett kimondatott, hogy a tűzoltóság tekintet nélkül arra, hogy mily szervezettel bír, köteles a parancsnok által eszközölt beosztás szerinti összes szolgálati tendőket végezni.

A 87. §-ban a vetojog kellőképen körvonalozva lett.
A 92. §-ból a népcsődületeknél és vásárokon való rendtartás töröltetett mint olyan, melylyel a tűzoltóságot terhelni nem kívánatos.

A 93. §-ból »Ha a fősolgabíró . . . illeti meg« mondat kihagyatott.

A 94. §-ból »Oly helyen . . . avagy« és »illetve a . . . parancsnokát« mondatok kihagyattak.

A 95. §-ban az épületrészek nagyobb mérvű lebontását a parancsnok az előljáró engedélyétől függetlenül is elrendelheti szükség esetén.

A 100. §-ba a nagyobb kazlak és raktárak is fölvetettek.

A 109. §-ban kimondatott, hogy a vármegyei tűzrendészeti felügyelő tagja a közigazgatási bizottságnak.

A 114. §-ban fölvetetett, hogy a költségvetés a tűzoltóparancsnok közbenjöttével állapítandó meg.

A 115. §-ban, mivel a vármegyei tűzrendészeti felügyelők díjazása is az országos tűzrendészeti pénztár feladatává tétetett, a községi alapoknak a vármegyei alapokhoz való hozzájárulása 25% -ról 5% -ra szállítottatott le, végül pedig a büntető eljárás megfelelőbb formába lett öltöztetve.

Az ekként átdolgozott törvényjavaslatot *Óvári* Ferencz dr., orsz. képviselő, szövetségi alelnök vezetése alatt, *Vermes* Béla orsz. képviselő, *Markusovszky* Béla és *Lukács* Gyula előadók és *Szily* József dr., szöv. titkárból álló küldöttség e hó 14 én nyújtotta át a fölterjesztés és a törvényjavaslat indokolásának kapcsán *Szék* Kálmán miniszterelnöknek.

A miniszterelnök a küldöttségnek adott válaszában méltányolva a szövetségnek ez ügyben kifejtett tevékenységét, kijelentette, hogy ez ügygel behatóan foglalkozni annál is inkább kötelességének tartja, mert a lakosságnak a mindinkább növekvő tűzkároktól való megóvása egyike a legfontosabb közigazdasági feladatoknak.

A küldöttség ezután tisztelgett még *Gullner* Gyula államtitkárnál és *Selley* Sándor dr. miniszteri tanácsosnál is.

Habár ekként a törvényjavaslat a kormányhoz föl is terjesztetett s az a szövetség kezéből tulajdonképen kiadott, a magunk részéről annak tárgyalását befejeztnek nem tarthatjuk. Sok retortán fog az még keresztül menni, míg törvényerőre emelkedik, s azért nagyon kívánatos és az ügy érdekében való volna, ha a tűzoltóság azzal, mint első sorban őt érdeklővel, továbbra is behatóan foglalkoznék.

Ez idő szerint nem ismerünk fontosabb kérdést ennél a törvényjavaslatnál. Gondunk lesz rá, hogy az továbbra is napirenden maradjon, s azért nagyon kérjük lapunk olvasóit, hogy szóljanak ahhoz hozzá, mondják el annak egyik vagy másik részletéről bírálatukat, véleményüket, mert csakis a minden oldalról megvilágított kérdés lehet tiszta, világos, minden félreértést kizáró.

Szerkesztői üzenetek.

Zagyva István segédtiszt Békés. Az önkéntes tűzoltó-testületek okmányainak bélyegmentességét a m. kir. közigazgatási bíróság, tehát a legfelsőbb fórum állapította meg, midőn egy adott esetből kifolyólag 1899. évi május hó 30-án tartott ülésében 120/1898. P. számú ítéletében kimondotta a következőket: »Tekintettel arra, hogy az egyes községekben fennálló önkéntes tűzoltó-testületek minden nyereszkedés kizárásával tisztán közjótékonyosság gyakorlása czéljából fejtenek ki közhasznú működést, azok kétségkívül az 1869. évi XVI. t.-cz. 3. §-ában említett jótékony egyletek fogalma alá esnek, ekként (azokat) az idézett törvényszakasz értelmében megilleti a bélyegmentesség.« Az ítélet egyébként teljes egészében föltalálható a Tűzoltó-Közlöny 1899. évi november 10-iki számának 175 - 176. lapján.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

ALAPITTATOTT
1858. évben.

Sürgőnyezim:
„Szivattyúgyár Budapest“.

Gyártott fecskendők
száma 14090.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra u. m.: házi-, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket u. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, kocsi-, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet: XXVI.*

Tüzoltósági szereket és létrákat u. m.: személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó-kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit és különféle létrákat. — *(Árjegyzéki füzet sajtó alatt.)*

Egyéni felszereléseket u. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalgyvereket, jelvényeket stb. stb. *Árjegyzéki füzet XXVIII.*

Köztisztasági szereket u. m.: utcai öntöző-kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sár-vonógépeket, hókéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegödör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint, önműködő szivóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket u. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harang-állványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➔ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➔

A legmagasabb kitüntetések.
Chicago: érdemérem; Antwerpen: aranyérem; Berlin: császári érem,
és szakmában az egyetlen legmagasabb kitüntetés

Magirus C. D.
ULM a/D.

A legjelentékenyebb gyár a tűzoltói szakmában, az egyedüli, mely az összes

tűzoltó-szereket,
házi- és kerti fecskendőket,
gépezetes létrákat,
mászó- és mentőszereket, mentőtömlőket, ugróponyvákat, füstkészülékeket, betegszállító eszközöket,
tűzoltói felszerelvényeket
kivétel nélkül saját műhelyeiben nagyban készít

Ár egyréteket ingyen és bérmentve küld
Magirus C. D., Ulm a/D.

STERNBERG ÉS KÁLMÁN
Budapest,
VIII., József-körút 35. sz.

Fecskendő-, szivattyú-, tűzoltó-felszerelési gyári raktár.

Teljesen vas-köcsi szerkezet. — Központi érezszelep szerkezet.

Tűzi fecskendőket, tűzoltó egyéni felszereléseket (az orsz. tűzoltó-szöv. szabályai szerint) és **minden e szakmába vágó tárgyakat** a legjobb minőségben és kiállításban jutányos árban szállítunk **községeknek és tűzoltó-testületeknek** kedvező fizetési feltételek mellett.

Kívánatra árjegyzéket és fecskendő-rajzokat bármintve küldünk.

GYÁR: IV., Magyar-utca 26. sz.   RAKTAR: IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF
cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése
BUDAPESTEN.

Kitüntetések: **Ő Felsége a Királytól** ipari érdemekért: a legfelsőbb elismerés a Ferencz József-rend lovagkeresztje, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti« »Nép« és »Víg-színház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült
rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,
valamint saját találmányú javított és szabadalmazott
ezimbalmaít, pedállal és a nélkül.

Úgyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket,** jóállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN
raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zen. irodalom összes termékei.

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg.

Schottola Ernő
magyar általános kötanyaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonclere-palota, Andrassy-ut és Váci-körút sarkán.
Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költésjegyzékkel **mentőhócskák és mentőszerek** rendkívül készséggel szolgálnak.

Részletes költésjegyzékkel **mentőhócskák és mentőszerek** rendkívül készséggel szolgálnak.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak** és **műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégemet, hol ugy a **teljes felszerelés,** valamint **egy-egy eszközök, szabványoszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udv. száll.

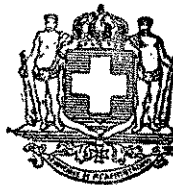
Cs. és kir. auvtr. udvari szállítók

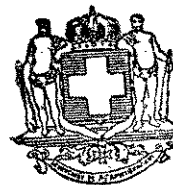
Szerb királyi udvari szállítók.

Perzsa császári udvari szállítók.

Görög királyi udv. szállítók.

Ő Fensége a görög trónörökös udv. száll.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, ő császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

Fő-üzlet: IV., Váci-utca 35. szám BUDAPESTEN Fiók-üzlet: IV., Központi városház

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellékek, **menyiségre való tekintet nélkül**, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett készíttetnek**. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rőzsekéseket, baltákat és sípokot, sapkákat** posztóból és bőrből, **paszományt, zsinórokat, kardbojtókat, keztyűket, gallérokat** stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. **Sürgőnyezim: Tiller udvari szállítók Budapest.**

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Partoljunk a hazai ipart!

Polgári öltönyök és felszerelmek!

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben

elkészített tűzoltó- és

egyéb társulati zászló-

kat festve vagy himezve

a legegyszerűbbtől a leg-

diszesebb kivitelben a

legjutányosabb árakon.

Budapest,

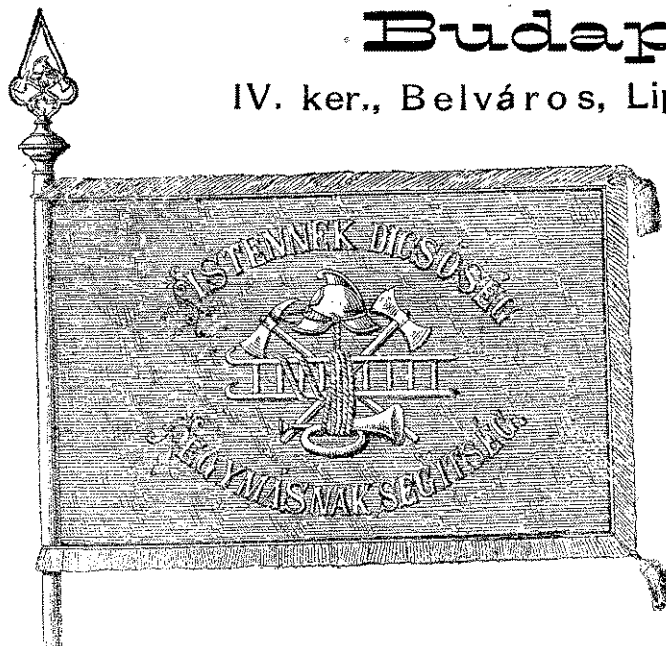
IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok,
egyleti jelvények,
kokárdák,
vállszalagok
nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal,
sokféle alakban és ki-
vitelben, a legolcsóbban
számíttatnak.

! Saját
műhímző-
intézet. !

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitűnő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

A magyar országos tűzoltó-szövetség fölterjesztése.

(Küldöttségileg átadott Széll Kálmán belügyminiszternek 1900. évi november hó 14-én)

Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr! Kegyelmes Urunk! Hálás köszönettel, osztatlan örömmel és őszinte bizalommal fogadta a magyar országos tűzoltó-szövetség Nagyméltóságodnak folyó évi április hó 17-én 28.321/V—c. szám alatt kelt azon intézkedését, melylyel az ország tűzrendészeti állapotának helyenkint leendő megvizsgálását elreadelni méltóztatott, annál is inkább, mert ezen intézkedésben míg egyrészt 10 évre kiterjedő meddő törekvéseinek első sikerét üdvözölhette, addig másrészt joggal remélhette, hogy a vizsgálatok nyomán feltáruló szomorú helyzet az eddigieknél hatályosabb kormányzati intézkedésekre fogja megadni az impulzust. Most, hogy ezen vizsgálatok egyelőre befejezést nyertek, kész örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy szerzett tapasztalataink, benyomásaink és tanulságaink beható egybevetése után javaslatainkat előterjeszszük.

Mielőtt azonban ezt tennénk, kell, hogy a helyzet kellő megvilágítása végett visszapillantást vessünk egyrészt a multra, másrészt pedig beható figyelmünkre méltassuk a most eszközölt vizsgálatok által szolgáltatott adatokat, mert csakis ezen két tényezőnek teljes ismerete képesíthet bennünket arra, hogy a közérdeknek és a gyakorlati élet követelményeinek egyaránt megfelelő javaslatokat töljessünk.

Hazánkban a tűzoltó-intézmény 30 évet meghaladó multra tekinthet vissza, ám a tűzrendészet kezelésének, mint hatósági feladatnak alapjai csak 12 évvel ezelőtt, az 1888. évben 53.888. szám alatt kibocsátott tűzrendészeti kormányrendeletben rakattak le, mert az ezen kormányrendeletet megelőzőleg kiadott rendeletek egyike sem volt olyan, mely a feladatok körvonalozásában bármiképen zsinórmértékül szolgálhatott volna, annál kevésbé olyan, mely a tűzrendészetnek, mint a rendszet egy nagy ágazatának beható kezelésére az e téren szakismerettel nem bíró hatóságoknak alapot nyújthatott volna.

Midőn tehát ismételt fölterjesztéseinkre, — ha bár nem törvény, hanem csak törvényt pótló rendelet alakjában, — a tűzrendészeti kormányrendelet kibocsátatott, joggal remélhettük, hogy az abban lefektetett üdvös és közhasznú elveknek országszerte leendő terjesztése által meg fog adatni a lehetőség arra, hogy az addigi tájékozatlanságot, tehetetlenséget és közönyt a tűzrendészet kezelésében a hatóságok részéről a legnagyobb érdeklődés és tevékenység fogja felváltani.

Négy irányban kívánt a kormányrendelet különösen hatni. Első sorban megállapította a hatóságok feladat- és jogkörét, másodsorban gondoskodott a megelőző tűzrendészeti óvóintézkedésekről, harmadsorban kimondotta azt, hogy minden egyes községnek legalább mily tűzoltószerekkel és eszközökkel kell bírnia, és végül negyedsorban elrendelte, hogy minden községnek megfelelő tűzoltóságot kell szerveznie.

Kétségtelenül oly alapelvek ezek, melyek bőséges alkalmat adhattak a hatósági tevékenységre. A törvényhatóságok hozzáfogtak a tűzrendészeti szabályrendeletek megalkotásához, a községek részére megrendelték a fecskendőket, itt amott kísérletet tettek az önkéntes tűzoltó-intézmény megalakítására, másutt a kötelezett tűzoltóság szervezésére, szóval lázas tevékenység indult meg szerteszét, mert a kormányrendeletben kifejezésre jutó határozottság és erély, a legfőbb lehetőség tettek a kibúvót annál is inkább, mert a mulasztást elkövető hatóságok közegek ellen a legszigorubb eljárás helyezettett kilátásba.

A régebben megalakult, tisztán önönerejükre utalt, s

a hatósági támogatás hiányában már már csüggedő önkéntes tűzoltó-testületek újult erővel fogtak hozzá a munkához. Az országos tűzoltó-szövetség, támogatva az alakuló vármegyei tűzoltó-szövetségektől, megkezdte az egész országra kiterjedő szervezkedést, szaktanácsával támogatta a hozzáfutókat, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület hathatós közreműködésével megteremtette a magyar tűzoltói szakirodalmat, a keretébe tartozó tűzoltó testületeket ingyen ellátta szakművekkel. Szerveztetett az országos tűzoltói szaktanfolyam, tartattak vármegyei és járási tanfolyamok, gyakorlómesterek költségmentesen tanították a testületeket, szóval minden intézkedés megtéetett arra, hogy a tűzoltó-testületek a szakképzés fejlesztésével feladatukra képesíthessenek.

Bármily üdvös ténykedést fejtett azonban ki a magyar országos tűzoltó-szövetség, törekvései legfeljebb a kebelébe tartozó tűzoltó-testületek körében érvényesülhettek, míg ellenben az ezen kereten kívül álló tűzoltóságokat sem a szervezet, egyenruházat, rangjelzés és felszerelés, sem pedig a szakbeli kiképzés tekintetében nem tudta azon polczra emelni, hogy a hozzájuk fűzött igényeknek megfelelhettek volna.

A társadalom, sok irányu egyéb kötelezettségei mellett, az újdonság ingerével többé már nem ható tűzoltó-intézményről megvonta támogatását, a kényelemszerető intelligencia visszariadva a minden oldalról őt ért gúnyolódásoktól, s a tűzoltói szolgálattal egybekötött veszélyektől, teljesen visszavonult a küzdőtérrel, úgy, hogy ez oldalról ma már az erkölcsi támogatás is ritkaság számba megy; maguk a hatóságok pedig a kormányrendelet szelid nyomása alatt hirtelen folyamatba tett tevékenység nehézségeitől, s az ezzel egybekötött munkaszaporulattól megrettegve, csakhamar visszahelyezkedtek a semmittevés kényelmes álláspontjára, annál is inkább, helyesen mondva éppen azért, mert a kormányrendelet intézkedéseinek végrehajtását tőlük senki sem kívánta, azt senki sem ellenőrizte, annál kevésbé vonta őket mulasztásaikért felelősségre.

Az országos tűzoltó-szövetség, felismerve az ellenőrzés hiányából eredő nagy veszélyeket, hivatásának tudatában már az 1890. évben fölterjesztéssel fordult Nagyméltóságod hivatali elődjéhez, és reámutatva a létező hiányokra, kérte a kormányrendelet 35. §-ában föntartott ellenőrző vizsgálatok foganatba vételét; kidolgozta a vizsgálatok mikénti megejtésére vonatkozó utasítást; az 1891. évben hivatalos adatok alapján összeállított statisztikai kimutatás alapján beigazolta, hogy a kormányrendeletnek a tűzoltóságok szervezésére vonatkozó intézkedései csak elenyésző csekély részben hajtottak végre, a tűzrendészet maga pedig a legmoshatóbb kezelésben részesül a hatóságok részéről, melyek különösen azzal, hogy a megelőző óvóintézkedések mint hajtának végre, mit sem törődnek. Ismételt fölterjesztésben felhívta a figyelmet a fecskendők beszerzése tekintetében üzött visszaélésekre, azon nagy anyagi károsodásra, mely a tűzoltóságot nélkülöző községek által beszerzett fecskendők gondozatlansága révén a községeket éri; megmondotta, hogy a törvényhatóságok, városok és községek által itt amott alkotott szabályrendeletek intézkedései végre nem hajtának, óvóintézkedésekről, és a tűzrendészet tulajdonképeni kezeléséről sehol szó sincsen; panaszosan fölemlítette, hogy a hatóságok a tűzoltóságnak nem adják meg a szükséges erkölcsi és anyagi támogatást, de, sőt azok működése elé mindenképen akadályokat gördítenek.

Hosszú volna elmondani mindazt, a mit a lefolyt évtized alatt a nagyméltóságú Belügyi Miniszteriumhoz

intéztet ismételt fölterjesztéseinkben elmondottunk. A szomorú tény az, hogy fölterjesztéseink, javaslataink meghallgatásra sohasem találtak, de sőt kevés kivétellel még válasza sem érdemesítették. S a mily sorban részesültek a nagyméltóságú Belügyi Miniszterium által szakközegének elismert országos tűzoltó szövetség fölterjesztései, épp oly elbánásban volt részük az alantasabb hatóságok által ilyenekül el nem ismert vármegyei tűzoltó-szövetségek és tűzoltó-területek törekvéseinek.

Ily körülmények közt virágzás helyett a legádázabb pusztulásnak kellett előállania. A tűzoltó-intézmény legjobbjai belefáradva a haszontalan, eredményekre nem vezető küzdelembe, megőrölve a hatóságok mérhetetlen indolenciájától, szárnyaszegetten állottak félre, egymásután dőltek ki a sorból s a nagy közönség köréből nem akadtak önzetlen, önfeláldozásra kész férfiak, kik annyi nehézség láttára helyük pótlására vállalkozni merészelték volna.

De nem ecseteljük tovább ezen áldatlan viszonyokat. Azt a pillanatnyi föllendülést, mely a tűzrendészet kezelésében a kormányrendelet kibocsátása után beállott, a legkövetkezetesebb hanyatlás váltotta föl, mely hanyatlásnak rémes hirdetői az évről-évre a lángok martalékává lett milliók, szomorú bizonyítékai pedig a most megejtett vizsgálatok alkalmával talált szinte kétségbeejtő állapotok.

És ha tudjuk azt, hogy ezen pusztulásnak végső vonatkozásában nagyrészt az volt az oka, hogy a nagyméltóságú Belügyminiszterium a tűzrendészet kezelésében nem élt legfőbb felügyeleti és ellenőrzési jogával, úgy érthetővé válik a mi nagy örömünk, mely megnyilvánult bennünk akkor, a midőn Nagyméltóságod a tűzrendészeti vizsgálatok megejtésére az első rendelkezéseket megtette, kiküldvén megbízottjával Adorján Antal belügyminiszteri segédtitkárt, hogy az ország tűzrendészeti állapotát dr. Óvári Ferencz orsz. képviselő, magyar országos tűzoltó-szövetségi alelnök közreműködése mellett helyenkint vizsgálja meg.

Ezen rendelkezésnek megfelelőleg Nagyméltóságod fent megnevezett megbízottjai a magyar országos tűzoltó-szövetség egy-egy előadója kíséretében f. évi április hó 17—22, május hó 1—6, május hó 15—20, június hó 5—10, június hó 24—29 és augusztus hó 18—30. napjain Zemplén, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Szatmár, Szabolcs, Ung, Borsod, Abauj-Torna, Sáros, Zala, Somogy, Baranya, Krassó Szörény, Hunyad, Háromszék, Csík és Udvarhely megyék 258 községét vizsgálták meg, minden egyes község tűzrendészeti állapotáról jegyzőkönyvet vettek föl, melynek egyik eredeti példányát Nagyméltóságod megbízottja vette át és terjesztette Nagyméltóságod elé.

Miként feleltek meg az alsóbbfokú hatóságok a tűzrendészeti kormányrendelet követelményeinek, mutatják az ezen vizsgálatokról fölvett jegyzőkönyvek következő adatai:

A 18 vármegye közül Zemplénnek éppenséggel nincs, Trencsénnek és Csíknak csak az 1888. év előtti időből van tűzrendészeti szabályrendelete, Szabolcsnak tűzrendészeti szabályrendelete mitsem mondó három szakaszból áll, a többi 14-nek azonban többé-kevésbé megfelelő szabályrendelete van. Ezen így sem kedvezőnek látszó arány értékét azonban nagyon leszállítja az a ténykörülmeny, hogy az ország területén létező összes vármegyét és törvényhatósági városokat számításba véve, a valóságban még $\frac{1}{3}$ -ad rész sem felelt meg a kormányrendelet azon követelményének, hogy azzal összhangzásban levő tűzrendészeti szabályrendeletet alkosson. Ha pedig nem a szabályrendelet alkotását magát, hanem annak minként történő végrehajtását, vagyis a dolog érdemét, a tűzrendészet tulajdonképeni kezelését, az elrendelt óvó intézkedések megtételét vesszük mérvadóul, úgy az eredmény lesz áll teljesen a semmiségre, mert oly vármegyét, mely e tekintetben kötelességeinek, hacsak egyes részletekben is megfelelni, a tűzrendészet érdekeit átézni és azokat hivatásának megfelelőleg szolgálni iparkodott volna, utunkban alig találtunk.

Még rosszabb a helyzet e tekintetben a községekben.

A 258 község közül csak 50 községnek volt szabályrendelete, 208-nak azonban nem volt, vagyis a községeknek $\frac{1}{5}$ -öd része még a papíron való intézkedést sem tartotta szükségesnek, annál kevésbé azt, hogy érdembe vágó munkát végezzen.

A tűzrendészet kezelésében a szükséges egyöntetűség megteremtésének nagy akadályául szolgált, hogy a vármegyék, városok és községek által megalkotott tűzrendészeti szabályrendeletekben igen gyakran egymással homlokegyenest ellenkező intézkedések is a felsőbb hatóságok által jóváhagyattak, avagy azokból a más szabályrendeletek intézkedéseivel azonos intézkedések töröltettek.

Építkezési szabályrendelettel alig itt-ott találtunk. Ám a hol volt is, abban a tűzrendészet érdekeit biztosítva sehol sem találtuk, mert annak megalkotásába tűzoltói részről beleszólása soha senkinek sem volt. E körülménynek tulajdonítható, hogy a községek nagyobb részében ma is szabadon dívik a tűzveszélyes építkezés és számbavehető javulás sehol sem mutatkozik.

Habár a kormányrendelet a tűzoltáshoz szükséges víznek előteremtéséről való gondoskodást a községi előjáróságok különös kötelességévé teszi, sehol ennek biztosítására a szükséges intézkedéseket megtéve nem találtuk. A kutak száma csekély, víztartalmuk a tűzoltás céljaira elégtelen, folyókhoz, patakokhoz alkalmas lejáratok, vízfogók stb. nincsenek. A községek közutakat nem állítanak föl s a magánosokat ki sem készítteti kutak építésére; a szabályrendeletekben tűz esetére kimondott vízszállítási kötelezettségnek csak az felel meg, aki éppen akar, ellenben senki a segély megtagadása miatt felelősségre vonva nem lesz s így nem csoda, ha minden tüzesetnél, még a folyók partján épült községekben is, a vízhány játsza a döntő szerepet.

Mivel a kormányrendelet a szalma- és takarmányféléknek, és más egyéb könnyen gyúló anyagoknak raktározása, a kéményeknek és tetőzeteknek tűzbiztos anyagból való készítése, a nyomtatásnak és cséplésnek a községek belterületén való eltiltása, vagy legalább korlátozása, szóval a megelőző tűzrendészet legéletbevágóbb érdekei tekintetében mi intézkedést sem tesz, könnyen érthető, hogy e téren mutatkoztak a legnagyobb hiányok is.

A szalma és takarmányfélék a szabályrendeletekben foglalt megszorítások dacára a beltelkeken szabadon és a lakóházak padlásain egyaránt összehalmoztatnak, kazal, rőzse, venyige, kukoricaszár, tűzifa, akárhányszor a szomszédház tetőzetéhez támaszkodik; nyomtatás, gőzgéppel cséplés, nyílt tüzelés akadálytalanul történhetik a lakóházak közt; szalma- és nádfedelek még új építkezésnél is kiterjedten alkalmaztatnak; egész falvak vannak, melyekben egyetlen kéményt se találunk, másokban meg csupa deszka- és rőzsekéményeket. Nem csoda, ha ily körülmények közt a tüzesetek száma hazánkban más rendezettebb államokhoz képest aránytalanul magas, a tüzesetek nagysága és kiterjedése által okozott károsodás pedig kivált megdöbentő.

A kitért tüzeset bőséges tápot talál a fölhalmozott könnyen gyúló anyagokban és tűzveszélyes tetőzetekben, s már csekélyebb szél esetén is pillanatok alatt házról-házra föltartóztathatatlanul terjed tova addig, míg természetes gátját meg nem találja.

A kormányrendelet 8-ik szakasza meghatározza azt, hogy a községek minő tűzoltószerekkel láttassanak el. Miként tettek ennek a községek eleget, mutatják az alábbi adatok.

Fecskendője 218 községnek van, ellenben 40-nek egyáltalán nincs. A 218 fecskendő közül csak 67 megfelelő, ellenben 191 nem megfelelő, sőt ezek közül 36 teljesen tönkre ment, s az ebből kifolyó károsodás 40—45 ezer koronára tehető.

Ha ezen arányt az egész országra alkalmazzuk, úgy csak a már teljesen tönkrement fecskendők értékét véve figyelembe, $2\frac{1}{2}$ millió korona kárt szenvedtek a községek az utolsó évtizedben. Mekkora károsodás állott elő ezenkívül a még teljesen tönkre nem ment fecskendők gondozatlansága révén, azt kiszámítani teljességgel lehetetlen.

Az egy-egy fecskendőhöz előírt 60 m. nyomótömlőkészlet csak 43 községben volt meg, míg ellenben 215 helyen az előírt tömlőmennyiséget nem csak hogy nem találtuk meg, de sőt a meglévő készlet is jó részben hasznavehetetlen állapotban volt, megettta a penész, kirágtta a rozsdá, a mész, idő előtt elkorhasztotta a mocsok, a szenny, mely állandóan érte.

A kormányrendelet előírta ugyan azt, hogy a községek által beszerzendő fecskendőknek szívó-nyomó műveiknek kell lenniök, de nem rendelte el azt, hogy a szívószerkezetű fecskendők a kellő mennyiségű szívótömlőkkel föl is szereltesse. A kormányrendelet ezen hiányára vezethető vissza az, hogy csak 68 községben volt elégséges szívótömlő, míg 190 község szívótömlő készlete elégtelen volt, avagy szívótömlőt a szívószerkezetű fecskendőkhez egyáltalán be sem szereztek.

Még rosszabb áll a helyzet az egyéb tűzoltó-eszközök tekintetében, mert a kormányrendeletben előírt lajtokat és apró eszközöket, utóbbiakat több-kevesebb hiánysággal, csak 28 községben találtuk meg, ellenben 230 községben ezeknek nyomára sem jutottunk.

A helyi szabályrendeletek által előírt házi tűzoltó-eszközök csak 30 községben voltak fölfedezhetőek, ellenben 228 községben azok egyetlen egyet sem találtunk, kapitányvíznek pedig csak amott jutottunk nyomára.

A fecskendők az öntöző egységes csavarral való ellátása, illetve az öntöző szereknek ilyenekké átalakítása igen sok helyen nem történt meg, hanem egyébként is az ezekkel való munkavégzés hiányosságai miatt az öntözési munkák teljesén hasznavehetetlenné váltak, és javításra általában már alkalmatlanokká lettek.

Szertára van 141 községnek, nincs 117-nek; a 141 szertár közül azonban csak 47 megfelelő van, 94 pedig nem megfelelő, nincs tűzmentes anyagból s nincs por- és esőmentesen építve, vagy pedig elkorhadt.

Általában a fecskendők gondozása körül a legnagyobb visszaéléseket és bűnös mulasztásokat találtuk. A fecskendők szabad ég alatt, nyitott fészerekben, szélnek, esőnek, hónak és pornak kitett helyeken, többnyire a bíró házában, senki által nem gondozva, a háziállatok által beszennyezve, összevissza rozsdásodva, tengelyig a sárba beszáradva a legszomorubb képét adták annak a rendszernek, mely a községi vagyoni kezelése körül szerteszét fennáll. Rendezettebb viszonyokat a szerek gondozása és jó karban tartása tekintetében csak ott sikerült találnunk, a hol életképes önkéntes tűzoltóság állott fönn, ott azonban, a hol a fecskendő a bíró gondjaira bízva ennek házában, avagy a község házában volt, gondozásnak nyomára sem találtunk, elannyira, hogy e helyeken a fecskendők alig 1—2 kivétellel tűzoltásra alkalmatlan állapotban voltak.

A kormányrendelet a fecskendőkre nézve 100 mm. hengerátmérőt állapított meg azon nyilvánvaló czélzattal, hogy a községek tűzoltásra alkalmas, kellő vízszállító és oltóképességgel bíró fecskendőkkel láttassanak el. Sajnos, ezen rendelkezést a községek nagyrésze vagy egyáltalán nem respectálta, vagy kijátszotta, avagy pedig a hozzá nem értő község a lelketlen konkurencziának lett egyenesen áldozatává, azáltal, hogy még trágyalé szivattyukat is vétettek meg velük drága pénzen tüzi fecskendők gyanánt. A 70—90 mm. hengerátmérővel bíró kéthengerű fecskendők igen gyakoriak a községekben, de ezek csekély vízszállító képességük dacára a tűzoltásra legalább fölhasználhatók.

Egészen más szempont alá esnek azonban az ugyan ily, vagy ezeknél akár nagyobb henger-átmérővel bíró, de egy hengerű lokomobil-, targoncza-, trágyalé-, bak- stb. fecskendők, melyeket egész járásokra kiterjedőleg a községek egyetlen tűzvédelmi eszközeiként találtunk s melyekre hasznavehetetlenségük dacára a hatósági lelkiismeret rámondotta, hogy azok a kormányrendelet követelményeinek megfelelnek, mert hisz ott nincs kikötve, hogy a fecskendők kéthengerűnek kell lenni.

Általában kimondhatjuk, hogy a tűzrendészet érdekeivel a hatóságok egyáltalán nem törődnek, az évente kétszer megtartandó tűzrendészeti vizsgálatokat sehol meg nem tartják, de sőt a községi közigazgatás tényezőinek azokról fogalmuk sincs, s így csak természetesen, hogy a meg nem tartott vizsgálatokhoz a tűzoltó-parancsnokot meg sem hívhatják, annál kevésbbé vehetnek föl az eljárásról jegyzőkönyvet.

És ha a megelőző tűzrendészet kiválóan fontos volta dacára ilyen mostoha elbánásban részesül, nem lehet csodálni, hogy a tűzjelzésnek a helyi viszonyok által követelt berendezéséről is teljesen megtelepedtek.

Tűzoltóság a megvizsgált 258 község közül csak 82 helyen alakult, illetve szerveztetett, míg 176 községben tűzoltói szervezetről semmiféle formában sem gondoskodtak. A 82 tűzoltóság közül is azonban csak 20 megfelelő tűzoltóságot találtunk, míg a többi 62-öt számbavehető tényezőnek elfogadni nem lehet, mert létszámuk csekély, felszerelésük tökéletlen, begyakorlásra gondot éppen nem fordítanak.

Az önkéntes tűzoltósággal a dolog természeténél, a személyzet drágaságánál fogva alig itt-ott találtunk. Ez a létszáma a helyi szükségletnek sehol sem megfelelő, a községeknek fogva érdemleges oltási működésre képtelenek, s mégis fennállásuk egymaga elégséges arra, hogy más, önkéntes vagy kötelezett tűzoltói szervezet alakulásának lehetőségét elvegye, mert a csekély létszám dacára is tetemes anyagi kiadások mellett a városok, községek újabb anyagi terheket magukra venni nem akarnak, az e czímen megadóztatott polgárság pedig úgy a további megadóztatás, mind pedig a tényleges tűzoltói szolgálat terhei ellen minden erejével tiltakozik, mit sem törődve azzal, hogy ellenállásával talán már a legközelebbi jövőben anyagi romlásának ássa meg alapjait.

A mi a kormányrendeletnek a kötelezett községi tűzoltóságra vonatkozó rendelkezéseit illeti, e tekintetben egész határozottsággal jelenthetjük, hogy az a való életben éppenséggel nem vált be. Senki ezen rendelkezés betartását a községektől nem kívánta, nem követelte, nem szorgalmazta. A vármegyei és községi szabályrendeletek egy harmada tett ugyan intézkedéseket arra nézve, hogy a község 20—40 éves férfi lakosai tűzoltói szolgálatra köteleztesse, ám alig 1—2 kivétellel még a kötelezettek névsorának összeállításáig sem jutottak, annál kevésbbé odáig, hogy a tűzoltói szolgálatra kötelezettek tűzoltói kiképzéséről, begyakorlásáról, szolgálati beosztásáról, fegyelmezéséről, szoros nyilvántartásáról, a mulasztók büntetéséről, szóval a nélkülözhetetlen érdemleges dolgokról gondoskodtak volna, elannyira, hogy ma hazánkban életképes, hivatásának megfelelni tudó kötelezett tűzoltóságról még elvéve is alig lehet szó, egyszerűen azért, mert az elvi kötelezettségnek végrehajtásáról, a gyakorlatban való körösztülviteléről senki sem gondoskodott.

Parlagon hevertették a községek azt az óriási erőt, mely a 20—40 éves férfi lakosság karjaiban volt, s melynek észszerű felhasználása a községeknek annyira érdekben állott, mi több, veszendőbe hagyták menni azt a számot tevő pénzerőt is, mely a kötelezettek megváltási díjaiból a községi pénztárakba befolyhatott volna, s melynek ma már tekintélyes alapjából a tűzrendészet költségeit a községek viselhették és hiányos felszereléseiket a tényleges szükségletnek megfelelőleg fedezhették volna.

Ily tűzoltó-alapot mindössze hét községben találtunk, míg 251-ben ilyet máig sem alkottak.

Annak, hogy a tűzvésznel magát kitüntetett tűzoltó jutalmaztassék, a működésében önhibáján kívül károsult vagy szerencsétlenül járt tűzoltó a kár és munkaképtelenség mérvéhez illő módon kártalanítottassék vagy segélytessék, egyetlen egy esetét sem fődözhettük föl. A szűkkeblűség e téren annyira megy, hogy maga a székesfőváros is a tűzoltás közben megsérült vagy megbetegedett és saját

kórházaiba szállított tűzoltók ápolási díjait a hivatásos tűzoltóknál azok fizetéséből vonja le, az önkéntes tűzoltóknál pedig a budapesti önkéntes tűzoltó-területen hajtja be.

A mi az önkéntes tűzoltó-intézményt illeti, ennél a visszafejlődésnek kétségtelen tüneteivel találkozunk szerzetészet. A nehéz megélhetési viszonyok, az önzésnek fokozott terjedése mind lejjebb és lejjebb szállítják azok számát, kik ezen nagy önfeláldozást igénylő nemes intézményért lelkesülni és azért tenni is hajlandók volnának.

Hajdan erős testületek napról napra fogynak erejükben, újak pedig alig-alig keletkeznek. A lelkesedés, mely egy-egy testület megalakításánál a sorba állókat hevíti, a feltornyosuló akadályok láttára mindinkább hűl. A társadalom pénzürrásai az újdonság ingerével már nem ható önkéntes tűzoltó-intézmény előtt csakhamar bezárulnak, s az anyagi gondok terhei ólomsúlyival nehezédnek a testületekre, mely képtelen egymagában a működés sikerének biztosítására szükséges szerelvények beszerzésére. S hiába fordul a testület a községhez segélyért, hiába hivatkozik arra, hogy a tűzoltás községi feladat, tehát községi támogatás részesítendő, a község füle süket, pénztára pedig zárva marad, mert a községek urai az önkéntes tűzoltó-intézmény fenntartására érdemésnek csak addig tartják, míg az szükségessé a maga vagyonából képes fedezni, a míg községi segítség nem szorul, a míg a különben községi terhet képező szerelvények beszerzését magának eszközölni, szóval a míg a községtől semmit sem kér s a felelősséget, a gondot a község válláról leveszi.

Megszámlálhatatlan önkéntes tűzoltó-testület jutott ekként a hatóságok mérhetetlen közönyének, a támogatás hiányának révén az anyagi és erkölcsi tönkszelére, a teljes elűlésbe, am arra, hogy az ekként önként magára vállalt kötelezettségeinek teljesítésére képtelen testület a közigazgatási hatóságok részéről felosztás, vagy egyéb életképes, vagy elhanyagolt, vagy a hatóságok részéről megtagadott támogatás nyomán reájuk háramló gondoktól — dicséret a kevés kivételnek — egyszerűen mentesíteni akarták magukat.

Ez a hatóságokra nézve felette kényelmes, de tűzrendészeti tekintetben a közjó rovására menő politika az elmúlt évtizedben bőven termette mérges gyümölcseit, megingatta a hatóságok önzetlenségébe és köteleességtudásába vetett hitet és bizalmat, kioltta a népek tömegéből a közügyek iránti érdeklődést és szeretetet, és helyet adott a rideg önzésnek, mely mételeyként terjed és pusztít az erkölcsök világában.

A szolgálatban levő tűzoltót a kormányrendelet közhatalósági személynek tekinti, de valójában a közigazgatási hatóságok és bíróságok ilyennek soha el nem ismerték. A kötelezett községi tűzoltók közt fegyelmet tartani akaró s a főszolgabíró által kinevezett zsarnóczi tűzoltóparancsnokot a szolgálati engedelmességet megtagadó községi tűzoltó a sorban is büntetlenül szidalmazhatta, mert a főszolgabíró és alispán marasztaló ítéletét maga a belügyminister megsemmisítette és az engedetlen tűzoltót a büntetés alul fölmentette.

Kimondja a kormányrendelet, hogy a tűz eloltása után megtartandó vizsgálathoz a tűzoltóparancsnok is, mint szakértő, meghívandó, ám az ily vizsgálatoknál, ha ugyan itt-amott megtartatnak, a kéményseprő szerepel szakértőül, míg a tűzoltóparancsnokot arra meg sem hívják.

Érvényt szerzendő a szabályrendeletek intézkedéseinek, a tűzoltó-testületek sok helyütt szorgalmazták a rendes félévi tűzrendészeti vizsgálatok megtartását, ám a hatóságokat ilyenekre rábírnai nem tudták s midőn az ügy érdekében önként eszközölt vizsgálataik szomorú eredményeit illetékes helyen bejelentették, még csak válaszra sem érdemesítették, annál kevésbbé tette meg a hatóság intézkedéseit.

A vizsgált 258 község közül tűzrendészeti kihágás miatt csak 5 helyen büntettek, míg 253 községben büntetés az utolsó 6 évben egyáltalán nem történt, nem azért,

mivel kihágásokat megállapítani nem lehetett volna, hanem azért, mert a tűzrendészet érdekeivel az arra hivatottakból senki sem törődött.

A legritkább kivételt alkotják azok a főszolgabírók, kik a tűzrendészeti szabályrendeletek intézkedéseinek végrehajtását legalább egyes részeiben ellenőrizni feladatuknak tartják. Egész útunkban két ilyen főszolgabíróra akadunk, ezeknél is azonban az ellenőrzés csakis az egyes házakban készletben tartandó oltószerek meglétére szorítkozott, míg ellenben a községi tűzoltószerekre s az egyéb fontos kérdésekre a szükséges szakértelem híján ezek sem terjeszkedtek ki, úgyannyira, hogy az egyik főispán által „mint a főszolgabírónak” nevezett főszolgabíró községében, a házaknál tapasztalt mintaszerű rend ellenére, maguk a községi tulajdont képező feccskendők kivétel nélkül használni vehetetlen állapotban voltak, egyik községben pedig a két feccskendő a szabad ég alatt korhadt össze, mert a községi óvoda azokat a szertárból kilakoltatta.

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletek nagy része a szabályrendeletek alapján minősülő kihágási ítéletekből befolyó büntetés-pénzeket a községi tűzoltói alapra fordítja. Ám az ekként nagyon is korlátozott számban meghozott ítéleteket felebbezés esetén maga a belügyministerium akként változtatja meg, hogy a kihágást az 1891. évi XL. t. cz. alapján minősülő kihágásnak tekintésüket az országos törvények által előírt kivétel nélküli községi tűzoltói alapok a kihágás megállapításánál nem ismerik.

Ez a törvények is a tűzrendészeti kormányrendeletnek, annak végrehajtása tekintetében mindenütt a legszárabb képet nyerjük, mert az általa előidézett pillanatnyi fellendülés nagy reakciójaképpen annál nagyobb elűlésre vezetett, mely fejlődés állott elő.

Ez a törvények is a tűzrendészeti kormányrendeletnek, annak végrehajtása tekintetében mindenütt a legszárabb képet nyerjük, mert az általa előidézett pillanatnyi fellendülés nagy reakciójaképpen annál nagyobb elűlésre vezetett, mely fejlődés állott elő.

Eredményezett, úgy lehetetlen, hogy elsősorban is ne mutassunk rá az ellenőrzés teljes hiányára. Tizenkét esztendőn keresztül nem élt a magas kormány magának fenntartott felügyeleti jogával, ennyi időn át nem akadt senki, ki az alantasabb hatóságok érdeklődését a tűzrendészet fontossága iránt felkeltette és ébren tartotta volna, a ki nekik teendőik tekintetében útmutatásokat adott és a rendelkezések végrehajtását szorgalmazta volna. Üres, mitsem mondó fenyegetéssé devalválódott ez idő alatt a kormányrendeletnek azon kijelentése, hogy a mulasztást elkövető tisztviselők ellen a megtorló eljárás foganatba fog vétetni, mert előfordult ugyan az, hogy a szabályrendeletek értelmében lelkiismeretes szigorúsággal eljáró tisztviselő fölöttes hatósága részéről, ha másként nem, de ítéleteinek föloldásával vagy enyhítésével megrovásban részesült, de arra, hogy a tűzrendészet terén való köteleességmulasztásért tisztviselő felelősségre vonatott volna, 12 év alatt eset nem volt. A felügyeletnek, az ellenőrzésnek ezen teljes hiánya mellett nem csoda, ha az alsóbbfokú hatóságok a tűzrendészet érdekeivel mitsem törődtek, azokról az egyéb halaszthatatlan közigazgatási teendők mellett teljesen megfeledkeztek, elannyira, hogy jelentéseikben a tűzrendészetről, mint a közigazgatás egyik részéről meg sem emlékeznek s ma már sok közülök arról sem tud, hogy tűzrendészeti kormányrendelet egyáltalán létezik.

Ritka kivétel számba megy ma már az is, hogy közigazgatási tisztviselők jó indulattal viseltessenek a hozzájuk mindig csak panaszszal forduló, elégedetlen és csak munkát adó tűzoltóság iránt, de még ritkábbak azok az esetek, hogy ezen tűzoltóságnak az életszükségletként jelentkező hatósági támogatást meg is adják, mert a ki a tűzoltás lényegével közelebbről meg nem ismerkedett, a ki a tűzoltói ismeretek birtokába soha nem jutott, a ki azt, hogy mit eredményezhet egy békében jól szervezett, minden eshetőségre felszerelt, köteleességeiben tudatosan eljáró tűzoltóság tűz esetén, beható tapasztalásból nem ismeri, az a tűzoltó

ság szervezésével egybekötött nagy érdekeket át nem értheti, az annak működését kellőképpen méltányolni soha képes nem leend.

Az általánosan dívó felfogás szerint a tűzoltóra csak akkor van szükség, a mikor tűz van, a tűzoltáshoz pedig tudás nem kell. Ez a ferde felfogás eredményezte azt, hogy a papirosan szervezett kötelezett tűzoltóság begyakorlását sehol sem foganatosították, s mivel még eddig olyan tűzeset, melynek előbb-utóbb gátat vetni nem sikerült volna, elő nem fordult s akár létezik tűzoltóság, akár nem, akár jó gyakorlott, akár gyakorlatlan, a tüzet mégis csak eloltják, azt pedig, hogy jól szervezett tűzoltóság működése esetén mennyit sikerült volna megmenteni, mérlegre tenni és ezzel a nagy különbséget kézzelfoghatóan dokumentálni nem lehet, könnyen érthető, hogy az e tekintetben felsőbb helyről föl nem világosított hatóságok előtt a tűzoltóságnak béke idején, kivált hatósági támogatással való szervezése megmagyarázhatatlan talány maradt.

De nemcsak a tűzoltás, hanem magának a tűzrendészetnek kezelése is szakértelmet igényel, ezt a szakértelmet pedig közigazgatási hatóságaink meg nem szerezhették, de még csak annak tudatára sem juthattak, hogy ilyenre szükségük volna. Ez az oka annak, hogy a mindig csak magánegyleteknek tekintett, hatósági jellegetől nem ruházott tűzoltó-testületek szakbavágó előterjesztéseit, javaslatait, véleményeit következetesen mellőzték, semmibe sem vették ezek törekvéseit, lettek legyen bármily önzetlenek, a közügyre bármily üdvösek, a legnagyobb közönnyel, avagy gúnymosolylyal fogadták.

Azt a hatalmas és megbecsülhetetlen erkölcsi erőt, mely az önkéntes tűzoltó-intézmény eddigi alapjául szolgált s mely a jól teljesített kötelesség tudatában oly sok igaz lelki öröm osztályrészesévé tette az intézmény önzetlen harcosait, az évek során át megörölte a hatóságok közönye s a régi buzgó tevékenység gátat vetett a mindinkább növekvő elkedvetlenedés, csüggedés és elkeseredés. S ez az, a mit a tűzrendészeti vizsgálatok eredményeiből a legszomorítóbb jelenségnek kell tartanunk, mert ha minden egyéb mulasztást erős akarattal és fokozottabb tevékenységgel előbb-utóbb, talán néhány év alatt már többé-kevésbé jóvá tudunk tenni, az önfeláldozásra mindig kész, igaz önzetlenség és felebaráti szeretet erényeiben beállott dekadencia lehetetlen, hogy a legmélyebb szomorúsággal ne töltse el a nemzet érzelmeivel még törődni tudó férfiak szívét, mert az ilyen érzelmeiben, gondolkozásban és erkölcsökben egyaránt mutatkozó hanyatlás, különösen az anyagiasság mai világában, félsz, hogy nemzedékekre kiterjeszti pusztító hatását.

Ezt mindenáron meg kell akadályozni. Az önkéntes tűzoltó-intézménynek köszönhetjük ma is még mindazt a jót, a mit a tűzoltás és tűzrendészet terén hazánkban találni lehet, s akkor, a midőn hazánk tűzrendészetét szilárd alapokra kívánjuk fektetni, ezt a már létező alapot a tovább építésnél mellőzni nemcsak hogy nem volna ajánlatos, hanem az ügyre nézve egyenesen káros volna.

Miként lehetséges e téren a további hanyatlást megakadályozni, s a fejlődés feltételeit biztosítani és általában miként lehet a tűzrendészet és tűzoltás mai fejletlen, illetőleg visszafejlődött állapotából a kibontakozást megtalálni, arra nézve bátorokunk tiszteletteljes javaslatainkat a következőkben megtenni:

Az eddigelé szerzett tapasztalok kétségtelenül meggyőzhetek arról, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet arra, hogy hazánk tűzvédelme biztos alapokra fektetessék, nem elégséges és mindaddig, míg egy minden irányban a legreálisabban és leghatározottabban intézkedő tűzrendészet törvény nem alkotatik, s annak rendelkezései nem foganatosíttatnak, számot tevő javulást semmiféle kormányzati intézkedéssel előidézni nem lehet.

E tapasztalati alapon nyugvó meggyőződésünkben, megkönnyítendő a magas kormány munkáját, mellékelten beterjesztjük a magyar országos tűzoltó-szövetség által kidol-

gozott tűzrendészeti törvényjavaslatot azon alázatos kérelmünk kapcsán, hogy annak szakemberek-közreműködésével eszközözlendő tanulmányozása és megfelelőbb formába öntése után mielőbbi törvénybe iktatása iránt sürgősen intézkedni kegyeskedjék, annál is inkább, mert minden késedelem, legyen az bármily rövid is, a nemzetnek kiszámíthatatlan károsodásával jár. Azok az elszomorító, úgyszólván kétségbeejtő állapotok, melyek a tűzrendészet kezelése körül szerte a hazában ma fennállanak, s melyek évről-évre nagyobb pusztulást okoznak a nemzeti közvagyonnak, immár halaszthatatlan feladattá tették a legerélyesebb beavatkozást, ezt pedig másképp, mint törvényhozási úton tett intézkedésekkel, biztosítani nem lehet.

Ha azonban, bár nem tételezzük föl, oly akadályok merülnek föl, melyek a törvény rövid idő alatti megalkotásának és életbeléptetésének útját állanak, sürgősen gondoskodni kell legalább a meglévő tűzrendészeti kormányrendeletnek végrehajtásáról és pótlásáról. Rendelje el ez esetben a magas kormány, hogy a kormányrendeletben foglaltakat a törvényhatóságok, városok és községek legkésőbb félév alatt annál is inkább foganatosítsák, mert a mulasztást elkövetők ellen a legszigorúbb eljárás fog folyamatba tétetni. Állapítsa meg a kormány a mulasztást elkövető tisztviselők ellen ne csak az erkölcsi, hanem a legteljesebb anyagi felelősséget is és ezt ne csak kilátásba helyezze, hanem a félév múlva országszerte eszközözlendő újabb vizsgálatok nyomán a legszigorúbban foganatosítsa is. Különösen utasíttassanak a községek, hogy a tulajdonukat képező fecskendőknek és egyéb tűzoltóeszközöknek haladéktalanul használható karba helyezéséről és állandóan jókarban tartásáról, a hiányzó szerelvények kiegészítéséről és a tűzoltóságnak még áldozatok árán való szervezéséről és fenntartásáról a községi birák, illetve a főtisztviselők felelőssége mellett gondoskodjanak.

A belügyministerium kebelében a tűzrendészeti ügyek ellátására külön tűzrendészeti szakosztály szervezendő 5—6 oly tűzrendészeti felügyelővel, ki szakmabeli tudásának eddigi működése által kétségtelen tanubizonyosságát adta. Ezen szakosztályba osztandók be a tűzrendészettel összefüggő összes ügyek, tehát a tűzoltó-egyletek és testületek alapszabályai is, melyek a rendes egyleti elbírálás alól kiveendő és egységes elbírálás alá helyezendő, nehogy a fennálló rendelkezésekkel és a tűzrendészet érdekeivel ellentétes alapszabálybeli intézkedések is jóváhagyassanak, s a tűzoltó-intézmény egyöntetű alapon leendő szervezésének további akadályául szolgáljanak.

Az országos tűzrendészeti felügyelők a központi szolgálaton kívül ellenőrzik országszerte a tűzrendészeti viszonyokat, a hatóságok és tűzoltóságok működését és szervezik a tűzrendészeti felügyelői szaktanfolyamokat.

Minden egyes vármegyében, a vármegye határán belül eső törvényhatósági városokra is kiterjedő hatáskörrel, egy vármegyei tűzrendészeti felügyelői állás szervezendő olyképp, hogy ezen rendes hivatali állások a tűzrendészeti felügyelői szaktanfolyamot sikerrel végzett egyénekké belügyministeri kinevezés útján töltsenek be. A vármegyei tűzrendészeti felügyelők, mint kinevezett tisztviselők, függetlenül a törvényhatóságoktól, egyenesen a belügyministeriumnak legyenek alárendelve s azok minden egyéb mellékfoglalkozás nélkül tisztán és kizárólag a vármegye tűzrendészeti viszonyainak javítására kell hogy szenteljék életüket; szervezik, begyakorolják a községi tűzoltóságokat, rendeznek vármegyei és járási szaktanfolyamokat, ellenőrzik a hatóságok és tűzoltóságok működését, szakvéleményekkel szolgálnak a vármegye területén működő hatóságoknak és tűzoltóságoknak, szakközegei az I. és II. fokú tűzrendészeti hatóságoknak, mint ilyenek tagjai a közigazgatási bizottságnak s eljárnak mindazon ügyekben, melyek a tűzrendészettel összefüggésben vannak s melyekben eljárásuk szükségesnek mutatkozik.

Az országos és vármegyei tűzrendészeti felügyelet költségeinek fedezésére, nemkülönben egy országos tűzrendészeti

alap létesítése céljából törvényhozási úton kötelezendők a biztosító-társulatok arra, hogy az ország területén eszközölt tűzbiztosítások bruttó-bevételeinek 3°/₁₀-át ezen országos alapba befizessék.

Ezen intézkedés Európa legtöbb államában, így a velünk szomszédos Ausztriában is már évek hosszú sora óta fennáll és a gyakorlatban a tűzrendészeti viszonyok megszilárdítása tekintetében olyan számottevő intézkedésnek bizonyult, melynek áldásait éppen maguk a biztosító-társaságok élvezhették legjobban. A biztosítási törvényjavaslatba ezen kötelezés a legczélszerűbben volna felvehető, mert az ebből származó jövedelmek nyomban megadnák a lehetőséget a tűzrendészeti felügyelői intézménynek mindenek előtt szükséges szervezésére.

Az általános tűzoltói szolgálati és fogatállítási kötelezettség alul magukat megváltók által befizetett összegekből, nemkülönben a házváltásdíjak és büntetéspénzekből külön kezelendő községi tűzrendészeti alap alkotandó, melynek öt százaléka a vármegyei tűzrendészeti alapba szolgáltatandó be.

A főiskolák, gazdasági és erdészeti tanintézetek, tanítóképzők, földművisiskolák és ezekhez hasonló tanintézetek tantervébe a tűzoltás elméleti és gyakorlati oktatása rendes tárgyal fólveendő s ez intézetek kebelében rendes tűzoltói csapatok szervezendők.

Az erre nélkülözhetetlen szakerők kiképzése szempontjából intézkedjék a magas kormány esetleg ösztöndíjak adományozásával az iránt, hogy az országos tűzoltói szaktanfolyamokra az intézetek tanári karának egy-egy tagja kiküldessék.

Sürgős gondoskodást kérünk arra nézve, hogy a folyó évben megnyitott közigazgatási tanfolyamok tantervébe a tűzrendészet mellett a tűzoltás elméleti és gyakorlati oktatása még a folyó évben felvétellessék, mert a különleges tűzoltói szakismeretek nélkül el sem tudjuk képzelni, hogy a tűzrendészet a közérdeknek megfelelőleg legyen kezelhető.

Nagyfontosságú volna az ügyre nézve, ha a közös hadseregben és a m. kir. honvédségben szolgáló katonaság a tűzoltásban kellőképpen kiképeztetnék és a tűzoltásban való közreműködésben fólhasználtatnék.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelők, avagy a vármegyei tűzoltó-szövetségek által a vármegyék és járások székhelyein rendezendő tűzoltói szaktanfolyamoknak adassék meg a legteljesebb hatósági támogatás az által, hogy azokra minden egyes község köteles legyen a tűzrendészet kezelésével megbízott hatósági egyént, nemkülönben a tűzoltóparancsnokot a községi tűzoltói alap terhére kiküldeni.

A községek által beszerzendő tűzoltószeres minéműsége és mennyisége állapittassék meg a községek terjedelméhez, vagyis a házsámokhoz mérten; követeltessék meg, hogy a nagyobb községek és városok nem egy, hanem a tényleges szükségletnek megfelelő számú és minőségű oltószereket szerezzenek be.

A tűzoltó-szeres és szerelvényszerzésével, elhelyezésével, gondozásával, jókarban tartásával, nemkülönben a tűzoltók baleset elleni biztosításával, a szövetségi tagsági díjakkal járó összes kiadások, tekintet nélkül a tűzoltóság szervezetére, a községek által fedezendő, a köteleességüket teljesítő önkéntes tűzoltó-testületek a községi tűzoltói alaptól segélyezendő, a dicséretet érdemlő tűzoltók jutalmazandók, a szolgálatban károsodást szenvedők kártalanítandók, az önkéntes tűzoltók a közmunkák és az esetleges tűzoltói adók terhei alól fólmentendők.

A tűzoltói szolgálati kötelezettség a 20—42 éves korban levő férfilakosságra nézve általában kimondandó.

A 30000 lakoson alul levő városokban és községekben a községi kötelezett tűzoltóság, tekintet nélkül arra, hogy önkéntes tűzoltó-testület van, vagy nincs, fólítlenül szervezendő. A 30000 lakoson felüli városokban, mint törzscsapat, az állandó szolgálatot teljesítő hivatásos tűzoltóság szervezendő, de az ennél kisebb városok is kötelezendők,

nagyságukhoz mérten, állandó fizetett tűzoltók beállításáról gondoskodni.

A hivatásos tűzoltóság mellett szervezendő még az önkéntes vagy kötelezett tűzoltóság is, esetleg nagyobb városok másnemű fizetett tartalék csapatról gondoskodni kötelesek.

A hol csak lehetséges, és a hol 30 egyén önként ajánlkozik, önkéntes tűzoltó-testület alakítandó, s ennek a kötelezett tűzoltóság minden esetben, a fizetett hivatásos tűzoltóság pedig az esetben, ha külön parancsnoka nincs, alárendelendő.

A tűzoltóság, birjon az bármily szervezettel, köteles a tűzoltói szolgálat minden részét pontosan ellátni, az őrskégen, gyakorlatokon és előadásokon, a vészhelyen az oltásban résztvenni, a kiadott utasításoknak eleget tenni. A köteleességüket megszegők, igazolatlanul mulasztók és késedelmeskedők, engedetlen és fegyelemellenes magaviseletet tanusítók, legyenek azok önkéntesek, fizetettek, avagy kötelezettek, a tűzoltóparancsnok jelentése alapján az I-ső fokú tűzrendőri hatóság által, mint kihágást elkövetők büntetessenek.

Az önkéntes tűzoltó-testületek vétessenek ki a rendes egyleti elbánás alól, s önkormányzati jogkörüknek a választásokra és ügyvezetésre vonatkozólag leendő meghagyása mellett a szolgálati kötelezettség tekintetében az egyéb tűzoltóságokkal azonos elbírálás alá essenek, s a tisztikar megválasztásának jóváhagyási joga tartassék fól a hatóságoknak.

A tűzoltás hatósági feladat lévén, maga a tűzoltóság beillesztendő a közigazgatás keretébe, a tűzoltóparancsnok a községi képviselőtestületnek legyen hivatalból tagja és a tűzoltóságnak hivatalos levelezéseiben adassék meg a portómentesség.

A személyes tűzoltói szolgálati kötelezettség mellett mondassék ki tűz esetére a szerek és víz szállítására az általános fogatállítási kötelezettség. Úgy a személyekre, valamint a fogatokra nézve állapittassék meg minden egyes községre nézve a minimum és maximum, vagyis azon szám, melyen alul megváltásnak helye nincs, s melyen felül a megváltási kötelezettség kimondható.

A fokozottabb tűzrendészeti kiadások fedezhetésére, ott, a hol az szükséges, az egyes házakra rovassék ki egy bizonyos tűzoltási járulék, mely a községi tűzoltói alapba fizetessék. Ugyanez alapba kell, hogy befolyjanak a tűzrendészeti kihágások ítéleteiben kiszabott pénzbüntetéseket.

Ezek volnának nagyjában azok az alapelvek, melyek a hazai tűzrendészet és tűzoltás újjászervezésénél érvényesítendő volnának.

Előterjesztésünk talán hosszabbra nyúlt, mintsem magunk is akartuk, de szolgáljon mentségünkül az, hogy midőn 30 évre kiterjedő sikertelen törekvéseinket hosszú idők után ezuttal első ízben fogadta a nagyméltóságú Belügyminiszterium igaz jó indulattal, lehetetlennek tartottuk, hogy a helyzetet a maga egész valóságában fól ne tárjuk Nagyméltóságod előtt.

Ebbeli szándékunkban a legbecsületesebb őszinteség, és édes hazánk iránt való köteleességünk teljesítésének tudata vezérelt.

Adja Isten, hogy önzetlen törekvéseink sikerre vezessenek, s Nagyméltóságodnak bölcsesége teremte meg módját annak, hogy a sors csapásaitól üldözött magyar nép a tűzveszedelmek pótolhatatlan csapásaitól megmentessék.

Budapest, 1900. évi november hó 3-án

Nagyméltóságodnak mély tisztelettel a magyar országos tűzoltó-szövetség nevében:

alázatos szolgáló

Dr. Óvári Ferencz,
országos képviselő, alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Tűzrendészeti törvényjavaslat.

(Küldöttségileg átadott Széll Kálmán belügyminiszternek 1900. évi november hó 14-én.)

I. Fejezet. Általános határozatok.

1. §. A tűzrendészeti törvény magában foglalja mind-ama hatósági intézkedéseket, melyeknek célja a tűz kitörését megakadályozni s ha az kitört, azt lehetőleg mielőbb és tökéletesen eloltani; vagyis:

a) a helyi viszonyoknak megfelelő tűzbiztos építkezést, a tüzelőhelyek és kémények tűzbiztos voltát;

b) a tűzveszélyes tárgyak kezelését, szállítását és elhelyezését;

c) a köz- és magán-tűzoltószerkesztés beszerzését, mindenkor jókarban és készenlétben tartását, azok helyes alkalmazását;

d) egy tűzoltási rendszert megállapítását, valamint szervezett, szakszerűen kiképzett tűzoltói intézmény létesítését és fenntartását.

2. §. A tűzrendészetet saját területén az 1886. XXII. t.-cz. 21. §. g) pontja és 22. §-a értelmében a község előljárósága (a város rendőrkapitánya) által gyakorolja. E célból a helyi viszonyoknak megfelelő tűzrendészeti szabályrendeletet alkotni köteles és pedig községek és rendezett tanácsú városok az 1886. évi XXII. t.-cz. 24. §-a a) pontja, továbbá 27. és 28. §§-ai, törvényhatósági joggal felruházott városok és vármegyék pedig az 1886. évi XXI. t.-cz. 3., II. és 12. §§-ai értelmében, mely szabályrendelet jelen törvénynyel nem ellenkezhetik.

3. §. Ha ezen szabályrendeletekben kihágások minősítésénél büntető határozatok állapíthatnak meg, az csak jelen t.-cz. vonatkozó szabványainak megtartásával történhetik. Ily büntető határozatokat községek részére a vármegyei szabályrendelet állapít meg.

4. §. A tűzrendészetet Budapesten a kerületi előljáróság, törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitány, községekben pedig a főszolgabíró ellenőrzése alatt a községi előljáróság kezeli a községi tűzoltóparancsnok, mint szakközeg, meghallgatásával.

5. §. Minden törvényhatóság köteles a tűzrendészeti szabályrendelettel párhuzamosan építkezési és kéményseprési szabályrendeletet is alkotni.

II. Fejezet. Megelőző tűzrendészet.

6. §. Tűzvést okozható tiltott cselekmények vagy mulasztások általában azonnal meggátlandók, s a mennyiben elbírálásuk a községi előljáróság hatáskörébe nem tartoznék, az illetékes hatóságnak azonnal bejelentendők. A községi előljáróság köteles saját hatáskörében intézkedni, hogy mindaz, a mi tűzvész kiütésének okául szolgálhatna, mellőztessék vagy fenyegető nagy veszély esetén rögtön és ha kell, karhatalommal is elháríttassék.

7. §. Tilos általában a tűzveszélyes építkezés s e tekintetben a törvényhatóság építkezési szabályrendeletének intézkedései szigoruan betartandók.

8. §. Tűzveszélyes, gyulékony és robbanó anyagok raktározása, feldolgozása vagy árusítása csakis előzetesen kikért és elnyert hatósági engedély mellett van megengedve oly helyen, mennyiségben és módon, hogy sem életet, sem vagyont ne veszélyeztessen. A mennyiben ehhez bizottsági eljárásnak szüksége mutatkozik, e tekintetben az 1884. évi XVII. t.-cz. 10. és 27. §-ának intézkedései alkalmazandók. Gyulékony, tűzveszélyes anyagok a következők:

a) robbanószerkesztés, gyújtókupakok, gyújtószinegek és patronok, gyújtótükrök, melyekre az 1890. évi 40302. és 40450/94. sz. belügymin. rendeletek intézkedései irányadók;

b) kalí- és natronsalétrom, egyéb salétromsavas sók, klórsavas kalí és egyéb klórsavas sók, pikrinsav és pikrinsavas sók, veres füstölő salétromsav, klórmész;

c) kénaether, mindenféle aether és destillatumai, colloidium, kén-szénsav, methyalkohol veres és rectificált, jégecet, eczetsav, aetherikus olajok, közönséges fehér és sárga, valamint amorph veres phosphor, phosphorgyufa, bengal- és salongyufa nagyobb mennyiségben, dörzs- és súrlódási gyújtók, biztonsági gyújtók, Bucher-féle oltószelencze, kámphor, celluloid (zylonit, krómlithion és rokon fajok), celluloid gyártmányok, faselyem;

d) naphta- és minden ásványi, földi és kőolajok, valamint destillatumai és terményeik (u. m. benzin, benzol, kivéve kenőolajat és vaselint); ozokerit, kátrány, szurok, asphalt, bitumen, terpentín, terpentínolaj, koromolaj, lámpakorom, bécsi korom, benzinnel készült (fekete) kályhafesték, harz, gummiropal, gummidamar, sellack, gallipot, kén, kénvirág, lack és firniss hordókban és kanisterekben, kaucsuk, guttapercha;

e) nyers gyapot, kender, kócz, len, rongy, turfa, nyers jutta, mexican fibre, piassava, espartó, malta, china (Rámié), manilla-len, zacaton, sisal, alpha, kapok és hasonló fűvek; széna és szalma nagyobb mennyiségben; loofah, kátrányozott kötelek, mügyapju (mungo, shoddy), gyapot, gyapjú, jute, gyapot-, czérna- és parafahulladékok; rongyok, vatta, fekete cordennet vagy francia czérna (nehézített selyem) csomagokban; gyalúforgács, fournier;

f) mindennemű fakészletek (20 m³-nél nagyobb mennyiségben);

g) spiritus és fajtái hordókban;

h) oltatlan mész, calciumcarbíd, carbonit (ha víz jön rá);

i) faszén, kőszén, barnaszén, briqett;

k) mindenféle robbanó gáznevek, u. m.: légszesz, acetylén, etylén, gazolin, neolin stb.;

l) minden öngyulladásba átmenő anyag a már fent említettek felül.

9. §. A robbanékony anyagokból a házi szükséglet a következő lehet, u. m.: petroleumból 10 kg., tüzeléshez és világításhoz szükséges szesz (weingeist) és szeszfélekből (alkohol, sprit) 5 kg., petroleumessencia, ligroin, neolin, benzin, naphta, gazolin, kénaether, terpentínolaj, kénszénnyel 1 1/2 kg.

Boltban petroleumból legfeljebb 25 kg., csapos lefolyású vastartányban 50 kg., benzintől legfeljebb 5 kg.; 90—100 volumen-százalék alkohol tartalmú szeszekből legfeljebb 50 liter tartandó.

Ily anyagok raktárai csak is hatósági engedély alapján létesíthetők oly épületben, mely minden más épülettől legalább 30 m. távol van, kemény tetőzettel van fedve és melyből az olaj semmiképen (csatornán át sem) ki nem folyhat. Petroleum tartására szolgáló vastartány (tank) felállításához is előzetes hatósági engedély kell és az ily nagy tartánynak (tanknak) oly mélyen kell állani, hogy tartalma vész esetén ki ne folyhasson a czeментомtel kirakandó gödörből. Azonkívül villámhárítóval is ellátva kell lennie.

A beépített, de nem lakott területnek teljesen tűzbiztos helyén tartható: petroleum, terpentinolajból 10 hordó (1500 kg.); ligroin, ózsin, neolin, naphta, gasolin, kén-aether, kénszénenyből összesen 150 kgig; szesz (weingeist, spiritus, sprit) 90—100 térbeli % alkoholtartalommal 2000 liter, kevesebb alkoholtartalommal (pálinka, rum, cognac) 10.000 liter; ha vegyesen van, akkor 5 liter spirituusos folyadék egyenlőnek veendő 2 liter borszeszszel; szeszféleket és petroleumféleket azonban vegyesen raktározni nem szabad.

Lakott ház tűzbiztos, de különálló helyén a kereskedő tarthat: petroleumból 3 hordót (450 kg.), terpentinolajból 2 hordót (320 kg.), borszeszből 700 litert, szeszfélekből 3500 litert; benzint, ligroin, naphta, gasolin, neolin, kén-aether, kénszénenyből együttesen 15 kgig; petroleummal vegyest csak 150 l. borszesz vagy 400 l. szeszféle tartható. A petroleum azonban jól záró vasedényben kell, hogy legyen. Ugyanily helyen a magánegyen tarthat: petroleumból 1 hordót (150 kg.), petroleumessenciából 1½ kg., borszesz 300 l., szeszfélekből 1500 l. A petroleumék vasedényben tartandók, üvegedényben csak 1 literig lehet tartani. Iparosok külön engedély alapján kivételesen előre megállapított mennyiségben, többet is tarthatnak. Gyógyszertáros droguista tűzbiztos, különálló, nem lakott helyen tarthat 800 l. szeszt hordókban vagy kosaras üvegekben; 100 kg. terpentinolajat kosaras üvegekben; benzint 100 kg. kosaras üvegekben; kén-aether (kollodium) 100 kg. kosaras üvegekben; petroleumessenciákat és kénszénenyt 10—10 kg.-t.

A fentemlített és boltban tartható mennyiségnél nagyobb készletet magába fogadó raktárhelyiségtől megkívánatik, hogy erősen falazott, boltozott, tűzmentes, jól szellőztethető és nappali világítással bíró helyiség legyen; a raktár vasajtaja tűzálló tokban és kifelé nyíló legyen; a küszöb 15 m-rel magasabb legyen a talajnál, hogy az olaj stb. ki ne folyhasson; az ablakok sűrű dróthálával és vastáblával ellátva becsukhatók legyenek, hogy kívülről szivarvéget, gyulát bedobni ne lehessen; a helyiség könnyen megközelíthető legyen; világítás csak nappali, vagy villamos lehet; közönséges lámpás, gyertya, gyufa használata tilos, hasonlóképen a dohányzás is. A raktárban gyúlékony anyag u. m. gyufa, tűzijáték, durrborsó, lőpor s egyéb robbanó anyag, továbbá széna, szalma és fafélék nem tarthatók; nem szabad a raktáron átvezetni gázcsövet, magasáramú villamos kábelt, ellenben czélszerű ugyanott ként, salmiakszeszt (ammoniak), chloroformot raktározni, mivel ez a tüzet elfojtani képes. Lakások alatt ily raktárt létesíteni tilos. A raktár padlója homokkal, hamuval behintendő és ha a raktár már teleszivódott, az friss homokkal elujtandó. A csapok alatt feltöltő edények tartandók. A raktárban fűteni tilos; általában az ily folyadékok árnyékban, illetve 25 C°-nál hűvösebb helyen tartandók. Lakház udvarán sem telt, sem üres hordókat tartani nem szabad. Ily üres hordóknak 25 darabnál nagyobb mennyiségben való raktározásához előzetes hatósági engedély kell és a rakásoknak 6 m.-nél magasabbaknak, 10 m.-nél hosszabbaknak nem szabad lenni. Nagyobb olaj-raktáraknak 25—25 m. hossz után több részre kell osztva lenni tűzálló tokban elhelyezett vasaj-

tókkal ellátott tűzfalak által és mindegyik résznek külön lejárattal kell birni. Ily raktárak közelében nyílt tüzet rakni vagy kályhákat, kemenczéket használni tilos. Ha ily anyagok raktározására földalatti gödör szolgál, akkor annak minden épülettől legalább 30 m. távol kell lenni.

A világítási ásványolajoknak 30 R° alul nem szabad meggyuladni; forgalmi petroleum gyújtóhatára 23 C° alatt ne legyen, a biztonsági petroleumé pedig 38 C° alatt. Minden kereskedő köteles a hatóságnak kívánatra próbát adni. Benzint, ligroin, naphta, gasolin stb. gyúlési pontja, 760 mm. barometer álláson alul, a 100 fokos thermometer 21 fokán alul van.

A kőolaj hordókban vasúton csak nappal és lassú tehervonattal és csakis nyitott kocsiiban szállítható és nedves ponyvával letakarandó. Egy vonatban legfeljebb 3 ilyen kocsi lehet és az a vonat végére, a személykocsiktól 3 más kocsi által elkülönítve sorakoztatandó. Az ásványolajok üvegedényekben egyáltalán nem, s csak oly más edényekben szállíthatók és tarthatók, melyek az elpárolgást és átszivárgást lehetetlenné teszik. A küldemények raktárba, tető alá nem állíthatók, hanem azonnal tovább szállítandók; szabadon raktározni csak hatóságilag engedélyezett helyen szabad.

Aether, kénszéneny, collodium csak 4 mm.-nél vastagabb üvegedényben, vagy jól záró pléhedényben tartható, 5 literes adagokban; boltokban 10 liternél több nem tartható s más ily anyagok mennyiségébe beszámítandó ez is. Az árusításuk csak 16 évesnél idősebb, megbízható egyének által végezhető a kellő elővigyázat állandó betartásával. Az edények veres »tűzveszélyes« felirattal látandók el; kivételt csak a szesz képez 5 literig; ily feliratot a kereskedő a vevő üvegejére is ráragasztani köteles.

10. §. Petroleum, benzint, neolin, ligroin, gasolin, naphta stb. által táplált gázmotor csak előzetesen nyert hatósági engedély alapján állítható fel, különálló, tűzbiztos, jól szellőztethető helyiségben, melyben más gépek nem állhatnak és mely más czélokra nem használható. Ezen helyiségből egy ajtó a szabadba vezessen és az, valamint a csak a szabadba nyíló ablakok kifelé nyílóak legyenek; más helyiség felé nyíló ajtó vasból vagy vassal bélelt legyen és a motor felé nyíljon. A helyiségnek megvilágítása csak villamos izzólámpával vagy a falban vágott jól záró ablakon át alkalmazott külső világítással eszközölhető; ha a motor petroleumessenciák által (benzint, ligroin, neolin) hajtatik; a villamosvezetékeknek izolált huzalnak kell lenni, az izzólámpának üvegburával kell birni; a motoron villamosgyújtó-berendezésnek kell lenni, a kicsatoló készülék és olombiztosíték pedig más helyiségben legyen elhelyezve. A géptengely átvezetésére szolgáló falnyílás sűrű dróthálával legyen elzárva. A petroleum stb. tartánya a motortól elkülönített helyiségben legyen, mely tűzbiztos, szellőztethető, világos és más czélra nem használatik. A gőzt és gázokat kivezető cső minden gyúlékony anyagtól 20 cm. nyire vagy kettős fallal bíró legyen. Az elégségi gázok kéménybe, clostetbe nem vezethetők, hanem külön kúrtóba menjenek. A motor és vezetékei mindig tisztán tartandók; a helyiség padlózata ne legyen sikos és szintén tisztán tartandó. A két löcrejűnél nagyobb motort csak arra képesített egyén kezelheti.

11. §. Tűzveszélyes folyadékokkal (pl. terpentinnel) zsiradékokat (asphaltot) főzni csak tűzbiztos különálló helyen szabad gőzfűtés vagy vízfűrés segítségével; a helyiségnek kőpadlóval kell birnia. Zsiradékoknak nyílt láng mellett olvasztása közben terpentint hozzátölteni tilos; csak nehezen olvadó szurkok (kopál) olvasztásához van nyílt láng megengedve, de a kellő felügyelet mindenkor gyakorlandó és megfelelő homokkészlet kéznél tartandó. Padlómáz készítése tűzveszélyes folyadékokból lakásokban tilos.

12. §. Petroleumgégekkel bíró gőzkazánoknál a petroleumtartó és szivattyú más, tűzbiztos, zárt helyen legyen és nem a kazán mellett.

13. §. Oly helyiségekben, a hol petroleumessenciák, kánaether, kénszéneny stb. dolgoztatik fel, más világítás, mint villamos izzólámpa és más fűtés, mint gőzfűtés, nem lehet. A jó szellőztetésről különösen gondoskodni kell. Nyílt láng használata tilos.

14. §. Ruhatisztítóknak a benzinbe annak villamos erectióját megszüntető anyag (saponin, antibenzopyrin) adandó; erős szellőztetés alkalmazandó; nyílt láng a közelben ne legyen; nagyobb műhelyekben csak villamos világítás és gőzfűtés rendezhető be. A benzintisztító-műhely minden más műhelytől teljesen elszigetelt legyen. A használt benzin leülepedése, tisztítása nyílt edényben tilos és zárt edényben is csak gőzfűtésen, tűzbiztosan elkülönített szellős helyen szabad lepárolgatni.

15. §. Kőolaj stb. raktárak közelében a raktár nagyságához mért homokkészlet és lapátok tartandók.

Olajos tisztítórongyok, kőcs stb. vagy vasból való, vagy pléhvel bélelt ládában, vagy falazott gödörben gyűjtendő össze vagy azonnal eltüzelendő.

Petroleum-kályha csak rendes, különálló füstelvezető mellett használható. Petroleumessenciákkal fűteni vagy főzni tilos. A petroleumfőző a konyhában, felhajtott szélű pléhalapon álljon és folytonos felügyelet alatt tartandó.

Tűzgyújtáshoz kőolajat stb. használni tilos.

16. §. A lakóházak padlásán gyúlékony anyagokat felhalmozni, ilyeneket a kémény közvetlen közelében tartani vagy a kémények, kürtők, kemenczék mellé szárítás végett tenni tilos.

17. §. Tilos a paraszt és hamut az udvarra vagy szemétdombra kiönteni, vagy általában oly helyen tartani, a hol gyúlést okozhatna. Gyárakban, gépházaknál stb. a hamu, tüzes salak (lösch) az épületektől s egyéb tárgytól csak 10 m. távolban rakható le és úgy mint általában mindenütt, vízzel bőven átlocsolandó. Szalma-tüzelésnél a pörnye részére vízzel félig telt hamusgödör alkalmazandó.

18. §. Mindenki köteles tűz- és világítószerek használatánál a legnagyobb óvatossággal eljárni; a családító kötelessége pedig háznépét erre szorítani és azt e tekintetben ellenőrizni. Gyújtószerek a gyermekek elől gondosan elzárandók. Tizenhat éven aluli gyermekeknek dohányozni tilos; e tilalom megszegése esetén a köteles felügyelet elmulasztásáért a szülő, gyám vagy gazda felelős.

19. §. Lakóépületek gyúlékony tetőzetén, továbbá a tetők javítása közben, istállóknak, padlásokon és könnyen gyúló anyagok közelében általában, csűrőkben, szerűskertekben és szerűkőn, takarmányok betakarítása és cséplés közben dohányozni, lövöldözni, nyílt világgal járkálni tilos. Fáklyásmenetek, tűzijátékok csak előzetesen kikért hatósági engedély mellett tarthatók és mindenkor a tűzoltóság tudomására is hozandók.

20. §. Épületek szárítására csakis fedővel ellátott vas-kosarakban elhelyezett (kocsz) tűz használható olyképen, hogy a kosái szélein túl 50 cm. távolra köröskörül kettős téglalapon álljon, könnyen gyúló anyag pedig közelében ne legyen. Borszesz, vagy terpentinfestékekkel frissen mázolt tárgyak ily tűzkosarak mellett nem száríthatók.

21. §. Gyaluforgács csak különálló, tűzbiztos helyen gyűjthető.

Oly pinczék ablakai, a hol gyúlékony anyagok vannak, sűrű dróthálával és bedobott tárgyak felfogását célzó pléhernyőkkel, üvegablakokkal látandók el és az ablakok mindenkor csukva tartandók.

22. §. Lőporból és egyéb hasonló robbanó anyagokból üzletekben és lakásokban, tűzbiztos helyen legfeljebb 3 kg. tartható. Kereskedők hatósági engedély alapján 25 kg-ot meg nem haladó készletet csak falazott és kemény fáfedővel lazán letakart tartóban helyezhetnek el egy, a tűzbiztosan fedett ház padlásán tűzfalak által teljesen izolált

oly padlásrekesztékben, melyben kémény nem fut keresztül, és nyílt tetőnyílása nincs, a kezelés nappali világosság mellett eszközölhető, és egyébként zárva tartható. Ily raktárak a hatóságok által nyilvántartandók és évenként megvizsgálandók. Ennél nagyobb mennyiség csak a községen kívül hatósági engedély alapján épült raktárban tartható. Ily raktárakban nyílt világ, gyula használata, továbbá a dohányzás, kályha-fűtés tilos és a munka csak nappal végezhető épügy, mint mindazon műhelyekben is, a hol ily robbanóanyagok kezeltenek, patronok, tűzijátékok gyártanak. Ily műhelyek közelében vagy belsejében gyúlékony anyagokat felhalmozni tilos. Az úgynevezett brisans robbanóanyagok a község belterületén egyáltalában nem tarthatók.

23. §. Dynamit-készletek — 11 C° hideg és ütés ellen megvédendőek és lakóházban egyáltalában nem, hanem csakis tűzbiztos helyen, a robbanó anyagokra előírt távolban tarthatók. Hasonlóan a többi ilyenmű robbanó anyagok is.

24. §. A világító lángok minden védtelen faszerkezettől és gyúlékony tárgytól lefelé legalább 1 m., oldalról 30 cm. távol legyenek. A hol a faszerkezetet vaspléhburkolat, felakasztott fémernyő vagy lámpatető védi, ezen távolság fele is elegendő, de a vaspléhburkolat és a faszerkezet között legalább 1 cm. hézag legyen. Mozgó lángzók oly határolóval birjanak, mely fenti határok túllépését megakadályozza. Villamos fényhez távolság nem iratik elő. Függlőlámpák csak elég erős dróton, vagy lánczon s nem zsinegen lóghatnak, de olyképen megerősítve, hogy a lámpa a tartóból ki ne billenhesen. Villamos ívlámpáknak alul teljesen zárva kell lenni. Oly helyiségekben, hol gyúlékony tárgyak feldolgoztatnak vagy raktároztatnak, ily lámpákat csak azok teljes eloltása és kihülése után szabad szabályozni. Oly helyiségekben, hol gyúlékony gázok fejlődnek vagy porszerű anyagok (lisztpor stb.) a levegőt nagy mennyiségben telítik, a lángzók olyképen alkalmazandók, hogy csak kívülről legyenek meggyújthatók, míg befelé jól záró üveglemezek zárják el; villamos izzólámpák erős üvegbúrával legyenek borítva, mely egyuttal a vezeték- és izzótestek közötti kontaktust is magában foglalja; villamos ívlámpák, fénygépek és kicsatolók ellenben ily helyen nem alkalmazhatók. Gyári, csomagoló és raktárhelyiségekben csak jól zárt sodronyhálós lámpások használandók; benzin, ligroin, gáz és egyéb könnyű ásványolajok által táplált világító-készülékek és főzőkészülékek használata itt tilos. Oly szárítóknak, melyek 25 C. foknál magasabb hőfokkal bírnak, kőolaj és egyéb nehéz ásványolaj sem használható. — A petroleum s egyéb olajlámpák tisztítása és töltése gyárakban és raktárakban nem eszközölhető, csakis különálló tűzbiztos helyiségben és nappal. Égő állapotban a lámpák sem helyükből el nem veendőek, sem nem utántöltendőek. A lángzók meggyújtása és eloltása csak hozzáértő megbízható egyénre bízandó. Gyári és raktárhelyiségekben a gázlángok meggyújtására csak villamos vagy oly gyújtók használhatók, melyeknél a likacsos pléh közepette kis láng ég; a kanóc-lángok meggyújtására csak répaolajláng, mely menetközben zárt lámpásba tétetett, használható; forgács, kőcs, watta stb. a felgyújtáshoz nem használható. Villamos fénygépek tűzbiztos alapra akképen helyezendőek, hogy a kommutator alatt a padló ezen alap által, 30 cm. távolra lepattogó tüzes darabok gyújtása ellen megvédve legyen; a gép és tűzbiztos alap között egy asbesttel bevont izoláló deszkaréteg alkalmazható.

Minden oly helyiségben, a hol nagyobb embertömeg szokott megfordulni, u. m. színházak, mulatóhelyek, szállodák, gyárak, kórházakban a fővilágítás mellett mellékvilágítás is alkalmazandó.

25. §. A község belterületén olyan munkálatokat végezni, melyek szabadon való tüzelést igényelnek, tilos. Gőzgépek és két lőerejűnél nagyobb motorok felállítása csak a hatóság előzetes engedélye mellett szabad. Gőz-

géppel való cséplés, disznóperzselés vagy a szabadban való tüzeléssel járó munkák csak a községen kívül és pedig a legközelebbi épülettől vagy gyúlékony tárgytól, illetve erdőtől és közlekedési úttól legalább 100 m. távolságban, nappal és szélcsendben eszközölhetők. A munka befejezte után a pernye teljesen eloltandó. Vízkészlet és oltóeszköz kéznél tartandó. Szeles időben a község, erdő, vetés, takarmány közelében egyáltalában tilos tüzet rakni vagy azt felügyelet nélkül bárhol tovább égni hagyni. Kátvány, szurok, asphalt stb. forralása csakis a szabadban, minden gyúlékony tárgytól legalább 10 m. távol oly katonában eszközölhető, mely elég nagy fedővel van ellátva és folytonosan felügyelet alatt tartatik, a közelében pedig homokkészlet is van. Forrasztó-kályhák csak tűzbiztos alapra állíthatók s szeles időben azokat épületeken vagy azok közelében használni tilos; a munka befejeztével azonnal eloltandók és csak a földszinten gyújthatók meg; a munka befejeztével a kályha környéke átvizsgálendő és az ott tartandó vízkészlettel esetleg lelocsolandó. Ily kályhák külső pléhköpenyeggel legyenek ellátva, melynek alja vízzel van megtöltve és mely az egész kályhát (a nyílás kivételével) magában foglalja.

26. §. Minden háztulajdonos, bérlő vagy lakó köteles az 1884. XVII. t.-cz rendelkezései alapján készített kéményseprési szabályrendelet értelmében használt kéményeket, kúrtöket, kályhacsöveket tisztán tartani, azok havonkénti rendes szakértő seprésétől, a koromhulladék eltávolításáról gondoskodni és mindezt az azt használó felelős. Orosz kéményeket csakis tűzbiztosan fedett épületekben lehet alkalmazni. Négyszegletű ürrel bíró orosz kémények építése tilos. Kéményeket szeles időben égetni tilos, az égetés mindenkor a hatóságnak és tűzoltóságnak legalább 6 órával előbb bejelentendő és a kémény meggyújtása előtt teljes hosszában megvizsgálendő, netáni tűzveszélyes állapotok előbb megszüntetendők; tűzveszélyes körülmények észlelésekor tűzoltó-őrség kirendelése eszközözendő; az égetés befejezte után a kémény környéke ismételt gondosan átkutatandó és az égetés alatt is a kellő óvintézkedések megteendőek. Mindezekért a kéményseprő első sorban felelős.

27. §. A község belterületén a rendes tűzhelyeken kívül tüzelni tilos. Tűzveszélyes építkezésű és hiányos kéményeket a kéményseprő a hatóságnál bejelenteni tartozik. Minden ház, mely tűzhellyel bír, tűzbiztosan épült kéménnyel kell hogy ellátassék. Gyúlékony anyagból kéményt építeni, a kéménybe faszerkezeteket beépíteni tilos. Padláson kéménytisztító-nyílások nem alkalmazhatók; padláson kívüli ily nyílásoknak kettős, keresztben záródó vasajtókkal kell bírnii. Kályhacsöveket az eresz alatt, deszkafalon át, falépcsők, gerendák közvetlen közelében kellő elszigetelés nélkül kivezetni, az udvaron kályhákat, üstöket szabadon felállítani s használatba venni tilos. Búbos kemenczék csakis tűzbiztos tetőzet alatt, avagy az épülettől, gyúlékony tárgytól legalább 20 méter távolban emelhetők. Nyílt tűzhelyek csak téglaboltozat alatt létesíthetők. Emeleten vagy padlón készített tűzhelyek téglalapra helyezendők. A tűzhelyek alatt 0,20 m. és előttük 1 m. környezetben a padló pléhvél burkolandó. A kályhák és kemenczék jól záró vasajtókkal legyenek ellátva. Asztalos s egyéb faiparral foglalkozó műhelyekben a kályhák alá oly 5 cm. felhajló szélű pléhalap teendő, mely vízzel megtölthető. A légfűtés kemenczéi teljesen szilárdan épült helyiségben tömör alapon álljanak. Forró levegő gyűjtőkamrai, légfűtések csatornái csak tűzálló anyagból építhetők; faszerkezetek bevezetése tilos és a meleg levegő kiáramló nyílásai finom dróthálával elzárandók és ha 50 C°-nál melegebb lég áramlik ki, minden gyúlékony anyagtól 0,25 m. távol legyenek. A kályhák, kemenczék és azok csöveitől a gyúlékony tárgyak legalább 50 cm. távolban legyenek. Nagyobb tüzelésű kemenczék csak boltozott

helyiségben létesíthetők és a kemencze és boltozat között legalább 30 cm. ür legyen; ily kemenczék kéményei szükség szerint gyakrabban, esetleg hetenként tisztítandók. A kémények a háztetőt legalább 50 cm.-rel érjék túl.

28. §. A községi előljárásság és hatóság kötelessége a lakosságot a tűzbiztos építkezésre szorítani és az építkezési szabályok szigorú betartására ügyelni. A házak és melléképületek 6—6 méter térszögekben körülfásítandók.

29. §. Az előljárásság köteles a község rendszeres őrzéséről, kivált éjjeli időben gondoskodni. A mennyiben az éjjeli őrök a község által állított és fizetett egyének nem lehetnek, a férfitakosság házszám utáni sorrendben kötelezhető az éji őrség ellátására, illetve helyettes állítására. A tűzoltók ezen községi éjjeli őrszolgálat, valamint azok fentartási költségéhez való hozzájárulás (pótadó) kötelezettsége alól felmentvők.

30. §. A község belterületén takarmányt, szalmát, rőzsét vagy más könnyen gyúló gazdasági anyagokat felhalmozni tilos. A kazlak és boglyák távolsága a községben minden épülettől minden irányban 20 m., más boglyától 10 m., úttól 15 m., löporraktártól 300 m., fenyőerdőtől 60 m., vasutatótól 95 m. legyen. Ezen méret kivételesen csak tűzbiztos épületeknél, a hatóság által a tűzoltó-parancsnok meghallgatásával 10 m.-ig leszállítható. Ha ellenben a kazal 200 kévésnél nagyobb, vagy ha több kazal van egymáshoz 10 m. távolon belül és együttesen 200 kévét tartalmaz, a távolság kétszerese veendő. Más könnyen gyúló gazdasági anyagok az épületektől 5 m. távolságon túl helyezhetők csak el.

31. §. A takarmánynak a község belterületén kívül leendő raktározására, az épületektől legalább 100 m. távolságban, lehetőleg körülkerített közös takarmányraktár (szérűskert) létesítendő, a melyben a kazlak egymástól köröskörül 5 m. távolra és a rendes széliránnyal keresztveződő vonalban helyezendők el, az egyes kazlak közötti utakról a hulladék hetenként eltakarítandó, a telepen legalább egy vízbő kút, vagy 10 hektós víztartó létesítendő és megfelelő oltóeszköz is kéznél tartandó.

32. §. Ha a község helyi viszonyai ily takarmányraktárak felállítását egyáltalában nem engednék meg, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatása mellett a főszolgabíró a községet annak létesítése alól felmentheti s megengedheti azt, hogy lakhelyiséget magában nem foglaló épületek padlásain a házi szükséghez képest is legyen takarmány elhelyezhető, illetve a 29. §-ban érintett méretek betartásával a házak között is kazal rakható.

33. §. A község belterületén fetelepek csakis hatósági engedély alapján létesíthetők, az épületektől legalább 100 m. távolban. Az ily telepeken szabadban vagy fabódékban tüzelni tilos; ellenben a telep több pontján vízzel telt hordót és vedret, valamint elég hosszú létrát kéznél kell tartani. Egymással érintkező nagyobb fetelepek egymástól 5 m. magas fal, vagy 10 m. széles szabad tér által elválasztandók. A telepen az egyes rakások nagysága a következő lehet: kemény tűzifánál 5 m. magasság, 3 m. szélesség, 10 m. hosszúság, az egyes rakások közt pedig köröskörül 2 m. szabad tér hagyandó. Munka- és épületfánál 5 m. magasság, 6 m. szélesség és 12 m. hosszúság, az egyes rakások körül pedig 4 m. szabad tér hagyandó; 6—12—18 m. hosszú szálfáknál 4 m. magasság és 12 m. szélesség, a rakás körül 4 m. szabad tér hagyandó. A telep szélein köröskörül 2 m. széles szabad köz hagyandó; a telepen lévő házaktól pedig a farakások minden irányban legalább 10 m. távol legyenek. Nagyobb telepen legalább egy vízbő kút, vagy víztartó létesítendő és állandó éjjeli őr alkalmazandó. Az egyes rakások közötti összegyűlt hulladék és forgács hetenként eltávolítandó. A mennyiben valamely fetelep a község terjedése folytán annak belterületébe esik, a környéken épült házak biztonságára való tekintettel a

farakások csak azoktól 30 m. távolban emelhetők. A belterületen az udvaron, de a házaktól 6 m. távolban, legfeljebb 12 m³ tűzifa, vagy egy 4 m. magas, 6 m. széles és hosszú munkafa-rakás tartható; ennél nagyobb készlet csakis minden épülettől 30 m. távolban tartható a hatóság előzetes engedélye mellett.

34. §. Gyárak, nagyobb műhelyek, malmok, mulatóhelyek és nagyobb lakóházak padlásai legalább minden 25-30 m. távolban tűzfalak által több egymástól teljesen elszigetelt részre osztandók és a tűzfalak ajtó-, ablaknyílásai tűzálló ajtókkal elzárandók. A munkások, lakók gyors menekülhetése végett minél több, de legalább minden 30 m. távolban tűzbiztosan elválasztott lépcső és kijárat létesítendő és az épületre felvezető állandó vaslétrák kellő számban alkalmazandók. Minden lakóház s mulatóhely padlásának az alsóbb részekről tűzbiztos ajtóval kell elzárva lenni. Minden gyártelep gép- és kazánháza a többi épülettől tűzbiztosan elválasztva legyen. A telepen kellő nagy mennyiségű vízkészlet, megfelelő oltóeszköz, tűzbiztos világítás, kielégítő tűzorségről gondoskodva kell lenni. Tűzveszélyes anyagokat feldolgozó gyárak és műhelyek a községtől 100 m., robbanó anyagok gyára 1 km. távolban engedélyezhetők.

35. §. Gyárakban a gőzkazánok mellett és felett gyúlékony tárgyakat tartani tilos. A gőzcsövek burkolata ne legyen gyúlékony anyagból való; burkolatlan csövek a fától és gyúlékony anyagoktól legalább 25 cm. távol legyenek. Gőzkazántüzelések tolózárai a tűz elalvása előtt teljesen nem zárandók el, ha csak át nem lyukasztvák úgy, hogy a keletkező gázok szabadon elhúzódnak; a tüzelők mellett legfeljebb a napi szükségletben tarthatók gyúlékony fűtőanyagok és mindenkor kellő vízkészlet ott legyen. A kályhák mellett a fűtőanyag csak pléhedényekben tartható; a munka befejezte előtti utolsó órában utánrakni tilos; a kályhák, csövek kémények, kéménynyílások, légfűtési csatornák jókarban léte felett állandó felügyelet gyakorlandó.

36. § Száritás céljából a kályhák, légfűtések hatásának kitett gyúlékony tárgyak azok csőveitől felfelé legalább 1 m., oldalt legalább 60 cm. távol álljanak. Azonkívül a fűtőberendezés felett legalább 60 cm. magasban oly sűrű tűzálló védő berendezés létesítendő, mely a száritandó tárgyak lehullását a fűtőfelületre megakadályozza. Ily száritókamrák a többi épületrésztől tűzbiztosan elválasztva legyenek.

37. §. Padlások asztalos-, kádár- s egyéb faipari műhelyekül vagy gyúlékony tárgyak raktározására fel nem használhatók.

38. § Gyúlékony hulladékok, u. m. gyaluforgács, fűrészpor, papirforgács stb. naponként legalább egyszer, de mindenestre munka befejeztekor vagy szünetkor a munkahelyiségekből eltávolítandók és nem veszélyes helyen tartandók. Oly helyen, hol gyúlékony anyagok vannak, a munkások a dohányzástól eltöltendő és kellő vízkészlet, veder kéznél tartandó. Munka befejeztekor a helyiségek megbízható egyén által átvizsgálendók, a tűz és lángzók mindenütt eloltandók, az egyes épületrészek ajtai be- teendők.

39. §. Kisebb műhelyekben főleg a tüzelőhelyek megfelelő elrendezéséről, a gyúlékony anyagok elhelyezéséről, eltakarításáról, a világítás tűzbiztonsága és kellő vízkészlet tartásáról kell gondoskodni. A munka befejeztével a műhely kitisztítandó, a hulladék, forgács, rongy stb. tűzbiztos helyre eltávolítandó. A lámpák akkép erősítendők meg, hogy le ne eshessenek (ütésre sem), sem gyúlékony tárgyat ne érhessenek, ellenesetben drótkosárral, illetve zárt lámpással körülveendő, és föléjük pléhernyő alkalmazandó. Az olajtartó törekeny anyagból nem lehet. Kovásműhelyek és sűtőkemenczék csakis szilárd, tűzbiztos tetejű épületekben

létesíthetők. Húsüstölőfülkék falazva és vasajtókkal ellátva legyenek s ilyenek padláson nem alkalmazhatók. A gyári műhelyekben, hol tűzzel, vagy gyúlékony anyagokkal dolgoznak, aludni, lakni tilos.

40. §. Raktárak, melyekben könnyen gyúló anyagok, olajok tartatnak, teljesen tűzbiztosan s különállóan építve, vasajtókkal és ablakokkal bírók legyenek és kellő szellőztetés mellett nappali világossággal bírnak; bennök víz- vagy homokkészlet és biztonsági lámpás állandóan kéznél tartandó és a mennyeiben nagyterjedelműek, 25 m. közökben, tűzbiztosan több különálló részre osztandók. Le nem oltott mész minden gyúlékony tárgytól 3 m. távol s vízmentes helyen tartandó. Könnyen gyúlékony anyagok, u. m. olajok, papír stb. gyufák s eféle gyújtó anyagoktól elkülönítve raktározandók. Könnyen gyúló csomagoló anyag (szalma, széna, kőcs, fagyapot, gyaluforgács, papirforgács stb.) legfeljebb egy napi szükségletben tartható a csomagolóhelyiségben. A raktárban fűtés és világítás csak kellő óvintézkedés és tűzbiztos elrendezés mellett alkalmazható, ha ott robbanó gázokat fejlesztő folyadékok és robbanószerkezetek nem tartatnak. Felvonók az egyes emeleteken teljesen tűzbiztos módon legyenek a helyiségektől elzárva.

41. §. Gázgyárak, acetylén, etylén és carbid vagy karbonitgyárak, villamostelepek létesítése mindenkor előzetes telepengedélyhez van kötve, épp úgy carbid- és karbonit- raktárak létesítése, gáz- és villámvezetékek fektetése is. Ugy a gyári berendezés, mint a gyári üzem akkép rendezendő be, hogy az a technikai és biztonsági követelményeknek teljesen megfeleljen s nevezetesen mindenféle robbanás elkerültessék. Az oly helyiségekben, a hol gáz tartatik, vagy fejlesztetik, nyílt világosság nem alkalmazható, gondoskodni kell jó szellőztetésről, az épületeknek villámhárítóval való ellátásáról, calciumcarbid- és karbonit- raktáraknál, azonfelül az anyagnak minden nedvesség elleni megvédéséről. A gázok comprimalása még fokozottabb elvígyszerű óvintézkedések mellett végzendő. Ily gyárakban csakis teljesen szakértő egyének felügyelete alatt folytatható az üzem. Gázgyárak és tartányok csak a községen kívül, minden lakott épülettől legalább 100 m. távolban létesíthetők.

42. §. Villamos telepeknél a gyáraknál felállított összes óvintézkedések megteendők arra nézve, hogy se tűz ne keletkezhessek, se pedig a villamos áram által emberben és állatban kár ne essék.

43. §. Petroleumgyárak és tartányok szintén csak a községen kívül minden épülettől 100 m. távolban létesíthetők. Tartoznak a gépek és tartányok alját betonirozni, a szennyvizeket ártalmatlanná tenni és minden óvintézkedést megtenni arra nézve, hogy tűz vagy robbanás be ne állhasson; állandó műszaki szakfelügyelet nélkül a gyár üzeme nem folytatható. Az egyes épületek szilárdan és egymástól kellő távolságban, illetve tűzbiztosan elválasztva építendő; közeliükbeu kellő homokkészlet tartandó; az olaj szétfolyása tűz esetén az által megakadályozandó, hogy az épületek, tartányok a földbe süllyesztvék, illetve földsánczsal körülvétnek. Telt és üres hordók csak 500 darabnál kisebb rakásokba rakhatók a szabadban, minden más rakástól 10 m., vagy épülettől 20 m. távolban, telt hordók azonban a nap sugarai ellen megvédendő. Az üzemben levő kazánok, katlanok, gépek állandó megfigyelés alatt tartandók.

44. §. Az acetylén-fejlesztő készüléket magába záró épület minden háztól 10 m. távol, vagy attól egy legalább 30 cm. vastag fal és ugyanolyan légűr által legyen elválasztva; ha a készülékben 1 kgr.-nál több carbid dolgoztatik fel, akkor a készülék lakott épületben már nem helyezhető el; a helyiség, melyben a készülék elhelyeztetik, szabadba és kifelé nyíló ajtóval, nappali, vagy villamos izzólámpa, vagy jól elzárt külső világítással bírnak, száraz és jól szellőztethető legyen; a szellőztető cső a tető fölé emelkedjék és kéménybe semmi esetre sem vezethető.

A calciumcarbíd 50 kgr.-os jól záró pléh-edényekben, nem lakott épületrészben 300 kgr.-ig, lakásban 50 kgr.-ig tartható; ennél nagyobb mennyiség csak a községtől 100 m. távolban épített, különálló, jól szellőztetett, tűz és víz ellen védett raktárakban tartható, melyekben nyílt láng nem alkalmazható, a carbíd pedig a talaj felett 40—60 cm magasan elhelyezett padlózatán raktároztatik. Ugyanezen raktárban semmiféle folyadék vagy gyúlékony anyag nem tartható. A készülék oly biztonsági berendezéssel kell hogy bírjon, mely $\frac{1}{2}$ - 1 atm.-nál nagyobb nyomás beállítását lehetetlenné teszi; a készüléken és vezetéken, csapokon minden veres réz és éles sarok alkalmazása tilos; a gáztartón manometer legyen, vízelzárással és önműködő elvezetéssel bírjon. az egész berendezés és vezeték fagyás ellen biztosítandó; a készülék és gáztartó körül dohányozni, nyílt kályhát, lángot alkalmazni tilos. Calciumcarbidot csak lehetőleg foszforhidrogén-mentes állapotban szabad forgalomba hozni és az edények veres »Carbíd, veszélyes, ha víz éri!« felirattal látandók el; 10 kgr.-nál nagyobb készlet csak légmentes edényben adható el, maradék kinnhagyása, vagy a carbidnak nedves helyen való tartása egyáltalában tilos; a raktár pinczében és lakás alatt nem lehet; állandóan zár és felügyelet alatt tartandó. A vezetéken, melynek a készüléktől mért 6 méterig még rézötvezete sem lehet, a fogyasztóhelyiség és készülék között főelzáró csap alkalmazandó. A gázmosókészülékben chlormész mellett fűrészpórt alkalmazni tilos. A gáz fejlesztésére csak oly készüléket szabad használni, mely az arra kiküldött szakbizottság által engedélyezett és annak iparszerű mérvben való felállítása telep-, kisebb mérvű, de 10 m³-nél több gázt fejlesztő berendezése vagy átalakítása rendőrhatalósági engedélyhez van kötve. A készülék csak különálló, nem lakott és a lakott részekről legalább 30 cm. fal által elválasztott, világos, szellőztethető, nyílt kályhával el nem látott, pinczében nem levő helyiségben állítható fel, vagy oly, a tető fölé 30 cm.-rel túlértő tűzfal által elrekesztett padlórészben, melyben kémény nincs és mely az esővíz behatása ellen teljesen meg van védve; ez utóbbi esetben azonban a gáztartón oly berendezés létesítendő, hogy a gáz alulról (a házból) kibocsátható legyen; a helyiség kifelé nyíló vasajtóval bírjon. A készülék állandó felügyelet alatt tartandó és ha nagyobb, csak arra képesített egyén által kezelhető. Több kis készülék oly elbírállás alá esik, mint egy nagy készülék hasonló összfejlesztőképességgel, ha csak 32 cm. vastag fal által elválasztott külön helyiségekben nem állanak.

45. §. Acetyléngázt sűríteni 10 atm.-nál nagyobb nyomás alatt csak erős hűtés mellett szabad. Folyékony és sűrített acetylén csak külön miniszteri engedély mellett gyártható vagy hozható forgalomba; minden előírt óvossági utasítás szigorúan betartandó; a 250 atm. nyomásra kipróbált palaczkok fehérre mázolandók, és »tűzveszélyes!« felirattal jelzendők. Ily palaczkok nap vagy hősugárnak, valamint ütésnek ki nem teendők és töltésük ne legyen nagyobb, mint hogy 3 liter ürtartalomra 1 kgr. acetylén jusson; kinyitásuknál a gáz csak lassan bocsátandó ki; anyaguk rezet, vagy annak ötvözetét nem tartalmazhatja, sem éles sarkoknak, éles szelepeknek nem szabad alkalmazva lenniök.

46. §. Villamos vezeték ellenállásai, melyek 150 C. hőfoknál átmelegednek, minden gyúlékony tárgytól 1 m távol legyenek. Minden villamos készülék, melynél nagyobb hő fejlődhetik (ellenállás, kicsatoló, leolvasztó drót), nem gyúlékony anyagú keretbe, házba foglalandó (transformator, dynamo, electromotor) vagy egyáltalában oly helyen alkalmazandó, a hol gyúlékony tárgy nincs. A villamos vezeték mindig az áram erősségének megfelelő legyen és úgy a vezeték egymás közt, mint minden szerkezeti rész minden gyúlékony vagy levezető tárgytól kellően elszigetelve legyen; az áramerősség ne okozzon fémátmelegedést; a kicsatolóknál

nál ne keletkezzenek állandó fényív; az ívlámpából ne hullhasson szikra, ellenben a lámpák háza a vezeték és a föld felé izolálva legyen. Magas és alacsony áramok keresztezésénél vagy kábelben föld alatt vezetendő az egyik, vagy a kettő között felfogó háló alkalmazandó és a huzal a házba való lépése előtt biztosítékkal látandó el. A villamos berendezések állandó felügyelet és ellenőrzés alatt tartandók.

47. §. Minden magasabb nyilvános s sok ember által látogatott épületen villámhárítók alkalmazandók és az egyes csúcsok oly számban alkalmazandók, hogy az épület teljes területe megvédve legyen. A tetőzet fémrészei a vezetékhez olyképp kapcsolandók, hogy ezáltal levezetőkke ne tétessenek; a levezető huzalok egymástól 8 m. távolban alkalmazandók és a földig lehetőleg egy darabból álljanak, minden 2 m. távolságban pedig szigetelőkre erősítve legyenek. A földvezeték nedves talajba sülyesztett 0,5 m² nagyságú, 2 mm. vastag rézlemez, vagy vízvezetési vascső lehet, de gázcső semmi esetre.

48. §. Öngyúlásnak kitett anyagok, u. m. olajos rongyok, kőcz, kőszén, friss széna, lóhere, faszén, liszt, turfa, trágya, kender, gyapot, festett selyem, fűrészpórt, keményítőliszt, korpa stb. oly módon és helyen raktározandók, hogy akár vegyi bomlás, akár közel eső külső hő behatása folytán az öngyúlás be ne következhesse és ha bekövetkezett, a tűz terjedésének könnyen határ szabható legyen. Az ily anyagok tehát egymástól elkülönített kisebb rakásokban, fűtési és napmeleg ellen védve halmozandók.

49. §. Vasúttak közelében az 1881. évi XLI. t.-cz. 16—18. §-ai értelmében épületek tűzbiztos tetőzettel csakis 8 m., puha tetőzettel 20 m. távlaton túl építhetők; ha pedig a pályatestnél mélyebben fekszenek, ezen távolság még fokozható; ha robbanó anyagok tartatnak vagy gyártatnak bennök, csak 60 m. távlaton túl létesíthetők. Gyúlékony anyagok szabadban a vasúti testtől csak 95 m. távlaton túl raktározhatók. Úgy az épületek emeléséhez, mint az anyagok elhelyezéséhez a vasúti és hajózási főfelügyelőség meghallgatásán kívül a tűzrendészeti hatóság előzetes engedélye is szükséges.

50. §. Nyilvános épületek, templomok, iskolák, kórházak, színházak, mulatóhelyek stb. tűzbiztonsága tekintetében külön szabályrendeletet alkotandók, a mely szabályrendeletekben főszóly fektetendő a tűzbiztos építkezésen felül a kijáratok kellő számára és méreteire, a lépcsők és termek tűzbiztos elválasztására, kellő oltóberendezésre és vízkészletre, megfelelő fő- és mellékvilágításra, a termék befogadóképességének szigorú megállapítására, a tüzelőhelyek czélszerű elrendezésére, állandó és szigorú felügyeletre és tűzörkődésre. Általános elvek gyanánt megkövetelendők, hogy az ily épületek minden más épülettől különállóan vagy tűzbiztosan elválasztva építtessenek; az ülések el nem mozdíthatóan, legfeljebb 12 egy sorban, egymás mögött legalább 80 cm. távolban legyenek elrendezve és legalább 50 cm. szélesek legyenek; állóhely 1 m²-re legfeljebb 3 essék; az ülések közötti szabadon hagyandó járdák, valamint az ajtók szélessége általában minden 70—100 emberre 1 m., de legalább 90 cm. szélesek legyenek; hasonlóan a folyosók és lépcsők is 80—120 emberre legalább 1 m. szélességük legyenek; minden emeletről legalább két tűzbiztos lépcső vezessen le, mely hirtelen fordulót nem képezhet, korláttal kell hogy bírjon és közvetlenül a szabadba vezet. Színházaknál a színpad a nézőtértől tűzbiztosan elválasztandó; a színpadról kellő számú és méretű ajtók és folyosók vezessenek a szabadba. Színházakban s hasonló épületekben minden tűzveszélyes anyagfelhalmozás, munka és cselekedet, berendezés gondosan megakadályozandó és a mennyiben szükségesé válik, csakis szigorú tűzöri felügyelet alatt végezhető. Az ajtók kifelé nyílóak legyenek. A kijáratok megfelelő felirattal jelzendők.

51. §. Hogy ily nyilvános épületek, továbbá gyárak,

raktárak és tűzveszélyes telepek milyen oltókészletet és berendezést, vízkészletet, tűzjelző összeköttetést, tűzörseget stb. létesíteni és állandóan fenntartani kötelesek, azt a helyi körülmények mérlegelésével esetről-esetre a hatóság állapítja meg a vármegyei tűzrendészeti felügyelő (városi tűzoltóparancsnok) javaslata alapján.

52. §. Minden lakóháznak, továbbá a lakóház telkétől különálló csűrnek, takarmányrakhelynek állandóan, cséplés idején a szérűnek is legalább 2 hectoliter vízkészlettel, 2 vederral, ha földszintes, úgy az épület magasságának megfelelő hosszú 1 drb létrával, továbbá 1 drb 4 m. hosszú tűzhoroggal, nád és szalma mellett ugyanily hosszú nyelű 2 drb szikracsapóval és tetőlétrával és minden háznak egy jól csukott lámpással kell ellátva lenni.

53. §. Minden tűzrendészeti, építkezési ügyből folyólag tartott helyszíni szemléhez a községi tűzoltó-parancsnok és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghívandó és véleménye mindenkor kikérendő.

54. §. A községi előljáró, vagy a tűzrendészet kezelésével megbízott előljárósági tag, a községi (városi) tűzoltóparancsnokkal, továbbá a rendőrhatalóságnak egy közege, lehetőleg egy mérnök- és kéményseprővel, minden évben tavasszal és ősszel köteles a község területén lévő összes épületeket, telepeket, műhelyeket, nyilvános épületeket tűzrendőri szemle alá venni, a tűzveszélyes állapotok elhárításáról, esetleg rögtön és karhatalommal, vagy a fél költségére, gondoskodni, a háztulajdonosok által tartandó oltószerek és vízkészlet meglétéről meggyőződést szerezni, azoknak jókarbantartása felől intézkedni, a kémények és tüzelőhelyek tisztántartását ellenőrizni, szóval minden, a tűzveszély kitorthatása vagy nagyobbodása elleni óvintézkedést elrendelni s azok szigorú betartását mindenkinek felelősség terhe alatt meghagyni, az e tekintetben észlelt mulasztások törvényszerű megtorlását eszközölni, végül a községi tűzoltószerek rendben és elégséges számban létéről meggyőződést szerezni és úgy e tekintetben, mint a községi tűzoltóság működését illetőleg is a község képviselőtestületéhez javaslatokat tenni. Ezen tűzrendőri szemle a szükséghez képest, avagy beérkezett panasz folytán gyakrabban, avagy egyes esetekben különösen is megejtendő. Nyilvános vagy nagyobb épületek, telepek, gyárak stb. szemléjéhez a vármegyei tűzrendészeti felügyelő is meghívandó, a ki magát akadályoztatása esetén egy járásbeli parancsnok által is képviselheti. A szemlét az illető községi előljáróság a vármegyei tűzrendészeti felügyelő kívánságára is bármikor megejteni köteles.

55. §. A megejtett tűzrendőri szemlééről, a talált állapotok és az elrendeltek felsorolását magában foglaló jegyzőkönyv készítenendő, melyet a bizottság valamennyi eljárási tagja aláír s mely eredetiben a járási főszolgabíróhoz (városi rendőrkapitányhoz, Budapesten a ker. előljárósághoz), másolatban a községi előljárósághoz a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz, és a tűzoltóparancsnokhoz bemutatandó. A nagyobb épületek, gyárak, telepek vizsgálatáról a vármegyei tűzrendészeti felügyelő (városi, községi tűzoltóparancsnok) tűzrendészeti nyilvántartót vezet, melyben minden e jegyzőkönyvben foglalt és az illető telepre vonatkozó adat e telep lapjára rávezetendő. A tűzrendészeti szemlén elrendeltek végrehajtásának ellenőrzése a rendőrhatalóság és a községi (városi) tűzoltóparancsnok kötelességévé tétetik.

56. §. Gyárak, mulatóhelyek, színházak, műhelyek, tüzi-játékok, szériuskertek, fetelek, tűzveszélyes anyagok raktárának s mindazon telepek engedélyezési eljárásához, melyek az ipartörvényben felsorolva, a községi (városi) tűzoltóparancsnok, és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghívandó és a felvett jegyzőkönyv másolatban velük közlendő. Az elrendeltek ellenőrzése az előbbi §-ban megnevezettek kötelessége. A jogerős határozatok végrehajtását elmulasztók az illetékes hatóságnak feljelentendők.

III. Fejezet. Tűzoltószerek.

57. §. Minden 50—250 házból álló község és puszta köteles a következő tűzoltószereket beszerezni és mindig jókarban készenlétben tartani, u. m. 1 drb — két, legalább 100 mm.-es hengerrel bíró — szívó-nyomófecskendőt, mely perczenkénti 100 löketnél legalább 160 liter perczenkénti vízszállítóképességgel és 26 m. sugártávval, könnyen és gyorsan hozzáférhető szelepszerezéssel, országos egységes nyomó oldali csavarzattal, legalább 100 m. szállító kender-tömlővel (10—20-méteres darabokban) és 4 drb, egyenként 2 m. hosszú szívótömlővel, végül 1 drb osztóvillával, 1 szűrővel, 2 sugárcsővel és 3 lövőkével, olajzóval, fakalapáccsal és a szükséges csavarkulcsokkal van felszerelve; továbbá egy darab, legalább 3 hectoliter úrtartalmu víz-hordókocsit 1 hectoliter úrtartalmu káddal, 2 drb, egyenként 5—6 m. hosszú támlétrát, 2 drb csákányt, 2 drb csákllyát, 2 drb fejszét, 2 drb vasvillát, 2 drb kapacot, 2 drb petroleumfáklyát vagy lámpást és 6 drb vedret.

58. §. Minden 250—500 házból álló város, község és puszta tartozik beszerezni: 2 ilyen szívó-nyomó fecskendőt, mindegyiket fent felsorolt felszereléssel; 500—1000 házból álló község 3 ilyen fecskendőt felszerelve; minden további 1000 házsámra még egy ily módon felszerelt fecskendőt Minden további fecskendőhöz 1 1 víz-hordókocsi és 2-2 veder is beszerzendő, végül a többi oltóeszközt úgy, a mint az 57. §. rendel. Az itt előírtaktól eltérésnek az esetben van helye, ha valamely község megfelelő nyomású vízvezetékekkel bír, vagy azt a helyi körülmények indokoltá teszik. Az eltérések, valamint nagy községeknél netán szükséges egyéb szerek és szerelvények beszerzése a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye vagy előterjesztése alapján az alispán által engedélyezhetők, illetve elrendelendők.

59. §. Oly község, avagy egymáshoz közel épült legalább 25 házzal bíró tanya, puszta, telep, mely 50-nél kevesebb házzal bír, köteles legalább 1 drb, két 80 mm.-es hengerű szívó-nyomó fecskendőt 60 m. nyomótömlővel, országos egységes csavarral, 8 m. szívótömlővel, 6 vederral, 1 létrával, 1 csákllyával, 2 vasvillával, 1 petroleumfáklyával vagy lámpással és 1 fejszével készenlétben tartani. Énnél kisebb telepek, továbbá gyárak, malmok és nagyobb ipar-telepek oltóeszközeit a tűzoltó parancsnok, illetve a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával a tűzrendészeti hatóság állapítja meg.

60. §. Egymástól távol épült házakból álló községek fenti szerek beszerzése alól, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján, az alispán által részben felmenthetők, illetve a beszerzendő szerek milyensége a helyi viszonyok szerint megváltoztatható.

61. §. A község által beszerzett tűzoltószerek feltár szerint átadandók a községi (városi) tűzoltóparancsnoknak, illetve tűzoltóságnak használat és rendszeres gondozás végett, mely utóbbinak költségeit ugyancsak a község viseli. Köteles továbbá a község megfelelően és megfelelő helyen, szilárdan és tűzbiztosan épült, pormentes szertárról gondoskodni, melynek padozattal és mennyezettel, tágas és jól záró kapuval kell bírnia. A szertár egy-egy kapukulcsa a tűzoltóságnál, az előljáróságnál és az egyik szomszédnál, avagy a szertár belsejében, de annak ablakán át elérhetőleg helyezendő el. Nagyobb községekben több szertár létesítendő, mely esetben valamennyi szertár kapujának ugyanazon kulccsal kell nyithatónak lenni. A szertár másféle tárgyak elhelyezésére nem használható és a szereket benne mindig kivonulásra kész állapotban kell tartani. Köteles továbbá a község alkalmas tömlőszárítóhelyről is gondoskodni. A tűzoltószereket más, mint a tűzoltási célra használni tilos és a tűzoltószerek jókarban és rendbenléteért a tűzoltóparancsnok a községi előljárósággal együttesen felelős.

62. §. Bármily szereknek beszerzésénél a vármegyei

tűzrendészeti felügyelő véleménye előzetesen kikérendő. Az alispánnak jogában áll a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján meg nem felelőnek vagy feleslegesnek jelzett szerek, szerelvények beszerzését betiltani, illetve a szükséges szereket a község terhére beszerezni.

63. §. A községi előjáróság és tűzoltóparancsnok köteles negyedévenként a tűzoltószerkeket és szerelvényeket leltári és szakértői szemle alá venni és kipróbálni, az észlelt hiányok megszüntetéséről pedig azonnal gondoskodni és ezen eljárásokról felvett jegyzőkönyvet törvényhatósági joggal bíró városokban a tanácsnak, egyébként a főszolgabirónak (rendőrkapitánynak) beterjeszteni.

A szerek rendszerint minden hónap első 5 napján és használat után azonnal alapos tisztításnak alávetendők, mely alatt is a készenléti állapot lehetőleg megőrzendő.

IV. Fejezet. Tűzjelzés.

64. §. A községi előjáróság kötelessége szabályrendeletileg úgy intézkedni, hogy úgy a községben, mint a községen kívül és a szomszéd községekben kiűtött tűzvész nyomában a tűzoltóság és a rendőrhatalóság (előjáróság) tudomására jusson, továbbá, hogy a tűzről úgy a tűzoltóság, mint a lakosság is kürtszó, kongatás, lövés stb. jelzés által haladéktalanul értesíttessék. Nagy veszély esetén gondoskodni köteles továbbá arról is, hogy a szomszéd községek (lovasküldöncz, távirat, telefon által) a veszély nagyságáról és a segély szükségéről tudomást nyerjenek.

65. §. Mindenki, de különösen a rendőrök és éjjeli őrk tartoznak az általuk észrevett tüzet azonnal kikiáltani és a tűzoltóságnak jelezni, a községi (városi) tűzoltóparancsnoknak, rendőrhatalóságnak és előjáróságnak tudomására adni. A ki valamely tüzet eltitkol, kihágást követ el. A tüzeset még akkor is bejelentendő a hatóságnak, ha még mielőtt nagyobb mérveket öltött volna, az észrevevők által azonnal eloltatott is.

66. §. A tűzriadó mindenkor a helyi viszonyok szerint rendezendő és közhírré teendő. Városokban és nagyobb községekben állandó toronyóri szolgálat szervezendő és a torony a tűzoltóórtanyával, esetleg községházával villamos (telefon) összeköttetésbe hozandó. A hol állandó tűzörség tartatik fenn és a tűzörségek rendelkezésre állanak, villamos tűzjelző (telefon) hálózat, illetve riasztó-vezetékek létesítendő, melynek kezelése a tűzoltóságra bízandó. A hol előnyösnek mutatkozik, több község egymás közt is létesíthet villamos tűzjelző (telefon) összeköttetést, hogy a költséges segélyhívás gyorsan eszközölhető legyen.

V. Fejezet. Vizszerzés.

67. §. A községi előjáróság kötelessége az iránt intézkedni, hogy a község minden pontján kellő mennyiségű vízkészlet álljon a tűzoltóság rendelkezésére. A hol tehát a helyi viszonyok és a költségek magassága megengedi, vízvezeték létesítendő (esetleg több egymáshoz közel fekvő község által közösen). Folyóknál, tavaknál lejárók készítenők a fecskendők és vízfordók részére. Kisebb patakok, csermelyek, ha vizük 0.5 m-nél sekélyebb szokott lenni, zúgókkal vagy vízfogókkal duzzasztandók. A hol a víz felszine 6 m-nél nem mélyebb, legalább 1 m. átméretű és legalább 3 m. vízoszlop magassággal bíró kutak építendő a község egyébként kütszegény pontjain oly sűrűn, hogy az egyes épületek egy ilyen kuttól legfeljebb 150 m. távol legyenek. A hol a víz felszine mélyebben fekszik 6 m.-nél, a kutak megfelelő vízemelő-szerkezettel is ellátandók. A hol végre ezen módok egyike sem vihető keresztül, ott földalatti víztartók létesítendő, legalább tíz hectoliter űrtartalommal, melyekbe a házakból lefolyó esővíz felfogatik. Ily víztartók, továbbá zúgók, úsztatók évenként legalább

4-szer kitisztítandók s akkép rendezendők be, hogy vizük a fecskendők által felhasználható legyen.

68. §. Minden beltelken kút létesítendő. Ezen kötelezettség alól a helyi viszonyok tekintetbe vételével, a tűzoltóparancsnok meghallgatásával, a főszolgabíró (városi rendőrkapitány) menthet fel. A hol a kutak sekélyek, vízszegények, minden házban a fagymentes időben egy elzárható és legalább 1 hectoliteres hordóban vízkészlet tartandó. Tűz esetén a telkén levő vizet senki sem tagadhatja meg a tűzoltóságtól. A községi előjáróság, illetve rendőrhatalóság nagy tűzvész esetén külön felhívásra minden lakost és fogattulajdonost kötelezhet a víz szállítására, még azokat is, kik a tűzoltói fogatállítási kötelezettség alól magukat megváltották.

VI. Fejezet. Tűzoltóság.

69. §. Minden községnek kell rendszeres, szakszerűen vezetett és kiképezett tűzoltósággal bírnia, miért is minden városban és községben, — ha legalább 30 alkalmas férfi egyén jelentkezik — az eleve elkészített alapszabályok szerint önkéntes tűzoltóság alakítandó. és megalakulása a hatóságok által támogatandó. A 30.000-nél kevesebb lakossal bíró városokban és községekben ezenkívül a kötelezett tűzoltóság is szervezendő, mely ott, a hol önkéntes tűzoltóság van, ennek kiegészítő tartalékát képezi, a hol pedig ilyen nincs, a teljes tűzrendőri szolgálatot önállóan látja el. Szervezete és szolgálati utasítása a községi (városi) szabályrendeletben körvonalozandó.

A 30.000-nél több lakossal bíró városokban és községekben hivatásos tűzoltóság szervezendő mint törzscsapat, de ezenkívül önkéntes tűzoltóság is alakítandó, vagy egyéb segédcsapat létesítendő. A községi tűzoltóságon kívül lehetnek gyári- vagy magán tűzoltóságok is, a melyek azonban a községi tűzoltóság létszámának megítélésénél tekintetbe nem vehetők.

A tűzoltóság mint községi (városi) intézmény, a község egyik közigazgatási szervezeti részét képezi, miért is a községi előjáróságok és a felettes hatóságok azt folytonosan gondozni és fejleszteni kötelesek.

70. §. Minden községben éjjel, de vasár- és ünnepnapokon, valamint vásárok vagy más nagyobb gyülekezetek alkalmával, továbbá 30.000-nél több lakossal bíró városokban és községekben nappal is tűzörségnek kell készenlétben állani, melynek létszámát a község (város) nagyságához és tűzbiztosságához mérten a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslata alapján a tűzrendészeti hatóság állapítja meg. A tűzoltószeretárral összeépített érthelyiséget a község köteles a tűzoltóság rendelkezésére bocsájtani, felszerelni, fűteni, világítani és tisztán tartani, esetleg villamos tűzjelző összeköttetéssel is ellátni, nemkülönben a szertárt és a szerelői teret éjjel kivilágítani.

71. §. A tűzoltóságnak szolgálatához és a személybiztonsághoz megkívánt felszereléseket a község (város) köteles beszerezni, a csapat rendelkezésére bocsájtani és jókarban tartani.

72. §. A községi tűzoltóság legkisebb, nagyobb községekben (városokban) esetleg legmagasabb összlétszámát is, továbbá felszerelését és beosztását a helyi viszonyok mérlegelésével a tűzoltóparancsnok és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján a tűzrendészeti hatóság állapítja meg. A tűzoltóságok szervezését, egyenruházatát, rangjelzését, egyéni felszerelését, továbbá általános szolgálati és gyakorlati rendjét a belügyminister által kibocsájtandó szabályrendelet fogja egységesen szabályozni. Ezen rendeletet minden tűzoltóság szigorúan betartani köteles.

73. §. Minden tűzoltó szolgálatban közhatalósági községnek tekintendő és szolgálatban a megállapított jelvényt és felszerelést viselni tartozik. Nem tűzoltóknak tűzoltói

jelvényt vagy egyenruhát viselni, büntetés terhe alatt tilos.

74. §. A tűzoltóságok a községi előljárárság (tanács) és a tűzrendőri felügyelők ellenőrzése alatt állanak és annak fegyelmezettségeért, szakszerű kiképzetése és vezetéseért annak parancsnoka felelős, a ki meg nem felelős esetén a vármegyei tűzrendészeti felügyelő előterjesztésére állásából az alispán (tanács) által elmozdítható. A községi tűzoltóparancsnok hivatalból szakértő tagja a községi képviselőtestületnek, a tűzrendészeti és építésügyi bizottságoknak és a minősített jelöltek közül a községi előljárárság és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslata alapján az alispán (tanács) által neveztetik ki, s mint ilyen a községben létező valamennyi tűzoltóság felett gyakorolja a fővezényletet és felügyeletet; a községi tűzoltói alaphól évi tiszteletdíjjal jutalmazható. A többi tisztek a tűzoltóparancsnok és vármegyei tűzrendészeti felügyelő előterjesztése alapján, az elsőfokú tűzrendészeti hatóság, az altisztek pedig a községi tűzoltóparancsnok által neveztetnek ki.

75. §. Önkéntes tűzoltóságok megválasztják ugyan alapszabályaik értelmében tisztjeiket, de ezen választás csak az alispán (tanács) jóváhagyása után érvényes. Az altiszteket a fennálló szabályok figyelembevételével a parancsnokság választja.

76. §. Hivatásos tűzoltóságok külön alkotandó szervezési szabályrendeletek alapján létesítendőek, melyekben a csapat ellátása és fegyelmi utasítása is befoglalandó. Minden 5—10.000 lakossal bíró helységi köteles legalább 2 fizetett tűzoltót, 10—20.000 lakossal bíró legalább 6-ot, 20—30.000 lakosú legalább 10 tűzoltót, 30—40.000 lakosú legalább 15 tűzoltót tartani. A 40—60.000 lakosú város legalább 20 főnyi hivatásos tűzoltóságot, 60—80.000 lakosú legalább 30 főnyit, 80.000 lakoson felüli város pedig legalább 40 főnyit köteles tartani, mindkét esetben külön hivatásos parancsnokkal, a kit a minősített jelöltek sorából a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával a város tanácsa választ. A hol hivatásos tűzoltóparancsnok nincs, a fizetett tűzoltók a községi tűzoltóparancsnok vezénylete alatt állanak.

77. §. A tűzoltói kötelezettség általános.

78. §. Minden községben, városban, melynek 30.000-nél kevesebb lakosa van, a 20—42 éves férfilakosság, valamint a fogatok is tűzoltói szolgálatra kötelesek. A községi előljárárság (városi tanács) köteles tehát a tűzoltói szolgálatra kötelezettek minden év november 15-ikéig házankint, a fogatokat a közmunka összeírásai jegyzékből, a háztulajdonosokat a házbérjövendelmi vagy házosztályadó lajstromokból összeírni és ezen jegyzéket 15 napon át községmunkára kifüggeszteni, mely idő alatt az illetők a főszolgabíróhoz (tanácshoz, illetve rendőrkapitányhoz) felszólalással élhetnek, avagy a tűzoltói kötelezettség alól magukat megválthatják. A kötelezett tűzoltók végleges létszámjegyzéke az év végéig a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek és a községi tűzoltóparancsnoknak kiadandó.

79. §. A személyes tűzoltói kötelezettség alól felmentvők: a) testi alkatuknál és hibáiknál fogva a községi orvos által alkalmatlanoknak találtak; b) lelkészek; c) a postás és távirtda, valamint a vasúttak személyzete; d) állami, vármegyei és községi pénztárnokok és ellenőrök; e) középületek és foglyok őrzetére rendelt hivatalos szolgák és örök; f) magánháznál nem nélkülözhető egy férficseléd; g) katonák, csendőrök, rendőrök, pénzügyőrök; h) a kik magukat megváltották és a megváltási díjat január 1-ig be is fizették. Magántűzoltóságok tagjai a községi tűzoltói kötelezettség alól fölmentve nincsenek. A tűzoltói kötelezettség alá nem esők is lehetnek tűzoltók, ha arra alkalmasak, és magukat a törvényes rendelkezéseknek alávetik.

80. §. Ha a csapat az előírt legkisebb létszámot el

nem érné, akkor a megváltás a legfiatalabb korosztályokban megszorítható vagy egészen felfüggeszthető; ha ellenben a legmagasabb létszámnál nagyobb éretnek el, akkor a legidősebb korosztályok a megváltásra kötelezhetőek az elsőfokú tűzrendészeti hatóság által.

81. §. A váltásösszeg mérvét az illető egyén vagyoni viszonyaihoz mérten, évenként a községi képviselőtestület a községi tűzoltóparancsnok meghallgatásával állapítja meg. Ez elleni felfolyamodásnak 15 napon belül van helye az alispánhoz (tanácshoz). A megváltási díj 5 koronánál kevesebb és 50 koronánál nagyobb nem lehet. A megváltottak jegyzéke az összeg feltüntetésével, a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek is megküldendő.

82. §. Mindazok a háztulajdonosok, a kik 20 évnél fiatalabbak, és 42 évnél idősebbek, vagy bármily okból a személyes tűzoltói kötelezettség alól mentesek, minden egyes házuk után a községi (városi) képviselőtestület által megállapítandó és 1—5 koronáig terjedő tűzoltói házváltásdíjat kötelesek az év első hónapjában fizetni. Ezen házváltásdíj összeírása, kivetése, valamint felebbezések az előbbi §-ban elmondottak szerint eszközözendők és az összeg közgazgatási úton hajtandó be.

83. §. Minden községi lakos, tekintet nélkül arra, hogy személyes kötelezettségét megváltotta-e vagy sem, köteles, ha fogatot tart. tűz esetén a rendőrhatalóság által kiírandó sorrendben fogatával a szereket 10 km. távolsáig tűzhöz és visszaszállítani, vagy ott vizet szállítani, azonkívül fogatával a község belterületén szoros készenlélet tartani. Az ezen kötelezettség alól magukat megváltani akarók, az erre megállapított váltásösszeget január 1-ig befizetni tartoznak. Az előírás, nyilvántartás stb. a fent elmondottal azonos. A készenléti vagy lovasküldöncz-szolgálat sorrendje az egész évre előre megállapítandó. A megváltás joga felfüggeszthető, ha a szükséges fogatok száma nem adódik ki, a kötelezettség pedig felfüggeszthető, ha a község elegendő községi tulajdont képező fogatot képes készenléletben tartani. A megváltási összeg 10 koronánál kisebb és 50 koronánál nagyobb nem lehet. A nyilvántartási jegyzék a községi tűzoltóparancsnokkal, a vármegyei tűzrendészeti felügyelővel és a rendőrhatalósággal közlendő.

84. §. A tűzoltóság, tekintet nélkül arra, hogy mily szervezettel bír, köteles a parancsnok által eszközölt beosztás szerinti összes szolgálati teendőket végezni, tartozik évenként 24-szer előre meghatározott és kihirdetett napon és időben az évre arányosan elosztva gyakorlatot, vagy elméleti oktatást tartani. Mulasztók, rendetlenkedők vagy engedetlenkedők a parancsnok által a főszolgabírónak (rendőrkap.) megbüntetés végett feljelentendőek.

85. §. Az önkéntes tűzoltóság által alkotandó alapszabály a községi előljárárság és vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleményezésével a belügyministerhez jóváhagyás végett felterjesztendő s tartalmaznia kell a testület beosztását és vezetésének mikéntjét, a tagok felvételi, kilépési és kizárási módozatát; a testületi pénztár kezelési szabályait; a gyakorlatok számát és minőségét; de nem ellenkezhet sem jelen törvénnyel, sem a fennálló vármegyei vagy (városi) községi szabályrendeletekkel. Ha a tűzoltói szolgálati kötelezettség alá eső működő tagok a testületből kilépnek, a kötelezettek sorába sorozandók; évközben kilépők s magukat megváltók az egész évi megváltási összeget kötelesek fizetni.

86. §. Az önkéntes tűzoltóság a községi tűzoltói intézmény részét képezvén, szintén a községi előljárárság és a tűzrend. felügyelők ellenőrzése alatt áll, fenntartási költségeit pedig a község, szükség szerint, esetleg egészben is fedezni tartozik. Községi tűzoltóparancsnoknak, a hol hivatásos tisztnincs, az önkéntes tűzoltótestület parancsnoka nevezendő ki, a ki így az önk. és kötelezett csapatnak is közös parancsnoka. Elégséges létszámú és hivatásának minden

tekintetben megfelelő önk. csapat mellett a kötelezett tűzoltóság, mint annak tartalékcsoportja szerepel, de azzal minden tekintetben a szolgálatban azonosan vesz részt; fegyelmi tekintetben mindkettő a fennálló szabályok alatt áll és bármelyik csapat tagjai az ott előírt büntetések alá esnek.

87. §. Az önkéntes tűzoltóság adminisztratív vezetőségének (parancsnokságának) a községi előljárásnak a tűzrendészet kezelésével megbízottja hivatalból tagja és mint ilyen a községre netalán sérelmes határozatok ellen tiltakozhat, mely esetben a hozott határozatok addig végre nem hajthatók, míg azok a tűzrendészeti hatóság által jóvá nem hagyatnak. Ily esetekben a vármegyei tűzrendészeti felügyelő mindig meghallgatandó. A testület tartozik működéséről, a pénztár és leltár kezeléséről a községi előljárásnak évenként részletes jelentést tenni. Az, hol az intézmény fejlesztése érdekében előnyösnek mutatkozik, az önk. tűzoltók községi kedvezményekben (pl. részbeni közmunka felmentésben) részesíthetők.

88. §. Az önkéntes tűzoltóság műszaki tekintetben önállóan működik, intézkedéseiről azonban a mindenkori vezető felelős. A parancsnok köteles a tűzoltói szolgálatot mulasztókat, rendetlenkedőket és engedetlenkedőket az I. fokú tűzrendészeti hatóságnak bejelenteni. Az ily esetben kiszabott rendbírságok a községi tűzoltói alap javára fordítandók. A vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek és a községi tűzoltóparancsnoknak a bírság kiszabását illetőleg felelősségi joga van. A bírságot a községi előljárással hajtja be.

89. §. Oly önkéntes tűzoltóság, mely fegyelem, szakszerű kiképzés és szolgálati rend tekintetében meg nem felel, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslatára az első fokú tűzrendészeti hatóság által feloszlatható és a rendszeres szolgálat azonnal a kötelezett tűzoltóságra átruházandó.

90. §. Gyári avagy egyéb magántűzoltóságok a vármegyei tűzrendészeti felügyelő, illetve városi tűzoltóparancsnok ellenőrzése alatt állanak. Tűz esetén a községi tűzoltóparancsnok, (a ki egyébként magán-tűzoltóság parancsnoka is lehet) felhívására a telepén kívül is kivonulni és a községi tűzoltóparancsnok utasításait mindenben követni tartozik. Ily magántűzoltóság létezése azonban nem mentheti föl a községi tűzoltócsapatot a teljes szolgálat ellátásától.

91. §. A tűznél magát kitüntettet tűzoltó a községi tűzoltóparancsnok javaslatához képest a községi (városi) tűzrendészeti alaphoz jutalmazandó. A működés közben önhibáján kívül károsult, vagy szerencsétlenül járt tűzoltó, a kár és munkaképtelenség mérvéhez illendő módon, a lehetőségig a községi (városi) tűzrendészeti alaphoz segélyezendő. A segély az illető körülményeihez képest egyszerű mindenkori kielégítés vagy állandóan húzandó évi segélyösszegekből, — teljes munkaképtelenség és vagyonihiány esetében pedig községi ápolásból és ellátásból állhat.

92. §. A tűzoltóság köteles nemcsak tüzeseteknél, hanem az illetékes hatóság felhívására bármely egyéb elemi csapásoknál, u. m. árvíznél, baleseteknél, vasúti szerencsétlenségeknél, segédkezet nyújtani, esetleg rendszeres őrzőjáratokat fenntartani és ez esetben az illetékes rendőrhatalom közeg, illetve szakértő mérnök stb. utasításai szerint eljárni. Ily rendkívüli kirendelésekben azonban a csapatnak legfeljebb fele vehet részt, míg másik fele a község tűzbiztonság érdekében otthon, illetve esetleg szoros készenlétben hagyandó.

Az orvosi első segély nyújtása szintén egyik hivatása lévén a tűzoltóságnak, minden községben lehetőleg egy mentő-osztag is létesítendő a rendelkezésre álló értelme- sebb elemekből, a melynek tagjai a községi orvos vezetése alatt a nyújtandó orvosi segélyben kiképzendők s alkalom- adtán ily minőségben működni kötelesek. A szükséges felszerelésről a község köteles gondoskodni.

VII. Fejezet. Tűzoltás.

93. §. Jelzett tűzvész esetében köteles a községi (városi) tűzoltóparancsnok, a tűzrendészet kezelésével megbízott előljárási tag és a rendőrhatalom képviselője, azonnal a tűz színhelyére sietni és a tűz elfojtására szükséges intézkedést egyetértelműleg megejteni, első sorban pedig a szerek gyors kiszállításáról és a víznek minden erővel való szállításáról, valamint a mentésről gondoskodni, továbbá, ha kell, a szomszéd községeket és a főszolgabíró (polgármestert) értesíteni. A tűzoltás műszaki vezetése a községi (városi) parancsnokot illeti meg, a ki intézkedéseiről felelős; míg rendőri tekintetben a rendőrhatalom közeg, köz- igazgatási ügyben az előljárási tag intézkedik. A tűz környékének megvilágítása éjjeli időben a községi előljárással teendőjét képezi, köteles azonban minden ház lakója is az utcára nyíló ablakait kivilágítani. Kötelesek továbbá a községben vagy szomszéd községben jelzett tűz esetén úgy a közellakó fogatlajdonosok lovaikkal, mint a tűzoltók a szertárnál a szerek elszállítása végett, a többi összes tűzoltók a tűz színhelyén azonnal megjelenni; a tűzhöz siető tűzoltóság által adott jel hallatára pedig köteles mindenki kitérni, illetve szabad utat engedni.

94. §. Ott, a hol több tűzoltóság jelent meg a vész színhelyén, a fővezényletet a kársújtott község (város) tűzoltóparancsnoka viszi valamennyi felett és azok kötelesek utasításait saját parancsnokaik vezénylete alatt mindenben pontosan végrehajtani. Ha a tűz színhelyén a tűzrendészeti felügyelők egyike jelenik meg, akkor a tűzrendészeti felügyelőt, illeti meg a fővezénylet, köteles azonban utasításait a viszonyokat legjobban ismerő helybeli tűzoltóparancsnok meghallgatásával kiadni és intézkedéseiről maga felelős. Királyi épületek égésénél a vezénylő tűzoltóparancsnok mindenkor az épület gondnokával, erdőégésnél az illetékes erdészszel egyetértve tartozik eljárni.

95. §. Tűzvész esetén senki sem tilthatja el a tűzoltóságot attól, hogy épületein, udvarán, kertjén ki és be ne járjon; magántulajdonba való avatkozás, épületrészek nagyobb- mérvű lebontása azonban csak indokolt esetekben és csakis a hivatott vezénylő utasítására van megengedve.

96. §. A tűz terjedésének megállítására céljából kötelesek a kigyúlt tárgy szomszédai és a szélirányba eső tárgyak birtokosai veszélyeztetett házaikat és tárgyaikat megszállani, vizes ponyvakkal letakarni, folyton locsolni, a padlásnyílásokat elzárni és a netán észlelt kigyúlásról a vezénylő parancsnokot azonnal értesíteni. A ki a mentési munkálatokban részt nem vesz, a vett felhívásra azonnal távozni tartozik; a rendőrhatalom viszont az 1886. évi XX. t.-cz. intézkedése értelmében az ácsorgókat a fecskendők nyomásában stb. nyújtandó segélyadásra felhívni, esetleg kényszeríteni köteles. Téli időben tartozik minden lakos a tűzoltóparancsnok felhívására vizet melegíteni és azt a tűzoltóságnak átengedni.

97. §. Nagy vész esetén a községi előljárással felhívására a község összes lakossága rang és nem különbség nélkül és tekintet nélkül arra, járjon a tűzoltói kötelezettség alul fel van-e mentve vagy sem, köteles a vész leküzdésében a községi előljárással, illetve tűzoltóparancsnok utasítása szerint segédkezni. Ily esetben köteles a községi előljárással minden tagja mindaddig a vész helyén maradni, míg a veszély teljesen el nem hártatott. Az általános segélykötelezettség beállása külön e célra előre megállapított jellel hozandó a lakosság tudomására.

98. §. A községeket a tűzveszély esetére nyújtandó kölcsönös segély megadására céljából a vármegyei tűzrendészeti felügyelő az alispán hozzájárulásával és tekintet nélkül a vármegye határait, csoportosítja olyképen, hogy ily csoportbeli községek köteles kivonulási távolsága lehetőleg a 10 km-t meg ne haladja. A csoportosított községek a

csoportbeli bármely községnek a segílyt mindenkor felhívás nélkül megadni tartoznak. Nagy veszély esetén köteles azonban bármely község a főszolgabíró vagy tűzrendészeti felügyelő felhívására a részére megállapított csoporthatáron kívül is segílyt nyújtani.

99. §. A község határán kívül segílyül küldött csapat a községbeli tűzoltói erő $\frac{1}{8}$ részénél többet nem tehet. A csapat elindítását a községi tűzoltó-parancsnok, illetve előljáró rendeli el. Az oda és visszazállítás költségeit a főszolgabíró (rendőrkapitány) jóváhagyása után azon község megtéríteni tartozik, a melynek területén a tűz volt; vitás esetekben az alispán dönt. A kívülről segílyül jött csapatok első sorban bocsátandók haza. A tűzoltók az esetleg szenvedett káruk felszámításán kívül egyéb javadalmazást nem igényelhetnek.

100. §. A tűz eloltása után a tűz színhelye tűzország által mindaddig megfigyelendő, míg a tűznek újabb kiütése lehetetlené nem vált. Az égési törmelék eltakarítását — mely alatt épületek lebontása nem értendő, — a község végezteti és jogában áll az előljárásnak e célra az összes férfilakosságot és fuvarokat, az idevonatkozó szabályok szem előtt tartásával, közmunkára kirendelni. Ha a tűz terjedelme oly nagy, hogy a törmelék eltakarítását a helybeli erő nem bírja, a főszolgabírónak jogában áll a szomszédos községeket ingyenes munkasegély nyújtására kirendelni. Városokban, egyes nagyobb épületek, gyárak, telepek, nagyobb kazlak és raktárak leégésekor, a letakarítást a tulajdonos saját költségén azonnal foganatosítani tartozik.

101. §. A községi (városi) előljárásnak kötelessége a tűz által hajléktalanná lettek elhelyezése iránt a kellő lépéseket azonnal megtenni. A mennyiben gyújtogatás észleltetett, a községi előljárás és tűzoltó parancsnok köteles erre valló nyomokat lehetőleg megőrizni, az esetről a rendőrséget, főszolgabírót értesíteni és ezenkívül, ha a gyújtogatás ismétlődött, a községben czirkáló őrjáratokat szervezni.

102. §. Befejezett tűzoltás után, de legfeljebb 48 óra alatt köteles a tűzrendészet kezelésével megbízott hatóság, a tüzet az illetékes többi hatóságnak és a legközelebbi csendőrségnek tudomására hozni és a tűzoltás vezetőjével, a jelen volt rendőri közeggel, nemkülönben a szükséges tanúk és szakértők közreműködésével, a tűzvizsgálatot megkezdni és arról pontos, részletes jegyzőkönyvet felvenni. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő ily tűzvizsgálaton lehetőleg részt venni tartozik, sőt fontosabb esetekben maga a főszolgabíró (rendőrkapitány) is. A jegyzőkönyvben részletesen elmondandó a tűz keletkezésének és eloltásának ideje; a tűz lefolyása; az elégett tárgyak minősége és értéke tulajdonosaik szerint részletezve; hol és mennyire voltak biztosítva? történt-e emberben, állatban kár? lakók kiszállásoltattak-e? végül a kinyomozott vagy valószínű keletkezési oka a tüznek s kit terhel ezért a mulasztás felelőssége; továbbá megfeleltek-e a tűzoltási berendezések avagy mily hiányok mutatkoztak s mit javasol a bizottság a jövőre nézve? A jegyzőkönyv, melyet valamennyi bizottsági tag aláír, haladéknélkül a városi rendőrkapitánynak, főszolgabírónak eredetben, azonkívül a községi (városi) előljárásnak, és vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek másolatban bemutatandó.

103. §. Ezen jegyzőkönyv alapján a biztosítottak részére kiállítandó ártatlansági bizonylatot a rendőrhatalóság, illetve a főszolgabíró állítja ki az esetben, ha az illető félt a tűz keletkezése körül semmi mulasztás sem terheli.

104. §. Minden tüzesetről köteles a községi tűzoltó-parancsnok egy a statisztikai adatokat is tartalmazó működési jelentést a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz beküldeni, a ki viszont az a vármegyében előfordult összes tüzesetekről havonként pontos statisztikát állít össze és azt az alispánnak, illetve a községi előljárásoktól beérkezett

kárjelentéseket az orsz. statisztikai hivatalnak bemutatja. Minden olyan tüzesetről, mely 100.000 koronánál nagyobb kárt okozott, vagy emberéletet pusztított el, a belügy-ministeriumhoz is azonnal jelentés teendő.

105. §. A tűzvizsgálat még az esetben is megejtendő, ha valamely tűz csirájában elfojtatott vagy utólagosan jutott a községi előljáróság vagy rendőrhatalóság tudomására. A jegyzőkönyv alapján elrendelt intézkedések ellenőrzésével a rendőrhatalóság és a községi (városi) tűzoltóparancsnok bizatik meg. Sürgős, kivált veszélyt okozó esetekben a bizottság rögtön saját hatáskörében is intézkedhetik.

VIII. Fejezet. Hatósági ellenőrzés.

106. §. Az előző §§-okban felsorolt ellenőrző hatóságok támogatása céljából a tűzrendészeti felügyelők intézménye szerveztetik.

107. §. A tűzrendészeti felügyelők kötelessége időközönként megvizsgálni, beható szemlék által meggyőződést szerezni arról, vajjon jelen törvény rendelkezéseinek, a hatóságok idevonatkozó utasításainak mindenben elég tétetett-e; különösen, hogy a község (város) tűzoltói intézménye a helyi viszonyoknak megfelelő-e? hogy az előirt szerek meg- és jó karban vannak-e? hogy a tűzoltóság a megfelelő kiképzési fokon áll-e és szolgálatát rendszeresen végzi-e? a megelőző tűzrendészet követelményeinek elég tétetett-e? — A mennyiben e tekintetben hiányt észlelnének, kötelesek erről az illetékes hatóságnak rögtön jelentést és a hiányok megszüntetésére javaslatot tenni. Az illető hatóság pedig köteles ezen jelentés alapján azonnal intézkedni és a községek, polgárok tehetségéhez képest a bajt mielőbb megszüntetni.

108. §. A belügyministerium műszaki szakelőadója a ministeri (országos) tűzrendészeti felügyelők, (számszerint 5—6), a kiket a belügyminister elismert és arra alkalmas szakférfiak sorából kinevez. A ministeri tűzrendészeti felügyelők a belügyministerium hivatalnokai, a kiknek illetményeit, szolgálati beosztását, hatáskörét, fegyelmi ügyeit egy a belügyminister által kiadandó felügyelői utasítás szabályozza. Hivatásuk a vármegyék tűzrendészetét minden tekintetben ellenőrizni és fejleszteni, a belügyministernek és vármegyei hatóságoknak szakvéleménnyel szolgálni, tűzoltói szaktanfolyamokat tartani, tűzoltói és tűzrendészeti utasításokat és szabályzatokat kidolgozni s minden ide vágó ügyben véleményezni, eljárni.

109. §. A vármegyékben az alispán szakelőadója gyanánt a vármegyei tűzrend. felügyelő szerepel, a kit az alispán és az orsz. tűzrendészeti felügyelő javaslatára alapján a belügyminister nevez ki a felügyelői szabályzatban megállapított illetményekkel és ingyen fuvarral. Feladata a vármegye, városok és járások minden tűzrendészeti ügyét véleményezni, a tűzrendészet kezelését ellenőrizni, minden községet évenként legalább egyszer felülvizsgálni, ott a tűzoltóságot szervezni, felszerelni, kiképezni; a vízszerezés javítására javaslatokat tenni; a tűzoltóparancsnokokkal járásonként és évenként legalább egyszer, előre meghatározandó napokon tanfolyamot és megbeszélést tartani; tűzrendőri szemléken, telepengedélyezéseknél, tűzvizsgálatoknál közreműködni; a tüzekről és tűzoltóságokról pontos statisztikát készíteni; a tűzoltói kötelezetteket, megváltottakat és fuvarosokat községenként nyilvántartani; a szereket időnként megvizsgálni és a községi leltárokat ellenőrizni. A hatóságok tűzrendészeti ügyben hozott határozatai ellen felelkezéssel élhet bármely forumhoz; az orsz. felügyelőknél alá van rendelve és azok utasítása értelmében eljárni köteles. Tagja a közigazgatási bizottságnak. Akadályoztatása esetén az alispán engedélyével az illető járás egyik tűzoltóparancsnokával helyettesítheti magát.

110. §. Az ily helyettesítő parancsnok a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt azután minden tekintetben helyet-

tesíti, tartozik azonban annak utasítása szerint eljárni és eljárásáról neki mindenkor jelentést tenni. A mennyiben az ily helyettesítés sűrűbben ismétlődik, akkor az alispánnak jogában áll az illető helyettesítő tűzoltó-parancsnokot a vármegyei tűzoltó-alapból megfelelő tiszteletdíjban részesíteni.

111. §. A tűzrendészeti felügyelők nem lehetnek valamely tűzoltóság tagjai.

112. §. A hatóságoknak jogában áll a vármegyei tűzrendészeti felügyelők iavaslatáról az orsz. tűzrendészeti felügyelők véleményét, továbbá nagyobb értékű szerek beszerzésénél, fontosabb eljárásoknál azok közreműködését is kikérni.

IX. fejezet. A tűzrendészet költségeinek fedezete.

113. §. A községi tűzoltó-intézmény és tűzrendészet költségeit a község (város) viseli. Ezen költségek fedezésére minden község tűzoltói alapot létesíteni tartozik. Ezen alapba folynak:

1. a község rendes évi költségvetésében a községi törvény 130. §-ának megfelelően tűzoltási költségekre felvett és községi adó címen behajtott összeg;

2. a tűzoltói- és fuvarkötelezettség alul magukat megváltók évi díjai;

3. netán tűzoltókra s fuvarosokra kivetett rendbirságok

4. a jelen törvény áthágóira kirótt bírságok;

5. az orsz. tűzoltói pénztár netáni hozzájárulásai;

6. a tűzoltói kötelezettségen kívül álló háztulajdonosok tűzoltói házváltásdíja.

114. §. A tűzoltói alapot az előljáróság külön kezeli és a tűzrendészeti felügyelőknek és a községi tűzoltó-parancsnoknak bármikor betekintést engedni köteles. A község összes tűzrendészeti és tűzoltói kiadásai ezen alapból fedeztetnek; de a tűzoltó-parancsnok közbenj. ttével megállapított évi költségvetésre a törvényhatóság jóváhagyása s illetve előzőleg a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye kérendő ki. — Az évi bevétel 5%-a minden év augusztus hava 1-ig a vármegyei tűzrendészeti alapba befizetendő és az alap állásáról évenként az alispánhoz jelentés teendő.

115. §. Ugyancsak tűzrendészeti alapot létesít minden törvényhatóság is, melybe mindazon összegek folynak, melyek 1. a községek 5%-os járulékaiból kikerülnek; 2. a vármegye (város) évi költségvetésében e célra netán felvett összeg; 3. az orsz. tűzrendészeti alap által netán ide kiutalt hozzájárulások; 4. az alispán által közvetlenül kirótt bírságok. Ezen alapból fedezendő a vármegyei tűzrendészeti felügyelő helyettesítő tűzoltó-parancsnokok tiszteletdíjai, valamint egyéb vármegyei tűzrendészeti kiadások, és ebből alakítandó a vármegyei tűzoltói-segélyalap. Az alapok állásáról évenként a belügyministerhez jelentés teendő.

116. §. Az állami tűzrendészeti költségek fedezésére egy orsz. tűzrendészeti alap létesítetik, a melybe a Magyarországon működő biztosító társulatok az előző évi tűzbiztosítási brutto bevételük 3%-át befizetni tartoznak. A biztosító-társulatok ezen százalékát semminemű címen a biztosítóktól nem szedhetik be; ellenben a törvényhozás, ha szükségesnek látja, bármikor emelheti a hozzájárulás százalékát. A mennyiben állami kötelező tűzkárbiztosítás mellett állami tűzbiztosító-intézet állíthatnák fel, akkor ezen intézet

előző évi tűzkárforgalmának legalább 3%-át szintén az orsz. tűzrendészeti alapba szállítja be.

117. §. Ezen országos tűzrendészeti alap fedezi első sorban az országos és vármegyei tűzrendészeti felügyelők illetményeit, továbbá egyéb orsz. tűzrendészeti intézmények költségeit. A fennmaradó évi bevétel 25%-ából orsz. tűzoltó-segélyalap létesítetik, melynek célja működés közben megsérült tűzoltókat, avagy azok háttamaradottjait segíteni. A többi 75 százalék városok és községek tűzoltó-szereinek beszerzésére és vizszerzésének javítására fordítandó.

118. §. Az orsz. tűzoltói segélyalap igénybevételének módozatait külön kibocsátandó belügyministeri szabályrendelet szabályozandja. A segélyek utalványozása előtt azonban minden egyes esetben a községi, városi előljáróság, a főszolgabíró (rendőrkapitány) és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye kikérendő.

119. §. Az orsz. tűzrend. alap felett a belügyminister elnöklete alatt egy bizottság rendelkezik, melynek tagjai az orsz. felügyelők, az érdekelt biztosító-társulatok és az országos tűzoltó-szövetség 4-4 kiküldöttje. Ezen bizottság eljárási módozatait külön ministeri utasítás szabályozza.

120. §. A biztosító-társulatok hozzájárulását illető nehézmények ügyében a belügyministerium a fennálló törvények értelmében dönt.

X. Fejezet. Büntető eljárás.

121. §. Tűzrendészeti ügyekben a bíraskodási jog a közigazgatási hatóságot illeti meg, és pedig első fokban: 1. megyékben, illetve községekben a szolgabírákat, 2. városokban a rendőrkapitányt, 3. Budapesten az illető ker. előljárót illeti. Mint másodfokú hatóságok eljárnak: 1. megyékben az alispán, 2. törvényhatósági városokban és Budapesten a tanács. Mint harmadfokú hatóság a m. kir. belügyminister jár el.

Az elsőfokú hatóságok szakközege mindenkor a helyi, községi (városi) tűzoltóparancsnok; a másodfokú hatóságoké a vármegyei tűzrend. felügyelő, Budapesten a főv. hivatásos tűzoltóság főparancsnoka; a belügyministeré az általa kinevezett országos tűzrendészeti felügyelők.

122. §. E törvény rendelkezéseinek megszegése, a mennyiben a cselekmény vagy mulasztás az 1878. évi V. vagy az 1879. évi XL. t.-cz. valamelyik határozománya alá nem esik, kihágást képez, és 4 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbünt. téssel büntetendő, mely a községi tűzrendészeti alap javára esik.

XI. Záróhatározatok.

123. §. Jelen törvény jóváhagyása után következő év első napján lép életbe. A jelenleg fennálló törvényhatósági és városi, községi tűzr. szabályrendeletek ennélfogva ezen időpontig annál is inkább jelen. törvénynek megfelelően módosítandók, mert a jeizett napon ellenkező esetben érvényüket veszítik.

A törvényhatóságok kötelessége jelen törvény pontos végrehajtását siettetni és minden tekintetben előmozdítani.

A belügyminister jogosítva van minden tűzrendészeti kérdést, jelen törvény intenciójának megfelelően, kiegészítő és magyarázó rendeletekkel a szükséghez képest szabályozni és a korszerű kívánalmaknak megfelelően pótolni.

Kelt Budapesten. 1900. évi november hó 3-án.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Óvári Ferencz,

orsz. képvis., alelnök.

Dr. Szily József,

títkár.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-
utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 kor. 40 fillér.
Egyes példát. nak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: Még egy szó a kormányhoz. Irta XX. — Hivatalos rész: Felhívás a tagsági díjak befizetése iránt. — Jegyzőkönyv az 1900. évi november 3—4-iki elnökségi ülésről. — Tűzkárok és a tűzrendészet állapota az 1899. évben. — *Technikai rész:* A Magirus-féle új forgólétra. — *Általános rész:* A tűzrendészeti törvényjavaslathoz. — A tűzoltóság történetéből. Közli Tóth Mike. — Párisi úti jegyzetek. Kállay Imrétől. — *Testületek köréből:* A veszprémvármegyei szövetség közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.* — *Külön mellékletként:* A tűzrendészeti törvényjavaslat rövidített átdolgozása.

Még egy szó a kormányhoz.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének a tűzrendészeti vizsgálatokkal megindított mozgalmát, mint régi tűzoltó, könnyen érthető érdeklődéssel kísértem és kísérni fogom továbbra is, mert lehetetlennek tartom, hogy annak előbb-utóbb eredménye ne legyen.

Minő a tűzrendészet és tűzoltás állapota ország-szerte, azt mi tudjuk legjobban, mi régi tűzoltók, a kiknek évtizedek keserű tapasztalatai után kellett arra a meggyőződésre jutnunk, hogy a jelenlegi kétségbeesztő állapotok tovább már fönn nem maradhatnak, ha csak azt nem akarjuk, hogy az az amúgy is csekély, úgyszólván csak kényszerű érdeklődés, mely ma a tűzoltóintézmény és a tűzrendészet életbevágó érdekei iránt a közönségben még megvan, a hatóságok nem múló közönye mellett teljesen kipusztuljon.

Itt tenni, még pedig sürgősen tenni kell, mert minden késedelem csak növeli a veszedelmet, mely hazánk vagyoni helyzetében amúgy is megrontott lakosságát a tűzveszedelmek révén állandóan fenyegeti.

Nem kétlem, hogy az országos szövetség által a kormány elé terjesztett memorandum meg fogja győzni a kormányt az abban felhozottak szükséges voltáról, más kérdés azonban az, hogy a kibontakozásra megadott útmutatást követni fogja-e? Pedig hát ez a lényeges, ez a fődolog, nem pedig az, hogy szépszavu, de beváltásra soha sem kerülő ígérekkel honorálja a mi jóindulatu törekvéseinket.

Volt részünk bőven az elmúlt idők folyamán az ígérekben, kijutott nem egyszer, ünnepélyes alkalmakkor a nemes szándék és jóakarát hangoz-

tatásából, ám ennél tovább nem jutottunk, az ígéret feledésbe ment, a nemes szándék és jóakarát igéi pedig testté soha sem váltak.

A hány kormányváltozás 12 év óta volt, a tűzoltóintézményre mindig újabb és újabb csalódást hozott, s így nem csoda, ha a folytonos csalódásokkal járó keserűség életterében támadta meg azt az intézményt, mely az ő törekvéseinek becsületességével, szolgálatainak nagyságával és nehézségeivel egészen más elbánást érdemelt volna.

De hát tulajdonképen mit akartunk mi, hogy ekkora idegenkedéssel találkoztunk? Vajjon magunknak kívántunk-e valamelyes hasznót, jövedelmet, kitüntetést avagy más előnyöket biztosítani? Nem-e minden törekvésünk, minden tettünk egyedüli rugója az önfeláldozásig menő igaz önzetlenség és emberbaráti szeretet volt, mely szívünk gyökeréből fakadva, folyton arra készítetett, hogy segítsünk ott, a hol a mi segítségünk nélkül romlás, pusztulás támadt és koldusbot fakadt volna.

Az önérdék legteljesebb kizárásával a közjónak áldoztuk mi mindig a mi működésünket s így méltán elvárhatjuk, hogy a mi törekvéseink végre valahára a kellő figyelemben, a kellő méltatásban részesüljenek s ne mindig csak az ígérek kegyelem-morzsáiban.

Évtizedek statisztikai adatainak megdönthetetlen bizonyítékai minden érvnél erősebben igazolják, hogy a nemzeti vagyon mennyi milliói pusztulnak el évente mindörökre a tűzveszedelmek révén.

Valóban csak nemzetellenes politika teheti azt, hogy ezt a romlást, ezt a pusztulást összetett kezekkel nézi. Pedig ezt tették a mi hatóságaink, ezt a mi kormányaink, s a nemzet képviselőiben nem

volt elég kötelességérzés és elég lelki erő ahhoz, hogy a nemzet érdekeinek szolgálatára hivatott kormánynak ezen mulasztást szemébe vágják volna. Tizenkét év óta abban állott a mi hatóságaink egész tűzrendészeti működése, hogy a tűz által koldusbotra juttatott népességnek megadták az engedélyt pecsétetes levéllel a — koldulásra. S ezt nevezték nemzeti politikának!

De hagyjuk a keserű voltával recriminációra bőséges alkalmat adó multat. Örülünk annak, hogy visszahozhatatlanul elmúlt s keljen bennünk új remény, hogy a jog, törvény és igazság korszaka megtermi a mi fáradozásaink gyümölcseit.

Bizalommal fogadta a magyar nép a jelen kormány bemutatkozását s nem volt nekünk sem okunk eddig arra, hogy ezt a bizalmat attól elvonjuk.

Ha a kormány tagjaiban, a mint hiszszük és reméljük, megvan a nemzet igaz érdekeinek szerezete, ha a mint az kötelességük, a nemzeti életre jótékonyan hatni, a hazában nagyot alkotni és ezzel annak erkölcsi és anyagi erejét gyarapítani valóban eltökélt szándékuk, úgy lehetetlennek tartom, hogy ezúttal a semmittevés álláspontjára helyezkedjenek, avagy pedig férczmunkával akarják összetákolni azt, a mi az ő elődeik keze alatt már semmivé málott.

Itt gyökeres intézkedésekre van szükség. A tűzesetek pusztításai nyomán mindinkább növekvő elszegényedés és nyomor a vízbefúló velőtrázó hang-

ján kiáltja világgá a nagy veszedelmet, melyet a további tétlenség méhében rejt. És hiába kísérli meg bárki is bedugni a füleit, ezt a kétségbeesett jalkiáltást meg kell hallania, mert az a lelkiismeretbe vágja be töviseit.

Nagyon helyesen, kötelességszerűleg cselekedett a magyar országos tűzoltószövetség, midőn férfias nyíltsággal tárta a helyzetet a kormányelnök elé, mert a férfias szó nem tévesztheti el hatását az igaz férfiú előtt.

A mi javaslatot a szövetség a kibontakozásra nézve kormány elé terjesztett, az egytől egyig olyan, melylyel — talán egyes apróbb részleteket kivéve, — az egész magyar tűzoltóság egyetért és a melynek főbb irányelveit — miként ez egyszer örömmel tapasztaltuk — maga a közvélemény is helyesléssel fogadta.

Mit fog ezek után a kormány tenni, ma még nem tudjuk, de szent meggyőződésünk az, hogy a tűzoltás és tűzrendészet kérdésének megoldásánál jótékonyabb, gazdasági szempontból becsebb és maradandóbb nyomokat maga után hagyó alkotást egyetlen kormány sem létesíthetne, mert a felszínre kerülő politikai követelményeknek alkalomszerű kielégítése teremthet ugyan mulékony sikereket, de állandó, soha nem múló sikert elérni csakis a nemzet vagyoni megerősödését biztosító intézkedésekkel lehet.

XX.

HIVATALOS RÉSZ.

MAGYAR ORSZÁGOS ORSZÁGOSSZÖVETSÉG
Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca 8. sz.

Felhívás

a tagsági díjak befizetése iránt.

Hivatkozással a magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabályai 9. §-ának 2. pontjára, mely szerint az évi 12 korona szövetségi tagsági díj minden év január havában befizetendő, ez úton is felhívjuk a szövetség tagtestületeit, hogy hátralékos tagsági díjait és pedig a vármegyei szövetséghez tartozó testületek az illetékes vármegyei szövetséghez, a vármegyei szövetséghez nem tartozó testületek pedig közvetlenül az országos szövetséghez még e hóban annál is inkább befizessék, mert ellenesetben kénytelenek volnánk a hátralékosok kimutatását hivatalos közlönyünkben közzétenni, s a hátralékok behajtása végett az alapszabályokban körvonalozott jogainkkal élni.

Kelt Budapesten, 1900. évi december hó 8-án.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv.

Fölvételet a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének Budapesten, a szövetség központi irodájában 1900. évi november hó 3-án délután 2 órakor tartott ülésén.

Elnök: Öváry Ferencz dr. szöv. alelnök.

Jegyző: Szily József dr. szöv. titkár.

Jelen voltak: Barabás István, Breuer Szilárd, Ecker Sándor, Lukáts Gyula, Markusovszky Béla, Scossa Zoltán,

Szabó Gyula, Vida Pál és Wagner Manó előadók, Szokoly Ignác felügyelő-bizottsági tag és Tomcsányi Béla pénztáros. Elmaradását igazolta Kék Lajos dr. elnök és Köhler István előadó.

1. Elnöklő alelnök sajnálattal jelenti, hogy az elnököt betegsége akadályozta a megjelenésben. Majd rámutatva a napirendre tűzött tárgyaknak rendkívüli fontosságára, üdvözlő az elnökség megjelent tagjait s az ülést megnyitja.

2. Az október hó 7-én tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét titkár felolvassa s az elnökség hitelesíti.

3. A karavukovai önkéntes tűzoltó-testületnek 10 éves jubileuma alkalmából a szövetséghez intézett üdvözlő az elnökség tudomásul veszi.

4. A sopronvármegyei tűzoltó-szövetségnek, nemkülönben a csákvári önkéntes tűzoltó-testületnek a tűzrendészeti törvényjavaslat elkészítése alkalmából a szövetséghez intézett üdvözlő feliratait az elnökség tudomásul veszi.

5. Titkár felolvassa a belügyminiszterhez fölterjesztendő memorandumot, melyet az elnökség a tűzoltószerek minősége és a hivatásos tűzoltóság létszámára vonatkozó részletek kihagyásával, nemkülönben a megelőző tűzrendészeti intézkedések szükségességének erőteljesebb kidomborításával egész terjedelmében elfogad, s melynek kidolgozásáért titkárnak köszönetet mond.

Elhatározza egyuttal, hogy a memorandumot, nemkülönben a tűzrendészeti törvényjavaslatot a Tűzoltó Közlönyben közzéteszi, különnyomatban pedig megküldi az összes minisztereknek, képviselőknek, a napilapok szerkesztőseinek, és a vármegyei tűzoltó-szövetségeknek. Lukáts Gyula kérelmére az általa szerkesztett Tűzrendészeti Felügyelő számára a memorandumból 400 példány

különlenyomatot díjmentesen, Barabás István kérelmére pedig a vasvármegyei szövetség részére a szükségtel lenyomatokat önköltségi áron átengedi az elnökség.

6. Tekintettel arra, hogy a tűzkárbiztosítási díjak 3%-os megadóztatása folytán az országos tűzrendészeti alapba folyó jövedelmek a statisztikai kimutatások szerint nem remélt összegre fognak emelkedni, Ecker Sándor indítványára elhatározza az elnökség, hogy az eddigi javaslatoktól eltérőleg a vármegyei tűzrendészeti felügyelők nem a vármegyei, hanem az országos tűzrendészeti alaphoz díjaztassanak, s ennek megfelelőleg a községek a községi tűzrendészeti alapoknak nem 25, hanem csak 5 százalékát legyenek kötelesek a vármegyei tűzrendészeti alapba befizetni.

7. Titkár bejelenti, hogy a kiküldött bizottság október hó 27-én tartott értekezletében elkészítette a szűkebb törvényjavaslatot. Jelenti egyúttal, hogy a közzétett törvényjavaslatra Vida Pál és Ecker Sándor előadók, Reményi Samu, a somogyvármegyei szövetség elnöke, Leitereg László csörötneki és Kováts József szegedi parancsnokok adták be írásos észrevételeiket, melyeket az illető szakaszok felolvasása után fog esetenként ismertetni. Az előterjesztéshez az elnökség hozzájárul.

8. Vida Pál felolvassa beadványát. A törvényjavaslat irányát egészben helyesli, azonban nagy hibának tartja, hogy az a lényegét kellőképpen nem domborítja ki, a minék oka szerinte az, hogy a végrehajtási utasításba való rendelkezések is magába a törvényjavaslatba vétettek föl. Felolvassa az általa elkészített, s az általános határozatokat magában foglaló fejezetet, s ajánlja az ő munkálatainak a tárgyalás alapjául való elfogadását s a törvényjavaslatnak az általa javasoltak értelmében való kidolgozását. Az elnökség a tárgyalás alapjául a bizottság által kidolgozott törvényjavaslatot fogadja el.

9. Ecker Sándor a vármegyei tűzrendészeti felügyelők mellett a járási tűzrendészeti felügyelők alkalmazását is kívánja. Tekintettel arra, hogy a járási tűzrendészeti felügyelői intézménynek az országos és vármegyei felügyelők mellett való behozatala illetékes helyen előreláthatólag nagy nehézségeket szülne, az elnökség az eredeti javaslat fenntartása mellett nyilatkozik.

10. Tárgyalás alá vétetett ezután a tűzrendészeti törvényjavaslat olyképp, hogy az szakaszonként felolvasatott, s egyúttal előterjesztettek az arra vonatkozó észrevételek is. Az elfogadott módosítások a szöveg közé nyomban fölvétettek. A törvényjavaslat ilyképpen az 56. §-ig letárgyaltván, elnök esti 10 órakor az ülést felfüggeszti és a tárgyalás folytatását november hó 4-ikének délelőtti 9 órájára tűzi ki.

Az 1900. évi november hó 4-én délelőtti 9 órakor folytatólagosan megnyitott elnökségi ülésen Öváry Ferencz dr. elnök és Szily József dr. jegyzőn kívül jelen voltak: Breuer Szilárd, Lukáts Gyula, Scossa Zoltán, Szabó Gyula és Vida Pál előadók és Szokoly Ignác felügyelő-bizottsági tag. Elmaradását igazolta Markusovszky Béla előadó.

11. Horvát-Zsidány és Német-Zsidány sopronmegyei községek tűzoltósági szabályrendeletei tárgyában Szabó Gyula előadó véleményes jelentéséhez képest az elnökség javasolja, hogy azok újabb átdolgozás végett az illető községeknek a belügyminiszterium által adassanak vissza.

12. A tűzrendészeti törvényjavaslat folytatólagos tárgyalás alá vétetvén, az elnökség annak szövegét egészben megállapította.

13. Elnök indítványára elhatározza az elnökség, hogy a szövetség nagyfontosságú mozgalmanak támogatására József főherczeg ő fenségét, a szövetség védnökét, küldöttséggel kéri fel.

14. Ugyancsak elnök indítványára elhatározza az ülés, hogy a memorandumot a tűzrendészeti törvényjavaslat

s annak indokolásával egyetemben küldöttség útján terjeszti Széll Kálmán miniszterelnök-belügyminiszter elé, s a küldöttség megalakításával megbizja az elnöklő alelnököt, mire elnök az ülést délután 2 órakor berekesztette.

Kmf.

Dr. Öváry Ferencz,
elnök.

Dr. Szily József,
jegyző.

Tűzkárok és a tűzrendészet állapota az 1899. évben.

(A m. kir. kormány 1899. évi működéséről és az ország közállapotairól az országgyűlés elé terjesztett jelentésből.)

Az 1899-ik év sem volt kevésbé tűzveszélyes az előzőnél, mert míg 1898-ban a statisztika csak 16.970 tüzesetről adott számot, addig 1899-ben a Magyar birodalom területén már 17.053 tüzeset pusztított. E rosszabbodást Horvát-Szlavonországok számlájára kell írni, a hol úgy a tüzesetek, valamint a károsult községek száma is emelkedést mutat. Az elpusztult érték a tüzesetek számával 38⁹⁸ millió koronáról 38⁷⁶ millió koronára emelkedett, mely emelkedést is Horvát-Szlavonországok kedvezőtlenebb viszonyai idézik elő. A magyar anyaországban tűzvész által sújtott községek száma ez évben 6.182 volt, vagyis az összes községek 48⁹⁹ %-ában, tehát csaknem minden második községben tűz pusztított. A Magyar birodalomban egy-egy károsult községre átlag 2⁴⁰, 10.000 lélekre 9⁰⁰ %, 100 □ kilométerre pedig 5³ tüzesetet számíthatunk.

Az előfordult pusztító tűzvészek okát a Magyar birodalomban csak 32¹¹ %-nál sikerült kétségtelenül bebizonyítani, míg az előfordult esetek 67⁸⁹ %-ában azok oka csak vélelmezett s ezek közül is 23⁶² %-ában teljesen ismeretlen maradt. A kétségtelenül bebizonyított okok között a gyújtogatás, noha itt az elmúlt évhez képest némi javulás mutatkozik is, különösen az ország keleti részében még mindig jelentékeny s a tüzesetek keletkezési okainak 8⁶² %-át képezi. Ennél a Magyar birodalomban csak az egyéb hanyagság vagy gondatlanságból eredő tüzesetek száma volt nagyobb, 10⁵² %. A vélelmezett keletkezési okok között a gyújtogatás még nagyobb, 24¹³ %-kal szerepel, holott az egyéb hanyagság vagy gondatlanság már csak 11⁹⁶ %-kal.

A statisztika ama régi tapasztalata, hogy a tüzesetek száma a nyári hónapokban a legnagyobb, a mikor egyrészt a szárazság s a könnyen gyuló szalmaneműek őszezsufolása is kedveznek a romboló elemnek, az elmúlt év adataival ismét csak megerősítést nyert. A Magyar birodalomban ugyanis az összes tüzesetek 12⁶⁰ %-a ismét augusztusra esik. Magasabb arányszámokkal szerepel még és pedig 11⁷⁹ %-kal október, 10⁹⁵ %-kal pedig november hónap, míg a legkevesebb tüzeset (4⁹⁵ %) május hónapra esett. A megsemmisült érték is lépést tart a tüzesetek számával. Augusztusban 13¹³, októberben 14⁶⁵ %-os pusztult el az év folyamán megsemmisült roppant értékből. Csakis április hónapban mutatkozik felülőbb eltérés, a mikor az összes értéknek 18⁸⁵ %-át emésztette fel a pusztító elem. Nehány igen nagy tüzeset szöktette föl a kárösszeget ily magasra pl. Budapesten, április 30-án maga a Flóra gyertya- és szappangyár leégése 2,037,858 korona kárt okozott. A tűzvész martalékává vált értéknek nagyobb fele esik az ingatlanokra. A Magyar birodalomban 1899-ben 8.060 lakóház, 16.907 gazdasági épület, 4,322 egy tető alatt álló lakóház és gazdasági épület, 409 gyári vagy ipari épület és 772 egyéb épület, tehát mindössze 30.470 különböző rendeltetésű épület égett meg. Ezek között 1.305 cserép, pala vagy bádóg, 6.715 zsindegy vagy deszka, 22.450 pedig nád vagy zsuptető alatt állott, mely számok elég élénken illusztrálják, mily kívánatos lenne az épületek fedelét minél tűzállóbb anyagból készíteni.

A biztosító intézetek által kifizetett kártérítés, mely 1899-ben 17⁶² millió koronát tett, csupán 180 ezer koro-

nával haladta meg a múlt évben e czimen kifizetett összeget, s mivel ez a különbözet is a kártöbbletre esik, a roppant károknak még mindig alig fele talált benne fedezetet.

A tűzvédek megyátlására és romboló erejük csökkentésére fennálló intézményeink az elmúlt évhez képest szintén haladást és fejlődést mutatnak. A Magyar birodalomban

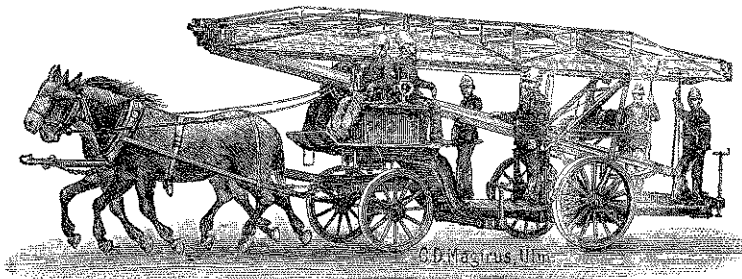
1898-ban 8.502 szervezett tűzoltóság tartatott fenn 507.071 tűzoltóval, 1899-ben a tűzoltóságok száma már 8.786-ra, a tűzoltóké pedig 524.366-ra emelkedett. De szaporodtak a tűzoltásra szánt eszközök is, mert míg 1898-ban a hydrophorok száma 2.734-re, a szekérfecskendőké 10.777-re rugott, addig 1899-ben 2.832 hydrophor és 10.810 szekérfecskendő volt használatban.

TECHNIKAI RÉSZ.

A Magirus-féle új forgólétra.

A Charlottenburgban megtartott német tűzoltó-gyűlés alkalmával nagyobb szabású tűzoltó-szerkiállítást rendeztek, melyen különösen a tololétrak vonták magukra a szakemberek figyelmét.

Méltó feltűnést keltett ezek között a *Magirus C. D.* ulmi cég által kiállított és a hamburgi hivatásos tűzoltóság számára készített 22 m. magasságú forgólétra, melyet ezúttal az alább következő ábrák kapcsán olvasóinkkal megismertetünk.

1. ábra. A létra szállításközben.
(7,50 m. hosszú, 2 m. széles, 2,90 m. magas.)

Maga a szer 3 részből áll, u. m. 1. a rugókon nyugvó kocsiszerkezetből, melynek alacsony szintjén több ember helyt foglalhat menetközben; 2. a forgató szerkezetből, melynek segítségével a felállított és kihúzott létrát minden irányban, sőt egészen körben is forgatni lehet, a nélkül, hogy maga a kocsiszerkezet helyéből kimozdíttatnék; 3. a tulajdonképeni létraszerkezetből, mely viszont 4 egymásból egyszerre kihúzódó létrából áll. Az egyes létrák acél-merevítéssel vannak ellátva, a mi azok hordképességét nagyban fokozza, de egyúttal támasztékul is szolgálhat különösen akkor, a midőn a létrán életmentést is kívánunk eszközölni. Minden egyes létra a *Magirus* cég által föltalált önműködő esési zárral van felszerelve, s így lehetetlenné válik az, hogy a létra kihúzás közben vissza eshessen, a létrák súlya kizárólag a létrákat kihúzó acél-dobokéire nehezedjék.

A kocsit különleges építkezésmódja, és az, hogy a forgató szerkezet a létrával hátul van elhelyezve, könnyen szállíthatóvá teszi. A létra a kocsira úgy van rászerveve, hogy sem előre, sem hátra erősen nem nyulik ki.

A legnagyobb méretű e fajta létrák szereléséhez 4 ember szükséges csak. A létra felállítása 22 másodperc alatt, egész magasságáig való kihúzása pedig 65 másodperc alatt megtörténhetik. Az egészen kihúzott létrát egy ember 7 másodperc alatt 90°-ra forgathatja, míg a teljes 360°-ú körben forgatáshoz 28 másodperc szükséges. Az oldalhajlítás a létra hosszúsága szerint 8—11 m.-re eszközölhető.

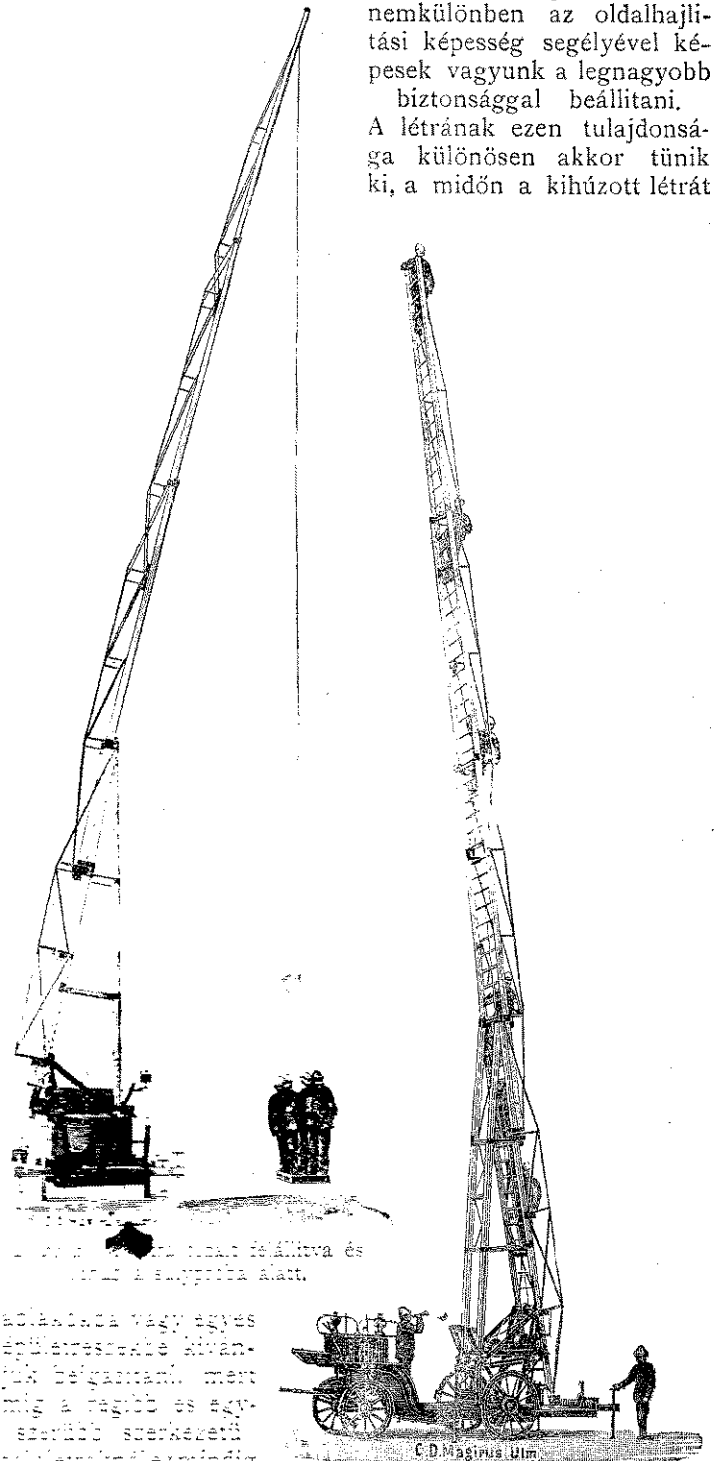
A létrát rendszerint 3—4 ember mászhatja meg egyszerre; de habár a létra hordképessége ennél tetemesen nagyobb, ajánlatos a létrát időnkint szakyszerű teherpróbának alávetni. A kipróbálásnak egyik alkalmas módját mutatja a 2. ábra, melynél a teljesen kihúzott létra felső végére erősített kötélre négy ember kapaszkodik.

Az eddig elmondottakból kitűnik, hogy a tűzhöz meg-

érkező kocsit mindjárt a megfelelő helyre állítható, s azzal további mozgásokat végezni szükségtelen, mert a létrát az

alkalmazott forgatószerkezet, nemkülönben az oldalhajlítási képesség segítségével képesek vagyunk a legnagyobb biztonsággal beállítani.

A létrának ezen tulajdonsága különösen akkor tűnik ki, a midőn a kihúzott létrát

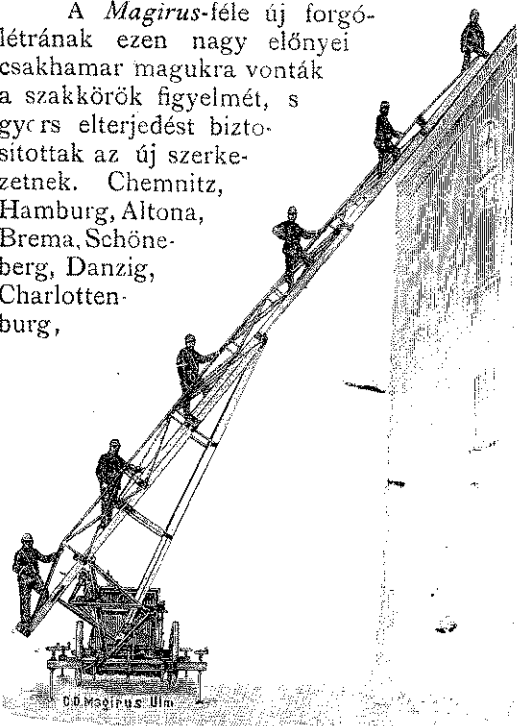
2. ábra. A létra szabadon felállítva és a kocsit a szögpontra alatt.

előre vagy hátra állítható, sőt a kocsit a szögpontra alatt is elmozdíthatjuk, mert míg a legújabb és egyszerűbb szerkezetű létráknál ez mindig csak nagy nehézséggel volt eszközölhető,

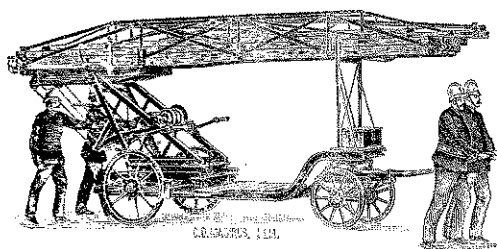
addig a *Magirus*-féle új forgólétránál mindez bámulatos könnyűséggel, biztonsággal fogatosítható.

3. ábra. A létra szabadon felállítva és kihúzva rendes állásban.

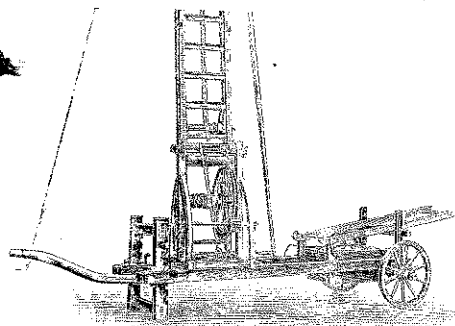
A *Magirus*-féle új forgólétrának ezen nagy előnyei csakhamar magukra vonták a szakkörök figyelmét, s gyors elterjedést biztosítottak az új szerkezetnek. Chemnitz, Hamburg, Altona, Brema, Schöneberg, Danzig, Charlottenburg,

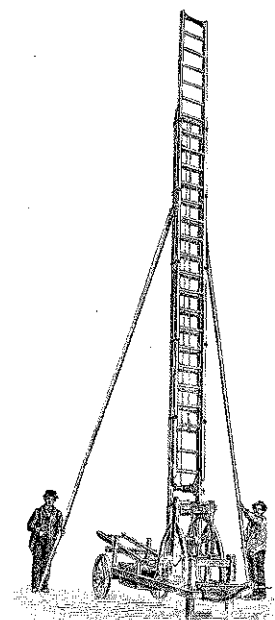
4. ábra. A létra oldalát hajlítva és házhoz támasztva.

5. ábra. A D-IV. szerkezetű forgólétra kézhuzatra.

7. ábra. Ugyanez oldalállásban.

6. ábra.

A Zürich melletti Badenben 1806. évben készített első forgólétra felállítva.

Magdeburg, Oppeln, Kattowitz, Lipcse, Drezda, Kassel, Mannheim, Neunkirchen, Krakó, Genf, Haga, Eaux-Vives, Oldenburg, Lyon, Buenos-Ayres, Bécs, Mainz stb. tűzoltóságai siettek azt beszerezni, s a budapesti önkéntes tűzoltótestület is készül azzal felszerelését kiegészíteni.

A *Magirus*-czég sokféle kivitelben gyártja ezen létrákat. A szerkezet kiválasztásánál megadandó az egyes létrák hossza, nemkülönben a helyviszonyok és körülmények is figyelembe veendőek. Így pl. a D. IV. szerkezet kézhuzatra kiválóan alkalmas közép nagyságú városok céljaira.

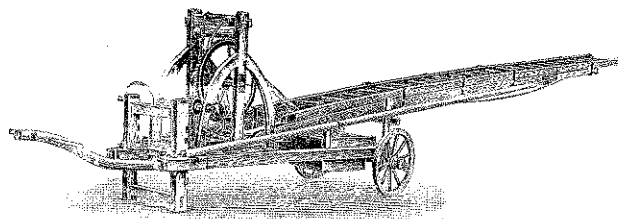
A szerkezet apróbb részleteire ezúttal nem terjeszkehdünk ki. Ezekből a legkimerítőbben megadják a felvilágosítást a czégek árjegyzékei.

Legújabbban a *Magirus* czég olyan nagyobb létrát készített, melynél a kézi erő helyett a szénsavat használta föl mozgatónak, a mi a létra fölállítását és kihúzását az eddiginél még rövidebb idő alatt lehetővé teszi.

Az a bámulatos tevékenység, melyet a *Magirus*-czég a tololétrák folytonos tökéletesítése terén kifejt, valóban

megérdemli a szakköröknek a czég iránt mindinkább megnyilvánuló méltánylását.

Záradékol megemlítjük még, hogy a legöregebb »kocsin forgatható létrát« a Zürich melletti Badenben *Lang* építőmester készítette az 1806. évben. Föl is ajánlotta 110

8. ábra. Ugyanez visszaszerelve.

frankért megvételre Zürich városának, ám a vételből olcsósága dacára sem lett semmi, mert a létra ma is még a Zürich melletti Badenben van, s az oda tévedő idegeneknek mint a régi idők egyik remekművét mutogatják. A régi létra használhatóságát a 6., 7., és 8. ábrák mutatják.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A tűzrendészeti törvényjavaslathoz.

Többekben aggodalmat keltett az a körülmény, hogy a belügyminiszteriumhoz fölterjesztett tűzrendészeti törvényjavaslat fölötté nagyterjedelmű s abban, habár korántsem fölöslegesen, oly részletek is vannak, melyek a törvénnyel kapcsolatos végrehajtási utasításba volnának legcélszerűbben fölvehetőek. A szövetség elnöksége is teljesen tisztában volt e dologgal, s ha ennek dacára a törvényjavaslatban azokat bennhagyta, tette ezt azon okból, mert kívánatosnak tartotta, hogy a fölterjesztett javaslatban az egész anyag a legkisebb részletekre terjedő intézkedésekkel együtt bennfoglaltassék, hogy ekként a törvény készítésére hivatottak figyelme a törvénybe talán nem való, de azért szerfölött fontos dolgokra már eleve fölhevassék. Utasította azonban az elnökség a kiküldött bizottságot, hogy a javaslatot rövidített alakba dolgozza át. A bizottság munkálatával elkészült, s az ekként rövidített törvényjavaslatot lapunk mai számának mellékleteként veszik olvasóink.

Czélarányosnak tartjuk e helyütt reámutatni a bizottság által eszközölt módosításokra, illetve rövidítésekre.

Az 1. §. a), b), c) és d) pontjai elhagyattak.

A 2. §. 5—9 soraiban »és pedig... értelmében« mondatok töröltettek.

A 8 §. a 8. sortól kezdve végig töröltetett s helyébe a következők vétettek föl: »Mik tekintendők ily anyagoknak, s azok kezelése körül mily szabályok mérvadók, az e tekintetben kibocsátandó belügyminiszteri szabályrendelet és végrehajtási utasítás szabályozzák.«

A 9—15. §-ok, továbbá a 20—24. §-ok kihagyattak, s ennek megfelelően a további §-ok számozása megváltozott.

A 25. §. elején »olyan munkálatokat... tilos« szavai helyett »a gőzgéppel cséplés, a disznóperzselés, és általában a szabadban való minden tüzelés tilos« szavak tétettek, ellenben a 4-ik sor »gőzgéppel« szavától a szakasz végéig töröltetett.

A 27. §. 5-ik sorában »elláttassék« szó után új mondatként bevétetett: »A tűzveszélyes kémények 3 év

alatt tűzbiztos kéményekké átalakítandók.« A 12. sor »Bubos« szavától az utolsó előtti sor végéig a §. töröltetett, ellenben az utolsó sor meghagyott.

A 29. § az »A mennyiben« szavaktól végig kihagyott.

A 33. §. »Az ily telepeken... elválasztandók« és »Nagyobb telepen... emelhetők« mondatai töröltettek.

A 35. és 36. §-ok egészben kihagyttak.

A 39. §-ból »A lámpák... nem alkalmazhatók«, a 40. §-ból »Lé nem oltott... a csomagoló helyiségben« és »Felvonók... elzárva« mondatok, a 27. §-ból pedig »Az oly helyiségekben... folytatható az üzem« mondatok kihagyttak.

A 44. és 45. §-ok egészben töröltettek.

A 46. §. a következőképen lett szövegeze: »Villamos berendezések tűzbiztosan és gondosan szerelendők és állandó felügyelet és ellenőrzés alatt tartandók.«

A 47. §. az »és az egyes« szavaktól végig, a 48. §-ban az »u. m. olajos... korpa stb.«, továbbá »és ha... halmozandók«, a 49. §-ból »az 1881. évi... raktározhatók. Ugy« mondatok, az 50. §-ból pedig »Általános elvek« szavaktól végig töröltettek.

A 67. §. 3-ik sorában az »A hol tehát« szavaktól végig kihagyttak.

A 102. §. »A jegyzőkönyvben részletesen... a jövőre nézve?« mondatai töröltettek.

A 107. §-nak »különösen, hogy... elég tétetett-e?« szavai, a 109. §-nak pedig »Feladata a... leltárokat ellenőrizni« mondatai kihagyttak. Egyebekben a bizottság a törvényjavaslatot változatlanul megtartotta.

A tűzoltóság történetéből.

(200 év előtt.)

A nagyszombati régi jezsuita könyvtár egyik könyvében betéve találtuk az ottani egyetemi kollégiumban szervezett tűzoltóság teljes szabályzatát, melynek közlését már csak azért is érdemesnek és érdekesnek tartjuk, mert ez hazánkban talán a legrégebb szervezett tűzoltóság bizonyítéka.

Mint hogy a szabályzaton évszám nincs jelezve. találgatásra vagyunk utalva; de a rendelkezésekből és a megnevezett épületrészekből azt kell következtetnünk, hogy a nagyszombati jezsuita kollégiumban szervezett tűzoltóság legalább 1700 körül már meg volt.

Ime annak szabályzata szószerint a latin nyelvből fordítva.

Általános utasítás tűzvész esetére.

I. §. Védelmezendő állomások.

I. Hol legközelebbi a veszély, nagyobb részt oda siessenek, de szorgosan szemeltartván a többi állomások is;

II. a többi közt, a legnagyobb veszedelemmel jár a nagyobb színház és a díszterem tetőzete;

III. a zenészek épületrésze s a pékműhelyek;

IV. a kollégium kerti és szent Adalbert fele fekvő szárnyának tetőzete;

V. az istállók és kocsiszínek tetőzete.

II. §. A víz beszerzendő:

I. a kerti két kútból;

II. a gyógyszerár régi kútjából, a hol most szabóműhely van;

III. a kollégium udvara kútjából, a pékműhelynél;

IV. a kis kert kútjából;

V. oda kell vinni vagy felhúzni a vizet, a hol szükség van rá.

III. §. Előhozandó eszközök.

I. Balták, kalapácsok, dézsák, vödrök, kannák, létrák és csákyák.

IV. §. Fontosabb dolgok gondozása.

I. Ha nagy a veszedelem, az Oltáriszentséget a kriptába kell levinni s asztalkára téve, előtte lámpát kell gyújtani;

II. gondoskodni kell a levéltárról és azon ládákról, melyek a T. P. Rector szobájában vannak;

III. a könyvtár könyvei a társalgóterembe hordandók;

IV. gondoskodva legyen a könyvekről is, melyek a 3-ik és 2-ik folyosón vannak.

V. §. Másodrendű gondoskodás.

Ha a veszedelem tart és tovább fenyeget és ha a körülmények engedik, a következőket is menteni kell:

I. a 3-ik és 4-ik folyosó szobáiból az ágyneműt s a ruhaneműt részint a kollégium udvarára, részint a kertbe kell hányni, az kellő őrizet alá veendő s az épület közeléből eltávolítandó, ha a tetőzet leomlásától lehet tartani;

II. ha a veszedelem növekedik, a 2-ik folyosón levő szónokok szobáit is ki kell üríteni s a könyveket, az ágy- s a ruhaneműt a földszinten a templom fala mentén elhelyezni.

VI. §. Biztos helyek.

I. A kripták, különösen az oldalbeliek;

II. a kollégium, a konyha s az éléstár alatt levő pinczék; a jégverem és a folyosó a templom s az új gyógyszerár közt.

VII. §. A tűztől való védekezésnek, vagy a tűz megtámadásának némely módja.

I. A szarufa mellett alul néhány zszindelyt ki kell ütni s ezt így fölfelé folytatni, hogy a léczek a tető gerince felé létrául szolgáljanak.

Ha a tető valamely része a meggyuladás veszélyében forog, jókora területén baltákkal és kalapácsokkal gyorsan le kell zszindelyeit verni.

Ha a gerendázat fog tüzet, vagy le kell vízzel önteni, vagy póznára kötött csurgó ronggyal kell veregetni.

Ha a tetőzet egy része teljesen ég, másik részéről gyorsan le kell a zszindelyt, sőt a léczeket is verni s a tető ez ép részét le kell bontani.

A vízkupák és kannák kötelen húzandók fel, vagy csákyán emelendők a magasba.

II. Ha kéményben támad a tűz, puskát kell a kéményben elsütni, a kémény felső nyílását nedves ronggyal el kell dugaszolni, vagy élő ludat kell a kéményben leereszteni, vagy beázott rongyok jókora batyuját, kövekkel megterhelve, kell a kéményben leereszteni.

III. Szobákban el lehet néha a tüzet fojtani, vagy tovaterjedését meg lehet akadályozni, az ajtók és ablakok szorgos betapasztása, vagy egyes épületrészek ellalazása által, ha a tűz még jó távol van.

VIII. §. A szükséges eszközök.

Kádak a tető alatt.

Vödrök és kannák a víz merítésére.

Hordók és dézsák az udvaron.

Fejszék, csákyák, létrák, fakalapácsok.

Villák a létrák emeléséhez.

Lámpások és fáklyák.

Megnedvesítendő rongyok.

Kötelek a tárgyak felhúzására, vagy leeresztésére.

IX. §. Néhány figyelmeztetés.

I. Legyen valaki arra rendelve, hogy veszély idején mindenütt körültekintsen, hol nagyobb a veszély, bármely oknál fogva hová irányítandó a hathatósabb segítség.

II. A kapusnak ily esetben kíséret társa legyen, hogy a kaput őrizték, az emberek betódulását megakadályozzák, az udvarra jutott tárgyakat őrizték és azoknak biztosabb helyre való jutását eszközölik.

III. Egy pater készen álljon arra, hogy másoknak tanácsot szolgáltasson, vagy a városba beteghez hívva, a városba siessen.

IV. Eleve gondoskodni kell arról, hogyan menthető meg azoknak élete, kik a mieink közül végveszélybe juthatnak.

V. Természetfölötti segítségért is kell Istenhez folyamodni.

VI. Azok, kik az oltáshoz szükséges eszközök gondozásával vannak megbízva, gyakrabban nézzék meg az eszközöket, vajjon helyükön és jó karban vannak-e.

Részletes szabályzat tűz esetén.

Tűz jelzése alkalmával mindenki rögtön a kórusra menjen, ott rövid imában Isten segítségét kérje és Istenbe vetett bizalommal kijelölt állomására siessen, hogy a reá bízott teendőket erélyesen végezze és pedig:

I. A T. P. Rector a levéltárról gondoskodik és a fontosabb tárgyairól, melyek szobájában vannak, hogy veszély idején biztosabb helyre vitessenek. Segítségére készen legyenek a 4-ik éves theologus Paterek.

II. A P. Minister a templomnak viseli gondját és azon tárgyainak, melyeket oda visznek; őt segíti a vitázó tanár, a sekrestyés és a ruhatár felügyelője.

III. A P. Procurator, társával, az élelemgondozókkal és a háziszolgákkal együtt, gondját viseli az új épületnek, a külső udvarnak s az istálló és cselédház tetőzetének.

IV. A nyomda felügyelője, társával, a nyomdászokkal s az ottani személyzettel egyetemben, a nyomdát gondozza.

V. A theologiai fakultás dékánja a kollégium tetőzetét gondozza; ennek rendelkezésére álljanak a szónokok s a 3-ades theologusok.

VI. A szentírás tanára a templom tetőzetére ügyel; segítségére lesznek az egyházjog és az erkölcstan tanárai, a 2-odéves theologusok s a házban levő iparosok.

VII. A nyelvtudományok dékánja, a bölcelet s az alsóbb osztályok tanáiraival, meg a külső tanulók segítségével, a nagytermet s az iskolákat védi, a hol a legfélelmetesebb a tűzveszedelem.

VIII. A P. Spiritualis, a subminister és a kongregáció praesese mindenfelé körültekintenek s a hol nagyobb tűzveszedelem vesznek észre, oda irányítják a segítséget, a kevésbé veszélyeztetett helyről.

IX. A könyvtár igazgatója, a segédkönyvtárossal s a fiatal papnövédekkel együtt, a könyvek biztosításáról gondoskodik, a szobákból is kihordván azokat, a hol veszély fenyeget.

X. A portás, annak társa s az ebédlőnek gondozója, a szorgosan zárva tartott kaput őrzik, semmi külső embert sem bocsátván be.

XI. A víz merítéséről a konyha közelében a kerti kútjánál a betegápolók gondoskodnak.

XII. A kert szögletében levő kútnál a gyógyszerész társaival együtt.

XIII. A szabóműhely közelében levő kútnál a szabó és segédei.

XIV. A kollégium udvarának kútjánál a pékműhelynél a karnagy és zenészei.

XV. A kis kert kútjánál a szakács és segédei.

XVI. A tűzoltásnál szükséges eszközöknek és edényeknek gondját a természettan tanárai és a házgondozó viselik, kik a határozott helyen elrendezett eszközöket többször megtekintik, hogy bármikor a szükség esetére készen legyenek.

Jegyzet.

Tűzjelzés hallatára azok, kik együtt vannak jegyezve, a kijelölt helyre jönnek össze, ott minden szükséges eszközzel és vízzel ellátva állomásaikra sietnek.

Hogy mindenki állomását jól ismerje, szükséges, hogy azt többször meglátogassa és ha észreveszi, hogy az eszközökben és felszerelésben hiány van, jelentse az illető gondozónak, hogy a szükségesekről idején gondoskodhassék.

Közli: *Toth Mike, S. J.*
tanár.

Párisi úti jegyzetek.

Mint egyik működő részese a párisi nemzetközi tűzoltói versenyeknek, úgy ezekről, nemkülömben utunk egyéb tapasztalatairól jegyzeteket készítettem, hogy azokat alkalom adtán értékesíthessem. Előre kell bocsátanom azonban, hogy én mint a legénységi állományhoz tartozó csakis az én saját benyomásaim után indulva, tehát minden tisztí beavatkozás nélkül vezettem napról-napra jegyzőkönyvembe a látottakat, tapasztaltakat és észlelteket s így, ha leírásomnak egy vagy más része hézagos, vagy nem eléggé szakszerű lenne, tulajdonítsák azt az én szűk látókörömnek, melynek eddigelé nem adatott még meg eléggé az a képesség, hogy az elébe táruló jelenségeket minden izütkben megfigyelni s érdemükhöz mértén elbírálni tudja.

Leírásommal nem kívánok meg nem érdemelt írói babérokra szert tenni, mert soraim legfőbb célja az, hogy a látottakat velem együtt utazott bajtársaim emlékezetében fűlve legyenek, s ha ezen felül ezen lap olvasói közül egyik-nem is részletekre is fog találni, melyekből néminemű tanulságot és okulást merithet, úgy abban jóindulatu törekvéseim megjutalmazását fogom látni.

Az egész anyagot feldolgozni, szakszerűen kiegészíteni és tárgyilagosan előadni azon igen tisztelt szakreferens urak lesznek bivatva, kik mint ilyenek szövetségünk elnöksége által mandátummal ellátva küldettek ki.

Franciaország nagy nemzetének világhírű és örök szép Párisa az idén nyáron világkiállítást rendezett, melyre a világ minden nemzete eljött, hogy kulturális, ipari vagy egyéb haladottságának, nagyságának tanúbizonyságát szolgáltatassa. Magyarország sem maradhatott e téren hátra. A nemzet minden rétege megmozdult, hogy, habár nagy anyagi áldozatok árán, a nagy világ előtt dokumentálja azt, hogy méltóképen állja meg helyét a kulturállamok között. Értelhető tehát, ha a magyar tűzoltó-intézmény sem nézhette tétlenül a mozgalmat, és megfogamzott az eszme első sorban testületünkben, a mikor a folyó évi rendes közgyűlésünkön elhatároztuk, hogy a párisi nemzetközi tűzoltóversenyekben részt veszünk.

Az eszmét felkarolta a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége is, és rövid idő alatt általános érdeklődés mutatkozott iránta a tűzoltótestületek körében. Sajnos, az érdeklődés nem tartott soká, mert a testületek csakhamar visszariadtak a nagy anyagi áldozatoktól, másrészt pedig az egy-egy testület részéről szükséges zo embernek a kiküldetése szintén nagy nehézségekbe ütközött. Ilyen körülmények között egyedül maradtunk s hozzáálltunk az előkészítő munkálatokhoz, ha ugyan ennek nevezhető az, hogy a gyéren megvilágított laktanya udvarán fáradt elcsigázott testtel 3-szor hetenként 1—1 órai rendkívüli gyakorlatot tartottunk. Őszintén bevallom, hogy a gyakorlatokat eleinte nagyon kevés ambícióval és érdeklődéssel végeztük, egyrészt azért, mert az utolsó napokig nem tudtuk, kik lesznek közülünk tényleg kiküldve, de különösen azért, mert a megajánlott szerek kiszállítása oly sok késedelmezzel, annyi huzavonával járt, hogy az egész kiküldetés mind-

végig a levegőben lógott, és csak három nappal az indulás előtt válhatott bizonyossá.

Megnehezítette az előkészítést az is, hogy közvetlen a kiküldetés előtt a IX. orsz. tűzoltó-szaktanfolyam rendeztetett, s e tanfolyam úgy a tisztet, mind a szerezket teljesen lefoglalta. S ha ezen nehézségek dacára sem riadtunk vissza a mérközéstől, úgy csak annak tulajdonítható, hogy a versenyre kiállást, az eszközölt bejelentés után, oly kötelességnek tartottuk, mely elől meghátrálni a magyar tűzoltóság és a magyar nemzet tekintélyének csorbítása nélkül többé lehetséges nem volt. És a midőn fölébredt bennünk ezen hazafias kötelesség tudata, fokozott kedvvel láttunk a munkához is.

Augusztus 9-én este 9 órakor záródott a tanfolyam s másnap augusztus 10-én volt az indulás napja.

E rövid pár óra alatt történt a legtöbb intézkedés. Dobogó szívvel készültünk a nagy útra, s meghatottsággal tüztük mellünkre a »Budapest (Hongrie)« felírású nemzeti színű szalagot. Augusztus 10-én délután 2 óra 20 perczkor robogott ki velünk a nyugoti pályaudvar perronjáról a gyorsvonat, hogy 41 órai szakadatlan robogással szállítson bennünket a világ metropolisába.

Bőröndjeink gazdagon megrakva éllelmi szerekkel és italokkal, folytonos ébrenlétben tartják a jó hangulatot, mely csak akkor válik rövid időre mélabussá, midőn hazánk határára érünk s főséges áhitattá, midőn a hon határán egy szívvel, egy lélekkel zeng föl ajkainkon: »Hazádnak rendületlenül, légy híve óh magyar!«

Esti hetedfélfóra volt, midőn Bécsbe értünk és omnibuszon vonultunk át a Westbahnhofba, honnan már az éj sötétjében folytattuk utunkat, hogy Salzburgig meg se álljunk. A mátha vizsgálat és újabb átszállás kellemetlenségein átesve kényelmes bajor kocsiba telepedtünk le, s ha ennek dacára kényelembe nem helyezkedhettünk, úgy annak bizonyára nem a vasúti kocsí, hanem az volt az oka, hogy sok volt az ember, és kevés volt a fóka, t. i. a fekvőhely. Alvásról természetesen szó sem lehetett, s ha akadt közünk viharedzett alak, ki a folyosóról egész éjen át felhangzó a vonat dübörgését túlkialtó és csatazajnak beillő ordítást ringató dajkadának tartva egy ültében is képes lett volna az állom istenének áldozni, bőséges módját lelték illetéktelen nyújtózkodási kísérleteikkel a mi Lukács Gyula és Haussegger Menyhért bajtársaink, hogy ezen áldozat a lopva eszközölt szundítás körét valahogy túl ne haladja.

Testben és lélekben megtörve értünk reggel 6 óra 50 perczkor Münchenbe. Gémberegett tagokkal szálltunk le a vonatról, hogy megtekintsük a városnak a pályaudvar

környékén levő részét. Nagy keletje volt a híres müncheni »Pschori«-nak, de még ennél is nagyobb keletje a — képes levelezőlapoknak, melyekkel csakhamar megtöltöttük a pályaudvar levélszekrényét. Egy órai várakozás után szálltunk újból a vonatra, hogy folytassuk utunkat, mely szebbnél szebb vidékeken viitt át bennünket, nem csoda tehát, ha gyönyörködve szemléltük az előttünk föltároló panorámát. Mindenütt a legnagyobb tisztaság, csín és rendezettség táruult szemünk elé élénk ellentétül a nálunk sok helyütt otthonos viszonyoknak.

A német falvakban a lakóházak nincsenek összeépítve, hanem távol állanak egymástól; minden ház egy-egy ligettel van körülvéve, úgy hogy teljesen izolálva van a hőség ellen. Sok az élő fa és sok a víz mindenfelé. Még a városokban is hézagok vannak a házak közt. Mind csínnal épített rendes köépiletek magas tetőkkel és kéményekkel.

Bajorországot elhagyva Würtembergbe értünk, s mig elmerengve szemléltük a tájat, azon vettük észre magunkat, hogy Ulmnál jártunk. Előttünk feküdt a híres »Münster«-templom, egy pillanatra láttuk C. D. Magirus ismert tolólétragyárát, majd elhagytuk Stuttgartot, Karlsruhe (Baden fővárosát), hol a vasúti állomáson láttunk egy tűzjelző telefonállomást, egy fali tűzicsapszekrényt tömlővel s az állomás mentén egy 2 emeletes famászóházat, mig végre délután 5 óra 20 perczkor megérkeztünk Strassburgba, hol egy órára ismét megpihenhettünk. Itt csatlakoztak hozzánk Scossa Zoltán és Réthy Ferencz, de viszont itt maradtak le a vonatról Székely János és Szmetya István, valószínűleg azzal a be nem vallott czéllal, hogy a következő vonattal az előzőnél nyugodalmasabb éjszakát biztosíthassanak maguknak. Este 6 óra 20 perczkor folytattuk utunkat Elzaszon át. 8 óra 15 perczkor megérkeztünk a francia határra Avricourtba; veszedelmes tolongásban eszközölt vámvizsgálat után félve szálltunk föl a világ legkényelmetlenebb vonatjára, a francia vonatra, összezsúfolva idegen elemekkel (egy jezsuita pap és egy vén angol kisasszonnyal egy kupéban ültünk.) Egész utazásunk alatt feltűnést keltettünk, de itt már valóságos ostromnak voltunk kitéve a kíváncsiak özöne által. Itt már csekély német tudományunkkal nem boldogultunk, s ugyancsak kellett erőlködnünk, hogy valamiképen megértethessük magunkat. El is csendesedtünk csakhamar, szempilláink ólomsúlylyal nehezültek szemünkre, erősen nyomott az álom, de hát a nyomásnál tovább nem igen vihette, mert a zsúfoltság minden nyújtózkodási kísérletet lehetetlenné tett. Dideregve fázva húztuk meg magunkat üléshelyeinken s alig vártuk a reggelt, mely az ígért földjét volt nekünk megmutatandó.

(Folyt. köv.)

Kállay Imre.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A veszprémvármegyei szövetség közgyűlése.

Jegyzőkönyv felvétellett Veszprémben, 1900. évi június hó 29-én, a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség VIII. rendes évi közgyűléséről.

Jelen voltak: Kolossváry József alispán, mint a szövetség közigazgatási elnöke, dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök, Szeglethy György alelnök (Szentkir. Szabadja és Vörösberény képv.), Blázy Imre főjegyző (Vámos és Faész köt. tűzoltósága képviseletében), Gerber Sándor tűzrend felügyelő (Siófok), Makkay János tűzrend. felügy. (Zircz), Szikora Béla tűzr. felügy. (Devecser), Szokoly Ignác tűzr. felügy. (Lovász-Patona és Marczaltó), dr. Csomasz Béla par. (Veszprém), Pakrócz Ádám szak. p. (Pápa), Nagy Sándor par. (Kádárta, Rátót), Johannidesz Dénes (Szent-Gál), Kiss József par. (Suur), dr. Réthy Ede (Márkó, Bánd, Herend), Schwarcz Gyula par. (Oszlop), Takács Dezső par.

(Csatka), Bauer Károly, Köves Béla, Pápay Gyula, Pongrácz Dániel és Vikár Lajos választmányi tagok.

A m. kir. belügyi kormány képviseletében Adorján Antal mesteri s. titkár, a m. orsz. tűzoltó-szövetség képviseletében Köhler István eln. előadó, a sopronvármegyei tűzoltó-szövetség képviseletében Szabó Gyula, orsz. szöv. eln. előadó, a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség képviseletében Vida Pál, orsz. szöv. eln. előadó, a győri és székesfehérvári önk. tűzoltó-testületek 6—6 tagja, a pápai önk. tűzoltó-testület 4 tagja és a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület.

I. Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök üdvözölvén a tagtestületek képviselőit és a vendégeket, jelenti, hogy jelen közgyűlés a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület és Veszprém rendezett tanácsú város meghívása folytán tartatik Veszprémben; üdvözli a veszprémi önkéntes tűzoltó-testületet fennállásának 25-éves évfordulója alkalmából s kívánja, hogy a testület még 50-éves jubileumát is ünnepelhesse.

Mint hogy a szöv. alapszabályok 19. §-ában megkivánt 20 tagtestület képviselője jelen van, a közgyűlés határozatképesége megállapítván, ügyvezető elnök a közgyűlést megnyitja s a közgyűléstől felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére 2 igazolt képviselő megválasztását kéri.

A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Réthy Ede és Szeglethy György igazolt képviselők kérték fel.

2. Olvastatott a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség 1899. évi működéséről szóló jelentés, mely szerint a múlt évben tartatott 1 közgyűlés, melyen 24 határozat hozatott és 2 választmányi ülés, melyeken 12-12 határozat hozatott. Ügyforgalom a következő volt: 1899. évi január hó 1-től december hó 31-ig érkezett 406 drb., alispántól 69 drb., a vármegye törvényhatósági bizottságtól 17 drb., a járási főszolgabiráktól 66 drb., jegyzőktől 64 drb., a községi előljáróságoktól 9 drb., a m. orsz. tűzoltó-szövetségtől 8 drb., vidéki tűzoltó-szövetségtől 1 drb., tűzrendészeti felügyelőktől 10 drb., tűzoltó-testületektől 13 drb., magánosoktól 6 drb., saját hivatalból kiadatott 31 drb., felterjesztett 11 drb., vélemény adatott 55 esetben. A járási tűzrendészeti felügyelők az elmúlt évben is bejárták kerületeiket és ezeknek tűzrendészeti állapotáról részletes jelentéseiket benyújták, melyekből kitűnt, hogy az ő buzbugyókódásuk és a vármegye alispánjának és a járási főszolgabiráknak támogatása folytán a tűzrendészeti állapot Veszprémvármegyében folyton javul, mert míg 1893-ban, vagyis szövetségünk megalakulásának évében alig volt 30 községben tűzoltóság, addig ma 180 községben van, még pedig 45-ben önkéntes és 135-ben kötelezett tűzoltó-testület, melyek közül 78-nak van jóváhagyott alap- és szolgálati szabályzata és 141 községnek van jóváhagyott tűzrendészeti szabályrendelete.

Szívó-nyomó fecskendője van 134 községnek, csupán nyomó 29, régi szerkezetű 20, semilyen 2. Teljes felszerelése van 28 községnek, hiányos 157 községnek. A tűzoltóságok legnagyobb része gyakorlatlan és kiképezetlen, miért is javasolandó a vármegye közönségénél oly értelmű körrendeletnek kibocsátása, mely szerint a III. tűzoltói szaktanfolyamra a községek hallgatónak kiküldésére hivassanak fel, s lehetőleg jegyzők, segédjegyzők, földbirtokosok, kereskedők és iparosok volnának kiküldendők.

A jelentés egész terjedelmében tudomásul vétetett és a vármegyei tűzoltói szaktanfolyam megtartása iránt a vármegye közönsége megkerestetni rendeltetett.

3. Ügyvezető elnök felhívja a számvizsgáló bizottságnak jelenlevő tagját, dr. Réthy Edét, hogy a megejtett vizsgálatról tegyen jelentést.

Dr. Réthy Ede jelenti, hogy Szücs Ákos főszámvevő a pénztári számadásokat megvizsgálta, de a nélkül, hogy jelentését a bizottságmásik két tagjának átadta volna, elutazott, így tehát nincs abban a helyzetben, hogy jelentést tehetne.

A közgyűlés dr. Réthy Ede jelentését tudomásul veszi, és a számadások megvizsgálásáról szóló jelentésnek előterjesztésére a jövő évi közgyűlésig halasztást enged.

4. Ügyvezető elnök előterjeszti a választmány által megállapított 1901. évi költségvetési előirányzatot, mely szerint

a) Bevétel:

180 tagtestület évi 12 kor. tagsági díjából remélhető 2160 kor.

b) Kiadás:

1. 180 tagtestületért a m. orsz. tűzoltó-szövetség pénztárába fizetendő évi 2-2 kor. tagsági díj	360 kor.
2. 7 járási tűzrendészeti felügyelőnek úti átalánya	700 »
3. Nyomtatványokra	200 »
4. Postaköltség, papir- és írószerekre	100 »
5. Szaklapokra és gyakorlati szabályokra	50 »
6. Jutalmazásra	160 »
7. Segélyalapra	350 »
8. Irodahelyiség, világítás és fűtés	140 »
9. Előre nem látható kiadásokra	100 »

Összesen: 2160 kor.

Ezen költségvetési előirányzat 2160 korona bevétellel és 2160 kor. kiadással egyhangulag elfogadtatván, jóváhagyatott

5. Szikora Béla, a *devecseri járás* tűzr. felügyelője felolvassa járásának tűzrendészeti állapotára vonatkozó jelentését.

Devecser nagyközségben felállítandó volna egy tűzoltó-örtanya, beszerzendő volna 6 m. szívótömlő és 60 m. nyomótömlő.

Somlyó-Vásárhely tűzoltósága dicséretet érdemel. — Beszerzendő volna még 20 m. nyomótömlő.

Kis-Jenő tűzoltósága gyakorlatokat nem tart, azokról elmaradó tűzoltókat megbüntetés végett a főszolgabírónál nem jelentik fel; beszerzendő volna 40 m. nyomótömlő.

Tuskevár szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 20 m. tömlő, 2 támasztó létra, 1 lámpa.

Torna község tűzoltósága gyakorlatokat nem tart, a szertárából hiányzik 1 lajtos kocsis hordóval és káddal, 1 támasztó létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 1 lámpás.

Karakó-Szőrösök tűzoltósága dicséretet érdemel; a szertárából hiányzik 1 lajtos kocsis hordóval és káddal, 1 támasztó létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 lámpás.

Kis-Berzseny tűzoltósága dicséretet érdemel; a szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 1 vasvilla, 1 támasztó létra, 2 csáklya és 1 lámpás.

Borsárosok tűzoltósága dicséretet érdemel; a szertárából hiányzik 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 1 vasvilla, 1 nagy fejsze.

Oroszi tűzoltósága gyakorlatlan, a parancsnok a tűzoltóság vezetésére nem alkalmas, a szertárából csak 1 lámpás hiányzik, a vasvillák piszkosoknak találtak.

Nagy-Szőllős tűzoltósága dicséretet érdemel; szertára rendben van.

Doba tűzoltósága dicséretet érdemel, szertárából hiányzik 1 lámpás.

Kőér-Iszkáz községnek szertára nincs, kötelezendő volna *Alsó-Iszkáz*al közös szívó-nyomó fecskendő, (magyar országos egységes csavarral, 100 mm hengerátmérettel és központi ércszelepszervezettel és 8 m. szívótömlővel), 1 vízfordó kocsis hordóval és káddal, 60 m. tömlő és 2 támasztó létra beszerzésére.

Alsó-Iszkáz község ezenkívül kötelezendő volna még 3 támasztó létra, 1 lajtos kocsis hordóval és káddal, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 csákány és 2 lámpás beszerzésére.

Kis-Szőllős község kötelezendő volna egy 100 mm hengerátméretű szívó-nyomószervezetű, központi ércszelepszervezetű, 8 m. szívó- és 60 m. nyomótömlővel ellátott új fecskendőnek, 1 hordóval és káddal ellátott lajtos kocsinak, 1 csáklya, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 lámpás beszerzésére.

Csősz község szertárának teteje rossz, tűzoltósága dicséretet érdemel. Beszerzendő 1 hordóval és káddal ellátott lajtos kocsis, 2 támasztó létra, 4 vasvilla, 2 fejsze, 1 lámpás.

Csőgle tűzoltósága hanyag, gyakorlatlan és indolens, mert 110 ember közül csak 12 jelent meg a szemlegyakorlaton, míg a többi a korcsmában ült. A fecskendő piszkos, poros, hiányzik 15 m. tömlő, 1 lajtos kocsis, 1 támasztó létra, 2 vasvilla, 1 nagy fejsze és 1 lámpás. A községi előljáróság megbírsáolandó volna.

Egerfalja tűzoltósága dicséretet érdemel, a szertárából hiányzik 42 m. tömlő, 2 vasvilla és 2 nagy fejsze.

Adorjánháza tűzoltósága dicséretet érdemel. Beszerzendő 1 lajtos kocsis hordóval és káddal, 1 támasztó létra, 1 csáklya, 3 vasvilla, 2 nagy fejsze.

Nagy-Pirit szertárából hiányzik 1 lajtos kocsis, 2 vasvilla és 2 nagy fejsze.

Kis-Pirit tűzoltósága dicséretet érdemel. Beszerzendő 1 lajtos kocsis hordóval és káddal, 2 támasztó létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 lámpás.

Kerta tűzoltósága gyakorlatlan. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 támasztó létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 lámpás.

Kis-Kamond szertárából hiányzik 2 tám. létra, 3 vasvilla és 1 lámpás.

Nagy-Kamond szertárából hiányzik 2 tám. létra, 2 vasvilla, 2 nagy fejsze.

Noszlop község tűzoltósága dicséretet érdemel; a Jáger által kijavított fecskendő szívószerkezete már romlik. Beszerzendő 4 vasvilla és 2 nagy fejsze.

Pölöske szertára tűzveszélyes és hozzáférhetetlen helyen van, e helyett egy tágas, kőből építendő és tűzmentesen fedendő szertár állítandó egy más, tágas helyen. A tűzoltószerek közül hiányzik 45 m. tömlő, 1 lajtos kocsi, 2 létra, 2 csáklya, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és lámpás. A tűzoltóság gyakorlatlan.

Magyar-Polány tűzoltósága gyakorlatlan. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 lámpás.

Kis-Lödön beszerzendő 20 m. nyomótömlő, 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 tám. létra, 1 csáklya, 4 vasvilla, 2 fejsze és 1 lámpás.

Ajka-Rendek tűzoltósága gyakorlatlan és fegyelmetlen. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 támasztó létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 1 lámpás.

Gyepes tűzoltósága dicséretet érdemel.

Padrag község kötelezendő volna nyomószerkezetű fecskendőjének szívó szerkezettel való ellátására és 8 m. szívó tömlő beszerzésére. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 lámpás. Tűzoltóság gyakorlatlan.

Csékut község kötelezendő volna rosz fecskendője helyébe egy új, 100^{mm} hengerátméretű szívó-nyomó és központi kengyelzáros ércszelepszervezettel ellátott fecskendőnek, 8 m. szívó tömlőnek és 60 m. nyomó-tömlőnek, 1 hordóval és káddal ellátott lajtos kocsinak, 4 vasvillának és 2 nagy fejszének beszerzésére. Tűzoltósága dicséretet érdemel.

Eöcs tűzoltósága gyakorlatlan. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 létra, 4 vasvilla és 2 fejsze.

Halimba község a régi rosz fecskendőnek helyére kötelezendő volna egy új szívó-nyomószerkezetű, 100^{mm} hengerátméretű, országos egységes csavarral bíró, központi kengyelzáros ércszelepszervezettel ellátott fecskendőnek, 8 m. szívó és 60 m. nyomó tömlőnek, 1 lajtos kocsinak (hordóval és káddal), 2 támaszlétra, 4 vasvilla, 4 fejsze, 1 lámpás beszerzésére.

Pusztá-Miske község tűzoltósága teljesen gyakorlatlan, a gyakorlatokról igazolatlanul elmaradó tűzoltókat a parancsnok nem jelenti be a járási főszolgabíróhoz megbüntetetés végett. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 támasztó létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 lámpás.

Nagy-Alacsony tűzoltósága dicséretet érdemel, beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal.

Dabrony község tűzoltósága gyakorlott. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal.

Vecse község tűzoltósága dicséretet érdemel. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 4 vasvilla és 2 fejsze.

Vid község tűzoltósága dicséretet érdemel.

Kolontár község tűzoltósága gyakorlatlan és fegyelmetlen. Beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal és 4 vasvilla.

Ajka szertárából hiányzik 1 lajtos kocsi, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze.

Bódé szertárából hiányzik 1 lajtos kocsi, 2 létra, 4 vasvilla, 2 fejsze és 1 lámpás.

Tótok és *Tótok-Berénd* községben beszerzendő 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 4 támasztó létra, 2 tűzhorog, 4 vasvilla és 2 nagy fejsze.

A veszprémmegyei tűzoltó-szövetség megkeresi Vesz-

prémvármegye alispánját, hogy a fentnevezett községek előljáróságai ellen a f. évi február 15 és 16-án 3107-től 3130. számig kiadott körrendeleteiben foglalt felhívás rendelkezéseinek be nem tartása miatt fegyelmi eljárást indítani s pénzbírsággal sújtani és a még hiányzó tűzoltószereknek haladéktalan beszerzésére, gyakorlatok tartására, az ezekről igazolatlanul elmaradó tűzoltóknak a devecei járás főszolgabírójánál való bejelentésre, továbbá a tűzoltásra kötelezett 20—40 éves férfi lakosoknak a vármegyei tűzr. szabályrendelet 35—37. §-ainak értelmében leendő összeírására és a névsoroknak 3 példányban való kiállítására, szabályszerű szertár felépítésére, 100^{mm} hengerátméretű szívó-nyomó és középponti kengyelzáros ércszelepszervezettel, országos egységes csavarral ellátott fecskendőknak, 8 méter szívó tömlőnek beszerzésére, a tűzoltószerek tisztántartására és a tűzoltóknak baleset elleni biztosítására évenként 20—20 koronának a községi költségvetésbe leendő felvételre; a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 7—22. §-ainak pontos végrehajtására, nemkülönben a kötelezett és önkéntes tűzoltóságokat éjjeli őrszolgálat tartására a tűzrendészeti I. fokú hatóság útján kötelezni méltóztatásuk.

A szövetség elnöksége utasítatik, hogy a dicséretet érdemlő tűzoltóságoknak dicsérő okiratot szolgáltatasson ki.

6. *Gerber Sándor enyingi járási* tűzr. felügyelő felolvassa járásának tűzr. állapotára vonatkozó jelentését.

Balatonfő-Kajár szertárából hiányzik 2 nagy fejsze.

Bozsok község szertárából hiányzik 2 tüzi létra, 2 nagy fejsze.

Csajagh község szertárából hiányzik 2 csáklya.

Dégh község szertárából hiányzik 2 tüzi létra, 2 nagy fejsze.

Enying község fecskendője elhanyagolt, rosz állapotban van, a szertárban halottas kocsi áll, a régi szerkezetű fecskendő a lajtos kocsival együtt — utóbbi üresen — a szabad ég alatt áll. A szertárból hiányzik 2 létra, 2 nagy fejsze.

Fokszabadi község szertárából hiányzik 2 tüzi létra, 2 nagy fejsze, 6 tüzi veder. A fecskendő el van hanyagolva.

Kenese község szertárából hiányzik 2 nagy fejsze.

Küngös község kötelezendő volna nyomószerkezetű fecskendőjének szívó szerkezettel való ellátására; a szertárból hiányzik 1 tüzi létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 lámpás.

Lajos-Komárom község szertárából hiányzik 2 nagy fejsze.

Lepsény község szertára és fecskendője el van hanyagolva, a szertárban meszes gödör és meszes láda van; a fecskendő piszkos és rozsdás. A szertárból hiányzik 2 csáklya. A községi előljáróság megbüntetendő volna.

Mező-Komárom község előljárósága utasítandó, hogy a fecskendő gondozását szakértő emberre bízsa és a mostani gondozónak kezei alól vegye ki a fecskendőt, a lajtos kocsi vízzel megtöltve tartsa, a szertárba pedig 2 nagy fejszét szerezzen be.

Mező-Szt.-György község szertárából hiányzik 2 vasvilla és 2 nagy fejsze.

Siómaros község előljárósága a m. kir. belügyminiszter 1889. szeptember 9-én 54597/II. sz. a. kelt körrendeletének be nem tartása miatt megbüntetendő volna, mert a fecskendővétel tárgyában kötött adás-vevési szerződést a vármegye alispánjának jóváhagyás végett nem mutatta be. A szertárból hiányzik 20 m. tömlő és 6 tüzi veder.

Siófok nagyközség megfelelő szertár építésére volna kötelezendő.

Szilás-Balhas szertárából hiányzik 2 tüzi létra és 2 nagy fejsze.

A veszprémmegyei tűzoltó-szövetség megkeresi Veszprémvármegye alispánját az iránt, hogy a fentnevezett községek előljáróságai ellen az alispáni rendeletek

be nem tartása miatt fegyelmi eljárást és rendbirságot alkalmazni, az előljáróságokat a még hiányzó tűzoltó-szereknek haladéktalan beszerzésére, Enying és Lepsény községeket a szertárak rögtöni rendbehozatalára, előbbi a halottas kocsinak a szertárból való elszállítására és a szabad ég alatt álló lajtos kocsinak és régi szerkezetű fecskendőnek a szertárban való elhelyezésére, Mező-Komáromot és Enyinget a lajtos kocsiknak vízzel való megtöltésére kötelezni, Siómaros községet a szerződésnek be nem mutatása miatt megbüntetni, Mező-Komáromot utasítani, hogy a fecskendőt szakértő kezre bízva és Küngöst arra kötelezni, hogy nyomó fecskendőjét szívó szerkezettel láttassa el; Siófokot alkalmas szertár építésére, nemkülönben a többi községeket is a tűzoltó-szereknek tisztántartására és a tűzoltóknak baleset ellen való biztosítására a községi költségvetésbe 20—20 koronának évenkénti felvételére, a tűzrendészeti szabályrendelet 7—22. §§-ainak pontos végrehajtására utasítani méltóztatásuk.

Cseréti Mészáros, mező-szt.-györgyi lakosnak a tűzoltó-intézmény anyagi támogatása körül szerzett érdemeiért dicsérő okirat küldése határozottatott.

7. Szokoly Ignác papai járási tűzr. felügyelő felolvassa jelentését, mely szerint a takácsi, norápi, nemeszalóki és pápai tűzoltó-testületek megfelelőek, a többi csak abban az állapotban van, a melyben volt. Községeit öszkor fogja tüzetesen megvizsgálni s terjedelmes jelentését a téli választmányi ülés elé terjeszti.

Tudomásul vétetett.

8. Olvastatott Kovács József várpalotai kerületi tűzr. felügyelő jelentése.

Acs-Teszér tűzoltósága papiroson létezik; hiányzik szívó-nyomó fecskendő, 60 m. tömlő, 1 lajtos kocsi, 2 sisak.

Aka tűzoltósága csak papiroson létezik, víztartó nincs, hiányzik szívó-nyomó fecskendő, 60 m. tömlő, 2 vasvilla, 2 csákány, 2 sisak.

Csatka község tűzoltósága dicséretet érdemel. A községi előljáróság a tűzoltó-intézmény iránt közönyös, mert a szemle ideje alatt a községből távol voltak. A szertárból hiányzik 1 szívó-nyomó fecskendő, 60 m. tömlő, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 csákány.

Csernye község szertárból hiányzik 3 vasvilla, 2 lámpás, 2 csákány, 2 sisak, 1 lajtos kocsi.

Csetény község szertárból hiányzik 1 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 csákány, 2 sisak.

Bakony-Nána községben beszerzendő 2 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 csákány, 2 sisak.

Dudar községben beszerzendő 4 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 csákány, 2 lámpás.

Jász község szertárból hiányzik 1 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 csákány, 2 sisak.

Súvár község tűzoltósága dicséretet érdemel. Beszerzendő 2 vas villa, 1 nagy fejsze és 2 sisak.

Szápár községben beszerzendő 3 vasvilla, 2 nagy fejsze és 2 sisak.

Teés községben beszerzendő 2 vas villa, 2 nagy fejsze, és 2 sisak.

Berhida község tűzoltósága dicséretet érdemel. Beszerzendő 4 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 csákány, 2 sisak.

Hajmáskéren beszerzendő 1 létra, 2 vasvilla, 2 csákány és 2 sisak.

Kis-Kovácsi szertárból hiányzik szívó-nyomó fecskendő, 60 m. tömlő, 4 vasvilla, 2 csáklya, 2 fejsze, 2 csákány és 2 sisak. Tűzoltósága dicséretet érdemel.

Litér község tűzoltósága dicséretet érdemel; szertárból hiányzik 1 vasvilla és 2 csákány.

Ósi község tűzoltósága fegyelmezetlen, minék, jegyzői kivéve, az egész előljáróság az okozója. Faludi Gyula parancsnok ügybuzgóságért dicséretet érdemel.

Óskü község tűzoltósága dicséretet érdemel; szertárból hiányzik 1 nagy fejsze, 1 csákány és 2 sisak.

Papkeszi község tűzoltósága dicséretet érdemel.

Peremarton község tűzoltósága dicséretet érdemel.

Szent István község tűzoltósága dicséretet érdemel; szertárból hiányzik 2 tüzi létra, 2 csáklya, 4 vasvilla, 2 fejsze, 2 csákány, 2 sisak.

Vilonya község tűzoltósága a szemle idejére nem vonult ki, miért is a község előljárósága megbírságotlandó volna.

A Veszprémmegyei tűzoltó-szövetség megkeresi Veszprémmegye alispánját az iránt, hogy fentnevezett községek előljáróságai ellen az alispáni rendeletek be nem tartása miatt fegyelmi eljárást és rendbirságot alkalmazni, Aka, Acs-Teszér községeket a kötelezett tűzoltóság végleges felállítására, szervezésére és begyakoroltatására, Aka községet a meglévő vízforrásának vízemelő kossal való felhasználására utasítani; Csatka és Ósi község előljáróságát, nemkülönben Vilonya község előljáróságát az 1890. évi ápril hó 7-én 6649/X—1900. sz. a. kiadott alispáni rendeletnek be nem tartása miatt szigorú megbüntetni, valamennyi községet a még hiányzó tűzoltó-szereknek haladéktalan beszerzésére és ezek tisztán tarthatása céljából 20 koronának, a tűzoltóknak baleset elleni biztosítására szintén 20 koronának a községi évi költségvetésbe leendő felvételére, a 20—40 éves férfi lakosoknak összeírása és a névsornak 3 példányban leendő kiállítására, a vármegyei tűzr. szabályrend. 7 és 22. §§-ainak pontos foganatosítására utasítani méltóztatásuk.

Az elnökség utasítatik, hogy dicséretet érdemlő tűzoltóságoknak a dicsérő okiratot szolgáltatassa ki.

9. Blázy Imre, veszprémi kerületi tűzr. felügyelő felolvassa jelentését.

Rátót község tűzoltósága teljesen gyakorlatlan. A szertárból hiányzik 2 sisak. A tűzoltóknak nincs karszalagjuk.

Kádárta község tűzoltósága eléggé gyakorlott, sisak és karszalag nincs.

Faész község tűzoltósága gyakorlott, sisak és karszalag nincs. A vízvezetékhez szükséges volna még 120 m. nyomó tömlő és 2 sugárcső.

Vámos község tűzoltósága eléggé gyakorlott, fecskendője elhanyagolt állapotban van. A szertárból hiányzik 1 lajtos kocsi, 2 létra, 2 csáklya; alkalmas szertár építésére kötelezendő.

Tót-Vázsony község tűzoltósága kevés gyakorlatot tart. A lajtos kocsi rossz, 2 sisak és karszalagok beszerzendők.

Nagy-Hidegkút tűzoltói fegyelmezettek, gyakorlatot tartanak. Beszerzendők: 1 lajtos kocsi, karszalagok és sisakok.

Városlőd község tűzoltósága teljesen gyakorlatlan, fecskendője nyomó szerkezetű, teljesen el van hanyagolva, poros, piszkos. Szertára rossz deszkabodé. Beszerzendők: 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 2 csákány, 2 nagy fejsze, 4 vasvilla és 2 lámpás, karszalagok és 2 sisak.

Urkut tűzoltói gyakorlatot tartanak, a fecskendő régi nyomószerkezetű, nem egységes csavarú. Beszerzendők: 1 szívó-nyomó, 100^{mm} hengerátméretű fecskendő, 8 m. szívó és 60 m. nyomó tömlő, karszalagok és sisakok, 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, 4 vasvilla, 2 csákány és 2 lámpás.

Márkó tűzoltói gyakorlatot tartanak; a szertár alacsony, poros és piszkos. Beszerzendők: 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, karszalagok és 2 sisak.

Bánd tűzoltósága gyakorlatokat tart, a szertár nem megfelelő, alacsony, szűk, piszkos, poros. Beszerzendők karszalagok és sisakok.

Herend tűzoltói gyakorlatot tartanak. Szertár nincs, fecskendője el van hanyagolva, a tűzoltószerek szét vannak hordva. A tűzoltók között sok hanyag és renitens ember van. Beszerzendők 1 lajtos kocsi hordóval és káddal, karszalagok és sisakok.

Szentgál tűzoltósága gyakorlatokat tart, jól van fegyelmelve. Szertára rendben van. Gyakorló mester szükséges.

Szent-kir.-Szabadja község tűzoltósága gyakorlatokat tart. A szertár kicsi.

Vörösbereány község tűzoltósága gyakorlatokat tart. Szertár nincs; beszerzendő karszalag és sisak.

Német-Barnag tűzoltósága gyakorlatot tart, fecskendője nyomószerkezetű, karszalag és sisak nincs, lajtos kocsi nincs, a tömlő hossza 20 m.

Magyar-Barnag tűzoltósága gyakorlatokat tart, fecskendője nyomószerkezetű, lajtos kocsi és sisak nincs.

Mindkét község egy közös szívó-nyomószerkezetű, 100^{mm} hengerátméretű és egységes csavarú fecskendő beszerzésére volna kötelezendő.

Vöröstó tűzoltósága gyakorlatot tart, lajtos kocsi nincs.

Leányfalu önk. tűzoltósága gyakorlott, lajtos kocsin nincs kád, sisak nincs.

Nagy-Vázsony tűzoltósága gyakorlatokat tart; sisak nincsen.

Mencshely tűzoltósága úgy gyakorlottság, mint fegyelem tekintetében kiváló jó, miért is pénzbeli jutalomra méltónak véleményeztetik; 2 sisak beszerzendő volna.

A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség megkeresi Veszprémvármegye alispánját az iránt, hogy a fennebb elősorolt hanyag községi előjáróságok ellen az alispáni rendeleteknek be nem tartása miatt fegyelmi eljárást és rendbirságot alkalmazni, a még hiányzó tűzoltó-szereknek haladéktalan beszerzésére, a tűzoltó-szereknek tisztántartására és a tűzoltóknak baleset elleni biztosítására a községi költségvetésbe évenként 40—40 koronának felvételére, a tűzoltásra kötelezett 20—40 éves férfi lakosoknak évenkénti összeírására és a névsoroknak 3 példányban való kiállítására, alkalmas szertárak építésére, fecskendőknek szívó szerkezettel való ellátására, a vármegyei tűzr. szabályrendelet 7—22. §§-ainak pontos foganatosítására, a gyakorlatokról, téli iskolázásról és tűzoltásról igazolatlanul elmaradó tűzoltóknak az illetékes járási főszolgabírónál leendő bejelentésére kötelezni méltóztatásuk.

Az elnökség utasítatik, hogy dicséretet érdemlő Szentkir.-Szabadja, Szentgál, Kádárta, Nagy-Hidegkút, Vörösbereány községeknek a dicsérő okiratot, a jutalmat érdemlő mencshelyi tűzoltóságnak a jutalmat szolgáltassa ki.

10. *Makkay János zirczi kerületi* tűzrend. felügyelő jelenti, hogy *Bakonybél*, *Borzavár*, *Lázi* és *Sikátor* községek tűzoltósága gyakorlatlan.

Bakony-Szt.-László szertára rossz, a tűzoltó-szerek piszkosak.

Bakony-Magyar-Szt.-Király és *Bakony-Német-Szt.-Király* községek tűzoltósága teljesen gyakorlatlan, fecskendőjük régi szerkezetű, a szertárból hiányzik 1 lajtos kocsi, 1 létra, 4 vasvilla, 2 nagy fejsze, 2 lámpás és 2 csákány.

Csesznek, *Porva* és *Románd* községek tűzoltóságai gyakorlatlanok, fecskendők régi szerkezetűek, utóbbinak összes tűzoltó-szerei hiányoznak, szertára deszkából épült.

Gyiróth község tűzoltósága gyakorlatlan, fecskendője nyomószerkezetű, lajtos kocsi hiányzik,

Lókut község fecskendője nyomószerkezetű.

Oszlop község fecskendője régi szerkezetű.

Péterd község szertára deszkából való, tűzoltó-szerei hiányosak.

Réde község tűzoltósága gyakorlatlan, szertára deszkából való, szűk, tűzoltó-szerei hiányosak.

A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség megkeresi Veszprémvármegye alispánját az iránt, hogy a fentnevezett hanyag községek előjáróságai ellen a már többször kiadott alispáni rendeletek meg nem tartása miatt fegyelmi eljárást és rendbirságot alkalmazni, a még hiányzó tűzoltó-szereknek és szívó-nyomó fecskendőknek beszerzésére, a nyomószerkezetű fecskendőknek szívó szerkezettel való ellátására,

ezeknek tisztántartási és a tűzoltóknak baleset ellen való biztosítási költségeire évenként 40—40 koronának a községi költségvetésbe való felvételére, a tűzoltóság begyakoroltatására, köből emelendő és tűzmentes anyaggal fedendő és hozzáférhető, szabadon álló szertár felépítésére; a községi tűzoltásra kötelezett 20—40 éves férfi lakosoknak évenkénti összeírására és a névsornak 3 példányban való kiállítására; a gyakorlatokról, téli iskolázásról és tűzoltásról igazolatlanul elmaradó tűzoltóknak az illetékes járási főszolgabírónál leendő bejelentésre, végül a vármegyei tűzr. szabályrend. 7—22. §§-ainak pontos végrehajtására kötelezni méltóztatásuk.

Ügyvezető elnök felkéri a járási tűzr. felügyelőket, hogy jelentsék be a jutalmazásra méltó tűzoltóságokat. Jutalomra méltóknak találtak a következő tűzoltóságok: Somlyó-Vásárhely, Nagy-Szóllós, Doba, Egeralja, Adorjánháza, Nagy-Alászony, Papkeszi, Mencshely és B. M. és N.-Szombathely.

Ezen felsorolt tűzoltó-testületek részére a tűzoltó-szerek beszerzése céljaira 20—20 korona jutalomdíj szavaztatik s ezen 180 korona összegnek kiutalásával ügyvezető elnök megbízatik.

12. Ügyvezető elnök indítványozza, hogy *Racskó József* veszprémi önk. tűzoltó-testület őrparancsnokának, ki Veszprémben, mult héten történt tüzesetnél teljesített szolgálata alkalmával annyira meghűlt, hogy most is súlyos beteg és teljesen munkaképtelen, — a segélyalapból 20 korona segély szavaztassék.

Ügyvezető elnök indítványa egyhangú helyesléssel fogadtatván, nevezett őrparancsnok részére 20 korona segély megszavaztatott s ezen összeg kiutalásával ügyvezető elnök megbízott.

13. Az 1901. évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása előtt olvastatott *Devecser* mezőváros előjáróságának 1900. évi június hó 19-én 1383/I—1900. sz. a. kelt átirata, melyben a szövetséget az 1901. évi IX. rendes évi közgyűlés megtartása céljából *Devecserbe* meghívja.

Devecser mezőváros előjáróságának meghívása köszönettel fogadtatván, határozottatott, hogy a IX. rendes közgyűlés 1901. évi szeptember hó 8-án *Devecserben* fog megtartatni.

14. Ügyvezető elnök jelenti, hogy az ugodói kerület tűzr. felügyelői tisztsége lemondás folytán megürült, s hogy ezen tisztségreknek választás útján való betöltése jelen közgyűlés napirendjében van felvéve, kéri a választás megejtését s egyuttal ezen tisztségre *Dufek Pál* főerdészt ajánlja.

Az ugodói kerület részére tűzrendészeti felügyelővé egyhangulag *Dufek Pál* főerdész választatott, miről jkvi kivonatban értesítettetni rendeltetett.

15. *Szikora Béla* indítványozza, hogy a tagtestületek az éjjeli őrszolgálat teljesítésére felsőbb hatóságok által volnának felhívandók.

A vármegyei tűzoltó-szövetség megkeresi a járási főszolgabírákat, mint a tűzrendészeti I. fokú hatóságokat, miszerint járásuk összes tűzoltóságait az éjjeli őrszolgálat tartására, az önkéntes tűzoltóságokat a tűzr. kormányrendelet 22. § a értelmében feloszlátás terhe alatt kötelezni sziveskedjenek.

Több tárgy nem lévén s több indítvány be nem adatván, elnök megköszöni a tagtestületek képviselőinek szives megjelenését és türelmét, a közgyűlést bezárja.

Kmf.

Dr. Óváry Ferencz, s. k.,
elnök.

Blázy Imre, s. k.,
főjegyző.

Hitelesített:

Dr. [ ]thy Ede s. k.

Szeglethy György s. k.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszterium jóváhagyta a *kapuvári* önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 88.745., a *fehérgyarmati* 102.003., a *nagy-kun-kovcsági* 104.115., a *tapsonyi* 104.764., a *gedőudvar-seregházi* 116.605, végül *Pozsony* sz. kir. városnak a nyári színházban követendő óvrendszabályok végrehajtása tárgyában szerkesztett utasítását 87.931. szám alatt.

— **Jubileum.** Zombori *Rónay* Jenő, torontálvármegye főispánja, a torontálvármegyei tűzoltó-szövetség és a nagybecskereki önkéntes tűzoltó-testület elnöke október hó 14-én töltötte be tűzoltói szolgálatának 25-ik évét. A nagybecskereki testület a megyebeli tűzoltó-testületek közreműködésével nagy ünnepséggel ülte meg a szeretett elnök jubileumát, kit az országos szövetség elnöksége is átirattal üdvözölt.

— **Szebenvármegye alispánja és a tűzoltó-tanfolyam.** Szebenvármegye alispánja a budapesti önkéntes tűzoltó-testülethez a következő átiratot küldte. »19275/1900. sz. A f. évben rendezett országos tűzoltói szaktanfolyamra *Fleischer* János urat, a szzebenvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának tagját is, mint kiküldöttemet, felvenni sziveskedett, a ki hozzám tett jelentésében az alapos oktatást és előzékeny bánásmódot, a melyben ott részesült, különösen kiemelve, van szerencsém mindezekért a tekintetes testületnek, a tanfolyam nagyérdemű vezetőségének és előadói karának legőszintébb köszönetemet kifejezni. Nagy-Szeben, 1900. október hó 26-án.« — Örömmel regisztráljuk Szebenvármegye alispánjának sorait, mert abban a tűzoltó-intézménynek hatósági részről, eddigelé sajnos, nagyon ritka méltatását találjuk, másrészt különösen azért, mert ezen elismerés a magyarországi *szász* központjából, tehát olyan részről jött, a mely részről hosszú idők óta közeledést, rokonérzést nem tapasztaltunk és a bajtársi szeretet megnyilvánulását nem éreztük. Nem lehet hivatásunk *szász* nemzetiségű honfitársainknak politikai téren való ekskluszív álláspontját e helyütt bírálat tárgyává tenni, de viszont nem eléggé tudjuk helyteleníteni azt az eljárást, melylyel ezen ekskluszivitást, tisztán nemzetiségi szempontból, társadalmi térre is kiterjesztik. A tűzoltó-intézmény emberbaráti intézmény, melynek létalapját a legnemesebb érzelmek kell hogy alkossák, s az érzelmeknek eme nemessége már eleve kizárja azt, hogy itt bármi néven nevezendő ellentétek érvényesüljenek, hacsak nem a közérdek rovására. A jó tűzoltónak sohasem szabad azt néznie, hogy a vele egy sorban, egy szent cél érdekében küzdő embertársa milyen nemzetiségű, hanem abban csak bajtársát kell látnia és megbecsülnie, és vele jóban, rosszban osztoznia. A mi *szász* nemzetiségű bajtársaink maguk is nagyon jól tudják, mily eredményeket szülhet az egyesült erővel való munkálkodás minden téren, de különösen a tűzoltás terén, a melynek jól felfogott érdeke megköveteli, hogy az egy célú szolgálók az ügy szeretetében és szolgálatában minden tekintetben egybeolvadjanak. Azok a nehézségek, melyek a tűzoltó-intézmény fejlődésének és fölvirágztatásának különösen útját állják, az intézmény igazán önzetlen harcosai előtt eléggé megindokolják a szövetkezésnek szükségességét. És ha van, mint a hogy van is létjogosultsága annak, hogy az egyéb érdekekben egymással homlokegyenest ellenkező álláspontot elfoglaló országok, nemzetek fiai az egész világot érdeklő humanitárius téren nemzetközi szövetségé alakuljanak, s a közös eszme szolgálatában a legkülönbözőbb elemeket is összefűző hozzák, azok között a rokonérzést fejlesszék, s ezzel az ügyet előbbre vigyék, mennyivel indokoltabb az együttes munkálkodásra való szövetkezés egy hazának a nyelvi különféleségek dacára utóvégre is egy nemzettestet alkotó fiai között. Nagy föladatok előtt áll a magyar országos

tűzoltó-szövetség épp ez időtájt és hogy a maga elé tűzött célt sikerrel szolgálhassa, kell, hogy a tűzoltó-intézmény minden egyes tagja tömörüljön a tette. A hol az egész ország, mindnyájunk közös édes hazájának érdekeiről van szó, ott a partikularis érdekeknek háttérbe kell szorulniuk, ott az egyesülés elé válaszfalakat emelni nem szabad, sőt ha ilyenek volnának, azokat közös erővel mielőbb le kell dönteni, hogy mint egy test, egy lélek állhassunk sikra közös eszményünk megvalósítására. A ki ezt át nem érti, át nem érzi, az jó tűzoltó és jó hazafi nem lehet. A brassói nagygyűlés után *szász* bajtársainkhoz intézett felhívásunk eredmény nélkül hangzott el, az általunk igaz bajtársi szeretettel odanyújtott békejobbot egyikük sem fogadta el, s ha ennek dacára azt most újból fölajánljuk, s őket a velünk való szövetkezésre és az egyesült erővel való munkálkodásra ismételen föl hívjuk, úgy ebben bennünket bizonyára a legnemesebb intencziók, a legtisztább testvéri és hazaszeretet vezérelnek. Hisszük, reméljük, hogy ezen törekvésünk a mai *szász* bajtársaink részéről az azt megérdemlő jó indulattal fog találkozni.

— **A közigazgatási tanfolyamok és a mentés.** A budapesti önkéntes mentő-egyesület igazgatósága oly kérelemmel fordult *Ruffy* Pál dr. orsz. képviselőhöz, mint a közigazgatási tanfolyamok kormánybiztosához, hogy a mentést és első segély nyújtást a tanfolyamok keretébe kötelező tárgyal illessze be. A tanfolyam kormánybiztos a válaszában most arról értesítette a mentő-egyesületet, hogy az egyesület azon tervét, hogy a tanfolyam hallgatói körében mentő-tanfolyamot rendezzen, köszönettel veszi tudomásul.

— **Életmentő tűzoltó.** Egerszeg-hegyen a szüret alkalmával október hó 9-én kigyuladt Szakály István zalaegerszegi lakos hajléka. A tüzet Szijártó Gyula, egy 6 éves fiú okozta. Szüreti örömtüzet akart gyújtani, de a tűz belekapott a hajlékba is, s azt gyorsan lángba borította; a fiú látva a veszedelmet az ágy alá menekült, ezt azonban a veszedelem láttára egybegyűltek csak nagy későn, akkor vették észre, a midőn a hajlék már kívül-belül égett, s a gyermek megmentése már lehetetlennek látszott. Ekkor hirtelen előlépett *Horváth* Károly kőműves-tűzoltó, s valóssággal élete kockáztatásával rontott be a ropogó tüztömegbe, és a fiút kimentette. *Horváth* a jelen voltak lelkesen megéljenzették.

— **A karavukovai önkéntes tűzoltó-testület** október hó 28-án ülte meg a szolgálati érdem ünnepélyes kiosztásával 10-éves jubileumát, mely alkalmattal *Rumbach* parancsnok indítványára táviratilag üdvözölték az országos szövetség elnökségét

— **Halálozás.** *Salamon* Gyula, a szigetvári testület érdemben gazdag megeremlője, volt főparancsnoka és tiszteletbeli főparancsnoka szeptember 28-án elhunyt. A szigetvári testület külön gyászjelentéssel és a temetésen való testületi megjelenésével áldozott az elhunyt emlékének.

— **A biztosító társulatok megadóztatása.** A tűzkár-biztosító intézeteknek tűzoltói célokra leendő megadóztatása tudvalevőleg a már nem sokára tárgyalás alá kerülő biztosítási törvényjavaslatban volna legcélszerűbben körösztil vihető. Ezt sürgette Óváry Ferencz dr. szöv. alelnök orsz. képviselő legutóbbi képviselőházi felszólalásában is, mint legjobb megoldási módot. Mint értesülünk, a törvényjavaslat kidolgozásával megbízott igazságügyminiszterium a fölmerült tervet örömmel fogadta, s a törvényjavaslatba az erre vonatkozó rendelkezéseket már föl is vette.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

ALAPITTATOTT
1858. évben.

Sürgönyezim:

„Szivattyúgyár Budapest“.

Gyártott fecskendők
száma 14090.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra u. m.: házi-, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket u. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, kocsi-, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet: XXVI.*

Tüzoltósági szereket és létrákat u. m.: személy- és szerszállító kocsikat, vízhordó-kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit és különféle létrákat. — *(Árjegyzéki füzet sajtó alatt.)*

Egyéni felszereléseket u. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfegyvereket, jelvényeket stb. stb. *Árjegyzéki füzet XXVIII.*

Köztisztasági szereket u. m.: utcái öntöző-kocsikat, utcái seprőgépeket, közúti sár-vonógépeket, hókéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegődör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint, önműködő szivóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

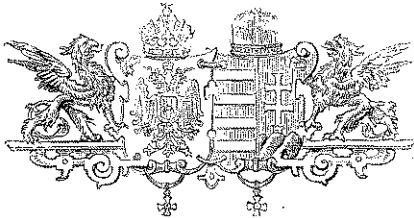
Közegészségügyi szereket u. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harang-állványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➡ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➡

A cég az 1900. évi párisi világkiállításon az arany- és ezüst-éremmel lett kiöntetve.

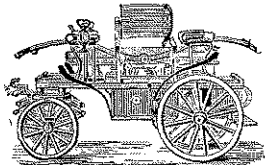
Alapított
1816

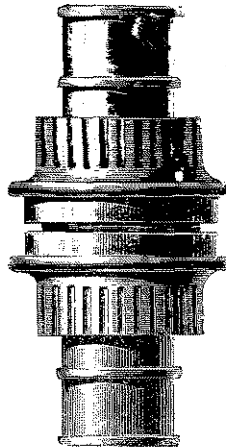
Alapított
1816

Seltenhofer Frigyes fiai Sopronban

cs. és m. kir. udvari szállítók,
legelső magy. tűzoltószér-, kút-, szivattyúgyár és harangöntöde.

Legújabb szerkezet
Szárd kivitel.
Olesó árak.
Kedvező feltételek.

Ajánlják a legjobban berendezett gyártelepüket a t. egy hazak-, községek és tűzoltóegyleteknek. **Fecskendők és szivattyúk** a legújabb szerkezetben, szárd kivitelben, rendkívül nagy szívóképességgel, minden nagyságban és alakban. — Legújabb szabadalm. **szelep-szerkezet**, könnyű és gyors beállítás, teljes érzékelenséggel, homok és iszapos víz ellen. — **Tűzoltó-szerkezet**, felszerelési tárgyak a legfinomabb kivitelben. — **Víz- és lajtos kocsik, hidran-sok** stb. stb. a legkiválóbb minőségben a kivitelben. — **Harangok** bármely nagyságban és zengésben, tiszta, csengő, előre meghatározott hangzatban. — **Répedt harangok** teljes összhangzatban átöntenek. — **Kovácsolt vasszerkezet.** **Harangállványok** bármely nagyságban.

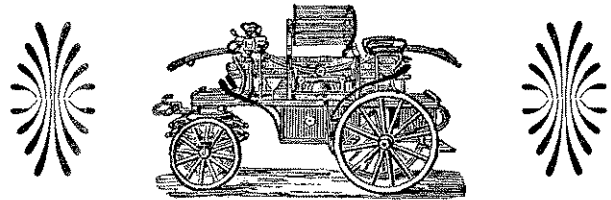
Előnyös feltételek engedtetnek.

Költségvetés és képes árjegyzékkel postafordultával szolgálunk.

STERNBERG ÉS KÁLMÁN

Budapest,
VIII., József-körút 35. sz.

Fecskendő-, szivattyú-, tűzoltó-felszerelési gyári raktár.

Teljesen vas-kocsi szerkezet.

Központi érez-szelep szerkezet.

Tűzi fecskendőket, tűzoltó egyéni felszereléseket (az orsz. tűzoltó-szöv. szabályai szerint) és minden e szakmába vágó tárgyakat a legjobb minőségben és kiállításban jutányos áron szállítunk **köz-ségeknék** és **tűzoltó-testületeknék** kedvező fizetési feltételek mellett.

Kívánatra árjegyzéket és fecskendő-rajzokat bármintve küldünk.

GYÁR: IV., Magyar-utca 26. sz. RAKTÁR: IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése
BUDAPESTEN.

Kitüntetések: **Ő Felsége a Királytól** ipari érdeméért: a legfelsőbb elismerés a Ferenc József-rend lovagkeresztje, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.
A »M. kir. Operaháza«, »Nemzeti« »Népe« és »Vigszínház«, »M. kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenedé«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

Ajánlja mindennemű saját gyárában készült

rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,

valamint saját találmányú javított és szabadalmazott

ezimbalmait, pedállal és a nélküli.

Úgyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket**, jóállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN

raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

➡ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ➡

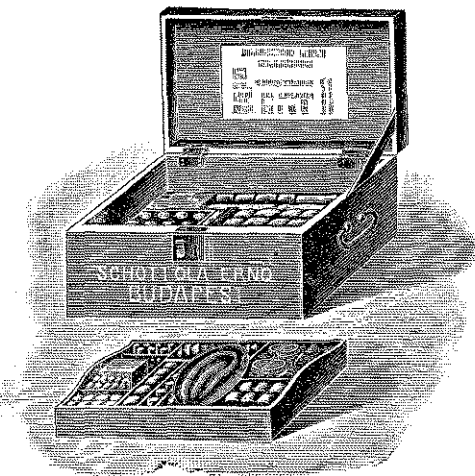
Schottola Ernő

magyar általános köténygyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrassy-ut és Váci-körut sarkán.

Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költségjegyzékkel mentőkocsi- és mentőszekélyekről készséggel szolgálunk.

Részletes költségjegyzékkel mentőkocsi- és mentőszekélyekről készséggel szolgálunk.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak** és **műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom cégemet, hol egy **teljes felszerelés**, valamint **egy-egy eszközök, szabványoszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigorúan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége József főh. udv. száll.

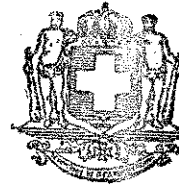
Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók

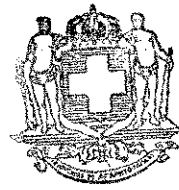
Szerb királyi udvari szállítók.

Perza császári udvari szállítók.

Görög királyi udv. szállítók.

Ő Fensége a görög trónörökös udv. s áll.

TILLER MŰRÉSTÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, ő császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói

Fő-üzlet: **IV., Váci-utca 35. sz. BUDAPESTEN** Fióküzlet: IV., Károly-körút 28. (volt Károly-kaszárnya) **IV., Eskü-út 3. sz. (Sárokház.)** levő

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egy ruhához szükséges kellékek, **mennyiségre való tekintet nélkül**, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett** készíttetnek. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rőzsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat** posztóból és bőrből, **paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat** stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Arjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. **Sürgőnyezim: Tiller udvari szállítók, Budapest.**

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Az 1896. évi párisi műparkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

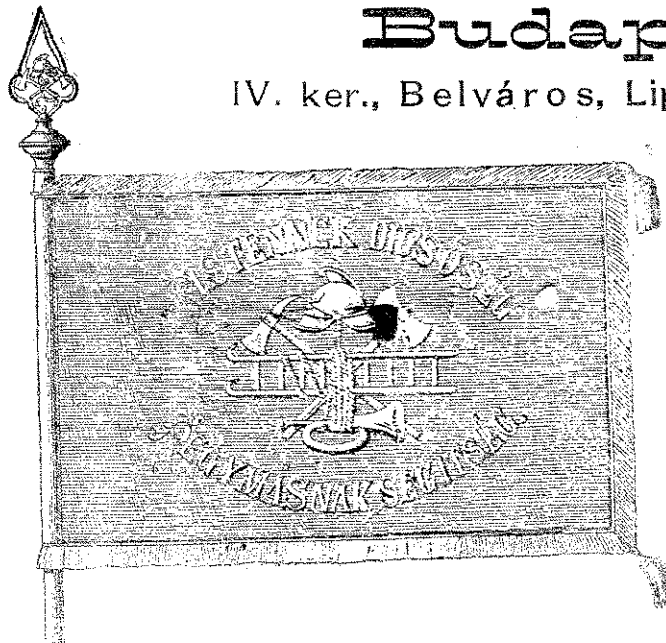
tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Saját műhímző-intézet.

Zászlószalagok, gyöti jelvények, kokárdák, vállszalagok nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitűnő munka**”, **kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért** a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Tűzrendészeti törvényjavaslat.

(Rövidített átdolgozás.)

I. Fejezet. Általános határozatok.

1. §. A tűzrendészeti törvény magában foglalja mind-
ama hatósági intézkedéseket, melyeknek czélja a tűz kitörését megakadályozni s ha az kitört, azt lehetőleg mielőbb és tökéletesen eloltani.

2. §. A tűzrendészetet saját területén az 1886 : XXII. t.-cz. 21. §. g) pontja és 22. §-a értelmében a község előljárósága (a város rendőrkapitánya) által gyakorolja. E czélból a helyi viszonyoknak megfelelő tűzrendészeti szabályrendeletet alkotni köteles, mely szabályrendelet jelen törvénnyel nem ellenkezhetik.

3. §. Ha ezen szabályrendeletekben kihágások minősítésénél büntető határozatok állapíttatnak meg, az csak jelen t.-cz. vonatkozó szabványainak megtartásával történhetik. Ily büntető határozatokat községek részére a vármegyei szabályrendelet állapít meg.

4. §. A tűzrendészetet Budapesten a kerületi előljáróság, törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitány, községekben pedig a főszolgabíró ellenőrzése alatt a községi előljáróság kezeli a községi tűzoltóparancsnok, mint szakközeg, meghallgatásával.

5. §. Minden törvényhatóság köteles a tűzrendészeti szabályrendelettel párhuzamosan építkezési és kéményseprési szabályrendeletet is alkotni.

II. Fejezet. Megelőző tűzrendészet.

6. §. Tűzveszt okozható tiltott cselekmények vagy mulasztások általában azonnal meggátlandók, s a mennyiben elbírálsuk a községi előljáróság hatáskörébe nem tartoznak, az illetékes hatóságnak azonnal bejelentendők. A községi előljáróság köteles saját hatáskörében intézkedni, hogy mindaz, a mi tűzveszt kiütésének okául szolgálhatna, mellőztessék vagy fenyegető nagy veszély esetén rögtön és ha kell, karhatalommal is elháríttassék.

7. §. Tilos általában a tűzveszélyes építkezés s e tekintetben a törvényhatóság építkezési szabályrendeletének intézkedései szigoruan betartandók.

8. §. Tűzveszélyes, gyulékony és robbanó anyagok raktározása, feldolgozása vagy árusítása csakis előzetesen kikért és elnyert hatósági engedély mellett van megengedve oly helyen, mennyiségben és módon, hogy sem életet, sem vagyont ne veszélyeztessen. A mennyiben ehhez bizottsági eljárásnak szüksége mutatkozik, e tekintetben az 1884. évi XVII. t.-cz. 10. és 27. §-ának intézkedései alkalmazandók. Mik tekintendők ily anyagoknak, s azok kezelése körül mily szabályok mérvadóak, az e tekintetben kibocsátandó bdlügyminiszteri szabályrendelet és végrehajtási utasítás szabályozzák.

9. §. A lakóházak padlásán gyulékony anyagokat felhalmozni, ilyeneket a kémény közvetlen közelében tartani vagy a kémények, kürtökök, kemenczék mellé szárítás végett tenni tilos.

10. §. Tilos a paraszat és hamut az udvarra vagy szemétdombra kiönteni, vagy általában oly helyen tartani, a hol gyulást okozhatna. Gyárakban, gépházaknál stb. a hamu, tüzes salak (lösch) az épületektől s egyéb tárgytól csak 10 m. távolban rakható le és úgy mint általában mindenütt, vízzel bőven átlocsolandó. Szalma-tüzelésnél a pörnye részére vízzel félig telt hamusgödör alkalmazandó.

11. §. Mindenki köteles tűz- és világítószerek használatánál a legnagyobb óvatossággal eljárni; a családfo kötelessége pedig háznépét erre szorítani és azt e tekintetben ellenőrizni. Gyújtószerek a gyermekek elől gondosan elzárandók. Tizenhat éven aluli gyermekeknek dohányozni tilos; e tilalom megszegése esetén a köteles felügyelet elmulasztásáért a szülő, gyám vagy gazda felelős.

12. §. Lakóépületek gyulékony tetőzetén, továbbá a tetők javítása közben, istállókban, padlásokon és könnyen gyúló anyagok közelében általában, csűrökben, szérüskeretekben és szérükön. takarmányok betakarítása és cséplés közben dohányozni, lövöldözni, nyílt világgal járkálni tilos. Fáklyásmenetek, tűzijátékok csak előzetesen kikért hatósági engedély mellett tarthatók és mindenkor a tűzoltóság tudomására is hozandók.

13. §. A község belterületén a gőzgéppel cséplés, a disznóperzselés és általában a szabadban való minden tüzelés tilos. Gőzgépek és két lóerejűnél nagyobb motorok felállítása csak a hatóság előzetes engedélye mellett szabad.

14. §. Minden háztulajdonos, bérlő vagy lakó köteles az 1884. XVII. t.-cz. rendelkezései alapján készített kéményseprési szabályrendelet értelmében a használt kéményeket, kürtöket, kályhacsöveket tisztán tartani, azok havonkénti rendes szakértő seprésétől, a koromhulladék eltávolításáról gondoskodni és mindezt az azt használó felelős. Orosz kéményeket csakis tűzbiztosan fedett épületekben lehet alkalmazni. Négyszegletű ürrel bíró orosz kémények építése tilos. Kéményeket szeles időben égetni tilos, az égetés mindenkor a hatóságnak és tűzoltóságnak legalább 6 órával előbb bejelentendő és a kémény meggyújtása előtt teljes hosszában megvizsgálandó, netáni tűzveszélyes állapotok előbb megszüntetendők; tűzveszélyes körülmények észlelésekor tűzoltó-őrség kirendelése eszközözlendő; az égetés befejezte után a kémény környéke ismételen gondosan átkutatandó és az égetés alatt is a kellő óvintézkedések megteendőek. Mindezekért a kéményseprő első sorban felelős.

15. §. A község belterületén a rendes tűzhelyeken kívül tüzelni tilos. Tűzveszélyes építkezései és hiányos kéményeket a kéményseprő a hatóságnál bejelenteni tartozik. Minden ház, mely tűzhellyel bír, tűzbiztosan épült kéménnyel kell hogy elláttassék. A tűzveszélyes kémények 3 év alatt tűzbiztos kéményekké átalakítandók. Gyulékony anyagból kéményt építeni, a kéménybe faszerkezeteket beépíteni tilos. Padlásán kéménytisztító-nyílások nem alkalmazhatók; padlásán kívüli ily nyílásoknak kettős, kereszt-

ben záródó vasajtókkal kell birni. Kályhacsöveket az eresz alatt, deszkafalon át, falépcsők, gerendák közvetlen közelében kellő elszigetelés nélkül kivezetni, az udvaron kályhákat, üstöket szabadon felállítani s használatba venni tilos. A kémények a háztetőt legalább 50 cm.-rel érik túl.

16. §. A községi előjáróság és hatóság kötelessége a lakosságot a tűzbiztos építkezésre szorítani és az építkezési szabályok szigorú betartására ügyelni. A házak és melléképületek 6—6 méter térfalókban körülfásítandók.

17. §. Az előjáróság köteles a község rendszeres őrzéséről, kivált éjjeli időben gondoskodni.

18. §. A község belterületén takarmányt, szalmát, rőzsét vagy más könnyen gyúló gazdasági anyagokat felhalmozni tilos. A kazlak és boglyák távolsága a községben minden épülettől minden irányban 20 m., más boglyától 10 m., úttól 15 m., löporraktártól 300 m., fenyőerdőtől 60 m., vasutttól 95 m. legyen. Ezen méret kivételesen csak tűzbiztos épületeknél, a hatóság által a tűzoltó-parancsnok meghallgatásával 10 m.-ig leszállítható. Ha ellenben a kazal 200 kévésnél nagyobb, vagy ha több kazal van egymáshoz 10 m. távolon belül és együttesen 200 kévét tartalmaz, a távolság kétszerese veendő. Más könnyen gyuló gazdasági anyagok az épületektől 5 m. távolságon túl helyezhetők csak el.

19. §. A takarmánynak a község belterületén kívül leendő raktározására, az épületektől legalább 100 m. távolságban, lehetőleg körülkerített közös takarmányraktár (szérűskert) létesítendő, a melyben a kazlak egymástól köröskörül 5 m. távolra és a rendes széliránnyal kereszteződő vonalban helyezendők el, az egyes kazlak közötti utakról a hulladék hetenként eltakarítandó, a telepen legalább egy vízbő kút, vagy 10 hektós víztartó létesítendő és megfelelő oltóeszköz is kéznél tartandó.

20. §. Ha a község helyi viszonyai ily takarmányraktárak felállítását egyáltalában nem engednék meg, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatása mellett a főszolgabíró a községet annak létesítése alól felmentheti s megengedheti azt, hogy lakhelyiséget magában nem foglaló épületek padlásain a házi szükséghez képest is legyen takarmány elhelyezhető, illetve a 29. §-ban érintett méretek betartásával a házak között is kazal rakható.

21. §. A község belterületén fatelepek csakis hatósági engedély alapján létesíthetők, az épületektől legalább 100 m. távolban. A telepen az egyes rakások nagysága a következő lehet: kemény tűzifánál 5 m. magasság, 3 m. szélesség, 10 m. hosszúság, az egyes rakások közt pedig köröskörül 2 m. szabad tér hagyandó. Munka- és épületfánál 5 m. magasság, 6 m. szélesség és 12 m. hosszúság, az egyes rakások körül pedig 4 m. szabad tér hagyandó; 6—12—18 m. hosszú szálfánál 4 m. magasság és 12 m. szélesség, a rakás körül 4 m. szabad tér hagyandó. A telep szélein köröskörül 2 m. széles szabad köz hagyandó; a telepen lévő házaktól pedig a farakások minden irányban legalább 10 m. távol legyenek. A belterületen az udvaron, de a házaktól 6 m. távolban, legfeljebb 12 m³ tűzifa, vagy egy 4 m. magas, 6 m. széles és hosszú munkafa-rakás tartható; ennél nagyobb készlet csakis minden épülettől 30 m. távolban tartható a hatóság előzetes engedélye mellett.

22. §. Gyárak, nagyobb műhelyek, malmok, mulatóhelyek és nagyobb lakóházak padlásai legalább minden 25—30 m. távolban tűzfalak által több egymástól teljesen elszigetelt részre osztandók és a tűzfalak ajtó-, ablaknyílásai tűzálló ajtókkal elzárandók. A munkások, lakók gyors menekülhetése végett minél több, de legalább minden 30 m. távolban tűzbiztosan elválasztott lépcső és kijárat létesítendő és az épületre felvezető állandó vaslétrák kellő számban alkalmazandók. Minden lakóház s mulatóhely padlásának az alsóbb részeketől tűzbiztos ajtóval kell elzárva

lenni. Minden gyártelep gép- és kazánháza a többi épülettől tűzbiztosan elválasztva legyen. A telepen kellő nagy mennyiségű vízkészlet, megfelelő oltóeszköz, tűzbiztos világítás, kielégítő tűzorségről gondoskodva kell lenni. Tűzveszélyes anyagokat feldolgozó gyárak és műhelyek a községtől 100 m., robbanó anyagok gyára 1 km. távolban engedélyezhetők.

23. §. Padlások asztalos-, kádár- s egyéb faipari műhelyekül vagy gyúlékony tárgyak raktározására fel nem használhatók.

24. §. Gyúlékony hulladékok, u. m. gyaluforgács, fűrészpor, papírforgács stb. naponként legalább egyszer, de mindenestire munka befejeztekor vagy szünetkor a munkahelyiségekből eltávolítandók és nem veszélyes helyen tartandók. Oly helyen, hol gyúlékony anyagok vannak, a munkások a dohányzástól eltiltandók és kellő vízkészlet, veder kéznél tartandó. Munka befejeztekor a helyiségek megbízható egyén által átvizsgálendők, a tűz és lángzók mindenütt eloltandók, az egyes épületrészek ajtai beteendők.

25. §. Kisebb műhelyekben főleg a tüzelőhelyek megfelelő elrendezéséről, a gyúlékony anyagok elhelyezéséről, eltakarításáról, a világítás tűzbiztonsága és kellő vízkészlet tartásáról kell gondoskodni. A munka befejeztével a műhely kitisztítandó, a hulladék, forgács, rongy stb. tűzbiztos helyre eltávolítandó. A gyári műhelyekben, hol tüzzel, vagy gyúlékony anyagokkal dolgoznak, aludni, lakni tilos.

26. §. Raktárak, melyekben könnyen gyúló anyagok, olajok tartatnak, teljesen tűzbiztosan s különállóan építve, vasajtókkal és ablakokkal bírók legyenek és kellő szellőztetés mellett nappali világossággal birjanak; bennök víz- vagy homokkészlet és biztonsági lámpás állandóan kéznél tartandó és a mennyeiben nagyterjedelműek, 25 m. közökben, tűzbiztosan több különálló részre osztandók. A raktárban fűtés és világítás csak kellő óvintézkedés és tűzbiztos elrendezés mellett alkalmazható, ha ott robbanó gázokat fejlesztő folyadékok és robbanószerek nem tartatnak.

27. §. Gázgyárak, acetylén, etylén és carbid vagy karbonitgyárak, villamostelepek létesítése mindenkor előzetes telepengedélyhez van kötve, épp úgy carbid- és karbonit-raktárak létesítése, gáz- és villámvezetékek fektetése is. Ugy a gyári berendezés, mint a gyári üzem akkép rendezendő be, hogy az a technikai és biztonsági követelményeknek teljesen megfeleljen s nevezetesen mindenféle robbanás elkerültessék. Gázgyárak és tartányok csak a községen kívül, minden lakott épülettől legalább 100 m. távolban létesíthetők.

28. §. Villamos telepeknél a gyáraknál felállított összes óvintézkedések megteendők arra nézve, hogy se tűz ne keletkezhezzék, se pedig a villamos áram által emberben és állatban kár ne essék.

29. §. Petroleumgyárak és tartányok szintén csak a községen kívül minden épülettől 100 m. távolban létesíthetők. Tartoznak a gépek és tartányok alját betonirozni, a szennyvizeket ártalmatlanná tenni és minden óvintézkedést megtenni arra nézve, hogy tűz vagy robbanás be ne állhasson; állandó műszaki szakfelügyelet nélkül a gyár üzeme nem folytatható. Az egyes épületek szilárdan és egymástól kellő távolságban, illetve tűzbiztosan elválasztva építendők; közeliükbe kellő homokkészlet tartandó; az olaj szétfolyása tűz esetén az által megakadályozandó, hogy az épületek, tartányok a földbe süllyesztvék, illetve földszánczczal körülvétnek. Telt és üres hordók csak 500 darabnál kisebb rakásokba rakhatók a szabadban, minden más rakástól 10 m., vagy épülettől 20 m. távolban, telt hordók azonban a nap sugarai ellen megvédendők. Az üzemben levő kazánok, katlanok, gépek állandó megfigyelés alatt tartandók.

30. §. Villamos berendezések tűzbiztosan és gondosan szerelendők és állandó felügyelet és ellenőrzés alatt tartandók.

31. §. Minden magasabb nyilvános s sok ember által látogatott épületen villámhárítók alkalmazandók.

32. §. Öngyúlnak kitett anyagok oly módon és helyen raktározandók, hogy akár vegyi bomlás, akár közel eső külső hő behatása folytán az öngyúlnak be ne következhessek.

33. §. Vasútnak közelében az épületek emeléséhez, mint az anyagok elhelyezéséhez a vasúti és hajózási felügyelőség meghallgatásán kívül a tűzrendészeti hatóság előzetes engedélye is szükséges.

34. §. Nyilvános épületek, templomok, iskolák, kórházak, színházak, mulatóhelyek stb. tűzbiztonsága tekintében külön szabályrendeletek alkotandók, a mely szabályrendeletekben főszólag fektetendő a tűzbiztos építkezés felül a kijáratok kellő számára és méreteire, a lépcsők és termek tűzbiztos elválasztására, kellő oltóberendezésre és vízkészletre, megfelelő fő- és mellékvilágításra, a termek befogadóképességének szigorú megállapítására, a tüzelőhelyek czélszerű elrendezésére, állandó és szigorú felügyeletre és tűzörkődésre.

35. §. Hogy ily nyilvános épületek, továbbá gyárak, raktárak és tűzveszélyes telepek milyen oltókészletet és berendezést, vízkészletet, tűzjelző összeköttetést, tűzörseget stb. létesíteni és állandóan fenntartani kötelesek, azt a helyi körülmények mérlegelésével esetről-esetre a hatóság (városi tűzoltóparancsnok) javaslata alapján.

36. §. Minden lakóháznak, továbbá a lakóház telkétől különálló csürnek, takarmányrakhelynek állandóan, cséplés idején a szérűnek is legalább 2 hectoliter vízkészlettel, 2 vederral, ha földszintes, úgy az épület magasságának megfelelő hosszú 1 drb létrával, továbbá 1 drb 4 m. hosszú tűzhoroggal, nád és szalma mellett ugyanily hosszú nyelű 2 drb szikracsapóval és tetőlétrával és minden háznak egy jól csukott lámpással kell ellátva lenni.

37. §. Minden tűzrendészeti, építkezési ügyből folyólag tartott helyszíni szemléhez a községi tűzoltóparancsnok és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghívandó és véleménye mindenkor kikérendő.

38. §. A községi előljáró, vagy a tűzrendészet kezelésével megbízott előljárósági tag, a községi (városi) tűzoltóparancsnokkal, továbbá a rendőrhatságnak egy közege, lehetőleg egy mérnök- és kéményseprővel, minden évben tavasszal és ősszel köteles a község területén lévő összes épületeket, telepeket, műhelyeket, nyilvános épületeket tűzrendőri szemle alá venni, a tűzveszélyes állapotok elhárításáról, esetleg rögtön és karhatalommal, vagy a fél költségre, gondoskodni, a háztulajdonosok által tartandó oltószerek és vízkészlet megletéről meggyőződést szerezni, azoknak jókarbantartása felől intézkedni, a kémények és tüzelőhelyek tisztántartását ellenőrizni, szóval minden, a tűzvesz kitérhetése vagy nagyobbodása elleni óvintézkedést elrendelni s azok szigorú betartását mindenkinek felelősség terhe alatt meghagyni, az e tekintetben észlelt mulasztások törvényszerű megtorlását eszközölni, végül a községi tűzoltószerek rendben és elégséges számban létéről meggyőződést szerezni és úgy e tekintetben, mint a községi tűzoltóság működését illetőleg is a község képviselőtestületéhez javaslatokat tenni. Ezen tűzrendőri szemle a szükséghez képest, avagy beérkezett panasz folytán gyakrabban, avagy egyes esetekben különösen is megejtendő. Nyilvános vagy nagyobb épületek, telepek, gyárak stb. szemléjéhez a vármegyei tűzrendészeti felügyelő is meghívandó, a ki magát akadályoztatása esetén egy járásbeli parancsnok által is képviselheti. A szemlét az illető községi előljáróság a vármegyei tűzrendészeti felügyelő kivánságára is bármikor megejteni köteles.

39. §. A megejtett tűzrendőri szemléről, a talált állapotok és az elrendeltek felsorolását magában foglaló jegyző-

könyv készítenendő, melyet a bizottság valamennyi eljárt tagja aláír s mely eredetiben a járási főszolgabíróhoz (városi rendőrkapitányhoz, Budapesten a ker. előljárósághoz), másolatban a községi előljárósághoz a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz, és a tűzoltóparancsnokhoz bemutatódnak. A nagyobb épületek, gyárak, telepek vizsgálatáról a vármegyei tűzrendészeti felügyelő (városi, községi tűzoltóparancsnok) tűzrendészeti nyilvántartót vezet, melyben minden e jegyzőkönyvben foglalt és az illető telepre vonatkozó adat e telep lapjára rávezetendő. A tűzrendészeti szemlén elrendeltek végrehajtásának ellenőrzése a rendőrhatság és a községi (városi) tűzoltóparancsnok kötelességévé tétetik.

40. §. Gyárak, mulatóhelyek, színházak, műhelyek, tüzi-játékok, szérűskertek, fatelepek, tűzveszélyes anyagok raktárának s mindazon telepek engedélyezési eljárásához, melyek az ipartörvényben felsorolva, a községi (városi) tűzoltóparancsnok, és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghívandó és a felvett jegyzőkönyv másolatban velük közlendő. Az elrendeltek ellenőrzése az előbbi §-ban megnevezettek kötelessége. A jogerős határozatok végrehajtását elmulasztók az illetékes hatságnak feljelentendők.

III. Fejezet. Tűzoltószerek.

41. §. Minden 50—250 házból álló község és puszták kötelesek a következő tűzoltószereket beszerezni és mindig jókarban készenlétben tartani, u. m. 1 drb — két, legalább 100 mm.-es hengerrel bíró — szívó-nyomófecskendőt, mely perczenkénti 100 löketnél legalább 160 liter perczenkénti vízzállítóképességgel és 26 m. sugártávval, könnyen és gyorsan hozzáférhető szelepszerezettel, országos egységes nyomó oldali csavarzattal, legalább 100 m. szállító kender-tömlővel (10—20-méteres darabokban) és 4 drb, egyenként 2 m. hosszú szívótömlővel, végül 1 drb osztóvillával, 1 szűrővel, 2 sugárcsővel és 3 lövőkéssel, olajozóval, fakalapáccsal és a szükséges csavarkulcsokkal van felszerelve; továbbá egy darab, legalább 3 hectoliter irtartalmu víz-hordókocsit 1 hectoliter irtartalmu káddal, 2 drb, egyenként 5—6 m. hosszú támlétrát, 2 drb csákányt, 2 drb csáklyát, 2 drb fejszét, 2 drb vasvillát, 2 drb kapacsot, 2 drb petroleumfáklyát vagy lámpást és 6 drb vedret.

42. §. Minden 250—500 házból álló város, község és puszták tartozik beszerezni: 2 ilyen szívó-nyomó fecskendőt, mindegyiket fent felsorolt felszereléssel; 500—1000 házból álló község 3 ilyen fecskendőt felszerelve; minden további 1000 házsámra még egy ily módon felszerelt fecskendőt. Minden további fecskendőhöz 1 1 víz-hordókocsi és 2-2 veder is beszerzendő, végül a többi oltóeszközt úgy, a mint az 57. §. rendel. Az itt előírtaktól eltérésnek az esetben van helye, ha valamely község megfelelő nyomású vízvezetékekkel bír, vagy azt a helyi körülmények indokoltá teszik. Az eltérések, valamint nagy községeknél netán szükséges egyéb szerek és szerelvények beszerzése a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye vagy előterjesztése alapján az alispán által engedélyezhetők, illetve elrendelendők.

43. §. Oly község, avagy egymáshoz közel épült legalább 25 házzal bíró tanya, puszták, telep, mely 50-nél kevesebb házzal bír, köteles legalább 1 drb, két 80 mm.-es hengerű szívó-nyomó fecskendőt 60 m. nyomótömlővel, országos egységes csavarral, 8 m. szívótömlővel, 6 vederral, 1 létrával, 1 csáklyával, 2 vasvillával, 1 petroleumfáklyával vagy lámpással és 1 fejszével készenlétben tartani. Ennél kisebb telepek, továbbá gyárak, malmok és nagyobb ipartelepek oltóeszközeit a tűzoltó parancsnok, illetve a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával a tűzrendészeti hatság állapítja meg.

44. §. Egymástól távol épült házakból álló községek fenti szerek beszerzése alól, a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján, az alispán által részben felment-

hetők, illetve a beszerzendő szerek milyensége a helyi viszonyok szerint megváltoztatható.

45. §. A községi által beszerzett tűzoltószerek leltár szerint átadandók a községi (városi) tűzoltóparancsnoknak, illetve tűzoltóságnak használat és rendszeres gondozás végett, mely utóbbinak költségeit ugyancsak a község viseli. Köteles továbbá a község megfelelően és megfelelő helyen, szilárdan és tűzbiztosan épült, pormentes szertárról gondoskodni, melynek padozattal és mennyezettel, tágas és jól záró kapuval kell bírnia. A szertár egy-egy kapukulcsa a tűzoltóságnál, az előjáróságnál és az egyik szomszédnál, avagy a szertár belsejében de annak ablakán át elérhetőleg helyezendő el. Nagyobb községekben több szertár létesítendő, mely esetben valamennyi szertár kapujának ugyanazon kulccsal kell nyithatóknak lenni. A szertár másféle tárgyak elhelyezésére nem használható és a szereket benne mindig kivonulásra kész állapotban kell tartani. Köteles továbbá a község alkalmas tömlőszárfóhelyről is gondoskodni. A tűzoltószereket más, mint a tűzoltási célra használni tilos és a tűzoltószerek jókarban és rendbenléteért a tűzoltóparancsnok a községi előjárósággal együttesen felelős.

46. §. Bármily szereknek beszerzésénél a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye előzetesen kikérendő. Az alispánnak jogában áll a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján meg nem felelőnek vagy feleslegesnek jelzett szerek, szerelvények beszerzését betiltani, illetve a szükséges szereket a község terhére beszerezni.

47. §. A községi előjáróság és tűzoltóparancsnok köteles negyedévenként a tűzoltószereket és szerelvényeket leltári és szakértői szemle alá venni és kipróbálni, az észlelt hiányok megszüntetéséről pedig azonnal gondoskodni és ezen eljárásokról felvett jegyzőkönyvet törvényhatósági joggal bíró városokban a tanácsnak, egyebütt a főszolgabírónak (rendőrkapitánynak) beterjeszteni.

A szerek rendszerint minden hónap első 5 napján és használat után azonnal alapos tisztításnak alávetendők, mely alatt is a készenléti állapot lehetőleg megőrzendő.

IV. Fejezet. Tűzjelzés.

48. §. A községi előjáróság kötelessége szabályrendeletileg úgy intézkedni, hogy úgy a községben, mint a községen kívül és a szomszéd községekben kiütött tűzvész nyomában a tűzoltóság és a rendőrhatalóság (előjáróság) tudomására jusson, továbbá, hogy a tűzről úgy a tűzoltóság, mint a lakosság is kürtzó, kongatás, lövés stb. jelzés által haladéktalanul értesíttessék. Nagy veszély esetén gondoskodni köteles továbbá arról is, hogy a szomszéd községek (lovasküldöncz, távirat, telefon által) a veszély nagyságáról és a segély szükségéről tudomást nyerjenek.

49. §. Mindenki, de különösen a rendőrök és éjjeli őrk tartoznak az általuk észrevett tüzet azonnal kikiáltani és a tűzoltóságnak jelezni, a községi (városi) tűzoltóparancsnoknak, rendőrhatalóságnak és előjáróságnak tudomására adni. A ki valamely tüzet eltitkol, kihágást követ el. A tüzeset még akkor is bejelentendő a hatóságnak, ha még mielőtt nagyobb mérveket öltött volna, az észrevevők által azonnal elotlatott is.

50. §. A tűzriadó mindenkor a helyi viszonyok szerint rendezendő és közhírré teendő. Városokban és nagyobb községekben állandó toronyőri szolgálat szervezendő és a torony a tűzoltóórtanyával, esetleg községházával villamos (telefon) összeköttetésbe hozandó. A hol állandó tűzörség tartatik fenn és a költségek rendelkezésre állanak, villamos tűzjelző (telefon) hálózat, illetve riasztó-vezetékek létesítendő, melynek kezelése a tűzoltóságra bízandó. A hol előnyösnek mutatkozik, több község egymás közt is létesíthet villamos tűzjelző (telefon) összeköttetést, hogy a költsönös segélyhívás gyorsan eszközölhető legyen.

V. Fejezet. Vizszerzés.

51. §. A községi előjáróság kötelessége az iránt intézkedni, hogy a község minden pontján kellő mennyiségű vízkészlet álljon a tűzoltóság rendelkezésére.

52. §. Minden beltelken kút létesítendő. Ezen kötelezettség alól a helyi viszonyok tekintetbe vételével, a tűzoltóparancsnok meghallgatásával, a főszolgabíró (városi rendőrkapitány) menthet fel. A hol a kutak sekélyek, vízszegények, minden házban a fagymentes időben egy elzárható és legalább 1 hectoliteres hordóban vízkészlet tartandó Tűz esetén a telkén levő vizet senki sem tagadhatja meg a tűzoltóságtól. A községi előjáróság, illetve rendőrhatalóság nagy tűzvész esetén külön felhívásra minden lakost és fogat tulajdonost kötelezhet a víz szállítására, még azokat is, kik a tűzoltói fogatállítási kötelezettség alól magukat megváltották.

VI. Fejezet. Tűzoltóság.

53. §. Minden községnek kell rendszeres, szakszerűen vezetett és kiképezett tűzoltósággal bírnia, miért is minden városban és községben, — ha legalább 30 alkalmas férfi egyén jelentkezik — az eleve elkészített alapszabályok szerint önkéntes tűzoltóság alakítandó, és megalakulása a hatóságok által támogatandó. A 30.000-nél kevesebb lakossal bíró városokban és községekben ezenkívül a kötelezett tűzoltóság is szervezendő, mely ott, a hol önkéntes tűzoltóság van, ennek kiegészítő tartalékát képezi, a hol pedig ilyen nincs, a teljes tűzrendőri szolgálatot önállóan látja el. Szervezete és szolgálatai utasítása a községi (városi) szabályrendeletben kövönalozandó.

A 30.000-nél több lakossal bíró városokban és községekben hivatásos tűzoltóság szervezendő mint törzscsapat, de ezenkívül önkéntes tűzoltóság is alakítandó, vagy egyéb segédcsoport létesítendő. A községi tűzoltóságon kívül lehetnek gyári- vagy magán tűzoltóságok is, a melyek azonban a községi tűzoltóság létszámának megítélésénél tekintetbe nem vehetők.

A tűzoltóság mint községi (városi) intézmény, a község egyik közigazgatási szervezeti részét képezi, miért is a községi előjáróságok és a felettes hatóságok azt folytonosan gondozni és fejleszteni kötelesek.

54. §. Minden községben éjjel, de vásár- és ünnepnapokon, valamint vásárok vagy más nagyobb gyülekezetek alkalmával, továbbá 30.000-nél több lakossal bíró városokban és községekben nappal is tűzörségnek kell készenléten állani, melynek létszámát a község (város) nagyságához és tűzbiztosságához mérten a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslata alapján a tűzrendészeti hatóság állapítja meg. A tűzoltószertárral összeépített őrhelyiséget a község köteles a tűzoltóság rendelkezésére bocsájtani, felszerelni, fűteni, világítani és tisztán tartani, esetleg villamos tűzjelző összeköttetéssel is ellátni, nemkülönben a szertárt és a szerelőtti teret éjjel kivilágítani.

55. §. A tűzoltóságnak szolgálatához és a személybiztonsághoz megkívánt felszereléseket a község (város) köteles beszerezni, a csapat rendelkezésére bocsájtani és jókarban tartani.

56. §. A községi tűzoltóság legkisebb, nagyobb községekben (városokban) esetleg legmagasabb összlétszámát is, továbbá felszerelését és beosztását a helyi viszonyok mérlegelésével a tűzoltóparancsnok és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye alapján a tűzrendészeti hatóság állapítja meg. A tűzoltóságok szervezését, egyenruházatát, rangjelzését, egyéni felszerelését, továbbá általános szolgálati és gyakorlati rendjét a belügyminister által kibocsájtandó szabályrendelet fogja egységesen szabályozni. Ezen rendeletet minden tűzoltóság szigorúan betartani köteles.

57. §. Minden tűzoltó szolgálatban közhatalossági közegnek tekintendő és szolgálatban a megállapított jelvényt és felszerelést viselni tartozik. Nem tűzoltóknak tűzoltói jelvényt vagy egyenruhát viselni, büntetés terhe alatt tilos.

58. §. A tűzoltóságok a községi előljáróság (tanács) és a tűzrendőri felügyelők ellenőrzése alatt állanak és annak fegyelmeztségeért, szakszerű kiképztetése és vezetéseért annak parancsnoka felelős, a ki meg nem felelés esetén a vármegyei tűzrendészeti felügyelő előterjesztésére állásából az alispán (tanács) által elmozdítható. A községi tűzoltóparancsnok hivatalból szakértő tagja a községi képviselőtestületnek, a tűzrendészeti és építésügyi bizottságoknak és a minősített jelöltek közül a községi előljáróság és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő javaslata alapján az alispán (tanács) által neveztetik ki, s mint ilyen a községben létező valamennyi tűzoltóság felett gyakorolja a fővezényletet és felügyeletet; a községi tűzoltói alpból évi tiszteletdíjjal jutalmazható. A többi tisztek a tűzoltóparancsnok és vármegyei tűzrendészeti felügyelő előterjesztése alapján, az elsőfokú tűzrendészeti hatóság, az altisztek pedig a községi tűzoltóparancsnok által neveztetnek ki.

59. §. Önkéntes tűzoltóságok megválasztják ugyan alapszabályaik értelmében tisztjeiket, de ezen választás csak az alispán (tanács) jóváhagyása után érvényes. Az altiszteket a fennálló szabályok figyelembevételével a parancsnokság választja.

60. §. Hivatásos tűzoltóságok külön alkotandó szervezési szabályrendeletek alapján létesítendőek, melyekben a csapat ellátása és fegyelmi utasítása is befoglalandó. Minden 5—10.000 lakossal bíró helység köteles legalább 2 fizetett tűzoltót, 10—20.000 lakossal bíró legalább 6-ot, 20—30.000 lakosú legalább 10 tűzoltót, 30—40.000 lakosú legalább 15 tűzoltót tartani. A 40—60.000 lakosú város legalább 20 főnyi hivatásos tűzoltóságot, 60—80.000 lakosú legalább 30 főnyit, 80.000 lakoson felüli város pedig legalább 40 főnyit köteles tartani, mindkét esetben külön hivatásos parancsnokkal, a kit a minősített jelöltek sorából a vármegyei tűzrendészeti felügyelő meghallgatásával a város tanácsa választ. A hol hivatásos tűzoltóparancsnok nincs, a fizetett tűzoltók a községi tűzoltóparancsnok vezénylete alatt állanak.

61. §. A tűzoltói kötelezettség általános.

62. §. Minden községben, városban, melynek 30.000-nél kevesebb lakosa van, a 20—42 éves férfiakosság, valamint a fogatok is tűzoltói szolgálatra kötelesek. A községi előljáróság (városi tanács) köteles tehát a tűzoltói szolgálatra kötelezetteket minden év november 15-ikéig házankint, a fogatokat a közmunka összeirási jegyzékből, a háztulajdonosokat a házbérvédelmi vagy házosztályadó lajstromokból összeírni és ezen jegyzéket 15 napon át közszemlére kifüggeszteni, mely idő alatt az illetők a főszolgabíróhoz (tanácshoz, illetve rendőrkapitányhoz) felszólamlással élhetnek, avagy a tűzoltói kötelezettség alól magukat megválthatják. A kötelezett tűzoltók végleges létszámgjegyzéke az év végéig a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek és a községi tűzoltóparancsnoknak kiadandó.

63. §. A személyes tűzoltói kötelezettség alól felmentve: a) testi alkatumnál és hibáiknál fogva a községi orvos által alkalmatlanoknak találtak; b) lelkészek; c) a posta- és távirtda, valamint a vasútak személyzete; d) állami, vármegyei és községi pénztárnokok és ellenőrök; e) középületek és foglyok őrizetére rendelt hivatalszolgák és örök; f) magánháznál nem nélkülözhető egy férficseléd; g) katonák, csendőrök, rendőrök, pénzügyőrök; h) a kik magukat megváltották és a megváltási díjat január 1-ig be is fizették. Magántűzoltóságok tagjai a községi tűzoltói kötelezettség alól fölmentve nincsenek. A tűzoltói kötelezettség alá nem esők is lehetnek tűzoltók, ha arra alkalmasak, és magukat a törvényes rendelkezéseknek alávetik.

64. §. Ha a csapat az előírt legkisebb létszámot el nem érné, akkor a megváltás a legfiatalabb korosztályokban megszorítható vagy egészen felfüggeszthető; ha ellenben a legmagasabb létszámnál nagyobb éretnek el, akkor a legidősebb korosztályok a megváltásra kötelezhetők az elsőfokú tűzrendészeti hatóság által.

65. §. A váltásösszeg mérvét az illető egyén vagyoni viszonyaihoz mérten, évenként a községi képviselőtestület a községi tűzoltóparancsnok meghallgatásával állapítja meg. Ez elleni felfolyamodásnak 15 napon belül van helye az alispánhoz (tanácshoz). A megváltási díj 5 koronánál kevesebb és 50 koronánál nagyobb nem lehet. A megváltottak jegyzéke az összeg feltüntetésével, a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek is megküldendő.

66. §. Mindazok a háztulajdonosok, a kik 20 évnél fiatalabbak, és 42 évnél idősebbek, vagy bármely okból a személyes tűzoltói kötelezettség alól mentesek, minden egyes házuk után a községi (városi) képviselőtestület által megállapítandó és 1—5 koronáig terjedő tűzoltói házváltásdíjat kötelesek az év első hónapjában fizetni. Ezen házváltásdíj összeírása, kivétele, valamint felebbezések az előbbi §.-ban elmondottak szerint eszközöndők és az összeg közigazgatási úton hajtandó be.

67. §. Minden községi lakos, tekintet nélkül arra, hogy személyes kötelezettségét megváltotta-e vagy sem, köteles, ha fogatot tart. tűz esetén a rendőrhatalóság által kiírandó sorrendben fogatával a szereket 10 km. távolsáig tűzhöz és visszazállítani, vagy ott vizet szállítani, azonkívül fogatával a község belterületén szoros készenléti tartani. Az ezen kötelezettség alól magukat megváltani akarók, az erre megállapított váltásösszeget január 1-ig befizetni tartoznak. Az előírás, nyilvántartás stb. a fent elmondottal azonos. A készenléti vagy lovasküldöncz-szolgálat sorrendje az egész évre előre megállapítandó. A megváltás joga felfüggeszthető, ha a szükséges fogatok száma nem adódik ki, a kötelezettség pedig felfüggeszthető, ha a község elegendő községi tulajdont képező fogatot képes készenléten tartani. A megváltási összeg 10 kor.-nál kisebb és 50 kor.-nál nagyobb nem lehet. A nyilvántartási jegyzék a községi tűzoltóparancsnokkal, a vármegyei tűzrendészeti felügyelővel és a rendőrhatalósággal közlendő.

68. §. A tűzoltóság, tekintet nélkül arra, hogy mily szervezettel bír, köteles a parancsnok által eszközölt beosztás szerinti összes szolgálati teendőket végezni, tartozik évenként 24-szer előre meghatározott és kihirdetett napon és időben az évre arányosan elosztva gyakorlatot, vagy elméleti oktatást tartani. Mulasztók, rendetlenkedők vagy engedetlenkedők a parancsnok által a főszolgabírónak (rendőrkap.) megbüntetés végett feljelentendők.

69. §. Az önkéntes tűzoltóság által alkotandó alapszabály a községi előljáróság és vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleményezésével a belügyministerhez jóváhagyás végett felterjesztendő s tartalmaznia kell a testület beosztását és vezetésének mikéntjét, a tagok felvételi, kilépési és kizárási módozatát; a testületi pénztár kezelési szabályait; a gyakorlatok számát és minőségét; de nem ellenkezhet sem jelen törvénnyel, sem a fennálló vármegyei vagy (városi) községi szabályrendeletekkel. Ha a tűzoltói szolgálati kötelezettség alá eső működő tagok a testületből kilépnek, a kötelezettek sorába sorozandók; évközben kilépők s magukat megváltók az egész évi megváltási összeget kötelesek fizetni.

70. §. Az önkéntes tűzoltóság a községi tűzoltói intézmény részét képezvén, szintén a községi előljáróság és a tűzrend. felügyelők ellenőrzése alatt áll, fenntartási költségeit pedig a község, szükség szerint, esetleg egészben is fedezni tartozik. Községi tűzoltóparancsnoknak, a hol hivatásos tiszt nincs, az önkéntes tűzoltótestület parancsnoka nevezendő ki, a ki így az önk. és kötelezett csapatnak is közös

parancsnoka. Elégséges létszámú és hivatásának minden tekintetben megfelelő önk. csapat mellett a kötelezett tűoltóság, mint annak tartalékcsoportja szerepel, de azzal minden tekintetben a szolgálatban azonosan vesz részt; fegyelmi tekintetben mindkettő a fennálló szabályok alatt áll és bármelyik csapat tagjai az ott előírt büntetések alá esnek.

71. §. Az önkéntes tűoltóság administratív vezetőségének (parancsnokságának) a községi előljárásnak a tűrendészet kezelésével megbizottja hivatalból tagja és mint ilyen a községre netalán sérelmes határozatok ellen tiltakozhat, mely esetben a hozott határozatok addig végre nem hajthatók, míg azok a tűrendészeti hatóság által jóvá nem hagyatnak. Ily esetekben a vármegyei tűrendészeti felügyelő mindig meghallgatandó. A testület tartozik működéséről, a pénztár és leltár kezeléséről a községi előljárásnak évenként részletes jelentést tenni. Az, hol az intézmény fejlesztése érdekében előnyösnek mutatkozik, az önk. tűoltók községi kedvezményekben (pl. részbeni közmunka felmentésben) részesíthetők.

72. §. Az önkéntes tűoltóság műszaki tekintetben önállóan működik, intézkedéseiről azonban a mindenkori vezénylő felelős. A parancsnok köteles a tűoltói szolgálatot mulasztókat, rendetlenkedőket és engedetlenkedőket az I. fokú tűrendészeti hatóságnak bejelenteni. Az ily esetben kiszabott rendbírságok a községi tűoltói alap javára fordítandók. A vármegyei tűrendészeti felügyelőnek és a községi tűoltóparancsnoknak a bírság kiszabását illetőleg telebbezési joga van. A bírságot a községi előljárással hajtja be.

73. §. Oly önkéntes tűoltóság, mely fegyelem, szakszerű kiképzés és szolgálati rend tekintetében meg nem felel, a vármegyei tűrendészeti felügyelő javaslatára az első fokú tűrendészeti hatóság által feloszlatható és a rendszeres szolgálat azonnal a kötelezett tűoltóságra átruházandó.

74. §. Gyári avagy egyéb magántűoltóságok a vármegyei tűrendészeti felügyelő, illetve városi tűoltóparancsnok ellenőrzése alatt állanak. Tűz esetén a községi tűoltóparancsnok, (a ki egyébként magán-tűoltóság parancsnoka is lehet) felhívására a telepén kívül is kivonulni és a községi tűoltóparancsnok utasításait mindenben követni tartozik. Ily magántűoltóság létezése azonban nem mentheti föl a községi tűoltócsapatot a teljes szolgálat ellátásától.

75. §. A tűznél magát kitüntetett tűoltó a községi tűoltóparancsnok javaslatához képest a községi (városi) tűrendészeti alaphoz jutalmazandó. A működés közben önhibáján kívül károsult, vagy szerencsétlenül járt tűoltó, a kár és munkaképtelenség mérvéhez illendő módon, a lehetőségig a községi (városi) tűrendészeti alaphoz segélyezendő. A segély az illető körülményeihez képest egyszerűmindenkori kielégítés vagy állandóan húzandó évi segélyösszegekből, — teljes munkaképtelenség és vagyonihiány esetében pedig községi ápolásból és ellátásból állhat.

76. §. A tűoltóság köteles nemcsak tüzesetknél, hanem az illetékes hatóság felhívására bármily egyéb elemi csapásoknál, u. m. árvíznél, balesetknél, vasúti szerencsétlenségeknél, segédkezet nyújtani, esetleg rendszeres őrzőjáratokat fentartani és ez esetben az illetékes rendőrhatalóság közeg, illetve szakértő mérnök stb. utasításai szerint eljárni. Ily rendkívüli kirendelésekben azonban a csapatnak legfeljebb fele vehet részt, míg másik fele a község tűbiztonság érdekében otthon, illetve esetleg szoros készenlétben hagyandó.

Az orvosi első segély nyújtása szintén egyik hivatása lévén a tűoltóságnak, minden községben lehetőleg egy mentő-osztag is létesítendő a rendelkezésre álló értelme- sebb elemekből, a melynek tagjai a községi orvos vezetése alatt a nyújtandó orvosi segélyben kiképzendők s alkalomadtán ily minőségben működni kötelesek. A szükséges felszerelésről a község köteles gondoskodni.

77. §. Jelzett tűolvész esetében köteles a községi (városi) tűoltóparancsnok, a tűrendészet kezelésével megbizott előljárási tag és a rendőrhatalóság képviselője, azonnal a tűz színhelyére sietni és a tűz elfojtására szükséges intézkedést egyetértelműleg megejteni, első sorban pedig a szerek gyors kiszállításáról és a víznek minden erővel való szállításáról, valamint a mentésről gondoskodni, továbbá, ha kell, a szomszéd községeket és a főszolgabíró (polgármestert) értesíteni. A tűoltás műszaki vezetése a községi (városi) parancsnokot illeti meg, a ki intézkedéseiről felelős; míg rendőri tekintetben a rendőrhatalóság közeg, köz- igazgatási ügyben az előljárási tag intézkedik. A tűz környékének megvilágítása éjjeli időben a községi előljárással teendőjét képezi, köteles azonban minden ház lakója is az utcára nyíló ablakait kivilágítani. Kötelesek továbbá a községben vagy szomszéd községben jelzett tűz esetén úgy a közellakó fogottulajdonosok lovaikkal, mint a tűoltók a szertárnál a szerek elszállítása végett, a többi összes tűoltók a tűz színhelyén azonnal megjelenni; a tűzhöz siető tűoltóság által adott jel hallatára pedig köteles mindenki kitérni, illetve szabad utat engedni.

78. §. Ott, a hol több tűoltóság jelent meg a vész színhelyén, a fővezényletet a karsújtott község (város) tűoltóparancsnoka viszi valamennyi felett és azok kötelesek utasításait saját parancsnokaik vezénylete alatt mindenben pontosan végrehajtani. Ha a tűz színhelyén a tűrendészeti felügyelők egyike jelenik meg, akkor a tűrendészeti felügyelőt, illeti meg a fővezénylet, köteles azonban utasításait a viszonyokat legjobban ismerő helybeli tűoltóparancsnok meghallgatásával kiadni és intézkedéseiről maga felelős. Királyi épületek égésénél a vezénylő tűoltóparancsnok mindenkor az épület gondnokával, erdőégésnél az illetékes erdőszel egyetértve tartozik eljárni.

79. §. Tűolvész esetén senki sem tilthatja el a tűoltóságot attól, hogy épületein, udvarán, kertjén ki és be ne járjon; magántulajdonba való avatkozás, épületrészek nagyobb- mérvű lebontása azonban csak indokolt esetekben és csakis a hivatott vezénylő utasítására van megengedve.

80. §. A tűz terjedésének megállítására céljából kötelesek a kigyúlt tárgy szomszédai és a szélirányba eső tárgyak birtokosai veszélyeztetett házaikat és tárgyaikat megszállani, vizes ponyvákkal letakarni, folyton locsolni, a padlásnyílásokat elzárni és a netán észlelt kigyúlásról a vezénylő parancsnokot azonnal értesíteni. A ki a mentési munkálatokban részt nem vesz, a vett felhívásra azonnal távozni tartozik; a rendőrhatalóság viszont az 1886. évi XX. t.-cz. intézkedései értelmében az ácsorgókat a fecskendők nyomásában stb. nyújtandó segélyadásra felhívni, esetleg kényszeríteni köteles. Téli időben tartozik minden lakos a tűoltóparancsnok felhívására vizet melegíteni és azt a tűoltóságnak átengedni.

81. §. Nagy vész esetén a községi előljárással felhívására a község összes lakossága rang és nem különbség nélkül és tekintet nélkül arra, vajjon a tűoltói kötelezettség alól fel van-e mentve vagy sem, köteles a vész leküzdésében a községi előljárással, illetve tűoltóparancsnok utasításai szerint segédkezni. Ily esetben köteles a községi előljárással minden tagja mindaddig a vész helyén maradni, míg a veszély teljesen el nem hárított. Az általános segélykötelezettség beállása külön e célra előre megállapított jellel hozandó a lakosság tudomására.

82. §. A községeket a tűveszély esetére nyújtandó kölcsönös segély megadása céljából a vármegyei tűrendészeti felügyelő az alispán hozzájárulásával és tekintet nélkül a vármegye határait, csoportosítja olyképen, hogy ily csoportbeli községek köteles kivonulási távolsága lehetőleg a 10 km-t meg ne haladja. A csoportosított községek a

csoportbeli bármely községnek a segílyt mindenkor felhívás nélkül megadni tartoznak. Nagy veszély esetén köteles azonban bármely község a főszolgabíró vagy tűzrendészeti felügyelő felhívására a részére megállapított csoporthatáron kívül is segílyt nyújtani.

83. §. A község határan kívül segílyül küldött csapat a községbeli tűzoltói erő $\frac{1}{3}$ részénél többet nem tehet. A csapat elindítását a községi tűzoltó-parancsnok, illetve előljáró rendeli el. Az oda és visszazállítás költségeit a főszolgabíró (rendőrkapitány) jóváhagyása után azon község megtéríteni tartozik, a melynek területén a tűz volt; vitás esetekben az alispán dönt. A kívülről segílyül jött csapatok első sorban bocsátandók haza. A tűzoltók az esetleg szenvedett káruk felszámításán kívül egyéb javadalmasztást nem igényelhetnek.

84. §. A tűz eloltása után a tűz színhelye tűzörség által mindaddig megfigyelendő, míg a tűznek újabb kiütése lehetetlenné nem vált. Az égési törmelék eltakarítását — mely alatt épületrészek lebontása nem értendő, — a község végezteti és jogában áll az előljárásnak e célra az összes férflakosságot és fuvarokat, az idevonatkozó szabályok szem előtt tartásával, közmunkára kirendelni. Ha a tűz terjedelme oly nagy, hogy a törmelék eltakarítását a helybeli erő nem bírná, a főszolgabírónak jogában áll a szomszédos községeket ingyenes munkasegély nyújtására kirendelni. Városokban, egyes nagyobb épületek, gyárak, telepek, nagyobb kazlak és raktárak leégésekor, a letakarítást a tulajdonos saját költségén azonnal foganatosítani tartozik.

85. §. A községi (városi) előljárásnak kötelessége a tűz által hajléktalanná lettek elhelyezése iránt a kellő lépéseket azonnal megtenni. A mennyiben gyújtogatás észleltetett, a községi előljárásság és tűzoltó parancsnok köteles erre valló nyomokat lehetőleg megőrizni, az esetről a rendőrséget, főszolgabírót értesíteni és ezenkívül, ha a gyújtogatás ismétlődött, a községben czirkáló őrzőjáratokat szervezni.

86. §. Befejezett tűzoltás után, de legfeljebb 48 óra alatt köteles a tűzrendészet kezelésével megbízott hatóság, a tüzet az illetékes többi hatóságnak és a legközelebbi csendőrségnek tudomására hozni és a tűzoltás vezetőjével, a jelen volt rendőri közeggel, nemkülönben a szükséges tanuk és szakértők közreműködésével, a tűzvizsgálatot megkezdni és arról pontos, részletes jegyzőkönyvet felvenni. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő ily tűzvizsgálaton lehetőleg részt venni tartozik, sőt fontosabb esetekben maga a főszolgabíró (rendőrkapitány) is. A jegyzőkönyv, melyet valamennyi bizottsági tag aláír, haladék nélkül a városi rendőrkapitánynak, főszolgabírónak eredetben, azonkívül a községi (városi) előljárásnak, és vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek másolatban bemutatandó.

87. §. Ezen jegyzőkönyv alapján a biztosítottak részére kiállítandó ártatlansági bizonylatot a rendőrhatalóság, illetve a főszolgabíró állítja ki az esetben, ha az illető félt a tűz keletkezése körül semmi mulasztás sem terheli.

88. §. Minden tüzesetről köteles a községi tűzoltó-parancsnok egy a statisztikai adatokat is tartalmazó működési jelentést a vármegyei tűzrendészeti felügyelőhöz beküldeni, a ki viszont az a vármegyében előfordult összes tüzesetekről havonként pontos statisztikát állít össze és azt az alispánnak, illetve a községi előljárásságoztól beérkezett kárjelentéseket az orsz. statisztikai hivatalnak bemutatja. Minden olyan tüzesetről, mely 100.000 koronánál nagyobb kárt okozott, vagy emberéletet pusztított el, a belügy-ministeriumhoz is azonnal jelentés teendő.

89. §. A tűzvizsgálat még az esetben is megejtendő, ha valamely tűz csírájában elfojtatott vagy utólagosan jutott a községi előljárásság vagy rendőrhatalóság tudomására. A jegyzőkönyv alapján elrendelt intézkedések ellenőrzésével a rendőrhatalóság és a községi (városi) tűz-

oltóparancsnok bizatik meg. Sürgős, kivált veszélyt okozó esetekben a bizottság rögtön saját hatáskörében is intézkedhetik.

VIII. Fejezet. Hatósági ellenőrzés.

90. §. Az előző §§-okban felsorolt ellenőrző hatóságok támogatása céljából a tűzrendészeti felügyelők intézménye szerveztetik.

91. §. A tűzrendészeti felügyelők kötelessége időközönként megújuló, beható szemlék által meggyőződést szerezni arról, vajjon jelen törvény rendelkezéseinek, a hatóságok idevonatkozó utasításainak mindenben elég tétel-e, a mennyiben e tekintetben hiányt észlelnének, kötelesek erről az illetékes hatóságnak rögtön jelentést és a hiányok megszüntetésére javaslatot tenni. Az illető hatóság pedig köteles ezen jelentés alapján azonnal intézkedni és a községek, polgárok tehetségéhez képest a bajt mielőbb megszüntetni.

92. §. A belügyministerium műszaki szakelőadói a ministeri (országos) tűzrendészeti felügyelők, (számszerint 5—6), a kiket a belügyminister elismert és arra alkalmas szakférfiak sorából kinevez. A ministeri tűzrendészeti felügyelők a belügyministerium hivatalnokai, a kiknek illetményeit, szolgálati beosztását, hatáskörét, fegyelmi ügyeit egy a belügyminister által kiadandó felügyelői utasítás szabályozza. Hivatásuk a vármegyék tűzrendészetét minden tekintetben ellenőrizni és fejleszteni, a belügyministernek és vármegyei hatóságoknak szakvéleménnyel szolgálni, tűzoltói szaktanfolyamokat tartani, tűzoltói és tűzrendészeti utasításokat és szabályzatokat kidolgozni s minden ide vágó ügyben véleményezni, eljárni.

93. §. A vármegyékben az alispán szakelőadója gyanánt a vármegyei tűzrend. felügyelő szerepel, a kit az alispán és az orsz. tűzrendészeti felügyelők javaslata alapján a belügyminister nevez ki a felügyelői szabályzatban megállapított illetményekkel és ingyen fuvarral. A hatóságok tűzrendészeti ügyben hozott határozatai ellen felebezéssel élhet bármely forumhoz; az orsz. felügyelőknek alá van rendelve és azok utasítása értelmében eljárni köteles. Tagja a közigazgatási bizottságnak. Akadályoztatása esetén az alispán engedélyével az illető eljárás egyik tűzoltóparancsnokával helyettesítheti magát.

94. §. Az ily helyettesítő parancsnok a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt azután minden tekintetben helyettesíti, tartozik azonban annak utasítása szerint eljárni és eljárásáról neki mindenkor jelentést tenni. A mennyiben az ily helyettesítés sűrűbben ismétlődik, akkor az alispánnak jogában áll az illető helyettesítő tűzoltó-parancsnokot a vármegyei tűzoltó-alapból megfelelő tiszteletdíjban részesíteni.

95. §. A tűzrendészeti felügyelők nem lehetnek valamely tűzoltósság tagjai.

96. §. A hatóságoknak jogában áll a vármegyei tűzrendészeti felügyelők javaslatáról az orsz. tűzrendészeti felügyelők véleményét, továbbá nagyobb értékű szerek beszerzésénél, fontosabb eljárásoknál azok közreműködését is kikérni.

IX. fejezet. A tűzrendészet költségeinek fedezete.

97. §. A községi tűzoltó-intézmény és tűzrendészet költségeit a község (város) viseli. Ezen költségek fedezésére minden község tűzoltói alapot létesíteni tartozik. Ezen alapba folynak:

1. a község rendes évi költségvetésében a községi törvény 130. §-ának megfelelően tűzoltási költségekre felvett és községi adó címen behajtott összeg;
2. a tűzoltói- és fuvarkötelezettség alul magukat megváltók évi díjai;
3. netán tűzoltókra s fuvarosokra kivetett rendbirságok;
4. a jelen törvény áthágóira kirótt birságok;

5. az orsz. tűzoltói pénztár netáni hozzájárulásai:

6. a tűzoltói kötelezettségen kívül álló háztulajdonosok tűzoltói házváltásdíja.

98. §. A tűzoltói alapot az előljáróság külön kezeli és a tűzrendészeti felügyelőknek és a községi tűzoltó-parancsnoknak bármikor betekintést engedni köteles. A község összes tűzrendészeti és tűzoltói kiadásai ezen alapról fedeztetnek; de a tűzoltó-parancsnok közbenjöttével megállapított évi költségvetésre a törvényhatóság jóváhagyása s illetve előzőleg a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye kérendő ki. — Az évi bevétel 5%-a minden év augusztus hava 1-ig a vármegyei tűzrendészeti alapba befizetendő és az alap állásáról évenként az alispánhoz jelentés teendő.

99. §. Ugyancsak tűzrendészeti alapot létesít minden törvényhatóság is, melybe mindazon összegek folynak, melyek 1. a községek 5%-os járulékaiból kikerülnek; 2. a vármegye (város) évi költségvetésében e célra netán felvett összeg; 3. az orsz. tűzrendészeti alap által netán ide kiutalt hozzájárulások; 4. az alispán által közvetlenül kirótt bírságok. Ezen alapról fedezendő a vármegyei tűzrendészeti felügyelőt helyettesítő tűzoltó-parancsnokok tiszteletdíjai, valamint egyéb vármegyei tűzrendészeti kiadások, és ebből alakítandó a vármegyei tűzoltói-segélyalap. Az alapok állásáról évenként a belügyminiszterhez jelentés teendő.

100. §. Az állami tűzrendészeti költségek fedezésére egy orsz. tűzrendészeti alap létesítetik, a melybe a Magyarországon működő biztosító társulatok az előző évi tűzbiztosítási bruttó bevételük 3%-át befizetni tartoznak. A biztosító-társulatok ezen százalékát semminemű címen a biztosítotttól nem szedhetik be; ellenben a törvényhozás, ha szükségesnek látja, bármikor emelheti a hozzájárulás százalékát. A mennyiben állami kötelező tűzkárbiztosítás mellett állami tűzbiztosító-intézet állíttatnék fel, akkor ezen intézet előző évi tűzkárforgalmának legalább 3%-át szintén az orsz. tűzrendészeti alapba szállítja be.

101. §. Ezen országos tűzrendészeti alap fedezi első sorban az országos és vármegyei tűzrendészeti felügyelők illetményeit, továbbá egyéb orsz. tűzrendészeti intézmények költségeit. A fennmaradó évi bevétel 25%-ából orsz. tűzoltó-segélyalap létesítetik, melynek célja működés közben megsérült tűzoltókat, avagy azok hátramaradottjait segélyezni. A többi 75 százalék városok és községek tűzoltó-szereinek beszerzésére és vizszerzésének javítására fordítandó.

102. §. Az orsz. tűzoltói segélyalap igénybevételének módokat külön kibocsátandó belügyministeri szabályrendelet szabályozandja. A segélyek utalványozása előtt

azonban minden egyes esetben a községi, városi előljáróság, a főszolgabíró (rendőrkapitány) és a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye kikérendő.

103. §. Az orsz. tűzrend. alap felett a belügyminiszter elnöklete alatt egy bizottság rendelkezik, melynek tagjai az orsz. felügyelők, az érdekelt biztosító-társulatok és az országos tűzoltó-szövetség 4-4 kiküldöttje. Ezen bizottság eljárási módokat külön ministeri utasítás szabályozza.

104. §. A biztosító-társulatok hozzájárulását illető nehézmények ügyében a belügyminiszterium a fennálló törvények értelmében dönt.

X. Fejezet. Büntető eljárás.

105. §. Tűzrendészeti ügyekben a bíraskodási jog a közigazgatási hatóságot illeti meg, és pedig első fokban: 1. megyékben, illetve községekben a szolgabírákat, 2. városokban a rendőrkapitányt, 3. Budapesten az illető ker. előljárót; másodfokban: 1. megyékben az alispánt, 2. törvényhatósági városokban és Budapesten a tanácsot; harmadfokban a m. kir. belügyminisztert.

Az elsőfokú hatóságok szakközege mindenkor a helyi, községi (városi) tűzoltóparancsnok; a másodfokú hatóságoké a vármegyei tűzrend. felügyelő, Budapesten a főv. hivatásos tűzoltóság főparancsnoka; a belügyminiszteré az általa kinevezett országos tűzrendészeti felügyelők.

106. §. E törvény rendelkezéseinek megszegése, a mennyiben a cselekmény vagy mulasztás az 1878. évi V., vagy az 1879. évi XL. t.-cz. valamelyik határozománya alá nem esik, kihágást képez, és 4 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntéssel büntetendő, mely a községi tűzrendészeti alap javára esik.

XI. Záróhatározatok.

107. §. Jelen törvény jóváhagyása után következő év első napján lép életbe. A jelenleg fennálló törvényhatósági és városi, községi tűzr. szabályrendeletek ennél fogva ezen időpontig annál is inkább jelen törvénynek megfelelően módosítandók, mert a jelzett napon ellenkező esetben érvényüket veszítik.

A törvényhatóságok kötelessége jelen törvény pontos végrehajtását siettetni és minden tekintetben előmozdítani.

A belügyminiszter jogosítva van minden tűzrendészeti kérdést, jelen törvény intencióinak megfelelően, kiegészítő és magyarázó rendeletekkel a szükséghez képest szabályozni és a korszerű kívánalmaknak megfelelően pótolni.

Kelt Budapesten, 1900. évi november hó 3-án.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Óvári Ferencz,

orsz. képvis., alelnök.

Dr. Szily József,

titkár.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Kossuth Lajos-utca 8-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 4 kor. 80 fillér, félévre 2 kor. 40 fillér.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész évre csak 2 kor. 40 fillér.
Egyes példánynak ára 40 fillér.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak mellett vétetnek fel.

Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom: A tűzoltás és a biztosítás. Irta Sz. — Általános rész: Párisi úti jegyzetek. II. Kállay Imrétől. — A berlini nemzetközi tűzoltó-és mentőszervezet kiállítása. — Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye tűzoltó-testületeihez. Dabasi Ödön dr.-tól. — Testületek köréből: A pozsonyvármegyei szövetség közgyűlése. — A somogyvármegyei szövetség választmányi ülése. — A sopronvármegyei szövetség választmányi ülése. — A veszprémvármegyei szövetség választmányi ülése. — A székegyházi testület 1899. évi jelentése. — Az eperjesi tűzoltó-testület köréből. — A putnoki önkéntes tűzoltó-egylet köréből. — Hírek. — Hirdetések. — Tartalomjegyzék.

A tűzoltás és a biztosítás.

Milyen tarthatatlan állapotok uralkodnak hazánkban a tűzrendészet és tűzoltás terén, azt a folyó évben megtartott tűzrendészeti vizsgálatok eléggé beigazolták. A községek által beszerzett fecskendők tönkrementek, nagyrészt teljesen hasznavehetetlenekké lettek, a csekély számú tűzoltóságok az anyagi és erkölcsi támogatás híján züllésnek indultak, rendszeres működésre képtelenek, magának a tűzrendészetnek kezeléséről pedig néhány városunkat kivéve sehol szó nem lehet.

Nem csoda, ha ily körülmények között a tűzesetek száma évről-évre szaporodik és a tűzesetek által okozott károsodás mind nagyobb mérvet ölt. Így az 1899. esztendőben 36,346.300 korona vagyont pusztított el a tűz, s e szédítő összegből a biztosítás révén csak 16,253.300 korona térült meg.

Valóban, ha minden mást figyelmen kívül hagyunk s csak ezen rideg számadatokat tekintjük, kell hogy késedelmeskedés nélkül minden erőnkkel és törekvésünkkel keressük a kibontakozás útját.

Azt már tudjuk, hogy a mai tűzrendészetünk alapjául szolgáló kormányrendelet semmit sem ér, nem ugyan azért, mert nem tartalmaz elég üdvös intézkedést, hanem azért, mert nem törvény, hanem csak rendelet, melyet csak az tart be, a ki akar, melynek végrehajtását ép ezért senki sem szorgalmazza és a melynek mindezek tetejébe a legnagyobb hibája az, hogy még büntető szankciója sincs.

Törvény kell tehát, egy a tűzrendészet és tűzoltás egészét magába foglaló törvény, mely, hogy ugyancsak ne maradjon írott malaszt, arról mindjárt kezdetben a legszigorubb szakszerű ellenőrzés-

sel kell gondoskodni. E nélkül tehet a kormány akármit, adhat ki garmadaszámra rendeleteket, düllőre juttatni az ügyet nem fogja.

Mit tartalmazzon ez a törvény, az a viszonyok gondos mérlegeléséből előttünk már eléggé világos. A községeket el kell látni a megfelelő tűzoltószerekkel, gondoskodni kell anyagi felelősség terhe mellett azok jókarban tartásáról; minden községben szervezendő a tűzoltóság, még pedig a kötelezettség legszigorubb körösztülvitelével; ott a hol van, az önkéntes tűzoltóságnak a lehető legnagyobb erkölcsi és anyagi támogatás adandó meg, de viszont ennek ellenében kívántassék meg a legteljesebb köteletség teljesítés. Úgy a tűzoltói szolgálatban, nemkülönben a tűzrendészet kezelésében teremtsék meg a szakszerűség; e célból szerveztessenek az országos és vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások, rendeztessenek országos, vármegyei és járási tanfolyamok, a községi tűzoltóságoknak adassék meg a mód és alkalom az elméleti és gyakorlati kiképzésre.

Az itt körvonalozott feladatok sajnos egytől-egyig olyanok, melyeknek megvalósításához a komoly jó indulat nem elégséges, mert ahhoz pénz és ismét csak pénz kell. Pedig a községi pénztárak üresek, a vármegyei alapok más célokra szükségesegek, az állam kasszája pedig az egyéb halasztást nem tűrő kiadások sokasága mellett még a tűzrendészeti felügyelettel járó költségeket sem képes előteremteni, pedig e nélkül a legjobb törvényhozási intézkedések daczára is csak oda jutnánk, a hova a kormányrendelet juttatott bennünket, hogy t. i. az itt is, ott is meginduló tevékenység csakhamar megfeneklenék, s az újabb milliók árán be-

szerezendő tűzoltó-szerek pár év múlva megint csak tönkremennének.

Ha tehát a tűzoltó-intézmény újjá szervezésével a kormány komolyan kíván foglalkozni, úgy első sorban is egy tisztán és kizárólag e célra szolgáló pénzalap megteremtéséről kell gondoskodnia.

Ily pénzalapot lehetne teremteni a kötelező állami tűzkárbiztosítás behozatalával. Sajnos, ezt a szövetség által fölvetett, annyira életrevaló, s a törvényhatóságok tekintélyes többsége által is pártolt eszmét a biztosító-társaságok hatalmas befolyása már évek előtt elbukttatta, s egyelőre kilátásunk sem lehet arra, hogy újból napirendre kerülhet.

Másik, s a jelenlegi viszonyok közt egyedül lehetséges módja a szükséges pénz előteremtésének az volna, ha a biztosító-intézetek a tűzbiztosításból befolyó nyers jövedelmeik legalább 2%-ának az országos alaphoz leendő befizetésére köteleztetnének. A törvényhatóságok kétharmada foglalt már állást e tervhez mellett a képviselőházhoz intézett feliratokkal, s az egész közvélemény általános helyeslésével találkozott az eszme. S ez nem is lehet másképp!

Hajdanában, midőn a tűz elleni biztosítás hazánkban elterjedve még nem volt, a koldusbottól mentette meg a tűzoltóság önzetlen működésével a polgárságot. Ma a biztosítás terjedésével mind szűkebb és szűkebb körre szorítkozik a tűzoltóság tevékenysége a jótékony mezején, mert nem annyira a bajba jutott gazda, mint inkább a biztosító-társaságok érdekeit védi. És mentül jobban terjed a biztosítás, annál inkább válik a tűzoltóság a biztosító-társaságok fizetetlen szolgáivá.

És ennek tudata mindinkább terjed a mi közönségünk körében, melynek biztosított része sehogy sem tud megbarátkozni a gondolattal, hogy a biztosítási díjak fizetésén felül még anyagi támogatásában is részesítse azt a tűzoltóságot, mely nem az ő vagyonát óvja a pusztulástól, hanem a biztosító-társaság érdekeit szolgálja tűz esetén. Ezért apad a tűzoltóságok pártoló és működő tagjainak száma évről-évre, ezért válik a szükséges erkölcsi és anyagi támogatás hiányában feladatának megfelelni nem tudó szervezetté.

És a biztosító-társaságok csodálatosképen összetett kezekkel nézik ezt a vergődést, mely végeredményében az ő érdekeik ellen van. Tudnak örvendeni annak, ha egy-egy tűzoltóság alkalomadtán derekasan megállja helyét, de ám hogy a segélyre szoruló tűzoltóságnak támogatására sietnének, azt a feladatainak teljesítésére szükséges eszközök megszerzésében istápolnák, azt nem tapasztalhatjuk.

Itt amott nagy könyörgésre még nagyobb garral odavetnek néhány korona segélyt, de érdemleges támogatásról, a teljesített szolgálatok méltó megjutalmazásáról szó sem lehet.

Valóban érhetetlen dolog volna előttünk a biztosító-társaságoknak ezen közömbös viselkedése, ha nem tudnók, hogy a tűzbiztosítás még a jelenlegi rossz tűzrendészeti és tűzoltási viszonyok közt is a legjobb üzlet. Az 1899. évben Magyarországon 23,643.000 korona folyt be tűzbiztosítás révén a különböző biztosító-társaságok pénztárába, s ez összegből kártérítés czímén kifizettek 15,867.000 koronát, vagyis a súlyos tűzkárok dacára a tűzbiztosításból 7,776.000 korona tiszta jövedelmük maradt. Egyharmada a biztosítási díjaknak tehát még mindig haszonként mutatkozik, a mi a mai rossz világban bizonyára kitünő üzletnek mondható.

És ha a biztosító-társaságok egy kis tőkebefektetéssel a tűzoltóságok működés-képességét fokoznák, azt önzetlen feladatainak teljesítésében támogatnák, vajjon nem-e a jövedelem további szaporodása várható? A kétszerkettő négy bizonyosságával mondhatjuk, hogy ez a tőkebefektetés busás kamatozást hozna a biztosító-társaságoknak, s e kamatozásra nem is kellene soká várni, mert a tűzvédelem szervezését nyomban követné a tűzkárok apadása is.

Nagyon rossz szolgálatot tesznek tehát a biztosító-társaságok hazánkban, de önönmaguknak is, midőn a tűzoltó-intézmény országos szervezése elé akadályokat gördítenek azáltal, hogy a tervbe vett 2%-os megadóztatásukat minden befolyásukkal megdönteni iparkodnak. A tűzbiztosítás jövedelmezősége mellett oly csekély áldozat volna ez, mely már az első évben bőségesen megtérülne, s mely a további években még sokkalta nagyobb jövedelmezőséget biztosítana részükre.

Ez a kérdés teljesen megérett már a megoldásra. A tűzoltó-intézményt újjá kell szervezni, ehhez pedig pénz kell. A szükséges költséget az eddigi adóalapokból kiszakítani ez idő szerint nem lehetséges, újabb adókat behozni pedig a jelen viszonyok között semmiféle kormány nem merészelne. A kötelező állami tűzkárbiztosítás be nem hozható, nem marad tehát más hátra, mint igénybe venni azt a módot, mely minden néven nevezendő érdek sérelme nélkül úgyszólván önként kínálkozik.

És bármiként kapaszkodjanak is a biztosító-társaságok, ezen hozzájárulási kötelezettség alul szabadulni nem fognak, mert a minnek jönni kell, az jönni fog.

Sz.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Párisi úti jegyzetek.

II.

Augusztus 12-én reggeli 7 óra felé érkezünk meg 41 órai fárasztó utazás után a Gar de L'est állomáson Párisba.

Utazó vászonruhánkban, teljes tűzoltói felszereléssel, bőrdöccel kezünkben iparkodunk magunknak utat csinálni az ott várakozó ezernyi embertömegben, ám ez nem ment könnyen, mert a megjelenésünkkel fölkeltett kíváncsiság oly mérvű tolongást zúdított ránk, hogy alig tudtuk magunkat azon átküzdeni. A mellünkre tűzött nemzeti színű szalag felírását mindenki iparkodott kibetűzni, és a mint kibetűzte, adta tovább szomszédjának, s csakhamar felhangzott mindenfelől a francziák lelkesült »Viv la Hongrie!« (Éljen Magyarország!) kiáltása. És ezt a kiáltást párisi tartózkodásunk alatt még igen sokszor hallhattuk, és valahányszor hallottuk, örömtől repesve dobbant meg bennünk a magyar szív ott a messze idegenben.

A kijáratnál szállásadónk Monsieur Duroy fogadott bennünket szeretetreméltó mosolyal és ajkairól gyorsan pergő francia szóval, mely azonban csakhamar torkán akadt, mihelyest tudatára ébredt annak, hogy mi az ő ékes-szólását méltányolni ezuttal nem igen tudjuk. Ám a mily nyugtalanítólag hatott reá a mi francia nyelvtudományunk zsenge volta, annyira megnyugtatótt bennünket az, a midőn immáron ő is némaságra kárhóztatva, reá mutatott egy bárkának is beillő óriási alkalmatosságra, a híres párisi omnibuszra, mely egymaga befogadandó lélesen mindannyiunkat bőrdöccjeinkkel egyetemben. Beletelt biz abba jó negyed óra, míg el tudtuk helyezkedni a bárkában, mely aztán szép lassu döcögéssel megindult velünk Páris utcáin, melyekben az ily korai órákban a szemrevaló tejes leányokon, s a szemre kevésbé való hivatásos szemétkotrókon, Páris ezen reggeli specialitásain kívül egyebet szemügyre venni módunkban alig állott.

Sajátságos benyomásokkal teli végig utazunk az Avenuk és Boulevardok rengetegein, míg végre behajtunk a Rue Poncelet-be s a bárka megáll az elég barátságatlan kinézésű Hotel Restaurant Poncelet előtt. És a mint a sötét, szék, fából készült bűzös csigalépcsőn felhatolunk 2-2 ember számára rendelt szobáinkba és látjuk, hogy a szobák oldalfalai, mennyezete mind csak deszkából való, úgy rögtön tisztában vagyunk Páris tűzrendészeti, sőt részben közegészségi viszonyaival is. És hogy az e téren nyert benyomásaink nem szorítottak egyedül a Hotel Ponceletre, azt később bővebben volt alkalmunk tapasztalni magánházak és középületekben egyaránt.

Nagy mosakodás és átöltözködés után neki vágunk Páris utcáinak. Bábeli zűrzavar vesz körül; gőz, villany, 3, sőt 5 fogatú tramvay, óriási omnibuszok, szalmakalapos lovak által vontatott teher- és személykocsik, örült gyorsasággal rohanó automobílok és biciklik tömkelege között térképpel a kezünkben szeljük át az útvonalakat, míg végre is megállapodunk egy Caffé Restaurant előtt, hogy fel-frissítsük magunkat.

A garcon (pinczér) nem ért meg bennünket; a caffé szóra hordja a feketét literszámra, de hogy fehér is kellene hozzá, azt sehogy se tudja fölfogni, s így meg kell elégednünk a cognaccal, melynek ízét és nevét még pesti korunkból ismerjük.

A vasut perronján bennünket fogadó kíváncsiság, itt a kávéház előtt ülve, még fokozottabb mérvben nyilatkozott meg, elannyira, hogy a helyzetet már kellemetlennek kezdtük érezni, s idő előtt útnak indultunk a kiállítás felé.

Az óriási Trocadero-n keresztül menve, csakhamar a világhírű Eiffeltorony lábánál találjuk magunkat. A látvány,

mely szemeink elé tárul, a legpazarabb. Nem tudjuk, mi köti le jobban figyelmünket, a terület impozáns volta, az épületek eredetisége, vagy a fejünk fölött zakatoló mozgó járda, avagy a százezrekre rugó óriási embertömeg?

Rövid séta után fölkapunk a mozgó járdára, hogy a kiállítás területét körül robogván, fogalmat alkossunk magunknak a nagy műnek legalább külsőségeiről. Égető napsugár perzseli hátunkat s mi csakhamar bevonulunk egyik nagy vendéglőbe, hogy a jószágáról híres francia konyha termékeivel jóvátegyünk a reggelinél szerzett családásainkat. Milyen volt ez az ebéd, melyet oly drága pénzen kellett megfizetnünk, arról nem kívánok beszélni. A szomorú tény az, hogy egytől-egyig üres gyomorral keltünk föl az asztaltól, s a mi a dologban a legszomorubb, ez az, hogy az ehhez hasonló fölkelések a további napok folyamán is igen sűrűn megismétlődtek, a nélkül, hogy aranyaink aprópénzre váltásáról lemondhattunk volna.

Könnyű testtel, de az alkalomhoz illő ünnepélyes ábrázattal vonultunk be a Trocadero nagy csarnokába, hol a nemzetközi tűzoltó-kongresszus tanácskozásai tartattak.

Az óriási teremben vagy 3000 különböző nemzetbeli tűzoltó volt, de háromszor annyi még minden nehézség nélkül elfért volna benne. A pódiumon élénk tanácskozás folyt s mi köteles élvezettel és érdeklődéssel hallgattuk a francia nyelven mondott ékes dikciókat, melyekből azonban maig sem tudom, sajnálkozásunkra, avagy vigasztalásunkra, egy kukkot sem értettünk. Lukács Gyula volt a 3000 főnyi hallgatóságban az egyetlen, ki közfigyelmet és respektust keltve, lázas gyorsasággal vetette papírra jegyzeteit, de hogy ezek a jegyzetek mit tartalmaztak, a titok örök homálya fődí, mert azokba eddig emberfiának belepillantani nem sikerült.

Annál többet láttunk és gyönyörködtünk azonban abban a szín pompában, melyet a czifrábbnál-czifrább arany- és ezüst sallangokkal díszes egyenruhák tártak élénk. Ott láttuk a párisi katonai tűzoltóság főparancsnokát tábornoki egyenruhában a többi főtisztekkel egyetemben. Mindkét vállat nehéz aranyrojtos epuletek díszítették, míg az egyéb tiszteknek ilyen csak egyik vállukon volt. Az önkéntes tűzoltótisztek egyenruháján a katonai tűzoltóságéval egyenlő, de ezüst dísz volt.

Ruházatuk sötétzöldes fekete posztó, a zubbony gallérján fekete bársony, azon égő arany, illetve ezüst bombajelvény. A főbb tisztek nadrágján széles vörös csík. A magas francia sapka a rangjelzést föltüntető arany, illetve ezüst zsinórzattal van körülsujtásozva.

Feltűntek az angol tisztek fényes, vállig érő sisakjukkal, hosszú kabátjukkal, térdig érő puha szárú csizmaikkal, vállaikon pikkelyes fém-epulettekkel. A hollandiak sárga vízhatlan egyszerű vászonruhájukban egészen kiváltak az egyéb nemzetek parádés képviselői közül. A portugallok igen jól festettek kétsoros kabátjukban, vállaikon a fém-epulettekkel. Szokatlanul magas és keskeny sisakjuk különlegesség számba ment. Feltűnt az orosz lapos sapkájával, a német az ő hagyományos Pikk-Helmjével. Voltak angol tisztek, kik rövid zubbonyon övet, csizmát és feszes nadrágot, fejükön pedig egy kis vörös félrecepapott cadetsapkát viseltek.

A magyaros zsinórozású sújtásos atillák olyan példányait is láttuk, hogy magyar létünkre is megirigyeltük volna, ha nem tudtuk volna azt, hogy a külföld egyenruhás világa különös előszeretettel hordja a magyar huszárviseletet.

Egészen véve örömmel tapasztaltam, hogy a mi egyenruhánk az ő nemes egyszerűségével, a czélnak megfelelő voltával, valamennyi közül kivált, s ha akadtak is egyesek, kik bizonyos kicsinyléssel nézték a mi egyszerű-

ségünket, maga a nagy többség méltó tisztelettel adózott annak mindig.

A kongresszus végeztével füstölve indultunk újból a kiállítás területére. A legelső pavillonhoz érve, természetesen keressük annak falán a szivargyűjtő bádagedényt, de bizolyt nem találunk sem itt, se a kiállítás területén sehol, valószínűleg nem azért, mert mindenütt ott ólálkodik Párisnak egyik különlegessége, a szivarvégygűjtő, ki szeges végű botjára bámulatraméltó ügyességgel tudja felszűrni és egybegyűjteni a földre vetett csutkákat.

Az ajtóban ott áll egyenruhában, de mindenféle szerelvény nélkül a tűzőr; révedező tekintettel néz a messzeségbe s kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a pavillonba bemenőket megfigyelje, hisz ott van kifüggesztve a bejárónál, hogy a dohányzás tilos. Így történik aztán, hogy egy peczkes ifju ép előttünk és a tűzőr mellett nagy pófékelve bemegy a pavillonba és fújja a füstöt élvezettel (valószínűleg nem francia dohányt szívott), a nélkül, hogy ezen élvezetében bárki is megzavarta volna. De már a mi tűzoltói vérünk ezt annyiba nem hagyhatta s figyelmessé tettük a tűzőrt a füstölő fiatal emberre. Az őt meg is indul, 2—3 lépést tesz feléje, majd megáll s készül visszatérni helyére, valószínűleg sokalván a közte és delikvensé között mindinkább növekvő távolságot. Ekkor egy újabb fölszálló füstfelhő mégis gondolkodóba ejti a tűzőrt, keresztül tör a hullámzó sokaságon, s francia udvariassággal föl hívja a dohányzó ifju figyelmét a dohányzási tilalomra. A fiatal ember hasonló udvariassággal megköszöni a figyelmeztetést, ezt ismét megköszöni a tűzőr; a fiatal ember a liberté, egalité és fraternité nagy nemzeti jelszónak hódolva, az égő cigarettet kézben fogva, nyugodtan folytatja útját befelé, az őt pedig dolgát jól végezve, ismét elfoglalja helyét az ajtóban, révedező tekintettel nézve a messzeségbe. És ez a kiállítás nem égett le!

A mi a kiállítás tűzvédelmi berendezéseit illeti, az egyes pavillonokban alkalmazott s felszereléssel nem bíró tűzőrökön kívül a kiállítás területén szétszórtan vannak kisebb fiókörségek. Egy ilyen fiókörség létszáma 1 major sergent (altiszt), ki egyuttal gépész is (a karján egy himzett gőzfecskendővel) és 4 ember. Felszerelése egy kétkerekű hydrans-kocsi, bajonett-kapcsos tömlőkkel, csapos sugárcsővel és egy csuklyós vízvezetéki kulccsal; továbbá 4 hordágy, táviró- és telefonberendezés. A kiállítás területén ilyen fiókörség van 36, míg központi nagyobb állomás 5, melyek a tűzjelzést ezen fiókörségekkel közvetítik.

Két-két embert több ízben láttunk a kiállítás területén cirzkálni, kiknek egyike a hátán megerősítve kézi fecskendőt és kézi tömlőmotort vitt. A kiállítási pavilonokat bejárva, azt láttuk, hogy a vízvezeték szabadon, mindenki által hozzáférhető helyen van gummi vagy bőrtömlőkkel ellátva (több tüzi csap folyott). A falakon elég sűrűn a brassói próbákon teljesen hasznavehetetleneknek bizonyult Labbé-féle oltógránátok vannak elhelyezve; ugyanott két veder, egy kád, egy csákány és egy extincteur. A területen kívül nagy számmal elhelyezett tűzcsapok földalattiak és hat légkör nyomásnak felelnek meg. Van egy szivattyútelep, mely állandóan készenlétben áll. Világítása kizárólag villany, dohányzási tilalmi táblák szintén elég nagy számmal vannak.

A nagy fáradtság, avagy a szemnek túlterheltsége okozta, elég az hozzá, mire beesteledett, úgy elszáledtünk egymástól, hogy a Grand Illuminationt — a kiállítás egyik fénypontját — alig 3—4-en néztük végig; de bármennyire is tetszett, már magunk is alig vártuk a végét, hogy pihenni térhessünk.

Kábultan a látottak sokaságától s holtra fáradtan vonzóltuk tagjainkat végig az utcákon. Végtelen álmoság fogott el mindnyájunkat, melynél csak éhségünk volt nagyobb, s ez előbb-utóbb arra készítetett bennünket, hogy

a mindeneknél nagyobb úr, a jogait követelő gyomor kiélegítéséről gondoskodjunk az egyik Restaurantban.

Sajnos társaságunk legelőbbje itt se jutott tovább a jószándéknál. A Restaurant tulajdonosa rendes pártnerével ésöndesen kártyázott, a Monsieur Garcon pedig teljesen megelégedve a külvilágról francia létére is anglusra valló veszekedett flegmával fogyasztotta estebédjét. S mentül jobban zajongtunk és lármáztunk, annál lassabb ütemben mozgatta állkapcsát. Hasonló esetekben idehaza kiforgatnók sarkaiból a vendéglőt, itt azonban látva haszontalan erőlködésünket, az éhség sugalta leleményességgel kelt föl társaságunk egyik tagja, s udvarias kalapemeiéssel s még udvariasabb »Monsieur Garcon, sil vous plait« előrebocsátása után, bár tört francziassággal, de annál nehezebben érthetőleg előterjesztette tiszteletteljes kérelmünket egy szerény vacsora iránt. S ime az udvarias viselkedés megtalálta útját pinczérünk szívéhez. Le sem nyelve a falatot ugrott föl s gyors futamban hordta asztalunkra a még egyedül kapható hideg birka roszbőföt. Rágtuk is, forgattuk is szánkban egyideig, lenyelni azonban még a jó vörösbor segítségével se tudta egyikünk is.

Csüggetegen, éhesen tértünk haza tanyánkra, hogy három napos fáradalmainkat valahára kipihenjük.

(Folytatása következik.)

Kállay Imre.

A berlini nemzetközi tűzoltó- és mentőszerkiállítás

A berlini tűzoltóság az 1901. év elején üli meg fennállásának 50-éves fordulóját. E ritka emlékünnepet egész Németország fényesen óhajtja megülni. A jubileum legkimagaslóbb részlete kétségtelenül a tűzoltó- és mentőszerkiállítás leendő, mely az 1901. év június és július hónapjaiban fog Berlinben megtartatni.

A kiállítás védőségét Augustza Viktoria Németország császárnője vállalta magára, s a rendezésben köréje csoportosul egész Németország előkelősége.

A kiállítás célja egy tömegben bemutatni mindazt, a mit a tűzoltó- és mentőszergyártás produkálni képes, hogy az e téren mutatkozó összes vívmányokat az érdeklődők együtt láthassák és itt szerzendő tapasztalataikat a közjó javára értékesíthessék.

A kiállítás tulajdonképpen hat csoportra fog oszlani, és pedig:

I. *A tűzoltóság szervezése*: a) ruházat és felszerelés, b) fogatozás, c) kaszárnyázás, d) oltó-, mentó- és világítószerek, e) vegyi oltószerek és eszközök, f) vízszerezés, g) tűzjelzés.

II. *Segélynyújtás*: a) szamaritánus ügyek, b) ember- és állatmentés és betegszállítás, c) vízveszedelmeknél eljárás III. a) utcatisztítás, b) utcalocsolás.

IV. *Tűzbiztonság*: a) tűzbiztos épületszerkezetek, b) vilámlámhárítók, c) fűtőberendezések, d) kéményseprés, e) tűzbiztonsági berendezések: 1. lakások, iskolák, szállodák, templomok, kórházak, elmebeteg-ápolók stb., 2. gyárak, 3. raktárak számára, 4. szárazföldi és vízi szállításoknál, 5. bányászatban, 6. villamos berendezéseknél; f) színházak tűzbiztonsága, g) tűzbiztosítás.

V. *Tűzoltók segélyezése*.

VI. *Tudomány, irodalom és művészet*.

A kiállításban részt vehet bárki, ha ebbeli szándékát a kiállítás igazgatóságának idejekorán bejelentette. A jelentkezés határideje 1900. év december hó 1-je volt. Sajnos, hogy hazánk részéről bejelentés tudomásunk szerint nem történt. Tűzoltószergyárosaink visszariadtak azoktól a halatlatlan kiadásoktól, melyekkel a kiállításban való részvételük járt volna.

Netaláni panaszok és kétségek esetén az igazgató-választmány dönt, míg peresügyekben a berlini bíróságok illetékesek. Az összes kiállítási ügyekben az aktív és passzív panaszjog az igazgató-választmány ügyvezetőjét Emil Jacob kereskedelmi tanácsost illeti meg, mégis oly megszorítással, hogy a kiállítók az ügyvezető vagy az igazgató-választmány tagjainak magánvagyonából semmiféle kártérítést nem követelhetnek, hanem káruk kielégítését egyedül a kiállított tárgyak értékéből igényelhetik.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye tűzoltó-egyesületeihez.

Azon nagy feladatok között, a melyek egy modern állam kiépítésénél megoldásra várnak, kétségkívül elsőrangú fontossággal bír a tűzrendészet. Nemcsak azért, mert kiválóan nemes és humanitárius irányt szolgál, de helyes alapokra fektetve, a közvagyon megóvása szempontjából nagyhorderejű nemzetgazdasági tényező. Epen ezért a külföldi kulturállamokban óriási anyagi áldozatokkal támogatja a kormány és társadalom egyaránt a tűzrendészeti institutiókat.

Nálunk, sajnos, az ez irányban létesített intézmények még a legkezdetlegesebb stádiumban vannak. A mily mintaszerű és megbízható a főváros tűzoltói szervezete, melyet méltán tartanak a szakértők elsőnek a világhírű párisi tűzoltóság után, oly hiányos és gyatra s a legprimitívebb követelményeknek sem megfelelő a tűzrendészet künn az országban. A legtöbb községben megelégszenek egy egyszerű fecskendő beszerzésével, a mely komolyabb esetekben rendszeren a szolgálatot is felmondja s hacsak a véletlen szerencse nem vet véget az elemek pusztításának, néhány óra alatt községek válnak porrá, s földönfutó koldusokká lesznek a mával azok, a kik tegnap még a jólét ölen adózó alanyai és hasznos polgárai voltak az államnak. Nem szükséges csak a napilapok hasábjaira utalnunk, hol nap-nap után egy-két száraz sorban referálnak ily hirtelen lejáródott tragédiákról.

Fájdalom, nálunk a vezérvármegyében sem állunk jobban e kérdés tekintetében. Mogyoród és Tahi-Tótfalu a közelmúlt szomorú példái. Látunk ugyan egyszer-egyszer valamelyes jóakarátú megnyilatkozást megcsillámlani, melylyel a társadalom segíteni és haladni akar e téren, de e törekvés bár jóakarátú, irányzatában lanyha és gyenge.

Igy nemrégiben a fővárosi biztosítási társulatok közül hat ajánlotta fel pénzbeli támogatását a fővárosi drága áldozatok árán fentartott tűzoltói intézménynek, bár az összeg csekélységét tekintve, ez sem egyéb, mint egy homokszem a pusztában. Tagadhatatlan, hogy a kormány részéről sem hiányzik az ügy iránt a jóakarátú támogatás, a melyre nézve elég utalnunk a belügyminiszter 59030. V. c/900. sz.

a. kiadott legutóbbi rendeletére, az országos tűzoltótiszti szaktanfolyam tárgyában, nekem mégis erős meggyőződésem, hogy míg e téren is a társadalom maga nem indítja meg a legerősebb akciót, míg az ügy fontosságának tudára ébredve, nem tömörül és nem szövetkezik, addig az egyesek sporadikus jóindulata csak meddő és kevés sikerrel kecsegtető kísérlet marad.

Ez a meggyőződés adta a tollat a kezembe most, midőn vármegyénk tűzoltó-egyleit egy tűzoltó-szövetség alakítására hívom fel. Az eredmény s az e téren szerzett tapasztalataim arról győztek meg, hogy ha az ország egyes vármegyéiben a tűzoltó-intézmény a fejlődés olyan fokára jutott, mely megfelel a hozzáfűzött várakozásoknak és követelményeknek, ez kiválóképen a vármegyei tűzoltó-szövetségek törekvéseinek és érdemének tudható be. E szövetségek míg egyrészt egyenlő elvek szerint való szervezettel látván el az egyes testületeket, fokozzák azokban a bajtársi együttérzést, s ezzel emelik azok tekintélyét, másrészt az erők egyesítésével a meglevő egyesületeket izmosítják s új egyesületek alakítására a kezdeményező lépéseket tehetik meg. Fontos ily szövetség megalakítása közigazgatási szempontból is, mert a szövetség tűzrendészeti ügyekben a vármegye első és másodfokú hatóságainak szakvéleményt adva s a tűzrendészeti szabályrendeletek fogantatása felett való örökdedése által a hatóságokat támogatva, a közigazgatási gépezetnek egyik fontos tényezőjévé válik. Ez a cél lebegett az országos tűzoltó-szövetség előtt is, midőn a vármegyei szövetségek egyesítése révén szerves egészsze óhajtja összefűzni az ország összes tűzrendészeti intézményeit.

Hogy pedig e célját elérhesse, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyének, mint az ország vezérvármegyéjének első sorban kell példát adni arra, hogy eddig e téren elmulasztottak helyrehozassanak és én abban a reményben, hogy megyénk tűzoltó-egyesületeinek parancsnokai, de azoknak tagjai is velem egyetértenek, meleg szeretettel az ügy iránt, megadom a jelszót a tömörülésre, bajtársi tisztelettel szólítva fel önöket, hogy a kérdéshez, az ügyszö méltó lelkesedéssel szóljanak hozzá s a megyei szövetség eszméjét magukévá tévén, elhatározásukról engem ez év november 30-ikáig értesítsenek, hogy ezen alapon a későbbben meghatározandó helyen és időben megtartott értekezleten az ige testté is válhassék.

Az ügy, melyet szolgálunk, közhasznú és nemes és ha annak fejlődését csak egy lépéssel is előbbre vittük, nyugodt öntudattal mondhatjuk, hogy megtettük kötelességünket.

Monor, 1900. évi október hó 31-én.

Hazaifui üdvözléssel:

Dr. Dabasi Ödön,

monori önk. tűzoltó-egyesületi parancsnok.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A pozsonyvármegyei szövetség közgyűlése.

Jegyzőkönyv, felvétel Nagyszombatban, a pozsonyvármegyei tűzoltó-szövetség 1900. évi szeptember hó 8-án megtartott évi rendes közgyűlésében.

Jelenlévők: *Klempa Bertalan*, kir. tanácsos, alispán, elnök, *Mitácsék Pál* alelnök, *Michaelis Béla dr.*, pozsonyi járási tűzrendészeti felügyelő, *Francisci Alfons*, nagyszombati polgármester, *Dolnay Ödön*, rendőrkapitány-helyettes, *Kiss Vilmos*, járási főszolgabíró, *Both György*, a malaczkai járási szövetség elnöke, *Sándor Béla*, a várm. szöv. pénztárosa, *Ecker Sándor*, a várm. szöv. titkárja, *Matzon Géza* szempczi, *Timár Mihály* szeredi, *Türk Károly* főrévi, báró

Clauer Elek pozsonyi, *Sétaffy József* búr-szent-györgyi, *Spitzer Mór* pozsony-széleskúti, *Horváth Dezső* vásáruai, *Irányi Jenő* somorjai, *Haunzweig György* nagyszombati, *Khin Lajos* doborgazi, id. lovag *Meiszl Ferencz* bazini, *Ecker Sándor* tejtajusi, ifj. *Pozdek István* modorfalui, *Kovács J.* felbaári képviselők és még számos tűzoltó és vendég.

Elnök rövid visszpillantással Nagyszombat város múltjára s a magyar nemzet harczias hajlamára, mely utóbbi ma már nem a szomszédokkal való küzdelemre irányul, hanem sokkal nemesebb küzdelemben, az elemekkel való harczban és felebarátaink megmentésében nyilvánul, üdvözli a megjelenteket s megnyitja a gyűlést.

A tárgysorozat előtt *Mitácsek* Pál, nagyszombati parancsnok örömeinek ad kifejezést, hogy az elnököt és a megjelenteket Nagyszombat városában üdvözölheti.

1. Ennek utána titkár felolvassa jelentését, mely a megtartott I. szaktanfolyamról, az országos tanfolyamra leküldöttek által elért eredményről, az elnök megválasztásáról, a két szabályzat tervezetéről, a párisi tűzoltó-versenyek eredményéről és a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet mibenlétéről szól. — Tudomásul vétetvén, egyhangulag elfogadtattott.

2. Ebből folyólag egyhangulag kimondja a közgyűlés, hogy a vármegyei szaktanfolyamok továbbra is megtartásának és az országos szaktanfolyamra évenként 2—3 tag leküldésének. A határozat kivételével megbizta a közgyűlés a választmányt.

3. Pénztáros jelenti, hogy a pénztári bevétel mai napig K. 1642. A kiadás pedig K. 1406.02, s így a pénzmaradvány K. 235.98, míg a cselekvő hátralék K. 496. Kéri egyúttal, hogy a vármegye területén levő összes testületek köteleztesse a szövetségbe való belépésre. — A pénztárnok jelentését a közgyűlés tudomásul vette és egyben elhatározta, hogy a testületeket a szövetségbe belépésre felhívja. A hátralék szorgalmazását, illetve behajtását a közgyűlés a választmány feladatává teszi. A ligetfalusi testület 64 kor. hátralékát Horváth Dezső indítványára, nehogy praecedens alkottassék, a közgyűlés annál kevésbé törölheti, mert az országos szövetségnek járó hátralékos tagdíjat a testület a vármegyei szövetség elkerülésével s nélkül, hogy a várm. szövetségnek járó részét befizette volna, küldötte be.

4. Dr. *Michaelis* Béla kéri a szaktanfolyamra készített bélyegző 5 kor. árának kiutalványozását, hogy a tanfolyam számadása teljes legyen. — A választmányhoz utasítottatik.

5. Br. *Clauser* Elek kéri, ki utalványozta a tanfolyam költségeit kifizetésre s ki szavazta meg a 3 tagnak Budapestre való kiküldetési költségeit, mert nézete szerint csakis a közgyűlés hivatott ily kiadások megszavazására. A költségek kifizetésébe különben feltételelesen beleegyeznek. — Titkár kijelenti, hogy a tanfolyam megtartása, úgy a 120—120 kor. segélyösszegnek 3 tag részére való kiutalványozása, nemkülönb az egyének kijelölése a közgyűlések határozatainak alapszik és ezek bízták meg a választmányt a kivittel és a költségek utalványozásával. Sajnálja, hogy a jegyzőkönyveket el nem hozta, de ha tudta volna, hogy ily kérdés fog fölvetetni, úgy azokat föltétlenül elhozta volna. — Titkár jelentésének tudomásul vételével kimondta a közgyűlés, hogy jövőben a jegyzőkönyvek 2 kemény táblába bekötve minden gyűlésre elhozandók. Az interpellált pontokra vonatkozó határozatok pedig a szaklapban közlendők.

6. Elnök jelenti, hogy a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet módosított szövege a f. hó 24-iki vármegyei közgyűlésben fog tárgyalatni, s a mennyiben a szövetség mint szakközeg is hozzászólhat, felhívja a tagokat, miszerint esetleges véleményeiket f. hó 24-ike előtt nála adják be. E célból a szabályzat több példányát szétosztja. — A szabályrendelet tüzetes tárgyalása szempontjából szept. hó 24-ike előtt választmányi gyűlés tartása határozatott el.

7. Nagyszombat képviselője kéri, hogy a felügyelőkről szóló szabályzatban nekik egy kisebb felügyelői kerület osztassék be egyrészt azért, mert a járás nagy s egy ember nem képes azt ellátni, másrészt azért is, mert Nagyszombát várost a községekkel egy kalap alá venni nem kívánja. — Elnök megnyugtatta, hogy a tervezetben már eleve gondoskodva van, hogy a r. t. városoknak integritása csorbítatlanul fentartassék.

8. Br. *Clauser* kívánja a szövetség alapszabály-tervezetének letárgyalását. *Both* György azon nézetben van, hogy ezt ma tenni nem lehet, mert a vármegyei tűzrendé-

szeti szabályrendelet még jóváhagyva nincsen. — Kimondott, hogy az alapszabálymódosítási tervezet tárgyalása csakis a vármegyei szabályrendelet jogerőre emelkedése után történhetik meg.

9. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére felkértettek *Mitácsek* Pál és *Horváth* Dezső képviselők.

10. A jövő évi rendes közgyűlés helyéül lovag *Meiszl* Ferencz indítványára egyhangulag Bazin jelöltetett ki. A szükséges teendők a választmányra bízottak.

11. Pénztáros előterjeszti az 1900/1. évre szóló költségvetést, mely azonban tárgyalás alá a rendkívüli közgyűlésen fog kerülni, a mikor a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet kihirdettetni fog.

12. Elnök köszönetet mond a városnak a szives meghívásért és a terem átengedéseért. *Mitácsek* Pál felkéri a jelenlévőket a délután eszközrendő iskola- és gyorsszerelési, nemkülönb jelképes támadási gyakorlatokra és éremkiosztásra s végül meghívja az este tartandó közös mulatságra, mit a jelenlévők köszönettel tudomásul vettek.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést feloszlatta.

K. m. f.

Klempa Bertalan,

elnök.

Ecker Sándor,

titkár.

Hitelesítők:

Mitácsek Pál,
Horváth Dezső.

A somogyvármegyei szövetség választmányi ülése.

Jegyzőkönyv. Felvétetett Csurgón az önkéntes tűzoltóegylet laktanyáján a somogyvármegyei tűzoltószövetségnek 1900. évi október hó 21-én tartott választmányi üléséről.

Jelen vannak: Reményi Samu szövetségi elnök, Rónai Albert szöv. titkár, Cserti József (Alsok-Sarkad), Szita Lajos (Berzence), Péter Ferencz (Szent), Kacs Kovics Lajos (Csurgó) választmányi tagok. Elmaradásukat igazolják: Berger Ignác alelnök és Vargha Sándor (Szigetvár) választmányi tag.

11. Szövetségi elnök a gyűlést megnyitván, kéri a múlt ülés jegyzőkönyvnek felolvasását. A jegyzőkönyv felolvasatván, tudomásul szolgál.

12. Szöv. elnök jelenti, hogy a díszelnöki oklevél átadásával megbízott bizottság kiküldetésében eljár és alispán úr a díszelnökséget elfogadta. Tudomásul szolgál.

13. Szöv. elnök indítványozza, hogy főispán és alispán urak táviratilag üdvözlötsenek. Az indítvány elfogadtaiván, a táviratok azonnal elküldettek.

14. Szöv. elnök beszámol a szövetségnek megalakulása óta kifejtett tevékenységéről. Tudomásul szolgál.

15. Szöv. elnök jelenti, hogy a megalakulás körüli adminisztratív teendőket szöv. titkár kifogástalan rendben teljesítette. A titkárnak eme ténykedéseért a választmány elismerését fejezi ki.

16. Szöv. elnök jelenti, hogy a szövetségi ügyködésre vonatkozó könyveket, nyomtatványokat Csurgóra szállította. Tudomásul szolgál azzal, hogy ezen intézkedés folytán a pénztár körüli teendőkkel Fried Samut, a csurgói önk. tűzoltóegylet pénztárnokát bizza meg ideiglenesen.

17. Szöv. elnök előterjeszti a pénztár állását. A számadások megvizsgálására a választmány Kacs Kovics Lajos ée Cserti József választm. tagokat kéri fel, kiknek előterjesztés alapján a számadás mint helyes elfogadtatik.

18. Szöv. elnök előterjeszti a vármegye alispánjához terjesztendő emlékiratot:

Nagyságos Alispán Úr!

A csurgói önkéntes tűzoltó-egylet a múlt 1899-ik évben ünnepelte 25 éves fennállását. A 25 éves múlt emléké-

ünnepét azzal akarta nevezetessé tenni, hogy a más haladott vármegyék példájára, egy Somogyvármegyei tűzoltószövetség megalakítása érdekében mozgalmat indított.

Első dolgunk az volt, hogy Nagyságodhoz azon alázatos kérelemmel fordultunk, hogy nekünk a vármegye területén ez idő szerint létező tűzoltó-egyletek statisztikai kimutatását rendelkezésünkre bocsájtani méltóztassék.

Nagyságod kegyes volt ezen kérelmünket teljesíteni, a kért adatokat kezünkbe juttatni, a miért újlag is hálás köszönetünket nyilváníttuk.

Ezen hivatalos adatok szerint volt az 1899. évben Somogyvármegye területén 53 önkéntes és 151 községi köteles tűzoltó-testület.

Ezekhez felhívást intéztünk, hogy az 1899. évi szept. hó 3-án Csurgon megalakítandó Somogyvármegyei tűzoltószövetséghez csatlakozzanak, illetve nyilatkozatot küldjenek, hogy a szövetség megalakítását helyeslik- és óhajtják-e? Később felhívtuk a testületeket, hogy az alakuló közgyűlésre meghatalmazott képviselőt, illetve képviselőket küldjenek ki.

Az eredmény száználmasan meglepő volt, a mennyiben 6 helyről azon megjegyzéssel jött vissza felhívásunk, hogy ott tűzoltótestület nincs, a cím ismeretlen, 181 helyről semmiféle választ sem kaptunk, míg 17 helyről azt válaszolták, hogy a szövetség megalakításának eszméjét helyeslik és ahhoz hozzá is járulnak.

Megtartván ezek után 1899. szept. hó 3-án Csurgon az alakuló közgyűlés, ide már csak 14 testület küldött szabályszerű meghatalmazással ellátott képviselőt s így ezen 14 tagtestülettel a somogyvármegyei tűzoltószövetség meg is alakult.

A szövetség célja a közigazgatási hatóságot társadalmi úton támogatva, az oly hasznos és humanus tűzoltó-intézményt szakszerűen és egyöntetűen terjeszteni és fejleszteni; ott, a hol nincs tűzoltótestület, odahatni, hogy létesíttessék, helyesen és célszerűen felszereltesék, a meglévő testületek korszerűen és a célnak megfelelően tovább fejlesszenek, tanácsos és útbaigazítással láttassanak el. A dolgok tovább fejlődése folyamán jársonkint tűzoltói szakfolyamok tartassanak és a tűzrendészet szakszerű és helyes kezelése fölött jársonkint egy, esetleg több tűzrendészeti felügyelőnek társadalmi úton való felállítását, illetve kineveztetését, a mint ezt jóváhagyott alapszabályaink előírják.

Ámde mindezt csak erkölcsi és anyagi támogatással lehet elérni, a mit az eddigi ténykedésünkkel elérnünk nem sikerült, mert míg a megye területén kimutatott tűzoltótestületek egy része absolute nem létezik, a másik része csak papirosan, a harmadik kis rész létezik ugyan, de életképtelen apáthiában szenvedő és úgy látszik, céljainak magaslatára alig tud felemelkedni.

Ezek után a mai napon Csurgon megtartott választmányi ülésünkből kifolyólag azon alázatos kérelemmel fordultunk ismét Nagyságodhoz, méltóztassék a vármegye területén létező tűzoltó-testületeket a tek. fősolgabírói hivatalok útján rendeleti úton arra felhívni, a saját és a közjó érdekében, hogy a megyei szövetséghez az 1901. évtől kezdődőleg csatlakozzanak, tegyék lehetővé a szövetség anyagi és erkölcsi erősödését, hogy így viszont a szövetség az egyes testületek jóvoltát, szakszerű fejlődését és megerősödését elősegíthesse.

Az a csekély 12 korona évi tagsági díj, melyet akár a testület, akár az illető községi pénztár fizet, bő kárpótlást nyer abban, hogy: 1) a »Tűzoltó-Közlöny« című országos szaklapot díjtalanul kapják, 2) a szakgyűlésekre kiküldött képviselők útiköltsége megtérítésben részesülnek és a központi irodától minden a tűzoltó szakmába vágó kérdésre díjtalanul felvilágosítást, útbaigazítást és közvetítést kapnak.

Nagyságos alispán úr, mint szövetségünk díszelnöke és mint Somogyvármegye első tisztviselője, a ki számtalan esetben bebizonyította, hogy a közhasznú intézmények iránt

igaz érzékkel bír és azok fejlődését mindenkor előmozdítani kegyes volt, engedje reménylenünk, hogy kérelmünknek helyt adni és így szövetségünk felvirágzását előmozdítani kegyes lesz.

Mely után maradunk a nagyságos alispán úrnak Csurgon, 1900. okt. hó 21-én.

alázatos szolgálai:

Rónai Albert,
titkár.

Reményi Samu,
elnök.

Az emlékiratot a választmány egyhangulag elfogadja. 19. Az emlékirat folytán remélhető szaporodása a tagoknak belépési nyilatkozatok nyomtatását teszi szükségessé, e végből felhatalmaztatik a szövetségi elnök 100 drb. belépési nyilatkozat beszerzésére, valamint az országos tűzoltó-szövetség útján 10 példány gyakorlati és 10 példány egyenruházati rangjelzési és felszerelési szabályzatnak beszerzésére.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést bezárja.

Reményi Samu,
szövetségi elnök.

Rónai Albert,
szövetségi titkár.

Hitelesítjük:

Cserti József.

Szita Lajos.

A sopronvármegyei szövetség választmányi ülése.

Jegyzőkönyv, főlvetett Sopronvármegye és városa tűzoltótestületei szövetségének 1900. évi október hó 27-én Sopronban tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Rösch Frigyes szövetségi elnök, Szabó Gyula alelnök, Dr. Ajkay Béla titkár, Hillebrandt János pénztáros, továbbá Dr. Balits Lajos, Démy Sándor, Dr. Simon Elemér, Bálint Árpád, Kund Frigyes, Földes János, Mersich István, Hackl József, Kruesz János és Lukácsy József választmányi tagok.

Távolmaradásukat igazolták: Békeffy József, Kiss Jenő, Németh István vál. tagok.

Elnök szívélyes szavakkal üdvözi a szép számban megjelent választmányi tagokat és az ülést megnyitja.

Ezek után a napirend értelmében:

I. A múlt választmányi ülés jegyzőkönyve, miután ellene semminemű észrevétel vagy kifogás nem emeltetett, hitelesítettnek jelentetik ki.

II. Elnök következő jelentést terjeszti a választmány elé u. m.: »A ki figyelemmel kíséri a tűzoltóügy állapotát vármegyénkben, annak be kell vallani, hogy jólléhet az 1888. évi magas kormányrendelet majdnem egész terjedelmében végrehajtottnak látszik, haladás csak a tűzoltótestületek egy részénél észlelhető és sok tűzoltóság vármegyénkben fennállását csak a hatósági kényszernek köszönheti.

Mindaddig azonban, míg a lakosság a művelődésben annyira előre nem haladt, hogy minden egyes tűzoltó a magára vállalt kötelezettségeket meggyőződésből és teljes odaadással teljesíti, az önkéntes tűzoltó-intézménynek biztos fennállása nem várható.

Békeffy József, Merényi Ferencz, Mersich István és Kiss Jenő tűzrendészeti felügyelők jelentéseiket és a statisztikai adatokat az utasításnak megfelelőleg a szövetségi közgyűlés előtt beküldötték. Bálint Árpád és Szabó Gyula a közgyűlés után, Démy Sándor, Földes János és Feuchtinger György felügyelők a vizsgálatot a f. évben nem fogantatosították, de azon ígéretet tették, hogy a jövő évben lehető korán tüzetes vizsgálatot fognak eszközölni, úgy hogy a jövő év elején eszközözendő országos népszámlálás adatainak felhasználásával a statisztikai kimutatás lehetőleg a szövetségi közgyűlés előtt összeállítható és nyomdába adható legyen.

Takáts Lajos felügyelő semmi iránytalan nem adott magáról életjelt.

A jelen év folyamán a belügyministerium 18 vármegye 258 községében tartatott az országos tűzoltó-szövetség közbenjöttével a tűzoltóságokra és a tűzoltó szerekre kiterjedő vizsgálatot. Ezen vizsgálatot vármegyénkben is várhatjuk, s első sorban a tűzrendészeti felügyelők feladata magukat a hozzájuk beosztott tűzoltó-testületek viszonya felől minden irányban tájékozni, a netán mutatkozó hiányok és visszasságok megszüntetésére közremunkálni s ha közbelépésüknek fogantja nem lenne, azonnal illetékes helyen jelentést tenni. Igen óhajtható, hogy úgy a parancsnokok, mint a tűzoltók törekedjenek hű kötelelességteljesítés által vármegyénk tűzoltó ügyének elismerést kivívni.

A tűzoltó intézmény nagy hiányára mutat az, hogy egyes tűzoltó-testületek olyan ünnepélyeket tartanak, melyek nincsenek összekötve tűzoltói gyakorlattal. Így a nagymartoni tűzoltó-testület f. é. augusztus hó 19-én 25. éves fennállását ünnepelte, a német-keresztúri testület pedig f. é. szeptember hó 9-én működő tagjai közt szolgálati érdemeket osztott ki s egyik helyen sem tartatott tűzoltó gyakorlat. Az intézmény érdekében kérem a választmányt, mondja ki, hogy jubileumi ünnepélyeknél, zászlószenteléseknél, szolgálati érdemek kiosztásánál s egyéb tűzoltói ünnepélyek alkalmával az illető tűzoltóság köteles tűzoltói gyakorlatot tartani.

A f. évi rendes szövetségi közgyűlés az elnöki jelentés alapján elhatározta, hogy lépéseket tesz Klimpa, Csáva, Császárfalva és Alsó-Pulya községekben önkéntes, esetleg kötelezett tűzoltóság szervezése iránt. Miután a közzetett intésem semmi eredménye nem lett, elnök indítványozza, mondja ki a választmány, hogy a mai ülésből írásbeli megkeresést intéz a vármegye alispánjához az iránt, sziveskedjék a szükséges lépéseket megtenni, hogy nevezett községekben a tűzoltóság, ha másképp nem megy, kényszer tűzoltóság alakjában mielőbb felállíttassék.

Hasonlóképp írásbeli megkeresés intézendő az alispánhoz az iránt is, hogy Rétfalu, Nyék és Haracsony községeket utasítsa s szükség esetén kényszerítse az előirt szerkezetű szívófecskendő beszerzésére.

Bálint Árpád felügyelő jelentéséből kitűnik, hogy Mészverem, Felső-Péterfa és Czundra községekben nem áll fenn tűzoltóság; Felső-Péterfa előirt szerkezetű fecskendővel bír, Mészverem községnek 240 lakosa van, de nincs 50 háza s így sem fecskendő beszerzésére, sem tűzoltóság felállítására nem kötelezhető, Czundra községnek van 350 lakosa, de csak kevéssel haladja túl az 50 házzámot s a mellett szegény község s tekintve, hogy Felső-Péterfa alig három kilométernyi távolságra fekszik, Felső-Péterfa község fecskendője mind a három nevezett községre nézve elegendő, tűzoltóság pedig mind a három községre nézve, együttesen volna felállítandó.

Valóban érthetetlenek az állapotok Német-Keresztúr községben. Mikor a tűzrendészeti felügyelő megjelent a vizsgálat megejtése céljából, csak a parancsnok és öt tiszt vonult ki s a tűzoltóság feloszlottnak lett nyilvánítva; ennek daczára, mint fentebb említve volt, f. é. szeptember hó 9-ikén szolgálati érem kiosztás eszközöltetett. Hogy hasonló visszaéléseknek a jövőre eleje vételessék, czélzerű volna, hogy a választmány feliratilag megkeresné az országos tűzoltó-szövetség választmányát az iránt, hogy mondja ki miszerint jövőben minden hozzá betérjesztendő és szolgálati érdemek kiszolgáltatását czélzó kérvény az illető járási tűzrendészeti felügyelő vagy a vármegyei tűzrendészeti felügyelő által hitelesítendő.

Bálint Árpád felügyelőnek azon jelentése, hogy Lakompak községben tűzoltóság nincs és az ottani jegyzőnek és segédjegyzőnek minden fáradozása daczára nem sikerült önkéntes tűzoltó-testületet szervezni, a hatóságnak köteletségévé teszi, hogy a nevezett községben haladéktalanul állítsa fel a kötelezett tűzoltóságot; kiemelendő, hogy Lakompak község 1874-ben már derék tűzoltósággal bírt.

A jelentés a küllői, alsó-péterfai, vepperdi, doborjáni és kaboldi tűzoltó-testületeket dicsérettel emeli ki.

Bálint Árpád felügyelő jelentése szerint a tűzoltó-testületek több községben panaszkodják, hogy az illető községek vonakodnak a szolgálati érmek beszerzési költségeit viselni és azon nézetnek adnak kifejezést, hogy az érmek beszerzési költségeit a vármegyei tűzoltó-szövetségnek kellene fedezni. Azon terhek mellett, melyek szövetségünk pénztárára hárulnak, ezen kívánalomnak nem lehet eleget tenni és valóban igen sajnálatos dolog, hogy oly községben, a hol a tűzoltó-testületnek pénztára nincsen, a község vonakodik a tűzoltók hű szolgálatainak elismeréséül ezen kis áldozatot meghozni. Sajnálatos említem fel, hogy a tűzjelentések igen rendetlenül érkeznek be, így nevezetesen f. é. július hó 1-től kezdve a mai napig mindössze hét tűzjelentés érkezett be, holott a soproni ujságban 18 tűzeset lett közzétéve. Ilyen körülmények között a portó valóban kidobott pénznek tekinthető.

Végül a nyomtatványokra nézve sajnálatos kell jelenem, hogy azokat ez ideig csak igen kevés tűzoltó-testület vette használatba. Legczélzzerűbb lenne csak a tagsági törzskönyvre, a pénztárkönyvre és a leltárra szoritkozni, de ezeknek behozatalát azután minden tűzoltó-testülettől multhatatlanul meg kell kívánni. A választmány az elnöki jelentést egész terjedelmében tudomásul veszi, elnöknek a kiváló gondnal szerkesztett szakszerű jelentés betérjesztéseért hálás köszönetét nyilvánítja, a jelentés egyes pontjaira nézve pedig következő határozatot hozza:

1. A választmány megkeresi a vármegye alispánját, hogy Csáva, Császárfalva, Alsó-Pulya, Klimpa és Lakompak községekben a tűzoltóság felállítására iránt — ha másképp nem lehet, kényszer tűzoltóság szervezése által — haladéktalanul intézkedni sziveskedjék.

2. Rétfalu községre nézve Földes János felügyelő azon jelentése, hogy nevezett községben a fecskendő beszerzésére szükségelt pénz már együtt van s a legközelebb be fog szereztetni, mégnyugvással tudomásul vétetik, ellenben Nyék és Haracsony községekre nézve az alispán megkeresetik, hogy a két községet tűzifecskendő beszerzésére kötelezze.

3. Alispán megkeresetik, hogy Felső-Péterfa, Mészverem és Czundra községekre nézve közös tűzoltóságnak mielőbbi felállításáról gondoskodni sziveskedjék.

4. A választmány határozatilag kimondja, hogy minden tűzoltó ünnepélylyel kapcsolatosan tűzoltó gyakorlat multhatatlanul tartassék.

5. A választmány azon indítványával járul az országos tűzoltó-szövetség választmánya elé, miszerint mondja ki országszerte kötelezőleg, hogy jövőre szolgálati érmek kiadásához multhatatlanul megkivántatik az illető vármegyei szövetség abbéli hivatalos bizonylata, hogy az illető tűzoltó-testület tényleg fenn áll. Egyuttal a választmány felkéri Szabó Gyula alelnököt, mint az országos választmány tagját ebbeli indítványának hathatós támogatására, a mit Szabó Gyula alelnök készséggel megígér.

6. A választmány határozatilag kimondja, hogy jövőre minden tűzoltó-testületnél okvetetlenül meg kívánja a tagsági törzskönyv, leltár és pénztárkönyv beszerzését és pontos vezetését. Ezen nyomtatványok kiosztás végett a tűzrendészeti felügyelőknek adatnak ki.

7. A választmány az elnöki jelentésből meggyőződött arról, hogy a tűzeset bejelentések hiányosan és rendetlenül érkeznek be; ily körülmények közt azok beküldését a jövőre nézve czéltalannak itélvén, kimondja, hogy a tűzeset bejelentések jövőre mellőzendők s a tűzesetek statisztikai pontos egybeállításához szükséges adatok az illető járási szolgabíró hivataloktól szerzendők be, a hová a tűzeseteket kötelezőleg minden esetben be kell jelenteni.

8. A választmány az elnöki jelentésből mély sajnálatos értesült, hogy Takáts Lajos tűzr. felügyelő mindez ideig az ügy iránt semmi érdeklődést nem tanusított s

hivatalos állásában semminemű tevékenységet nem fejtett ki, elhatározza azért, hogy nevezett felügyelőt írásban felszólítja nyilatkozatra arra nézve, akar-e eleget tenni kötelességének s kedvezőtlen válasz esetén, azon kérelemmel fordul a főispánhoz, hogy őt hivatalos állásából felmenteni s helyébe más alkalmas egyént kinevezni sziveskedjék.

9. Végül elhatározza a választmány, hogy kimerítő emlékiratot terjeszt az alispánhoz, melybe felveendők a jelen jegyzőkönyv II., 1., 2., 3. pontjai alatt elhatározott megkeresések s felsorolandók a tűzoltóügy terén észlelt összes hiányok és visszasságok, egyben hivatkozással az illető törvényekre és kormányrendeletekre felkérendő az alispán, hogy a tapasztalt hiányok orvoslására hivatalos hatáskörében tőle telhetőleg közreműködni, különösen pedig az 1888-iki tűzrendészeti kormány-rendeletnek a tűzoltó-testületek községi segélyezését illetőleg érvényt szerezni sziveskedjék.

A választmány az emlékirat kidolgozására Szabó Gyula alelnököt kéri fel, annak felülvizsgálatára pedig szövetségi elnök Kund Frigyes, Dr. Balits Lajos, Dr. Ajkay Béla tükárból álló szűkebbkörű bizottságot küldi ki.

III. Hillebrandt János szövetségi pénztáros a pénztár állásáról következő jelentést terjeszti be:

Pénztármaradvány 1900. évi július 1-én 911 kor. 22 fill. Bevétel 188 kor. Összesen 1099 kor. 22 fill. Kiadás 295 kor. Egyenleg 804 kor. 22 fill. Az országos pénztárba fizetendő: 226 kor. Maradvány 578 kor. 22 fill. Tagsági díjbátralék: 1416 kor.

A folyó évi tagsági díjjal még 121 tűzoltó-testület hátralékban van.

A jelentés tudomásul szolgál.

IV. Szabó Gyula alelnök az egyes tűzrendészeti kerületekben rendezett tűzoltó szaktanfolyamokról következő jelentésben számol be:

»A Sopronvármegye és Sopron városa tűzoltótestületeinek szövetsége által a f. évi márczius hó 10-én tartott választmányi ülésen reám rótt megtisztelő és kitüntető kötelezettségnek eleget téve, van szerencsém az egyes tűzrendészeti kerületekben általam rendezett és megtartott tűzoltói szaktanfolyamokról jelentésemet a következőkben betérjeszteni:

A tanfolyamokat április hó 29-étől kezdve minden vasár- és ünnepnapon szeptember hó 23-ig bezárólag a következő tantárgyfelosztással tartottam meg:

I. Elméleti rész. 1. Szervezés: a) alakulás, b) alapszabályok, c) szolgálati szabályok, d) ügykezelés, e) szolgálati teendők. 2. Tűzrendészet: a) kormányrendelet, b) egyéb tűzrendészeti rendeletek, c) építkezés. 3. Egyenruha, személyes felszerelés és rangjelzés. 4. Tűzoltószerek: a) szivattyú alapszerkezete és működése s azok minősége, b) a szivattyúk működési zavarai és a szivattyúk gondozása, c) mászó- és mentőszerek. 5. Vízszerezés. 6. Tűzjelzés különösen kürt és sípjelzés. 7. Tűzoltás és védelem: a) a tűzek minősége és támadása, b) csövezetés, c) mentés.

II. Gyakorlati rész. 1. Rendgyakorlatok, 2. Szerek gyakorlati ismertetése, 3. Szivattyú-szerelések, 4. Mászó- és mentőgyakorlatok, 5. Jelképes tűztámadás és védelem.

Az egyes tűzrendészeti kerületekben a következő sorrend s napokon tartottam meg előadásaimat:

1. **Soproni kerület.** Sopronban április hó 29-én: Haracsony 3 tűzoltóval és május 6-án Somfalva 1 tűzoltóval jelenvén meg, előadást nem tartottam. Démy Sándor járási tűzfelügyelő mindkét ízben megjelent.

2. **Sopron-lozsi kerület.** Lozson május hó 13. és 20-án: Lozs 50, Hegykő 15, Hídegség 4, Lövő 3, Pinye 15, Német-Peresztég 4, összesen 93 tűzoltóval. Bálint Árpád járási tűzfelügyelő mindkét ízben megjelent.

3. **Nagymartoni kerület.** Nagymartonban május hó 24-én és június hó 4-én: Nagymarton 38, Pecsényéd 8, Siklós 4, Borbolya 14, Rétfalu 6, Márczfalva 15, Nádasd 2,

Stodra 7, Fraknó 10 és Lajta-Szt.-Miklós 5, összesen 109 tűzoltóval. Földes János járási tűzfelügyelő egy ízben megjelent.

4. **Pulyai kerület.** Derecskén június hó 10-én: Derecske 34, Szt.-Márton 32, Sopron-Ujlak 13, Boros 16, Köhalom 3, Felső-László 10, Dörfl 3, Bónya-Ostoros 7, Felső-Rámócz 10, Szabad-Báránd 3, Borisfalva 5, Alsó-Pulya 2 és Lándzsér 2, összesen 140 tűzoltóval; Felső-Pulya 14, Közép-Pulya 7, Szabad-Báránd 19, Alsó-Pulya 4, Borisfalva 4, Sopron-Szt.-Márton 2, Derecske 3, Alsó-Rámócz 2, Dörfl 16, Köhalom 15, Felső László 6, Locsmánd 6 és Füles 3, összesen 101 tűzoltóval. Mersitz István járási tűzfelügyelő mindkét ízben megjelent.

5. **Kapuvári kerület.** Kapuvártól június hó 17-én: Kapuvár 68, Szárföld 3, Mihályi 7, Kisfalud 12, Veszvény 13, Osló 4, Zsebeháza 3, Tót-Keresztúr 4, Hövej 4 és Vitnyéd 1, összesen 119 tűzoltóval. Békeffi József járási tűzfelügyelő megjelent.

6. **Csornai kerület.** Csornán augusztus hó 19-én: Csorna 68, Farád 5, Pásztori 5, Vágh 5, Tamási 4, Jobaháza 4, Rába-Csanak 6, Szill 5, Sobar 2, Árpás 5, Egyed 5, Bogyoszló 17, Sebes 3, Acsalag 3, Szovát 5 és Bányog 4, összesen 146 tűzoltóval. Feuchtinger György járási tűzfelügyelő megjelent.

7. **Kapuvár-fertőszentmiklósi kerület.** Fertő-Szt.-Miklós augusztus 20-án: Fertő-Szt.-Miklós 28, Petőház 18, Endréd 5, Szergény-Agyagos 5, Csapod 4, Széplak 17, Süttör 4, Vitnyéd 11, Muzsaj-Röjtök 7 és Garta 19, összesen 118 tűzoltóval. Merényi Ferencz járási tűzfelügyelő megjelent.

8. **Csepreg-sajtoskálai kerület.** Sajtoskálón szeptember hó 9-én: Sajtoskál 13, Ság 22, Iván 22, Lócs 4, Pusztacsalád 2, Csér 2, Jánosfa 2, Csáford 2, Kis Geresd 2, Nagy-Geresd 3, Porládony 10, Tompaháza 2 és Nemes-Ládony 6, összesen 82 tűzoltóval. A járási tűzfelügyelő nem jelent meg s elmaradását nem is igazolta.

9. **Csepregi kerület.** Csepregben szeptember hó 8-án: Csepreg 51, Bükk 39, Német-Zsidány 4, Horváth Zsidány 3, Olmód 2, Peresznye 2, Szakony 6, Gyalóka 2 és Keresztény 4, összesen 113 tűzoltóval. Kiss Jenő járási tűzfelügyelő betegsége miatt maradt távol.

10. **Kismartoni kerület.** Miután a kismartoni kerületben a múlt év folyamán egy két hónapos tanfolyam tartott, ez alkalommal a tanfolyam hallgatása alól fölmentetett.

Az itt feltüntetett számadatokból tehát kitűnik, hogy a vármegyei, illetve járási tűzrendészeti kerületekben rendezett tűzoltó-szaktanfolyamot a 9 kerületből 102 tűzoltó-testület 1025 tűzoltóval látogatta, a mi a mellett bizonyít, hogy választmányunk ezen határozata tűzoltó ügyünk fejlesztése érdekében közszükséget pótol.

Ezen tanfolyamok megtartása alkalmával arról győződtem meg, hogy a föllelt tananyag oly nagyterjedelmű, hogy annak sikeres feldolgozása csak az esetben várható, ha e tanfolyamok a jövőben járásonként kéthónapi időtartamig — vasár- és ünnepnapokon — rendeztetnének, miért is azon tiszteletteljes indítvánnyal járulok a tekintetes Elnökség elé, hogy a jövőben e tanfolyamokat járásonként rendezze és pedig annyival inkább, mert maguk az érdeelt tűzoltó-testületek is azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy e tanfolyamok megismételtessenek. Igaz, hogy ez előadások rendezése fáradsággal és anyagi áldozatokkal jár, mindazáltal nem szabad visszariadnunk, mert ezek a tűzoltók szakképzettségének emelésével busásan megtérülnek.

Nem mulaszthatom el, hogy elismeréssel ne adózzam az elsőtökü tűzrendészeti hatóságoknak, a járási főszolgabíráknak, névszerint: Robicza Endre, Bründl Róbert, Guary Béla és Csontos Ferencz uraknak azon meleg érdeklődésükért és hatékony támogatásukért, a melylyel engem fáradságos munkámban támogatni sziveskedtek.

Midőn még megemlítem, hogy báró Solymossy Ödön és Rupprecht Olivér urak a tűzoltóügy iránti lelkes érdeklődésükkel a bajtársaknak valóságos példaként szolgáltak, van szerencsém azon tiszteletteljes kéréssel a tek. választmány elé járulni, miszerint ebbeli jelentésemet tudomásul venni méltóztassék.

Kismarton, 1900. október hó 15-én.

Szabó Gyula,
szövetségi alelnök.

A választmány Szabó Gyula alelnök jelentését általában örvendetes tudomásul veszi s neki a tűzoltó-intézmény érdekében kifejtett odaadó fáradozásáért hálás köszönetét nyilvánítja, a folyó évben rendezett tűzoltói szaktanfolyam vezetése körül kifejtett buzgó tevékenységének elismeréséül 250 korona tiszteletdíjat állapít meg.

A mi a tűzoltó szaktanfolyamoknak a jövő év folyamán való rendezését illeti, a választmány kimondja, hogy e kérdésben a tavaszi ülésben fog határozni. Végül a választmány csatlakozva Szabó Gyula alelnök indítványához, a maga részéről is hálás köszönetét fejezi ki Robiczka Endre, Brundl Róbert, Guáry Béla és Csontos Ferencz főszolgabíróknak meleg érdeklődésükért és hathatós támogatásukért, melylyel tűzoltó intézményt a szaktanfolyamok tartásánál is gyámolítani szivesek voltak.

V. A választmány tárgyalás alá vévén a legutóbb elkészült tűzrendészeti törvényjavaslatot, melegen üdvözi a magas kormányt a nagyfontosságú tűzrendészeti vizsgálatok kezdeményezéséért, annál is inkább, mert ezen intézkedést a tűzoltó intézmény terén új és örvendetes korszak megnyitójának tekinti, egyben elhatározza, hogy dr. Óváry Ferencz országos képviselőnek s a magyar országos tűzoltó-szövetség alelnökének ez ügyben kifejtett buzgó fáradozásáért őszinte köszönetét fejezi ki s azt jegyzőkönyvében megörökíti. A választmány továbbá köszönetét fejezi ki az országos tűzoltó-szövetség elnökségének a törvényjavaslat előkészítéseért.

VI. Végül a választmány jegyzőkönyvileg hálás köszönetét fejezi ki Sopron sz. kir. város polgármesterének szives előzékenységeért, melylyel a városháza tanácstermét ezuttal is szives volt átengedni.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettvén, elnök meleg köszönetet mond a választmányi tagoknak szives érdeklődésükért és az ülés bezárja.

Dr. Ajkay Béla,
szöv. titkár.

Rösch Frigyes,
szöv. elnök.

A veszprémvármegyei szövetség választmányi ülése.

Jegyzőkönyv, felvételű Veszprémben, 1900. évi december hó 2-án a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának rendes üléséről.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök, Szeglethy György alelnök, Blázy Imre főjegyző, Jenőfi Ferencz pénztáros, Szikora Béla a devecseri járás tűzr. felügyelője, Dr. Csomasz Béla, Pongrácz Dániel, Dr. Réthy Ede, Szűcs Ákos, Weisz Elek, választmányi tagok, Balogh Károly és Rada József, mint vendégek.

I. Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök konstatálja, hogy a szövetség alapszabályainak 27. §-ában megkivánt 10 tag jelen van, így a gyűlés határozatképes lévén, az ülést megnyitja s felhívja a főjegyzőt, hogy az elnökségnek 1900. évi működéséről szóló jelentést olvassa fel:

»Mélyen tisztelt választmány! Az év vége közeledvén, kedves kötelességünknek ismerjük a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség által reánk ruházott tisztünkben folyó működésünkről beszámolni:

Örömmel jelenthetjük, hogy a lefolyt évben vármegyénk alispánjának a járási főszolgabírák támogatása és a járási

tűzrendészeti felügyelőknak buzgólkodása folytán vármegyénk tűzrendészeti állapota a javulás felé oly nagy lépést tett, a milyent szövetségünk fennállása óta soha sem tett, mert a járási tűzr. felügyelők tapasztalatairól szóló jelentések alapján minden községre külön-külön felterjesztést tettünk Veszprémvármegye alispánjához, ki áthatva a vármegyei tűzrendészet fejlesztésének üdvös voltától, a legszigorúbb intézkedéseket tette meg a tűzrendészet javítása érdekében s a járási főszolgabírák útján a községeket egyenkint hívta fel a hiányoknak záros határidő alatt leendő pótlására, ellenesetben a hiányoknak a községi előjáróság költségére való beszerzését és a fegyelmi eljárást helyezte kilátásba. Biztos tehát a reményünk, hogy ily erélyes intézkedéssel sikerülni fog elérni azt az üdvös és közhasznú célt, melyet szövetségünk megalakulásakor zászlajára irt. Tűzfelügyelőink buzgólkodása folytán a gyakorlott tűzoltóságok száma is szaporodott, különösen a devecseri és a veszprémi járásban, miért is a közgyűlés határozata értelmében 32 tűzoltóságnak dícsérő okiratot és 9 tűzoltóságnak tűzoltó szerek beszerzésére 20—20 korona jutalmat adtunk. Tisztelettel jelentjük, hogy a közgyűlés határozata értelmében javaslatot terjesztettünk fel a vármegye törvényhatósági bizottságához a III. tűzoltó-szaktanfolyamnak rendezése tárgyában, mely javaslat a holnapi (decz. 3.) törvényhatósági közgyűlésen fog tárgyalatni s biztos a reményünk, hogy a III. tűzoltó-szaktanfolyam tartása el fog rendeltetni; ennél fogva felkérjük a tek. választmányt, hogy a jelen ülésben határozza el, hogy az országos tűzoltó-szaktanfolyam előadói közül kik kéressenek fel ezen III. tanfolyam vezetésére. Megkeresendő volna Veszprém város polgármestere a régi laktanya-helyiségek, a Veszprém városban állomásozó honvéd állomásparancsnokság a bútorok, szalmazsákok és pokróczok és a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület a tűzoltó-szereknek a tűzoltó-szaktanfolyam céljaira leendő átengedése iránt.

A tűzoltó-gyakorlatoknak egységes alapon való vezetése céljából gyakorlati szabályokat adtunk oly községeknek, melyek azokat kérték. Továbbá kiosztottunk kész tűzrendészeti szabályrendelet, és alap- és szolgálati, rangjelzési és felszerelési minta szabályokat, a magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségének alapszabályait, útmutatást a baleseteknél nyújtandó rögtöni segélynyújtáshoz.

A járási tűzrendészeti felügyelők vizsgálatainak megkönnyítése céljából a főjegyző mintát szerkesztett, mely kinyomtatván, kellő számú példányban a jár. tűzr. felügyelők között kiosztatott.

A tűzkár-statisztikai nyomtatványok elfogyván, újának nyomtatása és a községi előjáróságok között való szétküldése vált szükségessé.

A tűzoltásra kötelezett 20—40 éves férfi lakosok összeírásának megkönnyítése céljából új nyomtatványokat készítettünk oly változtatással, hogy azon kérdés helyett: »bír-e éremmel?« ezen kérdés: »van-e biztosítva baleset ellen?« tétetett.

A szövetségi iroda és az ügykezelés megvizsgáltatván, legteljesebb elismerésünket fejezhetjük ki Blázy Imre főjegyzőnek a tapasztalt rend és kifejtett szorgalma okából. Egyúttal tekintve a nagyon felszaporodott írási teendőket, javasoljuk, hogy a törzskönyvek vezethetése céljából egy tanulóknak 20—40 koronával leendő jutalmaztatása, s így a törzskönyvek vezetése, kitöltése is elrendelthessék; irodabérelőleg félévre 70 korona.

Szaktanfolyam előadókul felkérendőknak: Dr. Szily József, Breuer Szilárd, Lukács Gyula, Köhler István, Szokoly Ignác, Dr. Óvári Ferencz és Blázy Imre.

A jelentés örvendetes tudomásul vétetett, az abban foglalt indítványok elfogadtattak és az 1901. évi irodabér felerésze Blázy Imre főjegyző kezéhez 70 koronában már ezuttal, továbbá a törzskönyvek pontos vezethetése céljából egy tanuló részére 40 korona utalványoztatott.

Blázy Imre főjegyzőnek ügybuzgó munkássága, szorgalma és főjegyzői teendőinek és az iroda pontos és rendes vezetéseért elismerés és jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

2. Szikora Béla, a devecseri járás tűzrendészeti felügyelője betérjeszti a devecseri járás tűzrendészeti állapotára vonatkozó jelentését és a megejtett szemlékről felvett jegyzőkönyveket:

Mint hogy az elnökség ezen jelentést az ülés előtt nem tanulmányozhatta, tehát netaláni orvoslásra vonatkozó javaslatot sem tehetett, ennél fogva határozott, hogy ezen jelentés tanulmányozás és javaslattétel végett adassék ki az elnökségnek.

3. Jenőfi Ferencz szövetségi pénztáros betérjeszti az 1900. évi január 1-től december hó 2-ig terjedő pénztári számadását, mely szerint a bevétel 3355 korona és 20 fillér; a kiadás pedig 3268 korona 50 fillér; a pénztári maradvány: 86 korona 70 fillér. A pénztáratéknél elhelyezett összeg 2485 korona. Pénzbeli vagyon 2571 korona 70 fillér. Tudomásul vétetett.

4. A pénztári számadások megvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság nevében Szűcs Ákos jelenti, hogy a pénztári állapot 1899-ben a következő volt: bevétel 889 frt 30 kr., a kiadás: 769 frt 65 kr., a pénztári maradvány 129 frt 70 kr.; a póstakarékpénztárban, mint törzstőke: 100 frt van elhelyezve, s így a számadásokat helyeseknek találta, miért is Jenőfi Ferencz pénztáros részére a felmentvénynek megadását és a pénztárnak pontos és lelkiismeretes vezetéseért jegyzőkönyvi köszönet szavazását hozza javaslatba.

A jelentés örvendetes tudomásul vétetvén, Jenőfi Ferencz pénztárosnak a felmentvény a szokásos óvások fentartása mellett megadatott és a pénztárnak lelkiismeretes vezetéseért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

5. Blázy Imre főjegyző felolvassa az ügyforgalmi és a tűzkár. statisztikát; mely szerint 1900. évi január hó 1-től december 2-ig 721 darab érkezett; ezek közül törvényhatósági bizottságtól 29 darab, az alispántól 235 darab, a főszofigabiráktól 6 darab, a jegyzőktől 23 darab, a községi előljáróságoktól 202 darab, a magy. orsz. tűzoltó-szövetségtől 3 darab, a járási tűzr. felügyelőktől 12 darab, a tűzoltó-testületektől 14 darab, saját hivatalból kiadatott 200 darab, vélemény adatott 45-ször.

A tüzesetek száma 1900. évi január hó 1-től október végéig 131 volt.

A devecseri járásban volt 32 tüzeset. Csögle, Nagy-Alásony és Nagy Piriten 3—3; N.-Szöllösön, Somlyó-Vásárhelyen, Kertán, Adorjánháza és Noszlopon 2—2; Doba, Kis-Pirit, Vecse, Devecser, Ajka-Rendek, Halimba, Magyar-Polány, Eöcs, Csékut, Borszöröcsök, Vid, Pölöske és Ajkán 1—1. — A tűz oka volt: 1 gyújtogatás, 6 gondatlanság, 5 gyermekek játéka gyufával, 19 ismeretlen. Elégett egy üvegyár, 125 lakóház, 194 melléképület és erdő 100 470 korona értékben, 639 darab házi állat 1 032 korona értékben, butor, ruha 1642 korona, takarmány, szalma 27 567 kor. 60 fillér, szemes gabona 941 korona, gazdasági eszközök 14 810 korona, házi és ipari eszközök 817 korona, gyári felszerelés 7095 korona, árukészlet 75 170 korona, fakészlet 1396 kor. 40 fillér, egyéb tárgyak 3517 korona értékben. Összes kár: 134 627 korona; biztosítva volt 230 651 korona érték. — Szeptemberben volt 9 tüzeset, augusztusban 4, február, április, július és október hónapban 3—3, márczius, május, júniusban 2—2, január hónapban 1 tüzeset.

Az enyingi járásban volt 17 tüzeset: Lajos-Komáromban 5, Szilas-Balháson 4, Siófokon 3. Balatonfőkajár, Csajágh, Enying, Küngös és Lepsényben 1—1. A tűz oka volt: 3 gondatlanság, 2 gyermekek gyufajátéka, 1 öngyújtás, 10 ismeretlen. Elégett 2 lakóház, 38 melléképület 20 975 korona értékben, 58 darab házi állat 14 800 korona,

butor, ruha 50 korona, takarmány, szalma 7317 korona, szemes gabona 4496, gazdasági eszközök 376 korona. fakészlet 2 korona, egyéb tárgyak 1056 korona. Összes kár: 49 072 korona, biztosítva volt: 45 961 korona érték; márczius, május, augusztus és október hónapban 2—2, júniusra, júliusra 4—4, szeptemberre 1 tüzeset esik.

A pápai járásban volt 13 tüzeset. Acsád és Nagy-Gyimóton 3—3, Mezőlakon, Pápán és Vaszáron 2—2, Bakony-Tamási, Borsosgyőr, Dáka, Békás, A. Tevel, K. Vath, P.-Szalók, Nyárad, Felső-Görzsöny, Lovász-Patona és Salamonon 1—1. A tűz oka volt: 3 gyújtogatás, 3 gondatlanság, 6 gyermekek gyufajátéka, 2 villámcsapás és 9 ismeretlen. Elégett 40 lakóház, 51 melléképület, erdő 29 225 korona értékben; 260 darab házi állat 628 korona értékben, butor, ruha 640 korona, takarmány, szalma 6953 kor. 60 fillér, szemes gabona 17 172, gabona-asztagban 2163 korona, gazdasági eszközök 625 darab, házi és ipari eszközök 84, árukészlet 8179, fakészlet 231, egyéb tárgyak 125 korona. Összes kár: 36 797 korona. Biztosítva volt 56 526 korona értékű vagyon. Április hónapban volt 1 tüzeset, február, május és október hónapban 2—2, márczius és augusztus hónapban 3—3, június hónapban 4, szeptember hónapban 6.

A veszprémi járásban 32 tüzeset volt. Szent-Gálon 9, Veszprémben 5, Várpalotán 4, Nagy-Vázsony, Rátót, Bánd, Ósin 2—2, Kádárta, Herend, Városlőd, Peremarton, Berhida és Papkeszin 1—1. A tűz oka volt: gyújtogatás 2, gondatlanság 6, gyermekek gyufajátéka 6, villámcsapás 1, ismeretlen 17. Elégett 90 lakóház, 56 melléképület, erdő, 41 430 korona értékben, 81 darab házi állat 364 korona értékben, butor, ruha 1078 korona, takarmány, szalma 3802, szemes gabona 777 korona, gabona asztagban 650 korona, gazdasági eszközök 1934 korona, házi és ipari eszköz 4120 korona, fakészlet 26 korona, egyéb tárgyak 927 korona. Összes kár: 13 678 korona, biztosítva volt 46 243 korona értékű vagyon. Május és júliusban 6—6, április és augusztusban 5—5, októberben 4, szeptemberben 3, júniusban 2 és márcziusban 1 tüzeset volt.

A zirczi járásban 27 tüzeset volt. Teés, Suúr, Lókut, Jázsd, Csernye, B.-M.-Szt.-Király, Varsány és Akán 2—2, Bakonybél, Olaszfalu, Csetény, Zircz, Szápár, Porva, Dudar, Bársonyos, B.-Szt.-László, Gicz és Hántán 1—1. A tűz oka volt: 5 esetben gyújtogatás, 2 esetben gondatlanság, 6 gyermekek gyufajátéka, 2 öngyulladás, 13 ismeretlen. Elégett 105 lakóház, és 177 melléképület és 80 korona értékű erdő, összesen 96 519 korona, házi állat 898 darab 2706 korona, butor, ruha 1541, takarmány, szalma 32 977 korona, szemes gabona 5600 korona, gabona asztagban 388 korona, gazdasági eszközök 5982 korona, házi és ipari eszközök 578 korona, gyári felszerelés 170 korona, árukészlet 1148 korona, fakészlet 2279, egyéb tárgyak 1594 korona, ingók kárösszege 55 054 kor. 10 fillér, biztosítva volt 84 879 kor. 56 fillér. Szeptember hónap 5, október hónap 7, márcziusra 4, április hónap 3, február, június és augusztus hónap 2—2, január, május és július hónap 1—1. tüzeset jutott. Tudomásul vétetett.

6. Elnök bemutatja a szövetségi iroda butorairól, irodai felszereléséről és könyvtáráról szóló leltári kimutatást, mely szerint a szövetségnek 348 korona 55 fillér leltári vagyon van. Örvendetes tudomásul vétetett.

7. Dr. Réthy Ede választmányi tag azzal a kéréssel fordul az ügyvezető elnökhöz, hogy a tűzrendészeti törvény megalkotását megelőző intézkedésekről a választmányt felvilágosítani sziveskedjék, mire Dr. Óváry Ferencz ügyvezető elnök a következőket terjesztette elő:

Ügyvezető elnök f. évi márczius havában a belügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmával az országgyűlésen Magyarország tűzrendészeti állapotáról beszédet mondott, mely beszédének az lett az eredménye, hogy Széll Kálmán belügyminiszter öt és egy ministeri kiküldöttet az ország tűzrendészeti állapotának megvizsgálásával bízta

meg. E bizottság a magy. orsz. tűzoltó-szövetség egy-egy előadójával együtt 18 vármegyét, azokban 258 községet vizsgált meg s a szerzett tapasztalataikat memorandumban összefoglalva Breuer Szilárd pályanyertes tűzrendészeti törvényjavaslatával (az országos szövetség által átdolgozott alakban) az ő vezetése alatt egy bizottság adta át a belügy-miniszternek, ki megígérte, hogy a legközelebbi jövőben az ország tűzrendészete érdekében meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket. Egyben bejelenti, hogy a biztosítási törvény is tárgyalás alatt áll, melyben azt szeretné kimondatni, hogy a biztosító-társaságok kötelesek legyenek bruttó jövedelmüknek 2%-át a tűzrendészeti országos alapba befizetni, mi körülbelül 1.000.000 koronát tenne ki, e célból az országgyűlésen fel is szóllalt és a törvény előkészítő bizottság tagjaival hosszasan tárgyalt s a budget tárgyalásnál még egy ízben fel akar szólni.

Dr. Réthy Ede a választmány nevében Dr. Óvári Ferencz ügyvezető elnöknek köszönetet mond, fenntartván magának a jogot, hogy a jövő évi rendes közgyűlésen e tárgyban indítványt nyújt lépessen fel.

Egyéb tárgy nem lévén, indítvány nem tétetvén, elnök az ülést bezárta. Kmft.

Dr. Óvári Ferencz,
ügyvezető elnök.

Blázy Imre,
főjegyző.

Hitelesítjük:

Dr. Réthy Ede.

Dr. Csomasz Béla.

A székelyhidi testület 1899. évi jelentése.

Tiszelt közgyűlés!

Parancsnokságunk 1899. évi jelentését van szerencsénk a következőkben előterjeszteni:

Rendkívüli közgyűlés nem volt; tartatott egy parancsnoksági gyűlés, melynek határozatai a következők:

1. Az 1899. évi rendes közgyűlés határidejéül jul. 16. napja tűzetett ki és tárgyai megállapítottak.

2. A szokásos évforduló-ünnepély aug. 20-ra tűzetett ki.

3. XV. évi szolgálati érem viselésére: Kovács Mihály; a X. évesre Fodor Sándor, Oláh Gábor; az V. évesre: Ujlaky Lajos, Vincze Imre, Magyar Béla, ifju Fényes Endre, Erdéli György, Kis József, L. Nagy Sándor és Csiszár Imre önkéntes tűzoltók jogosultsága állapított meg.

Az 1899. évben 12 gyakorlatt artatott, télen elméleti és nyári gyakorlati oktatással. Éjjeli őrség volt egész éven át.

Tűzeset volt összesen 5, és pedig:

1. 1899. május 18-án délelőtt 1/2 11 órakor Kozma János tulajdonát képező zsák-utczai 313. számú beltelken egy szalmacsomó gyuladt ki. Mire tűzoltóságunk odaért, a csekély terjedelmű tüzet a közelben lakó emberek eloltották. Kivonult 19 tűzoltó, továbbá 3 szivattyú, 2 gyűjtő-kocsi (vízszállító) és 1 szerkocsi Mérsékelt észak-nyugati szél.

2. 1899. június 2-án délután 4 órakor a város felett átvonuló terhes felhőből alig pár percnyi időközben kétszer csapott le a villám és felgyújtotta a Kossuth-utca 493 számú Benedek Mátyás tulajdonát képező lakóházat és a Mező-utczán Komsa András tulajdonát képező 529. számú házat. Tűzoltóságunk nyomban kivonult a Kossuth-utczai tűzhöz s az utczán pataként hömpölygő áradatba szerelve az 1. és 2. számú szivattyút, az oltást megkezdte. Egyidejűleg a 3. és 4. számú szivattyú a harmadik utczában levő 529. számú égő ház oltására vezényeltetett. A tűz tovaterjedését mindkét esetben sikerült megakadályozni. Két órai szakadatlan működés után a vész végleg elfojtatott. Az oltási műveletben résztvett 75 tűzoltó. Kivonult 4 szivattyú, két gyűjtő-kocsi, 1 szerkocsi. Mérsékelt délkeleti szél.

3. 1899. június 16. án délután 3 órakor a Fövényes-utczán Boros József 348. számú beltelken egy trágyadomb gyuladt meg. Timaróczky Gyula mászó-csapatvezető a

szomszédok segélyével oltotta el. Tűzjelzés és kivonulás nem történt.

4. 1899. július 16-án délután 5 órakor Kulcsár Ferencz 446. számú beltelken a sövénykerítés gyuladt meg, s a közelben levők által eloltatott. Kivonult 4 szivattyú, 3 gyűjtő-kocsi, 1 szerkocsi.

5. 1899. november 23-án az 529. számú beltelken sövényégés volt. A közeli emberek oltották el. Jelzés és kivonulás nem történt.

1899. június 4-én egyletünk kirándulást tett a »Rádúj«-erdőbe. A 9 kilométeres távolságot könnyen elviseltük és zenekarunk vidám indulói mellett 2 óra alatt érkezünk a kellemes helyre, hol aztán tábort ütve, vígan szórakoztunk. Délben egyleti főszakácsunk Szilágyi Lajos mászó-csapatbeli bajtárs által remekbe készített gulyáshús volt ebédünk, és este a jól töltött nap emlékével jöttünk haza. A kirándulásban résztvett 50 tűzoltó.

1899. augusztus 19. és 20-án tartotta a berettyó-újfalui társaság fennállása 25-ik évében zászlószentelési ünnepélyét. Ugyanezen alkalommal ugyanott tartatott a vármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése. Sajnálattal ezen alkalommal hiányozni volt kénytelen egyletünk, mert a mi évforduló-ünnepélyünk is ezen napra esett, erről pedig 21 év óta igazi tűzoltó még el nem maradt.

Október 6-án dicső emlékü aradi vértanúink halála 50-ik évfordulója alkalmából rendezett hazafias gyász-ünnepélyen egyletünk küldöttségileg vett részt

A lefolyt évben következő megkeresések érkeztek hozzánk:

1. Székelyhidi elöljáróság a 676. számú háznál építési szándékolt sütőde tárgyában szakvélemény iránt.

2. Tenkei tűzoltóság vízszállító-rendszerünk meghonosítása céljából a gyűjtő-kocsik beszerzési áráról.

A segéd-tiszt állás, mely egyszersmind az egylet írásbeli teendőinek ellátását is felöleli, dr. Penkert Mihály segéd-tisztnek szivattyús-csapatvezetővé történt választásával már egy év óta betöltetlen és annak betöltését még most sem hozhattuk javaslatba alkalmas vizsgázott egyén hiányában. Az ügyek ellátása azonban megakadva nincs és várni fogunk, míg valódi érdem alapján betölthetővé válik.

Az 1899. évben testületünket anyagilag támogatták: Ruska János 2 frt, Timár Imre 50 kr., Pataky Ferencz 1 frt, Kovács Imre 5 kr., Szamos Józsefné bába 50 kr., Tarján Gábor 1 frt, Németi János 4 frt 50 kr., Pap Lajos 1 frt 10 kr., Katona József 40 kr., Dióssi Ignác 10 frt, összesen 21 frt 05 kr. adományozásával.

Lámpabér és vegyes bevétel volt 3 frt 90 kr., Székelyhid város évi segélye 100 frt, összesen 103 frt 90 kr.

Az évforduló-ünnepély tiszta jövedelmet nem hozott.

Egyletünk pénztári állása a számadás során fog előterjeszteni.

Tisztelettel indítványozzuk, hogy azon keveseknek, kik egyletünkről anyagilag is megemlékeztek, a közgyűlés ezen jelentés megküldése által köszönetét fejezze ki.

Testületünk vagyoni állása a következő: a) Szerelvényekben 5532 frt 56 kr. b) Segélyalap 701 frt 50 kr. c) Pénztári készlet 132 frt 76 kr. Összesen 6366 frt 82 kr.

Az 1898. évben volt 6353 frt 39 kr. és így szaporodott 13 frt 43 kr.

Egyleti tag volt 1898. decz. 31-én: alapító 6, pártoló 25, működő 157.

Egyleti tag van 1899. decz. 31-én: alapító 6, pártoló 25, működő 155.

Ezek szerint az alapítók és pártoló tagok száma változatlan, a működőké kevesebb kettővel.

Jelentésünket ezzel befejezván, kérjük annak indítványozó részében való határozattá emelését, egyéb részeiben pedig szives tudomásul vételét.

Fándly József,
alparancsnok.

Penkert Mihály,
parancsnok.

Az eperjesi tűzoltó-testület köréből.

Az eperjesi önkéntes tűzoltó-testület október hó 14-én tartotta a városháza nagytermében *Kubinyi* Albert elnökelete alatt ez idei közgyűlését.

A testület újabban egy nemes és mindnyájunknak érdekében álló czélnak megvalósítására törekszik. A toina és vívőegyesület elnökségével s különösen a kerékpározóosztályal egyetértőleg meg akarja alkotni a humanizmusnak egyik legszebb művét, a *mentőosztályt*. Működése az önkéntességen alapul s ennyiben rugója a legtisztább ember-szeretet. A belügyminiszteriumnak 15966 sz. alatt kiadott szabályrendeletét — a balesetek alkalmával szükséges első segélynyújtás országos rendezése tárgyában — meg akarja valósítani a legszélesebb körökben. A felhívás a csatlakozásra máris közzététetett s közönségünk érdeklődésétől s anyagi és erkölcsi támogatásától függ, hogy az életrevaló s mindnyájunk javára szolgáló eszme mielebb a megvalósulás stádiumába is jusson.

Köszönet és elismerés a kezdeményezőknek, a közéletünk kipróbált bajnokának elnöksége alatt működő önkéntes tűzoltóegyesületnek s üdv a csatlakozóknak! Városunk ezzel is a műveltebb nagyobb hazai városok fejlődése útjára lépett s hiszszük, hogy önkéntes tűzoltóságunk ez oldalról is sikeresen fogja teljesíteni a kötelességeit s meg fog felelni a hozzája kötött várakozásnak. Az előjelek igen biztatók. Az anyagi támogatásra s a csatlakozásra szóló jelentkezések máris szép számmal érkeztek s mielőbb megtörténhetik a szervezkedés. A részletek megállapítása az intézőség bölcsességének és körültekintésének egyik szép hivatása és sikerrel megoldandó feladata. Egyelőre csak a legmelegebben üdvözljük az eszmét és sok sikert kívánunk annak mielőbbi megvalósításában!

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Kubinyi Albert elnök megnyitójában meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, utalt az egyesületnek a közönség körében is elismert közel 25-éves munkásságára, meleg elismeréssel adózott a működő tagoknak s bizalommal fogadta a létesítendő mentőosztályt. Lelkes éljenzés fogadta a szép megnyitót.

Majd dr. Szilávik Mátyás jegyző felolvasta Lillia Zsigmond parancsnoki jelentését az 1892—1899. évekről. E kimerítő jelentés meleg elismeréssel emlékezett meg Kyss Géza főparancsnok áldásos működéséről; majd a városban és a vidéken előfordult tüzesetekről, a gyakorlatokról, a színházi és lovardai őrsegekről, a készenlétben levő éjjeli őrsegekről, az önk. legénység számáról s szolgálati éveik statisztikájáról, a büntetésekről, a fertőtlenítésről és a halálozásokról. A jelentés szerint az elmúlt nyolcz év alatt a városban 122, a vidéken 15 tüzeset volt. Gyakorlat volt 147. Színházi és lovardai őrseg tartatott 3672, készenléti éjjeli őrseg 9874 emberrel. Az önk. legénység száma volt 1899 végén 74, a kötelezetteké 124. A nagyobb tűzbiztonság végett a parancsnok négy fecskendőállomást állított fel. A fertőtlenítésre dr. Lakner Árpád orvos oktatta a legénységet. A jelentés Mandics Ede polgármesternek meleg elismeréssel adózott. A kimerítő jelentés örvendetes tudomásul szolgált s a parancsnoknak szives elismerés és köszönet szavaztatott.

Az orsz. tűzoltószövetség részéről elismerésül a következők kaptak szolgálati érmekeket: Kollár Mihály, Miskay György, Turek József és János, Kalló Sándor, Szimely Vincze és Simkó István tíz éves, Dancsó János, Méhely István, Petricsko András. Rojcsik Tamás, Sztraka István, Spanner Róbert és Skroboly Ignác öt éves szolgálati érmekeket. A közgyűlés lelkes éljenzésekkel fogadta a kitüntéseket s az elnök üdvözlő kísérő szavait.

Az alapszabályok 16. §-a értelmében megejtetvén a tisztviselők választása, egyhangu felkiáltással három évi megbízással elnöknek Kubinyi Albert, alelnöknek Sztankay

László, parancsnoknak Lillia Zsigmond, alparancsnoknak Hamborszky Bertalan, szakaszparancsnokoknak Palsák Sándor, Voloszinovits János és Gál András, segédtsitznek Verboszky József, jegyzőnek dr. Szilávik Mátyás, pénztárosnak Ridarcsik Gábor, orvosnak dr. Holénia Gyula s ügyvédnek dr. Liska Mihály választattak. Ugyancsak három évi megbízással a választmány tagjaivá lettek: Raisz Ede, Hannel Zsigmond, Ghillányi József, Flórián Jakab, Kubinyi Aurél, Linkesch Károly, Oszvald Károly, Rosenberg Hermann, Schroepfer Antal, Zavatzky Szilárd, Fuhrmann Andor, Úsz Antal, Bielek László, dr. Schmidt Gyula, dr. Horváth Ödön, Mikolák István, Krivoss Gyula és Gregor Endre.

A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Mikler Károly és Holénia József küldetett ki. Miután még az elnök a sóvári tűzoltóság képviselőinek: Filla Libor parancsnoknak és Török alparancsnoknak megköszönte a szives megjelenést és érdeklődést, a szép lefolyású ülést lelkes éljenzés kíséretében bezárta.

Este társasvacsorára jöttek össze a tűzoltók. Itt a parancsnok és a segédtsitz meghívására ideérkezett elnököt szünni nem akaró szivélyes éljenzés fogadta. A vacsora étlapja az elnöknek sikerült arczképével volt ellátva s kedves emlékül szolgált a hűséges tűzoltóknak s nem sejtett meglepetésül a ragaszkodással környezett elnöknek. A sikerült közvacsorát a Hímnusznak hazafias eléneklése fejezte be.

A putnoki önkéntes tűzoltó-egylet köréből.

Jegyzőkönyv a putnoki önkéntes tűzoltó-egylet által 1900. évi szeptember hó 9-én tartott V. rendes közgyűléséről.

Jelen voltak: Az egylet működő és pártoló tagjai, a rimaszombati és az ózdi tűzoltóegyletek kiküldöttei.

Elnök távollétében Hönsch Ede alelnök megnyitja a közgyűlést és a parancsnokságot felhívja jelentésének megtételére.

Friedl György parancsnok felolvassa a következő jelentést:

»Tisztelt közgyűlés!

Nem volt idő, a melynek a társulás eszméje annyira eleme lett volna, mint a jelen, végéhez közeledő század. Nem volt kor, melyben annyi önösérdek daczára is a szeretet e parancsa; »Tégy jót mindenkivel!« úgy áthatotta volna a társadalom minden rétegét, mint éppen most, a midőn oly sok egyletet alakítanak, melyek az apró erőket magukban összegyűjtve, jótékony hatásukat megosztják az összeredekkel. De a sok között egy társulat sincs, mely a közjónak hálára érdemesebb tényezője, a keresztény civilizációnak nemesebb virága, az emberbaráti szeretetnek kiválóbb előmozdítója volna, mint éppen az önkéntes tűzoltó-egylet, mert ez a legnagyobb áldozatra, melyet embertársai iránt gyakorolhat, jegyezte el magát »Tűzbe mennék érte!« így szól a magyar ember, midőn valamiért vagy valakiért lelkesedik. A tűzoltó nem mondja, hanem megcselekszi. És a keresztényi szeretet itt ragyog fel egész glóriájában.

Ez az igaz szeretet adott életet öt évvel ezelőtt városunkban az önkéntes tűzoltóegyletnek.

Ha ma, midőn egyletünk V. rendes közgyűlését tartja, visszapillantok a lefolyt évre és átsurranok gondolatban az év eseményein, azon tapasztalatra jutok, hogy ez a kis csapat, a mely a humanizmus zászlója alá esküdve oly hiven tölti be hivatását, ma már bármely szomszéd, talán hosszabb élettel dicsekvő tűzoltó-egyletekkel kiállja a versenyt a munkában, jöllehet, még igen-igen sok kívánni való van hátra.

Az elmúlt 1899. év, habár nem is volt nagyon mozgalmas, mégis nevezetes leendő testületünk életében, mert az országos tűzoltó-szövetség tagjává fogadott és köteléken kívüli négy évi működésünket beszámítva, megküldötte egyletünk öt év óta szolgálatban álló tagjainak a kitüntető

éremet és ezáltal mintegy új életű lelket önt a működő tagokba, kik most bizonyára még nagyobb ambícióval és kitartással fogják szolgálni a felebaráti szeretet szent ügyét.

Azért ne csak dísz legyen ezen érem, hanem lelkes buzditás legyen tette, az önfeláldozó szeretet gyakorlására.

Midőn e kitüntető érmek megküldését örömmel közlöm a tisztelt közgyűléssel, azt hiszem, mindnyájunk közös óhajának adok kifejezést, midőn indítványozom, hogy az országos tűzoltó-szövetség elnökségének irántunk tanusított jóindulatáért, a bajtársi szeretet eme szíves megnyilatkozásáért e helyen is mély köszönetünket nyilvánítsuk.

Egyletünk tagjainak száma a múlt évben tartott közgyűlés alkalmával volt 38, meghalt 1, eltávozott 4, kizárattott 1, a létszám szaporodott 4 új taggal, tényleges állomány ma 36 tag.

E szám mutatja, hogy csapatunk aránylag véve kicsi és e kicsit sem kimélte az elmúlt évben a halál, kiragadta sorainkból Zámposi Bélát, a rendfenntartással megbízott úrparancsnokot. A bajtársi szeretet, mely életében hozzánk főzte, örökjék porai fölött.

A tapasztalat bizonyítja, hogy ha valaha, úgy bizonyára napjainkban, egyéneknek és társulatoknak, legfőbb égető, mozgató erő a pénz. Nem csoda tehát, hogy egyletünk minden eszközt megradadott, hogy bevételeit szaporítsa. E czélból a múlt évben is tartottunk mulatságokat, a melyek minden egyes alkalommal némi összeggel gyarapították pénztárunkat. Köszönet kell mondanunk e helyen a város igen tisztelt képviselő testületének, a mely a múlt évtől kezdve, évenként 300 koronával járul hozzá egyletünk fenntartásához, mely összeg a kürtös pótdíjának fedezésére és a szertár gyarapítására évről-évre nagyon is igénybe van véve.

Egyletünk vagyonát illetőleg, tisztelt közgyűlés! kellő felvilágosítást nyújtanak a felügyelő-bizottság által felülvizsgált és jóváhagyott pénztári számadások és a szertári leltár. Én csak általánosságban reflektálok ezekre és nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy az egylet vagyonával takarékosan bántunk és csakis a legszükségesebb és elkerülhetetlen kiadásokat utalványoztuk. Ennek köszönhető, hogy semmiféle adósságunk sincs, sőt beszereztük a régen nélkülözött szerkocsit is, a melynek beszerzésére a múlt évi közgyűlés alkalmával nyertünk megbízást.

A szerkocsit méltányos árban 650 koronáért Ráth Károly rozsnói gépgyáros, tűzoltóink büszkeségének, a billenő mozdonyfcskendőnek megteremtője szállította.

Ezzel természetesen vagyonunk is szaporodván, állíthatom, hogy egyletünk öt éves fennállása óta lassan, fokozatosan mintegy 5000 koronát érő vagyonra tett szert. Nem számítva ebbe a város által átengedett két jó, használható és egy régibb rendszerű, kissé nehéz, de szintén használható szivattyuk értékét.

Hogy pedig vagyonunk szerény igényeink mellett is, szép eredmény mutat fel, első sorban köszönhető dr. gróf Serényi Béla országgyűlési képviselő, egyleti elnök, Hönsch Ede bányaigazgató, egyleti alelnök, Fekete Nándor gyógyszerész, tiszteletbeli parancsnok, Eder Jenő egyleti titkár, Kiszely József egyleti pénztárnok és dr. Ursziny Gyula egyleti orvos bajtársainknak, de köszönet illeti a tűzoltó-egylet tagjait egyenként és összesen a tanusított áldozatkészségért, kik odaadó ügybuzgalommal igyekeztek az egylet fennállása és vagyonának gyarapodása érdekében minden lehetőt megtenni.

Pénztárunk maradványa volt a múlt közgyűlés alkalmával készpénzben . . . . . 80 kor. 86 fill.

Szerkocsira és betegsegélyzodalapra a helybeli takarékpénztárnál elhelyezve 371 » 42 »
Összesen 452 kor. 28 fill.

Ehhez bevétetett a városi segélyből és multságok jövedelméből maradvány . . . . . 1273 kor. 88 fill.

Összesen 1726 kor. 26 fill.

Kiadás szerkocsira, kürtös pótdíjára, vegyes anyagokra és javításokra 1433 kor. — fill.

Maradt készpénzben . . . . . 293 kor. 26 fill.

Működtünk 5 kisebb nagyobb tüzesetnél és pedig: 1899. aug. 17-én, december 27-én, 1900. jan. 6-án, szept. 2-án és szept. 3-án.

Csoportosultunk 2 helybeli és 2 vidéki vak tűzlármára és egy éjjeli alarmirozásra.

Fájos szívvel kell jelentenem, hogy Póka Gyula, malomigazgató és Kricsa Victor, bányatiszt, felügyelő-bizottsági tagokat, úgyszintén egyletünk tevékeny és lelkiismeretes titkárát, Eder Jenőt, kik városunkból távoznak, elviszítjük. Midőn e szomorú valót a t. közgyűlésnek bejelentem, egyúttal indítványozom, hogy nekik, egyletünk érdekében kifejtett buzgalmukért és tevékenységükért jegyzőkönyvileg köszönetet mondjunk.

Felhívom a közgyűlés figyelmét arra is, hogy a távozó helyébe új tagokat, illetve hivatalnokokat válasszon.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy egy központi szertár létesítése és két vizes lajt beszerzése elkerülhetetlen, mert kötelességünket csak akkor teljesíthetjük, ha megfelelő szertárral és eszközökkel rendelkezünk; indítványozom tehát, és e dolgot a mélyen tisztelt elnök úrnak különösen szíves figyelmébe ajánlom, keressék meg városunk nemes képviselő-testülete, hogy e nélkülözhetetlen 2 vizes lajtot beszerezni és egy megfelelő szertárt, a hová az összes szivattyúk és szerek elhelyezhetőek, felállítani szíveskedjék. Ismerjük városunk tisztelt képviselő-testületének tapasztalt jóindulatát és azért erősen reméljük, hogy kérésünk a legrövidebb idő alatt teljesítést nyerend.

A múlt bizonyítja, hogy ha nem is műveltünk nagy dolgokat, de helyünket mindig férfiasan megállottuk és hivatásunknak lelkiismeretesen megfeleltünk.

Adja Isten, hogy a múlt példa legyen, lelkesítő példa, a melyet szebb jövő kövessen.

Most pedig, mielőtt elhagynám e helyet, szívemből kívánom, hogy Isten áldása legyen egyletünkön és egyletünk minden tisztviselőjén és minden egyes tagján.

A közgyűlés ezen jelentést tudomásul veszi és a benne foglalt indítványokat elfogadja és alelnök indítványára őszinte köszönetet mond Friedl György parancsnoknak és a parancsnokság tagjainak az egylet vezetése körül szerzett valóban igaz érdemeikért.

Parancsnok jelenti, hogy Póka Gyula és Kricsa Victor felügyelő-bizottsági tagok, és Eder Jenő titkár Putnokról távoznak. — Sajnálattal értesül arról a közgyűlés és nevezeteknek szíves és buzgó munkálkodásukért köszönetet mond.

A Friedl György parancsnok által indítványozott központi szertár és 2 vizes lajt szükségességét a közgyűlés szükségesnek látván, felhatalmazza a parancsnokságot az ezen ügyekben szükséges lépések megtételére.

Hönsch Ede alelnök az V. éves szolgálati érmek kiosztása előtt szép beszédet intéz a működő tagokhoz és ezután kiosztatnak az érmek az azokra jogosult és a közgyűlésen megjelent következő tagoknak: Blau József szivattyusnak, Eder Jenő titkárnak, Fekete Nándor tiszteletbeli parancsnoknak, Friedl György parancsnoknak, Györfi József szivattyusnak, Gööz Bertalan alparancsnoknak, Gescheit Izidor I. szivattyu-mesternek, Juhász Pál mászóznak, Kovács János csövezetőnek, Lökös Dániel II. mászóvezetőnek, Martisák Pál alszivattyu-mesternek, Ujházi (Neuhaus) Béla szivattyusnak, Pósa János I. mászóvezetőnek, Palugyai Lajos előszerelőnek, Pongrácz Béla szivattyusnak, Rajtuch János és Szala Pál mászóknak, Szabó János előmászóznak, Ifj. Tóth János csövezetőnek, Vasalitz János szivattyusnak és Zsaskovszky Ferencz segédtisztnek.

A jövő évi költségvetést a közgyűlés a következőképp állapítja meg: A rendes kiadásokra 600—700 koronát, a

két vizes lajt beszerzésére 300 koronát egyhangulag engedélyez.

Uj tisztviselők választása válván szükségessé, Hönsch Ede, alelnök köztetszettel fogadott indítványára egyhangulag megválasztatnak: titkárrá Matavovszky Endre, múalmi hivatalnok, felülvizsgáló-bizottsági tagokká Feleki Ferencz, múalmi igazgató, Márton Aurél, kereskedő és Tannenbaum Bernát kereskedő; orvossá Dr. Urszinyi Gyula, orvos-helyettesé Schwarcz Ármin, orvos; pénztárnokká Kiszely József, kereskedő.

Kovács Márton egyleti gépész kéri, hogy a szertárba egy kulcsot kapjon, hogy oda bármikor bejuthasson a szivattyúkat megvizsgálni. — A közgyűlés a parancsnokságot megbizta, hogy a kért kulcsot szerezzze be és Kovács Mártonnak adja át.

Fekethe Nándor, tiszteletbeli parancsnok indítványozza, hogy Hönsch Ede egyleti alelnöknek, a tűzoltó-egylet létesítése körüli lankadatlan fáradozásaiért és a tűzoltó-egylet fenntartása körül szerzett kiváló érdemeiért köszönet mondassék és ez a jegyzőkönyvben megörökíttessék. — A köz-

gyűlés ezen indítványt élénk helyesléssel magáévá teszi és jegyzőkönyvbe iktatni rendeli.

Hönsch Ede alelnök indítványozza, hogy lépjen életbe ismét azon régi, de már felhagyott szokás, hogy azon kocsis, ki a tűznél legelőször jelenik meg vízzel, jutalmat kapjon. — Ezen indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadja, és a dolog elintézését a parancsnokságra bízta.

Némedi József és Kovács Béla új tagok még fogadalmat nem tettek, tehát a fogadalmat a közgyűlés előtt, Friedl György parancsnok kezébe leteszik.

Több tárgy nem lévén, a közgyűlés köszönetet mond a rimaszombati és ózdi önkéntes tűzoltó-egyletek küldöttségeinek szives megjelenésükért, továbbá Friedl György parancsnok köszönetet mond Hönsch Ede alelnöknek a gyűlés vezetése körüli szíves fáradozásáért és ezzel a gyűlést véget ért.

Kelt, mint fent.

Hönsch Ede, Matavovszky Endre, Friedl György,
alelnök. parancsnok egyleti titkár.

HÍREK.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter jóváhagyta a máramaros-técsői önkéntes tűzoltó-testület alapszabályait 112.037., a császártöltésit 119.301., a kálaiét 122.528., a kőszegiét 122.648., a csanád-palotaiét 125.564., a sükösdieit 126.046., a battonyaiét 126.930. és a dévény-károlyfalvaiét 127.878. sz. a., egyben megerősítette Nagy-Becskerek r. t. városának a 13. éven alul levő gyermekeknek a dohányzástól eltiltása tárgyában alkotott szabályrendeletét 123.556. szám alatt.

— **Királyi adomány.** Ő Felsege a király a chrenóczi égettek fölépítésére 400 koronát adományozott.

— **Vermes Béla** országgyűlési képviselőt, a szabadkai önkéntes tűzoltó-testület parancsnokát Lajos György kir. herceg, mint a magyar vöröskereszt-egyesület védőhelyettese a 36-ik sebesültszállító oszlop parancsnokává nevezte ki.

— **Készülő miniszteri rendeletek.** Az acethylen-gáz és calciumcarbíd kezelése tárgyában már huzamosabb idő óta készülő miniszteri szabályrendeleten kívül ujabbban mint értesülünk a belügyminiszteriumban az *ásványolajok szállítására és tartására* vonatkozó rendelet van munkában. Mielőtt azonban a rendelet kibocsátatnék, Sélley Sándor dr. min. tanácsos elnöklete alatt legközelebb egy szaktanácskozmány fog ez ügyben tartatni. A rendelettel egyidejűleg a petroleum-lámpák kezelése tárgyában egy népszerű útmutatás is fog kiadatni. A belügyminiszteriumnak a tűzrendészet iránt mutatkozó ezen legujabb érdeklődéséről örömmel veszünk tudomást, de még jobban örvendénénk annak, ha nem rendeletek kibocsátása, hanem a tűzrendészeti törvénynek megalkotása volna a legközelebbi jövő napirendjére tűzve.

— **A nemzetközi tűzoltó szövetség elnöksége** részéről Kamarowsky Pál gróf elnök és Henry főtitkár fölkérték a magyar országos tűzoltó-szövetséget, hogy a nemzetközi szövetség képviselőjébe 5 tagot nevezzen meg. Az elnökség legközelebbi ülésén fogja megbizottjait megnevezni. Kamarowsky Pál gróf egyébként e hónapban Budapesten is járt az itteni tűzoltó-intézmény tanulmányozása végett.

— **A Tűzrendészeti Lapok Almanachja.** Markusovszky Béla szerkesztésében most hagyta el a sajtót, mint az 1900. évre szóló évkönyv. A nyolczadfél ívnyi könyv szerkesztőjének avatott kezére valló gazdag tartalmával bizonyára kárpótolni fogja az olvasókat azért a nagy késedelemért, mely nyomdai okokból az évkönyv megjelenését hátráltatta. Ezuttal nincs módunkban a könyv tartalmával foglalkozni, s csak annyit említünk még, hogy az évkönyv 86 fillér beküldésével megrendelhető a szerzőnél (Budapest, VIII. Kún-utca 2. sz. I. emelet 4. ajtó.) Az évkönyvet az

országos szövetség elnöksége a szövetség tagtestületei számára megszerezte, s azoknak legközelebb díjmentesen fogja megküldeni.

— **Tűzoltók segélyezése.** A belügyminiszter a magyar országos tűzoltó-testületek segélyező-szövetségének előterjesztésére az első magyar általános biztosító társaságnak Ő Felsegeik ezüst mennyegzője alkalmával tett alapítványa kamataiból Csiedl Ede dunaföldvári tűzoltó részére 60 kor., Untermayer Ferencz somogy-berzenczei tűzoltó részére 50 kor., Füstös István alsok-sarkadi tűzoltó részére 30 kor., Lócsei Gyula békési tűzoltó részére 28 kor. és Panatovits Dusan nagy-kikindai tűzoltó részére 24 kor. egyszerismindenkori segélyt engedélyezett.

— **Előadások.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testületi előadásainak sorozatát december hó 4-én Köhler István szivattyú-mester kezdte meg az acethylen-gáz, továbbá az oxygen-légzőkészülék és egyéb újdonságok bemutatásával. A második előadást Kállay Imre titkár tartotta december hó 16-án párisi tapasztalatáról, míg december hó 30-án Szily József dr. parancsnok beszélt a szolgálat és fegyelemről. Mindhárom előadáson a testület tagjain kívül nagy számban vettek részt a budapesti gyári tűzoltó-testületek tagjai is. Az előadások a téli hónapokban továbbra is minden vasárnapon délután 3 órakor fognak a testület Kún-utcai helyiségeiben megtartatni, s a parancsnokság csak örvendeni fog, ha a társ-testületek tagjai mentül nagyobb számban fogják ezen előadásokat látogatni.

— **Párisi versenydíj-alap.** A budapesti önkéntes tűzoltó-testület a párisi nemzetközi tűzoltói versenyen tudvalevőleg az 500 frankos III. díjat nyerte. A testület parancsnoksága ez összegből egy külön alapot létesített oly czéllal, hogy annak kamataiból a testület által rendezendő házi versenyekben magukat kitüntetett tagokat jutalmazza. A határozatról az *elemi biztosító részvény-társaság* magyarországi igazgatósága értesülvén, az alap gyarapítására 100 koronát küldött buzdító és elismerő sorok kíséretében a testület parancsnokságához, mely a ritka adományért ez úton is köszönetet mond.

— **Névmagyarosítás.** Stegmüller János, a keszthelyi önkéntes tűzoltó-egyesület jegyzője és lapunk munkatársa, nevét belügyminiszteri engedéllyel Sági-ra változtatta.

— **Dabasi Ödön dr.,** monori parancsnoknak a pest-vármegyei tűzoltó-szövetség megalakítása tárgyában szétküldött felhívását lapunk más helyén közöljük. Habár a felhívás tulajdonképpen csak a pest-vármegyei testületekhez szól, mégis az abban megnyilatkozó lelkesedés és ügyse-

retet, a vármegyei szövetségek hivatásának oly szépen való ecsetelése érdemessé teszik a felhívást arra, hogy az egész magyar tűzoltóság érdeklődéssel és okulással olvassa. Az ügy érdekében föltöte óhajtjuk, hogy a lelkes felhívás a kívánt eredményt meghozza.

— **Az erzsébetfalvai és kossuthfalvai önkéntes tűzoltó-testületek** újabb dicséretes buzgalmat fejtenek ki a szakképzés terén. A november hó 4-ikétől márczius hó 14-ig terjedő téli időszakot ugyanis a két testület parancsnoksága arra használja föl, hogy hetenkinti két órában, összesen 37 órában kioktassa a működő tagokat a tűzoltás elméleti ismeretében. Mint előadók a következő tisztek szerepelnek: 1. a tűzoltás és védelemre 5 órában *Kiss Károly* erzsébetfalvai parancsnok, 2. a vízszerezésre 5 órában *Pállya József* kossuthfalvai parancsnok, 3. a tűzoltó-szerekre 5 órában *Albrecht Gyula* erzsébetfalvai szakasz-parancsnok, 4. a tűzjelzésre 5 órában *Spitz Imre* kossuthfalvai alparancsnok, 5. a tűzrendészetre 6 órában *Matkovich Aladár* erzsébetfalvai szakasz-parancsnok, 6. a szervezésre 4 órában *Wittwindits Gyula* erzsébetfalvai parancsnok, 7. az első segélynyújtásra 4 órában *Szalay Jenő* dr. és *Barok Samu* dr. orvosok, végül 8. az ügykezelésre 3 órában *Sugár Jenő* segédtsízt. Az előadásokat a két testület tagjai, nemkülönben a község lakossága is dicséretre méltó érdeklődéssel látogatja. Mint értesülünk *Kiss Károly* székesfővárosi mérnök, erzsébetfalvai alparancsnok a tűzoltás és védelemről tartott előadásait legközelebb könyvalakban is ki fogja adni, mely törekvését a magunk részéről csak örömmel üdvözölhetjük.

— **Mulatságok.** A *csurgó* önkéntes tűzoltó-testület január hó 5-én tombolával összekötött táncmulatságot rendez. A tiszta jövedelem a csurgó-ujvárosi, csurgó-óvárosi és alsók-sarkadi tűzoltó-állomásoknak villamos-jelzővel való ellátására, illetve egymással összekötésére fog fordíttatni. — **Az erzsébet- és kossuthfalvai önkéntes tűzoltó-testületek** tisztikara a legénységi-alap javára január hó 12-én táncmulatságot rendez. — A *budapesti* önkéntes tűzoltó-testület február hó 1-én tartja meg táncmulatságát a terézvárosi Casinó helyiségeiben.

— **Elégett pólyásbaba.** *Deutsch Imre* postaszolga felesége magára hagyta e hó 9-én este három kis gyermekét s elment bevásárolni. A míg odajárt, nagy szerencsétlenség történt nála. A hat hetes pólyásbaba az asztalon teküdt s fölötte zsinegen égő lámpás lógott. A hat éves fiu valószínűleg fölmászott az asztalra s addig lóbázta a lámpást, a míg kifordult a tartóból s a meggyuladt petroleum a pólyára ömlött A mikor *Deutschné* néhány perczzel később hazatért, már egészen elégett a kis pólyásbaba. A másik két gyermeknek nem történt baja.

— **Tüzesetek statisztikája.** Az 1900. évi *augusztus* havában Magyarország területén — beleértve Fiumét és kerületét, s nem értve bele Horvát-Szlavonországot — 1187 községben 1560 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 3662, az okozott kár pedig 5.193.083 korona volt (A múlt év augusztus havában 1246 községben 1679 tüzesetnél 4223 egyén 4.542.192 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 511-nek gyújtogatás, 6 nak öngyújtás, 98-nak villámcsapás, 135-nek gyermekek játéka gyújtóval, 19-nek világító szerekkel való gondatlan bánásmód, 281-nek hanyagság és gondatlanság, 82 nek egyéb volt az oka, míg 428 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt, vagy halálos sérülést szenvedett 8, nem halálos sérülést 38 ember. Húszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset 34 fordult elő, és pedig: *Dluhán* (Árvam.) aug. 18-án, — *Trsztenán* (Árvam.) aug. 3-án, — *Turdossinban* (Árvam.) aug. 24-én (178 egyén 1.010.148 korona kárral és 3 nem halálos sérüléssel), — *Füzes-Gyarmaton* (Hontm.) aug. 6-án, — *Kis-Bossányon* (Nyitram.) aug. 7-én, — *Bohuszlaviczon* (Trencsénm.) aug. 31-én, — *Ó-Beszterczén* (Trencsénm.) aug. 2-án, — *Udvarhelyen* (Somogym.) aug. 30-án, — *Szanyon* (Sopronm.) aug. 13-án, — *Majsán* (Tolnam.) aug. 5-én, —

Sár-Szent-Lőrinczen (Rác-Egres puszta Tolnam.) aug. 30-án. — *Vörösvágáson* (Vasm.) aug. 31-én, — *Ajkan* (Veszprém.) aug. 28-án (1 egyén 107.400 kor. kárral), — *Bács-Topolyán* aug. 31-én, — *Torzsán* (Bácsm.) aug. 5-én (1 egyén 62.300 kor. kárral), — *Budapesten* aug. 15-én (1 egyén 491.983 kor. kárral), — *Szent-István-Baksán* (Abauj-Tornam.) aug. 13-án (1 nem halálos sérüléssel), — *Berzétén* (Gömörm.) aug. 13-án, — *Henczkón* (Gömörm.) aug. 30-án (68 egyén 103.653 kor. kárral), — *Kis-Szebenben* (Sárosm.) aug. 14-én (55 egyén 124.657 kor. kárral), — *Alsó-Répáson* (Szepesm.) aug. 17-én, — *Laczkován* (Szepesm.) aug. 25-én (36 egyén 59.787 kor. kárral és 1 halálos sérüléssel), — *Szepes-Váralján* aug. 5-én (1 egyén 70 600 kor. kárral), — *Jesztreben* (Ungm.) aug. 19-én, — *Lipóczon* (Ungm.) aug. 16-án (1 nem halálos sérüléssel), — *Vajnatinán* (Ungm.) aug. 30-án, — *Nagy-Rozványon* (Zemplénm.) aug. 14-én (27 egyén 72 194 kor. kárral), — *Mezőhegyesen* (Csanádm.) aug. 4-én, — *Facseten* (Krassó Szörénym.) aug. 29-én (1 egyén 102.522 kor. kárral), — *Gyergyó-Ditrón* (Csikm.) aug. 28-án, — *Vajdejon* (Hunyadm.) aug. 22-én (3 nem halálos sérüléssel), — *Gyalun* (Kolozsm.) aug. 8-án (5 egyén 201.166 kor. kárral), — *Füzesen* (Szolnok-Dobokam.) aug. 20-án, — végül *Nagy-Lóznán* (Szolnok-Dobokam.) aug. 22-én (1 nem halálos sérüléssel).

Szeptember havában 1281 községben 1647 tüzeset fordult elő. A károsultak összes száma 3.619, az okozott kár pedig 3,878.621 korona volt. (A múlt év szeptember havában 1.000 községben 1.249 tüzesetnél 2 240 egyén 2,745.212 korona kárt szenvedett.) A tüzesetek közül 605-nek gyújtogatás, 11-nek öngyújtás, 5-nek villámcsapás, 232-nek gyermekek játéka gyújtóval, 15-nek világító szerekkel való gondatlan bánásmód, 275-nek hanyagság és gondatlanság, 66-nak egyéb volt az oka, míg 438 esetben a tűz oka kideríthető nem volt. Meghalt vagy halálos sérülést szenvedett 8, nem halálos sérülést 22 ember. Húszezer koronánál nagyobb kárt okozó tüzeset összesen 34 fordult elő, és pedig: *Felső-Kubinban* (Árvam.) szept. 23-án, — *Kápon* (Nyitram.) szept. 14-én, — *Sarló-Kajszán* (Nyitram.) szept. 1-én, (1 halálos és 10 nem halálos sérüléssel), — *Ribényen* (Trencsénm.) szept. 19-én (1 nem halálos sérüléssel), — *Kálniczon* (Trencsénm.) szept. 24-én, — *Bucson* (Zólyomm.) szept. 4-én (113 egyén 251.943 kor. kárral és 1 nem halálos sérüléssel), — *Véménden* (Baranyam.) szept. 9-én, — *Bakony-Sárkányon* (Fejérm.) szept. 25-én, — *Szent-Péteren* (Komáromm.) szept. 19-én, — *Peresztegen* (Sopronm.) szept. 16-án (29 egyén 66.756 kor. kárral), — *Tamásin* (Tolnam.) szept. 5-én (2 nem halálos sérüléssel), — *Szápáron* (Veszprém.) szept. 19-én (1 nem halálos sérüléssel), — *Csornyén* (Veszprém.) szept. 30-án (1 nem halálos sérüléssel), — *Adorjánházán* (Veszprém.) szept. 27-én, — *Baján* szept. 1-én, — *Budapesten* szept. 29-én — *Bártfafürdön* (Sárosm.) szept. 30-án (9 egyén 173.868 korona kárral és 1 nem halálos sérüléssel), — *Richvaldon* (Szepesm.) szept. 5-én (1 egyén 55.700 kor. kárral), — *Ó-Darmán* (Ungm.) szept. 26-án, — *Konyuson* (Ungm.) szept. 30-án (38 egyén 63.279 kor. kárral), — *Tőke-Terebesen* (Zemplénm.) szept. 13-án, — *Kazsun* (Zemplénm.) szeptember 24-én, — *Komlóskán* (Zemplénm.) szeptember 26-án (1 halálos és 1 nem halálos sérüléssel), — *Hegyin* (Zemplénm.) szept. 2-án (38 egyén 65.411 kor. kárral), — *Kőrösmezőn* (Máramarosm.) szept. 19-én, — *Rózsapallagon* (Szatmárm.) szept. 4-én, — *Felső-Szilvágyon* (Szilágm.) szept. 8-án, — *Ó-Paulison* (Aradm.) szept. 2-án, — *Pankotán* (Aradm.) szept. 22-én, — *Aradon* szept. 13-án, — *Nagy-Kikindán* (Torontálm.) szept. 18-án, — *Tusnádfürdön* (Csikm.) szept. 9-én, *Poplákán* (Szebenm.) szept. 17-én (1 halálos sérüléssel, — végül *Fiumében* szept. 14-én.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZILY JÓZSEF.

ALAPITTATOTT
1858. évben.

Sürgőnyezim:

„**Szivattyúgyár Budapest**“.

Gyártott fecskendők
száma 14090.

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ezelőtt **WALSER FERENCZ**

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VACZI-ÚT 45.

GYÁRT:

Szivattyúkat kézi és erőhajtásra u. m.: házi-, ipar-, gazdasági és építkezési célokra. — *Árjegyzéki füzet: XXI.*

Tűzfecskendőket u. m.: gőzfecskendőket, mozdonyfecskendőket, vízszállítókat, kocsi-, targonca- és hordozható fecskendőket és ezek tartozékait. — *Árjegyzéki füzet: XXVI.*

Tűzoltósági szereket és létrákat u. m.: személy- és szerszállító kocsikat, vízfordó-kocsikat, szénkocsikat, tömlőmotolákat és ezek kiegészítő részeit és különféle létrákat. — *(Árjegyzéki füzet sajtó alatt.)*

Egyéni felszereléseket u. m.: sisakokat, sapkákat, baltákat, öveket, oldalfegyvereket, jelvényeket stb. stb. *Árjegyzéki füzet XXVIII.*

Köztisztasági szereket u. m.: utcai öntöző-kocsikat, utcai seprőgépeket, közúti sár-vonógépeket, hókéket, kocsikat billenő szerkezettel, egyengető úthengereket, pöczegödör-tisztító készülékeket légszivattyúval és Wegner szabadalma szerint, önműködő szivóval. — *Árjegyzéki füzet: XXII.*

Közegészségügyi szereket u. m.: teljes gőzfertőtlenítő telepeket, fertőtlenítő készülékeket, stabil és szállítható alakban, fertőtlenítő szerkocsikat, fertőtlenítő személyszállítókat, mentő- és tárgyszállító kocsikat és kötszer sterilizátorokat. — *Árjegyzéki füzet: III.*

Templomharangokat összhangzó harangozattal, szabadalmazott vas- vagy fakoronával, valamint jelző-harangokat iskolák, kórházak, gyárak, majorok és építkezések számára. Vas-harang-állványokat. — *Árjegyzéki füzet: XXV.*

➡ **ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.** ➡

A legmagasabb kitüntetések.
Chicago: érdemérem; Antwerpen: aranyérem; Berlin: császári érem,
és szakmában az egyetlen legmagasabb kitüntetés.

Magirus C. D.
ULM ^{a/d}.

A legjelentékenyebb gyár a tűzoltói szakmában, s az egyedüli, mely az összes

tűzoltó-szereket,
házi- és kerti fecskendőket,
gépezetes létrákat,
mászó- és mentőszereket, mentőtömlőket, ugróponyvakat, füstkészülékeket, betegszállító eszközöket,
tűzoltói felszerelvényeket
kivétel nélkül saját műhelyeiben nagyban készíti

Ár. egyeztetés nélkül és bérmentve küldi
Magirus C. D., Ulm ^{a/d}.

STERNBERG ÉS KÁLMÁN
Budapest,
VIII., József-körút 35. sz.

Fecskendő-, szivattyú-, tűzoltó-felszerelési gyári raktár.

Teljesen vas-kocsi szerkezet. — **Központi éreszelep szerkezet.**

Tűzi fecskendőket, tűzoltó egyéni felszereléseket (az orsz. tűzoltó-szöv. szabályai szerint) és **minden e szakmába vágó tárgyat** a legjobb minőségben és kiállításban jutányos árral szállítunk **községeknek és tűzoltó-testületeknek** kedvező fizetési feltételek mellett.

Kívánatra árjegyzéket és fecskendő-rajzokat bármintve küldünk.

GYÁR: IV., Magyar-utca 26. sz. | RAKTÁR: IV., Magyar-utca 18. sz.

SCHUNDA V. JÓZSEF
cs. és kir. udv. száll. és kizár. szabadalm.

hangszergyára és zeneműkereskedése
BUDAPESTEN.

Kitüntetések: Ő Felsége a Királytól ipari érdemekért: a legfelsőbb elismerés, a Ferencz József-rend lovagkeresztje, a koronás arany érdemkereszt és az arany érdemkereszt.

A »M. kir. Operaház«, »Nemzeti«, »Nép« és »Vigszínház«, »... kir. Zeneakadémia«, »Nemzeti Zenede«, »Fővárosi és Önkéntes Tűzoltók« stb. stb. szállítója.

~~~~~ Ajánlja mindennemű saját gyárában készült ~~~~~

rézfúvó-, fafúvó-, vonó- és ütőhangszereit,
valamint saját találmányát javított és szabadalmazott **ezimbalmait, pedállal és a nélkül.**

Ügyszintén mindennemű valódi olasz és másféle igen tartós **húrokat** és mindenféle **hangszeralkatrészeket,** jótállás mellett azok jóságáért, a csinos és tartós munkáért, valamint különösen a **tiszta hangolásért.**

ZENEMŰKERESKEDÉSEMBEN
raktáron vannak a hazai és külföldi legjobb zeneirodalom összes termékei.

☛ Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg. ☛

Schottola Ernő
magyar általános kötanyaggyára
BUDAPEST.

Főüzlet: VI., Fonciere-palota, Andrássy-ut és váci-körút sarkán.
Gyár: VI., Révai-utca 16. szám, saját házában.

Részletes költséggjegyzékkel **mentőkocsik** és **mentőszekrények**ről készséggel szolgálók.

Részletes költséggjegyzékkel **mentőkocsik** és **mentőszekrények**ről készséggel szolgálók.

Az önkéntes és hivatásos tűzoltó-testületeknél czélba vett s az **első segélynyújtásához** szükséges **sebészeti kötszerek, hordágyak** és **műszerek** beszerzésénél mint **legmegbízhatóbb bevásárlási forrást** ajánlom czégemet, hol úgy a **teljes felszerelés,** valamint **egy-egy eszközök, szabványoszerű kiállításban s legjobb minőségben mérsékelt áron** kaphatók

Tűzoltó egyenruhákat és felszereléseket szigoruan az új szabály szerint készítünk.

M. kir. udvari szállítók.

Ó cs. és kir. Fensége József főherceg udv. száll.

Cs. és kir. ausztr. udvari szállítók.

Szerb kir. udvari szállítók.

Perzsa császári udvari szállítók.

Görög ályi udv. szállítók.

Ó Fensége a görög trónörökös udv. s áll.

TILLER MŰRÉSTÁRSA

császári és királyi udvari szállítók, Ó császári és királyi fensége József főherceg udvari szállítói
Fő-üzlet: **IV., Váci-utca 35. sz. BUDAPESTEN** Fióküzlet: IV., Károly-körút 28. (volt Károly-kaszárnya)
IV., Eskü-út 3. sz. (sarokház.)^{levő}

egyenruha-készítő intézetét

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges kellékek, **menyiségre való tekintet nélkül**, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett készíttetnek**. Ajánlunk továbbá **tűzoltói felszerelést, sisakot, zubbonyt, nadrágot, rózsekéseket, baltákat és sípokat, sapkákat** posztóból és bőrből, **paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat** stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívóeszközök, érmek és rendjelek.

A legszebb tűzoltó-zászlókat készítjük.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. **Sürgőnyezim: Tiller udvari szállítók Budapest.**

• Polgári ruhán viselendő jubileumi emlékérmek és ezeknek rozettái a legszebb kivitelben nálunk kaphatók. •

Az 1896. évi párisi műiparkiallításán aranyéremmel kitüntetve.

RÉTAY ÉS BENEDEK

tűzoltó-, dalárda-, egyesületi és társulati zászlók gyára

Ajánlják a legszebben elkészített tűzoltó- és egyéb társulati zászlókat festve vagy himezve a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Budapest,

IV. ker., Belváros, Lipót-utca 21. szám.

Zászlószalagok, egyleti jelvények, kőkárdák, válszalagok nagy választékban.

Zászlószegek

névvel és dobozzal, sokféle alakban és kivitelben, a legolcsóbban számíttatnak.

Saját műhímző-intézet.

Költségvetések, rajzok és anyagmintákat a legnagyobb készséggel bérmentve küldünk.

Az 1896. évi milleniumi kiállításon „**kitünő munka-, kiváló versenyképesség- és nagybani termelésért**” a milleniumi nagy éremmel kitüntetve.